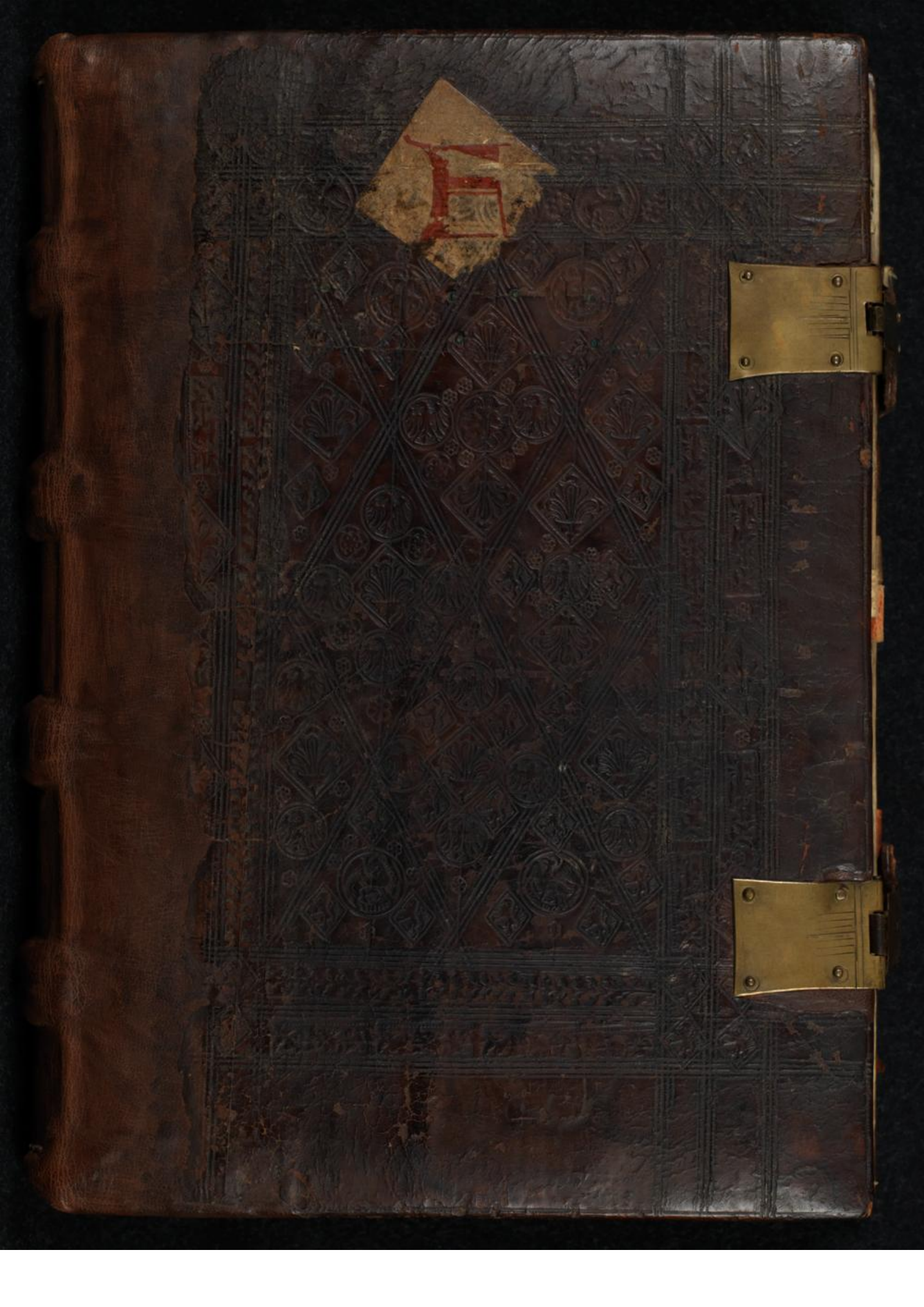

E 2

qui creauit omnia nascitur

una ... natura miri

dura assumens quod non erat

is quod erat ... ediuitur natu

unitas humana quis dinumer

ore rogo facta ... uerere nene

ctre prius quod preterat ...

leam certat ut miles arma

ostratus ut sua propria fren

ecula auferuntur tela ...

ferar dumosa sunt illius

capra preda sua ... pus pug

stina salus ... ue uera

tus ante secula ... filius

uisibilis interminus ... er

machina celi et terre ... eis

bus degenum ... er quem de ...

here labant et se uere uiuant

tem angeli in arce ... ere con

sona semper canunt ... us

assumpserat fragile sue late origi

nalis communis de carne ... ur

gunis quo prius parentis ... im

euerc lasciuiam tergiuer ... ce p

sens dictula capiamus ... rida

o aucta longitudine ... ueres

miserere nobis. Dona nobis pacē. ℣.

Agnus dei qui tollis peccata
mundi. miserere nobis. Agnus dei
qui tollis peccata mundi. miserere
nobis. Agnus dei qui tollis pecca
ta mundi. Dona nobis pacem. ℣.

Agnus dei qui tollis peccata mun
di. miserere no bis. Dona nobis
pa cem. ℣. Agnus dei qui tollis
peccata mundi. mise rere nobis.
Dona nobis pacem. ℣. Agnus
dei. qui tollis peccata mundi mise
rere nobis. Dona nobis pacem. ℣

Hunus diei carmina. in q
lux oritur gratissima. N
nebula. pereunt nostri cri
bracata. Hodie seculo m
est entra. noue salutis
memunt barathra mors
uer ipsa aquo peribit n
mir capta pestis antiqu
lundus perdit spolia. H
ous abducta. reuocatu
gaudia. Gaudent m h
mina. angelorum cele
erat dragma decima.

liber scī ludgeri m wertena

DIVINA·FVL=

GENS·DOCTRÍNA·

SCEPTRA·PRAE=

CELLÍT·REGNÍ·

ORIGO·REGVM·

FELÍX·SEMPER·

GENÍTVRA·BEA(TA)·

MOLEM·PERSPICIMVS·

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

LEGIS·GRATIAM·LAUDIS·HABERE·
IUSTO·GIGNITUS·REGI·ECCLESIAE·
ALME·DEFENSOR·NUMQUAM·
ENIM·UINCI·POTEST·DISCI//
PLINA·CAELESTIS·OLIM·EAM·
SUMENS·PATERNIS·TRIUMPHANS·
EXEMPLUM·QUO·DEUOTA·FIDES·
UICTORIA·GAUDET·XPO·IUUANTE·
BEATO·CLAUIGERO·PETRO·CUNCTAS·
ADUERSAS·GENTES·REGALIBUS·
SUBDIT·PLANTIS·EN·RADIX·BEATA·
INSTAR·CONTULIT·PROLE·LAETA;
DM·COLERE·LEGEM·SEMPER·
AMARE·DIUINAM·LAUDABILE·
SERUARE·FIDEM·SCAMQUE·
DEFENDERE·UITAM·FACTOREM·
PRORSUS·HABENS·IANITOREM·
TRIUMPHIS·CAELI·IPSIUS·FRETA·
UIRTUTE·UICTRICEM·PERSISTIT·
SEMPER·LUMEN·SEQUENS·DOCTRINAE·
EIDEM·APOSTOLI·SEDIS·IN·HANC·
SCAM·SEDEM·MAGNUS·REX·CAROLUS·
SPLENDIT·OMNIBUS·PRAEDITUS·

DITATA·BONÍS·TRIUMPHATUBIQ·
CAELESTEM·SEMPER·IN·HIS·
HABERE·MERUÍT·REGNUM:ARMA·
SUMENS·DIUÍNA·GENTES·CALCAUÍT·
SUPERBAS;REDDÍDÍT·PRISCA·
DONA·ECCLESIAE·MATRIS·SUAE·
URBES·MAGNAS'QUE·FÍNES·SIMUL·
ET·CASTRA·DIUERSA·LANGOBARDAE
RULA·UIRTUTE·DIUINA·PROSTRAUIT·GENTE·
QUANS·AMPLECTIT·FIDEM·QUAM
SUSCEPIT·ABORIS·MAGNA·PROSA-
PIA·HAEC·IN·TOTO·RUTILAT·ORBE·M·
ALTUS·NOBILIS·NITENS·REGIT·
DIUERSA·REGNA·GAUDENS·CELER·
AD·LIMINA·GENITA·PLORŪ·SOSPES·
NIMIS·LAUDIBUS·YMNIS'QUE·POPULO·
CELEBRATUR·AB·OMNI:OBNIXE·
PRO·SE·SUMMUM·ORARE·ANTĒSTITEM·
POSCÍT·REDIMI·SIBI·NOXA·A·IUUEN-
TUTE·COMMISSA·EXUTUS·SUFFRA-
GIIS·ALMIS·PONOEBAT·LINGUA·
MAGISTRO·GENIUM·SERUARE·
S·CAE·ECCLESIAE·IN·AETHIOPOLITANAE·

IVSTITIAS·ALQ;I·PETRI·SUI·PRO;
TECTORI·TUTORI·HABILEM·UT·SUP.
DONA·SIN·EIUS·CONFESSIONE·LIUABIT;
AD·HAEC·HADRIANUS·PRESUL·XPI·
PREDIXIT·TRIUMPHIS·DEXTERA·
PROTEGI·DIUINA·PETRO·COMITANTE·
PAULO'QUE·ROMPHEAM·UICTORIAE·
DONANTES·ATQUE·PROTEDICANTES.
IN LESUS·CUM·TUIS·UICTOR·MANEBIS:
NEMPE·PER·IPSOS·ADITUM·PATUNT
URBIS·PAPIAE·TE·INGREQI·UICTOREM·
NEFA·PGRTIOI·REGIS·CALCABIS·
DESIDERI·COLLA·UIRES·EIUS·PRO;
STERNENS·MERGIS·BARATRUM·PROFUNDI·
SEPTUS·LANGOBARDORUM·REGNUM·
MINUS·REDDIS·TUUM·POLLICITA·SACRI·
DONA·CLAUI·REGI·DONA·AULAE·PETRI·
AMPLIUS·DONANS·TIBI·UICTORIAM·
SIMUL'QUE·HONOREM·PER·SECLA·
REGNARI·CUM·TUIS·HIC·IN·FUTURO·
QUESUBULIS·A·LEGE·UMQUAM·DISCEDI·
HAEC·OBSERUANS·STATUTA·

TÍTVLI

INCIPIVNT CANONES APOSTOLORVM.

I DE ORDINATIONE EPISCOPI.

II DE ORDINATIONE PRBI, DIACONI, ET QIERORUM.

III Nihil aliud in sacrificio, praeter quod dns statuit, offerendum.

IIII Quae species ad altare, non ad sacrificium, sed ad benedictionem simplicem, debeant exhiberi.

V Quod ea, quae in eccleiis offerri non possunt, ad domos sacerdotum a fidelibus deferantur.

VI Vt episcopi, aut prbr, uxorem suam, quam deb& caste regere, non relinquant.

VII Vt sacerdos, & ministri altaris, secularibus curis abstineant.

VIII Quo tempore pascha celebretur.

VIIII Quod ministri altaris, oblationem ~~celebrata~~, debeant communicare.

X Quod fideles laici ingredientes ecclesiam, communicare debeant.

XI Quod cum excommunicatis, non sit orandum.

XII Quod cum damnatis clericis, non sit orandum.

XIII Vt nullus fidelium, praeter commendatitias suscipiat epistolas.

XIIII Vt ab episcopis aliena parroecia minime peruadatur.

Ut clerici proprias ecclesias non relinquant.

Ut episc, qui clericos alterius susceperit, communione priuetur.

Quod bigami non admittantur ad clericatum.

Quod is, qui uiduam / uel electam / aut meretricem acceperit, non admittantur ad clerum.

Qui duas sorores habuerit, non admittantur ad clerum.

Clericum / fidem iussorem esse non posse. ad clerum.

Quod hii, qui non sponte eunuchizati sunt, suscipiantur:

Ut is, qui se eunuchizauit, clericus non fiat.

Ut clericus, qui se eunuchizauit, abiciatur a clero.

Ut laicus qui se eunuchizauit tribus annis communione priuet.

Quod epi aut prbi aut diaconi si pro criminibus damnati fuerint minime communione priuentur.

Similiter & reliqui ministri ecclesiae.

Quia clerici debeant coniugibus copulari. l: non debeant

Quod epi prbi & diac fideles peccanter uerberare:

Quod officium pristinum damnati pro criminibus usurpare non debeant.

Quod non debeant officia ecclesiastica pecunias obtineri.

Ut ecclesia saeculari potentia minime per uadatur.

De prbo qui contemptu epi seorsum conuentus congregare temptauerit.

Quod clerici damnati non debeant ab alio recipi.

XXXIIII Ut nullus epc̄ prb̄r aut diac̄ sine commendatitijs
suscipiatur epistolis.

XXXV De primatu episcoporum. ordinare

XXXVI Quod non liceat epi m aliena prouincia clericos.

XXXVII De ordinatis epis nec receptis.

XXXVIII Ut bis in anno concilia celebentur.

XXXVIIII Ut tantum curam rerum ecclesiasticarum epc̄ habeat.

XL De dignitate pontificu & quod rerum suarum
habeat potestatem.

XLI Quod epc̄ ecclesiasticarum rerum pro dispensatione
pauperum habeat potestatem.

XLII Quod epc̄ prb̄r & diac̄ alearor ebriosus esse non debeat.

XLIII Similiter clerici & laici si per manserint in alea
communione priuentur

XLIIII Quod epc̄ prb̄r & diac̄ non debeant usuras accipere.

XLV Quod non debeat epc̄ prb̄r aut diac̄ cum hereticis orare.

XLVI Quod non debeant hereticorum baptismata comprobari.

XLVII Quod ecclesiae baptismate baptizatus denuo baptizari
non debeat & non ita baptizatus debeat baptizari.

XLVIII Laicum pellentem suam coniugem cōmunione priuandum.

XLVIIII Quod in nomine trinitatis debeat baptizari.

L Quod non debeat una mersio in baptismate quasi
in morte dn̄i prouenire.

INCIPIUNT TITULI CANONUM NICENI CONCILII NUMERO XX

I De eunichis & quiseipsos absciderunt.

II De his qui ex gentilibus post baptismum ad clericatus ordinem promouentur.

III De subintroductis mulieribus.

IIII De his qui ad episcopatum improuise proueniunt.

V De excommunicatis.

VI De priuilegiis quae quibusdam ciuitatibus competunt.

VII De episcopo. heliae id est hierosolimorum.

VIII De his qui dicuntur catharoe id est mundi.

VIIII De his qui ad honorem presbiterii sine examine prouectae.

X De his qui in persecutionibus negauerunt & postmodum in clero promotae sunt.

XI De laicis qui negauerunt. E regressi.

XII De his qui abrenunciauerunt & iterum ad saeculum sunt:

XIII De his qui communionem tempore mortis exposcunt.

XIIII De cathecuminis lapsis.

XV Quod non oporteat demigrari. E duraverunt.

XVI De his qui in ecclesiis in quibus prouecti sunt minime per:

XVII De clericis usuras accipientibus.

XVIII De priuilegiis praesbiterorum.

XVIIII De his qua paulos amosateno adecclesiam ueniunt

XX De flectendo genua.

Incipiunt capitula canonum Ancyrani concilii numero XXIIII

I De presbyris qui immolauerunt tempore persecutionis.

II De diaconis qui immolauerunt.

III De his qui ex fuga conprehensi sunt & per uim pagani ritus aliquid pertulerunt.

IIII De his qui diuersis causis gentilitatis ritus aliquid pegerẽ.

V De his qui timore ritus gentilium per egerunt.

VI De his qui in locis idolorum manducauerunt.

VII De his qui frequenter idolis immolauerunt.

VIII De his qui & alias sacrificandi causas adtulerunt.

VIIII De diaconis qui tempore ordinationis de nuptiis adtestati sunt.

X De his qui ponsatas puellas & ab aliis corruptas.

XI De his qui cum essent cathecumini idolis immolauerunt.

XII Quod non oporteat cor episcopos ordinare clericum nisi in agris & in uillulis.

XIII De his qui esum carnium in diebus constituta diffugiunt.

XIIII De rebus ecclesiasticis eo tempore distractis quo ipse ecclesiae uiduantur episcopis.

XV De his qui fornicantur irrationabiliter id est qui miscentur pecoribus aut cum masculis polluuntur.

VI De hir quiimpecuder uelinmasculor autolim pollutasunt aut actenus hocuitio tabescunt.

VII De hir qui adepiscopatum promotasunt necrecepti.

VIII De hir quiuirginitatem professisunt. & dehir quaesub sororir habitu cum aliquibus commorantur.

VIIII De hir quiadulteras habent uxorer uelipsi adulteri conpro bentur.

X De hir quipartoribuor exfornicatione diuer sirmodir inter.

XI De homicidiir. limunt

XII De hir quinon spontehomicidium commiserunt.

XIII De hir quidiuinationer expetunt.

XIIII De hir quiuir ginum corruptionibus conscisisunt.

TITULUM CANONUM NEOCAESARIENSIUM CONCIL. NUMR. XIIII

SA

De prbȳr quiuxorer acceperunt uelformicatasunt.

De hir quaeduobus fratribus nupserint uelquiduas sororer uxorer acceperint.

De muta nubir.

De hir quiproponenter fornicari uetantur.

De cathecuminir peccantibus.

De cathecumina praegnante.

Quod non oporteat inbigami nuptair orare prbīr.

De hir quimuli erir adulterir iunctasunt.

VIIII De hir qui adpraeb yterium promouentur & ante
or dinationem peccatorum sibi sunt consci
X De diaconer similiter .
XI Quotempore prǽbiterum conueniat ordinari
XII De hir qui in egritudine baptisma consequuntur.
XIII De prae b yterir agrorum .
XIIII De numero certo diaconorum.

TITULI CANONUM GRAECI GRAECI
CONCIL NUMER XX

I De hir quinuptiar execrantur .
II De hir quiab hominantur eor quicarnibur uescuntur.
III De ser uir quiiugum famulatur abiciunt xpi anitatar obtentu
IIII De prae b yterir quihabuere coniugia .
V De hir quiecclesiae conuentur spernendor est amant.
VI De hir quiecclesiastica mysteria praeter ecclesiam faciunt.
VII De fructuum oblationibus quae ministrir ecclesiae conferunt.
VIII De hir quae inusus pauperum conferuntur.
VIIII De hir quiin uir ginitate continentiaque persistunt
X De hir quiprouir ginitate super uiuunt
XI De hir qui agapas id est partiones pauperum risui deputant
XII De hir quipallii uuntur & idarco super uiuunt
XIII De emulieribus quaeuiuuntur uirilibus indumentis
XIIII De hir quaeuel utpeccatum copulam deserunt nuptiarum

XV. De hir qui xpianitatis obtentu dispiciunt filios.

XVI De hir qui parenter xpianitatis occasione contemnunt.

XVII De mulieribus quae se adtundunt xpianitatis obtentu.

XVIII De hir qui dominicodie ieiunant tamquam nihil prae ceteris differentem.

XVIIII De hir qui ecclesiastica ieunia absque necessitate dissolbunt.

XX De hir qui collectas quae fiunt in martyrum commemorationibus execrantur.

TITULO CANONUM ANTIOCENI CONC NUMERO XXV.

I De hir qui contraria gerunt hisque regulariter de parcha statuta sunt in niceno concilio.

II De hir quae se a perceptione sanctae communionis auertunt & qui excommunicatis per domos communicant.

III De hir qui ab alia parroecia praeter conscientiam episcoporum suorum in aliis immorantur.

IIII De damnatis & ministrare temptantibus.

V De hir qui se a ministerio ecclesiastico subtrahunt & se orsum colligunt.

VI De clerici excommunicatis & laicis.

VII De peregrinorum susceptione.

VIII De pacificis peregrinorum id est commendatitiis litteris.

VIIII De emetro pollutarum singularum prouinciarum.

X. De hiſ quiuocantur chor epiſcopi.
XI De epiſ & clericis adeuntabur imperatorum.
XII De damnatis epiſcopis aut clericis & adeuntabur imperatorem.
XIII De hiſ quicum ſint ex alia prouincia in aliis audent
ordinationes efficere.
XIIII De diſſione quae ſuper epiſcoporum deiudicatione contigit
appellantium prouinciales antestatet exclusis
XV De epiſcopis abeiusdem prouinciae ſacerdotabur conſonanter
XVI De uocantabur epiſcopis.
XVII De hiſ quicum adepiſcopatum conuocantur euitant.
XVIII De hiſ quipromouentur adepiſcopatum necrecipiuntur.
XVIIII De epiſcopalibus inprouinciis ordinationibur.
XX De ſynodis quaedebent abepiſcopis ſuis temporibus
inprouincia celebrari. [: transeat
XXI Utnullomodo deparroecia adaliam parroeciam epiſcopor.
XXII Ut maltera parroecia clericos alteriur parroeciae
epiſ nullatenus ordinē.
XXIIII Utnullus adepiſcopatum proſe conſtituatur promouendum.
XXIIII Derebus adeccleſiam pertinentibus & debiis quipropria
epi eſſe noſcuntur.
XXV Ut epiſcopor diſpensandi rer eccleſiaſticar habeat poteſtatem.

TITULI CANONUM APUD LAODICIAM PHRIGIAE CONGREGATI NUMERO LVIII

I De digamis. [: exigerum
II De hiſ quiprodiuer ſis erratis paenitudinem ferueniur:
III Quodnon oporteat adclerum ſtatim poſtbaptiſma
promouerī.
IIII De tempore ordinationum.
V Uthii qui ſacrario ſeruiunt uſuras non exigant.

VI De hereticis intrantibus in ecclesias uel basilicas martyrum.

VII De his qui ad ecclesias ab hereticis ueniunt.

VIII De his qui ueniunt ab heresi catharorum.

VIIII De his qui ad hereticorum speluncas causas rationes accedunt.

X De his qui cum hereticis nuptiarum copulam iungunt.

XI Non congruere presbyteras in mulieribus ordinari

XII De episcopalibus ordinationibus.

XIII Judicio multitudinis ordinationes fieri non debere

XIIII De aliis parroechiis eulogiis quae ablatae sunt minime dissonanter.

XV De his qui debeant in ambone id est in pulpito psallere.

XVI De electionibus quae debeant sabbatis recensere.

XVII Quod inter statum psalmorum debeat in congregationibus fieri.

XVIII De precibus non quadragesimae celebrandis

XVIIII De episcopis qui post omeliam id est post sermonem habitum ad populum proferendis & de his quos intra sacrarium communicare conueniat.

XX De honore quem presbyteris diaconi & diaconis hii qui sub ipsis sunt debeant exhibere.

XXI Quod subdiaconi a diaconico id est a secretario sint remota.

XXII Subdiaconos cum orariis adsistere non debere.

XXIII Lectores & cantores quae cum orariis agere suum officium non debere.

XXIIII Quod nullus ecclesiasticorum in tabernis comedere debeat.

XXV Quod subdiaconi non debeant benedicere uel benedictionem tribuere.

XXVI De exorcistis qui non sunt ab episcopis ordinati.

XXVII Quod de conuiuiis quae ex agapis fiunt escarum partes

accipi nondebeant.

XXVIII In eccleſiis prandia fieri nondebere.

XXVIIII De expīanis qui ſabbatizare uel iuxta quendam modum iudaizare noſcuntur.

XXX De euiris cummulieribus lauatra celebrantibus.

XXXI De his quihereticis iungunt foedera nuptiarum

XXXII Ab hereticis eulogias accipere nondebere.

XXXIII De ſchiſmatis.

XXXIIII De martyribus hereticorum.

XXXV De his qui angelos colunt.

XXXVI De his quincantationibus & phylacteriis.

XXXVII De his quiabhereticis uel iudaeis fefauitatis eorum dona ſuſcipiunt.

XXXVIII De expīanis quiiudaeorum azima commedunt.

XXXVIIII De expīanis celebrantibus feſta gentilium.

XL De episcopis quieas quęſiunt euocationes adſynodumpetant.

XLI Quod ſineliteris ſacro miniſterio ſeruientes proficiſci nondebeant.

XLII Quod preter epſc clericus proficiſci debeant.

XLIII Ut ſubdiaconi adhoſtia perſeuerent.

XLIIII Ut adſacrarium mulieres nonintroeant.

XLV De his quicirca mediam ſeptimanam adbapſmaueniunt

XLVI De reddītione baptizandorum

XLVII De his quin egritudine baptizantur.

XLVIII Ut poſt baptiſma xpriſmadetur.

XLVIIII Oblationes offerri inquadrageſima nonoportere.

L Nondebere ieiunium ſolui inquinta feria maioriſſeptimane.

LI Nondebere indiebus ieiuniorum commemorationes martyrum fieri.

LII Utnatalicia uelnuptiae inquadrageſimanonfiant

LIII · Ut xpianorum non psallet ur nuptiis.

LIIII Non licere clericis ludicris peccatalis inter esse.

LV Non congruere penitus xpianis commissationibus inter esse.

LVI Non licere praesbyteris introire ad altare priusquam ingrediat epc.

LVII Quimagris uel possessionibus debeam ordinari.

LVIII Oblationes offerri in domibus non oportere.

LVIIII Quae psallere uel legere mediocris conuenit.

INCIPIT CAN CONCILIO APUD APUD CONSTANTINOPOLI CONGREGATI NUMER III.

I Ut ea quae apud nicheam statuta sunt immota permaneant & deanathe mate arianorum eunomianorum macedonianorum sabellianorum fotinianorum marcellianorum & apollinarianorum.

II De ordine singularum diocesseon & de priuilegiis quae egyptiis. antiochenis constantinopolitanis quae debentur.

III De maximi inlicita ordinatione.

TIT CAN CALCEDONENSIS CONCIL NUM XXVIII

I De canonibus uniuscuiusque concilii. l: ordinari

II Quod non oporteat epc aut quemlib& exclero pecunias:

III Quod non oporteat epo clericor & monachor praedia aliena condu.

IIII De honore monachis competente & ut nullus eorum l: cere temptet ecclesiasticam. aut saecularia inquietare negotia. nec alienum seruum praeter conscientiam dominicus suscipere.

V Non transeant migrandum de ciuitate inciuitatem.

VI Quod non oporteat absolute quoslib& ordinari.

VII De clericis & monac non manentibus.

VIII · De clericis qui sunt in totis monasteriis atque martyriis.

quae subpotestate episcoporum uniuscuiusque ciuitatis existant.

VIIII Quodnon oporteatclericos habentes aduersus inuicem negotia proprium epm relinquere. & adsecularia iudicia conuolare

X Quod nonliceat clerico induarum ciuitatum ecclesiis ministrare

XI Quod oporteat gentis episcopi attribui honestaorestimonia commendaticias litteras adprobari.

XII Utnequaquam inuidos metropolitanos prouinciae diuidatur.

XIII Quodnon oporteat peregrinos clericos sine cōmendatitiis ministrare.

XIIII Quodnonliceat clerico uxorem secte alteriusaccipere.

XV Dediaconissis mulieribus.

XVI De uirginibus.

XVII De parrochiis.

XVIII De coniuratione uelconspiratione.

XVIIII Quod oporteat per prouinciasbis in anno concilia celebrari.

XX Quod minime clericos transmigrari conueniat.

XXI De episcoporum autclericorum accusatoribus.

XXII Quod nonliceat clericis postmortem sui epi res adeum pertinentes diripere.

XXIII De clericis & monachis quipraeter uoluntatem sui epi ad urbem regiam constantinopolim uenerunt.

XXIIII Quodnonliceat monasteria quaeconsecrata sunt diuersoria saecularia fieri.

XXV Quod non oporteat ordinationes episcoporum diu differre.

XXVI De dispensatoribus singularum ecclesiarum

XXVII De his quirapiunt puellas TITUL CAN SOR

DIOCENSIS CONCIL NUM XXI

I De episcopis quamdiu communione priuandis quidam tatuerint.

II Item de eisdem episcopis utsi per ambitionem sedem mutauerint

Nec inexitum communionem laicam consequantur

III Ut inter discordes episcopus conprouincialer antefatos audiant · Quod si damnatus appellauerat romanum pontificem id obseruandum quod ipse constituit

III Ut nullus accusati sedem usurpet epi

V Quando quis debeat auditus prouinciae epis ordinari

VI De non ordinandis episcopis peruicor & modicae auctoritatis

VII De prouinciali sinodo retractanda peruicacior epi urbis rome si ipse decreuit

VIII Quando & in quibus causis epi ad comitatum ire debeant

VIIII De diaconis ad comitatum dirigendis

X Quod ad comitatum propupillis & uiduis ac necessitate patientibus sit concedendum

XI Ut qui in canalis sunt epi inter ad comitatum sollicite discutiant

XII De his qui ignorant quid sit in synodo constitutum

XIII De laicis non temere faciendis episcopis

XIIII Quamdiu epi in aliena ciuitate remoretur

XV Non liceat episcopo ad sua ecclesia plus tribus ebdomadibus abesse

XVI De clericis ad commonitione summotis ab aliis non recipiendis

XVII De non sollicitandis clericis alienis

XVIII De non ordinandis clericis alienis sine sui consensu epi

XVIIII De presbyteris & diaconis qui te salonica ueniunt quantum temporis ibi resideant

XX De suscipiendis his qui per sequutionem fecerunt

TITULI CANONUM CONCILII NUMIDICI APUD CARTHAGINEM NUMIDARUM XXXIII

Ut quae in nicaeno concilio statuta sunt omnimodo conseruentur

II De trinitate praedicanda.

III De continentia.

IIII De diuersis ordinibus ab uxoribus abstinendis.

V De auaritia.

VI Ut chrisma a presbyteris non fiat.

VII De his qui in periculo posita reconciliantur.

VIII De his qui maiorum natu ueniunt & ut ep̄m nulli criminoso liceat accusare. F. pelluntur

VIIII De his qui merito sacerdotum suorum ab ecclesiae congregatione

X De presbyteris qui a proprijs corripiuntur episcopis.

XI Si quis presbyter contra ep̄m suum inflatus schisma fecerit anathema sit.

XII Si quis ep̄s absque tempore synodi in crimine detentus fuerit a duodecim episcopis audiatur.

XIII Ut non liceat episcopum nisi a plurimis ordinari. sed si necessitas fuerit uel ab his ordinetur episcopis.

XIIII Ut de tripoli unus ep̄s in legationem ueniat & ut p̄br̄ ibidem a quinque episcopis audiatur.

XV De diuersis ordinibus ecclesiae seruientibus ut si quis in causa criminis incurrerit & abnuerit iudicium ecclesiasticum debeat periclitari & ut filii sacerdotum spectacula saecularia non adeant.

XVI Ut nullus ep̄s p̄br̄ & diaconus conductor & ut lectores uxores accipiant & cleric̄ abstineant a usuris & quo tempore uel ipsi uel uirgines consecrentur.

XVII Ut unaquaeque prouincia propter longinquitatem primatem habeat propium

XVIII Si quis clericus ordinatus manere debet constituta seruare & ut corporibus defunctorum eucharistia non detur.

nec baptisma. & ut per singulos annos per omnes
prouincias ad concilium metropolitani conueniatur.

XVIIII Ut si quis epūs accusator ad primatem ipsius prouinciae
causae deferatur.

XX De praeb̄iteris uel clericis accusatis.

XXI Ut filii clericorum in matrimonio non iungantur hereticis.

XXII Ut epī uel clerici eos qui catholici non sunt nihil conferant.

XXIII Ut epī transmare non proficiscantur.

XXIIII Ut praeter scripturas catholicas nihil in ecclesia legatur.

XXV De episcopis uel sequentibus ordinibus qui sacro scā mysteria
contrectant placuit ab uxoribus contineri.

XXVI Ut res ecclesiae nemo distrahat.

XXVII Praebyteri & diaconi ingraviore culpa conuicti manus
impositionem tamquam laici nequaquam suscipiant.

XXVIII Praebyteri diaconi uel clerici qui causas suas ad transmarina
putauerint appellandum in communione minime
suscipiantur.

XXVIIII Si quis excommunicatus ante audientiam communicare
prae sumpserit ipse in se damnationem protulit.

XXX De accusatio uel accusatore.

XXXI Si qui clerici ab episcopis suis promoti contempserint
nec illic maneant unde erant adesse noluerunt.

XXXII Si quis clericorum pauper promotus in ordine postea
habuerit aliquid ecclesiae potestati subiciat.

XXXIII Ut prbī rem ecclesiae in quas sunt constituti non uendant
& nulli epo liceat rem cuiuslibet matricis ecclesiae usurpare.

TITUL. CANONUM DIUERSORUM
CONCILIORUM AFRICANAE
PROUINCIAE NUM. CV

I. Quod nihil deypponiensis concilio sit emendandum.

II Ut epī uel clerici nonfacile filiossuos emancipent. ⁊ xpī.nor

III Ut prbi uel clerici nonordinentur nisiomnes suosfecerint ⁊

IIII Quod praeter panem & merum mixtum aquanihil insacramentis offerri debeat.

V Ut clerici uel continenter aduirgines uiduasquenonaccedan.

VI Ut princeps sacer dotum nonappelletur episcopus.

VII Ut clerici tauernas nisiinperegrinationis noningrediantur.

VIII Ut ieiunis dō sacrificia per agantur.

VIIII Ut ecclesiis conbibia minime celebrentur.

X De penitentibus.

XI De uirginibus.

XII De egrotantibus quiprose respondere nonpossunt.

XIII De passionibus martyrum.

XIIII De paruulis quiapud donatistas baptizatisunt.

XV De re baptizationibus reordinationibus uelitrans lationibus episcoporum.

XVI Quot epī ordinare epm debeant.

XVII Quod addi debeant epī numero ordinatorum sideordinando epō fuerit contradictum.

XVIII Ut deecclesia cartaginis dieparochę nunquetur.

XVIIII De uisitandis prouinciis.

XX Ut dioeceses nisi exconsensu episcopi propriiepm nonaccipiant.

XXI Ut alienis clericis minime suscipiatur.

XXII Ut carthaginensi epō unde uoluerint clericum liceat ordinare abalio.

XXIII Ut episcopi quindioeceses fuerint ordinati dioecesim sibi nullam uindicent. ⁊ ordinentur.

XXIIII Ut paruuli apud donatistas baptizati incatholica clerici ⁊

XXV De reliquiis idolorum uel templis ad imperatoribus addendis.
XXVI Ut clerici de iudiciali cognitione non cogantur in publico dicere testimonium.
XXVII De paganorum conuiuiis auferendis.
XXVIII De spectaculis utdies dominico uel ceteris sōrum festiuitatibus minime celebrentur.
XXVIIII De clericis damnatis.
XXX De festiuitatibus xp̄ianis factis.
XXXI De manumissionibus ut in ecclesia celebrentur ab imperatore postulandum.
XXXII De sequestro damnato episcopo.
XXXIII Ut cum donatistis leniter agatur.
XXXIIII De litteris mittendis iudicibus ut ea quae inter donatistas & maximianistas facta sunt innotescant. ⁊: indero
XXXV Ut clerici donatistarum in ecclesia catholica suscipiantur:
XXXVI Ut legatis ad donatistas componende pacis gratia dirigatur.
XXXVII Qui clerici ab uxoribus debeant abstinere.
XXXVIII De his qui pleberi propriis derelinquunt. ⁊: baptizati
XXXVIIII De infantibus baptizandis quoniam dubitatur utrum fuerint:
XL De die paschae diem concilii nunciandum.
XLI Ne inter uenitor episcopos cathedram ubi inter uenitor ecclesiae.
XLII De defensoribus ecclesiarum ab imperatore postulandis.
XLIII De episcopis qui ad concilia non occurrunt.
XLIIII De decretis cenio.
XLV De ecclesia ypponiensium diocesanorum. ⁊: rarint
XLVI De clerici qui intra anum causam suam agere non procu:
XLVII Ut de alieno monasterio receptis nec̄ positis monasterii nec clericis liceat ordinari.

XLVIII De episcopis quihereticor uelpaganor heredes instituunt.
XLVIIII De manu missionibus.
L De falsis memoriis martyrum.
LI De idolobꝫ reliquis extirpandis.
LII Ut ab epō cartaginensi cum opus fuerit omnium episcoporū
nomina dicentur & suscribantur epistolae.
LIII De episcoporum ordine utqui posterius ordinata sunt
prioribus se non audeant anteferre.
LIIII De maximiano episcopo.
LV Ut episcopi qui ordinantur abordinatoribussuis epistolas
accipiant quidiem & consulem praeferant.
LVI De his quiuel semel in ecclesia legerint ab aliis non
posse promoueri.
LVII De conueniendis donatistis.
LVIII Forma conuentionis donatistarum.
LVIIII Quale commonitorium acceperunt legati contradonatistas.
LX Breuis causarum.
LXI Concilium uniuersale nonnisi necessitate faciendum.
LXII Ut ab electis iudicibus prouocare nonliceat.
LXIII Ut ab imperatoribus postuletur ad uocatorum
defensio procuusis ecclesiae.
LXIIII De plebibus quaenumquam epōs habuerunt.
LXV De plebibus uel diocesibus ex donatistarum pruuitate conuersis.
LXVI De suggestionem laurentii episcopi.
LXVII De pacificandis ecclesiis roma & alexandrina.
LXVIII De his quiuxores atqueuiros dimittunt utsicmaneant.
LXVIIII De precibus adaltare dicendis ꝟ poporcerint
LXX De his quipublicorum iudicium cognitionem abimperatore.
LXXI De his qui cum in africa noncommunicant uoluerint

uoluerint transmare subripere.

XXIII Ut per gentes ad comitatum causam suam uel cartaginensi uel romano pontifici insinuare procurent.

XXIIII Conciliuum De cognitione epi.

XXV Conciliuum contra heresim. pelagii & celestii

XXVI Quod adam non sit factus adō mortalis

XXVII Quod paruuli in remissione peccatorum baptizentur.

XXVIII Quod gratia dī non solum remissionem tribuit peccatorum sed & iam prestat adiutorium ne peccetur.

XXVIIII Quod gratia xpi non solum scientiam tribuit quid agamus sed & iam dilectionem nobis inspirat ut quod scimus implere ualeamus.

XXX Quod sine dī gratia nihil boni possimus implere.

XXXI Quod non solum humilis sed & uera christianorum uox ista est si dixerimus quia peccatum non habemus nos ipsos seducimus. Si debita nostra

XXXII Quod in oratione dominica sci pro se dicant dimitte nobis:

XXXIII Quod uere pater sic dicatur dimitte nobis debita nra

XXXIIII De plebibus conuersis addonatistas.

XXXV De diocesibus qualiter eas diuidant inter se epi tam catholici quam qui ex donati pars conuersi sunt.

XXXVI Ut si quam diocesim epūs alterius liberam triennium possiderit nullus eam repetat.

XXXVII De his qui in plebes quas ad reputant pertinere inconuenias his aquibus tenentur inruerint.

XXXVIII De his qui plebes ad se pertinentes negligunt

XXXVIIII Quod electorum iudicium sententiam sperni non debeat.

C Ut si episcopus neglegat suam dioecesim communione priuetur.

CI De episcopis qui donatistas communicasse sibi mentiti fuerint

XCII De praebyteris & diaconis uti non appellent nisi ad africana concilia.
XCIII De uirginibus etiam minoribus uelandis.
XCIIII Ne diuitis episcopi teneantur in concilio terno sex se singularum prouinciarum iudices eligunt.
XCV Quod excommunicati ad accusationem admitti non debeant.
XCVI Quod serui & liberi omnesque infames personae non debeant accusare. : non debeant.
XCVII Utquinum crimen non probauerit ad alterum admitta : .
XCVIII Qui ad testamonium admittendi sint.
XCVIIII De episcopo qui excommunicat eum quisibi solicrimen dicit esse confessum. : episcopus.
C Ut non temere quemquam communione priuet :
CI Epistola totius totius concilii africani ad bonifacium urbis romae episcopum. : africane prouinciae.
CII Epistula cyrilli alexandrini epi. ad concilium :
CIII Epistola attici episcopi constantinopolitani admemoratum concilium.
CIIII Symbolum fidei niceni concilii. : urbisrome epm
CV Epistula totius concilii africani ad papam caelestinū :.

INCIPIUNT TITULI DECRETORUM PAPAE SYRICII NUM. XV

I De arrianis non rebaptizandis. : brentur.
II Ut praeter pascha & pentecosten baptisma non celet :
III De apostatis. : iura sortiri.
IIII Quod non liceat ulterius sponsum ad matrimonii :
V Debis qui penitentiam minime seruauerunt.

VI De monachis & uirginibus propositum. non seruantib:
VII De clericis incontinentibus
VIII Quales debeant ad clericatus officium peruenire.
VIIII De clericorum conuersatione.
X De grandeuis.
XI De clerico qui secundam uxorem duxerit deponatur.
XII Quae feminae cum clerico habitare debeant.
XIII De monachorum promotione.
XIIII Quod paenitus non fiat clericus.
XV Ut si per ignorantiam uel paenitentes uel digami aut uiduae maritus clerici facti fuerint non promoueantur.

TITULO DECRETORUM PAPAE INNOCENTII NUM. LVII

I De pacis osculo dando post confecta mysteria.
II De nominibus ante pacem sacerdotis non recitandis.
III Quod non debeant baptizati nisi ab episcopo consignari.
IIII Quod rite omni sabbato ieunetur.
V De fermento quod ciuitatis tantum per byzimos dirigatur.
VI De energumenis baptizatis.
VII De paenitentibus: : praecipitur.
VIII De epistola sci iacobi apostoli in qua pro infirmis orare:
VIIII Quod extra consuetudinem metropolitani non ordinentur epi.
X Quia de rebus suscipi non possunt ut & clericorum causae a proprijs terminentur episcopis.
XI Ut uiduam clericus non ducat uxorem.
XII Ut si laicus uiduam duxerit cler non fiat.
XIII Ut qui secundum uxorem habuerit cler non fiat.

XIIII · Ut alteriar clericum nullus usurpet episcopu ordinare ·

XV Ut non rebaptizentur qui ad ecclesiam renouationis
uel montensibus ueniunt ·

XVI Quod sacer dotes et leuite cum mulieribus coire non debeant ·

XVII Quod monachus si clericar factus fuerit propositum suum
de seruare debeat ·

XVIII Ut exeant alibus clericus non fiat propter uoluptates
quas diabulo inuentas exhibere cognoscatur ·

XVIIII De uirginibus uelatis si deuiauerint ·

XX De uirginibus nonuelatis si deuiauerint ·

XXI De incontinentia sacer dotum uel leuitarum ·

XXII De ultima penitentia ·

XXIII De ad ministratoribus ·

XXIIII Quod uiri cum ad ulteris uxoribus non conueniant ·

XXV Quod qui praeceps uel criminales dictum habeantur immunes ·

XXVI Quod hii qui inter cedente repudio diuortium per alios
siue nuptias alias uinxerint adulteri esse monstrentur ·

XXVII Qui ubri in canone recipiant ·

XXVIII Si quis uolens patem sibi corporis amputauerit clericus
esse non potest nolens autem potens ·

XXVIIII Qui digami ad clerum admitti non possint ·

XXX Qui de uiuar ad clerum admitta non debeant · & prohibetur ·

XXXI Qui de laici possunt clerici fieri bic apertae concubinas ·

XXXII De temporibus in cleri ordinibus immorandis ·

XXXIII Quod hii qui in praeter bygamio filios genuerint remoueri
ab officio debeant ·

XXXIIII Quod post penitentiam nullus ad clerum possit admitti ·

xxxv De bubalio & ariano damnatis prouincialibus episcopis quorum sententiam sedis apostolica retractare curauit.

xxxvi De terminis minime transferendis.

xxxvii Si cuius uxor in captiuitatem fuerit abducta & alteram maritus acceperit reuertente prima secunda mulier deb& excludi. ℣ episcopos scripta

xxxviii Ad aurelium cartaginensem & augustanum ypponiensem ℣

xxxviiii Scripta ad iulianum nobilem exortatoriam

xl Item ad aurelium epm de pascha inquare fallitur.

xli De anthiocena ecclesia.

xlii Alexandrum anthiocenum epm de pace.

xliii De attico constantinopolitano epo.

xliiii Item ad alexandrum episcopum de pace.

xlv Item alexandro epo quod prima sedis beati petri apud antiochiam esse memoretur.

xlvi Quod non oporteat secundum constituta imperatorū duos esse metropolitanos

xlvii Quod arrianorum clerici non sint suscipiendi nisi uis officiis quamuis baptisma quod eos dator con firm& ecclesia : nopolitano pontifice

xlviii Acatio uero eae episcopo desco iohanne constanti:

xlviiii De bono iudaei sunt comperandi.

l De suscipiendis clericis quod bonos sit antequam damnare ordinasse cognoscatur.

li Si presbiter dos uel quilib& exclero uiduam uxorem duxerit uel abiectam suum perdat officium.

lii Si quis cathecuminis habuerit uxorem & defuncta eam

postbaptismum sortitus fuerit alteram clericus
esse nonpossit.

LIII Quodnon suscipiantur inclero abhereticis ordinatis.

LIIII Quod inordinationibus crimina nonbenecredantur auferri.

LV Quod hii quiordinatisunt abono sohēretico proptēa sint
recepta nescandalum remanere& ecclesiae.

LVI Quod inecclesia peccatum populi multum soleat preteriri.

LVII Quod sub reptum fuerit apostolicę sedi &suaminmelius
sententiam commutauerit. TITUL. DECRE
TORUM PAPAE ZOSIMI·NUM. IIII.

I Quod monachi uellaici nisipergrados ecclesiafacos
nondebeant adsummum sacerdotium peruenire.

II Quod siquis interdicta despexerit gradus sui periculo subiacebit.

III Quaeinsingulis clericis gradibus temporasim praefixa.

IIII De praesbyteros rauennatium. TITUL. DECRE
TOR PAPAE BONEFATII·NUM. III.

I Supplicatio eiusdem papę utconfutuatur aprincipe
quatenus murbe roma per ambitum numquam pontifex
ordinetur.

II Re scriptum honorii augusti quo statuit utsi duo romae
epi fuerint ordinati ambo decuriae pellantur.

III Epistula eiusdem papae demayumo epō diuersis criminibus accusato.

IIII Ut inuna quaque prouincia nemo contempto metro
politano epō ordinetur. TITUL. DECRETORUM
PAPAE·CAELESTINI·NUM. XXII.

I De prospero &hilario quisquodam gallis praesbyteros
accusant pelagii sectatores.

II De scō epō augustino miralaudis assertio.

III Praetertorum sedis apostolicae episcoporum auc
toritatis degratiadi. /: gratia posse saluari

IIII Quod adam omnes homines leserit nec quemquam nisi xpi /:

V Quod nemo sit bonus suis uiribus nisi participatione
eius qui solus est bonus.

VI Quod nisi gratia dī continua iuuemur insidias diaboli
declinare non possimus.

VII Quod per xpm libero beneficiamur arbitrio.

VIII Quod omnia sanctorum merita dona sint dī.

VIIII Quod omnis sancta cogitatio & motus piae uoluntatis ex dō sit.

X Quod gratia dī non solum peccata dimittat sed & iam adiuua
ne committantur & precepta ut lex impleatur non sicut
ante pelagius facile quasi sine dī gratia difficiliusque
possit impleri.

XI Quod preter statuta sedis apostolice omnis orationis
ecclesiae xpi gratia resonans quod genus reperitur humanū

XII Quod gratia dī & lambaptizandorum tollatur institutā
purgatio cum exorcismis & exsufflationibus
spiritus abeat expellantur immundi. /: aferendi.

XIII Quod profundiores quaestiones ne contemnendas sint:

XIIII Quod non debeant sacerdotes aut clerici amicta palleis
& praecincta lumbis in ecclesiis ministrare.

XV Quod nulli sit ultima paenitentia deneganda.

XVI Quod per gradus ecclesiasticos ad episcopatus debeat
officium peruenire. : esse contenta.

XVII Quod unaquaque prouincia suo metropolitano debeat:

debeat esse contenta.

XVIII Quod nolentibus nemodebeat epc̃s ordinari.

XVIIII Quod inuitus ordinationibus abstinendum.

XX Quodnulli sacerdotica non ẽ liceat ignorare.

XXI Quodnon oporteat contemptus clericus ecclesiarum
delaicus episcopis ordinari.

XXII Quod docendusſit populus nonsequendus.

TITULUS DECRETORUM PAPAE LEONIS NUMERUS XLVIIII

I Vtnullus episcopus seruum alterius adofficium clericatus promoueat.

II Utquicumque adsacerdotium uelduarum mariti
uel habentes numeros aconiugia promotifuerint ab
ecclesiasticis officiis arceantur. Laici xpiani

III Quod usuram nonsolum clerici exigere nondebeant sednec

IIII Utclericus necsuo necalieno nomine foenus exerceat.

V Utſiquis sacerdotum contra interdicta fecerit asuo
sum moueat officio. detectasunt

VI Quod plurimi manichei uigilantia papaleonis inurbe

VII Quod indie epiphaniorum prohibeatur baptismum celebrari

VIII Quod omnianobis rerum ordine per incarnationem dñi nri
salutis sacramenta digesta sunt.

VIIII Quod inbaptismo mortis proueniat interfectione peccati
& sepulturam imitetur trinadimersio. & abaquis
eleuatio sit uel utre surrectio desepulchro

X Quod beatus petrus indiepentecosten uirorum triamilia baptizauit.

XI Quod duotantum tempora id estpascha & pentecosten
adbaptizandum aromanis pontificibus sint prefixa.

XII Quod omnitempr̃ hi qui necessitate morar urguentur debeant baptizari.

XIII Ut deficilia termis annis singulis epi romam sociandi sinodo indissimulanter occurrunt.

XIIII Quod omnis cuiuslibe ordinis clericus quiseheretice communioni miscuerit regressus adecclesiam in eo gradu quo erat sine promotione permaneat.

XV Quod non habeantur epi quos nec clerus elegit nec populus nec populus exquisiuit. si quis tamen clerici ab his pseudo episcopis ordinantur rata potest ordinatio talis existere.

XVI Quod prbi aut diaconi si in aliquo crimine detecti fuerint non possint per manus impositionem pñtentiam agere.

XVII Quod diaconi si aut pr̃bi aut presbr cessare debeant ab opere coniugali nec repudiare coniugia.

XVIII Quod aliud sit uxor aliud concubina nec error quisquis filiam suam in matrimonium tradiderit ei qui habuit concubinã.

XVIIII Quod non sit coniugii duplicatio quando ancilla reiecta uxor adsumitur.

XX Debis qui communione priuantur & ita non moriuntur.

XXI Debis qui pñtentiam agere differunt : aliquid abstinere.

XXII Quod oportet eum qui pro inlicita uenia postulat & iam :

XXIII Quod pñtentes nulla negotiationis lucra exercere conueniat.

XXIIII Quod admissam secularem post pñtentiam reddi non debeat.

XXV Quod adulescens si urgente periculo pñnigerit possit uxoris remedio sustineri.

XXVI Quod si quis propositum monachi deseruerit publica sit satisfactione purgandus.

XXVII Quod puellae quaenon coactę uirginitatis propositum
susceperunt peccant sinupserint licet nonnondum
fuerint consecratę.

XXVIII De his quidubitant utrumbaptisint eosnecesseest baptizari

XXVIIII Quod eos quisebaptizatos agnoscunt sedmqua professione
nesaum permanus impositionem suscipiconuenit.

XXX De hisquiconuiuio gentilium &esa immolaticii usisunt.

XXXI Quodsemper thessalonicensis antefates uices apostolicę
sedis impleuerit

XXXII Ut metro politanis sua iura seruentur.

XXXIII Ut ametro politanis nonlaici nę bigami nę uiduarum
maritis sedinrep sibiles ordinentur.

XXXIIII Quod subdiaconis carnale conubium denegetur.

XXV Ut nullus inuitus ordinetur episcopus.

XXVI Ut metro politanus epyride electo quae est ordinaturus
epi adthe salonicensem pontificem referat

XXVII Ut bina per annos singulos episcoporum concilia
celebrentur &si res difficilis emerserit quaenonpossit
thessalonicensis epi terminari. adromanum referatur
antistitem.

XXVIII Ut siquis epi suam deserens dubitatem maiorem ambitus
causa petierit nonsolum ea obtinere nonpotuerit
sed &sua carere debebit.

XXVIIII Ut nullus alienum clericum ordinare audeat suo epo
non prebente consensum.

L. Ut in euocandis prouincialibus episcopis adthessalonicen
censę pontifice moderatio conseruetur

XL.I Ut non amplius ab statuto concilii tempore quam dies
xv. remouentur epi & si inter eos fuerit aborta contentio
cuncta romano pontifici subgestorum insinuatione pandant.

XL.II Quod debeant feminae quae captas uiris suis alii nupserint
regressis prioribus copulari ut suum unusquisque recipiat.

XL.III Quod non uideatur esse culpabilis qui uxorem capta sortatur esse.

XL.IIII Ut si uiri de captiuitate regressi uxorum incontinentia
offensio non fuerint & uoluerint eas recipere habeant
liberam facultatem.

XL.V Ut si mulieres apriores maritos redire noluerint uelut
mique communione sca priuandae sint.

XL.VI Captaus terrore uel fame compulsis cibos immolaticios
edere paenitentiae concedenda.

XL.VII Quod hii qui ad iterationem baptismi uelut uel metu
coacti sunt paenitentiae sint subleuandi remedio
ita ut similis & status ceterarum quemadmodum se habeat
sollicita consideratione respectus. confirmentur.

XL.VIII Ut hii qui adhaeretici baptizati sunt sola sci spi inuocatione.

XL.VIIII Leo episcopus mauris de conseruatione & disciplina
canonum ne indebite & inordinate ad clericatum aliquis
praesumat accedere. TITUL DECRETOR
PAPAE HILARI

I Synodum habitum in basilicam beatae mariae
Adlocutio papae hilari in eodem conuentu.

II Et si fraila prima ascani uel uniuersorum episcoporum
ad hilarum papam.

III Et si scola secunda ascani tarra conensis prouinciae

V S uscriptio episcoporum quifuerint insinodo

VI Praeceptum hilari epi ad ascanium de eadem causam.

TITUL DECRETOR PAPAE SIMPLICII.

I Nelicere inlicitas fieri ordinationes : ordinationibus.

II Simplia ad aequitatem & seuerum denon psumendis inlicitis.

TITL DECRETOR PAP FELICIS.

I Confatutio papae felicis africane prouinciae denon rebaptizandis. TITUL DECRETOR PAP GELASI NUMER XXVIII

I Deconfitutis ecclesiasticis protempori qualitatem moderandis.

II Utubinulla per urgue necessitas confatutapatrum : eligant. inuiolata seruentur uelcumdefuerint clerici demonachis :

III Utsiquis delicas eligantur adclerum multo sollicitius inhis aequae demonachis dictafunt inquirantur

IIII Utab episcopis praeceptione papae noue basilicae dedicentur.

V Utnulla praesidia debaptizandis consignandis quaefidelibus exigantur quodsiquis hoc perpetrauerint honoris fui periculo sub icebunt.

VI Utpresbyteri modum debitum seruent. N. xrhisma conficiant. N. signent necpresente quolibet episcopo nisi iubeantur abipso uel orare uelsedere psumant nec acolothum uel subdiaconum facuunt.

VII Similiter utdiaconi mensuram propriam iuxtapatrum decreta custodiant

VIII Quoddiaconi inpresbyterio residere nonpossint necsicri corporis progationem psentibus debent usurpare presbyteris.

VIIII Quod apostolici sedes paternos canones pio studio deuotoq; cufodiut.

X Ut praeter paschale tempus & pentecosten nemo
baptizare praesumat. nisi eos tantum quos egri
tudo extrema compulerit .:. celebrare posse temporibus.

XI De presbyterorum & diaconorum ordinationes ceterum .:.
celebrari posse temporibus

XII Ut prefixis diebus uirgines consecrentur.

XIII Ut uiduae nouuelentur.

XIIII Ut nullus presul uel ecclesiae uel monasterii seruum
aut originarium nolentibus dominis sub nomine religioso
defendat honoris & communionis periculum subtrahatur
quisquis hoc perpetrare temptauerit

XV Ut cleria nulla ne gotia inhonesta nec turpia lucra sectentur.

XVI Ut nemo litteras nesciens uel aliqua parte corporis
imminutus promoueatur ad clerum.

XVII De his qui seipsos abscidunt.

XVIII Quod ad clerum criminosi nequeant promoueri & in
clero positi si aliquibus fuerint inuenta flagitiis
a suis officiis arceantur .:. sacra tractare non liceat.

XVIIII Quod demoniis aliisque passionibus inrectas ministeria.

XX Quod hii qui se sacris uirginibus sociant & foedera
incesta comitem communicare non possint nisi forte
publica paenitentia gesserint.

XXI Quod uiduae ut supradictum est nouuelentur & si pro
fessam continentiam proposito mutato calcauerint
ipse prose rationem sint dno reddituare.

XXII Quod secunda coniugia secularibus non negentur
quibus tamen ad clerum minime uenire concedatur

XXIII. Utsiquis susceperit ecclesiae propriae desertorem
& in aliqua prouexerit dignitatem utrique sententiae
subiaceant quamcanones adfixerunt

XXIIII Quodsiquis exmonachis aut Laicis eligantur addlerum
cumnulla cogit necessitas antiqua meis debent institutis
seruari quod siprouentus sacra mergum esse ptio
praedio dignitatem aboffitio deponantur. Nam dantem
& accipientem symonis magicrimen inuoluit.

XXV De sacris locis nouiter institutis quamuis superius dictum
sit hucnunc tamen adiciatur utnulla basilica subdefiltoru
constructa nomine dedicetur.

XXVI Quodnefassit femmas sacris altaribus ministrare uelaliquid
exhis quaeuirorum sunt officiis deputata presumere.

XXVII Quod inunaquaque ecclesia cui epūs est tam deredtibus
quamdefidelium oblationibus quattuor debeant fieri
portiones ut una sit epi. alia clericorum tertia pauperū
quarta ecclesiae fabricis applicetur.

XXVIII Quod epūs prbr & diāc. aquocumque clerico ueraciter
fuerit accusatus quod aduersus haec constituta fecerit
potest sinedubitatione perclerici sui & cumhonoris periculo
episco subiacturus sihaec omnia ecclesiae noscendi tacuerit.

TITUL. DECRETOR PAPAE

I Quodprocpō fungatur · ANASTASI·NOVI·VIII
legatione dumpropace praecatur ecclesiae.

II Quodnonsit temere iudicandum debis quibus addnimmigrauer

III Utspecialiter inecclesia nomen taceatur acaeth.

VIII Quod magnopere contentio sit cauenda.

V Ut alexandrinor imperator admoneat adfidem sinceram
& pacem redire catholicam . : obtemperet.

VI Admonetur imperator ut confirmat apostolice sedi :

VII Quod eosquos post damnationem suam uel baptizauit uel
ordinauit actus nulla portio lesionem adtingat.

VIII Quod malibona ministrando sibi tantummodo noceant nec
ecclesiae sacramenta commaculent.

TITUL DECRETORUM PA PAE SUMMACHI NUM. V

I Suggestio fulgenti archidiaconi ecclesiae romane decon
gregata synodo exprecepto papae simmachi

II Inter locutio papae symmachi ut episcopalis ambitus
radicitus amputetur.

III Sententia synodi ut siquis papa super sede proromano
pontificatu . cuiquam quolibet modo fauorem praestare
conuincatur locisui ordine uel communione priuetur.

IIII Ut si papa morte praeuentus non potuerit ante de sui
successoris electione decernere ut ordinetur antistes quem
cunctus clerus autcerte pars maior. elegerit.

V Ut si quis ambitiones uel fautores ambitionum coniuratores
quae prodiderit non solum purgator uideatur esse
si fuerit particeps uerum & iam remuneratione digni
simus aestimetur. ITEM TITUL EIUS
DEM CONCILII.

I De praelocutione papae symmachi qui synodi quid statuta
conlaudans clericorum suorum culpas excessus quod inter
alia & iam propter constitutam inlustris memoriae

basilii a sua communione discuerint

II Ex emplar ipsius constituti synodo recensetur.

III Sententia ipsius synodi quapre factum constitutum nullius esse momenti decernitur

IIII Ut nulli apostolice sedis praesuli possessionem ecclesiae magnam uelparuam in perpetuum liceat alienare uel communicationis obtentu adquisitaue iuratransuertere.

V De domibus ecclesiasticis quaesumt morbibus commutandis.

VI Ut nonliceat presbyteris urbis romae titulorum suorum pdia seuquicquid iuris eorum fuerit quolibet alienare commento quiueroboc agere temptauerit ordinis sui ammissione plectatur.

VII Ut quipetierit praedium ecclesiae & acceperit autsiquis presbyterorum autdiaconorum necnondefensorem dati subscripserit anathemate feriatur.

VIII Ut siquis anathematis poenam paruidixerit & iam documento quosepatat ecclesiae pdium possidere fruiturliceat que cuilibet ecclesiasticae personae uocem contradictionis adferre & cum fructibus praeterita temporis eadem prdia alienata reposcere.

Titul. decretor pap hormisdae

I Epistolam iustini augu. ad hormisda.

II Exemplar praecum.

III Epistolam hormisdae ad iustinum augustum.

IIII Item ormisdae ad archi mandritas.

Titulus decretor papae gregorii iunioris

I Vt nullus audeat praeb[y]teram ducere in conubio.
II Item de diacona.
III Item monacha quam diancilla appellant.
IIII Item de comatre spirtale.
V Item de fratris uxorem.
VI Item de neptia.
VII Item de nouerca aut nurum.
VIII Item de con subrina.
VIIII Item de prob[r]ia cognatione uelquam conatur habur.
X Ut uiduam nemo furet; uxorem.
XI Item utur gmem nemo furet; uxorem
XII De aruspicibus uel incantatoribus seu philacteria.
XIII De precepti ecclesiae obser uandum.
XIIII De adriano filio exhilarati.
XV De ephiphania diacona.
XVI Ut nullus audeat eis assensu tribuere.
XVII De coma clericis non rela xandum.

TITVLI

EXPLIC CAP CAN sequenti volumine

INCIPIVNT
ECCLESIASTICE REGULE
SCORUM APOSTOLORUM,
PROLATAE PER CLEMENTEM
ECCLESIAE ROMANAE
PONTIFICEM. QUALE EX GRECIS
EXEMPLARIBUS IN ORDINE

PRIMO PONUNTUR. QUIBUS
QUAMPLURIMUM QUIDEM
CONSENSUM NON PREBUERE
FACILE. ET TAMEN POSTEA
QUEDAM CONSTITUTA PONTI-
FICUM EX IPSIS CANONIBUS
ADSUMPTA ESSE UIDENTUR.

INCIPIUNT CANONES APOSTOLI
DE ORDINATIONE EPISCOPI.

I EPISCOPUS A DUOBUS
AUT TRIBUS EPISCOPIS ORDINETUR.

De ordinatione praesbiterorum, & diaconorū,
uel ceterorum.

II Prbr̄ ab uno epō ordinetur, & diaconus,
& reliqui clerici; + titulg Nihil aliud in sacrificio,
praeter quod dn̄r statuit offerendum.

III Sequr epr̄ aut prbr̄, praeter ordinationem dn̄i,
alia quaedam in sacrificio offerat super altare,
id est, aut mel, aut lac, aut pomino sicera
& confecta quaedam, aut uolatilia ~~aut uolatilia~~
aliqua, aut legumina, contra constitutionem
dn̄i facient; congruo tempore deponatur; + titulg Quae
species ad altare, non ad sacrificium, sed ad bene-
dictionem simplicem debeant exhiberi.

IIII Offerri non liceat aliquid ad altare, praeter nouas spicas,
& uuas, & oleum ad luminaria, & thimiama id est
incensum, tempore quo sca celebratur oblatio.

QUOD ENIM QUE IN ECCLESIIS OFFERRI
NON POSSUNT AD DOMOS SACER
DOTUM A FIDELIBUS DEFERANTUR

V Reliqua poma omnia addomum · primitiae epō & praeb iteri
dirigantur necofferantur maltari; Certum ē aut
quod episcopus & praeb iteri diuidant · & diaconis &
reliquis clericis. AUT EPS AUT PRBT UXORE
SUAM QUANDO DEBET CASTE REGERE:

VI Epf aut prbt uxorem : NON RELINQUAT
propriam nequaquam subop tentu relegionis abiciat;
si uero reiecerit · excommunicetur sed si per seuerauerit
deiciatur. UT SACERDOTES & MINISTRI
ALTARIS SAECULARIBUS CURIS ABSTINEANT

VII Epf aut prbt aut diaconus nequaquam seculares curas
adsumat · sin aliter deiciatur · QUO TEMPORE
PASCHA CELEBRETUR

VIII Siquis epf aut prbt aut diaconus ante pascha diem ante uer
nale aequinoctium cum iudaeis celebrauerit · abiciatur;
QUOD MINISTRI ALTARIS OBLATIONE
CELEBRATA DEBEANT COMMUNICARE

VIIII Siquis epf aut prbt aut diaconus uel quilibet ex sacerdotali
cathalogo facta oblatione · si communicauerit aut causam
dicat · ut si rationabilis fuerit ueniam consequatur · aut
si non dixerit communione priuetur · tamquam qui populo
causa lesionis extiterit · Aut suspicionem deo qui sacrifi
cium quod recte non obtulerit. QUOD FIDELES
LAICI INGREDIENTES ECCLESIAM

COMMUNICARE DEBEANT

X Omnes fideles qui ingrediuntur ecclesiam & scripturas audiunt ñ autem perseuerant oratione. nec sacñm communionem percipiunt uelut inquietudines ecclesiae commouentes. conuenit communione priuari.

QUOD CUM EXCOMMUNICATIS NON ORANDUM

XI Si quis cum excommunicato solum in domo simul orauerit. iste communione priuetur. QUOD CUM DAMNATIS CLERICIS NON ORANDUM

XII Si quis cum damnato clerico uelut cum clerico simul orauerit. & iste damnetur. UT NULLUS FIDELIUM PRAE LITTERIS COMMENDATITIIS SUSCIPIATUR EPISTOLAS

XIII Si quis clericus aut laicus a communione suspensus. seu communicans adaliam properet ciuitatem & suscipiatur preter commendaticias litteras. & qui susceperunt & qui susceptus est communione priuentur; Excommunicato uero protelatur ipsa correptio. tamquam qui mentitus sit ecclesiandi seduxerit. UT A BE EPISCOPIS ALIENA PARROECIA OMNIMODE PROHIBEATUR

XIIII Episcopo non licere alienam parroeciam propria relicta peruadere. nec cogatur a plurimis: nisi forte qua seu rationabilis causa compellat. Tamquam qui possit ibidem confiturus plus lucri conferre. & in causa religionis aliquid profecto prospicere; & hoc non a semet ipso pertemptet. sed multorum episcoporum iudicio & maxima supplicatione perficiat. UT CLERICI PROPRIAS ECCLESIAS NON RELINQUANT

XV Siquis prbr̄ aut diaconus aut quilibet de numero clericorū relinquens propriam parroeciam pergat ad alienam. & omino demigrans p̄ter epi. sui conscientiam in aliena parroecia commoretur. Hunc ulterius ministrare non p̄mimur. precipue si uocatus ab epō redire contempserit In sua inquietudine perseuerans; uerumtamen tamquam laicus ibi communicet; UT EPS QUI CLERICOS ALIENOS SUSCEPERIT COM MUNIONE PRIUETUR.

XVI Epūs uero apud quem memoratus esse confuterit. si contra eos decretam cessationem pro nihilo reputans tamquā clericos forte susceperit. uelut magister inquietudinis communione priuetur. QUOD BIGAMI NON ADMITTANTUR AD CLERUM.

XVII Siquis post baptisma secundis fuerit nuptiis copulatus. aut concubinam habuerit. non potest esse non epūs aut prbr̄ aut diaconus. aut prorsus ex numero eorum qui ministerio sacro deseruiunt. QUOD SI QUI UIDUAM UEL EIECTAM AUT MERETRICEM ACCEPERIT N ADMITTAT AD CLER.

XVIII Siquis uiduam & electam acceperit aut meretricem aut ancillam uel aliquam de his que publicis spectaculis mancipantur. non potest esse epūs aut prbr̄ aut diaconus. aut ex eo numero qui ministerio sacro deseruiunt. QUI DUAS SORORES HABUERIT NON ADMITTATUR AD CLERUM.

XVIIII Quidam inconiugium sororem acceperit uel filiam

patris clericus esse nonpotuerit. CLERICUM
FIDEIUSSOREM·ESSE NPOSSE

X. Clericus fide iussionibus inseruiens abiciatur;
QUOD HIQUI NONSPONTE EUNUCHI
FACTI SUNT SUCIPIANT AD CLERUM

XI. Eunuchus siper insidias hominum factus est uel si imper
fectione eiussum amputata uirilia uel sita natus est.
& est dignus. efficiatur epr. UT IS QUI SE EUNU
CHIZAUIT CLERICUS NON FIAT

XII Siquis abscidit semetipsum·id est siquis amputauit sibiuirilia
nonfiat clericus. quia suus homicida est & dicondition
imitatur. UT CLERICUS QUI SE EUNUCHI
ZAUIT ABICITUR AD CLERO

XIII. Siquis cumclericus fuerit abscederit semetipsum·omnino
damnetur quia suus ē homicida. UT LAICUS QUI SE
EUNUCHIZAUIT TRIBUS ANNIS
COMUNIONE PRIUETUR

XIIII Laicus semetipsum abscedens ann̄ tribus communione priuet.
quia suicidae insidiator existat. QD EPS AUT
PRBT AUT DIAC SI PRO CRIMINIBUS
DAMNATI FUERINT MINIME COMUNIONE PRIUENTUR

XXV Epr autprbt audiat quinfornicatione autperiurio
aut furto captus ē. deponatur. Nontamen communione
priuetur; Dicit enimscriptura. nonuindicabitdn̄r bis imidipsum.
SIMILIT ET RELIQUI MINISTRI ECCLESIAE

XXVI Similiter & reliqui ministri ecclesiae huiccon dtioni
sub iacent. QUI CLRI DEBIANT CONIUGIBUS COPULARI.

XXVII Inupturautem quiadclerum prouectusunt praecipimus·utsi
uoluerint uxores accipiant. sedlectores cantores quetantumodo.
QD EPS AUT PRBT·ET DIAC PECCANTES
FIDELES UERBERARE N·DEBEANT·

XXVIII Epm autpresbyterum autdiaconum percutientem fideles
delinquentes autinfideles inique agentes & per huiusmodi
uolentem ameri deica bofficiosuo praecipimus·quianusquam
nos hoc dns docuit; Econtrariouero ipse cumpercuteretur
nonreper cutiebat. Cummaledicereetur nonmaledicebat.
Cumpateretur noncominabatur QD OFFICIUM
PRISTINUMDAMNATI PROCRIMI
NIBUS USURPARE NON DEBEANT

XXVIIII Siquis epūs autprbī autdiacō depositus iuste superceteris criminib:.
aut sustinuerit adtrectare ministerium dudum sibicommissū:
hic abecclesia poenitus abscidatur. QD NON DEBEANT
OFFICIA ECCLESIASTICA PECUNIIS OBTINERE

XXX Siquis epūs autprbī autdiacō perpecuniam hanc obtinuerit
dignitatem. deiciatur & ipse &ordinator eius. & acommunione
modis omnibus abscidatur sicut simon magus apetro.
UT ECCLESIAS ECCULARI POTENTIA
MINIME PERUADATUR

XXXI Siquis epūs saecularium potestatibus usus ecclesiam per
ipsos obtineat: deponatur. &segregentur omnes quique
illi communicant; DE PRBO QUI CONTEMTU
EPI SUI SEORSUM CONUENTUS
CONGREGARE TEMERAUERIT

XXXII Siquis prbī contemnens epm suum. seorsum collegerit

& altare aliud erexerit nihil habens quod reprehendat epm̃ inclusa pietatis & iustitiae deponatur quasi principatus amator existens; Si enim tyrannus. & ceteri clerici quicumque tali consentiunt. Laici vero segregentur. Haec autem post unam & secundam & tertiam epi obsecrationem fieri conueniat. QUOD CLERICI IOANNITAE NON DEBEANT A BALLIS RECIPI

Si quis prbt̃ aut diac̃ ab episcopo suo segregetur. hunc non licere ab alio recipi. sed ab ipso. quicum sequestrauerit. nisi forsitan obierit epc̃s ipse quicum segregasse cognoscitur. UT NULLUS EPS PRBT AUT DIAC SINE COM̃ATICIUS SUSCIPIAT EPISTOL

Nullus episcoporum peregrinorum. aut praesbyterorum. aut diaconorum. sine commendaticis suscipiatur epistolis. Et cum scripta detulerint discutiantur. adtendatur. & ita suscipiatur. Si praedicatores sint pietatis existerint. minus nec quae sunt necessaria subministrentur eis. Et ad communionem nullatenus admittantur. quia per subreptionem multa proueniunt. DE PRIMATU EPISCOPORUM

Epc̃s gentium singularum scire conuenit quis inter eos primus habeatur. Quem ueluti caput existiment. & nihil amplius praeter eius conscientiam gerant. Quamuis sola singuli quae parroetiae propriae & uillis quae sub eis sunt competunt. sed nec ille praeter omnium conscientiam faciat aliquid. Sic enim uni animitas erit & glorificabitur dc̃s per xpm̃ in spũ sc̃o. QUOD NON LICEAT EPO IN ALIENA PROUINCIA CLERICOS ORDINARE.

XXX. VI

Epm̄ nonaudere exiratet minos proprios ordinationes facere inciuitatibus &uillis quaeilli iure nullo subiecte sunt. siuero conuictus fuerit hoc fecisse praeter eorum conscientiam quicauitates ipsas &uillas detinent &ipse deponatur. Et quiabillo sunt ordinati. DE ORDINATIS EPISCOPIS·NEC RECEPTIS·

XXX VII.

Siquis epūs nonsurceperit officium &curam populi sibi commissam hiccommunione priuetur quodadusque consentiat oboedientiam commodans. Similiter autem &prbt·&diāc. siuero perrexerit necreceptus fuerit nonprosua sententia sed promalitia populi. Ipsequidem maneat epūs. Clericiuero ciuitatis communione priuentur. Quod eruditiores inoboedientia populi nonfuerunt. UT BIS IN ANNO CONCILIA CELEBRENTUR·

XXX VIII.

Bis inanno episcoporum concilia celebrentur utinter se inuicem dogmata pietatis explorent &emergentes ecclesiasticas contentiones amoueant. semel quidem quarta sepatmana pentecostes. secundouero duodecimo die mensis hyberneuerkei id·ē· iuxta romanus. xiiii·id·oct̄b. UT TANTUM CURAM RERUM ECCLESIARUM·EPS HABEAT·

XXX VIIII.

Omnium negotiorum ecclesiasticorum curam epūs habeat. &eauelurdo contemplante dispensēt necelicear exhis aliquid omnino contingere utparentibus proprii quae desunt condonare. Quodsipauperes sunt tamquampatuperibus submittat& neceorum occasione ecclesiae negotia depraedentur. DE DIGNITATE PONTIFICIS

ET QŌ RERUŌ SUARUŌ HABEAT:

XL. Praeerbyteri & diaconi preter epm̄ nihil agere pertemtent. Namdn̄ populus ipsi commissus est. & pro animabus eorum hic reddituros est rationem. Sintautemmanifeste respropriae epi sitamen habe propriae & manifeste dominicae utpotestatem habeat depropriis. Morient epi sicut voluerit & quibus voluerit derelinquere nesub occasione ecclesiasticarum rerum. Quae epi esse probantur intereidant. Sortassis enim aut uxorem habe & aut filios aut propinquos aut servos & iustum est hoc apuddm̄ & homines ut nec ecclesia detrimentum patiatur ignoratione rerum pontificis. nec epis̄ uel eius propinqua subopientu ecclesiae proscribantur & incautas incidant quia deum pertanent. morsque eius miuris male famae subiciatur. QŌ EPS ECCLESIASTICARUŌ RERŪ PRO DISPENSATIONE PAUPERŪ HABEAT POTESTATE

XLI. Praecipimus ut in potestate sua epis̄ ecclesiae res habeat. si enim animae hominum pretiosae illis sunt credite. Multo magis oportet & eum curam pecuniarum gerere. Ut in potestate eius indigentibus omnia dispensentur. per prbyteros. & diaconos cum amore omnique sollicitudine ministrentur. Ex his autem quae ei ad suas necessitates & ad peregrinorum fratrum usus & ipse percipiat. ut nihil eis possit omnino deesse. Lex enim dn̄i praecipit ut qui altari deseruiunt de altari pascantur. Quia nec miles stipendiis propriis

contra hostes arma sustollit. qd epūs prbī aut
diāc alearator ebriosus esse debeant

XLII Epūs aut prbī aut diāc aleae atque ebrietati deseruiens
aut desinat aut certe damnetur. Similiter
clerici et laici si peremanserint
in ea communione priuentur.

XLIII Subdiāc aut lector aut cantor similia faciens aut desinat
aut communione priuetur. similiter & iam laicus
quod epūs prbī aut diāc non debet
usuras accipere.

XLIIII Epūs aut prbī aut diāc usuras a debitoribus exigens aut desinat
aut cesserte damnetur. qd nō debeat epūs prbī
aut diāc cum hereticis orare.

XLV Epūs prbī & diāc quicum hereticus orauerit tantummodo com
munione priuetur. si uero tamquam laicos hortatus eos
fuerit agere uel orare damnetur. qd nō debeant
hereticor baptismata cū probari.

XLVI Epm aut prbīm hereticorum suscipientem baptisma damnari
praecipimus quae enim conuentio xpi ad belial aut quepars
fidelium infidele. qd ecclesia cū baptismate
denuo baptizari baptizatus non debeat
si non habuerit baptizatus debeat baptizari.

XLVII Epūs aut prbī sicum quisecundum ueritatem habuerit baptisma
denuo baptizauerit. aut si pollutum ab impiis nō baptizauerit
deponatur tamquam deridens crucem & mortem dni. nec
sacerdotes a falsis sacerdotibus iure discernens.
laica cū pollente suam coniugem

COMMUNIONE PRIUANTUR

Siquis laicus uxorem propriam depellens alteram uel ab alio dimissam duxerit communione priuetur.

QD INNOMINE SCAE TRINITATIS DE BEAT BAPTIZARI

Siquis epūs aut prbūr iuxta p̄ceptum dn̄i non baptizauerit innomine patris & filii & spūs scī. Sed in tribus sine initio principis aut in tribus filiis aut in tribus paracletis abicatur.

QD N̄ DEBEAT UNA MERSIO IN BAPTISMATE QUASI IN MORTE DN̄I PROUENIRE

Siquis epūs aut prbūr. N̄. trinam mersionem unius mysterii celebr& sed semel mergat in baptismate quod dari uidetur in dn̄i morte. Deponatur. Non enim dixit in obis dn̄s in morte mea baptizate sed euntes docete omnes gentes baptizantes eos in nomine patris & filii & spūs scī. EXPLICIT

CANON APOSTOLORUM

INCPT CONSTITUTIO ET FIDES NICENI CONCL CUM SUBDITIS CAPITULIS SUIS.

Celebratum sub Siluestro PP. A°. Christi 336.

FACTA EST autem haec synodus apud nicheam bithiniae consulatu constantini augusti & licini XIII kalendarum iuliarum qui est apud grecos XVIII dies mensis eorum secundum alexandriam XXXI. ET placuit ut haec omnia mitterentur ad epm̄ urbis romae silues: ūu

CREDIMUS in unum dm̄ patrem omnipotentem. omnium uisibilium necnon & inuisibilium factorem & in unum dnm nr̄m ih̄m xp̄m filium dei natum ex patre

unigenitum hoc ē ex substantia patris. Dm̄ ex dō lumen
ex lumine. Dm̄ uerum ex dō uero. Natum non factum
homo usion hoc est eiusdem cum patre substantiae per quem
omnia facta sum caelestia & terrena qui propter nos
homines & propter salutem nr̄am discendit & incar natus ē.
& homo factus passus est & resurrexit tertia die ascendit
in caelum uenturus inde iudicare uiuos & mortuos & sp̄m sc̄m.
Eos autem qui dicunt erat tempus quando non erat & prius
quam nasceretur non erat & quia nullus subsistens ab ut factus ē.
aut ex alia substantia uel essentia. Dicunt esse trepton. hoc ē.
conuertibilem aut mutabilem filium dī. hos anathematizat
catholica & apostolica ecclesia.

INCIPIT PRAEFATIO SS CONCILII

Concilium sacrum uenerandi culmen auris; condidit & nobis
congrua frena dedit, ut bene fundatur iusto moderamine
possit; immemorata gerens deiicitur ordo regi; pontifices sūmi
ueterum praecepta sequentes. Planius haec monstrat expo
suere sui. Hinc fidei rectae sparsit semita & omnes errorum
damnant dogmata sc̄a uias; quisque dīfamulus fuerit xp̄i que
sacerdos; hoc stabile constat dulcia mella fluunt. DECRETA
CHIS ET QUI SEIPSOS ABSCIDERUNT.

Si quis a medicis per langorem defectus est aut a barbaris
absectus hi in clero permaneat. Si quis autem se sanus
abscidit hunc & in clero constitutum abstineri conuenit &.
Et deinceps nullum debere & talem promoueri. sicut
autem hoc clare & quod debet quis em hanc affectant
audent quis em & ipsos abscidere dictum sit. sicut

Siceos quos aut barbari aut dominica strauerunt.
Inueniuntur autem aliasdiffimiliter ades clerum.
susapit regula. DE HIS QUI EX GENTILIB:
POST BAPTISMA AD CLERICATUS ORDINEM PROMO.

II Quō plura aut per necessitatem aut aliter cogentibus :UNTUR
hominib: aduersus ecclesiasticam factasunt regulam.
ut homines ex gentilitate nuper accedentes ad fidem. & et
instructos breui tempore mox ad lauacrum spiritalem
perducerent. simulque ut baptizatisunt ad episcopatum
uel praesbyterium promouerent. Optime placuit nihil
tale de reliquo fieri. Nam & tempore opus est. ei qui catheci
zatur. & post baptisma probatione quamplurima. mani
festa est enim apostolica scriptura quae dicat. non neophytū
ne insuperbiam elatus in iudicium incidat & laqueum
diaboli. si uero processu temporis aliquod delictum animę
arca per sonam reperiatur huiusmodi. & ad duobus
uel tribus testibus arguatur. a clero talis abstineat.
Siquis autem preter haec fecerit quasi contra magnum
III concilium se efferens ipse de clericatus honore peridat abitur.
Interdixit. DE SUBINTRODUCTIS MULIERIBUS
per omnia magna synodus non epō. nō. prbo. nō. diacono
nec alicui omnino qui in clero est. licere habere mulierem.
Nisi forte matrem aut sororem aut amitam uel eas
tantum personas quae suspitionem effugiunt.
DE HIS QUI AD EPISCOPATUM IN PRO
UINCIIS PROMOUENTUR.
III. Epm conuenit maxime quidem ab omnibus qui sunt

inprouncia episcopis ordinari · si autemhoc difficile
fuerit · autpropter instantem necessitatem autpropter
teneris longitudinem · Tributamen omnimodis inidipsum
conuenientibus & absentibus quoque parimodo decernentibus
& per scripta consentientibus tuncordinatio celebretur.
firmitas autem eorum quaegeruntur per unamquãque
prouinciam metro politano tribuatur epõ.

V DE EXCOMMUNICATIS

Debis quicommunione priuentur seu exclero seu laico
ordine abepiscopis per unamquamque prouinciam
sententiam regularis obtineat · Urbis qui abiciuntur
ab aliis nonrecipiantur. Requirantur autem nepusillam
tate autcontentione uel alio quolibet epi uicio uideatur
acongregatione seclusus. utboc ergo decentius inquiratur
bene placuit annissingulis per unam quamque prouin
ciam bis in anno concilia celebrari · utcommuniter omnibus
simul episcopis congregatis prouinciae discutiantur
huiusmodi quaestiones & sicquisuo peccauer euidenter
epõ excommunicati rationabiliter abomnibus existimentur
usquequo uelincommuni uelepõ placeat humaniorem
protulibus ferre sententiam. Conciliauero celebrentur
unum quidem antequadragesima paschae · Utomnidis
sensione sublata munus offeratur dõ purissimum · secundũ
uero circatempus autumni. DE PRIVILEGIIS
QUAEQUIBUSDAMCIVITATIBUS·
VI Antiqua consuetudo seruetur. .COMPETUNT
per egyptum libyam & pentapolim · ita utalexandrinus

CONCIL

epī horum omnium habeat potestatem. Quia & urbis rome.
epō paralismos est. similiter autem & apud antiochiam
ceteras q: prouincias suis priuilegia seruentur eccles̄is.
Illud autem generaliter clarum est. Quod siquis preter
sententiam metropolitani. fuerit factus episcopus.
hunc magna synodus definiuit epm̄ esse non oportere.
si autem communi cunctorum decreto rationabili & se
cundum regulam ecclesiasticam comprobato duo aut tres
propter contentiones proprias contradicunt obtineat
sententia plurimorum. OGGPOGLIAG
IOGSTHIGROSOLVODARG

VII Quia consuetudo optinuit & antiqua traditio. ut eliē
epī honoretur habeat honoris consequentiam salua
metropoli. propria dignitate. DGhisqui
DICUNTURCATHAROG.ID.EMUNDI.

VIII Dehisqui se cognominant catharos id est mundos si aliquando
uenerint ad ecclesiam catholicam placuit sco & magno
concilio. ut impositionem manus accipientes si in clero
permaneant. haec autem prae omnibus eos scriptis
conuenit profiteri. quod catholicę & apostolicę ecclesiae
dogmata suscipiant & sequantur. Id est & bigamos se com
municare. & hos qui in persequutione prolapsi sunt erga
quos & spatia constituta sunt & tempora diffinita. Ita
ut ecclesiae catholicę & apostolicę placita sequantur
in omnibus ubicumque uero siue in ciuitatibus ipsi soli
reppera fuerint ordinati. Qui in eisdem in clero
in eodem habitu perseuerent. ubi autem catholicae

ecclesiae epo uelprerbytero constituto quidam exillur
aduenium. Certum ē quod epr ecclesiae habebat epi
dignitatem. His autem quinominantur apudeor epr honore
prerbyterii possidebit. Nisiforte placuerit epo nominiseum
honore censeri. siuerohoc ei minimeplacuerit prouidebit ei
aut cor episcopatur aut prerbyterii locum tranclero prorsur
esse uideatur. Nemunacuritate duo epi probentur
exittere. DE HIS QUI AD HONORE PRSI
SINE EXAMINE PROUECTI SUN

VIIII. Siqui praerbyteri sineexamine sunt proiecta uelcum discu
terentur peccata sua confessi sunt. Et homines contra canonem
commoti manuf confessis imponere temptauerunt tales regula
non admittit. Quaquodinreprehensibile est catholica
defendit ecclesia. DE HIS QUI NPER SECU
TIONIBUS NEC CAUSE. ET PRIMODUM
INCLERO PROMOTI SUNT

X Quicumque delapsi sunt adordinem cleri promoti sunt
per ignorantiam uelper ordinantium dissimulationem
hoc ecclesia face nonpreiudicat regule cognita namque
deponuntur. DE LAICIS QUI NEC CAUSE

XI Debis quipraeter necessitatem praeuaricatasunt autpreter
ablationem facultatum autpreter periculum uel aliquid
huiusmodi quodfactum ē subtyranni delicani. Placuit
synodo quamuis humanitate probentur. Indigniamen
est benuolentiam commodari. Quicumque ergo uenienter
penitudinem gerunt triburannis. fideles inter audientes
habeantur. & sex annis omni cō tricione dericant.

Duobus autem annis sine obbatione populo oratione communicent. DE HIS QUI ABRENUNCIA VERUNT INTEGRE AD SECULUM.

XII Quicumque uocati per gratiam. SUNT IGITUR QUI primum quidem impetum monstrauerunt. Deponentes malitiae cingulum postmodum ad proprium uomitum sunt relapsi. Ita utquidam & pecunias tribuerunt & beneficia militiam repeterent. Hi decim annis post trienni tempus quo inter audientes erunt in afflictione permaneant. Sed in his omnibus propositum & speciem paenitentiae conuenit explorare. Quot quot enim metu & lacrimis atque patientia uel bonis operibus reburipsis conuersionem suam. non simulationem demonstrant. Hi definitum tempus audtionis implentes. Tum demum fidelibus oratione communicent. Postmodum uero licebit epo dehis aliquid humanius cogitare quicumque uero indifferenter tulerit & habitum introeundi ecclesiam sibi arbitrati sunt ad conuersionem posse sufficere. Hi definitum modis omnibus tempus impleant. DE HIS QUI COMMUNIONE INTERPELLATIONIS EXPOSCUNT.

XIII. De his quiad exitum ueniunt & iamnunc lex antiqua regularis q: seruabitur. Ita ut siquis egredtur ecorpore ultimo & necessario uiatico minime priuetur. Quodsi desperatus & consecutus communionem oblationis quae participes factus iterum conualuerit. sit inter eos qui communionem orationis. Tantummodo consequuntur generaliter autem omniculibet in extremo posito & poscenti sibi communionis

gratiam tribui epī probabiliter ex oblatione dare debebit.

XIIII. DE CATECUMINIS LAPSIS

Decathecuminis scō & magno concilio placuit utribus annis sint inter audientes tantummodo posthaec autem cum cathecuminis orent. QUOD NON OPORTEAT DE NOVO IGNORARI.

XV

Propter multum perturbationem & seditiones quae fiunt placuit consuetudinem omnimodis amputari. Quae praeter regulam inquibusdam partibus uidetur admissa. Ita ut de ciuitate ad ciuitatem non epī nonprbī non diaē transferatur. Siquis autem post diffinitionem scī & magni concilii tale quid agere temptauerit & sibi huiusce modi negotii mancipauerit hoc factum prorsus inritum ducatur & restituatur ecclesiae cui fuit epūs aut prbr aut diaē ordinatus. DE HIS QUI IN ECCLESIIS

XVI. INQUIBUS PROIECTIS MINIME PERDURARE

Quicumque temere ac periculose neque timorem dī prae oculis habentes nec agnoscentes ecclesiasticam regulam. Discedunt ab ecclesia prbi aut diaconi uel quicumque sub regula prorsus existunt. Hi nequaquam debent in alium ecclesiam recipi sed omnem necessitatem conuenit illis imponi ut ad suas parroecias reuertantur quod si non fecerint oportet eos communione priuari. Siquis autem ad alium pertinentem audacter inuadere & in sua ecclesia ordinare temptauerit non consentiente epō a quo discessit is qui regulae mancipatur ordinatio huiusce modi irrita comprobetur. DE CLERICIS USURAS

ACCIPIENTIBUS.

VII Quoniam multi subreguli confratres auariciam & turbia lucra sectantur. Oblitique diuine scripture dicentis quipecuniamsuam nondedit adusuram mutuum dantes certe simos exigunt iuste censum sca & magna sinodus. Utsiquis muentus fuerit difinitionem usuras accipiens aut adeximuen tionem aliqua quolibet modo negocium transiens aut hemiolia id est sexclupla exiens. uel aliquidtale prorsus excogitans turpi lucri gratia deiectus a clero & alienus existat aregula.

DEPRIUILEGIIS PRESBYTERORUM

III Peruenit adsm magnum queconcilium quorumquibusdam locis & cunctabus praesbyteris gratiam sacre communionis diaconi porrigant quodnecregulę necconsuetudo tradidit. Utab hisquipotestatem nonhabent offerendi. Illiqui offer xpi corpus accipiant necnon & illud innotuit quod quidam diaconi anteepiscopos sacraoblata conangant. Haecigitur omnia resecentur & insua diaconi mensura permaneant. Scientes quodepiscoporum quidem ministrisunt inferiores autem prbis habeantur per ordinem ergo post presbyteros gratiam sacrecommunionis accipiant. Aut epo eis. aut presbytero porrigente sednec sedere inmedio presbyterorū diaconis liceat. Quia sihoc fiat praeter regulam & ordinem probatur existere. siquis autem & iam post has definitiones oboedire noluerit amministerio cessare debebit.

DE HIS QUI A PAULO SAMOSATENO AD AD ECCLESIAM CATHOLICAM CONFUGIUNT

IIII De paulianis ad ecclesiam catholicam confugientibus.

definitio prolata est utbaptizentur omnimodis. Siqui autemdebis pretento tempore indero fuerint siquidem immaculata & inreprehensibiles apparuerint baptizata ordinentur abepō ecclesiae catholicae. Quodsidis cassio incongruos eos inuenerit abicitales conuenit &. Similiter autem. & diaconissis. & omninodebis quisub regula uersantur. haecforma seruabitur. Memnimus autem diaconissis quaeineodem habitu esse probantur. quod nonhabeant manus impositionem. Etideo modis omnibus eas inter laicos deputari.

DE GENVFLECTENDO GENV.

XX Quum sunt quidam indie dominico genu flectentes & in diebus pente costes. utomnia muniuersis locis consonanter ob seruentur. Placuit scō concilio ut anteserdnō uotapersoluere.

EXPLICIUNT CANONES CCCXVIII

Et sub scripserunt quineodem concilio conuenerunt. 318 Epi.

Osius epūs ciuitatis cordubensis prouinciae spaniae dixit. Itacredo sicut superius scriptum est. Victor & uincentius prbi urbis rome sub scripserunt prouincia egypta.

INCIPREGVLAE IANCYRANICONCILIO·

ISTAEREGULAEPRIORES quidem suntnicenis· sed ideo nicene priur scripte sunt propter auctoritatem eiusdem magni sc̄i quiaconcilii· congregata apudnicenam· DEPRAEGSBV TERISQUIM̄OLAUERUNT IGN̄P·R·PGRSECUTIONIS

Praerbyteros immolantes &terum luctamen ad eunter. sihoc nonper inlusionem aliquam sed exueritate fecerunt· Nec anteparenter &affectanter atque suadenter ut exʒamentur quidem tormentar aptari· sed his usitantum &habitu subici· Hosplacuit honorem quidem retinere propriae sedis· Offerre uero aut alloqui populum automnino sacerdotalibus fungi officiis nonlicere· DEDIACONIS QUIMMOLAUERUNT·

Diaconi similiter quimmolauerunt honorem quidem habeant cessent uero ab omni sacroministerio siue apane siue acalice offerendo uelpredicando· Quod siquidem episcoporum consciu sunt laboris eorum &humilitatis &mansuetudinis &uoluerinteis aliquid amplius tribuere uel adimere faciens ipsis erit potestas· DEHISQUIEXFU GAICONPHENSIS·EIPERUIM PAGANIRITUSALIQUIOPER FULGERUNT·

III Qui fugientes conphensi sunt uel ado metacor: tradra uel
adempta facultatibus sua nuere tormenta aut incusto
diam trusi proclamauerunt se xpianos esse. & eousque ad
feriendas sunt aut manus eorum conphendentes uolentes adoriberent.
& funestas sacrificia ammouerent. Nulla liquid pollutu cibi
per necessitatem sume recogerentur. Confitentes iugiter se
& luctam rei quae contigit incessabiliter ofendentes. Omni
deiectione & habitu & humilitate utq; hos uelut ex tra dilectam
confratrum a communionis gratia nonuetari. si uero prohibitas
ab aliquibus propter ampliorem cautellam. uel propter
quorundam ignorantiam fratrum reapiantur. hoc autem
similiter & de clericis & de ceteris laicis obseruare conuenit.
Perquisitum est autem & illud si possunt & iam laici quimbus
necessitates & angustiae inciderunt ad clericatus ordinem
promoueri. Placuit ergo & hoc tam quamquimihil peccauerint
si & p̄cedentium eorum uita probabilis sit adhoc officium pueni

DE HIS QUI DIVERSIS CAUSIS GENTILITATIS RITUS ALIQUID PEREGERUNT

IIII Debiis qui sacrificare coacti sunt insuper & cenauerunt
in idolio. Quicumque eorum cum ducerentur lenitores habitu
fuerunt & ue stamentis pretiosioribus usi sunt. Et preparate
cene indifferenter partic per exterunt. Placuit eos inter
audientes uno anno constitui succumbere uero tabus annis. In
oratione autem communicare biennio. & tunc ad perfectionis
gratiam per uenire. Quotquot autem ascenderunt templa

ueste lugubri & recumbenter per omne tempus fleuere discubitus. Si conpleuerint paenitentium triennii temporis sine oblatione suscipiantur. Si autem non manducauerit biennio subiecta paenitentiae. Tertio autem anno sine oblatione communicent ut perfectionem quadriennio consequantur. Poenes ep̄m autem erit potestas modum conuersionis eorum probanter uel humaniter ergaeos agere uel amplius tempus adicere. Ante omnia uero p̄cedens eorum uita & posteriorum inquiratur & ita eis impertiatur humanitas. OBIIS QUI MORE RITUS GENTILIUM PERECERUNT

Debis quimini tantum cessarerunt poenarum aut priuatione facultatum territa. Aut demigratione sacrificauerunt & actenus paenitudinis neglegenter neque conuersi. Num huius concilii tempore sensu obtulerunt conuersionis sue consilia capienter. Placuit usque ad magnum diem eos interaudientes suscipi. Et post magnum diem triennio paenitentiam agere. Et post modum duobus annis sine oblatione communicare. Et tunc demum sexennis completa ad perfectionis gratiam peruenire. Si uero quidam ante hanc synodum suscepta ad paenitentiam ex illo tempore initium eis sexennii computetur. Si quod autem periculum uel mortis expectatio aut ex infirmitate aut ex aliqua occasione contigerit. His subdistinctione statuta communio non negetur. OBIIS QUI IN LOCIS IDOLORUM MANUCAUCERUNT

VI. Debis qui festis diebus gentilium memoriis eorum locis conuiuia celebrarunt. Cyborque proprios deferentes ibidem comederunt. Placuit post penitentiam biennii eos suscipi. utrum uero cum oblatione singuli episcoporum probanter uitam eorum & singulos actus examinent.

DE HIS QUI FREQUENTER IDOLIS IMMOLAUERUNT.

VII. Hi qui secundo & tertio sacrificauerunt coacti. Quattuor annis penitentiae subiciantur. Duobus autem annis aliis sine oblatione communicent. Et septimo anno perfecte recipiantur.

DE HIS QUI ETIAM IN SACRIFICANDI CAUSAS ADTULERUNT

VIII. Quot quot autem non solum ipsi deuiauerunt sed & alios inferre coegerunt & compulerunt & compulerunt fratres & causas præbuerunt ut cogerentur. Hi per triennium quidem locum inter audientes accipiant. Per aliud uero sexennium poenitentiae subiciantur. Octauo & alio anno communionem sine oblatione percipiant. Ut perfectionem expleto decennio consequantur. Inter haec autem & eorum uita pensanda est.

DE DIACONIS QUI TEMPORE ORDINATIONIS DE NUPTIIS AD TESTATIS SUNT

VIIII. Diaconi quicumque ordinantur mi pria ordinatione protestati sunt & dixerunt uelle se coniugio copulari. Quia sic manere non possunt. Hi si post modum uxores duxerint in ministerio maneant propter ea quod eis epi licentiam dederit. Quicumque sanctificauerunt & susceperunt.

manus inpositionem professi continentiam. & postea nuptiis obligatisunt. a ministerio cessare debebebunt.

DE DISPONSATIS PUELLIS ET A BALIIS CORRUPTIS

De sponsatas puellas & post ab alius raptas. placuit erui & eis reddi quibus ante fuerant desponsate. & cum fieis raptoribus usi inlata confateris. DE HIS QUI EUM ESSENT CATHECUMINI IDOLIS IMMOLAUERUNT.

Et qui antebaptisma sacrificauerunt idolis. & postea baptisma consecutisunt. placuit adordinem prouehi quod probentur ablutu. QUOD NONO PORTET CHOREPS CLRS ORDINARE NISI INAGRIIS ET TITULIS.

III. Chor epis nonlicet & praesbyteros autdiaconos ordinare. sednec prbis ciuitatis sinepraecepto epi uellitteris in unaquaque parroecia aliquid agere. DE HIS QUI A ESU CARNIUM INCLERO CONSTITUTI DEFFUGIUNT.

IIII. Hi quinclerosunt praesbyteri & diaconi & a carnibus abstinent. placuit eos quidem contingere & ita si uoluerint comanere. quodsi tantum eos abominantur ut nec olera quaecum eis coquuntur. exisamen. comedenda tamquam non consentientes regulae ab ordine cessare debebunt.

DE REBUS ECCLESIASTICIS QUE TEMPORIS TRACTIS QUO

IPSE ECCLESIAE UIDU ANTUR EPISCOPIS.

XIIII. Debir quae pertinent adecclesiam quaecumque cumnonesse epi presbyteri uendiderunt. placuit rescisso contractu ad iura ecclesiastica reuocari. Iniudicio autem erit epi si precium debeat recipi necne quaplerumque rerum distractarum redditur ampliur summam pro pretio dato reddiderit. DE HIS QUI FORNICANTUR IN RATIONABILITER. ID EST QUI MISCENTUR PECORIBUS AUCUMMASCULIS POLLUUNTUR

XV. Debir quinrationabiliter uersatisunt siue uersantur. Quotquot ante uicesimum annum tale crimen commisserint quindecim annis exactis inpenitentia communione mereantur orationum. Deinde quinquennio inhac communione duranter. Tuncdemum oblationis sacramenta contingant. Discutiatur autem &uita eorum qualis tempore poenitudinis extiterit. &ita misericordia consequantur. Quod sinexplebiliter his hereses criminibus adagendam poenitentiam prolixius tempus insumant. Quotquot autem peracta uiginti annorum aetate &uxores habentes hocpeccato prolapsisunt. uigi quinq: annis poenitudinem gerentes incommunionem suscipiantur orationum. Inquaquinquennio perduranter. Tuncdemum oblationis sacramenta percapiant. Quodsiqui &uxores habentes &transcendentes quinquagesimum annum aetatis tradeliquerint adexitum uitae communionis.

gratiam consequantur. DE HIS QUI IN PRECEDEN
TIBUS MASCULOS AUT OLIM POLLUTOS UNI
AUT ACTENUS HOC UITIO TABESCEN
VI. Eos quum rationabiliter uixerunt & lepra miuste criminis
alios polluerunt praecepit scā synodus inter eos orare
qui spū periclitantur immundo. DE HIS QUI AD
EPISCOPATUM PROMOTI SUNT NEC RECEPTI
VII. Siqui epi ordinati sunt nec recepti a illa parroecia
in qua fuerant denominati uoluerint q: alias occupare
parroecias & cum pōsulibus earum inferre sedtaones ad
uersus eos excitando hos abici placuit quos si uoluerint
inpr̄ byterii ordine ubi prius fuerant. Utpr̄by residere
non abiciantur propria dignitate. si autem sedtaones
commouent idem constituti episcopis. Praeterbyterii quoq:
honor talibus auferatur fiant que damnatione notabiles.
DE HIS QUI UIRGINITATEM PROFESSI SUNT
ET DE HIS QUAE SUB SORORIS HABITU CUM
ALIQUIBUS CONDORMIERUNT
VIII. Quot quot uirginitatem promittentes irritam faciunt
sponsionem inter bigamos censeantur. Uirgines autem
quae conuenium cum aliquibus tamquam sorores habitare
prohibemur. DE HIS QUI ADULTERAS HABENT UXORES
UEL SEIPSI ADULTERI CONPROBANTUR
VIIII. Si cuius uxor adultera fuerit uel seipse adulterium
commiserit septem annorum poenitentia oportet eum
per fectionem consequi secundos priuatos gradus.

DE HIS QUI PARIOS SUOS EXFORNICATIONE DIVERSIS MODIS INTERIMUNT

XX. De mulieribus quifornicantur & partos suos necant. uelque agunt secum. Uterum uero conceptos excutiant. Antiqua quidam definitio usque adextremum uitę eos ab ecclesia remouet. humanius autem nunc definimus. ut eis decem annorum tempus secundum praefixos gradus poenitentiae largiamur. De homicidiis

XXI Qui uoluntarie homicidium fecerint paenitentiae quidem iugiter se summittant. perfectionem uero circa uitae extremum consequantur. De his qui non sponte homicidium commiserunt.

XXII. De homicidiis non sponte commissis prior quidem definitio post septemnem paenitentiam perfectionem consequi percepit. secunda uero quinquennii tempus explere. De his qui divinationes expetunt.

XXIII. Qui divinationes expetunt & more gentilium subsequuntur. aut in domibus suas huius cenodi homines intro ducunt. ex quirendi aliquid artemalefica aut explandi causa subregula quinquennii iaceant secundum gradus paenitentiae definitos De his qui virginum corruptionibus consentiunt.

XXIIII. Quidam sponsam habens sororem eius uiolauit & grauidam reddidit. postmodum desponsatam sibi duxit uxorem illa uero quae corrupta est laqueo se peremit. hinc qui fuerunt consentes post decemnem statis factionem iuxta sunt.

susceptu secundum gradus paenitentiae constituto.

ET SUBSCRIPSERUNT·XVIIII·
EPISCOPI QUI IN EODEM CONCILIO CONUENERUNT

VITALIS ANTIOCHENUS.
Marcellus. anquiranus. Atticolaus. cesariensis.
Lupus. detarso. Basilius. amnensis. Filadelfius.
elopoltanus. Eustolius. nicomedensis. Heraclius.
zelonensis. Petrus. Iconensis. Nunechius. Liodicensis.
Sergius. anthiochensis. Epidaurius. pisidiensis.
Narcissus. perzensis. Leontius. nerodianensis.
Longinus. dicasionensis. Aefeon. alfios. Selaos. germanos.

EXPLICIUNT CANONES CONCILII ANCYRANI.

INCIPIUNT CANONES CONCIL
NEOCESARIENSE.

INCIP REGULAE PROLATAE
in synodo neocesariensi numero. XIIII. & haec regulae
postea quidem probantur esse quae apud ancyrum uel
cesaream expositae sunt. sed nicaenis anteriores reperiuntur.

DE PRESBYTIS QUI UXORES ACCEPERE
UEL FORNICATAE SUNT.

Praesbyter si uxorem acceperit. abordine deponatur.
si uero fornicatus fuerit aut adulterium perpetrauerit
amplius pellidebit & ad paenitentiam redigi.

DE HIS QUAE DUOBUS FRATRIBUS
NUPSERINT UEL QUI DUAS SORORES
UXORES ACCEPERINT

II Mulier si duobus fratribus nupserit abiciatur usque
ad mortem. Uerumtamen in exitum propter misericor-
diam si promiserit quod facta in colomis huius comunc
tionis uincula dissoluat fructum paenitentiae consequatur.
Quod si defecerit mulier autem in talibus nuptiis difficilis
erit penitentiae munta per manenta.

DE DUBIIS NUBIS.

III Debis quimplurimas nuptias inciderit & tempus quidem
profinitum manifestum est sed conuersatio eorum
& fides tempus adbreuiat. De his qui pro
ponentes pornicari de anior

IIII Si quis mulierem concupiscens proposuerit tum ea cancubere
& cogitatio eius non peruenerit ad effectum apparet quod
a gratia liberatus sit. De cauendo crimine
peccantibus

V Cate cui minus si ingrediatur ecclesiam & ordine eorum
qui ministruuntur adsistat. Hic autem deprehensus fuerit
peccans siquidem genu flectat audiat uerum de linquat
ulterius si uero & audiens peccauerit expellatur.

De cauendo crimine pregnantie

VI Grauidam oportet baptizari quando uoluerit nihil enim
in hoc quae parit nascente communicat. Propterea quod
unius cuiusque suum p positum in confessione declaretur.

Quod non oporteat in bigaminuptiis orare presbyterum

Praeterbyterum immuptiis bigami prandere non conuenit.

Quia cumpoenitentia bigamus egeat. Quisert prbt qui propter conuiuium talibus nuptiis possit prębere consensum.

OG his qui MULIGRIBUS ADULTERIS IUNCTI SUNT.

III Mulier cuiusdam adulterata Luci confutata sieuidenter arguatur. Talis administerium cleri uenire nonpoterit. Siuero post ordinationem adulterata fuerit dimittere eam conuenit. Quodsi cumilla cumuixerit ministerium sibi commissum optinere nonpoterit. OG his qui AD PRESBYTERIUM PROMOUENTUR ET ANTEOR DINATIONEM PECCATO R SIBI CONSCIIS.

IIII Praebiter sip occupatus corporali peccato proueatur. &confessus fuerit dese quod ante ordinationem deliquerit oblata nonconsecr& manens inreliquis officiis propter studium bonum. Nampeccata reliqua plerique dixerunt. per manus impositionem posse dimitti. Quod sidese nonfuerit ipse confessus &argui manifestę nequiuerit potestatis suae iudicio delinquatur. OG DIACONISSIMILI

X Similimodo &diaconus sieodem peccato subcumbuerit ab ordine ministerii subtrahatur. QUOD PP PRYB CONUGNIA TO R ORDINARI

XI Prbt ante tricesimum ętatisue annum nullatenus ordinetur. Licet ualde sidignus sedhoctempus obseruet. Nandnsm trice simo aetatisuae anno bapta tatus est &sic coepredocere.

DE HIS QUI IN EGRITUDINE BAPTISMA CONSECUNTUR

XII Si quis in egritudine fuerit baptizatus ad honorem prbi nonpotest promoueri· quia non exposito fidei reus sed exnecessitate discendit nisi forte propter sequentes studium eius &fidem atque hominum raritatem talis possit admitti.

DE PRAESBYTERIS AGRORUM

XIII Praesbyteri rurisnecclesia cuitatis epō praesente uelprbis urbisipsius offerre nonpossunt necpanem sc̄ificatum dare calicemque porrigere· siuero absentes hi fuerint &addandam orationem uocentur solidare debebunt. Chor epi quoque ad exemplum quidem &formam septuaginta uidentur esse. Utcum comministri autem propter studium quodergapauperes exhibent honorantur.

DE NUMERO CERICORUM DIACONORUM

XIIII Diaconi septem debent esse iuxta regulam lic& &ualde magna sit ciuitas· Idipsum autem &actum apostolorum liber insinuat· Conuenēr autem inumumsc̄i &uenerabilepi mur be cerune ideſt. Uitalis· ualentinu· Germanus· zeruntius· Gregorius· narcissus· Alfius· longinus· heraclius· sanctus· Basilius· saluminus· Leontius· redus· Amfionidatus· Stephanus· heraus· Lupus· CETERI QUI SIMUL FUERUNT SUPERIORA SCRIPTA·

Incip synodos scangrgn sis prefatio

Gangrense Concilium Celebratum Gangris Vrbe Paphlagoniæ A°. CCCXXXVj. contra Monachum Arium Eustathium. Card. Baron.

Dominis honorabilibus consacerdotibus in armenia constitutis episcopis quorum nomina superi sunt scripta. Et conuenerum ingangrense concilio in dño salutem. Quo conuenit sca synodus episcoporum in gangrensem ecclesiam. propter quasdam ecclesiasticas necessarias causas in quarendas. & ea quae secundum eu stasium gesta sunt dinoscenda. Inuenit multa fieri indecenter ab his qui hunc eundem eustasium sicut innecessario statuit palam factus omnibus amputare uniuersa quae ab eodem mala commissa sunt. Declaratum ē enim hos eosdem nuptias accusare quod nullus in coniugali positus gradu spem habeat apud dm. unde factum ē ut multę mulieres relictis propriis uiris. & cum uxoribus defuturis uinculū coniugale dissoluerunt. Continentiam professionem quam cū retinere non possent adulteria commisserunt. Inuentae sunt enim dissensiones ac separationes dominicis ecclesiis di docere. Id ē. & damnationes ecclesiasticas. & ea quae in ecclesiis aguntur debere contemni. Priuatas conuenticulis statuit atque adimitationem eorum quae indomodi aguntur omnia presumere celebrare. Adhuc etiam uetabus communibus spcis nouos etiam & insolitos habitos adsumsisse. Primitias quoque fructuum & oblationes eorum quas ueterum institutio tribuit sibi met uindicasse. Id est propria ratiocinatione doctrinę tamquam sanctis sibi cas offerri debere. Apud se & inter se dispensanda. seruos a domini recedentes & per hanc inusitatem regionis dominos contempsisse. Mulieres pter consuetudinem

& sui sexus ornatum · haecse iustificari credentes uirilem
habitum usum coepisse · pluresque occasione religionis tonsas
genium · Decoris comas penitus computasse · Ieunia quaem ecclesia
praedicantur contemnenda adseruisse · Nonnullos eorum & iam
cybos carnium tamquam inlicitos reputasse · Indomibus con
iugatorum necorationes quidam celebrari per sua sisse mutuum
ut easdem fieri uetent · Oblationes indomibus factas minime com
municandum esse decernant · Praet byteros qui matrimonia
contraxerunt sperm debere nec sacramenta quae ab eis conficiuntur
adtingi · Loca scorum martyrum uel basilicas contemnere · & com
qui illuc conueniunt reprehendere · Diuites fideles qui non
omnibus renuntiant quae possident spem apud dm nonhabere
& multa alia quae enumerari nulli possibile est singulos quoque
eorum pro arbitrio suo constatuere · Unusquisque eorum per tales
institutiones ab ecclesia sacro canone recedentes · Tamquam
propriis leges sibi m& condidisse · Nec communes his omnibus
& una sententia est · singuli enim pro utuidetur & libe ad
accusationem ecclesiae nitendo · tamquam rector non sit uel
addit decreta uel minuit · Propter ea ergo coactum est hoc con
cilium in gangrensem ecclesiam habitum canones istos exponere
quibus probantur nememorata essent extra ecclesiam · Quod
si per pienitentiam condemnauerint haec omnia quae male
senserunt tamquam ase non bene probata acceptabiles facunt ·
Adque adeos singula quae debent condemnare · synodus credidit
exponenda · Quod si quis non renunciauerit haecquae hodie
constituta sunt tamquam hereti cus & anathe matizatus & dam
natus abiciatur · & erit non solum excommunicatus uerum & iam

. &abecclesia habeatur extorris donecdepcetur epr. &de . .
uniuersis quae poeneeos dephense atquaedetectesunt prouiderit
quaehorum sucaperit obseruandum. INCIPIUNT
REGULAE CANONES.
QUAE POST NICENUM CONCILIUM EXPOSITAE SUNT NUM. XX.
DE BIS QUI NUPTIIS EXECRANT.

SIQUIS UITUPERAT NUPTIAS
&dormientem cum uiro suo fidelem ac religiosam
detestatur autculpabiles estimat uelut quinregnum dī
introire nonpossint anathema sit. DE BIS QUI
ABOMINANTUR EOS QUI CARNIBUS UESCUNTUR.

II. Siquis carnes edentem preter sanguinem &idolis
immolatum & suffocatum cumreligione &fide condemnat.
uelud spem propter huiusmodi perceptionem nonhabentem
anathema sit. DE SERUIS QUI UIUENTIUM
FAMULATUS ABICIUNT XPI
ANITATIS OBTENTU.

I. Siquis seruum pretextu diuinicultus doceat dominum con
temnere proprium utdiscedat abeius obsequio necei cumbene
uolentia &omni honore deseruiat anathema sit. DE PRES
BYTERIS QUI HABUERE CONIUGIA

II. Quicumque discernit apraebytero quiuxorem habuit quod
non oporteat eo ministrante deoblatione percipere anathema sit.
DE BIS QUI ECCLESIAE CONUENTUS
SPERNENDOS EXISTIMANT.

Siquis docet domumdī contemptibilem esse &conuentus qui
in ea celebrantur anathema sit.

DE HIS QUI ECCLESIASTICA MINISTERIA P ECCLESIAM FACIUNT

VI. Siquis extra ecclesiam seorsum conuentus celebrat. & dispiciens ecclesiam eaquae sunt ecclesiae voluerit usurpare non conueniente prbo iuxta decretum epi. anathema sit.

DE FRUCTUUM OBLATIONIB: QUAE MINISTRIS ECCLESIAE CONFERUNTUR

VII. Siquis oblationes ecclesiae extra ecclesiam accipere uel dare voluerit p̄ter conscientiam epi. uel eius cui huius cemodi officia commissa sunt. Nec cum eius voluerit agere consilio. anathema sit.

DE HIS QUI IN USUS PAUPERU. CONFERUNT

VIII. Siquis dederit uel acceperit oblata preter epm̄ uel eum quicon stat tutus est abeo addispensandam misericordiam pauperibus & quidat & qui accipit anathema sit.

DE HIS QUI IN VIRGINITATE CONTINENTIA QUE PERSISTUNT

VIIII. Quicumque uirginitatem custodiens aut continentiae studens uelut offensus nuptias temerat. Nec propter hoc quod bonum & scm̄ est nomen uirginitatis adsumit. Anathema sit.

DE HIS QUI PP̄ VIRGINITATE SUPBIUNT

X. Siquis ex hac quia uirginitate propter dnm̄ seruata extollitur aduersum coniugatos. anathema sit.

DE HIS QUI AGAPAS IO. Ē PASSIONES PAUPERUM RISUI DEPUTANT.

XI. Siquis despicit eos qui fideliter agapas id. Ē conuiuia pauperib. exhibent. & propter honorem dn̄i conuocant frs & noluerit communicare huiuscemodi uocationibus pariter pendens quod gerit anathema sit.

DE HIS QUI PALLIIS

AIUNTUR ETIDO CIRCOSUPBIUNT

III Siquis uirorum propter continentiam quaeputatur amictu pallei utitur quasiperhoc habere se iustitiam credens &dispiat eos quicum reuerentiam byrris &aliis communib: &solitis utuntur uestibus· anathamasit· DEMULI ERIBUSQUAEGESTANTURQUI RIBUS INDUMENTIS·

IIII Siqua mulier propter continentiam quaeputatur habitum mutat &pro solito muliebri amictu uirilem sumit anathemasit· DE HIS QUOUELUTPEC CATUM COPULAM DESERNUPTIARUM·

V Siqua mulier uirum proprium relinquens discedere uoluerit nuptias execrata· anathamasit· DE HIS QUIXPI ANITATIS OBTENTUDISPICIUNTFILIOS

VI Siquis filiossuos relinquens non eos enutrit &quodadse pertinet adpietatem diuinicultus informat sedper occa sionem continentiae neglegit· anathemasit· DE HIS QUIPARENTES XPIANITATIS OCCASIONECONTEMPNUNT

VII Quicumque filii parentibus suptextu diuini cultus abscedunt nec debitam reuerentiam dependunt illisqui diuinum cultum sibi procul dubio pre ferunt· anathemasit· DE MULIERIBUSQUAESEXOTONDUNT XPIANITATIS OBTENTU

VIII Siqua mulierum propter diuinum cultum ut fumat crines adtondit· Quae eidi adsubiectionis memoriam tribuit·

tamquam praeceptum dissoluens. oboedientiae anathema sit.

DE HIS QUI DOMINICO DIE IEIUNANT

ABSQUE NECESSITATE DISSOLUUNT

XVIIII. Si quis eorum qui continentiae studeant abq: necessitate corporea tradita incommunione ieiunia & ab ecclesia custodita superbiendo dissoluit famulo suae cogitationis impulsus anathema sit. DE HIS QUI COLLECTIS QUAE FIUNT IN MARTYRUM COMMEMORATIONIBUS EXECRANT

XX. Si quis superbiae usus affectu conuentus abominatur qui ad confessionem martyrum celebrantur. & ministeria quae memoriis fiunt simul eorum memoriis execratur. anathema sit.

ET SUBSCRIPSERUNT

Elianus. basianus. pappus. proereus. Eusebius. osius Basilius. eolalius. Eugenius. olympius. ypatius. broenius Bythinicus. gregorius. piletus. bassurus.

EXPLICIUNT REGULAE CANGRENSIS CONCIL

INCIPIUNT REGULAE ANTIOCENI CONCILII. REGULAE EXPOSITAE apud anthiocia minen genius numer XXV

DE his qui contraria regunt hisque regulariter deparcha statuta sunt. IN NICENO CONCIL

anno 363 Servatum Cogente Meletio. Vpher

OMNES qui ausi fuerint dissoluere diffinitionem sci & magni concilii quod apud niceam congregatum est sub p̄senta piissimi & uenerandi principis constantini de salutifera solempnitate sacratissimae parchae.

excommunicandos & de ecclesia pellendos esse censemus.
Sitamen contentiosius aduersus ea quae bene sunt decreta
per fetterint. Et haec quidem de laicis dicta sint. si quis autem
eorum qui p̄ esse noscuntur ecclesiae epī aut prbī. aut diaconus
post hanc diffinitionem temptauerit ad subuersionem populorū
ecclesiarum q; perturbationem seorsum colligere. & cum iudeis
pascha celebrare. sca synodus hunc alienum iam hinc ab ecclesia
iudicauit. Quod non solum sibi sed & plurimis causa corruptionis
& perturbationis extiterit. Nec solum tales a ministerio remouet
sed & eum illos qui post damnationem huiusmodi communicare
temptauerint. Damnatos autem omniquoque extrinsecus
honore priuari. Quem sca regula & sacerdotium dī promeruit.

DE HIS QUI SE A PERCEPTIONE SCE CŌMUNIONIS AUERTUNT ET QUI EXCŌMUNICATIS PER DOMUS CŌMUNICANT.

II.

Omnes qui ingredi dicuntur ecclesiam dī & scripturas sacras
audiunt nec communicant oratione cum populo. sed
pro quadam intemperantia se a perceptione sce communionis
auertunt. hi de ecclesia remouendi quam diu per confessionē
penitentiae fructus ostendant. & precibus indulgentiam
consequantur. Cum excommunicati autem non licere
communicare. Nec cum his qui per domus conueniunt. De
uitantes orationes ecclesiae simul orandum est. ab alia
quoque ecclesia non suscipiendum quum alia minime con
gregatur. si quis autem de episcopis aut presbyteris

uel diaconis seu quilibꝫ exclero deprehensus fuerit cum excommunicatis communicare &iam iste priuetur communione tamquam quiregulam confundat ecclesiae.

DE HIS QUI AB ALIA PARROCHIA PRAETER CONSCIENTIAM EPISCOPORUM SUORUM INALIIS IOOOORANTUR.

III. Siquis prbr aut diac &ommino quilibꝫ exclero parroeciam propriam deserens adaliam properauerit omninodemigrans inalia parroecia per multa tempora nitatur immorari. ulteriusibidem nonministrꝫ. Maxime siuocantis uo epō &regredi adpropriam parroeciam commonenti oboedire contempserit. quodsiinhac indisciplinatione perdurat aministerio modis omnibus remoueatur. Ita utnequaquam locum refatationis inueniat. siuero probaccausa damnatū alter epūs suscipiat. Hic &iam acommune coerceat synodo uelint qui ecclesiafaca constituta dissoluat.

DE DAMPNATIS ET OMNIS TRANSGRESSORIBUS

IIII Siquis epūs diaconus asynodo uel prbr aut diaconus asuo epō ausi fuerint aliquid deministerio sacro contangere. siue epūs iuxta praecedentem consuetudinem. siue prbr aut diac nullo modo licext ei nec inalia synodo refatationis spem aut locum habere satisfactionis. Sed &communicantes eis omnes abici deecclesia &maxime siposteā quamdidicerint aduersum memoratos prolatam fuisse sententiam eisdem communicare temptauerint.

DE HIS QUI SE A MINISTERIO ECCLESIASTICO SUBTRAHUNT ET SEORSUM COLLIGUNT.

Siquis prbr aut diaconus epm proprium contemnens se questrauit & seorsum colligens altare constituit. & commonenta epo non adquieuerit nec consentire uel oboedire uoluerit semel & iterum conuocata. hic damnetur omnimodo nec ultra remedium consequatur. Quia suam recipere non potest dignitatem. Quod si ecclesiam conturbare & sollicitare persistat. tamquam sedtiosus per potestates exteras obprimatur. DE CLERICIS EXCOMUNICATIS ET LAICIS.

Siquis a proprio epo communione priuatus est non ante suscipiatur ab alio quam a suo reconcilietur epo. Aut certe a synodum qua congregatur occurrens prose stare faciat. & per suadens concilio sententiam suscipiat alteram. hoc aut definito maneat cum clericis & prbr & diac omnesque qui sub regula esse monstrantur. DE PEREGRINORUM SUSCEPTIONE.

Nullus pere grinorum sine pacifica. Id est commendatitius suscipiatur epistolis. DE PACIFICIS PEREGRINORUM. ID. E. COMMONITORIIS LITTERIS.

Presbyteri quidem magis canonicas epistolas dare non possunt. Ac si solos tantum uicinos episcopos litteris destinabunt. Chor epi autem qui sunt inreprehensibiles dare possunt pacificas. Id est generales epistolas.

ANTIOCAENI

DE METROPOLITANIS SINGULARUM PROVINCIARUM.

VIII PER singulas regiones epos conuenit nosse metropolitanum epm sollicitudinem totius prouintiae gerere. Propter quod ametropolim omnes undique quinegotia uidentur habere concurrant. Undeplacuiteum & honore pellere. & nihil amplius praeter eum ceteros epos agere secundum antiquam apatribus nris regulam constitutam. nisi ea tantum quaeadsuam diocesim pertinent possessiones quesubiectas. Unusquisque enim epos habeat suaparroeciae potestatem utregat iuxta reuerentiam singulis competentem. & prouidentiam gerat omnes possessiones quae sub eiuspotestate. Itaut presbyteros & diaconos ordine. & singula suo iudicio conprehendat. Amplius autem nihil agere temptet preter uoluntatem metropolitani. Necmetropolitanus. sineceterorum gerat consilio sacerdotum.

DE HIS QUI VOCANTUR CHOREPI

X QUI minuticus uelpossessionibus chorepi nominantur. Quamuis manus inpositionem episcoporum perceperint. & ut epi consecrati sunt tamen sanctae synodo placuit utmodumproprium recognoscant. & gubernent subiectas sibi ecclesias earumque moderamine curaque contentisint. Ordinent & iam lectores & subdiaconos atque exorcistas quibus promotiones iste sufficiant. Nepresbyterum uero necdiaconum audeant ordinare. Preter ciuitatis epm cuipse cumpossessione subiectumest. Siquis autem transgredi statuta temptauerit. Depositus.

quo utebatur honore priuetur · Chor epm uero auitatis epf ordinetur cui ille subiectus est · DE EPIS ET CLERICIS AD EUNTIBUS IMPERATORE

Siquis epf aut prbt aut quilibet regule subiectus ecclesiae preter consilium & litteras episcoporum prouinciae · & prae capue metropolitani adierit imperatorem · hunc reprobari & ubique oportere · non solum a communione uerum & ab honore cuius par aceps uidetur existere · Qui auertendi principis auribus molestiam temptauit inferre contra leges ecclesiae · Si ingratur adire principem necessaria causa deposcat · Hoc agatur cum con tractu & consilio metro politani & ceterorum episcoporum quin eidem prouinciae commorantur · Qui & iam proficiscentem sunt prosequuntur epistolis · DE DAMNATIS EPIS AUT CLERICIS ET AD EUNTIBUS IMPERATORE

Siquis a proprio epo prbt aut diaconus aut a synodo fuerit epf forte damnatus · & imperatoris auribus molestus exiterit · Oportet ad mitti episcoporum conuenta concilium · & quae putauerint habere iusta plurimis episcopis suggerant eorumq: discussione & iudicia praestolentur · si uero haec parui pendentes molesta fuerint imperatori · hos nulla uenia dignos esse ne locum sibi satisfactionis habere nec spem futurae reconciliationis poenitus oppereri · DE HIS QUI COMMISSI EX ALIA PROUINCIA IN ALIIS AUDENT ORDINATIONES EFFICERE

Nullus episcopus ex alia prouincia audeat ad aliam transgredi

& adpromotionem ministerii aliquor in eccleſiis ordinare.
Licꝫ conſensum uideantur prebere nonnulli nihil tamen ſtare metropolitani quam ceterorum quicum eo ſunt epiſcoporum rogatur aduenire & ſic actionem ordinationis accedat. ſi uero nullo uocante in ordinato more de proper & ſuper aliquibus ordinationibus eccleſiaſticis negotiis adeum non pertinentibus componendis. Irrita quidem quae ab eo geruntur exiſtant. Ipſe uero inconpoſita motuſſiu & irrationabilis audaciae ſubeat ultionem. ex hoc iam damnatus a ſco concilio.

DE DISSENSIONES QUAE SUP EPIS COPORŪ DIUDICATIONES CONTINGIT APPELLANTIUM PRO UINTIAE SANTESTITES.

XIIII. Siquis epūs decertis criminibus iudicatus & contingat de eo prouinciales epos diſſerere cum iudicatus ab aliis innocens creditur reus ab aliis eſtimatur. Propter huius ambiguitatis abſolutionem. ſcae ſinodo placuit ut metropolitanus epūs amicina prouincia iudices alios conuocet qui controuerſiam tollant & per eoſſimul & prouinciales epī quod iuſtum uiſum fuerit adprobetur. DE EPIS AB EIUSDE PROUINTIAE SACERDOTIBUS CONSONANTER EXCLUSIS.

XV Siquis epūs decertis criminibus accuſatus condemnetur ab omnibus epiſcopis eiuſdem prouintiae cunctaque conſonanter eandem contra eum formam decreta protulerint.

hunc apud alios nullomodo iudicari · sed firmam concordantium episcoporum prouinciae manere sententiam ·

DE UAGANTIBUS EPISCOPIS

XVI Siquis epc uagans ecclesiam uacantem prosiliat sedemque per uadat absque integro per fectoque concilio hic abiciatur necesse est & sciant cuius populus quem diripuit eum habere dele gerit · Per fectum uero concilium illud est ubi interfuerit metro politanus antestes.

DE HIS QUI CUM AB EPISCOPATU CUOCANTUR RELIANT ·

XVII Siquis epc manus impositionem episcopatus acceperit & pesse populo constitutus ministerium subite neglexerit nec ad quieuerit ire ad ecclesiam sibi commissam hunc oportet & com munione priuari donec susceperit coactus officium · Aut certe deco aliquid integra decreuerit eiusdem pro uinciae synodus sacerdotum.

DE HIS QUI PROMOUENT AD EPISCOPATU · NEC RECIPIUNTUR ·

XVIII Siquis epc ordinatus ad parroeciam minime cui est electus accesserit non suo uitio sed quod eum aut populus uel & aut propter aliam causam non tamen eius uitio perpetratam · hic & honoris sit & ministerii particeps · Dummodo nihil molestus ecclesiae rebus existat · ubi ministrare cognoscitur. Quem & iam obseruare conuenit · Quicquid synodus per fecta prouinciae quo diusum fuerit iudicando decreuerit ·

DE EPISCOPALIBUS IN PRO UINCIIS ORDINATIONIBUS ·

XVIIII. Episcopus pter synodum & presentiam metro polytani

nullatenus ordinetur · hoc autem modis omnibus coram posito
melius quidem est · ut omnes simul adsint eiusdem prouinciae
sacerdotes quos metropolitanus epūs aduocare debebit · & siquidē
omnes occurrerint optime quod si hoc difficile fuerit · saltem
plures ad se omnimodo conuenit · Ut certe scripta eiusdem sen
tentiae comprobari · & ita sub plurimorum uel presentia uel
decreto ordinatio celebretur · Quod si secus contra definita
factum nullas ordinatio uires habeat · si uero iuxta definitum
regulam fiant · & nonnulli pro contentione propria contradicant.
obtineat sententia · plurimorum · DE SYNODIS QUAE
DEBENT A BEPISSUIS TEMPORIBUS
IN PROUINCIA CELEBRARI.

XX Propter utilitates ecclesiasticas & ad solutiones earum rerum
quae dubitationem contro uersiamque recipiunt · Optime
placuit ut per singulas quasque prouincias bis in anno episcoporū
concilia celebrentur · semel quidem post tertiam septimanam
festa paschalis · si aut quartam septimanam perte cotes ·
Conueniat synodus metropolytano prouinciales epī s ammo
nente · secunda uero synodus fiat idus octobris · id est · xv · die
mensis octobris quem hiper per & heon greci cognominant ·
In ipsis autem conciliis adsint praesbyteri & diaconi & omnes
qui se leros existimant · & synodi experiantur examen · Nullis
uero liceat apud se celebrare concilia · Praeter eos quibus metro
politana iura uidentur esse commissa · UT NULLO
MODO DE PARROECIA NO ALIA
PARROECIAM · EPS TRANSEAT

XXI. Epūs ab alia parroecia nequaquam migrēt ad aliam nec sponte sua prorsus insiliens nec ui coactus a populus nec ab episcopis necessitate compulsus. maneat autem in ecclesia quam primitus ado sortitus est. nec inde transmigrēt secundum priscanum deiacrem terminum constitutum. UT INALTERA PARROECIA GLORICOSA LIGERIUS PARROECIAE EPS NULLATENUS ORDINET.

XXII. Epūs alienam ciuitatem quae non est illi subiecta non adeat nec ad possessionem accedat. Quae ad eum non pertinēt super ordinatione cuiusquam nec constituat. Presbyteros aut diaconos alteri subiectos epō nisi forte cum consilio & uoluntate regionis epi. Si quis autem tale aliquid facere temptauerit irritasit eius ordinatio. & ipse coerceat a synodo. nam si ordinare non potuerit nullatenus iudicabit. UT NULLUS AD EPISCOPATUM PROSE CONSTITUAT PROMOUENDUM.

XXIII Epō non licere prose alterum successorem sibi constituere licēt ad extremum uitae perueniat. Quod si tale aliquid factum fuerit irritum esse huiuscemodi constitutum. seruetur autem ius ecclesiasticum id continens. Oportere non aliter fieri. nisi cum synodo & iudicio episcoporum. Qui post obitum qui excessit potestatem habent eum qui dignus extiterit promouere. DE REBUS AD ECCLESIAM PERTINENTIBUS ET DEBITIS QUAE PROPRIAE EPI EE NOSCUNTUR.

XXIIII Quae sunt ecclesiae sub omni sollicitudine & conscientia.

bona & fide quaeindm̄ est. quicuncta consideret iudicet
que ser uentur. quaeetiam dispensanda sunt iudicio & potes
tate pontificis cui commissus populus. & animę quaeintra
ecclesiam congregantur. manifesto uero sint quaepertinere
uidentur ecclesiae. Cumnotitia presbyterorum & diaconorū
quiarca ipsum sunt. Jtautcognoscant necignorent quęsint
ecclesiae propria neceor aliquid lateat. utsicontigerit
epm̄ migrare a seculo. Certas existentibus rebus quaesunt
ecclesiae necipse conlapse depereant. necquepropria pro
bantur epi. sub occasione rerum peruadantur ecclesiae.
Justumnamque & acceptum. ē. coramdō & hominibus. utsua
epī quibus uoluerit derelinquat. Etquaeecclesiaesunt
eidem conseruentur ecclesiae. utneecclesia aliquidpatiatur
incommodum. necepī sub occasione proscribatur ecclesiae.
& incausasincidant quiadeumpertinent. & ipse post obitum
male dictionibus ingrauetur. UT EPS OIS PEN
SANDI RES ECCLESIASTICAS
HABEAT POTESTATEM.

XXV Epī ecclesiasticarum rerum habeat potestatem addispen
sandum erga omnes quiindigent cumsumma reuerentia
& amoredi. Paratapa & autem & ipse quibus indiget. sitamen
indiget. tamsuis quam fratrum quiabeo sustapiuntur neces
sariis usibus profuturis. Jtautinnullo qualibet occasione
fraudentur. Juxta sm̄ apostolum sicdicentem. Habentes
uictum & tegumentum his quicontenta sumus. Quodsi
contenti sitis minime fuerit. Conuertat autem res

ecclesiae msuar usus domesticor & eius commoda uel agrorū
fructus non cum presbyterorum conscientia diaconor que
pertractet sed horum potestatem aut domestici sui aut
propinqui aut filius que committat. Utper huiusmodi per
sonas occulte ceteraq; lędantur ecclesiae synodo prouinciae
istę personarū status persoluat. Si autem & aliter accusetur
epūs aut prbi quicum ipso sunt quod ea quae pertinent ad
ecclesiam uel ex agris uel ex aliis qualibet ecclesiastica
facultate sibi male usurpent. Ita ut ex hoc affligantur quidam
pauperes criminationi uero & blasphemiis tam sermo prae
dicationis quam hi qui dispensant. Taliter exponantur & hos
oportet corrigi scā synodo id quod condecet approbante.

ET SUBSCRIPSERUNT triginta epi. qui in eodem concilio
conuenerunt. Eusebius. palestinensis. Theodotus. mesopo
tamiensis. Theodorus. isaurien sis. Anthiocus. fenicensis.
Agapius. arabiensis. Narcissus. cyllessiriae. Alfios. cilicien sis.
Nicetas. aetherius. Anatholeos. macedonius. paulus.
iacobus. Ter condinantos. petrus. Siricus. agapius. Bassus.
quirion. Acelios. magnus. Alexander. theodolus. petrus.
enius. Mocmus. theodorus. Moyses. manicos.

EXPLICIT TEXTUS CANONŪ CONCIL ANTHIOCENI.

INCIPIT TEXTUS CANONUM CONCILII LAODICENSIS EXPOSITE APUD LAODICIAM FRIGIE NUMER LVIIII

320. Tarsus.
Neocaes. non nominat Episcop.

Scá synodus quae apud Laodociam phrygiae pagatione conuenit exdiuersis regionibus asiae definitiones exposuit ecclesiasticas quae subter adnexae sunt.

DE BIGAMIS.

I De his qui secundum ecclesiasticam regulam libere ac legitime secundis nuptiis iuncta sunt neoculte nuptiarum copulam fecerunt. Oportet ut paruo tempore transacto uacent orationibus & ieuniis. Quibus & iam iuxta indulgentiam communionem reddi decreuimus. DE HIS QUI PRODIERSIS ERRATIS POENITUDINE. SERUENTIUS EXEGER

II Dē quidiuersis sacerdotibus peccauerunt & per seueranter moratione confessionis & poenitentiae conuersionem animi habuere perfectam proqualitate delicti. Talibus paenitentiam tempus impensum. propter clementiam & bonitatem dī communio concedatur. QD NON OPORTEAT AD CLERUM SIATHO POSTBAPTISMA PROMOUERI.

III. Debit quinuper sunt inluminati baptismate quod eos infacer dotali noncon ueniat ordinare promoueri.

DE TEMPORE ORDINATIONUM.

IIII. Quod non oporteat ordinationes sub conspectu audientium celebrari. UT HI QUI SACRARIO SER UIUNT USURAS NON ACCIPIANT

V. Quod non oporteat sacerdotes & clericos feneratores

usuras uel quę dicuntur sescupla · id est &summam capitis·
& dimidium summę percipere. DE HERETICIS IN
TRANTIBUS IN ECCLESIAM UEL BA
SILICAS MARTYRUM·

VI· Quod heretici nonper mitendisint ingredi indomum di
inhereśi permanenter· DE HIS QUI DE ECCLESIAS
AB HERETICIS UENIUNT·

VII· De his qui abhereticis conuer tuntur · id·ē· nouatianis aut
tessereś cede catitis siue baptizatisunt illi seu cathecumini
nonante suscipiantur quamomner hereses anathematizent·
&praecipuae illam qua detenebantur · &tunc demum
hi qui apud eos dicebantur fideles nr̄ae doceantur· fidei
symbolum ·&unctis cō crismate sic misteriis communicent
sacro sanctis· DI HIS QUI UENIUNT AB HE
RESI CATA PHRYGARUM

VIII· De his qui conuer tuntur abhereśi quaedicitur cata phrigarū·
& simclero qui apud eos esse credtur fuerint · &simaxime
nominentur hos sub omni diligentia abepiscopis ecclesiae
uel presbyteris insortu &baptizari conuenit·
DE HIS QUI AD HERETICORŪ SPE
LUNCAS CAUSA ORIS ACCEDUNT·

VIIII· Quod nonper mittantur ecclesiastica adhereticorum
coemiteria uel ad ea quę abeis appellantur martyria
orationis causa uel sanitatis accedere · sed huiusmodi
. si fideles fuerint certo tempore communione priuari·

poeni tenter autem & confitenter se deliquisse conuenit
hucapi. DE HIS QUI CUM HERETICIS
NUPTIARŪ COPULAM IUNGANT.

X Quod non oporteat indifferenter ecclesiasticos foedere
nuptiarum hereticis suos filios filiasque coniungere.
NON CONGRUERE PRESBYTERAS
IN MULIERIBUS ORDINARI.

XI Quod non oporteat easque dicuntur presbyteræ pre
sidentes. in ecclesiis ordinari. DE EPISCOPA
LIBUS ORDINATIONIBUS.

XII. Vt epi iudicio metro politanorum & eorum episcoporum
quicumque certa sunt prouehantur ad ecclesiasticam
potestatem. hui delicet quiplurimo tempore probantur.
Tam uerbo fidei quam recte conuersationis exemplum.
IUDICIO MULTITUDINIS ORDINATIO
NES FIERI NON DEBERE.

XIII Quod nonsit permittendum turbis electiones eorum
facere qui sunt ad sacer dotium prouehendi.
AD ALIAS PARROECIAS EULOGIAS QUE
OBLATIONUM MINIME DESTINANDAS.

XIIII. Quod sci nullomodo causa eulogiarum tempore paschalis
festa ad alias parroecias debeant defanari.
DE HIS QUI DEBEANT IN AMBONE
IO EST IN PULPITO PSALLERE.

XV Quod non oporteat amplius p̄ter eos qui regulariter.

cantores existunt. qui & decodice canunt aliorsi pulpitum
conscendere & in ecclesia psallere. DE LECTORIBUS
QUAE DEBEANT SABB RECENSERI.

XVI Quod in sabbato euangelica cum aliis scripturis legi conueniat.
QÓ INTERSTITIUM PSALMORUM
DEBEAT IN CONGREGATIONIBUS FIERI.

XVII Quod in conuentu fidelium nequaquam psalmos continuare
conueniat sed inter uallum id est per psalmos singulos recenseri
debeant lectiones. DE FRACTIBUS NONA ET UESPERA CELEBRANDIS

XVIII Quod idipsum semper officium praecum nona & uespera semper
debeat exhiberi. DE PRAECIBUS POST OMELIAS
ID EST POST SERMONES HABITOS AD POPULÚ PRO
FERENDIS FIDEHIS QUOD INTRA SACRARIUM
COMMUNICARE CONUENIAT.

XVIIII Quod oporteat seorsum primum post allocutiones episcoporum
orationes super cathecumenos celebrari. & postquam cathecumini
egressi fuerint super eos qui sunt in poenitentiam praecem fieri.
his & iam accedentibus ad manum sacerdotis & discedentibus
tres orationes consummari fidelium. Ita ut prima quidem
sub silentio. secunda uero & tertia per exclamationes solitas
expleatur. & ita demum pacem sibi mutuo dabunt. & post ea
quam dederit episcopus presbyteris osculum pacis. Tunc laici
pacem sibi tribuent. & ita sa celebrabitur oblatio. solis autem
ministerio sacro dedicatis ad altare ingredi & communicare
ibidem licebit. DE HONORE QUE PRAESBYTERIS
DIACONI QUI SUBLIMIS DEBEANT EXHIBERE.

XX Quod non oporteat diaconum coram presbytero sedere.

sedi ussione praesbyteri sedeat. similiter autem & diaconis honor debeat ab obsequentibus. Id est subdiaconis & omnibus clericis. QD SUBDIACONI. DIACONO. ID EST A SECRETARIO.

XXI Quod non oporteat subdiaconos habere locum. SIN & EMOTI in diaconico & dominica uasa contangere. SUBDIACONOS CUM ORARIIS AD SISTERE NON DEBERE.

XXII Quod non oporteat subdiaconum uti orario nec hostia derelinquere. LECTORES CANTORES QUE CUM ORARIIS AGERE SUUM OFFICIUM NON DEBERE.

XXIII Quod non oporteat lectores aut cantores orariis uti & tale gere & psallere. QD NULLUS ECCLESIASTICORUM IN TABERNIS COMEDERE DEBEAT.

XXIIII Quod non oporteat sacro ministerio debitos a presbyteros usque ad diaconos & reliquum ecclesiasticum ordinem. Id est usque ad subdiaconos lectores cantores exorcistas & hostiarios & ex numero continentium & monachorum ingredi tabernas. QD SUBDIAC NON DEBEANT BENEDICERE UEL BENEDICTIONEM TRIBUERE.

XXV Quod non oporteat subdiaconos panem dare uel calicem benedicere. DE EXORCISTIS QUI SUB EPIS ORDINATI.

XXVI Quod hi qui non sunt ab epis ordinati tam in ecclesiis quam in domibus exorcizare non possint. QD DE CONUICTUS QUALES EXAGERE SOLENT ET SCARIFICARI TES ACCIPI NON DEBEANT.

XXVII Quod non oporteat sacro ministerio deditos clericos aut laicos ad agapen uocatos caborum partes accipere propter ea quod hinc ecclesiastico ordini fiat iniuria. IN ECCLESIA PRANDIA PEREGRINO DARE.

XXVIII Quod non oportear indominicis id est indomini ecclesiis conuiuia quaeuocantur agapae fieri · necintradomumdī commedere uel acubitos sternere · DE XPIANIS QUI SE SABBATIZARE · UEL IUXTA QUEDĀMODŌ IUDAIZARE NOSCUNT.

CXV IIII Quod nonoportear xpīanos iudaizare & otiari insabbato sed operari eos ineodem die · praeferenter autem inuenerationem dominicumdiem siuacare uoluerint utxpīani hocfaciant · Quod si reperti fuerint iudaizare anathemasint axpō ·

DE UIRIS CUM MULIERIBUS LAUACRA CELEBRANTIBUS

CXX Quod non oportear sacris officiis deditos autclericos autconiugentes uel omnem laicum xpīanum lauacra cummulieribus celebrare · quiahaec apudgentes reprehensio prima est ·

DE HIS QUI IN HERETICIS IUNGUNT FOEDERA NUPTIARUM

XXI Quodnonoportear cumhereticis uniuersis nuptiarum foedera celebrare · neceis filiosdare uelfilias sedmagis accipere · siramen xpīanos se fieri promittant · A BHERETICIS EULOGIAS ACCIPERE NON DEBERE ·

XXII Quod non oportear abhereticis eulogias accipere · quae sunt maledictiones potius quam benedictiones ·

DE SCISMATICIS

XXIII Quod non oportear cumhereticis aut scismatis pariter orare ·

DE MARTIRIBUS HERETICORŪ

XXIIII Quod omnem xpīanum nonoportear deserere martyres xpī · & ire adpseudo martyres · id est hereticorum · & quos ipsos constat hereticos extitisse · hinamque sunt alienati adō

sit igitur anathema qui adtales accesserit.

DE HIS QUI ANGELOS COLUNT

XXXV Quod non oporteat xpianos ecclesiam dei relinquere & ire atq: angelos nominare. & congregationes facere quae interdicta noscuntur. si quis igitur inuentus fuerit hui occultae idolatriae seruiens sit anathema quia dereliquid dnm nrm ihm xpm filium dei & se idolatriae tradidit.

DE HIS QUI INCANTATIONIB: ET PHILACTERIA GIUNTUR

XXXVI Quod non oporteat sacris officiis deditos uel clericos magos aut incantatores existere phylacteria quae animarum suarum uincula conprobantur. Eos autem quibus utuntur ab ecclesia pelli praecipimus.

DE HIS QUI AB HERETICIS AT IUDEIS FESTIUITATIS EORUM DONA SUSCIPIUNT.

XXXVII Quod non oporteat iudeis uel hereticis ea quae mittuntur munera festiua suscipere nec cum eis festa celebrare.

DE XPIANIS QUI IUDEORUM AZIMA COMEDUNT.

XXXVIII Quod non oporteat azima iudaeis accipere & communicare impietatibus eorum.

DE XPIANIS CELEBRANTIBUS FESTA GENTILIUM.

XXXVIIII Quod non oportea cum gentilibus festa celebrare & communicare prauitatibus eorum qui sine deo sunt.

DE EPIS QUI EXS QUAE FIUNT EUOCATIONES AD SYNODUM UENIANT.

XL Quod non oporteat epos ad synodum uocatus omnino contemnere. sed protinus ire & docere uel discere eaque ad correptionem ecclesiae uel reliquarum pertinentium rerum. seipsum uero qui contempserit accusabit. nisi forte

per egritudinem ire nonpossit. QÓS INFELITTERIS SACROMINISTERIO SEGRUIENTES PROFICISCI NONOEBEANT.

LI. Quod non oporteat sacerdotem uel clericum sine litteris pro ficiasa canonicas. QUOD PRETEREPÓ CLERICUS PROFICISCI NON OEBEAT.

LII. Quodnon oporteat sacerdotem uelclericum preter iussionem sui pro ficiasa portaficis. QÓ SUBD ADHOSTIÚ FERSEUERENT.

LIII. Quod non oporteat subdiác salampaululum ianuas deserere & orationi uacare. UT ADSACRARIÚ MULIERES Ń INTROEANT

LIIII. Quod non oporteat ingredi mulieres adaltare. DE HIS QUICIRCAMEDIAM SEPTIMANAM ADBAPTISMA UENIUNT.

LV. Quod non oporteat adbaptasma quemquam post dua quadra gesimę ebdomadas admitta. DE REDDITIONE BABTIZANDORÚ.

LVI Quod oporteteos qui adbaptasmaueniunt fidemdiscere. & quima feria sepamana maioris epi autpresbiteris reddere. DE HIS QUIINEGRITUDINE BAPTIZANTUR

LVII. Quod oporteteos quiin egritudine percapiunt bàptasma. post quam conualuerint fidem per discere & sare cuius muneris partaper facasunt. UTPOSTBAPTISMA XPISMA NDEI

LVIII. Quod oporteteos quibaptizantur postlauacrum xrisma celeste percapere & regnixpi partaper mueniri. OBLATIONIS OFFERRI INQUADRAGESIMA Ń OPORTERE.

LVIIII. Quod non oporteat inquadragesima panem benedictionis offerri nisi sabbato & dominico. NONDEBERELEUNIU SOLUI. INQUINTAFERIA MAIORISSEPTIMANE.

Quodnon oporteat inquadragesima inulama sepamana.

quinte ferie. ieiunium soluere totamque quadragesimam
sine ueneratione transire. magisque conueniat omnem
quadragesimam diuncto ueneratione ieiunio.

NON DEBE REGI INDIEBUS IEIUNIORU
COMMEMORATIONES MARTRUM FIERI.

LI. Quod non oporteat inquadragesimum martyrum natalicia
celebrari. sed eorum sca commemoratio indiebus sabbatorū
& dominicorum fieri conueniat. UT NATALICIA UEL
NUPTIAE INQUADRAGESIMA NON FIANT.

LII. Quod non oporteat inquadragesima aut nuptias aut
natalicia celebrari. UT INXPIANORUM SALTEM NUPTIAS.

LIII. Quod oporteat xpiianos eunter adnuptias plaudere uel
psallere. sed uenerabiliter cenare uel prandere siant xpi
anos decet. NON LICERE CLERICIS LUDI
CRIS SPECTACULIS INTERESSE.

LIIII. Quod non oporteat sacerdotes aut clericos excollatas uel
commissationibus conuiuia celebrare. hoc autem nec
lucis posse congruere. NON LICE PRESBYTERIS
INTROIRE AD ALTARE PRIUS QUAM INGREDIATUR EPS.

LV. Quod non oporteat prbos ante processionem epi introire
sacrarium sedere sed cum epo debent ingredi uel in
sub selio sedere nisi forsitan infirmitate detineatur.
aut profiscatur eps. QUI IN AGRIS UEL IN POS
SESSIONIBUS DEBEANT ORDINARI.

LVI. Quod non oporteat in uillulis aut in agris epi constitui
sed uisitatores. uerum tamen iampridem constitui
nihil facian preter consuetudinem epi auctoritas. similiter

EXPLICIT. INCIP. REGULE CONSTANTINOPOLITANI.

& praesbyteri preter consilium epi nihil agant. OBLATIONES
OFFERRE IN DOMIBUS NON OPORTERE.

LVII. Quod non oporteat in domibus oblationes celebrari ab epis uel apris.
QÓ PSALLERE UEL LEGERE IN ECCLESIIS CAETERI

VIIII. Quod non oporteat plebe os psalmos in ecclesia cantari nec libros
preter canonum legi. sed sola sacra uolumina nouitestamenti
uel ueteris. EXPL CANONES CONCILII LAODICENS

INCIP REGULE CONSTANTINOPOLITANI. Actum a 4 maij
Celebratum sub Damaso PP.
381.

Sub theodosio pissimo imperatore apud constantinopolim
exposita sunt canones. num. III. Haec definitiones ex posuerunt
ab epis. Centum quinquaginta qui undique sum apud constantinopolim
conuenerunt quando beatus nectarius eps est ordinatus.

UTEA QUAE APUD NICHEAM OSTANTAS
IN MOTA PERMANEANT IDEA NATHEMATE ARRIANORÚ
EUNOMIANORUM MACEDONIANORÚ SABELLIANORUM
PHOTINIANORÚ MARCELLIANORE APOLLINARIORU

I. Fidem nonuio laudam patrum trecentorum decem & octo
qui apud nicheam bythinie conuenerunt. sed manere eam firmam
& stabilem & anathemati laudam omnem heresem & specialiter
eunomianorum uel anomianorum & arrianorum uel eudoxianorú
& macedonianorum uel spú sco resistentium. & sabellianorú
& marcellianorum & photinianorum & apollinariorum.

DE ORDINE SINGULARÚ DIOCESEON
ET DE PRIUILEGIIS QUAE EE CUIUSLIBET
ANTIOCE CONSTANTINOPOLITANIS

II. Qui sunt super dioecesin epi nequaque debent quamadecclesiar
quae sunt extra pfixos sibi terminos accedant. nec eas

ac p̄sumptione confundant · sed iuxta canones Alexandrinus
antistes quae sunt in egypto regat · solummodo & orientis epi
orientem tantum gubernet · ser uatis priuilegiis quae nicenis
canonibus ecclesiae anthiocene tributa sunt · Asiana quoque
dioeceseos epi · ea solum quae sunt in asiana dioecesi dispensent · Nec
non & ponti epi · ea tantum quae sunt in ponto & thraciarum quae
in thracia sunt gubernent · Non uocati autem epi ultra dioeceseos
non accedant propter ordinationes faciendas uel propter
alias dispensationes ecclesiasticas · ser uata uero quae scripta est ·
De gubernationibus regula manifestum est quod illa quae sunt
per unam quamque prouinciam ipsius prouintiae synodus
dispensat · sicut nicaeno constat decretum esse concilio · ecclesias
autem dei in barbaricis gentibus constituitas gubernari conuenit
iuxta consuetudinem quae est a patribus obser uata · uerum
tamen constantinopolitanus epūs habeat honoris primatum
post romanum epm̄ · propter ea quod urbs ipsa sit iunior roma ·

DE MAXIMO CINICO ET EIUS ORDINATIONE ·

∫ iii Demaximo cynico & eius ordinata constitutione · quae
constantinopoli facta est · placuit neque maximum epm̄ esse
uel fuisse · neque eos qui a b ipso in quolibet gradu clerica sunt
ordinati · Cum omnia quae ab eodem perpetrata sunt inirritum
deducta esse uideantur ·

EXPOSITIO FIDEI CENTUM QUINQUAGINTA SANCTORUM QUI CONSTANTINOPOLI CONGREGATI SUNT.

∫ iiii· Credimus in unum dm̄ patrem omnipotentem factorem
celi & terre · uisibilium omnium & inuisibilium · & in unum
dnm̄ ihm̄ xpm̄ filium dei · natum ex patre ante omnia secula ·

dm̄ uerum dedō uero · nātumnonfactum consubstantialem
patrem perquem omnia factasunt quipropter noshomines &sa
lutemnram̄ descendit · &incarnatus est despūscō exmariauir gine
&inhumanatus est &crucifixus est pronobis subpontio pilato &se
pultus est · &resurrexit tertiadie · Ascendit incaelos sed& addex
teram̄patris · Iterum uenturus cumgloria iudicare uiuos
&mortuos · Cuius regni nonerit finis &inspūscm̄ dnm̄ &uiuifi
cantem expatre procedentem cumpatre & filio adorandum
&cōglorificandum · Quilocutus est per scōsprophētas inunam
catholicam &apostolicam ecclesiam · Confitēor unumbaptisma
inremissionem peccatorum · Exspectamus resurrectionem
mortuorum uitam futuri seculi amen · ET SUB SCRIPSERUNT
EPISCOPI CENTUM QUINQUAGINTA-QUIINEODEM 150 rpi

CONCILIO CONGREGATI

Nectarius · Constantinopol · PROVINTIAEGYPTI.
Timotheus · alexandrinus · Dorotheus · Oxyrinceta ·
PROVINTIAEPALESTINE · Quirillus · hierosolimitē · Ann9 cyrillus Hierosolymitanus
Gelasius · cesariensis · Macer · hiericuntos · Dionisius ·
diospolitanus · Prisianus · seuastensis · Saturnius · squitopol̄ ·
Rufus · nicopolitanus · Auxentius · ascalonitanus · Elisianus ·
umnēsis · PROVINTIAEPHOENICAE
Leon · tyro · paulus · sidoniensis · Nestabus · ptolomiadēs ·
Phylippus · damacenus · Barachus · paneadensis · Timotheus ·
beriaus · Basilides · biblensis · Nocamus · aradensis · Alexandris ·
arcundensis · PROVINTIAESYRIAEQUILE
Meletius · antiocensis · Lagasius · Leodicensis · Johannis · apamensis ·
bytus · seleuciensis · Eusebius · epiphaniensis · Marcianus · seleucobo ·
: trans

Paronius. Lariſenſis. ſeberus. partenſis. Flauianus. echelpid.
prbr. anthiocenſis. Euſebius. chaladenſis. Domninus. cabalenſis.
Baſilius. refanenſis. PROUINCIE ARABIAE.
Agapius. & bagadius. PROUINCIE BOSTRON.
helpidius. dionyſienſis. Uranius. adradenſis. Chilon.
conſtantianenſis. Seuerus. neapolitanus. PROUIN
CIAE OSDROENE. Eulogius. edeſenſis. Uitor
carronenſis. Abramius. bathonenſis. PROUINCIE
MESOPOTAMIAE. Marus. amidenſis.
Bathes. conſtantianenſis. Iobianus. aemarenſis. PRO
UINCIAE AUGUSTO EUFRASIAE.
Theodorus. hieropolitanus. Anthiocus. ſamota renſis. Iſidorus.
cyrrenſis. Iobinus. perrenſis. Marus. dolichenſis. PRO
UINCIAE CILICIAE. Diodorus. tarſenſis.
Guriacus. adanenſis. Eſychius. epifanienſis. Germanus.
coricenſis. Aerius. zefirenſis. Filamatius. pompeiopol.
Olympius. pompſuentinus. Filomatius. alexandrinus. Pera
lippium. prbr. cappadocie. Gladius. caeſarienſis. gregorius.
nyſenſis. Eſerius. tranenſis. Barbarius. colonienſis.
Olympius. parnaſſenſis. Gregorius. nazazenſis. PRO
UINCIAE ARMENIE MINORIS.
Otreus. Ara biſſenſis. PROUINCIAE ISAURIAE
Sympoſius. ſeleucenſis. montanus. claudianopolit. per
paulum. prbm. filotheus. irenopolit. Ypſitius. filadelfius.
muſonius. ſelendorritanus. marinus. daſidadenſis.
Theodoſius. anthiocenus. Artemius. attaliatanus. Neon.
ſelinuntienſis. montanus. Dioceſarienſis. Euſebius. olbiacenſis.

PROVINTIAE CYPRIOR.

Jut. pafenſis. Theupompſer. tamit mur. Thi con tamaſſenſis.
mnemiur. citaenſis.

PROVINTIAE PAPHLIAE.

Troilur. zeonenſis. Gaeur. lyrbenſis. Longinur. columbraſenſ.
theodolur. coro caſienſis. Eſichiur. cothemenſis. Iueſianur.
caſſonenſis. mydur. panemunenſis. Heracledir. thicenſis.
Theodolur. ſialuu. Pampeniur. ariaſenſ.

PROVINCIE LUCANIAE.

Amplilociur. icomenſis. Cyſillur.
umanadenſ. Ariſtofanur. ſoroparenſis. Paulur. luſarenſis.
Jnzur. corienſis. Dariur. miſaenſis. Leontur. pergenſis.
Theodoſiur. hydenſis. Euſtatioſ. canonenſis. Dafnur. deruerſis.
Eugeniur. paſalonenſ. Jllauriur. iſauronenſ. Seuerur.
ambladonenſis.

PROVINCIAE PISIDIE.

Optimur. anthiochenur. Theſmiſſiur. adrianopolitanur.
Attalur. proſtranenſis. Ananiur. adadonenſ. fauſtur.
liminenſis. Joniur. ſalagaſenſis. Callinicur. poemandrenſ
Euſtatiur. metropolitanur. Patricur. paralazenſis.
Lucur. neapolitanur. Longinur. ſozopolitanur. per
ſimplicium prbm. Tyrannur prbt. ammonii. Auxanon
prbt. apoemiae. Eladiur prbt. conanon. Theoſebiur.
filio milienſis. Perbarſum prb lucie. Tatianur. mirenſis.
Pioniur. chomatenſis. Eudemur. patarenſis. Patriciur.
enoiandenſis. Lupianur. Dimirenſis. macedon. Xandulenſis.
Romanur. bibonenſis. Thoantinur. araxunenſ.

PROVINCIE FRIGIAE SALUTARIS.

Vtur. brimnenſis. Auxanianur. eucarpienſ.

PROVINC FRIGIAE PACATIANAE.

Nectarius appienens. Theodorus eumenienſ. Per profuturſ
prbr cesariae. Eudocius. afrodisius. Leontius. cybirienſ.
PROUINTIAE BYTHINIAE Eufrasius.
nicomedienſ. Dorotheus. nicenus. Olimpius. neocesarienſ.
Theodolus. calcedonenſ. Eustachius. prosenſienſ. PRO
UINTIAE PONTIAMASIAE. Pansofius.
ibirenſ. prouintiae misiae. Martyrius. martiopoliaſ.
PROUINTIAE SCUTHIAE. Cerontius.
tomenenſ. Otherius. ter somitanus. sebastianus. ancalienſis.
PROUINTIAE PONTIE Azrius. immontienſ.
Prouintiae. ponti polemoniaci. Atarbius. percylum lectorem.
EXPLICITCANON CONCILII CONSTANTINO
POLITANI.

INCIPIUNTREGULAEECCLE
SIASTICAE. PROMULGATAE
ACALCEDONENSISSCO CONCILIO
NUMERO. XXVIIII. DECANONIBUS
UNIUSCUIUSQUECONCILII.

Vrum è 4 prmi
Habitum sub Leone I. pp.
Anno ℔. 452.

I. Regulas scorum patrum per singula nunc urque concilia
constitutas proprium robor optinere decreuimus.

II. Quod non oportet episcopos autquem lib& exclero
per pecunias ordinari.

III. Siquis epc per pecuniam fecerit ordinationem. & sub pcio
redigerit gratiam quenonpotest uendi. ordinauerit
quaeper pecunias epm autprm autdiaconum uelquem
lib& exhis quiconnumerantur inclero. Autpromouerit
per pecunias dispensatorem. uelquemquam quisub iecatsit

regulae prosuo turpissimi lucri commodo · Iscuihoc
adtemptata probatum fuerit propriigradus periculo sub
iacebit · &quiordinatus est nihil exhac ordinatio natione
uelpromotione quae est pernegotiationem facta proficiat
sedsit alienus ea dignitate uelsollicitudinem quampetuit
quaesiuit · siquis uero mediator tamturpibus &nefandis
datis uelacceptis extiterit · siquidemclericus propriofuerit
gradu decidat · siuero laicus autmonachus · anathematizetur ·

QD NONO PORTEAT EPISCOPOS CLERICOS ETMONACHOS PRAE DIA ALIENA CONDUCERE

Peruenit adrēmsynodum quod quidam quiclero uidentur
allecti propter lucra turbis conductores alienarum
possessionum fiant · &secularia negotia subarra suasuscipiant.
Diquidem ministerium parui pendentes saecularium
uero discurrentes domos &propter auaritiam patrimoniorū
sollicitudines sumentes decreuit · Itaque sēm hocmagnum
quae concilium nullum · deincepsnon epm nonclericum uel
monachum · autpossessionem conducere · autnegotiis secularib:
se miscere praeter pupillorum · siforte legesimponant nec
cessabilem curam · autcuratis epsi ecclesiasticarum rerum
sollicitudinem habere pōpiat · aut orphanorum &uiduarū
eorumque quae sineulla prouisione sunt personarum ·
quaemaxime ecclesiastico indigent adiutorio propter
amorem dni causa deposcat · siquis autem transgredi
decetero statuta temptauerit huiusmodi ecclesiastica
increpationibus subiacebit ·

DE HORUM MONACHIS CONPETENTIBUS IN NULLUS EORUM TEMPORIS ECCLESIASTICA AUT SECULARIA INQUIETARE NEGOTIA NEC ALIENUM SERUUM PRO CONTINENTIA DOMINI IUSSUS CIPERE.

IIII. Quiuere & sincere singularem sectamur uitam competenter honorentur · Quidam uero quidam utenter habitum monachi ecclesiastica negotia ciuili aque conturbant · Circumeuntes indifferenter urbes necnon & monasteria sibi instituere temptantes · Placuit nullum quidem usquam edificare aut constituere monasterium uel oratorii domum preter conscientiam ciuitatis epi · monachus uero per unamquaq: ciuitatem aut regionem subiectos esse epo · & quietem diligere & intentos esse tantummodo ieiunio & orationi · In locis quibus renunciauerunt seculo permanentes · Nec ecclesiasticis uero necsecularibus negotiis communicent · uel in aliquo sint molesti propria monasteria deserentes · nisi forte his propter opus necessarium ab epo ciuitatis · Nullum uero recipere in monasterium seruum obtentu monachi preter sui domini conscientiam transgredientem uero hanc definitionem nram · excommunicatum esse decreuimus ne nomen di blasphemetur · uerumtamen epm conuenit ciuitatis con petentem monasteriorum prouidentiam gerere ·

NON TRANSMIGRANDUM DE CIUITATE IN CIUITATEM ·

V Debis quitrans de ciuitate in ciuitatem · episcopis

aut clerici placuit ut canones quidehac re a sanctis patribus statuta sunt habeant propriam firmitatem.

QD NON OPORTEAT ABSOLUTE QUOLIBET ORDINARE.

Nullum absolute ordinari debere presbyterum aut diaconū nec quemlibet in gradu ecclesiastico. nisi specialiter ecclesiae ciuitatis aut possessionis aut martyrii aut monasterii quo ordinatus est pronuntietur. Qui uero absolutae ordinantur decreuit sca synodus irritam habere. huius cemodi manus impositionem. & nusquam posse ministrare ad ordinandi iniuriam.

DE CLERICIS ET MONACHIS NON MANENTIBUS IN SUO PROPOSITO.

Qui semel in clero deputati sunt aut monachorum uitam expetuerunt. statuimus neque ad militiam neque ad dignitatem aliquam uenire mundanam. Aut hoc temptantes & agentes poenitentiam quo minus redeant ad hoc quod propter dm primitus elegerunt anathematizari.

DE CLERICIS QUI SUNT IN PAGO MONASTERIIS ATQUE & MARTYRIIS SUB POTESTATE EPISCOPORUM UNIUSCUIUSQUE CIUITATIS EXISTANT.

Clerici qui praeficiuntur pagi aut uel qui ordinantur in monasteriis & basilicis martyrum sub episcoporum qui in unaquaque ciuitate sunt secundum sanctorum patrum traditiones potestate permaneant nec per contumaciam ab epō suo dissiliant. quiuero audiente uertere huiusmodi firmam-

quocumque modo necproprio subiacuntur epō. siquidem cleria sunt canonum correptionibus subiacebunt. siuero laica uel monachi fuerint communione priuentur.

QŌ NŌ PORTET CLERICOS HABENTES ADUERSUS INUICEM NEGOTIAM PROPRIAM EPISCOPUM UEL INQUARE ET AD SECULARIA IUDICIA CONUOLARE

VIIII. Siquis clericus aduersum clericum hab& negotium nondeserat epm̄ proprium &ad seculariā per-currat iudicia. Sed prius actio uentilet̄ apud epm̄ proprium uel certe consilio eius deepi. Apudquos utreque parter uoluerint iudicium conanebit. siquis autem p̄ter-haec fecerit canonicis correptionibus subiacebit. Quodsi clericus hab& causam aduersus epm̄ proprium uel ad uersus alteram apudsynodum prouinciae iudicetur. Quod si aduersus eiusdem prouinciae metropolitanum epūs uel clericus hab& quae relam. Petat primatem dio ceseos aut sedem regiae urbis constantinopolitanę &apudipsum iudicetur.

QŌ NŌ LICEAT CLERICO INDUARŪ CIUI TANTŪ ECCLESIIS MINISTRARE

X Nonlicere clericum induarū aut tatum conscribi simul ecclesiis. &inqua initio ordinatus est &adquam confugit quasi adpotiorem ob inanis gloriae cupiditatem. hocautem faciens reuocari debet& adsuam ecclesiam inqua primitus ordinatus sit &ibi tantummodo ministrare. siuero iamquis transl̄atus est exalia inaliam ecclesiam prioris ecclesiae uel martyrorum quaesub eius aut pdecessorum aut xenodochiorum rebus innullo communicent. eosuero qui ausi fuerint postdefinitionem

magne & uniuersalis huius synodi quicquam exhis quæ prohibita perpetrare · decreuit sca synodus apropriohuius modi gradu recedere. QÑ OPORTEAT AEGINIS EPISCOPUM ATTRIBUI HONESTIORES AUT COMMENDATICIIS LITTERIS APPROBARI.

Omnes pauperes & indigentes auxilio · cum proficiscuntur subprobatione epistoliis uel ecclesiasticis pacificis · tantūmodo commendare decreuimus & non commendaticiis litteris · Propter quod commendaticias litteras honoratioribus tantū modo præstari personis conuenit. UT NE QUAQUAM IN DUOS METROPOLITANOS PROUINCIA DIUIDATUR.

Peruenit ad nos quod quidam præter ecclesiastica statuta facientes conuolarunt ad potestatem & per grammaticam formam in duo unam prouinciam diuiserunt · Ita ut ex hoc facto duo metropolitani esse uideantur in una prouincia · statuit ergo sca synodus de reliquo nihil ab episcopis tale temptari · Alioquin qui hoc admissus fuerit amissione gradus proprii subiacebit · Quæcumque uero ciuitates litteris imperialibus metropolitani nomine honore subnixæ sunt honore tantum modo perfruantur · & qui ecclesiam eius gubernat episcopus saluis canonicis uere metropolis priuilegiis suis quod non oportet peregrinos. CLERICOS SINE COMMENDATICIIS MINISTRARE.

Peregrinos clericos & lectores malitiositate præter commendaticias litteras sui episcopi nusquam poenitus ministrare debere. QÑ NON LICEAT CLERICO

UXOREM SECTAE ALTERIUS ACCIPERE

XIIII. Quodinquibusdam prouinciis concessum est lectoribus & psaltis uxores ducere · statuit scā synodus nonlicere aliquam exhis accipere sectę alterius uxorem · Quiuero exhuiusmodi coniugio iamfilios susceperunt · siquidem pueri sint ut exse genitos apud hereticos baptizarent · Offerre eos ecclesiae catholicę communioni conuenit · Nonbaptizatos autem nonposse alterius apud hereticos baptizari · sedneque copulari debet nuptura heretico iudęo uel pagano nisi forte promittat adortodoxam fidem sepersona orthodoxe copulandi transferrę · siquis autem hanc definitionem scę synodi transgressus fuerit correptioni canonicę subiacebit · DE DUABUS CONSISTIS MULIERIBUS ·

XV Diaconissam non ordinandam ante annum quadragesimū & hanc cōm summolibramine · siuero suscipiens manus impositionem & aliquantum temporis inministerio permanens & ipsam tradat nuptiis gratię dī contumeliam faciens · anathematizetur huiusmodi tam eo qui eidem copulatur · DE VIRGINIBUS ·

XVI Virginem quaesedó dnó consecrauit · similiter & monachum nonlicere nuptialia iura contrahere · Quodsihoc muente fuerint perpetuanter excommunicentur · Confitentibus autem decreuimus uthabeat auctoritatem eiusdem loci eps misericordiam humanitatemque largi ·

DE PARROCCIIS

XVII Singularum ecclesiarum rusticar parroctiar uel inpossessionibus

manere inconcussas illus episcopis qui eas retinere nostrum
& maxime si per tricennium eas absque ui obtinenter
sub dispensationem referunt quod si intra tricennium facta
debis uel fiat altercatio. Licereti si quis eleros adserunt
apud scam synodum prouinciae. Debis mouere certamen.
Quod si quis a metropolitano leditur apud primatem dioceseos
aut apud constantinopolitanam sedem iudicetur sicut
superius dictum est. Si quas uero ciuitas potestate imperiali
nouata est aut si protinus innouetur. Ciuiles dispositiones
& publicas ecclesiasticarum quoque parroeciarum ordines
sub sequantur.

DE CONIURATIONE UEL CONSPIRATIONE.

VIII. Coniurationis uel conspirationis crimen uel ab exteris
legibus est omnino prohibitum. multo magis hoc in di ecclesia
ne fiat admonere conuenit. si quis uero clerici uel monachi
reperta fuerint coniurantes aut conspirantes aut insidias
ponentes epi. aut clericis gradu proprio poenitus abiciantur.

QUOD OPORTEAT PROUINCIAS BIS IN ANNO CONCILIA CELEBRARI.

VIIII. Peruenit ad aures nras quod in prouinciis statuta episco
porum concilia minime celebrentur. & ex hoc plurima
negligantur ecclesiasticarum causarum quae correctionis
indigent. Decreuit itaque scá synodus secundum canones
patrum bis in anno epi in di ipsum. In unamquam que
prouinciam conuenire quo metropolitanus antistes pro
bauerit. & corrigere singula si qua forte sibi emerserint.
Qui cumque uero non aduenerint epi. Residentem autem

insuis cauitatibus & hoc insua incolumitate consistunt
omnique inexcusabili & necessaria occupatione pro
bantur · liberi fraterno corripiantur affectu.

QUOD MINIME CLERICOS TRANS
MIGRARI CONUENIAT.

XX Clericos in ecclesia ministrantes sicut iam constituimus
in alterius ciuitate ecclesiam statutos fieri non oportet
sed contentos · ee · in quibus a bimicio ministrare meruer̃.
ex cepas illis qui propria s ammittentes prouincias exne
cessitate ad aliam ecclesiam transierunt · si quis autem epc̃
post hanc diffinicionem susciperit clericum ad alium epm̃
pertinentem · placuit & susceptum & susipientem cōmunione
priuari · Donec is qui migrauerat clericus ad propriam
fuerit regressus ecclesiam. DE EPISCOPORŪ
AUT CLERICORŪ ACCUSATORIBUS.

XXI Clericos aut laicos accusantes epos aut clericos passim & sine
probatione ad accusationem recipi non debere nisi prius
eorum discutiatur existimationis oppinio. QUALICUM
CLERICIS POST MORTEM SUI
EPI RES AD OCCUPANTES DIRIGERE.

XXII Non licere clericis post obitum sui epi res ad eum pertinentes
diripere · sicut antiquis quoque ee canonibus constitutum ·
Quod si hoc facere temptauerint gradum suorum periculo
subiacebunt. DE CLERICIS E MONA
CHIS QUI PRO VOLUNTATE SUI EPI
AD URBEM REGIAM CONSTANTINO
POLIM VENIUNT.

XIII. Venit ad aures sc̃i concilii quod quidam clerici & monachi quibus nihil a ep̃o suo commissum est. Et tamen quando & communione abeo priuantur. Peruenienter ad urbem regiam constantinopolitanam in ea diutius immorentur ex aliarum turbas. & statum ecclesiasticum commouentes subuertentes & iam quorundam domos. Decreuit sc̃a synodus huius modi. primo quidem prodefensore constantinopolitane sc̃e ecclesiae commoueri. Ut egrediantur a urbe regia quod si isdem negotiis impudenter insistant. & iam nolentes idem defensor expellat ut ad propria loca perueniant. QD̃ NON LICEAT MONASTERIA QUAE CONSECRATA SUNT DIVERSORIA SECULARIA FIERI

XIIII. Quae semel dedicata sunt monasteria consilio episcoporum maneant perpetuo monasteria. & reliqua ea pertinent monasteriis reseruari. nec posse ex ultra fieri secularia habitacula. Quod uero hoc fieri permiserint canonum sententiis subiacebunt. QD̃ NON PORRIGATUR ORDINATIONES EPISCOPORUM DIU DIFFERRE

XV. Quoniam quidam metropolitanorum quantum comperimur negligunt commissos sibi greges & ordinationes episcoporum facere differunt. Placuit sc̃a synodo intra tres menses ordinationes episcoporum celebrari. Nisi forte necessitas inexcusabilis prepare & tempus dilationis extendi. Quod si hoc minime fecerit correptioni ecclesiastice subiacebit. Ut eorum tamen redditus ecclesiae uiduate. penes eo canonum eiusdem ecclesiae integri reseruentur. DE DIS PENSATIONIBUS SINGULARUM ECCLESIARUM

FINIT REGULE. ECCLESIASTICE.

XXVI. Q m̄ in quibusdam ecclesiis utrumore coperimus pretereo
conomos epi facultates ecclesiafacas tractant. Placuit
omnem ecclesiam habentem epm̄ habere economum de clero
proprio. qui dispenset res ecclesiafacas secundum sententiam
epi proprii. Ita ut ecclesiae dispensatio p̄ter testimonium
non sit. & ex hoc dispergantur ecclesiae facultates. & sacer
dotio maledictionis derogatio procuretur. Quod si hoc minime
fecerit diuinis constitutionibus subiacebit. DE HIS
QUI RAPIUNT PUELLAS.

XXVII. E os qui rapiunt mulieres subnomine simul habitandi coope
rantes aut consentientes raptoribus. Decreuit scá synodus
ut si quidem clerici sunt de cadant gradu proprio siue laici
anathemata tentur. EXPLIC TEXTUS CALCE
DONENS CONCIL. INCIPIT CONSTI
TUTIO ET PROCESSUS EIUS DEM CONCL

Aetius archidiaconus constantinopolis nouae rome legit
scá & magna uniuersalis synodus quae secundum gratiam
& sanctiones piissimorum xpianorumque imperatorem.
ualentiniani & martiani augustorum. congregata apud
calchedonam metropolim bithiniae prouinciae in martyrio
scae martyris. euphemiae statuit super adnexa. Dns noster
& saluator xpc notitiam fidei confirmandis discipulis suis
ait. Pacem meam do uobis pacem meam relinquo uobis.
Ne cuius aproximo suo dissonet indoctrina pietatis. sed equaliter
predicationem ueritatis ostendat. sed qm̄ non qui est sit
in equissimus titania sationibus pietatis inspergere. noui
aliquid contra ueritatem semper inueniens. ab hoc frequen

INCIP. CONSTITUTIO EIUSDEM CONCI

dñs nr̄ prouidens humano generi piissimum & fidelis
simum principem adzelum fidei suscitauit. & undique
sacer docti principes conuocauit. Quatenus gratia
omnium dño nro xp̄o operante ab omnibus xp̄i pestem
mendacii submoueret. Quod quidem fecimus communi
decreto. dogmata fugantes erroris. & integram patrum
renouabimus fidem. Trecentorum decem & octo symbolum
omnibus praedicantes. & tamquam propinquos pietatis
huius consensum recipientes patres adscripsimus. Quipostea
apud magnam constantinopolim conuenerunt. centum
quinquaginta. Qui & ipsi eandem fidem subsignauerunt.
Decernimus statum ordinem. & formas fidei reseruantes.
nos quoque apud ephesum olim facta est scā synodum. Cuius
presides fuerunt scē memoriae celestinus romane urbis
antistes. & cyrillus alexandrine ecclesiae. profulgere
quidem recte & immaculate fidei. expositionem trecentorū
decem & octo scōrum. & beatissimorum patrum apud nicheam
subpie recordationis constantino principe congregatorum
optinere autem & iam centum quinquaginta scōrum patrū.
Apud constantinopolim constitutis adinuenias
quidem quae tunc emerserant hereses. sufficere & quidem
ad plenitudinem cognoscendam pietatis. & confirmationē
prudens hoc & salutare perdī gratiam symbolum. De patre
autem & filio & spū scō plenitudinem doce. Et dñi in
humanationem fideliter accipientibus repraesentat. sed qm̄
lędere p̄dicationem ueritatis conantes. Proprius hereticis
nouas uoces proferunt. hi quidem mysterium dñi.

propter nor diuine dispensationis audentes corrumpere.
& matris di uirginis appellationem recusant. Alii uero
confusionem permixtionemque introducunt. & unam
naturam carnis. & deitatis. frustre confidunt passibilem
unigeniti diuinam esse naturam confusionem portentnos
que dicentes obhoc illis omnem contra fidem uolens claudere.
Praesens nuncsca & magna atque uniuersalis synodus
pdicationis huius abinitio inconcussam docens. Confitetur
p ceteris trecentorum decem & octo scorum patrum fidem
manere inlesam. & propter illos qui aduersum scm spm
pugnant. Machomenus posteriorib⁹ temporibus apatrib:
apud constantinopolim centum quinquaginta congregatis.
De essentia spi confirmat traditam disciplinam quam illi
omnibus notam fecerunt nonquasi deesset aliquid pcedentibus
inferentes. sed desco spu suam sententiam promulgantes
aduersum eos qui ueritatem ipsius ledere temptauerunt.
Scripturarum testimoniis roborantes. Aduero propter
illos qui ministerium dispensationis uiolare conantur.
Et purum hominem esse qui ex sca uirgine maria natus est.
Impudentissime deliranter epistolas beati quirilli alexandrine
ecclesiae psulis synodicas litteras adnestorium & ad alios
per orientem acceptissimas habe & adconuincendas
nestorii blasphemias. & adinter pstationem aut amoris
salutaris symboli quinos sedesiderant. Quibus & iam epistolis
magne & senioris urbis psulis beatissimi & sci epi leonis.
quae scripta e. adsce memoriae archiepm flauianum.
& adsensos pessimos eutyces auferendos quippe magnillius

petri confessionibus congruentem · & quandam columnam
nobis aduersum prauam dogmatam iure coniunctam
ad confirmationem recta dogmatis · hi enim qui munuer
salem filiorum dispensationem conuellere mysterium
nituntur · Preaptillos qui passibilem dīnitatem unigeniti
ausisunt dicere sacerdotali numero summoueri · & his
qui in duabus naturis xpi premixtionem aut confessionem
dia essamant repugnandum · uel eos qui ce lestem aut
alterius esse substantiae carnem quae illi est · adsumpta
de nobis formam dī neganter abicit · & qui duas quidam
ante unionem naturas dn̄i fabulantur · unam uero post
unionem confingunt anathematizant · Sequemur igitur
scōs patres unum eundemque confiteri filium & dn̄m nr̄m
ih̄m xp̄m consona uoce omnes docemur · Eundem perfectum
in dīnitate · Eundem perfectum in humanitate dn̄m uere
& hominem · Uere eundem ex anima rationabili & corpore
co essentialem nobis eundem secundum humanitatem
per omnia nobis similem absque peccato · Ante secula quidē
de patre genitum secundum dīnitatem · In nouissimis autem
diebus eundem propter nostram salutem ex maria uirgine
Theotocon secundum humanitatem unum eundemque xp̄m
filium dn̄m unigenitum in duabus naturis inconfuse
immutabiliter indiuise inseparabiliter agnoscendum
nusquam sublata essentia naturarum propter unionem ·
Magisque salua proprietate utriusque naturae · & in
unam per sonam atque existentiam concurrentem · Non
in duas per sonas partitam atque diuisam neque disiunctam

FINIT EIVSDEM CONCIL.

Sed unum & eundem filium unigenitum dnm uerbum ihm sicut ante prophetas deum. & ipsenos ihs xps erudiuit. Et patrum nobis symbolum tradidit. his igitur cum omni undique ueritate diligentia & sollicitudine a nobis defensis. Statuit sca & uniuersalis synodus alteram fidem nulli licere proferre uel conscribere aut conponere aut sentire aut docere aliquid. Eos autem qui ausi sunt conponere fidem alteram fidem aut proferre aut docere aut tradere alteru symbolum uolenti uel conuerti. uel exgentibus ad cognitionem ueritatis uenire. uel exiudeis uel hereti. quacumque hoc si epi fuerint aut clerici alienos esse epis ab episcopatu & clericos ad clero. Si uero monachi aut laici fuerint anathematizari.

ET SUSCRIPSERUNT HUIUSMODI EPI.

Pascha sinus epis. uicarius domni mei beatissimi atque apostolici uniuersalis ecclesiae papae leonis urbis rome synodo presidens statu consensi & subscripsi. Lucensis epis tuitates ecclesiae aurelianae uicarius domni mei beatissimi & apostolici uri uicari uniuersalis ecclesiae papae urbis rome. Leonis in synodo grece lecta subscripsi. Bonifacius prbr scae ecclesiae romanae statui & subscripsi. Leontius romanos anatolius constantinopolitan prouinciae trachiae. III. Quiriacus eraclien sis. Pelucianus romanus. Eudoxii. polyt. Lucianus byzes.

PROUINCIAE TRACHIAE ALTER
FRONTON. philyppupulitan
SEBASTIANUS. BERYIS. EPICTETUS
BEROIS. PROUINCIAE

INCIP CANON CALCEDONENS

DIOCLETIANOPOLI RODOPIS.

Basilius traiopolitanus Marodianus clerenus
Marius emuntos Docimasius maximianu prb.

PROVINTIAE EMIMONTU.

Iobianus demectu PRO uinciae illirii vii.
Anastasius thessalonicensis Perquentallu epc arsciens
Saton philippensis Dardanius barralia Maximinus
serrensis Nicolaus stropiens Anopatus thassitanos
Eusebius Douerutanus PROVCELLADIE VIII

Petrus corintu Nicetas megarensis Johannis messenensis
Ofelimos zeteas Athanasius opontuensis Irenicus
naupactuensis Domnus plateonensis Onesimus alguanos

PROV QUIRIAE PRIMAE VIIII.

Maximus anthiocenus Macarius Laudicensis
per eusebium prbm anthiochenum Theoctatus berensis
Cerontaus seleucensis Rumulus calchidonensis Petrus
zabulensis Maras onosathensis Sabas paltabensis
Uranius zabalonensis PROVINCIAE
QUIRIAE SECUNDE I.

Domnus appamiensis per mellitum larisense

PROVINC CILICIAE PRIME VIII

Theodorus tarauensis matronianus pompiu polit
per theodorum metropolitan Alexandrus sabastensis
Philippus adanensis Ypatius Zefirensis Theodorus
augustes Cryssippus mallutanus salutius coricytanus
Per philippum adanense. PROVINCIAE
SECUNDE VIIII.

Quirillus · anazar bensis· Policroniur · ephiphanens.
Johannis· flauiador. Indemus · ypenupolitanus· Julianus.
russitanus· Bassianus· mompiestaens· Per somfronium
epm· isauriae· Basilus· saleuciensis· Theodorus· claudio
politanus· Julianus· caelende rotanus· Johannis· diocesarien'
Danielus· anagnostu· Ephiphanius· cerestoro ensis.
Mampreus· attiupolitanus· Acatius· antiocesis· Lea
mandinos· per papa diacono· Ammonius· catapis· Ar
lianus· selimpuntonensis· Per paulum subdiac· Natalus.
fidel fitanus· tyrannus· germanicensis· PRO
VINCIAE· FINICES· XIII·

Photus· tyruensis· Damianus· sidonensis· Paulus
pholomidus· Olimpius· aradopolitanus· Paulus· profi
ritanus· Thomas· paneados· Petrus· byblutanus·
Per fotiu· pureutanum· Eustatius· per titu politanus·
Theodorus· tripolitanus· Paradidis· arcas· Alexandrus·
anparadum· porfirius· botryopolitanus· Per seloseum·
diac· Porforus· ferhosiaden'· PROVINCIAE
FINICES LIBANIUS· VII·

Theodorus· damarchenus· Uranius· emisiensis· Joseph·
elipolitanas· Thomas· eulre politanus· Valerius· laudi
censis· eutatius· syle saracensis· Jordanis· arabiensis·
PROVINCIAE· ARBIAE· XV·

Constantinus· bostron· Eulogius· filadel fiensis·
Proclos· adraonensis· Theodosius· conothasiensis· Theo
doretus· samosatenus· Johannes· cyropolitanus· Ti
motheus· ger manicensis· Eyolcius· dulicas·

CALCEDÓN

Gaumanus · zeyzmator. Patricius · perrensis. Rufinus
neo cesariensis. PROUINCIAE OSDROENS VIII.
Nonnus · celabasadesis. Gaumas · marcupolitá.
Johannis · caron-abramius. castro circon. Danihelus · macedo
nupolitá · Damianus · callinicu · polt. Sophronius · constantanplt
Johannis · sacracenus. PROUINC MESOPOTAMIAE VII.
Symeon · amidensis. Noe · chepanensí. Marar · Aretaniensí.
Zebennos · martyru polt. Gaumas · inrelef. Eusebius · suphranienſ.
PROUINC · PALESTIN · PRIME · VIIII ·
Iubenalis · hierosolymitanus. Clicon · cesariensis · Perzo
simum epí · medinemse · Leontius · achalonitanus · Fotinus
diospolitaní · Paulus · anchedonensí · Paradeos · azotupolitaní
Panoratius · abiadensis. Policronius · anepzaridensis. Stephanus
Jamniensis. PROUINC PALESTIN SECDA · V.
Severianus · schitopolitanus. Annianus · captoli ador.
Zebinos · pellisitanos · Johannis · gadarienſ. PROUINC
PALESTIN TERTIAE VII.
Beryllus · elienſis. Aretas · elusitanus. Musonius · zoroonenſ.
Marcianus · Diotanus · Hyz · tiras. Maruanus · gazis.
PROUINC · PALEA SEPIRU · VIIJ
Attacos · nicopolitanus. Marcus · eurias. Peregrinus ·
finecenus. Eutacos · adriano polin · Claudius · aschia
mensis. Sotericus · ceraraznes · uón. Victetos · Dodonensis.
Johannis · prusiensis. Zenobius · bostroenſ. Lucas · doro
ciensis. Eusebius · apolonienſ. Petrus · etinensis.
PROUINC · TESALIA · J. Constantinus. Demetrias.
PROUINCIAE · CRETE · V.

Martyrior· gorginensis· Gennadior· erussutanus· Cyrillus· subretanus· Eufratas· Eleutherien· Demetrius· laupensis· PROUINC· BYTTINIAE· PONTICAS· VI·

Eunomius· nicodemonensis· Anastasius· niceas· Julianus· co. & prbr· archiepi· leonta· Eleutherius· calchedor· Lallinicus· apamenus· PROUINC· GALLICIAE· PRIM· VII·

Eusebius· ancyranus· Julianus· tabianus· Melisaroggor· lulio politanus· yperechius· asponotamensis· Acacius· cinnianus· Eufrasius· galatamensis· PROUINC GALATIAE· SECUNDE· VII·

Theocastor· pisimpttor· per fotau· archidiaconorum· Helpidior myrece nontermis· Mysaerus· ammoniu· Aquilas· eudoxiador· Quiriacus· tronaccensis· Pior· petenisensis· Longinus· orcarsu· PROUINC· CAPAD· I· III·

Thalasios· caesarien· Mosonius· nissenus· Firminus· termis· PROUINC· CAPDT· SCD· IIII·

Patricius· tyanensis· Theodosius· nantiazensis· Anastomachus· colonensis· Cyros· cybistronensis· PROUINC· ARMENIAE· PRIMAE· III·

Johannis· sebastensis· Cecropius· sebastianopolitan· Johannis· nicepolitanus· PROUINCIAE ARMINIAE· SECDE· IIII·

Constantinus· melitinensis· Acacius· arimantheus· Adomus· crauissu· Perlochium· praer byterum· Johannis· arcas· per eufronium· praer byterum· PRO UINCIAE· PONTU· POLEMONIACU· IIII·

Dorotheus· neo cesarien· Per fotanum· diaconum·

CALCEDŌ

Johannis · polemoniacus · Graciadus · cerassun tenus·

Xtarbius · trapezuntos · PROUINC · ELESPONTO VI ·

Seleutius · amassenus · Antoninus · ammissenus · Per olympium ·
diaconum · Paralios · andraponensis · per helpidium · prbytēm ·
Xtiacus · Zelonenses · Uranius · iborensis · Perpaulum · prbm ·
Anthicus · sinopenus · PROUINCIAE · PLAFAGONIAE V ·
Petrus · gatrotanus · Etherius · pampiupolitanus · Per epi
phanium · prbm · Renos · Iulliopolitanus · policronius · oedy
rensis · Theodorus · soronensis · PUINC · ONORIADOS V ·
Calegorus · claudiopolitanus · Theodorus · eraclensis · Xprog
monius · tautanos · Theophilus · adrianupolt · Per pelagium ·
prbm · Genetlius · erattensis · Per eulogium · prbm · Olimpius ·
prosiuadensis · Per modestum · prbm · PROUINCIAE
ELISPONTIANI XNAE XI ·

Dio genis · Zytiauntos · petrus · dardanensis · Talasius · paru ·
Dauid · adrianensis · Eulalius · pionensis · Pionius · troa
densis · Stephanus · pimanenus · Theusebius · ilio · Ermias ·
Xbydensis · Danihel · Lampsacenus · patricius · Adriopolitns ·
PROUINCIAE · ASIAE · XX ·

Stephanus · efesinus · &hereticus · synnensis · Thomas ·
Ayilio comenus · Etbalemaniano · politanus · Eusebius ·
clazomenus · Quiriacus · Aedles · Mamas · animetu ·
Leontius · magnisias · maioris · Quintus · focensis · Proclos ·
Algizenus · Basilicus · paleaspolitanus · Philippus · nearly
Ietanus · Rufinus · oriolu tanum · Olympius · euazotanus ·
Esaias · eleas · Esperos · epitanensis · Petronius · myrineus ·
Neonius · myssenus · Paulinus · perpere notanus ·

Marcellinus· metropolitanus· Julianus· ypepotanus·

PROUINCIAE·LIDIAE·VIII·

Florentius· sardeonensis· Menecrates· corasensis· Patricius·
crassensis· Policarpus· gabalensis· Paulus· tripolitanus· Eliae·
uenditanos· Consimius· ierocesariensis· Amaxios· selgon·
Andreas· satalenus· Dionisius· attanensis· Archamedus· eladens·
Gemellus· soratonicensis· Leucios· appollosieu· PRO

UINCIAE·PAMPHILIAE·VIII·

Ephiphanius· pergensis· Theofilus· adriassu· Neon· smirn·
Diodirus· usianensis· Paulus· prodonensis· Marcellinus·
ysindonensis· mecedon· magidonensis· maras· crodroilonens·

PROUINC·PAMPHILIAE·ALTERIUS·XXII·

Amfilocius· sidesensis· Zozos· suedronens· Eudoxius· elleno
nensis· marcianus· coralensis· Eusebius· cottanensis·
Obremus· coracesiensis· romanus· myrrensis· Aristocratos·
olimponensis· Eudoxius· chomathensis· Palladius· capitha
lensis· Cyrinus· patarensis· Xenodotus· telmisu· Stephanus·
limmirensis· Cronton· parrhadonensis· Philippus· barbarens·
Theodorus· antepollenus· Leontius· araxenus· Antipatros·
caumenos· Cratinos· panormitanos· Andreas· photoleo
tanus· nicolos· acrassitanus· Romanus· bobonensis·

PROUINC·LICAONIAE·VIII·

Onesiforus· iconensis· Neopholemus· cronensis· Paulus· derben·
plutarchus· liseron· Eugenius· canon· Rufos· sider·
Tyrannos· imadanensis· Scholas· Lalandensis· PRO

UINCIAE·PISIDIAE·XVI·

Pergamios· anthiocenus· Eutropius· adadonensis·

CALCEDON

Paulus filomedensis. Longinus apamenus. Teocasar.
tireu. Gorgar. metrolitanus. Cyrus. simandensis. libanius.
pallathonensis. Alexander. seleucensis. Olipius. soxopoli
tanus. fotianus. sala. gasitanus. meralimus. Laodicens.
Bassoner. neapolitanus. florentanus. andriopolitanus.
musonius. limenensis. Maximinus. zozylonensis. PRO
VINCIAE. CAESARIAE. XIII

Cretonianus. Afrodisius. Dionisius. Anthiocenus. Johannis.
alis donensis. Placanus. tassu. Paniar. eristodensis. Dionisius.
Latomenus. menandor. eradeor. Eupetius. Stratonicensis.
Johannis. Amixonensis. Tigthanius. Appolonenses. Theodoretus.
Alabandens. Johannis. enidiensis. Caladion. Alicarnassen
Per publicanum. prbm. PROVINCIAE
FRIGIAE. SALUTARIS. XXII

Marianus. sinaidensis. esublus. durelyu. miror. byblan
densis. mocimus. epsu. Philippus. Iciador. Ephiphanius.
mardagensis. Abirtius. Ierarpolitanus. Quiriacus. eucar
pensis. eustocius. Docimu. Basilius. nacolensis. Aquila.
Auro denus. stratenius. polipatensis. PROVINCIAE
FRIGIAE. PACATIONE. XIII

Nunechius. Laodiciae. trimitariae. Danihelus. cadonensis.
Dodefus. sebastensis. Eulalius. sibriensis. Mathias. temesia
densis. Paulus. aristensis. Charis. Dionisu politanus.
Gennadius. Acmonensis. Thomas. theodisupolitans. Philippus
Azeyras sideris. Johannis. trabe zu tanus. Euandras.
Diocles. Gemnadius. mosynensis. PROVINC

TONNESON · IIII ·

Iohannis · rodu · florentius · mytilenensis · Eufrontius · chyu · Barachos · nazensis · PUINC CYPRUM ·

Olimpius · constantiensis · per dimmium · epm · lapitense · Epafrodius · camasensis · Eliodorus · amathuntos · Soterax · theodosianensis · Didimus · lapitensis · paroechius · archenoens · fominus · gyrenus · PROUINC AFRICA ·

Valerianus · bassianensis · Valerianus · afrus ·

EXPLIC · CANONES CALCHEDONENS ·

INCIP CANON SERDICENSIS NUM XXI · DE EPIS ETIAM LAICA COMMUNIONE PRIUANDIS QUI CIUITATES MUTAUERUNT ·

anno 347.

300. Eppporum carpsi. Ep. arianor. I

OSIUS EPS DIXIT · Nominus malacon suetudo quampernitiosa corruptula fundituf eradicanda est · Ne ciuiteat epo de ciuitatesua ad aliam transire ciuitatem · Manifesta e. enim causa quaboc facere temptat · Cumnullus inhacrem inuentussit eps. quidemaiore ciuitate adminorem transirec. unde appare auaritiae ardorem eos inflammari ambitionisseruire · & ut dominationem agant · sionnes omnibus placet · huiusmodi permaes semus & auferus uindicetur · Ut nec laicam communionem habeat qui talis est · Responderunt · uniuersi placet · ITEM DE EISDEM EPIS UT SI PER AMBITIONEM SEDEM MUTAUERINT NEC INEXITUM COMUNIONIS SALTEM LAICAM CONSEQUANTUR ·

INCIP · CAN · SERDICENSIS ·

OSIUS epʃ dixit · &iam ſitaliʃ aliquiʃ extiterit · temerariuſ utfortaſſiſ excuſationem afferens adſeuer& quod populi litteraſ accaperit · Cummanifeſtumſit potuiſſe& paucoſ proemio &mercede corrumpi eoſquiſinceram fidemnon habent · utclamarent inecclesia · &ipſumpetere uiderentur epm · Omninohoſ fraudeſ damnandaſ eſſearbitror · ſtautnecluicam infine communionem taliſ accapiat · Siuobiſ omnibuſ placeꝫ ſtatuite · ſynoduſ reſpondit placeꝫ · UTINTERDIS CORDES EPOS CONPROUINCIALES ANTESTITES AUDIANT QUODSIDAMNATIS APELLAUERIT ROMANU PONTIFICEM IDOBSERUANDUM QUOD IPSECENSERIT ·

III Oſiuſ epʃ dixit · Illud quoque neceſſario adiciendum eſt · ut epi deſua prouincia adaliam prouinciam inqua nonſunt epi non tranſeant · Niſiforte afratribuſſuis inuitata neuideamur unuam claudere caritatiſ · Quodſiinaliqua prouincia aliquiſ epʃ contra fratremſuum epm litem habuerit neunuſ eduobuſ exalia prouincia ad uocꝫ epm cognitorem · Quod ſialiquiſ epʃ iudicatuſ fuerit inaliqua cauſa · &putatſe bonam cauſam habere ut iterum concilium renouetur · ſiuobiſ placeꝫ ſci petri apoſtoli memoriam honoremuſ · utſcribatur abhiſquicauſam · examinarunt · Iulio romano epo · &ſiiudicauerit renouandu eſſeiudicium renouetur · &dꝫiudiceſ · ſiautem probauerit talem cauſam eſſe · utnon refricentur · eaque actaſunt · quaedecreuerit confirmata erunt · ſihocomnibuſ placeꝫ · ſynoduſ placeꝫ reſpondit · UTNULLUSACCUSATU

SI QUIS EPISCOPUS

IIII. Gaudentius epūs dixit. Addendum si placet huic sententiae quam plenam sanctitatem protulistis. Ut cum aliquis epūs depositus fuerit eorum episcoporum iudicio qui in uicinis locis commorantur. & proclamauerit agendum sibi negotium in urbe roma aliter epūs in eius cathedra post appellationem eiusdem uisus fuerit esse depositus omnino non ordinetur. nisi causa fuerit in iudicio epōrum romanorum determinata. QUANDO QUIS DE BOETA AD CIVITATEM PROVINCIAE EPS ORDINARI

V Osius epūs dixit. Si contigerit in una prouincia in quaplurimis fuerint epi unum forte remanere epm. & populi conuenerint epūs uicinae prouinciae debere illum prius conueniri epm qui in ea prouincia moratur. & offendere quod populo petant sibi rectorem. & hoc iustum esse. ut adsint & cum ipso ordinent epm. quod si conuenitis litteris tacuerit & dissimulauerit nihilq: rescripserit satis faciendum esse populis. ueniant ex uicina prouincia epi & ordinent epm. DE ORDINANDIS EPIS PERVICOSE ET MODICAS CIVITATIS

VI. Licentia uero danda non est ordinandi epm. aut in uico aliquo aut in modica ciuitate cui sufficiat unus prbr. qui a non est necesse ibi epm fieri ne uilescat. nomen epi. & auctoritas non debeat alli ex alia prouincia mutati facere epm. nisi authis ciuitatibus quae epūs habuerunt. aut si qua talis aut tam populosa est ciuitas quae meretur habere epm. si hoc omnibus placet. synodus respondit. placet.

DE PROVINCIALI SYNODO
RETRACTANDA PROVICARIOS EPISCOPI URBIS
ROME SUPSEDE CREVERIT.

VII. Osius epūs dixit. placuit autem ut siepūs accusatus fuerit
& iudicauerint congregatu epī regionis ipsius & de gradu suo
cum deiecerint. si appellauerit qui deiectus est & confugerit
ad epm̄ romanę ecclesiae & voluerit se audiri. si iustum
putauerit ut renouetur examen. scribere his epīs dignetur
qui in finitima & propinqua provincia sunt ut ipsi diligenter
omnino requirant. & iuxta fidem veritatis definiant. Quod
si quis rogat causam suam iterum aut. Deprecatione sua
moverit epm̄ romanum ut de latere suo prbm mittat. erit
in potestate epī. quid velit & quid ęstimet. & si decreverit
mittendos esse qui presentes cum epīs iudicent. habentes
eius auctoritatem a quo destinati sunt erit in suo arbitrio.
si vero crediderit epōs sufficere ut negotio terminum imponant
faciat quod sapientissimo consilio iudicaverit. QUANDO
ET IN QUIBUS CAUSIS EPI AD COMITATU IRE DEBEANT.

VIII. Osius epūs dixit. importunitates & inmoderata frequentia &
iniuste petitiones fecerunt. Nos nonnumquam habere vel gratiam
vel fiduciam. Dumquidam non cessant ad comitatum
ire epī. & maxime afri. Qui sicut cognovimus scientissimi fr̄s
& co epī nr̄i grata salutaria consilia spernunt atque con
temnunt ut non solum ad comitatum multas & diversas
ecclesiae non profuturas per ferent causas ut fieri sola
aut oportet aut pauperibus attendunt aut pupillis subveniatur.

sed & dignitates saeculares & administrationes sed & scandala excitant. honestum ē autem ut epī intercessionem his præstent quibus quæ ui opprimuntur aut uiduæ adfligatur aut pupilli expoliatur. sitamen istanomina iustam habeant causam aut petitionem. uuobis frī ergo kmī placet decernite ne epī ad comitatū accedant. nisi forte hi qui religiosi imperatoris litteris uel inuitati uel euocati fuerint. sedqm sæpe contingit ut ad misericordiam ecclesiæ confugiant quibus iniuriam patiuntur. aut qui peccantes in exilio uel insulis damnantur. aut certe quamcumque sententiam susceperunt. subueniendum ē. his & sine dubitatione petenda indulgentia. hoc ergo uuobis placet & uniuersi dixerunt placet & confirmatur. DE DIACONIS AD COMITA TUM DIRIGENDIS.

VIIII. Osius epūs dixit. hoc quoque prouidentia ūra tractare debet & quid de creuisse ne episcoporum improbitas nitatur ut ad comitatum pergant. Quicumque ergo quales super istas memorauimus preces habuerint uel acceperint per diaconum suum mittant. quia persona ministri inuidiosa non est. & quæ impetrauerint celeriter poterit referre. & hoc consequens esse uidetur. ut de qualibet prouincia epī ad eum fratrem & co epm nrm preces mittant. qui metropoli consistat. ut illi & diaconum eius ut supplicationes de fan & tribuens commendatas epistolas. pari ratione ad fratres & co epōs nrōs qui nihilo tempr in his regionibus & urbibus morantur. In quibus felix & beatus augustus rem publicam gubernat. siue ro habet epūs amicos in palatio qui cupit aliquid quod tamen honestum ē impetrare

& si dignus fuerit probatur diuino sacerdotio ministretur.
quia conueniens non est nec ratio uel disciplina patitur ut
temere & leuiter ordinetur. aut epc̃s aut prb̃r. aut diac̃.
quine offitium sibi. maxime cum & magister gentium. beatus
apostolus ne hoc fieri & denunciasse & prohibuisse uideatur.
sed hi quorum per longum tempus examinata sit uita & merita
fuerint comprobata. QUAMDIU EPS IN
ALIENA CIUITATEM REMOREȚ.

IIII. Osius epc̃s dixit. & hoc quoque statuere debetur ut ex alia
ciuitate ciuium uenerit ad aliam ciuitatem. uel ex prouincia
ad aliam prouinciam & ambitione magis quam deuotioni
seruiens. uoluerit in aliena ciuitate multo tempore residere
forte enim euenit epm̃ loci non esse tam instructum. neque
tam doctum ipsum uero qui aduenit incipiat contemnere eum.
& frequenter facere sermonem inde honesta & infirma &
illius personam. ita ut ex hac occasione non dubita & relin
quere adsignatam sibi ecclesiam & transeat ad alienam.
Definite ergo tempus quia & non recipi epm̃ inhumanum. ẽ.
& si diutius resideat pernitiosum. ẽ. hoc ergo ne fiat prou i
dendum est. memini autem superiore concilio fratres nros
constituisse. Ut si quis laicus in ea in qua comm commoratur
ciuitate tres dominicos dies. id est per tres septimanas
non celebrasse & conuentum communione priuaretur.
si ergo circa laicos constituta sunt. multo magis epc̃s. nec
licet & nec decet. si nulla sit tam grauis necessitas quae
deane at. ut amplius a supra scripto tempore absentit.

ab ecclesia sua uniuersi dixerunt placere sibi. NEC LICEAT EPO ASUO ECCLE PLUS TRIBUS EBDOMADIBUS ABESSE

XV Quisiur epi dixit. quia nihil preter mitra oportet. sunt quidam fratres & coepiscopi nri quinon inea ciuitate in qua uidentur epi esse constituta uel certe paruam rem illic habeant. Alibi autem idonea predia habere cognoscuntur uel affectionem proximorum quibus indulgeant hactenus permitta eis oportet. Ut accedant ad possessiones suas & disponant uel ordinent fructum laboris sui. Ut possint dominicos id est possint ebdomadas morari necesse est. in suis potius fundis morentur. aut si est proxima ciuitas in qua est prbt. nesine ecclesiae uideatur. Illuc accedant ut neque res domestice per absentiam eius detrimentum sustineant. & non frequenter uenendo ad ciuitatem in qua epi moratur. suspitionem iactantiae & ambitionis euadat. uniuersi dixerunt placere sibi. DE CLERICIS A COMMUNIONE SUB MOTIS. A BALIONE RECIPIENDIS. EPO

XVI Quisiur epi dixit. hoc quoque omnibus placet. ut siue diaconus siue presbyter. siue quis clericorum ab episcopo suo communione fuerit priuatus & ad alterum perrexerit epm. & scierit atque eum confugit eum ab episcopo suo fuisse abiectum. Non oportet uti eius communionem indulgeat. Quod si fecerit sciat se conuocatus epis causas esse dicturum. uniuersi dixerunt hoc statutum & pacem seruabit & concordiam custodiat. DE EXCOMMUNICATIS APUD UICINOS

EPISCOPI AUDIENDIS.

XVII. Osiur epūs dixit. Quodme adhucmou& retacere nondebeo. si epūs siquis forte iracundus quodesse nondeb& cito &aspere commouetur aduersum prbyterum siuediaconum suum &exterminare eum deecclesia uoluerit. prouidendum est neinnocens damnetur autperdat communionem. &ideo habeat potestatem isquiabiectus est utepūs fintamos interpell& & causa eius audiatur adiligenter tractetur. Quianonoport& einegari audientia rogant. &ille epūs quiiuste autiniuste eum adiecit patienter accipiat negotium discutiatur. utuelprobetur sententia eius aplurimis uelemendetur. Tumenprius quamomnia diligenter &fideliter examinentur eumquifuerat acommunione separatus antecognitionem nullus deb& pūsumere ut eum communiom soc&. hiuero quiconueniunt adaudiendum siuiderint clericorum esse fastigium &superbiam. quia tamnondec& utepūs iniurium uel contumeliam patiatur. se ueneriorib eos uerbis castigent. ut oboediam honesta preapienta epō. Quis sicut ille clericus sincerum exhiberedeb& amorem caritatis. Itaquoque uicissim ministri infugata debent epō suo exhibere obsequia.

DE NON SOLLICITANDIS CLERICIS ALIENIS.

XVIII. Ianuarius epūs dixit. Illud quoque statuat sctasura. utnulli epō liceat alterius epi cuitatis ministrum ecclesiasticum sollicitare &insuis parroeciis ordinare. Unuer si dixerunt placet. Quiaexhis contentionibus solet nasci discordia. &ideo prohibet omnium sententia nequis hocfacere audeat.

DE NON ORDINANDIS CLERICIS ALIENIS SINE SUI CONSENSU EPI

XVIIII. Osius eps dixit. & hoc uniuersi constituimus ut quicumque ex alia parroecia uoluerit alienum ministrum sine consensu epi ipsius & sine uoluntate ordinare non sit rata ordinatio eius. Quicumque autem hoc usurpauerit a fratribus & coepiscopis admoneri debet & corrigi. De praesbyteris & diaconibus qui te salonicam ueniunt quantum temporis

IBI RESEDEANT

XX. Aetius eps dixit. Non ignoratis quanta & qualis sit thessalonicensium ciuitas. sepe ad eam ueniunt ex aliis regionibus praesbyteri & diacon & non sunt contenta breui tempore morari & aut residere habus. aut certe uix post post longa spatia ad sua redire cogantur. Uniuersi dixerunt. eatem pora quae constituta sunt circa episcopos. & circa has personas obseruari debent.

DE SUSCIPIENDIS HIS QUI PERSECUTIONE PATIUNTUR

XXI Osius eps dixit. suggerente fratre & coepo nro olimpio & iam hoc placuit. ut si aliquis uim per pessus est & inique expulsus prodisciplina & catholica confessione uel pro defensione ueritatis effugiens pericula innocens & deuotus ad aliam uenerit ciuitatem. non prohibeatur immorari quam diu aut residere possit. aut iniuria eius remedium acceperit. quia durum est eum qui per sequutionem patitur non recipi & iam. & larga benuolentia. & humanitas ei esse exhibenda. Omnis synodus dixit uniuersaq.

. .uniuersique constituta sunt catholica ecclesia mundo
uerso orbe diffusa custodiæ. & suscripserum quiconuenerant.

INCIPIT SUSCRIPTIO EPISCOPOR

Osius abspania cordubensis. Vincentius decapua legatus
scę ecclesiae romane. florentius abspadonis dementa. Cusatius
abspanius decessaria augusta. maximus satuscia. por
firius amachedonia dephilippis. Euterius aprocia decandos
moysius atheralia decebis. Dioscorus detrachia. Lucius
trachia decianopolim. Euagrius amachedonia dehera
cianopolim. Tosimus. abaccacia delitmedon. Diodorus
abasia dethenedos. Aetius. amachedonia detheralonicam.
parigorius arardania. descupis. athanasius alexandriae.
Jonas amachedonia departacopolit. machedonius. ad
ardania deulpianus. fortunatianus aquilegensis. heliodorus
denicopolim. erius. apalefana. — cochras. abachia.
ftercorius. decanusia. martyrius abachaia. deneapolim
seuerus. rauennensis. protasius. mediolanensis. Veriissimus
agalia delucduno. palladius. amachedonia dediu
Alexander. abachia deceporisma. Tycius abasia.
demotonis. anianus abspania decassalona. Calipodius
neapolitanus legatus scæ ecclesiae romanę. Domnianus
abspadonis deasiatica. pretextatus abspanius
debarcalona. bassus. amachedonia. dediadecianopolim.
marcellus. amachedonia. deanquira. asclepius.
apalefana degaza. protogenis. abachaia. deserdica.
Y meneus. atheralia. depharatcha. Item lucius. ab italia
deberona. Julius. abacaia. dethebessem. athenodorus.

ab acatia deblatena. Alexander. atheralia declarissa.
uitalis ab adachia deaquisripensis. Trifon abachia
demacarce. Gaudentius adachia denauso. Aolipius ab
achia demagari. Caluius adachiaripensi. Decastra martis
protarcus abachia depatras. Eutherius. appanonius.
Asturius dearabia. Deas apofibus. hieremius abachaia
desechoro. Dionisius. abachaia dehelida. Yrticius. abratia.
debrixia. marcus abasia desiscia. ualens adarchiapens.
descto politanus. gerontius amachedonia debrebi. eira
cius abachia alexander. abachia. Demoremis. &cetera.
Et subscripserunt omnes epi diuersarum prouinciarum
uel ciuitatum. EXPLICIUNT CAN CONCL SERDICENS.

INCIPI CANON CARTHAGINENS.

Carthaginense 3 celebratum anno 397.

POSTCONSOLATU. gloriosissimorum imperatorum ho norii. xiiii. & theodosii. viii. augustorum viii. kl. iunias carthagine in secretario basilice faustę. Cum aurelius papa. una cum ualentiano primesedis prouinciae numidiae faustano ecclesiae potentanae prouinciae italiae picen legato ecclesiae romanae. sed & legatis diuersarum prouinciarum africanarum. id. e. numidiarum uitachem. mauritaniae cesariensis. sed & tripolim & uincentio colositano fortunatiano. & ceteris episcopis prouinciae proconsularis residentibus. CCXVII. Necnon philippo & asello presbiteris eque legatis romanae ecclesiae consedissent. Astantibus diac. aurelius eps dixit. Postdiem pstitutam concilii. utrecor dammi fratres beatissimi multa flagitatasunt. exspectantes fratres nros

quinunc adpresentem synodum legatiaduenerunt. Quae
gestis necesse ē sociemter quadere dnōnro. Detante congre
gationes coetu gratias referimus. super ē uttam exemplaria
nicem conalii quaenunc habemus &apatribus confatutasunt.
Quam &iam hic adecessoribus nris eandem synodum firmantes.
uel quae secundum eamformam peromnes clericorumgrador.
Asummo usqueadultimum salubriter ordinatasunt inmedio
proferantur. Ab uniuerso conalio dictum ē proferantur.
Danibel notarius recitauit nicemi conalii professio uelfratta
ta sehabent. Ercumdicer& fausanus epūs plebis potentiae
prouinciae italiae picem legatus romane ecclesiae dixit.
Jniunctanobis sunt asede apostolica aliqua per scripturam
aliqua &iam inmandatus. Cumurā beatitudine tractanda
sicut inea gestis superibus meminimus. hoc ē denicemi
canonibus utconser uentur &constituta eorum &consuetudo.
Quia &aliqua ordine &canone tenentur aliqua consue
tudine firmatasunt. Debis ergo primitus siplac& beatitudini
urae tractemus. &postea cetera quaeacta uelinco actasunt
inserta firmabuntur. ut&adsedem uenerandam rescripta
uris inmanare possitis. Atqueno ammonuisse apuduenera
bilem papam euidenter clareat. lic& &capitula actionum
um inserta sint gestis. Deipsisergo utsuperius dixi. Quid
urae beatitudini placeat agere debemus. uemat ergo
communitorium immedio utsare possit urā beatitudo quid
meo contineatur. utsingula respondeatur. Aureliu epūs
dixit proferatur communitorum. Quid fratres &con
sacerdotesnri acta nuper [redacted] alligauerunt.

Etcetera quae acta sunt uel agenda sunt subsequentur.
Danihel notarius recitauit communitorium fratri
faustino & filiis philippo & asollo praesbyteris. Zosimus
epūs uobis commissa negotia non latent uos. Ita ac sinra.
Immo quanta ibi nuobis presentia est cuncta peragite.
Maxime cum & hoc nrm possitis habere mandatum. &
uerba canonum quae in plenior em firmitatem huic com
munitorio inseruimus. Ita enim dixerunt frēs in concilio
niceno cum de episcoporum appellatione decernerent.
Placuit autem ut si epūs accusatus fuerit & iudicauerint con
gregati epī scae religionis ipsius & de gradu suo deiecerint
eum & appellasse uideatur. Et confugerit ad beatissimum
ecclesiae romanae epm & uoluerit audiri. & iustum putauerit
ut renouetur examen scribere epūs dignetur. qui finitima
& propria prouincia sunt. ut ipsi diligenter omnia requirant
& iuxta fidem ueritatis definiant. Quod si quis rogat causam
suam iterum audiri. Et deprecatione sua moueri epm
romanum ut latere suo praesbyterum mittat. Et in anpo
testate epī quid uelit & quid existam &. & si decreuerit
mittendos esse. qui presentes cum epūs iudicent. Habentes
auctoritatem eius a quo destinati sunt erit in eius arbitrio.
Si uero crediderit sufficere epos aut negotio terminum imponant
faci & quod sapientissimo consilio iudicauerit & cum recitata &
Alipius epūs ecclesiae tagastensis legatus prouinciae nu
midiae dixit. De hoc iam superius & iam litteris concilium ri
rescripsimus. & id nos seruaturus profitemur quod
in niceno concilio constitutum est. Adhuc amen

nemonouit qm̃ cum inſpiceremuſ greca exemplaria
huiuſ ſynodi nicheni · Iſta ibinecſcio quaratione minime
inuenimuſ · Unde petimuſ uenerationem tuam ſc̃a papa
aureli · Utquia hoc authenti cumconcilium nichenum
in urbe dicitur eſſe conſtantinopolitana · Aliquoſ inſcriptaſ
tuae ſc̃itatiſ mittere digneriſ · Et nonſolum adipſum
ſc̃m fratrem conſtantinopolitanum epm̃ ſed & iam alexan
drinum · & antiochenum uenerabileſ ſacerdoteſ quihocnobiſ
concilium ſub ſapulatione litterarum ſuarum dirigant ·
Utomniſ poſt modum ambiguitaſ auferatur · Quianonita
ut frater fauſtinuſ attulit minime inuenimuſ iſta ·
Noſtramen paulis perſeueraturoſ ut ante dixi · Donec
integra exemplaria ueniant profitemur · Petendus
autem litteriſ nr̃iſ & iam uenerabiliſ eccleſiae romanę
ep̃ſ bonifacius · Utipſiquoque dignetur admemoratas
eccleſiaſ aliquoſ mittere qui eadem exemplaria debeant
ſecundum eius ſcriptam perferre · Nuncautem memorata
nicheni concilii qualia exemplaria habeamus · Hiſzeſtaſ
ſociamus fauſtinuſ ep̃ſ legatus eccleſiae romanę dixit · Nec
ur̃a ſc̃itatiſ praeiudicat eccleſiae romanę · ſiuedehoc capitulo
ſiuedealiis quiadicere dignatus eſt fraterm̃ & co ep̃ſ
alypius dubioſ eſſe canoneſ · Sedipſa adſcm̃ & beatiſſimum
papam nr̃m̃ ſcribere dignamini & utipſe integroſ canoneſ
inquirens cum ur̃a ſc̃itate · Deomnibus conſtitutaſ trac
tare poſſit · Sufficit autem ut & ipſe beatiſſimuſ ep̃ſ
urbiſromę ſicut & ur̃a ſc̃itaſ apud ſe tractat · Ita & ipſe
inquirat necontentio inter eccleſia naſciuideatur ·

Sed magis caritate fraterna deliberare possit ipso referente quid melius observare debeat. Aurelius epūs dixit. Praeter ista quae promsimus acta necesse est ut etiam nrae praevitatis litteris scō fratri & consacerdoti nri boni fatio. singulaque tractamus plenissima intimemus. ergo si omnibus placet persecutionem oreomnium condiscamus. Universum concilium dixit placet. Novatus epūs legatus mauritaniae sitiffensis dixit. Nunc meminimus hoc communitorium. & iam de praesbyteris uel diaconibus continere qualiter audiri ab episcopis uel a finitimis debeant quod in nicheno concilio minime legimus. Unde hoc ipsum iubeat scitatem recitari. Aurelius epūs dixit. Recitetur ad locum & iam hoc quod deposcitur. Dabel notarius recitavit de appellationibus aut clericorum id est minoris loci. ē ipsius synodi certa responsio. De quare quid actum sit credimus inserenda quod aliter dictum. ē. Olius epūs dixit. Quod me adhuc movet recitare non debeo. Si epūs quis forte iracundus quod esse non debet cito aut aspere commoveatur adversus praesbyterum sive diaconum suum et exterminare eum de ecclesia voluerit. Providendum. ē. ne innocens damnetur aut perdat communionem. habeat in potestate electus ut finitimos inter pellet causa eius audiatur. & diligentius tractetur. Quia non oportet negari ei audientiam roganti. Et ille epūs qui aut iuste aut iniuste eum reiecit patienter accipiat ut negotium discutiatur. ut aut probetur eius aut emendetur sententia & cetera. Cumque recitarentur augustanus epūs ecclesiae

ipponiensis prouinciae numidiedixit. Et hoc nos
ser uaturos profitemur salua diligentiae inquisitione
concilii nicheni. Aurelius eps dixit. Si hoc etiam omnium
uae caritati placet & responsione firmate. Uniuersum
concilium dixit. Omniaque innicheno concilio statuta sunt
nobis omnibus placent. Iocundus eps ecclesiae suffitanie
legatus prouinciae bizacane dixit. Quod statutum est
innicheno concilio uiolaria quoquam nullatenus potest
faufanus eps legatus ecclesiae romane dixit. Adhuc secundu
profes sionem scitatis uae tamsci Aluppii quam etiam frmri
iocundi aliqua infirmari credo aliqua firmari quodnon
debeat cumiam indubium ipsi canones uenerint ergo ut
placet nobis. Et beatitudini uae adsm & uenerabilem
ecclesiae romane epm ura scitas referre dignetur. Ut & ipse
quodsci agustanus statuere dignatus e. deliberare possit.
Utrumnam & hoc concedendum sit. An reddendum hoc est
deappellationibus inferioris gradus. Si ergo adhuc indubium
uenit. Et de hoc capitulo iustum est ut beatissime sedis eps
informare debeat. Si tamen adprobatus canonibus hoc
inueniri possit. Aurelius eps dixit. Et iamquae dudum
uae caritati mandauimus. Nunc patemini exemplaria
statutorum nicheni concilii. Sed & quae hic salubriter
anris decessoribus secundum eiusdem concilii formam.
Uel quae nunc a nobis ordinata sunt recitari & gesta inseri.
Omne concilium dixit. exemplaria fidei & statuta nicheni
synodi quae adnm concilium per beate recordationis
olim pro decessore tuae scitatis quimter fuit. Cae liano epm

allatasunt sed &que patres exemplaria sequentes
hic constituerunt · Uel nunc communi tractu statuimus.
his gestis ecclesiasticis insertis manebunt · Ita ut superius
dictum est uenerabilibus uiris antiochene alexandrinae
sed &constantinopolitanae ecclesiarum episcopis scribere urbis
beatitudo dignetur · Ut exemplaria utilissima concilii nicheni
sub stipulatione litterarum suarum dirigant · Quo declarata
ueritas eacapitula quaeincommonitorio p̄sentis fratres &co
epi m̄ faustinus · sed &compraesbyteri philippus &asellus
secum adtulerunt · Autibidem repertaanobis firmabuntur
aut sinoninueniantur · Collecta synodo dehocinsequenti
tractauimus · Danihel notarius nicheni concilii professionem
fidei ueleius statuta recitauit inconcilio africano.

PROFESSIO FIDEINICHENICT

Credimus inunum dn̄patrem omnipotentem uisibilium
&inuisibilium factorem · &inunum dnn̄ihm̄xp̄m filiumdi ·
Natumdepatre unigenitum · hoc est desubstantiapatris · dn̄
dedeō uero · natumnonfactum uniussubstantiae cumpatre ·
Quod greci dicunt homo usion perquem omnia facta sunt ·
siue quaeincaelo · siuequaeinterra · Quipropter homines &ppr̄
nr̄am salutem descendit &incarnatus est passus homo factus est ·
&resurrexit tertiadie · ascendit incaelos sedet adexteram
patris · unde uenturus est iudicare uiuos &mortuos &inspm̄sanc̄.
Eos autem quidicunt erat quando nonerat · &priusquam
nasceretur nonerat · &quia exnullis extantibus factus est ·
Uel exalia substantia dicentes mutabilem &conuertibilem
filiumdi · hos anathematizat catholica &apostolica ecclesia ·

STATUTA QUOQUE NICHENI CONCILII

Inuigintia capitulis similiter retractata sunt sicut in superioribus muenimtur adscripta. Deinde quae in concaliis africanis pro mulgata sunt actis presentibus inserta nostuntur. Utquae mnicheno concalio statuta sunt omnimodo seruentur.

Aurelius epis dixit. haecta apud nos habentur exemplaria statutorum quae tunc patres nri de concalio nicheno secum detulerũ cuius formam seruantes. haecque sequentur confutata firmata a nobis custodientur.

DE TRINITATE PONENDA.

Vniuersum concilium dixit dō propitio pari professione fides ecclesiastica quae per nos traditur. In hoc ceu gloriosa primitus confidenda est. Tunc demum ordo ecclesiasticus singulorum & consensu omnium astruendos. Ad corroborandas autem fratrum & coepiscoporum nrorum. nuper promotorum mentes ea proponendas sunt. quae a patribus certa dispositione accepimus. Ut trinitatis quam nris insensibus consecratam teanemus. patris & filii & spūs scī unitatem. quae nullam nosatur habere differentiam sicut di dicamus ita populus instruamus. Item ab uniuersis epis nuper promotis dictum est. Plane sic accepimus sic tenemus. sic docemus fidem euangelicam cum ura doctrina sequentes.

DE CONTINENTIA.

Aurelius epis dixit. cum preterito concilio ad continentiae & castitatis moderamine tractaretur. Gradus ista tres qui conscriptione quadam castitatis pe consecrationes adnexas. Epis inquam presbyteros & diaconos. Ita placuit ut concedat sacros amplius adire sacerdotes necnon & leuitas uel qui sacramenta diuina inser uiunt. continentes esse omnibus.

quo possint simpliciter quod adō postulant impetrare.
Utquod aptido cuerunt · &ipsa ser uauit antiquitas norquoque
custodiamus. DE DIUERSIS ORDINIBUS
AB UXORIBUS ABSTINENDIS

IIII Faustinus epūs ecclesiae potentinae prouinciae piceni
legatus romanae ecclesiae dixit · Placet utepī presbyteri
&diaconi uelquisacramenta contrectant pudicitiae custodes
ab uxoribus seabstineant abuniuersis epīs dictum · ē · placet.
Utin omnibus &abomnibus pūdicitia custodiatur. qui aliter
inser uiunt. DE AUARITIA

V Aurelius epūs dixit · Auaritiae cupiditas quamrerum
omnium malorum matrem esse nemo quisdubitet.
Proindeinhibendaest nequis alienos finis usurpet autper
premium terminos patrum statutos transcendat · Necomnino
cuiquam clericorum liceat dequalibet refensus accapere.
Quamquam nonnulle suggestiones quaeuel obscurae sunt
uel subgenere latent inspectae nobis formam accipiant · Ce
terum dequibus apertissime diuina scriptura sanxit.
Non est deferenda sententia sedpotius exsequenda proinde
quod mlaicis reprehenditur · Immultomagis debent clerici
predamnari · Uniuersum conciliū dixit nemo contra prophetas.
Nemocontra euangelia facit sinepericulo. UT XRISMA
AP RAGS BYTERIS NON FIAT

VI Furtunatus epūs dixit · Inpreteritis conciliis statutūmeminimus
esse ut xrisma uelreconciliatio poenitentium necnon
&puellarum consecratio à presbyteris non fiant.
Siquis autem emerserit hoc facere quiddeeo statuendumsit

Aureliuſ epſ dixit. Audiuit dignatioura ſuggeſtionem fratriſ & coepiſtri fortunati quid adhaec dictuſ abuniuerſiſ epiſ dictum eſt xriſme confectio &puellarum conſecratio apreſ byteriſ nonfiat. Uel reconciliare quemquam inpublica miſſa praerbytero nonlicere hocomnibuſ placet.

DE HIS QUI IN PERICULO POSITI RECONCILIANTUR

II. Aureliuſ epſ dixit. ſiquiſ quam inpericulo fuerit conſeratur & ſe reconciliari diuiniſ altaribuſ petierit. ſiepſ abſens fuerit debet utique praerbyter conſulere epm. Et ſiſper idtantem ciuſpreceptoreconciliare quamrem debemuſ ſalubri conſilio roborare ab uniuerſiſ epiſ dictum eſt placet quod ſcitaſura neceſſario noſ inſtruere dignata eſt.

DE HIS QUI IN ACCUSATIONEM MAIORIS NATU DENUNTIENTUR ET UT EPI NULLI CRIMINOSO LICEAT ACCUSARE

III. Numidiuſ epſ dixit aſſulutanuſ. Preterataſunt quamplurimi nonbone conuerſationiſ quiexiſtimant maiorem natu. Uel epoſ paſſim uageque inaccuſationem pulſandoſ debent tamfacile admitta necne aureliuſ epſ dixit. Placet igitur caritatiuae utiſquialiquibuſ ſceleribuſ inretitur eſt uocem aduerſuſ maiorem natu nonhabeat accuſandi. Abuniuerſiſ epiſ dictum eſt. ſicriminoſuſeſt nonadmittatur placet.

DE HIS QUI MERITO FRATRUM SUORUM AB ECCLS CONGREGATIONE PELLUNTUR

IIII. Auguſtinuſ epſ legatuſ prouinciae numidiae dixit hoc ſtatuere dignamini utſiqui forte merito fratrum ſuorum

ab ecclesia pulsisum · Et siue ab aliquo epō uel prbo fuerint
incommunione susceptu & iam ipse pari cum eis crimine
teneatur obnoxius refugienter sui epī regulare iudicium
ab uniuersis epīs dictum est omnibus placet. DE PRESBITERIS QUI
A PROPRIIS EPISCOPIS RECIPIUNTUR EPIS

X Alipius epī legatus prouincie numidie dixit · Nec illud pter
mittendum est · utiquis forte prbr ab epō suo correptus
tumore uel superbie inflatus putauerit separatim sacrificia
dō offerenda uel aliud erigendum altare contra ecclesiasti
cam fidem · Disciplinam que crediderit non exeat impunitus.
Ualentinus prime sedis prouincie numidie dixit · Neces
sario discipline ecclesiastice & fidei congruasunt quae frater
noster Alipius prosecutus est · proinde quid uideatur unā
dilectione edicite. SI QUIS PRBR CONTRA
EPM SUUM INFLATUS CHRISMA FECERIT ANATHEMA SIT

XI Ab uniuersis epīs dictum est · siquis prbr ab proposito suo
correptus fuerit debet utique apud uicinos epos conqueri
ut ab ipsis eius causa possit audiri acper ipsos suo epō conciliari.
Quod nisi fecerit sed superbia quod absit inflatus secernendum
se ab epī sui communione duxerit · ac separatam cum aliquibus
faciens sacrificium dō obtulerit anathema habeatur
& locum amittat · siquem moniam iustam aduersus epm
non habuerit inquirendum erit. SI QUIS EPS
ABSQUE TEMPORE SYNODI IN CRIMINE DETINTUS
FUGERIT AD UICINUM EPIS AUDIATUR

XII Felix epī dixit · suggero secundum statuta ueterum
conciliorum · utiquis epī quod non optamus in reatum aliquem

incurrerit & fuerit ei nimia necessitas nonpossit plurimos congregare Neincrimine remaneat aduodecim episcopis & prbt as. ex episcopis cumpropriosuo epo audiatur & diaconus atribus. UT NON LICEAT EPO SINE NISI MAXIMIS ORDINARE SED SINE NECESSITAS FUERIT UEL ATRIBUS ORDINE CLERICIS

XIII Aurelius eps dixit. Quid adhaec scitas tua. Ab uniuersis epis dictum est anobis uetterum statuta debere seruare. Sicuti & inconsulto primate cuius libet prouincie tamfacile nonpresument. Multa congregata epi epm ordinare nisinecessitas fuerit. Tres epi inquocumque loco sint eius precepto ordinare debebunt epm. Et siquis contra suam professionem uel suscriptionem uenerit maliquo ipse se honore priuabit. UT DE TRIPOLI UNUS EPS INLEGATIONEM UENIAT ET UBI PRBT

IBIDEM AQUINQUE EPIS AUDIATUR

XIIII Item placuit detripolim propter inopiam prouinciae unus epis inlegationem ueniat. & ubi prbt aquinque audiatur epis. & diaconus atribus ut superius memoratum est proprio epo residente. DE diuersis ordinibus eccles seruientibus ut siquis incausa criminis incurrerit & ab huiusmodi iudicium ecclesiasticum debeat perditari & ut filii sacerdotum SPECTACULA SECULARIA NON AGANT

XV Item placuit quisquis episcoporum. praesbyterorum & diaconorum seu clericorum cuiuslibet eccles ei fuerit crimen infitiatum uel cuiuslibet causa fuerit commota. si relicto ecclesiastico iudicio publicas iudicias

purgare uoluerit · &iam si pro ipso fuerit prolata sententia
locum suum amittat · & hoc in crimin ali incauti uero perdat
quo deuicit · si locum suum obtinere malluerit · Hoc & iam
placuit ut a quibus cumque iudicibus ecclesiastica ad alios
iudices ecclesiasticos ubi est uobis maior auctoritas fuerit
prouocatum · Non eis obsit quorum fuerit soluta sententia ·
Si conuinci non potuerint uel inimico animo iudicasse uel
aliqua cupiditate aut gratia deprauati · Sane si ex consensu
partium electi fuerint iudices · & iam pauciare numero quam
constitutum est non liceat prouocari · Et ut filii sacerdotum
spectacula secularia non exhibeant sed nec spectent · Licet hoc
semper xpianis omnibus indictum sit & ubi blasphemie sunt
non accedant · UT NULLUS EPS PRBT
& diaconus conductor existat & lectores uxores accipiant
& clerici abstineant ab usuris & quotempore uel ipsi ut urgs

XVI I CONSECRENTUR ·
tem placuit ut epi & prbi · & diaconi non sint conductores
aut procuratores neque ullo turpi negotio & inhonesto uictum
quaerant · Quia respicere debent scriptum esse · Nullus
militans do implicat se negotiis secularibus · Placuit ut lec
tores cum ad annos pubertatis uenerint cogantur aut
uxores ducere aut continentiam profiteri · Item placuit
ut clerici si commodauerint pecuniam pecuniam accipiat ·
Si speciem eandem speciem quantam dederit accipiat · & ut
ante · XXV · ann etatis nec diaconi ordinentur · & ut lectores
populum non salutent · UT UNAQUAEQUE
prouincia propter longinquitatem prima tem

HABEAT PROPRIUM

XVII Placuit ut mauritaniae stafensis ut posit habere primatem
prouinciae numidiae excluso ceteri separatur ut suum habeat
primatem quem consentientibus omnibus primatibus prouin
ciarum africanorum. uel omnibus epis propter longinquitatem
habere promissa est. SI QUIS CLERICUS
ordinatur moneri debet constituta seruare. & ut corporibus
mortuorum eucharistia non detur nec baptisma & ut per
singulos annos per omnes prouincias ad concilium metro

POLITANI CONGREGATUR

XVIII Item placuit ut ordinatis epis uel clericis prius ab ordinatoribus
suis placita conciliorum auribus eorum inculcentur ne si
quid contra statuta concilii fecisse penitent. Item pla
cuit ut corporibus defunctorum eucharistia non detur:
Scriptum est enim accipite & edite: Cadauera autem nec
accipere possunt nec edere: Et nec iam mortuos homines
baptizari faciat presbyterorum ignauia: Pro qua re
confirmandum est in hac sancta synodo ut seruandum nicena
statuta propter causas ecclesiasticas quae ad perniciem
plebium saepe uenerunt: Singulis quibusque annis
concilium conuocetur & quod omnes prouinciae quae primas
sedes habent de conciliis suis binos aut quantos delegerint:
Episcopos delegatos mittant ut in congregato conuentu
plena possit esse auctoritas. UT SI QUIS EPS
accusatur ad primatem ipsius prouinciae causa deferatur.

XVIIII Aurelius epus dixit: Quicumque episcoporum accusatur
ad primates prouinciae ipsius causam deferat accusator

nec acommunione suspendatur cui crimen intenditur.
Nisi de causa sua dicendum electorum iudicium die
statuta litteris euocatus minime occurrerit. Hoc etiam spatium mensis ex die qua eum litteras accepisse constiterit.
Quod si aliquos ueras necessitates causas probauerit quibus
eum occurrere non potuisse manifestum sit causeque dicende
intra alterum mensem integram habeat facultatem. Uerum
tamdiu post mensem secundum non communicet donec purget.
Si autem ad concilium uniuersale annuersarium occurrere
noluerit uel ibi causa eius terminetur ipse in se damnationis
sententiam dixisse iudicetur. Tempore sane quo non communi
cat nec in sua ecclesia uel parroecia communicet. Accusator
autem eius in quam diebus cause dicende defuerit a com
munione non remoueatur. Si uero aliquando defuerit sub
tra hens se reatu to in communione epo ipse remoueatur
a communione accusator. Ita tamen ut ecclesiastice facultas cause per agende sit se ad diem occurrere non noluisse
sed non potuisse probauerit. Illud uero ut cum agere coperit
in episcoporum iudicio si fuerit accusatoris persona culpa
bilis ad arguendum non admittatur nisi propria causa non
tamen ecclesiastica asserere uoluerit. DE PRAGS
BYLGARIS uel clerici accusatis.

XX

Si autem prbi uel diaconi fuerint accusati. A diuncto sibi
ex uicinis locis propriis epis legitimo numero collegarum
quos ab eodem accusato petierint ut ideo in una secum in prbi
nomine sex. in diaconi uel ipsorum causa discutiant.
Eadem dierum & dilationum & communione remotionum

& disʒ cusione personarum inter accusatores & eos qui accusantur forma seruata. Reliquorum autem clericoru causas & iam solus epūs loci agnoscat & finat. UTFILII

XXI Iclericorum inmatrimonio noniungantur hereticis terum placuit utfilii clericorum genitibus uelhereticis matrimonio noniungantur. UTEPIUELCLER

Ineos quicatholici nonsunt nihil conferant.

XXII. Etiuineos quicatholici xpianinonsunt etiam siconsanguinei fuerint perdonationes rerum suarum epi uel clerici nihil conferant. UTEPI

XXIII. Item utepi transmare nonproficiscantur. Item utepi transmare nonproficiscantur nisiconsultu primę sedis epi suae cuius quam prouincię ut ab eo precipue possint summere formatam uelcomendationem UTPI scripturas catholicas nihil inecclesia legantur.

XXIIII. Item utpręter scripturas canonicas nihil inecclesia legatur subnomina diuinarum scripturarum. Sunt autem canonicę scripturę. id est geneseos exodus leuiticus numeri. Deutero nomium. hiesunaue. iudicum. ruth. regum libri. IIII. paralippo menon lib. II. Iob. psalterium. salomonis libri. V. Lib duodecim prophetarum. Esaias. hieremias. hiezechiel. Danihel. tobias. iudit. hester. hesdre lib. II. machabeorum lib. II. Nouitestamenti. Euangeliorum libri. IIII. Actuum Apostolorum lib. I. epistolę paule. XIIII. petri apti lib. II. Iohannis apti. III. Iacobi apostoli lib. I. Iudę apti lib. I. Apocalipsin ioh. lib. I. Hoc etiam fatri & consacerdotum nro bonifatio uel aliis earum partiū epūs proconfirmando isto canone innotescat quia a patribus

ista accupimus in ecclesia legenda. DE EPIS
uel sequentibus ordinibus quisce ro scā mysteria contrectant
PLACUIT A BUXORIBUS CTINERI
XXV Aurelius epūs dixit. Addimus frī kmī pterea cum de quo
rundam clericorundam clericorum quam uis lectorum
er ga uxores propriās incontanentia referetur. Placuit
quod & in diuersis conciliis firmatum est. Subdiaconi qui
sacramisteria contrectant. prbi & diaconi. sed & epī secundū
propria statuta & iam a buxoribus se contineant ut tamquam
non habentes uideantur esse. Quod nisi fecerint ab ecclesiastico
remoueantur officio. Ceteros autem clericos ad hoc non cogi
nisi maturiori ętate a bu niuerso concilio dictum est. Quae
ura scitas est iuste moderata & scā & dō placita sunt con
firmamus. UTRUM ECCLESIA NON DISTRAAT
XXVI. Item placuit utrem eccles nemouendas. Quod si reditus
non hab & aliqua nimia necessitas cogit hanc insinuandam
esse primate prouinciae ipsius. Utcum statuto numero epōm
utrum faciendum sit arbitretur. Quod si tanta urg & necessitas
ecclesiae ut non possit ante consulere fratres uicinos testes
conuocet. epī curant ad concilium. Omnes referre suę eccleię
necessitates. Quod si non fecerit reus dō & concilio uendicet
honore amisso teneatur. PRBI ET DIACONI
in grauiore culpa conuicta manus impositionem tamquam
LAICI NEQUAQUAM SUSCIPIANT
XXVII Item confirmatum est utsiquando prbi uel diaconi si aliqua
grauiore culpa conuicta fuerint. qua eos a ministerio
necesse sit remoueri. non eis manus tamquam poenitentibus

uel tamquam fidelibus laicis imponatur. Neque permittendum ut rebaptizari adclericatus gradu promoueantur.

PRAESBYTERI CT DIACONI

XVIII. uel clerici qui causas suas ad transmarina putauerint appellandum incommunione minime suscipiant.

Item placuit ut prbi diac uel ceteri inferiores clericam causas quas habuerint. si de iudiciis episcoporum suorum questa fuerint. Uicini epi. eos cum consensu sui epi. audiant adhibitis ab eis epis. Quod si & ab eis prouocandum putauerint non prouocent ad transmarina iudicia. sed ad primates suarum prouinciarum. Sicut & de epis. sepe constitutum est. Ad transmarina autem qui putauerit appellandum. a nullo intra Africam ad communionem suscipiatur.

SI QUIS EXCŌ

municatus ante audientiam communicare presumpserit ipse inse damnationem protulit.

XXVI III. Item placuit uniuerso concilio utqui excommunicatus fuerit pro suo neglectu. siue epis. siue quilib& clericus & tempore excommunicationis suę ante audientiam communionem presumpserit. Ipse inse damnationis iudicetur protulisse sententiam.

DE ACCUSATO UEL

accusatore: qui in eo loco unde est ille qui accusatur.

XXX. Item placuit ut accusatus uel accusator: si metuit aliquam uim temerarię multitudinis locum sibi elegit proximum quo non sit difficile testes perducere ubi causa finiatur.

SI QUI CLERICI AB EPIS SUIS

promoti contempserint nec illi maneant unde recedere

NOLUERUNT

FINIT. CAN. CARTAGINENS.

XXXI. Item placuit utquicumquecleric uel diaconi proncessitatibus ecclesiarum non obtemperauerint epis suis uoluntatibus eos adhonorem insua ecclesia promouere. necilli ministrent ingradusuo underecedere noluerint. SIQUIS clericorum pauper promotus in ordine potest habuerit aliquid eccles potestat SUBLICIAT.

XXXII. Item placuit utepi prbi diac. uelquicumque clerica quinihil habentes ordinantur. &tempore episcopatus uelclericatus sui agros. Uelquae cumque predia nominesuo comparat. Tamquam rerum dominicarum inuasionis crimine teneantur. Nisiadmonita mecclesia eadem ipsa contulerint. Siautemipsis propriae aliquidliberalitate alicuius uel successione cognationis obuenerit faciant indequod eorumproposito congruit. Quod siasuo proposito retrorsum exhorbtauerint honore ecclesiastico indigni tamquam reprobi iudicentur. UT PRAESBYTERI REGIONIS ecclesiae inqua sunt constituti nonuendant &nulli epo liceat remtituli matricis ecclesiae usurpare.

XXXIII. Item placuit inprbi nonuendantrem ecclesiae ubisunt constituti nescientibus epis suis. Quomodo &epis nonliceat uendere predia ecclesiae ignorante concilio uel pris suis. nonhabentergo necessitatem necepo liceat matricis ecclesiae remtituli sui usurpare. EXPLIC. CAN CONCILII CARTAGIN.

INCIPIUNT CANONES CONCILIORUM DIVERSORUM AFRICANAE PROVINCIAE NUMERO. CANO

Ides Imperatorib
+
Gratia
Et anno 398. Post consulatum

RECITATA SUNT ETIAM
inista synodo diuersa concilia uniuerse pro
uinciae africanę transactis temporibus aurelii
carthaginensis episcopi celebrata.

Gloriosissimo imperatore theodosio augusto .III. & abun
dantia .uc. cons. VIII. id. octobres. yppone regio in secre
tario basilichę pacis &cętera gesta huius concilii. ideo de
scripta non sunt. quia ea quae ibi statuta sunt in superibus
probantur inserta. DE CONCILIO
carthaginensi ubi legati epi proconsularis ad concilium
adrumetani defanantur.

Gloriosissimis imperatoribus arcadio. III. & honorio. II
augg. consss. VI. klrum iuliarum carthagine in hoc
concilio legati delectasunt epi proconsulares ad concilium
adrumetanum. DE CONCILIO
carthaginensi ubi multa sunt confirmata.

Caesario & attico. uucc. consss. V. kl septembres. cartha
gine in secretario basilicę refectaę. Cum aurelius
una cum epis consedisset adstantibus & iam diaconibus
aduenientes quoque uictore sene pupianense tuto
migir pense eu angelo assurrtano. ADLOCUTIO
ad epis aurelii carthaginensis episcopi.

Aurelius epis dixit. Post diem praefatam concilii
consedimus utrecor damini frs beatissimi. & arbitra
bamur omnium prouinciarum pro africa legationes
conuenisse addiem utdixi prefatam nri tractatus.
Sed cum sacerdotum nrorum epistola byzachenorum

fuisse & recitata · uel quid mecum idem quidem pus
& diem concilii praeuenerant tractassent uraē caritati
legeretur. Lecta·est & iam afratribus honorata & urbano.
Quinobis cumhodie concilium participantur legatio sita
ensis prouinciae defanata frater etiam reginus ecclesiae
uegi selitanę litteras adparuitatem meam datas. Crescen
ani primę sedis utipse insinuat numidiarum · Etaurelii
coepiscoporum nrorum inquibus scripsit ura mecum
caritas recognouit. Prohibuisse eosdem quodautipsi digna
rentur uenire · Autadhoc concilium fuissent exmore
defanaturi legatos · Sedhoc quiaminime factum uidetur.
Diu se detineri delonginquo uenienter · Legati mauri
taniae sitafensis nonposse testantur · Etideo fris suraē
caritatiuidetur littere fratrumnrorum bytachenorum.
Sed & breuiarium quod eidem epistolę adiunxerunt adhunc
coetum conrogatum legantur · utsiqua forte illicmanere
caritatis uraē animum possint in eodem breuiario quae
diligentius fuerint animaduersa immeliusreformentur.
Hocenim frater & coepsnt · Primę sedis uir perspectus
merito sue grauitatis atque prudentiae · Mirantur
scribens admeam paruitatem postulauit ergoplacet
quaetractatasunt legantur. Etsingulaūra caritate
considerentur. QUODNIHIL
deyppositi concilio sit emendandum.

Epigonius eps dixit dixit inhoc breuiario quodde
ceptum est · Deconcilio ipponiensi nihil arbitramur
esse emendandum uel assuendum nisi ut diespascę

tempore concilii innotescat. UT EPISCOPI
uel clerici non facile filios suos emancipent.

II. Ut epi uel clerici filios suos in sua potestate per emancipationem
exire non exsinant. Nisi de moribus eorum fuerint & de
etate securi ut possint adeos iam propria pertinere peccata.

UT EPISCOPI UEL CLERICI
non ordinentur nisi omnes suos fecerint xpianos.

III. Ut epi & prbi & diac non ordinentur priusquam omnes
qui sunt in domo eorum xpianos catholicos fecerint.

QUOD PRAETER PANEM
et merum mixtum aqua nihil in sacramentis offerre debeat
IIII. Ut in sacramentis corporis & sanguinis dni nihil amplius
offeratur quod ipse dns tradidit. Hoc est panis & uinum
aqua mixtum primicie uero seu mel & lac. Quod unodie
sollemnissimo in infantum misterio sol & offerre. Quam
uis in altario offerantur suam tamen habeant propriam
benedictionem. Ut a sacramento dominici corporis & sanguinis
distinguantur. Nec amplius in primiciis offeratur quam
decuis & frumentis. UT CLERICI
uel continenter ad uirgines uel uiduas non accedant.

V. Clerici uel continenter ad uiduas uel uirgines nisi ex iussu
uel permissu eporum aut prbtorum non accedant. & hoc
non solum faciant sed cum clericis uel cum his cum quibus epi
aut prbt iusserit. Nec ipsi epi & prbi soli habeant accessum
ad huiusmodi feminas sed ubi aut clerici presentes sunt
aut graues aliqui xpiani. UT PRINCEPS
sacerdotum non appelletur episcopus.

VI Vt prime sedis epūs non appelletur princeps sacerdotum aut summus sacerdos aut aliquid huiusmodi sed tantum prime sedis epūs. UT CLERICI IN TA bernas nisi in peregrinis non ingrediantur.

VII Vt clerici edendi uel bibendi causa tabernas non ingredi antur nisi peregrinationis necessitate compulsi. UT AL IE iunius dō sacrificia celebrentur.

VIII Vt sacramenta altaris nonnisi ieiunis hominibus cele brentur. excepto uno die anniuersario quo cena dñi cele brantur. Nam si aliquorum prōmeridiano tempore defunc torum siue episcoporum siue ceterorum commendatio facienda est solis orationibus fiat. si illi qui faciunt iam pransi inueniantur. UT IN ECCLESIIS conuiuia minime celebrentur conubia.

VIIII Vt nulli epī uel clerici mecclesia conuiuentur nisi forte transeuntes hospitiorum necessitate illic reficiant. popu lis iam ab huiusmodi conuiuiis quantum fieri potest prohi beantur. DE POENITENTIBUS.

X Vt poenitentibus secundum differentiam peccatorum. epī arbitrio poenitentiae tempora decernantur. & ut prbr inconsulto epō non reconcilie & poenitentem nisi absentia epī necessitate cogente. Cuius cumque aut poenitentia publica & uulgatissimum crimen est. quod uniuersam ecclesiam commouerit ante absidam manus ei imponatur.

DE UIRGINIBUS.

XI Vt uirgines sacre cum apparentibus aquibus custo die bantur priuate fuerint epī uel prbr ubi epūs absens est

(prouidentia grauioribus feminis commendentur.
Aut simul habitantes mutuo custodiant. Ne passim
uagando ecclesiae ledant existimationem. DE EGRO
tantibus qui prose respondere non possunt.

III Vtegrotantes siprose respondere non possunt tamen uolun
tatis eorum testimonium suum periculo proprio dixerint
baptizentur. ut scenicae atque histrionibus ceteris quebuius
modi personis reconciliatio non negetur. DE PAS
SIONIBUS MARTYRUM

XIII Liceat etiam legi passiones martyrum cum anniuersarii
dies eorum celebrantur. DE PARUULIS
QUI APUD DONATISTAS BAPTIZATIS

XIIII De donatistas placuit ut consolamus fratres & consacer
dotes nros siricium & simplicianum desolus infantibus
quibus prosunt pene eorum. Ne quod suo non fecerunt
iudicio cum ad ecclesiam di salubri proposito fuerint conuersi
parentum illis error impediat ne promoueantur. Sacrificium
ministri. Quibus insertus honoratus & urbanus epi legati
prouinciae mauritaniae stifensis dixerunt. Iamdudum
cum apud scitatem uram allegaremus scripta. Dilatissimus
ea contemplatione quod fratres nri aduenire possent de
numidia legati. sed quia non parui dierum quibus exspec
tati minime uenerunt. ultra preter mittere quae nobis
mandata sunt nris coepis non oportet atque ideo fratres
suggestionem nram libenter admittite. Deside enim
micheni tractatus audiuimus. Uerum est detorqueri
inhibendis post prandium. ut uerum sicuti dignum est

offerantur · &tunc &nunc firmatum est. DE REBAP

TIZATIONIBUS &REORDINATIONIBUS UELTRANS LATIONIBUS EPORUM.

XV Illud autem suggerimus mandatum nobis quod &iam incapuensi plenaria synodo uidetur statutum · utnonliceat fieri rebaptizationes reordinationes ueltrans lationes epōrū. Namcres conius uilla regensis epūs plebesua derelicta Tubuni ensem inbia sit ecclesiam &usque inhodie commonitus secundum quodstatutum fuerat relinquere eandem quam inuaserat plebem. Contempsitadiuersus istam quaepronun tiata fueram confirmata quidem audiuimus. sedpetamus secundum quodnobis mandatumest · utdignemini dare fiduciam quiamnecessitatem ipsacogente liberumnobis sit rectorem prouinciae · secundum statuta gloriosissimorū principum aduersus illum adire. Utquimitis admonitio nem scitatis uae adquiescere noluit &emendare illicitum auctoritate iudiciaria protinus excludatur. Aurelius epūs dixit seruata forma disciplinae non sitamabitur ad petitus · siaurā caritate modestiae conuentus recedere detractauerit · cumfuerit suo contemptu &contumacia faciente &iam auctoritate iudiciaria conuentus · Hono ratus &urbanus epī dixerunt · hocenim omnibus placet abuniuersis episcopis dictum est iustum est &placet.

QD CPI ORDINARE EPORŪ DEBEANT

XVI Honoratus &urbanus epī dixerunt · &illud nobis mandatum est · utquia proxime frīs nrī numidiae duo epī ordinare presumpserunt pontificem · nonnisi ad duodecim censetur celebrari episcoporum ordinationes

aureliuſ epſ dixit. forma antiqua ſeruabitur. utnon
minuſ quamtres ſufficiant quifuerint defanati adepm
ordinandum. Propterea quiantripoli forte &inar uize
imeriacere uidentur barbare gentes. Namintripoli ut
aſſeritur epi ſunt quinque tantummodo &poſſunt forte
deipſonumero uelduo neceſſitate aliqua occupari. Difficile
ē enim ut&dequolib& numero omnespoſſint occurrere.
Numquiddeb& hocipſum impedimento eſſe eccleſiaſtacie
utilitati. Nam&inhac eccleſia adquam dignataeſt urā
ſcitaſ conuenire. Crebro acpene perdiem dominicam
ordinandoſ. Habemuſ numquid nam frequenter potero
duodecim ueldecim uel nonmultro minuſ aduocare epſ.
Sed facile eſt mihi duoſ adiungere meae paruitate
uicinoſ quaproter cernit mecum caritaſurā. hocipſum
obſeruari nonpoſſe. QŌ ADDIDERUNT
epi numero ordinatorum ſideordenando epō fuerit
CONTRADICTUM.

Sedillud ē. ſtatuendum utquando adeligendum epm
conuenerimuſ ſiqua contradictio fuerit obortа. quia
talia tractataſunt apudnoſ nonpreſumant adpurgandum
eum quior dinanduſ eſt. Ireſiam ſedpoſtuletur adnumerū
unuſ uelduo. &in eadem plebe cuiordinanduſ eſt diſcuti
antur primo perſonę contradicentium. poſtremo &iam
illaque obiciunt pertractentur. &cumpurgatuſ fuerit
ſubconſpectu publico. ſtademum ordinetur. ſihoccumurę
ſcitaſ animo concordat roboretur urā dignationiſ reſpon
ſione. Abuniuerſis epiſ dictum eſt ſtatſplacā.

QUO ECCLESIA CARTHAGINIS DIES PASCHE NUNCIETUR

XVIII Honoratus & urbanus epi dixerunt. Quoniam de communitorio nro omnia tractata noscuntur. Addimus & iam de die pasche nobis esse mandatum. ut de ecclesia semper carthaginensi sicuti ad sole & instituamur & non sub angusto temporis spacio. Aurelius epi dixit. si ita tale uidetur qm nos spopondisse iamdudum memminimus aut singulis quibusque annis adtractandum conueniamus. & iam conuenerimus tunc de uulgabitur scs pasche dies per legatos qui affuerint concilio. honoratus & urbanus epi dixerunt. Nunc de presenti coepetamus ut ulterius prouinciam nram de hac die informare dignemini. Aurelius epi dixit. Ita fiat necesse est.

DE QUISITIANDIS PROUINCIIS.

XVIIII Honoratus & urbanus epi dixerunt. & illud nobis uerbo mandatum ut quia constitutum in concilio ypponiensi singulas debere prouincias tempore concilii uisitandas esse dignemini & iam qui ddeho c anno secundum ordinem distulistis uel alio anno mauritaniam prouinciam uisitare. Aurelius epi dixit. Tunc de prouincia mauritania propter quod in finibus africe positas sit. nihil statuimus siquidem uicine sunt barbarico. sed praestandi ut ex abundantia nunc pollicentes uenire possumus ad uram prouinciam. Cogitare enim debetis fratres quia hoc sibi & tripolitani & ciruitani fri potuerunt exigere si ratio pateretur. UT IOIO CESES NISI EX CONSENSU EPI PROPRII EPM NON CIPIANT

XX Epigonius epi dixit mulas conciliis statutum a coetu sacerdotali. e. ut plebes quaeundio ceribus ab epis retinentur.

Quae epm̄ numquam habuerunt · nisi ca uoluntate eius
epi aquo tenentur proprios accipiant rectores · id est epm̄
aduero quia nonnulli dominatu quodam adepto con
munionem fratrum aborrent · uel certe cum ad prauitatis
fuerint quasi in quodam archetyranni cas ibi dominatum
uindicant · Quod plerique timidi atque stolidi aduersum
epos suos ceruices erigunt prbi · uel conuiuium sibi conamantes
plebem uel certe per suasu maligno · ut in licito fauore
eosdem uellint sibi conlocare rectores · Quod quidem insigne
mentis tuę tenemus uotum · frater religiose aureli qui
haec sepe oppressis · non curando tales pastores · Sed propter
eorum malos cogitatus & prauę concannatę consilia
hoc dico non debere rectorem accipere cam plebem quę
in diocesi semper sub uacuit ne umquam proprium epm̄
habuit · Quapropter si uniuerso sanctissimo coetui placet
hoc quod pro secutus sum confirmetur · Aurelius epūs dixit ·
frater & consacer dilectionis tuę prosecutioni non obsisto · sed
& hoc me & fecisse & facturum esse profiteor · Circa eos tamen
qui fuerint concordes non solum circa ecclesiam carthaginen
ensem · sed circa omne sacerdotale consortium · sunt enim
plerique conspirantes cam plebibus propriis quas deci
piunt ut dictum est earum scalpentes aures blandi ad
seducendum utpote uitę homines uel certe inflata & ab
hoc consortio separata qui putant proprię plebi incubandum ·
& nonnumquam conuenta ad concilium uenire detrectant ·
sua forte ne prodantur flagitia metuentes · Dico si placet
· arca hos nostram dioeceses non esse seruandas ·

uerum & de propria ecclesia quae illis male fauerit
omnimo admittendum. Ut & iam auctoritate publica rei
ciantur atque ab ipsis principalibus cathedris remoueantur.
Oportet enim ut quis uniuersis fratribus a toto concilio inhaerere
Non solum suae uitae integro sed & dioceseos possideat. Nam uero
qui sibi m & putant plebes suae sufficere fraterna dilectione
contempta. non tantum dioceseos amittant sed ut dixi & iam
propriis publica careant auctoritate ut rebelles. honoratus
& urbanus epi dixerunt. summa prouisio scitatis tuae
cohercet membris singulorum. Et puto omnium responsione
ea quae prosequi dignatus es roborandae. Uniuersi epi dixer
placet. placet. UT ALIENUS CLERICUS
OMNIMODE SUSCIPIATUR AB ALIO.

XXI. Epi conius epi dixit. Inmutari concilii hoc statutum est
& iam nunc hoc confirmatum est aurea prudentia beatissimi
fratris ut clericum alienum nullus sibi prius & epi. Praeter
eius arbitrium causa fuerit clericae. Dico autem iulianum
quingratus est dei beneficii per meam paruitatem in se
collatae. Ita temerarium & audacem exstitisse. ut eum
qui a me baptizatus est cum esset puer egentissimus mihi
ab eodem comendatum. Cumque multis annis a me alereturque
nutreretur. Hunc ut dixi baptizatum esse in ecclesia
mea per manum paruitatis meae. Constat idem indi
ecesim a patiensis lector esse coeperit. Immo annis ferme
duobus legerit nescio quo contemptu humilitatis meae.
Idem iulianus arripuit quem dicit quasi proprium quem
suo loci uicarium mei consulto usurpare. nam & diac

PROVINC

illum ordinauit · hoc ſi liceat pateat haec licentia nobis
beatiſſimi fratres · Si minus tam impudens cohibeatur
ne ſe miſceat communioni cuiuſquam · Numidius epſ dixit.
Si non poſtulata neque conſulta tua dignatione iudicetur
feciſſe iulianus · Iudicamus omnes iniquefactum atque in
digne · Quapropter ni ſi idem iulianus correxerit · Errorem
ſuum & cum ſatus factione eundem clericum quam fuerat
ausus ordinare reuocauerit tua ecclesia contra ſtatuta con
cilii faciens contumaciae ſuae ſeparatus a nobis excipiat iudicium.
Epigonius epſ dixit · Et ate pater & ipſa pro motione
tua quiſſimus ac laudabilis frater & collega noſter uictor.
Vult hanc petitionem generalem omnibus effici ·

VICARTHAGINENSIE PO UNDE

uoluerit clericum liceat ordinare.

XXII Aurelius epſ dixit · Ser monem meum admitate fratres.
Coegit nonnumquam ut poſtulentur ab eccleſiis
quae prepoſitas egent · ut pr bis uel epis & tamen memor
ſtatutorum · Id ſequor ut conueniam epm eius atque ei
mulcem quod eius clericus a qualibet eccleſia poſtuletur.
Sed forte in hodierno non reluctatus ſum · & ne quando con
tingat ut reluctentur · Cum fuerit ame in hac cauſa poſtu
lati quem ſcitas multarum eccleſiarum · & ordinandorum
curam ſuſtinere · Iuſtum eſt ergo utquemlibet conſicer
dotum conueniam cum diu obus e conſor tionis · ueteribus
teſtibus ſin uero in deuotus exteterit quid cenſet caritas
ua faciendum · Ego enim cunctarum eccleſiarum digna
tione di · ut ſciatis fratres ſollicitudinem ſuſtineo ·

Numidius epūs dixit. fuit semper haec licentia huic sedi
ut undeuelle & de cuius nomine fuisse conuenit
pro desiderio cuiusque ecclesiam ordinare epm. Epi
gonius epūs dixit. bonitas sequestrat possibilitatem.
Minus enim presumit frater cum tebonum & clementem
omnibus reddis. habet enim hoc in arbitrio sua si est ut
satisfiat persone uniuscuiusque epi. In prima tamū modo
conuentione si autem quod licet huic sedi uindicandum
sibi fuerit arbitretur. Necesse habes tu omnes eccleias
suffulcire unde tibi non potestatem damus sed tua ad
signamus. Utlicet uoluntate tua & semper tenere quem
uoles. ut prepositos plebibus uel ecclesiis constituas quipostu
lati fuerint & unde uoles. Postumianus epūs dixit. neinde
qui unum habuerit. Numquid debet & illi unus ipse pbr
auferri. Aurelius epūs dixit. sed spūs unus esse potest. per
quem dignatione diu in pbri multi constitui possint.
Unus autem epūs difficile inuentur constituendus. Quapropt
sine cessarium episcopatui qui habuerit pbrm. Etunum
undixisti frater. habuerit & iam ipsum ad promotionem
dare debebit. Postumianus epūs dixit. Ergo si habet alius
abundanter clericos. Debet mihi alia plebs subuenire. Au
relius epūs dixit. sane quomodo tu ecclesie alteri subueneris
per suadebitur illi qui plures habet clericos. & unum tibi
ordinandum largiatur. UT EPI QUI NOJO
cesibus fuerint ordinati diocesim sibi nullam uindicent.

XXIII. Honoratus & urbanus epi dixerunt. Audiuimus constitutū
in diocesim non mereantur epos accipere nisi consensu eius

sub quo fuerant constituti. Sed in prouincia ubi cum
aliqui forte in diocesi concedente episcopo maius potestate
fuerant constituti ordinati sunt episcopi. Quam diocesim sibi
sibi uendicant. hoc corrigi cartaginensi iudicio oportebit
decetero debere. Episcopus dixit. singulis episcopis seruatis e
quod dicebat ut ex massa diocesium nulla carperetur
uel proprium episcopum haberet. Nisi ipse consensum adhibuisset
concedendi. sufficiat enim si consenserit ut eadem diocesis
permissa proprium unum episcopum habeat. Cetera sibi non
uendicent diocesis quia exempta de fusce matrum
solamen ut honorem episcopatus susceperit. Aurelius episcopus
dixit. Nondubito cartaginense omnium placere cum quin
diocesi concedente episcopo quo matricem tenuit solam.
Eandem retinere plebem unquam fuerit ordinatus. Quam
igitur uniuersis arbitror fuisse tractata. si omnia
cum animo uero conuenerunt sermone uno cuncta robo
rate. Uniuersi episcopi dixerunt. Omnia nobis haec placuerunt
haec nostra subscriptione firmamus et subscripserunt.
Aurelius episcopus ecclesiae carthaginensis huic decreto con
sensi et prelecto subscripsi. similiter et ceteri episcopi subscrip
serunt. IN HOC CONCILIO STATUTUM
EST UT EPOS SINE FORMATA NON AUDIENT

Caesario et Attico uuce consulibus. VI Kalendas carthagine
placuit ut nullius episcoporum nuntius sine formata
primatis gesta manu tenentur quique reperiuntur
DE CONCILIO IS TO QUI LEGATI
ad imperatorem infrascripta dirigantur episcopi.

Post consolatu gloriosissimi imperatoris honori augusti
IIII: & eutychiani uc. V. kl. maias carthagine in secre
tario basilice reficiunt in hoc concilio legationem suscepe-
runt. Epigonius & lucentius epi ut profugientibus ad ecclesiam
quocumque reatu inuoluti. Legendi gloriosissimis prin
cipibus merentur nequis eos audeat abstrahere. In hoc
concilio legatio destinatur ad romanum & mediolanen
sem epos. De paruulis qui apud hereticos baptizati sunt
& ad imperatorem. DE IIDORUM REGI
quis auferendis & de aliis rebus quamplurimis.

Post consolatum. ft. faliconis. uc. xvii. kl. maias carthagine in secretario basilice reficiunt. Cum aurelius epis
suis consedisset & adstantibus. Diaconibus. aurelius epi dixit.
Ecclesiarum di per africa constitutarum necessitatis ef
mecum optime nouit caritatis. sollicitudo. & quoniam
presentia dns ut ex aliqua parte sciretur uri esse congre
gata presentia. uidetur mihi ut has easdem necessitates
quas pro sollicitudine mea indagare potuimus in medium
proferamus. Quas cum adprobauerint uri. sincerias
sit consequens eligendum esse unum ammorum numero
consacerdotem. Qui auxiliante dno onera omnibus uenien
& has ipsas necessitates suscipere possit. & nauiter per
agendis implere percurrat. ad transmarinas italie partes.
uttam cis fratribus & consacerdotibus nris uenerabili sco
fratri anastasio sacerdoti mediolanensis ecclesie. Necessi
tatem ipsam addolorem atque inopiam animam uideat
intimare. Ex his enim sedibus hoc fuerat prohibitum.

quonoperemos commum periculo prouidendumm axime
quatanta indigentia clericonum est multeque ecclesie
uita deserte sint uneunum quidem diaconum uel inlitteratu
habere reperiantur Nam decetteris superioribus gradibus
& officus ticendum arbitror quia utdixi simministeriam dia
conu facile nonmuenitur multomagis superiorum honorum
muenirii posse certissimum e. Ettcotidianos placetos diuersaru
poene emortuarum plebium Jamnonsustineamus quibus
nisifuerit aliquando subuentum grauiores & inexcusabiles
innumerabilium animarum per cunctum causa apuddm
mansura est. UT PARUULI XPO
donatistas baptizati incatholica clericos ordinentur.

XXIIII Vndeqm superiori concilio statutum essemecum recognos
cit unanimitas ura utbin qui apud donatistas paruuli bapti
zatasunt Nondum scireualenter erroris eorum interitum
& postea quamaetatem rationis capacem peruenerunt
Xpiita ueritate falsitatem eorum aborrentes adecclesiamdi
catholicam per uniuersummundum diffusam ordine
anaquo permanus impositaonem receperunt Deberetalibus
susciendum munus clericatus nonimpedire nomenerroris
Cumuenam ecclesiam illorumputauerint adfidem acce
dendo & ibixpo crediderint & trinitatis sacramenta per
ciperint quecommiuera & sca atquediuina esse certissimu
est. & inhis omnem animespem constitutam Quamquam
& hereticorum presumpta audacia ueritatis nomine
pallata haectradere audeat Quaequoniam simplicia
sunt utpremon & beatus apostolus dicendo. unus dñ

una fides · unumbaptisma · & iterari non liceat quod
semel danoporte · Anathemato nomine erroris recipi
antur per manus impositionem · Inunam ecclesiam colũbam
ut dictum est · & anamm matrem omnium xpianorum ubi
omnia illa sacramenta salubriter · & eterna & aut aliter
accipiuntur · Qui aeper seueranabus in hereti magnam
damnationis poenã conquirunt · Utquod eis in ueritate ad
ẽnam uitam consequendum esse luminosius hoc m erroresit
tenebrosius atque damnosius · Quod fugientes nonnulli
& matris ecclesiae catholicę ubera cognoscentes · Quilla
omnia sẽa mysteria amor tuetrtatis credi derunt atque
per ceperunt · Quibus sacramentorum rebus cumuitae
bonę · pro uitas acceperit sine dubio ad officium clericatus
tales esse adplicandos · & maxime in tanta rerum necessi
tate nullus est qui non concedat · Quamquam nonnulli
eiusdem sectę clerici cumplebibus atque honoribus suis
ad nos transire desiderent · Quia more honoris aut per
suadenta uitam aut retinent ad salutem · sed hoc maiori
fratrum supradictorum considerationi dimittendum
censeo · Ut prudentiori suo concilio nrę suggestionis ser
monem cum per penderint · Quid de hac rem eis placeat
nos informare dignentur · Tantum de his qui infantes
baptizatus sum · Satagamus utnrę si placet in his dem
ordinandis consentiant uoluntati · Omnia ergo quae
superius comprehendimus apud scos epos agenda esse
mecum honorabilis frater nitas ura perpendit ·

DE RELIQUIIS IDOLORUM ·

XXV Iuel templis adimperatoribus abolendis.
Instant & iam alie necessitates a religiosis imperatoribus
postulande · ut reliquias idolorum per omnem africam
iubeant poenitentus amputari · Nam plerisque in locis mari
timis atque possessionibus diuersis adhuc erroris fauces
quitas uige & · ut precipiantur & ipsas deleri & templa eorum
quae in agris uel locis abditis constituta nullo ornamento
sunt · Iubeantur omnimodo · deferri · UT CLERICI
de iudiciis in cognitione non cogant in publico dicere testamoniū ·

XXVI Petendum & iam ut statuere dignentur · ut si forte in ecclesia
quamlib & causam · Iure apostolico ecclesiis imposito agere
uoluerint · & fortasse decisio clericorum uni parta displi
cuerit · Non liceat clericum in iudicium ad testamonium
deuocari eum qui cognitor uel presens fuit · Ut nulla ad test
timonium dicendum ecclesiastica cuius lib & persona
pulsetur · DE PAGANORUM CONUIIS AUFERENDIS ·

XXVII Illud & iam pēdum utq̄m contra p̄cepta diuina comunia
multis in locis exercentur ! Quae libro de gentali adoric
tata sunt · Ita ut nunc a pagnis xp̄ianis adhuc ecclebranda
cogantur · Ex quare temporibus xp̄ianorum imperatorū
persecutio altera fieri occulte uideatur · Ue tarritalia
iubeant · & de iuratibus & de possessionibus impositam
poenam prohiberi · maxime cum & iam natalibus
beatissimorum martyrum per nonnullas ciuitates ·
& in ipsis locis sacris talia committere non reformident ·
Quibus diebus & iam quod pudoris est dicere saltationes
sceleratissimas per uicos atque plateas exerceant ·

utmatronalis honor & innumerabilium feminarum pudor.
Deuote ueniertium adsacratissimum diem iniuriis lasci
uiembus appetatur · ut & iam ipsiusce relegionis paene
fugiatur accessus. DE SPECTACULIS

utdie dominico uel ce t'eris scorum festiuitatibus minime celebrad

XXVIII Necnon & illud petendum ut spectacula theatrorum ceteroruq;
ludorum · Die dominica uel ceteris relegionis xpiane diebus
caeleberrimis amoueantur maxime quia sce paschae
octabarum die populi adcirca magis quam adecclesiam
conueniunt · Deberi transferri deuotionis eorum dies
siquando occurrerint necoportere & iam quemquam xpianorū
cogi adhaec spectacula maxime quaminhis exercendis
quaecontra preceptadi sunt · nullaper secutionis necessitas
aquo quamadhibendaest · Sed uti oportet hominem libera
uoluntate subsistat sibidiuinitatis concessa · Corporatorū
enim maxime periculum considerandum est · quicontra
preceptadi magnoterrore coguntur adspectacula con
uenire. DE CLERICIS DAMNATIS

XXVIIII Et illud petendum ut statuere dignetur utsiquis cuuslibet
honoris clericus iudicio episcoporum quocumquecrimine
fuerit damnatus nonliceat eum siueab ecclesiis quibus
prefuit siue aquolibet homine defensari · Interpositapoena
damnipecuniae atquehonoris quonec petatem necsexum
excusandum esseprecipiant · DE HISTRIONIBUS
XPIANIS FACTIS.

XXX Et de his & impetendum utsiquis exqualibet ludicra arte
adxpianitatis gratiam uenire uoluerit acliber abilla

macula permanere. Non eum liceat aquoquam iterum
adeadem exercenda reduci uelcogi. DE MANV.
missionibus ineccleſia celebrandis abimperatore poſcendum.
CXX De manumissionibus ſaneineccleſia dicendis. fidni cōſacer-
I dotes per italiam facere reperiuntur nrae & iam erit fiducia eius
torum ordinem sequi. Data plane licentia missolegato utque
cumque dignafide profatu eccleſiae & ſalutem animarum
agere potuerit nos laudabiliter inconſpectudni accepturos.
Quaeomnia ſcitata uriae placente edicte. Ut & meam ſuggeſta
onem ratum eſſe uobis aduertant. & nram omnium conſen
ſionem ſincertas eorum libenter accipiat. Abuniuerſis epis
dictum eſt omnibus placent haecque iniuncta ſunt per
agenda & prudenter atua ſcitate enarrate. DE EQVI
TIO DAMNATO EPO
CXX Aurelius epſ dixit. Equitii & iam olim merito ſuo epiſcopali
II ſententiam damnata non arbitror. preter eundam
eſſe legationis cauſam utſi forte eum inillis partibus reppe
rent. ſit eidem fratri nro curepro eccleſiae ſtatu quod
oportuerit uelubi licuerit aduerſus eum peragere ab
uniuerſis epis dictum eſt multum placet. & ita profecutio
maxime cumolim damnatus eſt. Equitius & eius impudens
inquietudo. & profatu & ſalute eccleſiae magis queubiq;
reppellenda. & ſuſcripſerunt. Aurelius epſ eccleſia carth a
ginienſis huic decreto conſenſi & perlecto ſuſcripſi. ſimiliter
& ceteri epi ſuſcripſerunt IN OCCONCILIO
leguntur litterae anaſtaſi romani.
Pontifici dedonatiſtas catholicos epos admonentes.

Vincentio & flabito · uucc · conss · id febr · carthagine
in secretario basilice restaute · Cuminconcilio congregati
inecclesia carthaginensi consedissemus · & africanis omnibus
prouinciis epi · Ide est aurelius eiusdem sedis epc cumcollegissius
quos eorum suscriptio manifestat · Recitatisepistol beatissimi ſſ
& consacer dotesnri anastasi ecclesiae romanę epi · Quibusnos
paterne & fraterne caritatis sollicitudine ac sinceritate ad
hor tatus est · ude & hereticorum donatistarum insidiis
& improuisatibus · quibus africanam ecclesiam catholicam gra
uiter uexant · nullomodo dissimulemus · Gratias agimus
dnōnrō quodilli optimo & sco animo suo tampiam curam
promembris xpi quamuis indiuersitate terrarum · sedmuna
compage corporis constitutas inspirare dignatus est · DE CŪ
DONATISTAS LENIUS AGATUR ·

XXXIII. Deindeper tractatis & consideratis omnibus quaeutilitati eccleſie
conuenire uidebantur · Aduente atqueadmonente spū di
elegimus commemoratis hominibus quamuis dedominica cor
porisunitate · Inquia & adissensiones precisis leniter & pacifice
agere · utquantum innobis est omnibus quieorum communione
& societate inretatisunt · Per uniuersas prouincias africanas
poenitas innotescant quammiserabili errore deuinctisunt ·
Neforte sicardicat apostolus nobis inmansuetudine corripien
tibus diuersa sentientes · Detillis poenitentiam adcognoscendā
ueritatem · & resipiscant dediaboli laqueis captiuati abipso
inipsius uoluntate · DE LITTERIS MILITENSIS
iudicibus ut eaquaeinter donatistas & maximianistas acta
sunt innotes cant ·

PROVINC

XXIII Itaque placuit utexconcilio nrō littere darentur audicēs africanos aquibus hocpetu congruum uideretur. utanhoc adiuuent communionem matrem ecclesiam catholicam inquo episcopalis auctoritas contemni inciuitatibus potest. Id est utiudicaria potestate atquediligentia ex fidexpiana. Quidgtfumsit in omnibus locis inquibus maxamanifestae basilicas optanuerunt quiabeis scismas fecerunt inquirant &gestis publicis propter firmam noticiam omnibus necessariam faciunt inherere. DE CLERICI donatistarum ineccleria catholica suscipiantur inclero.

XXXV Deindeplacuit utlittere mittantur adfrēs &coepiscopos nrōs &maxime adsedem apostolicam inquapresid& memoratus uenerabilisfrater &collega noster anastasius. quo nouerit habere africammagnamnecessitatem propter eccles pacem &utilitatem. Utexipsis donatistis quicumqueclerici correctio consilio adcatholicam unitatem transire uoluerint. secundum uniuscuiusque epī catholici uoluntatem atque consilium quiineodem loco gubernat ecclesiam. sihocpacī xpī ane prodesse uisum fuerit insuis honoribus suscipiantur. sicutprioribus eiusdem diuisionibus temporib. factum esse manifestum est. quodmultarum &pene omnium africanarum ecclesiarum quibustalis error exortus est exemplatestantur. Nouit consilium quodin transmarinis partibus dehacre factum .ē. dissoluatur. sed ut illud maneat circaeos quisictransire adcatholicam uolunt utnulla per eos unitatis compensatio procuretur. Ꝑ quos autem uelomnimodo perfici uel adiuuari manifestis

fraternarum animarum lucris catholica unitas in locis
quibus degunt uita fuerit non eis obsit quod contra honorem
eorum quamuis salus nulli inter clusa sit in transmarino
concilio statutum est. id est ut ordinata in parte donati si ad
catholicam correcta transire uoluerint non suscipiantur
in honoribus suis secundum transmarinum sed excepta
his per quos catholice unitati consuletur UTLOCATIO
XXX VI. ad donatistas componende pacis gratia dirigantur.

Deinde placuit uti his per acta legati et iam predicande
pacis atque unitatis sine qua salus xpiana non potest
obtinere enumero nrō ad ipsorum donatistorum. siue
quos habent epōs siue ad plebes mittantur. per quos omnibus
innoticiam perferatur quam nihil habeant quod aduersus
ecclesiam catholicam iuste possint dicere. maxime ut
manifestum fiat omnibus per gesta. et iam municipalia
propter documentorum firmitatem. quod ipsis de maxi
mianistas schismaticis suis egerint. ubi eis diuinitus demon
stratur si ad tendere uellint. tam inique. Tunc illos
ab ecclesiae unitate peruersos quam inique nunc clamant
ase maximianistas schisma fecisse. Ex quorum tamen
numero quos iam plenarii concilii sui auctoritate dam
nauerant. In suis honoribus denuo receperunt baptismū.
Quem damnati et excluси dederant acceptauerant. ut
uideant quam stulto corde resistant paci ecclesiae toto
orbe diffusae. cum ista faciunt pro parte donati neque
se istorum quos ita receperunt communione propter
inanitum pacis contaminari dicant et nos contemnant.

Id est ecclesiam catholicam &iam in extremis terrarum
partibus constitutam per eorum communionem
inquinatam. Quos tunc accusantes conuincere nequiuerunt.

QUI CLERICI ab uxoribus debeant abstinere.

XXX VII Preterea cum dequorundam clericorum. quamuis
prima uxores proprias incontinentia referretur. placuit
epōs &prbōs &diaconos secundum propria statuta.
&iam ab uxoribus continere quod nisi fecerint abecclesiastico
remoueantur officio. Ceteros autem clericos ad hoc non cogi
sed secundum unius cuiusque ecclesiae consuetudinem
obseruare debere. DE HIS QUI PLEBES
PROPRIAS DERELINQUNT.

XXX VIII Rursum placuit ut neminis licentia facultas relicta
principalis cathedrae ad aliquam ecclesiam in dioecesim constitutam se conferre. uel imo propria diutius
quam oportet constitutum curam uel frequentationem
propriae cathedrae neglegere. DE INFANTIBUS
BAPTIZANDIS quoties dubitatur utrum fuerint baptizati.

XXX VIIII Item placuit de infantibus quotiens non inueniuntur certissimi testes qui eos baptizatos esse sine dubitatione testentur. Ne queipsum per aetatem detractis sibi sacramentis idonei. Respondere atque uno scrupulo eos esse
baptizandos. ne ista trepidatio eos faciat sacramentorum
purgatione priuari. hinc enim legatum aurorum
fr̄s nr̄i consuluerunt. qui amultos tales a barbaris
redimunt. DIEM PASCHAE
DIEM CONCINUNCIANDUM.

XL Item placuit ut dies uenerabiles pasche formatarum
subscriptione omnibus innotescant. Dies uero concilii
idem seruetur. Quinyppon iensi concilio constitutus est.
id. ē. x. kl̄ septemb. & scribendum ad singularum quarūq;
prouinciarum primates. Utquando apud se concilium
congregant istum diem non impediant. NGINIGR

uentor epī cathedram ubi inter uentor est sedeat.

XLI Item constitutum est ut nullu inter cessore licitum sit
cathedra cui inter cessor datus est. Quibus lib& populorū
studiis uel sedi tionibus retinere seu dare opera ut intra
annum eisdem epm̄ prouideat. Quod si neglexerit annum
exempto. inter uentor alius tribuatur. OEODEFEN
soribus ecclesiarum ab imperatore poscendis.

XLII Ab imperatoribus uniuersis uisum est postulandum
propter afflictionem pauperum quorum molestis
sine inter missione fatigatur ecclesia ut defensores esse
aduersus impotentias diuitum cum episcoporum prouisione. delegentur. OGEPIS qui ad concil̄ non occurrunt.

XLIII Item placuit utquoties cumque concilium congregandū
est epī. qui neque ętate neque egritudine neque
aliqua grauiore necessitate impediuntur competentē
occurrant. & primatibus suarum quarumque prouinciarum innotetur. Unde uniuersis epīs. ut. II. uel III.
turmę fiant. Acde singulis turmis uicissim quot
quot electi fuerint ad diem concilii instantissime
occurrant. quod si non oportuerint occurrere excusationes suas intractoria suscribant. uel si post aduentū

tractorię alique necessitates repente forsitan
ortę fuerint nisi rationem impedimenta sui apud suum
primatem reddiderint · ecclesiae sue communionem
debere esse contentos. DE CRESCONIO

CLIIII. Decresconio nulla regensi hocomnibus usum est
uthincquoque primatus numidie inametur · quo
cognoscat memoratum cresconium · scripta sua con
uenendum esse utproximo uniuersali africano conci
suam presentiam nondifferat exhibere · quodsi uenire
contempserit insetognoscat sententiam promulgandū.

DE ECCLESIAM YPPONIEN
SIUM DIARETORUM.

XLV Rursum placuit qm̄ yponiensium diaretorum ecclesię
:ibi abbis defuncto non est diutius negligenda ·
& ecclesiae ibi: retinentur qui equitii facinerosam
communionem declinauerunt · missis expresentari con
cilio epis regino alypio augustano materno theasio ·
euhodio · placiano · urbano · ualerio · ambiuio · fortunato
quod uultdeo honorio · ianuario · apto · honorato ·
ampelio · uictoriano · euangelo · & rogatiano · conuenias
& correctas his quiculpabili pertinacia fugam eiusdem
equitii expectandam putabant · Cum omnium uoto
eis epus ordinetur · si autem illi pacem considerare
noluerint · non impediant · meligendo adordinandū ·
preposito utilitatem · tantotempore ecclesię defuturę ·

DE CLERICIS QUI INTRA
ANNUM CAUSAM SUAM

AGEREN PROCURARINT

XLVI. Rursus constituimus. Si quoties clericos conuictus & confessus in aliquo crimine uel propter eorum quorum ueretundiae partitur. uel propter ecclesiae obprobrium aut insolentem insultationem hereticorum atque gentilium si forte causae suae ad esse. uoluerint. & innocentiam suam adserere intra annum excommunicationis hoc faciant. si uero intra annum causam suam purgare contempserint nulla eorum uox postea paenitus audiatur. UT DE ALIENO MONASterio susceptos nec pro positas monasterii nec clericos liceat ordinare.

XLVII Item placuit ut si quis de alterius monasterio repertum uel adclericatum promouere uoluerit uel in suo monasterio maiorem monasterii constituerit. epi qui hoc fecerint. ac eterorum communione contentus sit. & ille neque clericus neque praepositus perseuerat.

DE EPIS QUI HERETICOS

uel paganos heredes instituunt.

XLVIII Item constitutum est. si quis epi heredes extraneos ac consanguinitate sua uel hereticos & iam consanguineos aut paganos ecclesiae praetulerit. fatum post mortem anathema ei dicatur atque eius nomen inter dii sacerdotes nullo modo recitetur. Nec excusari possit sine testatus defecerit. qui autique debuit facere epi rei suae ordinationem congruum suae professioni nequaquam differre.

DE MANUMISSIONIBUS.

XL VIIII Item placuit ut de manu missionibus in ecclesia cele-
brandis ab imperatore petatur. DE FALSIS
memoriis martyrum.

L Item placuit ut altaria que passim per agros & per uias
tamquam memorie martyrum constituuntur in quibus
nullum corpus aut reliquie martyrum constare probantur
ab epis quilocis eisdem presunt. si fieri potest euertantur:
si autem hoc per tumultus populares non sinitur. plebes
tamen admoneantur ne illa loca frequentent. utqui
recte sapiunt nullaibi super fidem deuincti teneantur:
& omnino nulla memoria martyrum probabiliter
accipiatur. Nisi ubi corpus aut aliquie reliquie sunt.
Aut origo alicuius habitationis uel possessionis uel passionis
fidelissima origine traditur. Namque per omnia & per
manes quasi reuelationes quorum libet hominum ubicunq:
constituuntur altaria omnimodo reprobentur. DE IDO
LORŪ reliquis extirpandis.

LI. Item placuit ab imperatoribus gloriosissimis peti ut reliquie
idolatrie non solum in simulacris sed in quibus cumque
locis uel lucis uel arboribus omnimodo deleantur.
UT AB EPISCOPO CARTHAGI
nensi cum opus fuerit omnium episcoporum nomine
dictentur & scribantur epistolae.

LII Vtique littere dictande in concilio placuerunt:
uenerandus epūs qui huic sedi p̄sidet omnium nomine
dictare & suscribere dignetur. In quibus & iam ad
episcopos legatos qui per prouincias africanas in causa

donatistarum mittendirum · placuitlitteras dari tenorē
mandati continentes quemnon egrediantur · & suscrip
serunt aurelius epūs ecclesiae carthaginensis huicdecreto
consensi & prelecto suscripsi · similiter · & ceteri episcopi
suscripserunt · IN hOCCONCILIO
praeterita decetera firmantur ·

† Glorio sissimis imperatoribus arcadio & honorio augustō
v· con· ss· vj· kl septembs · Incuitate mile uitana
insecretario basilicę · Cum aurelius epūs ecclesiae car
thaginensis inconcilio uniuersali consedisset · & ad
stantibus diaconibus · aurelius epūs dixit · Qnm ecclesiae
scę unum ·ē· corpus omnium que membrorum caput est ·
Unumfactus ·ē· uolentedō admnām infirmitatem iuuante ·
ut ad hanc ecclesiam ueniremus dilectionis & fraternitatis
gratia muitati undequeso caritatem uram quia ita
credendum ·ē· cunctis utconsensus omnium urm mani
festetur concordare cumplacitis decretorum · Quaeram
dudum uelypponiensi synodo firmatasunt uelpostmodū
meliore concilio apud carthaginem definitam · nunc
quoque nobis exordine recitentur · tuncdemum frater
nitatis urae concordia luce clariortupparebit · si haec
quae anobis superibus conciliis legaliter definita
noscuntur · Nonsolum consensuuro his actis uerum
& suscriptionibus manifestetis · sanctappus episcopus ·
primę sedis numidiae suamanu confir mauerunt suscri
bendo · & iamnobis placere posse & nrę suscriptione
firmamus · Niceti us epūs primę sedis mauritaniae sitifensis ·

PROVINC.

quaerecitatasunt decreta qm̃ratione noncarent & sunt adprobata. Cuncta & iam & meae paruitati haecplacent quaequidem propria suscriptione firmabo. De episcoporũ ordine utquiposterius ordinatasunt prioribus. SEDÑ AUDGNIANI GERRE.

LIII. Valerianus epc̃s dixit. Siper mittat bonum patientiaeur̃ prosequor. eaquaeprecentio tempore inecclesia carthaginensi gestasunt. & suscriptionibus fratrum firmata clarueṙ. & iamnos hoc seruaturosesse. ecclesiasacam disciplinam. Ita tnullus fratrum prioribussuus se aliquando auder& anteponere. sed officiis caritatis idsemper exhibitum est prioribus. Quod abinse quemabus gratanter semper accaperetur. hunc ordinem iubeat scitasura meliusueseri inter lucationibus roborare. Aurelius epc̃s dixit. Nonde cuerat quidem utthaec repeteremus. Nisiforte existerent inconsideratę mentes. Quorundam quaeadhaec fratuenda nros acuerunt sensos. sed communis haeccausa. equam insinuauit frater & consacerdos noster. Ut unusquisque nostrorum ordinem sibidecretum adō cognoscat. & posteriores anterioribus deferant neceis inconsultas aliquid agere presumant. Quadere dico proutcapiat animimei retan& eos quiputauerint spretas maioribus aliquid presumendum competenter esse abomniconcilio coher cendos. Scippus epc̃s prime sedis numidie dixit. Audiuit omnium fratrum presentia prosecutaonem fratris & consacer dotis nr̃i aurelii quid adhaec respondent. Datanus epc̃s dixit. Quaemaiorum decreuit sententia

nrā adsensui mancipabuntur. utquae preteritorum
conciliorum gesta tenentur carthaginiensis ecclesiae nrae
adsensione plene apud omnes firma teneantur. Uniuersi
epi dixerunt. hoc ordo & a patribus & a maioribus seruatus
est & a nobis dō propitio seruabitur. saluo & iam iure
primatus numidiae & mauritaniae. DE ARCHIBO
CIMATRICULA NUMIDIE.

Deinde placuit omnibus epis quinhoc concilio suscripser
ut matricula & archibus numidie & apud primam sedem
sit & in metropoli id est constantia. DE QUOD
UULDEO EPISCOPO

LIIII. De quod uuldeo etiam centuriensi qm̄ aduersarius
ipsius cum sepe tasset & introduci ad concilium nostrum.
Interrogatus utrum cum eo uelle & apud episcopos experiri.
p̄rimo promiserat & alia die respondit. hoc sibi non placere
atque discessit. Placuit omnibus epis ut nullus eidem
quod uuldeo communicet. Donec causae eius qualem
potuerit terminum sumat nam adimi ei episcopatum
antequam causae eius exitus appareat & nullo xp̄iano
uideri iure potuisse. DE MAXIMINO EPŌ

LV. De maximino autem bigaiensi & ad eum & ad ipsam plebem
placuit de concilio litteras dari. ut & ipse a episcopatu
discedat & illi sibi alium requirant. UT EPISCOPI
quior dinantur ab ordinationibus suis epistolas accipiant
quidem & consulem preferant.

LVI. Deinde placuit utquicumque deinceps ordinantur
per prouincias africanas litteras accipiant ab ordinatoribus

suis manu eorum conscriptas. Contanenter consulem
& diem utnulla altercatio deposteribus uel anterioribus
oriatur. DE HIS QUI SEMEL.

LVII. In ecclesia legerint ab aliis nonposse promoueri.
Item placuit utquicumque in ecclesia uel semel legerit
ab alia ecclesia adclericatum nonteneatur. & suscripser.
Aurelius epc ecclesiae carthaginensis. huic decreto consensi
& pre lecto suscripsi. Similiter & ceteri epi suscripserunt.

IN HOC CONCILIO QUID
egerint epi qui ad transmarina legata directi mamatur.

Gloriosissimo imperatore theodosio augusto. & rumdrino.
uc. cons. VIII. kl septemb carthagine in basilica secunde.
Cum aurelius epc uniuersali concilio consedisset & adstan
tibus diaconibus. Aurelius epc dixit. Exigente ratione
fraternitas ura ame atenuitate ad hoc concilium congre
gata est. Iamdudum enim sicut ura scta recordatur
habito concilio. De fanabimus frs nros ad transmarina
legatos. Quos oportuit in coetu scitatiurae perfuncta
elegationis cursum narrare. & luce externo de hac re
confidentibus nobis praeter gesta ecclesiastica diligentius
quae egesserint tractaremus. hodie tamen oportet
tractatum externi diei actis ecclesiasticis confirmari.

DE EPISCOPIS PROVIN
ciarum africae quimon adfuer presentia conct.

Ordo itaque rerum deposcit ut primitus de fratribus
nris & consacerdotibus qui ad hoc concilium uel de by zacio
uel certe de mauritania conuenerunt. Quaeramus

quemadmodum huicconcilio decreuerint interesse
& offerentabus philologio tecta. uenustiano & feliciano
epis prouinciae byzacinę legationis litteras & recitatas.
Offerentabus & iamluciano & siluano legatis prouintiae
mauritaniae sitafensis legationis litteras & recitatas. Au
relius epc dixit horum scriptorum textus sociabitur gestis.

DE EPIS BIZACENIS

Numidius epc dixit. animaduertamus frē & co epōs nrōs
byzacene prouinciae & mauritanię sitafensis adcon
ciluum defunasse legatos. nuncqueramus utrum legati
numidiae aduenerint uelcerte prouincę tripolitane
uelmauritanię caesariensis.

DE EPIS MAURI
TANIAE SITIFENSIS

Lucianus & siluanus epī legatos prouincię. mauritanię
sitafensis dixerunt. Seroadcaesariensem frīs nrō tracta
toria uenit. Namiam & illi uenirent tamen necesse est
ueniant. & confidimus deanimis illorum quia siquid inhoc
concilio gestum fuerit. & ipsi sinedubio suos consensus
adhibebunt.

DE EPIS NUMIDIS

Alipius epc ecclesiae tagastensis dixit. Nosquidem
denumidia uenimus. ego & sci fratres augustanus
& possidius seddenumidia legati mittinonpotuit.
Quodad huc tumultu taronum epī propriis necessitatibus
incuriatabus suis autinpedita autoccupata sunt. Nametiam
tractatoriam scripta fuisse cumadsēm senem sanctum
defferrem inpsenta tractatu. hocuisum fuerat utcon
ciluum indiceretur. Quodinstructa legatio posset

concil

adhocconcilium defanari · sedcum eum posteribus
litteris ammonerem · Deinpedimento tironum utsu
periusdixi rescriptis propriis excusauit ·

DE EPIS TRIPOLITANIS ·

De tripolitanis uero fratribus nris hocpotui condiscere quod
dulcedinem fratremnrm defanauerint legatum sedquia
nonpotuit occurrere · hocadse uerauerunt quidamfilii
nri. uenientes desupradicta prouincia quodmemoratus
nauise commisserit · Etcredendum est accidisse non
nullam detempestatibus moram quaeretardare&
eius aduentum · Tamenetiam circaipsos sicaritatiuse
placet haec forma seruabitur · &utplacita adeosdem
concilii transmittantur abuniuersis epis dictum est ·
Haecquaestatuit scitastua omnibusplacet ·

LVIII Aurelius DE CONUENIENDIS DONATISTIS

epis dixit · Quodintractatum uenit caritatisuae ·
Putohoceccleciasticis gestis esse firmandum · Professio
ura omnium hocdeprom sit debere unumquemquenrm
maioritatesua per seconuenire donatistarum ppositos ·
Aut adiungere sibiuicinum collegam · Utpariter eos
singulis quibusquecauitatibus uellocis permagis
tratus uelseniores locorum conueniant · hocsiomnib:
placet edicatur abuniuersis epis dictum est omnib:
placet · Etomis hocsuscriptionem nram firmabimus ·
Petamus &iam utepistolis adiudices deconcilio mit
tendis proomnibus suscribat scitastua · Aurelius epis dixit ·

Siuidetur caritatiuae forma conuentionis eorum
recitetur. uthunc tenorem professionis omnes sipla
cuerit teneamus. Abuniuersis epis dictum. ē. recitetur.
letus notarius recitauit formaconuentionis.

L. VIIII DONATISTARUM.

Ille eps ecclesiae illius dixit. Quid deauctoritate illius
amplissime sedis impetrauimus. Petimus caritatem uram
recitare gesta mnesta atque in affectum deduci iubeatis.
Recitata autem iussione atque actis innexa dicam. Ille
eps ecclesiae illius dixit. Quid ergo nobis adconcilio
ecclesiae catholicae mandatum sit addonatistas per
uram grauitatem perferendum audire & actis inserere
& adeos perferre dignamini. Eorumque responsionem
rursus apud actaurā nobis insinuare. Conuenimus uos
ex concilii nri catholica auctoritate. missi de uestra
correctione gaudere cupientes. Considerantes dni cari
tatem. Qui dixit beati pacifici qm ipsi filii dī uocabuntur.
& admonuit per prophetam & iam bis qui dicunt se frēs
nros esse. Dicere nos debere frēs nri etas. Hanc ergo pa
ficam ex caritatem uenientem communionem nram
contemnere non debetis. Ut si quid ueritati habere uos
arbitramini non dubitretis adserere. Ideo ut congre
gato uro concilio. Deligatis ex uobis quibus causam
adsertionis uae committatis. ut & nos possimus hoc facere
ut & iam de nro concilio deligantur. Qui cum eis quod
diligentius constituto loco & tempore quicquid quaestionis

est. Quod ura anobis separat communionem. cum
pacem discutiant. Et tandem aliquando adiuuante
dnō nō finem uetern nosus error accipiat. Ne propter
animositatem hominum infirmę animę. Et ignari
populi sacrilega dissensione dispereant. Si enim hoc
fraternę acciperetis ueritas facile deluceret. Si autem
hoc facere nolueris differentiae urae facere innotescat.
Cumque recitata esset abuniuersis epis dictum est.
sitis placet hoc fiat. & suscripserunt. Aurelius episcopus
ecclesiae carthaginiensis. huic decreto consensi & pre
lecto suscripsi. similiter & ceteri epi suscripserunt.

HAEC SYNODUS ADUERSUS DONATISTAS LEGATIONEM AD PRINCIPES DIRIGIT.

Gloriosissimo imperatore honorio aug. VI. cons. XVI.
KL iul carthagine in basilica regionis secundę. In hoc
concilio legationem susceperunt. Theasius. & euhodius
contra donatistas in quo concilio insertum est. communi
torium quo dirigi se contra. & QUALE COMMO
NITORIUM ACCEPERUNT LEGATI CONTRA DONATISTAS.

LX. Commonitorium fratribus theasio. & euhodio legatis ex carthagi
niensi concilio ad glorio sissimos religio sissimos que principes.
missis cum dnō auxilio pissimos imperatores adierint
eis insinuent. Quem admodum plena fiducia secundum
superis anni concilium donatistarum praepositis actis munici
palibus sunt conuenta. ut si confiderint de assertionibus
suis electis ex suo numero aliquibus idoneis nobiscum.

pacifice conferunt. & mansuetudine expiana siquid ueri
tatis tenerent nonambigerent demonstrare. Quota
sinceritas catholicę quę iampridem superioribus temporibus
claruit. Nuncquoque per impericiam uel pertinaciam
resistentibus innotescere. Sed quia differentia premebantur
nihil poene ausisunt respondere. Unde quia impletum est
erga eos episcopale ac pacificum officium. Et illi quiueri
tati respondere nequiuerunt ad immanes uiolentias sunt
conuersi. Iam multos epos multosque clericos aut deluas
taceamus insidiis oppresserint. Ecclesias & iam aliquas
inuasserint aliquas inuadere. per temptauerint ipsorū
iam clementiae est consulere aut ecclesia catholica
quae eos religiose utero genuit. & fidei firmitate nutriuit
eorum & iam protectione muniatur. Nec temerarii homines
religiosis temporibus infirmos populos terrendos preua
leant. Quoniam secundo deprauare non possunt. Nota est
enim & sepe legibus conclamata scelerum cellio numqua
furunt detestabiles manus. Quae & iam ipsorum religio
sissimorum supra principium frequentabus sanctionibus
condemnata est. Aduersus quorum furorem possimus
non insolita nec a scripturis sanctis alienam petere presidia.
Quando apostolus paulus sicut in apostolorum actibus
fidelibus notum est factos eorum conspirationem mili
tari & iam submouit auxilio sed nos illud posamus ut
catholicae ecclesiis ordinum per auitates singulas & ciui
norum quorumque possessorum per diuersa loca sine ulla

conct.

dissimulatione tutio prebeatur · Simul & iam
petendum uallam legem quea relegiose memorie eorum
patre theodosio deauri libris decem inordinatores uel ordi
nator hereticos seu & iam in possessores ubi eorum congregatio
deprehenditur promulgata est · Ita demcepi confirmari
per apiant ut meos ualeat contra quos propter eorum in
fidias catholica prouocatio contestationem deposuerint ·
Ut hoc saltem terrore abs schismatica uel hereticа prauitate
desciscant · Qui consideratione eterni supplicii emendari
corrigique dissimulant · Petendum & iam ut ex quae here
ticis uel ex ordinationibus uel ex testamentis aliquid capi
endi aut relinquendi denegat facultatem · Ab eorum quoq:
pietate accensus repetatur · Ut eis relinquendi uel sumendi
ius adimat qui per tanate furore cecati · In donatistarum
errore perseuerare uoluerint · Ceterum illis qui consi de
ratione unitatis & pacis se corrigere uoluerint absque omni
dictos huius legis capiende hereditatis aditus pateat · Si
adhuc in herrore hereticо constituti aliquid ante donationis
uel hereditatis obuenit · His tantum exceptis qui ut e pulsa
patauerint ad catholica transeundum · Qua de talibus
credibile est nonnemo caelestis iudicii potius quam terreni
commodi auiditate unitatem catholicam preoptasse ·
Ad haec autem omnia presidio opus est potestatum suarum
quarumque prouinciarum · Sane prouidebitur ecclesie ·
Quicquid intellexerint prodesse agendi & imperandi
liberam decernimus legationem · Illud preterea

cimctis nobis placuit utlitteris decoetunrō adgloriosis
simos imperatores & eminentissimas potestates dirigant.
Quibus instruantur nrō omnium consensum adbeatissimū
comitatum legatos a nobis esse directos. Sedquiaisdem
litteris abomnibus subscribi tardissimum est. Nisisin
gulorum suscriptaombus eadem epistole honorentur.
Petamus frater aureli utisdem tuacaritas nrō omniū
nomine suscribere dignetur. Et suscribserunt.
Aurelius epūs ecclesiae carthagimensis. huicdecreto
consensi & suscripsi. Similiter & ceteri epī suscripserunt.
Littere & iam adiudices mittendesunt. Ut donecdns
legatas adnos redire permittat tuituonem per ordines
ciuitatum. & possessores prediorum ecclesiae catholice
inpertiam. adiungendum & iamdeequitio utanprobitas
eius quasibi iussacerdotum inprouisse undicat.
Abyppomensi diarrtorum repellatur littere & iam
ad epm romane ecclesiae comendatione legatorum
mittendesunt uel adalios ubifuerit imperator. Et
suscripserunt. Item aurelius epūs ecclesiae carthaginensis
huicdecreto consensi & prelecto suscripsi. Similiter
& ceteri epī suscripserunt. IN HOC SYNODO
QUAE STATUTA SUNT BREUIS DECLARATA DNEXUS.

Stilicone iterum & anthemio uucc conss. x kl sepbr
carthagine inbasilica regionis secunde. huiusconcilii
gesta ideo non exintegro descripsi. Qm magis eaque
intempore necessaria fuerunt quam aliqua generalia.

constituta sunt sed ad instrictionem studiorum
eiusdem concilii breuem digessi. BREVIS
CAVSARVM.

[X] Vt libera legatio ab omnibus prouinciis ad concilium
dirigatur admixtionium legati & litteræ propter liberam
dirigendam legationem destinare præceptæ sunt. Vt
quia apud carthaginem tantum unitas facta est. Dentur
etiam litteræ ad iudices ut & alibi prouinciis & cauitatibus
operam impendi iubeant unitati. ut gratiarum actionem
de carthaginensi ecclesia per uniuersa africa de exclu
sione donatistarum cum epm̃ litteris ad comitatum
mittantur. Recitatæ litteræ papæ innocentii. ut episcopi
aduersus marmas pergere facere non debeat. Quod hoc
ipsum episcoporum sententiis confirmatur. ut propter
gratiarum actionem exclusionem donatistarum.
Duo clerici ecclesiae carthaginensis ad comitatum̃ mit
tantur. IN HOC CONCILIO QUÆDAM
CONSTITUTIS SUPERIORIBUS CORRIGUNTUR.

Gloriosissimis imperatoribus honorio. VII & theodosio. II.
Iterum augusto conss̃ idus iunii carthagine in basilica
regionis secundæ. Cum aurelius epūs unacum episcopis suis
consedisset & adstantibus diaconibus. Qm̃ constitutum
fuerat in concilio ypponiensi ut singulis annis contrahe
retur concilium africæ plenarium. Non tantum hic
apud carthagine. uerum & iam per diuersas prouincias
suo ordine. & hoc reseruatum est ut indicere mus aliquando

inmumidia aliquando mbrzatio atquehoc laboriosū omnibus fratribus uisum est. CONCILIUM UNIUERSALE NONNISINECESSITATEFACIENDUM.

LXII. Placuit nonsit ultra fatigandis fratribus anniuersaria necessitas sedquotiens exegerit causa cōmunis. Jd est totius africe undecumque adhancsedem dehacre datelittere fuerint congregandam esse synodum. Jnea prouincia ubioportunitas persuaserit. Causeautem quae communes nonsunt prouinciis iudicentur.

UTABELECTISIUDICIBUS PROUOCARENONLICEAT.

LXIII. Siautem fuerit prouocatum eligat quiprouocauerit iudicem &cum eo &ille contra quemprouocauerit ut abipsis dem cepsi nulli liceat prouocare. DELEGATIONIBUS DIUERSARŪ PROUINCIARUM.

Cum uniuerselegationes diuersarum prouinciarum adlegarentur gratissime accepte sunt. Jd. ē. numidiarū byzacenorum maurorum sitafensium. Jtemquecesarien sium sed &tripolitanorum. UTABIMPERATORIB: postuletur aduocatorum defensio procausis ecclesiae.

LXIIII. Placuit &iam utpetant exnomine prouinciarum omnium legati perrectori uincentur &fortunatianus a gloriosissimis imperatoribus utdent facultatem defensores constituendischolasticos quimactusint uel immunere defensiones causarum. utmore sacerdotū prouinciae. Jdem ipsi quidem defensionem ecclesiarū

Concil

susceperint. habeant facultatem pronegotiis
ecclesiarum quoties necessitas flagitauerit uel adob
sistendum obrepentibus uel adnecessaria suggerenda
ingredi iudicium secretaria. UT SIT LEGA
TIO LIBERA.

Placuit utlegationem liberam habeat adcomitatum missi
dilecti legati. PROTESTATIO MAG
NORUM PONTIFICUM DE ROMANO

Protestatus esse pterea maiores cesarienses constat
primo suum perprimapales auctores thigauensis con
uentum litteris eorum fuisse. utsecundum primapalia
sata plenario concilio suipresentium facerēt. &ut oportuit requisitus primosuus reppertus non est. sicutdiacon
renunciauerunt. sedquiapposcer idē mauri deplenario
concilio oportere litteras destinari aduenerabilem
fratrem senem innocentium. hasplacuit mitti ut ag
noscat requisitum primosuum inconcilio &minime fuisse
reppertum. DE PLEBIBUS QUAE NŪ
QUAM EPS HABUERUNT.

LXV. Placuit&illud utpleber quaenumquam habuerunt
proprios episcopos nisiexconcilio uniuscuiusque prouincie
&primatis atqueconsensu eius adcuius dioecesim eadem
ecclesia pertinebat. Decretus fuerit minime accipiant.

DE PLEBIBUS UEL DIOECESIB:
EXDONATISTIS CONUERSIS

LXVI. Saneutille plebes quaeconuertuntur adonatistas

& habuerunt episcopos sine dubio inconsulto concilio habere mereantur. Quae autem plebes habuer epm & eo defuncto uoluerint non epm proprium habere sed alicuius epi dioecesim pertinere non eis esse denegandu necnon & illud suggestum est. quod plebes antelegem imperatoꝛ deum tacelata. Quicumque conuertentur epi ad catholica ipsi eas obtinere debeant. Uerum alege unitatis & deinceps oporteat uniuersas ecclesias uindicare sibi epos catholicos. Eorum locorum ad quos locos sub hereticis pertinebant uel conuersorum hereticorum & dioeceses & si quae fortasse sunt instrumenta ecclesiae uel adeius iuspertinentia. Quae uero aliqua usurpauerunt post legem usurpatam conuenta restituant. DE SUG GESTIONE MAURENTII EPI.

LXVII. Adsuggestionem uel postulatum epi maurentii. Cum lecta fuisset schida quam obtulit epus placeat ut quae per sonalegati numidiarum gesta sunt secundum sententiam eiusdem placitum recitata est in conspectu episcoporum. & cumque requirentur hii quo adesse uoluit adiaconis proforibus. Id est seniores anonagermani ac minime inuenirentur secundo uel tertio requisita. Propterea censuit sancta concilium ut litteras ad eundem senem sanctum praerogentur. Quo nouerit uoluntatem plebis memoratae nullomodo iniuriam epi subcumbendum. maurentius epus dixit. Cum requisita sunt seniores anonagermani secundo uel tertio. & non sunt inuenta quibus precepta erat.

aprimate utoccurrerent aduenerabile concilium
quodnunc agitur idibus iunii sui absentiam procurarunt
Idcircodecernat exhacre aliquid sata sura · ne sub molestia
calumniae ipsorum innocens uidear laborare. Concilium
sēm statui debuisse quidem secundum censuram sacer dotalē
exhocconcilio aduersus contumaces ferri sententia sedquia
mansuetudo ecclesiastica seruandaest inomnibus causis pro
miserum adsenem sanctappum &uenerim iudices decon
cilio electos sinedilatione considerare debere incautate
thuburtasensi utnegotio congruum adhibeatur exam̄.
Maurelius epī dixit. Judicespeto sc̄m senem sanctappum.
sc̄m augustanum. florentium. theasium samsutaum secundū
&posidium. hosdecernimihi iubeatis sc̄m concilium concessit
iudices postulatos. Reliquos autem iudices adcomplendū
numerum necessarios eligemabus ipsis seniorib⁹ anouagermanj.
Senex sanctappus curauit decernere. DE PACI
FICANDIS ECCLESIAE
ROMANE ET ALEXANDRINAE.

LX VIIII. Placuit &iam utdedissensione romane atque alexan
drine ecclesie adsēmpapam innocentium scribatur.
Quoutraque ecclesia intra se pacem quam precepit dns
teneat. DE HIS QUI UXORES AUT
UIROS DEMITTUNT UTSICMANEANT.

LX VIIII Placuit utsecundum euangelicam &apostolicam disci
plinam nequedimissus abuxore nequedimissa amarito
alteri coniugatur. sedmanecant. Autsibim &reconcilientur.

Quod si contempserint ad poenitentiam redigantur. In qua causam legem imperialem petendam promulgari. DE PRECIBUS AD ALIA REDICONDIS

† LXX. Placuit etiam hoc a precer que probate fuerint in concilio siue prefationes. siue commendationes seu manus impositiones ab omnibus celebrentur. Ne alie omnino contra omnino fidem proferantur. sed quaecumque cum prudentioribus fuerint conlate dicantur. DE HIS QUI PUBLICORUM IUDICIUM COGNITIONEM AB IMPERATORE POPOSCERINT.

LXXI. Placuit utquicumque ab imperatore cognitionem iudiciorum publicorum petuerit honore proprio priuetur. si autem episcopale iudicium ab imperatore postulauerit nihil eo obsit. DE HIS QUI CUM IN AFRICA NON COMUNICANI VOLUERUNT TRANSMARE SUBSCRIBERE.

Quicumque autem communicant. si in africa intrant marinis ad communicandum obrepserit iactura clericatus excipiat ut per gentes ad commitatum causam suam uel carthaginensi uel romano pontifici. INSINUARE PROCURENT.

LXXII. Placuit utquicumque ad comitatum irrevoluerit informata quae ad urbis rome ecclesiae mittatur inmetur. ut inde etiam ad commitatum formata accipiat. quod si acceperit ad romanam tantummodo formam. et tacens necessitatem quae ad commitatum pergere a communione removeantur. Quod ibi rome ei repentina necessitas

ortafuerit adcommittatum per gendi · Adleg& apud epm urbisrome ipsam necessitatem . &dehoc scripta eiusdem romani epi perferat formate autem quae aprimatibus uel aquibus cumqueepis clericis proprijs dantur · habeant diempasche quodsiadhuc eiusdem anni paschę dies incertus est · Ille precedens adiungatur quomodosole& postconsulatu inpublicis gestis ascribi · Placuit &illud utaduersusdonatistas &pàganos ueleorum super stationes legati missi dehocglorioso concilio · Quicquid utile peruiderint deglorioſissimis principibus impetrent · Placuit&iam petitiomnium epōrum utepistolis omnibus deconcilio dandis sententia sola subscribat · &subscripserē · Aurelius epūs carthaginensis huicdecreto consensi &pre lecto subscripsi · Similiter &ceteri epi subscripserunt ·

CONCIL CONTRAPAGANOS HERETICOS

Basso&philippo uuā consūl · xvi kl iat · carthagine insecretario basilicę restitute inhocconcilio legationem iterum suscepit fortunatianus epūs contrapaganos &hereticos ·

ITEM CONCILIUM CONTRA PAGANOS ETHERETICOS ·

Basso&philippo uuā consūl · iii · id octobris carthagine legationem restituit &florentius epi contrapaganos &hereticos · Eotempore quoseuerus &machanius occisisunt · &propter eorum causam euodius thesaurus &uictor epi caesisunt ·

CONCILIO DECOGNITIONE EPISCOPI ·

Gloriosissimis imperatoribus honorio · viii· &theodosio · iii· augustorum · conss· xviii· kl iul· carthagine inbasilica secunda · Inhocconcilio placuit utnonsibi unusepc̄s uindicet cognitionem getrahuur concilii· Ideo nondescripsi · Qm̄prouinciæ nonuniuersale celebratū est.

CONCIL CONTRADONADONATISTAS

Poſtconsulatum gloriosissimis imperatoribus honorio. viii· &theodosio · iii· augustorum · xviii· kl iul· carthagine inbasilica regiō secundæ · Inhocconcilio legationem sus ceperunt contradonatistas · Florentius · possidius p̄sidius &benenatus epi· eotempore quolexdata est· utlibera uolun quiscultum xp̄ianitatis excipere. CONCIL CIRCA

HERESĒ PELAGII·ET CELESTINI·

LXX V

Gloriosissimis imperatoribus honorio augusto &theodosio· viii· conss· kl maii carthagine insecretario basilice fausti cumaurelius epc̄s uniuersaliconcilio consedissent ad stantibus diaconibus · placuit omnibus episcopis quorum nomina &suscriptiones inditesunt inscā synodo carthagi niensis ecclesiae constituit· QD ADAM ĪNSIT

FACTUS ADŌ MORTALIS·

LXX VI

Utquicumque dicat adam primum hominemmortalem factum itautsiue peccaret siuenonpeccaret moreretur incorpore · hoc est decorpore exire nonpeccatumerito sednecessitate naturæ anathemasit· QD PARVULI

IN REMISSIONEM PECCATORUM BAPTIZENTUR·

LXX VII

Itemplacuit utquicumqueparuulos recensenter abutteris

matrīs baptizandos negat · audiat inremissionem
quidempeccatorum eosbaptizari · Sedmil ex adamtrahere
originalis peccati quodlauacro regenerationis expietur.
undefit consequens utineisforma baptismatis inremissionē
peccatorum · Nonuera sedfalsa intellegatur anathemasit.
Quoniamnon aliter intellegendum est quodait apostolus.
per unumhominem peccatum intrauit inmundum &per
peccatuminmors · Etitainomnes homines pertransiit inquo
omnes peccauerunt nisiquemadmodum ecclesia catholica
ubique diffusa semper intellexit · Propterhanc enim
regulam fidei &iamparuuli quinihilpeccatorum inse
ipsis adhuccommittere potuerunt · Ideo inpeccatorum
remissione ueraciter baptizantur utneis generatione
mundetur quodgenerationetraxerunt · QŌ GRATIA
DĪ NONSOLUM REMISSIONEM TRIBUIT SED
ETIAMPRESTATADIUTORIUM NEPECCETUR.

LXX VIIII. Item placuit utquicumque dixerit gratiamdī qualibet
ficatur per ihm̄xpm̄ dnm̄nrm̄ adsolam remissionem pecca
torum ualere quetiam commissasunt · Non &iam adiutorium
utnoncommittatur anathemasit. QŌ GRATIAXPĪ
NONSOLUM SCIENTIAM TRIBUIT QUIDAGAM̄
SEDETIAMDILECTIONEM NOBIS INSPIRATUR
QUODSCIMUS IMPLERE&AMUS·

LXX VIIII. Item quisquis dixerit eandem gratiamdī per ihm̄xpm̄
dnm̄nrm̄ · propter hoctantum nosadiuuare adnon
peccandum · quiaper ipsam nobis reuelatur &apertur

intellegentia mandatorum utsciamus quidappetere
quid uitare debeamus autem proillamnobis prestari
utquod faciendō cognouerimus &iamfacere diligamur
atqueualeamus anathemasit. Cum enim dicatapostolus
scientia inflat caritas uero edificat. ualdeimpium est ut
credamus ateaqueinflat nos habere gratiamxpi. Et ad
eam quę edificat nonhabere cumsitutrumque donumdi.
&scire quidfacere debeamus &diligere utfaciamus. ut
edificantecaritate scientiam nonpossit inflare. sicut
autemdedō scriptum est. quidoc&hominem scientiam.
Ita&iam scriptum est caritas exdō est. QŌ SINGŌI
GRATIANIHILBONIPOSSIŌIMPLERI.
LXXX Item placuit utquicumquedixerit ideo nobis gratiam iusti
ficationis dari utquod facere libero iubemur arbitrio
facilius possimus implere pergratiam. Tamquam &sigratia
nondaretur. Nonquidemfacile sedtamenpossemus &iam
sinecilla implere diuina mandata anathemasit. Defructib:
enim mandatorum dnīloquebatur ubinon ait. sineme
difficilius poterisfacere. sedait. sinemenihilpoterisfacere.
QUODNONSOLUMHUMILIS
SIXUERAX SCŌRUM UOX ISTAEST SIDIXERIMUS
LXXXI Item placuit utquod ait scī iohannes apostolus. sidixerimus
quia peccatum nonhabemus nosipsos seducimus.
quia peccatum nonhabemus nosipsos decipimus &ueritas
innobis nonest. Quisquis sic accipiendum putauerit uidicet.
propter humilitatem non oportere dicia. Nos non habere peccatū

concil.

nonquiauerittas est anathemasit. Sequitur enimapostolus
&adiungit. Siautem confessifuerimus peccatanra fidelis.e.
&iustus quiremittat nobispeccata &mundet nos abomni
iniquitate ubi satis apparet hoc nontantum humiliter sed
&ram ueraciter dia. Poterat enimapostolusdicere. Sidixerim
nonhabemus peccatum nosipsos exstollimus &humilitas innob
non est. Sedcum ait. Nosipsosdecipimus &ueritas innobis non.e.
Satisoffendit eumquidixerit senonhaberepeccatum. non
uerum loqui sedfalsum. ¶ Oratio dominica sci

LXXXII PRosedicani dimittenobis debitanra.
templacuit utquicumquedixerit morationedominica
ideo dicerescos. Demittenobis debitanra. utnonproseipsis
hoc dicant quianon esteis iamnecessaria itapetitio sedpro
aliis quisunt insuopopulo peccatores. Etideonondicere
unumquemque scorum. Demittemihi debitamea sedde
mittenobis debitanra utbocproaliis potius quamseiustus
petere intelligatur anathemasit. Scisenim &iustuserat
apostolus iacobus cumdicebat. Inmultisenim offendimus
omnes. Namquare addictum est omnes nisiutistasententia
conueniret. &psalmo ubilegitur. Neintres iniudicio cum
seruotuo. qmnoniustificabitur inconspectutuo omnisuiuens.
Etoratione sapientissimo salomoni. Nonesthomo
quinonpeccauit &inlibrosciob immanu omnis hominis
signat utsciat omnis homo infirmitatemsuam. Undeetiam
danihel scisesiustus. Cumoratione pluraliter dicere.
Peccauimus iniquitatem fecimus. &cetera queibiueraciter

& humiliter confitetur nepuraretur quem admodu
quidam sentiunt hoc non desuit sed de populisui potuit dixisse
peccatis. Posteadixit cum orarem & confitere peccata mea
& peccata populi mei dño deo meo. Noluit dicere peccata nra
sed populisui dixerit & sua. Qui nisi futuros istos quitam male
intellegerent tamquam prophetapreuidit. QD UERACIT

LXXX III. ASCIS DICATUR DEMITTE NOBIS DEBITA NOSTRA

I templacuit utquicumque ipsa uerba dominicæ orationis
ubidicamus demitte nobis debita nra. Ita uolunt asasidici ut
humiliter nonueracater hoc dicatur anathema sit. Qui enim
ferat orantem & non hominibus sed ipsi dño mentientem qui
labiis sibidicat. Dimitte uelle & cor dedicat quae sibidemitti untur
debita non habere. DE PLEBIBUS CONUERSIS
AD DONATISTIS.

LXXX IIII I templacuit quoniamquidem ante aliquod annos ecclesia
plenario concilio constitutum est. ut quaecumque ecclesiae
in dioceси constitute antelegem dedonatistas latas catholicæ
factesunt ad eas cathedras pertineant. Per quarum epi
factum est ut catholicæ unitate communicarent. Post
legem autem quaecumque communicauerunt. Illuc pertineant
quo pertinebant cum eenim impar tedonata. Sed quia multa
contraueriie postea inter epm de dioecesibus ortesunt
& oriuntur. Quibus tunc minus uidetur esse prospectum
nunc isto concilio scoplacuit ut ubicumque catholica sint
& pars donati & adduersas cathedras pertinebant. Quo
cumque tempore illic unitas facta est uel facta fuerit.

concil.

siueanteleges siuepost leges adeamcathedram
perueneant · Atquam catholica quaeiam ibifuerat per
tinebat. DE DIOECESIBUS QUALITER
eardiuidant inter se epi tamcatholica quam quiexdonata
parte conuersi sunt. LXXXV.

In tasane utsiepe exdonatistar adcatholicam unitatem
conuersus est. equaliter inter sediuidant easque sicfuerint
inuente. Ubi ambeparter fuerunt id est uralia loca adillu
alia adillum perueneant. Itautille diuidat quiampliur
temporis episcopatum habet & minor eligat · Quodsi
forte unusfuerit locus adeumperueneat quemplereligerit.
Quodsiforte amaqui catholica suum uoluerint & illisuum quiex
donatoparte conuersus sunt plurimorum uoluntas paucoribus
preferatur · siautemparter equalessunt maioristemporis
epo deputetur · siautem itaplurima inueniuntur inquibus
ambeparter fuerunt utnonpossint equaliter diuidi · uelut
simpari numero fuerint distributi eis locis quipartem
habent numerum · Quicumquelocus remanserit hocmeo
seruetur quodsuperius dictum est quamdeunotractaretur
loco. SI QUA DIOECESIS EPS
LXXXVI. Abheresim liberant triennio possideri nullum eam repetat ·
templace & utetiam siquis quam postlegem aliquemlocum
adcatholicam unitatem conuertent · sieum per triennium
meminere petente retinuit · ulterius ab eo nonrepetatur.
Stamenper ipsum triennium fuitepe quipossit repetere
& tacuit. siautemnonfuit nonpreiudicetur matrica ·

Sed liceat cum locus accepere epm quinon habebat
ex ipsodie intra triennium repetere. Itemque si fuerit
epūs ad catholicam ex donati parte conuersus non ei pre
iudicet. Prefinitum tempus sed ex quodie conuersus
est habeat per triennium potestatem repetendi loca
quiad ipsam per tinebant cathedram. De his qui
LXXX VII I adsepiunt pertinere inconuenit his aquibus tenentur fuerint.
templacuit utquicumque epīplebes quasadsuam cathedram
estimant pertinere. Nonita repetunt utcausas suas
epūs iudicantibus agant. sed alio retinente inruerint
siuevolentibus siuevolentibus plebibus causeque detri
mentum patiantur. Et quicumque iamboc fecerint
sinondum est inter epōs finita contentio sed adhucinde con
tendunt illeinde discedat quemconstituerit preter missis
iudicus ecclesiasticis inruisse necsibiquisque blandiantur.
Si a primate ut retineat litteras impetrarit. sed siue habeat
litteras siuenon habeat conueniat eum quitenet. & eius litteras
accipiat uteum appareat pacifice tenuisse ecclesiam adse
pertinentem. si autem illealiquam questionem retulerit
per epm iudices causam finiatur. siue quos eis primates dederint
siuequod ipsos uicinos exconsensu delegerint. De his
quipleber adsepertinentes neglegunt.
LXXX VIII templacuit utquicumque neglegunt loca adsuam cathedram
pertinentia incatholicam unitatem lucrari conueniantur
a diligentibus uicinis epūs iudare nonmorentur. quodsi
intra sex menses adieconuentionis non efficerint quipotuerint eas

concil

lucrari adipsum pertineat · Ita sane ut ille atquem
pertinuisse uidebantur probare potuerit · magis illius
electam negligentiam fuisse preuentam uel eo modo eius
cura sollicitior uetaretur · Cum hoc iudices epi cognouerint
suę cathedrę loca refatuant · sane si epi inter quos causa
uersatur · Diuersarum sunt prouinciarum ille primatur
de iudices in cuius prouincia est locus de quo contenditur.
si autem ex communi placito uicinos iudices elegerint aut
omnium sententia sequantur aut duorum. qd electior
iudicium sententias spernere debet ·

LXXX VIIII. A iudicabus autem quos communis consensus elegerit
non licebit prouocare . & quisquis prouocatus fuerit pro
contumaciam nolle obtemperare iudicabus. Cum hoc prime
sedis epō fuerit probatum d& litteras ut nullus ei communicet
episcoporum donec obtemperet. ut si epūs negle
git suam dioecesim communione priuetur.

XC Si immatricabus cathedris negligens fuerit aduersus hereticos
conueniatur a uicinis epis diligenabus & ei sua neglegenta
demonstretur ut se excusare non possit . Quod si ex die quo con
uentus intra sex menses. si melius prouincia exsecutio fuerit
& moneos ad unitatem catholicam conuertendos curauerint
nonei communicetur donec adimpleat · si autem exsequitor
ad loca nonuenerit nomascribatur epō. de ep̄is
qui donatistas communicasse mentiti fuerint.

XCI. Si autem probatum fuerit eum de communione illorum
fuisse mentitum dicendo eos communicasse. quos eos aliente

noncommunicasse confuterit · etiam episcopatum
amittat · DE PRISE CLERICIS UTŘ

XCII · appellent nisi ad africana concilia ·
templacuit utprbī diaconi uel ceteri inferiores
clerici incausis quas habuerint · fide iudiciis episcoporū
suorum questa fuerint uicini epī eos audiant & inter eos
quicquid est finant adhibita abeis exconsensu epōrum
suorum · Quod si & abeis prouocandum putauerint non
prouocent nisi ad africana concilia uel ad primates pro
uinciarum suarum · Ad transmarina autem quiputauerint
appellandum anullo intra africam incommunione
suscipiatur · DE UIRGINIBUS ET IAM
MINORIBUS UELANDIS

XCIII templacuit utquicumque epōrum necessitate pericli
tantis pudicitię uirginalis cum & uel pretor potens uel
raptor aliquis formidatur uel ficta aliquo mortis
periculosō scrupulo compuncta fuerit nenon uelata moriatur
aut exigentibus parentibus aut hiis ad quorum cura perant &
uelauerit uirginem · seu uelauit inter · XXV · annos ętatis
nonei obsit concilium quod de esto annorum numero con
fectum est · NE DIUTIUS EPI TENEANT

XCIIII meonet ternos exse singuli prouinciarū iudices eligunt ·
templacuit ne diutius uniuersi epī quia ad concilium congre
gatis sint tenerentur obuniuersō concilio iudices ter nos ·
De singulis prouincis eligi · & electis sunt · De prouincia cartha
ginensi · uicentius fortunatianus & clarus · De prouincia

numidia alypius agustanus &refutatur. Deprouincia byza
ana cumsco sene donatiano primate. crisconius iocundus
&emilianus. Demauritania sitafensi seuerianus asiaticus
&donatus. Deprouincia tripolitana plautius qui exmore
legatur unus etmissus qui omnes cumsco sene aurelio uni
uersa cognoscat aquoperat uniuersum concilium utcancar
siuegesta quaeconfecta iamsunt. siuepistolis ipse suscribat
&suscripserunt. aurelius eps ecclesiae carthaginensis. huic
decreto consensi &prelecto suscripsi. similiter &ceteri suscrip
serunt. ITEMCONCIL HUIC INTERFUIT
ECCLESIAE ROMANAE LEGATIO.

Postconsulatu gloriosissimorum imperatorum honorio. xii.
&theodosii. viii. augg. iii. kl. iun carthagine insecretario
basilicae refutaesse. Cumaurelius eps unacumsanctano eccles
potentianae. prouinc italiae primicerii legato romanae eccles
uincentio oculisitano fortunatiano neapolitano mauriano
utiparensi adeodato. simidico pentadio carpitano rufiniano
mutuensi praetextato sicilibbensis quod uultdeo ucrensi candido
abbirtano gallonicano utinensi legatu prouinciae proc. alypio
thag augustano ypponiensium reg &possidio calamensi. S. Aug.
legg prouinc numidiae maximiano aquiregensi iocundo
suffetulensi. maximiano suffetulensi &hilarino horreo
cellor legatu prouinciae birtaeae notario sitafensi &leone
obtensi legatus prouinc mauritaniae sitafensi. Nicello ru
surrensi laurentio icositano &numeriano rusguniensi legatu
prouinciae mauritaniae cheserensis abuniuersali concilio
iudicabus dilectus adfuerabus diaconibus consedisse.

Etquibusdam peractis multa epi ceterorum peragendorū
memorasse conquerentur · sustinere nonposse & adpropriis
ecclesias festinarent · Placuit uniuerso concilio ut ab omnibus
eligerentur · & singulis quibusque prouinciis quipropter
alia peragenda residerent · & factum est uthi adessent
quorum suscriptiones eos adfuisse testantur · QD EXCŌ
MUNICATI AD ACCUSATIONĒ ADMITTI NĪ DEBEANT

XCV. Placuitque omnibus qm superioribus conciliorum decretis
de personis quae non admittendae sunt ad accusationem clericorū
iam constitutum est & quę personę non admittantur non ex
pressum est · Id circo definimus erum rtę ad accusationem non
admitti quipostea quam excommunicati fuerint ipsa ad
huc excommunicatione constringatur · siue sit clericus siue
laicus accusare uoluerit · QD SERUI ET LIBERTI
omnes quinfames personę non debeant accusare.

† XCVI. Item placuit ut omnes seruiuel propriiliberti ad accusationē
non admittantur · uel omnis quos ad accusanda publica crimina
leges publicę non admittunt · Omnis & cum infamię maculis
aspersi · Id est histriones actur pratidimus subiectę personę
hereticum & cum siue pagani seu iudei · sed tamen omnibus quibus
accusatio denegatur mcausis propriis accusandi licentia
non neganda · UTQUI UNUM CRIMEN
non probauerit ad alterum admitti non debeat.

XCVII. Item placuit quotiescumque clerici ab accusatoribus
multa crimina obiciuntur & unum exipsis de quo prius
egerit probare non ualuerit ad cetera ut non admittatur ·
QUI A TESTIMONIŪ ADMITTENDIS

XCV III. Teſtes autem adteſtamonium admittendos quinec accusationem admitti præparati sunt uel etiam quos ipse accusator desua domo produxerit adteſtamonium autem intra annos xiiii. ætatisue non admittatur. DE EPM QUI EX

XCV IIII. Icommunicat eum quisibisoli crimen dic̄ esse confessum. templacuit utiquando epūs dicat aliquem sibisoli propriū crimen fuisse confessum atque illenegat. Nonputat adin iuriam suam epūs pertinere quodilli soli noncreditur. & hisetiā pulo propriae consuetudinis sedicat negantia nollecommunicare.

UT NON TEMERE QUEMQUAM CŌMUNIONE PRIUET EPS

C Quamdiu excommunicato noncommunicauerit suus epūs eidem epō abaliisnon communicetur epūs. ut magis ne dicat inquemquam quod aliis documentur communicare nō possit. Aurelius epūs dixit. Juxta statuta totius concilio congregati & meo medio critatis sententiam. placet facere rerum omniū conclusione. Uniuersitatis designata & digesta huius diei tractatum ecclesiæ gesta suscipiunt. Quaeuero adhuc expressa nonsunt. diesequens per frēs nros sanctum epm philippum & asellum presbyteros uenerabili fratri & co epō nro bonifacio scribemus & suscripserunt. Aurelius epūs hisgesta statutorum apudnos habitas suscripsi. Saturnus epūs ecclesiæ potentinæ prouinciæ picæni legatus ecclesiæ romanæ hisgesta suscripsi. Alypius epūs thagastensis legatus prouinciæ numidiæ hisgesta suscripsi. Agī epūs ypponiensis legatus prouinciæ numidiæ hisgesta suscripsi. Possidius epūs calamensis legatus

prouinciae numidiae hirgefar fuscripsi · uincentius cultu
sitanus hirgefar fuscripsi · fortunatianus neapolitanus hir
gefar fuscripsi · Pentadius carpetanus hirgefar fuscripsi ·
Rufianus maxentius · hirgefar fuscripsi · Quoduultdeus uerensis
hirgefar fuscripsi · Candidus germaniae hirgefar fuscripsi · Callo
mus utichensis hirgefar fuscripsi · maximianus aquensis hir
gefar fuscripsi · Iocundus suffetulensis legatus prouinciae
byzacenae hirgefar fuscripsi · maximus legatus prouinciae
byzacenae hirgefar fuscripsi · Hilarinus horreo celensis
legatus prouinciae eiusdem hirgefar fuscripsi · Ninellus
rusurianensis legatus prouinciae cesariensis hirgefar fuscripsi ·
numerianus rusguriensis legatus prouinciae caesariensis
hirgefar fuscripsi · Leomocriensis legatus prouinciae ces
riensis hirgefar fuscripsi · Aliud leo legatus prouinciae
sitafensis hirgefar fuscripsi · Ceteri epi ducenadecem
& septem fuscripserunt · philippus prbr ecclesiaeromanae
hirgefar anobis recolectar fuscripsi · Asellus prbr legatus
ecclesiae romanae hirgefar fuscripsi quaepernor directer.

INCP EPISTLA BONIICONCIL

africano adbonifatium urbisromae epm̃ per faustinum
epm̃ philippum · & asellum prbr legatus eccle romanae

DIRECTA ·

CI. Domino beatissimo & honorabilifratri bonifatio aurelius
ualentinus primae sedis prouinciae numidiae & ceteri
qui presentes adfuimus numero ducenta decem & septem
exomniconcilio africae · quoniamdn̄o placuit uthebis
quinobis cumegerunt sc̄a fraternitas coepiscopi faustinus

&conpr̃sbyt̃ri philippus &assellus. Nuncbeatae memoriae
epō to simo aquoadnos mandata &litteras adtulerunt.
sedtuaueneratioui quimeius locum esdiumtus constatutus
humilitasm̃a suscribere&. Eabreuiter insinuaredebemus
quae utrorumque concordia terminatasunt. Neeaquaepro
lixis gestorum uoluminibus continentur. Inquibus sal ua
quidem caritate. Nontamen sinepar uo altercationes labore
demoratisumus eagestus delibantes. quae nuncadcausam
pertinent quamquam &ille siadhucesset& incorpore hocacci
pere gratus quouidere& pecatus terminatum domine
frater. Apiarius prb̃t decuius &ordinatione &excommuni
catione fuerat exortum. Nonsolum siccensi uerum&iam
totius africanae ecclesiae nonleuescandalum deomnibus
erratus suis ueniam petens communioni est restatutus. Prior
autem coepiscopus siccensis urbanus quodmeo corrigendum
uisum est sineulla dubitatione correxit. Quiauero paci &qui
eti ecclesiae nontantum adpresens sed&iam imposterum
prospiciendum fuit quoniamtaliamulta precesserat. Utuel
similia uel&iam grauiora deincepi preuaricari oportere.
Placuitnobis utdesiccensi ecclesia retentio salic& honore
gradus suiprb̃t remouetur apiarius. &accepto epistolio
ubicumque alibiuell& &possit presbyterii munere fun
geretur quod eidem ipsi per litteras propriis postulanti.
sine difficultate concessimus sinepriusquam haec causa
isto termino clauderetur. Interaliquediutur nis discep
tationibus uersabamus quiarogatio ipsa postebat. ut
apud acta ecclesiastica afratribus nr̃is. faustino coepō

& philippo atque asello conpresbyteris quaereremur
ut promerent. Quicquid eis nobiscum agendum fuisset &
minutum. Nonnulla quidem sine ullo scripto prosecutis
uerbis. sed cum id potius flagitaremus quod in litteris ferrent
communitorium protulerunt. Quod rectatum nobis & iam
gestis quae secum ad uos defert est allegatum in quo eis quattuor
quedam nobiscum regenda mandata sunt. Unum de appella
tionibus episcoporum ad romanae ecclesiae sacerdotem. Alterum
ne ad comitatum epi impor. tune haurigent. Tertium de tractandis
presbyterorum & diaconorum causis apud finitimos epos
sistuis excommunicatis perperam fuerant. Quartum de
urbano epo excommunicando uel & iam romam euocando.
Nisi eta quae uidebantur corrigenda corrigerent. Quorum
omnium de primo & tertio id est ut romam licet epis pro
uocare. & ut clericorum causae apud suarum prouinciarum
epos finiantur. Iam priore anno & iam litteris nris ad eundem
uenerabilis memoriae zosimum epm data insinuare cura
uimus. ut ea seruare sine ulla eius paulisper sineremus.
Usque adinquisitionem statutorum concilii nicheni. & nunc
de tua poscimur sanctitate utquem admodum eam apud nicheam
a patribus acta uel constituta sunt. sic ea a nobis faciat custodiri.
& ut ab iis uos ista quae in commonitorio adtulerunt faciant ex
erceri. Id est si epr accusatus fuerit & iudicauerint con
gregati epi regionis ipsius ut de gradu suo eicerent eum.
Et appellasse uideatur & confugerit ad beatissimum eccle
siae romanae epm & uoluerit audiri & iustum putauerit
ut reno uetur examen. scribere ei epis dignetur qui in finitima

& propinqua prouincia sunt. ut ipsi diligenter omnia
requirant. & uera fide ueritatis definiant quod si is qui
rogat causam suam. iterum audiri deprecatione sua mouerit
epm romanum utelatere suo prm mittat. Et an potestate
epi quid uellit & quid possit &. Et si decreuerit mittendos esse
qui presentes cum epis iudicent. habentes auctoritatem eius
a quo destinati sunt erit in suo arbitrio. si uero crediderit sufficere
epm ut negotio terminum imponant. faci & quod sapientis
simo suo consilio iudicauerit. Item de presbiteris & diaconibus.
si epi quis irascendus quod esse non debet & cito aut aspere cum
ueatur aduersus prm siue diaconum suum. & exterminare
eum de ecclesia uoluerit. prouidendum ne innocens damnetur.
aut per dat communionem. Habeat potestatem electus ut
fratres inter pellet & causa eius audiatur & diligenter
tractetur quia non oportet ei negari audientia roganti. & ille
epi qui aut iuste aut iniuste reiectus patienter accipiat ut ne
gotium discutiatur ut aut probetur eius aut emendetur
sententia. haec itaque ad aduentum ueritissimorum exem
plariorum nicheni concilii inserta gesta sunt. Quae ubique
admodum ipso quo dapud nos fratres ex apostolica sede
directa allegauerunt communitorio continentur. eo
que ordine uel apud uos in italia custodirentur. Nullo modo
nos talia qualia commemorare iam nolumus uel tollere
cogeremur. sed credimus adiuuante misericordia dni
dni nri quod tua fraternitate romane eccles presidente. Non
sumus iam istum typum passuri. & seruabuntur organa
quae nobis erant non differentibus custodiri debeant.

Cum frater caritate quae secundum sapientiam atque iustitiam quam tibi donauit altissimus. & iam ipsi prospicisse seruanda si forte aliter se habent canones concilii nicheni. Quamuis enim plurimos codices legeremus. sed nusquam inni cheno concilio inlatinis codicibus legimus. Quemadmodum in supra dicto communitorio in dedirecta sunt. Tamen quia hic in nullo codice greco eapotuit inuenire ex orientalibus ecclesiis ubi per hiberentur eadem decreta. Posse & iam authentica repperire magis nobis desideramus afferri. Proquare tuam tuamquoque uenerationem obsecramus ut scribere & iam ipse digneris ad illarum paruum sacerdotes. hoc est eccles antiochie alexandrine & constantinopolitanae. & si alius & iam tue placuerit scitata unde ad nos idem canones apud nicheam ciuitatem a patribus constituta uenient. Ie potissimum hoc beneficium cuncte occidentalibus ecclesiis in dno adiutorio conferente. Quis enim dubitet exemplaria esse ueerissima conct ingrega nicheni sinodi congregati. Que dam diuersis locis & de nobilibus grecis ecclesiis ad lata & conparata con cordant. Quod donec fiat haec quae in communitorio supra dicto nobis allegata sunt. De appellationibus episcoporum ad romane ecclesiae sacerdotem. & de clericorum causis apud suarum prouinciarum episterminandis. Nos usque ad probationem seruaturos esse profitemur. & beatitudinem tuam ad hoc nos adiuturam in diuoluntate confidimus. Cetera uero quae in nostro synodo gesta uel firmata sunt. qm supra dicta fratres nri faustinus coepiscopus philippus & asellus prbis secum ferunt. si dignatur fueris

tuaenota faciem scitata · & aliamanu dnsm̄ tenobis annis
plurimis custodiat beatissimefrater . Suscripserunt nobis quoq:
alypius augustanus possidius marinus & ceteri epi· EXPLIC· Amen.

INCIPIUNT·RESCRIPTA AD CONCIL
africanum cyrilli alexandrini epi authentica concilii nicheni
translata decreto per innocentium prbm transmiserunt quę
& iam epistolę cum eodem concilio nicheno per memoratum
prbm innocentium & marcellum subdiac eccles carthaginensi
sco bonifatio episcopo ecclesiae romanę subdie·

VIKT. DECB SUNT DIRECTA·

CII Dominis honorabilibus scis fratribus coepis· Aurelio·
ualentino · sed & omni sce congregationi carthaginensi
synodo congregate · Cyrillus salutem in dō caritatem uram
scriptam ueneration is urę · multa habenta quaerimonia
cum omnilectia per filium nrm innocentium prb̄ suscepi·
Quibus a nobis speratis ut de sermonrę eccles ueris sima exemplaria
exauthentica synodo apud nicheam ciuitatem metropolim by
thinię a sis patribus constituta atque firmata sub nrę fidei
professione urę dilectioni porrigamus · unde dm̄ honorabiles
fratres salute p̄ eunte necesse habui per harum latorem filium
nrm innocentium prbm̄ fidelissima exemplaria exauthentica
synodo innichena ciuitate bythinię habitaurę carta ta dirigere.
Quod & in ecclesiastica historia requirentes inuenietis· De
pascha uero ut scripsistis nuntiamus uobis· XVII· KL mai
nos futura indignatione celebrare. & aliamanu dr & dnsm̄
scam uram congregationem custodiat quod optamus
Kmi fratres. INCIPIT EPISTOLA ATTICI EPI

CONSTANTINOPOLYTANIADCOSDĒ.

CIII. Dominis scis merito beatissimis fratribus coepis aurelio ualeriano uel ceteris carissimis insynodo apudcarthaginem habitaconsa tutus. Attacus epūs perfilium totorum marcellum subdiaconum urm scripturę dilectionis cumomnigratiarum actione suscepi. Dnōgratias agens quodmerui tantorum fratrum benedictione perfrui dominibeatissimifratres. Scripsissane utueterissimos canones apudnicheam ciuitatem metropolim bithinię apatribus constitutos. Subfidei adsupulationem dirigam. &quis est qui communem fidem uelstatuta apatribus firmata suisfratribus denegȩ. quadere per eundem filiummeum marcellum subdiac urm nimiumfestinantem. Sicutstatutasunt innicheaciuitate apatribus canones inintegro uenussitus direxi petens utprome plurimum urāsca congregatio orare iubeat. Etaliamanu dnī sītatem uram custodiat quodoptamus sci fratres.

INCIPEXEMPLARIACONCILII

nichem directa subdie. VI. KL. Dect post consulatu gloriosissimorum imperatorum honorii. XII. &theodosii. VIIII. augustorum bonifatio urbirromae. epō.

CIIII. Credimus inunumdnīpatrem omnipotentem uisibilium necnon &inuisibilium creatorem &inunum dnmnrmihmxpm filiumdī. Natumexpatre unigenitum hoc est &substantiapatris. Dm exdō lumen exlumine dīuerum exdō uero natumnon creatum eiusdem cumpatre substantię per quem omnia factasunt caelestia &terrena quipropter nos homines &ppr̄ salutemnrām discendit &incarnatus est &homo factus passus est &resur rexit tertiadie ascendit incaelumuenturus

concrt

indeiudicare uiuos & mortuos & inspm scm. Eos uero qui dicunt erat tempus quando non erat & qui ex nihilo factus uel ex alia substantia uel essentia esse aut mutabilem aut conuertibilem filium dicunt anathematizat catholica & apostolica ecclesia. Hic symbolo fidei & iam exemplaria statutorum eiusdem concilii nicheni. a me memorati ponti ficibus annexa sunt. Sicut superius per omnia continentur. Quae nos hic ea iterum conscribi necessarium non esse credimus. INCIP EPISTL concilii africani ad papam celestinum urbis episcopum.

Domno dilectissimo & honorabili fratri celestino aurelius palladius antonius iuuenalis seruandi terrentius. fortunatus martialis. ianuarius obtatus celsius donatus theasius uincentius fortunatus & ceteri qui in uniuersali africano concilio carthagine affuimus. Obtaremus siquidem ad modum scias tua deaduentu apiarii letatos uos fuisse. missis per conprbm nrm leonem litteris intimauit. Itaque quoque de eius purgatione haec scripta cum letitia mitteremus esse & profecto & nra & tua modo alacritas certior nec pp propera uiderentur. Quae adhuc de audiendo quam de auditu pcesserat aduenientes fane ad nos scs fratres & coepo nro fausto concilium congregauimus & credidimus ideo cum illo missum. Qm sicut per eius operam praebyterio ante redditus fuerat. Ita nunc posset de tantis criminibus a tha bracensis obiectis collaborante purgari. Cuius tanta acta immania flagitia decursum nri concilii examen inuenit. ut & memorati patrocinium potius quam iudicium ac defensoris magis operam quam disceptatoris iustitiam superarent. Nam primum quantum obstiterit

omni congregatione diuersas iniurias ingerendo · quasi
ecclesiae romanae asserens priuilegia . & uolens eum a nobis
incommunioni suscipi · Quem tua fatas credens appellasse
quod probare non potuit communioni reddiderat · Quod
minime tamen licuit quod & iam gestorum melius lectioni
cognoscas · Triduano tamen laboriosissimo agitato iudicio cum
diuerse idem obiecte afflictissimi quereremur · uel moras
coepimus fautam uetteri uersationes ipsius apiarii · Quibus
nefandas turpitudines occulere conabatur · Dum iudex iustus
fortis & longanimis magno compendio resecauit · tetriore
quippe pudore obstinatione compressa · Quatenus humidum
caenum impudentia negationis uolebat obruere domino eius
conscientiam coartante · & occulta quae intus corde
tantam quam in uoluntate criminum iam damnabat · & iam
hominibus publicante repente in confessione cunctorum
obiectorum flagitiorum · dolosus negator erupit · Et tandem
de omnibus incredibilibus obprobriis ultro reus seipse conuicit ·
Atque ipsam quoque uenian spem qua eum & credebamus & ob
tabamus · De tam pudendis maculis posse purgari conuertat
ingemitus · Nisi quem istam uenian meritam uno tantum solatio
mitigauit · quod & nos laborare diuturnioris questionis
absoluit · & suis uulneribus qualem cumque medellam
& simulta actus consuetae reluctante confessione puidit ·
Domine frater pfato itaque debitae salutationis officio impen
dio depcamur · ut de incepti aduersa uires hinc uenientem non
facilius admittatis · Nec a nobis excommunicatos in com
munionem ultra uelitis excipere · quia hoc & iam niceno

·concilio definitam facile aduertat · uenerabilitas tua nam
& si de inferioribus clericis uellatis uidetur ibi precauere ·
Quanto magis hoc deepisse uoluit obseruari ne cinsua prouincia
communione suspensi · Actua sanctitate prepopere uel indebite
uideantur communioni restitui · Presbyterorum quoque
& sequentium clericorum improbare fugia si cui te dignum
est repellat sanctitas tua · Quia & nulla patrum difinitione hoc
ecclesiae derogatum est africane · & decreta nicheni siue in
ferioribus gradus clericos · Siue ipsos episcopos suis metropolitanis
apertissime commisserunt · Prudentissime enim iustissime
quae uiderunt quaecumque negotia in suis locis ubi orta sunt
finienda · Nec unicuique prouidentia gratiam sancti spiritus · Defutura
qua equitas xpi sacerdotibus · & prudenter uideatur & con
stantissime teneatur · maxime quia unicuique concessum est
iudicio offensus fuerit cognitorum a concilia sue prouincie ·
uel & iam uniuersale prouocare nisi forte quisquam est qui
credat unicuilibet & possedinmm examinis inspirare iustitiam
& innumerabilibus congregatis in concilium sacerdotibus
denegare · Aut quomodo ipsum transmarinum iudicium
ratum erit · Adqd testatum necessarie persone uel propter
sexus uel propter senectutis infirmitatem uel multis aliis
impedimentis adduci non potuerunt · Nam ut aliqui tanquam
atue sanctitatis latere mittantur · Nullo inuenimus patrum
synodo constitutum quia illud quod pridem per eundem
coepm nrm fuisanum · tanquam ex parte nicheni concilii
exinde transmissis in concilium ueteribus · quia capiuntur
nichenia sco cyrillo coepo nro alexandrine ecclesiae

EXPLIC AFRICANI CONCIL.

& uenerabili attico constantinopolitano antistite ex au
thenaco missis. Quae & iam antehoc per innocentium prbm
& marcellum subdiac perquos ad nos abeis directa sunt. Uenera
bilis memoriae bonifatio epo decessoriuro anobis transmissa sunt.
Inquibus tale aliquid nonpotuimus reperire. Executores
& iam clericos uros quibusquepotentabus nolite mittere. Nolite
concedere nefumosum typhum seculi ecclesiam xpi quae luce
simplicitas & humilitatis diem. Dm uidere cupientibus profert
uideamur inducere. Namde fraternro fausano amoto iam
prosus nefandis nequitus dexpi ecclesia dolendo apiario
securissimus. Quod eumprouitatem & moderatione tuae sci
tatis. salua fraterna caritate ulterius in africa minime patiant.
Et alia manu dns. Scitatem uram peuolongiore orantem
pronobis custodiat domine frater. EXPLICIT
AFRICANI CONCILII. INCIPIT
EPISTOLA DECRETALIS PAPAE
siricii siricius himerio epo tarraconensi salutem.

Siricius papa successit Damaso a. 385. obiit. 398.

Directa addicessorem nrm scē recordationis damasum
fraternitatis tuae relatio. meam in sedem ipsius constitutu
quia sicdns ordinauit. Inuenit quem cum in conuentum fratrū
solita tus legeremus tantum inuenimus quae reprehensione
& correctione sint digna. Quanta obtaremus laudanda
cognoscere. Et quia necesse nos erat in eius labores caras q:
succedere. cuper dignatam suscessimus in honorem facto
ut oportebat. primitus meae prouectionis indicio ad
singula prouidns aspirare digna tus est. Consultationi
tuae responsum competens non negauimus quia officium

consideratione non ē nobis dissimulare · Non est tacere
libertas quibus maior cunctus xp̄iane religionis zelus
incumbit · Portamus honera omnium quigrauantur quin
immo haec portat innobis beatus apostolus petrus quinos
inomnibus utconfidimus administrationis suę protegit &tuetur
heredes· OGARRIANIS ÑREBATIZANDIS·

Primamque pagine tuę fonte signata baptizatos abimpiis
arrianis plurimos adfidem catholicam festinare·&quordam
defratribusnris eosdem denuo baptizare uelle quodnonlicet.
Cumhoc fieri&aplis uetis &canonibus contradicant · & post
cassatum ariminense concilium missa adprouincias auene
randę memorię prodecessoremeo liberio generalia decreta
prohibeant · Quosnos cumnouatianis aliisquehereticis
fieripresit insynodo constitutum. per inuocationem solam sepa
rentur spū episcopalis manus inpositione catholicorum
conuentui sociamur · Quod &iam totus orienș occidensque
uotodit aquotramite · uosquo que posthacminime con
uenit deuiare sinonuultis anrocollegio synodali sententia
separari· UTPRETER PASCHA
& pente costen baptismanoncelebretur·

Sequitur dediuersis baptizandorum pro ut unicuique
libitum fuerit improbabilis &emendata confusio quae
anris sacerdotibus quodcommoda dicamus nonratione aut
oritatis alicuius · sedsola temeritate p̄sumitur utpassim
ac libere natalicis xp̄i seu apparitionis · nec non &apostо
lorum seu martirum festiuitatibus innumere · utasseris
pleber baptismi mysterium consequantur · Cumhocsibi

priuilegium apudnos &apud omnes ecclesias dominicū
specialiter cumpentecosten suopascha defendat. Quibus
solus per annum diebus adfidem confluentibus generalia
baptismatis tradi conuenit sacramenta. His dumtaxat electis
qui antequadragintа uel eoamplius diesnomen dederint.
& exorcismis cotidianisque orationibus atqueeiusmi fuerint
expiati. Quatenus apostolica illaimpleatur preceptio. ut
expurgato fermento ueteri noua incipiat esse conspersio.
sicut sacra ergo paschalem reuerentiam innullodiamus
esse minuendam. Iamfantibus quinecdum loquipotest
per ætatem uelhis quibus inqualibet necessitate opusfuerit
sacriunda baptismatis. Omniuolumus celeritate succurri.
neadnostrarum perniciem tendat animarum. sinegato desi
derantibus fonte salutari. Exeant unusquisque deseculo
& regnum perdat & uitam. Quicumque & iam discrimen
naufragii hostilitatis incursum obsidionis ambiguum uel
cuius libet corporalis. Egritudinem desperationis inciderint
& sibi unico credulitatis auxilio poposcerint subueniri.
Eodemquoposcant momento temporis expertæ regene
rationis premia consequantur. Actenus erratum inhac
parte sufficiat. Nuncpfatam regulam omnesteneant
sacer dotes quamolim abapostolicæ petre. superquam
xps uniuersalem construxit ecclesiam soliditate diuelli.

DE APOSTATIS. III.

Adiectum est & iam quosdam xpianos ad apostasian
quoddicinefas est transeuntes. & idolorum cultu

ac sacrificiorum contaminatione profanatos. quos xpi
corpore & sanguine quodudum redempta fuerant renascendo
iubemus abscidi. & si resipiscentes forte aliquando fuerint
ad lamenta conuersi. hi quamdiu uiuunt. agenda poenitentia
est & in ultimo fine suo. Reconciliationis gratia tribuenda
quia docente dño. Nolo mortem peccatoris tantum ut con
uertatur & uiuat. QUOD NON LICEAT
alteri us sponsam ad matrimonii iura sortiri.

IIII. De coniugali autem uelatione requisitus. sed is ponsatam
alii puellam alter in matrimonium possit accipere. hoc nefiat
modis omnibus inhibemus quia illa benedictio quam nuptura
sacerdos imponit apud fideles cuiusdam sacrilegii instar est
siu lla tranis gressione uiolatur. DE HIS QUI
penitentiam minime seruauerunt.

V De his ueronon incongrue dilectio tua apostolicam sedem
credidit consulendam. Qui acta poenitentia tamquam canes
ad sue admoniti us prisinos & uolutabra redeuntes. & in lupe
anculum & ludicras uoluptates & noua coniugia & inhibitos
denuo appetuere concubitus. Quorum professam incontinentiam
generata post absolutionem filios prouiderunt.
De quibus quia iam suffugium non habent poenitendi. Id
duximus decernendum ut solamina ecclesiam fidelibus ora
tione iungantur. Sacre misterio rum celebritatu quamuis
non mereantur inter sint. A dominice autem mense con
uiuio segregentur. ut hac saltem defrictione correpta & ipsi
inse sua errata castigent. & alii s exemplum tribuant
quatenus a obscenis cupiditatibus retrahantur. quibus tamen

quonam carnali fragilitate ceciderint · uiatico munere
cumaddnm ceperint proficisci · percommunionis gratiam
uolumus subuenire · quamformam &carta mulieres quaese
postpenitentiam talibus pollutionibus deiunxerunt

DE MONACHIS ET VIRGINIBUS PROPOSITUM NON SERVANTIBUS.

VI Preterea monachorum quosdam atque monacharum
abiecto pposito sātatis imantam protectaris demersos esse
lascuam · utpriur clanculo uelut submonasteriorum pextatu ·
Inlicita acsacrilega secontagione miscuerint · Postcauero in
apruptum conscientie desperatione perducti · Deinde ut sanc
xabus libere filios procrearint · quod &publice legis & ecclesiastica
iura condemnant · hasigitur impudicas detestabilesq: personas
amonasteriorum coetu · Ecclesiarumque conuentibus eliminandas
ese mandamus · quatenus retrusse insuis ergastulis tantum faciant
continuo lamentatione deflentes · purificatorio possint poeni
tudinis igne dequoquere · Ut eis uel admortem salus solui
misericordie intuitu per communionis gratiam possit andul
gentia subuenire. DE CLERICIS INCONTINENTIBUS:

VII Veniamus nunc adsacratissimos ordines clericorum quosinuene
rande religionis iniuriam · Iraperuras proumcas calcator
atque confusos cantatuque insinuante repperimus · uthieremie
nobis uoce dicendum sit · Quis dabit capiti meo aquam aut oculis
meis fontem lacrimarum &flebo populum hunc die ac nocte ·
Si ergo beatus prophēta adlugenda populi peccata non sibi iam
lacrimas posse sufficere · quamnos possumus dolore perculli ·
Cum eorum quinnrō corpore compellimur facinora deplorare ·

Quibus precipue secundum beatum apostolum paulum. Infantia
cotidiana & sollicitudo omnium ecclesiarum indefinenter incubit.
Quis enim infirmatur & non infirmor quis scandalizatur & non ego.
plurimos enim sacerdotes xpi atque leuitas post longa consecrationis
sue tempora tam de coniugibus propriis quam & iam de puericia sobole
didicimus procreasse. & crimen suum hac prescriptione defendere
quia nec in veteri testamento sacerdotibus administrii generandi facultas
legitur adtributa. Dicat mihi nunc quisquis ille est sectatur libidinū
p̄cepta eorumque amatorum. si fama est quia in lege moysi passim sacris
ordinibus ad dñm laxata sunt frena uxoriae. Cur eo quibus
committebantur sc̄a sc̄orum promoueri dicent. sc̄a esse quia & ego
sc̄s sum dñs d̄s tu. Cur & iam procul a suis domibus annouicatus
in templo habitare iussi sunt sacerdotes. hac uidelicet & ratione ne uel
cum uxoribus possint carnale exercere commercium ut conscientię
integritate fulgentes. Acceptabile deo munus offerrent quibus
expleto deseruitionis tempore uxorii usus soluit successionis
causa fuerat relaxatus quia non ex alia mihi ex tribu leui quisquam
ad̄ ministerium fuerat p̄cepit admissus. unde & dñs ihs cum nos
suam lustrasset & aduentu. In euangelio protestatur qui legem
uenerit implere non soluere. & ideo ecclesiam cui sponsus ē.
forma casta gaudet uoluit splendore sanctitatis ornare. ut in die iudicii cum
rursus ad uenerit sine macula & ruga eam possit. fiat per apostolū
suum infatuit reperire quarum sanctionē omnis sacerdotes
atque leuitę inolubili lege conteneri mur ut a die ordinationis
nr̄ę sobrietati accubitui & concordiae mancipemur & corpora.
Ut modo per omnia dō nr̄o in hir quae cotidię offerimur
sacrificia placeamus. Quia autem in carne sunt dicente electionis

uasdōplacere nonpossunt · uos autem iam non estis incarne sedinspū · Si tamen spūdī habitat inuobis · & ubipoterit nisi incorporibus sicutlegimus · sūdīspūs habitare & quialiquanta dequibus loquimur utuasscitas retulit nelapsos esse sedeflent. His acondituone misericordiam dicamus nonnegandam · ut sine ullo honoris augmento inhocquoddetectasunt quamdiu uixerint officio perseuerent · si tamenposthac conuenienter se studuerint exhibere · Si uero quisiicta priuilegii excusatione nituntur ut sibiasserunt ueteri hoclege concessum · Nouerintseabomni ecclesiastico honore quoindigne usisunt · Apostolicę sedisauc toritate deiectos · Necumquam posse ueneranda adtrectare misteria aquibus seipsos · Dumobscenis cupiditatibus inhiant pribauerunt · & quiaexempla p̄sentia cauere nos p̄monent infuturum · quilibet · eps prbt atquediac · quodnonoptamus deinceps fuerit talis inuentus · Iamnunc sibi omnem per nos indulgentię additum intellegat obseruatum · quia ferro necesse est excadantur uulneraque fomentorum nonsenserint medicinam. DE CLERICIS QUALES DE ANI PROMOUERI.

VIII Dicimus etiam licenter aclubere inexplorate uitae hominem quibus etiam fuerint numerosa coniugia adp̄fatas dignitates · prouitacumque libuerit adspirare. Quod nontantū illis quiadhaec immoderata ambitione perueniunt · quantum metropolitanis specialiter ponatisabus imputamus · Quidum inhibitas ausibus conhibentdīnī · Quantum inse est p̄cepta contemnunt · & ut taceamus quod altius suspicamur · ubi illud est quoddnīnī data per moysen lege constituit dicens:

Sacerdotes mei semel nubant. & alio loco sacerdos uxorem uirginem accipiat. Non uiduam non repudiatam non meretricem. Quod secutus apl exper secutore p̄dicatur unius uxoris uirum. Tam sacerdotem quam diaconum fieri debere mandauit. Quae omnia ita u̾rārum regionum despiciuntur epi. Quasi in contrarium magis fuerint constituta. & quia non est nobis debuiusmodi usurpationibus neglendum. Ne ordinationis dn̄i nr̄i iusta corripiat quae dicit. uidebas furem & currebas cum eo & populum tuum cum adulteris portionem. Quid abuniuersis posthaec ecclesiis sequendū sit. Quid uitandum generali pronunciatione decernimus.

DE CLERICONUERSATIONE.

VIIII. Quicumque itaque sc̄ecclesiae uouit obsequiis suis sanctis antepubertatis annis baptizari & lectorum debet ministerio sociari qui accessu adolescentiae usque adui cesimum ętatis annum si probabiliter uixerit una tantum & ea quam uirginem communi per sacerdotem benedictione perceperit. uxore contentus aclinus & subdiac esse debebit. postque ad diaconii gradum sese ipse primitus continentia precunte dignum probarit accedat. ubi si ultra quinque annos laudabiliter ministrarit congruę praerogatiuum consequetur. Exinde post decennium episcopalem cathedram poterit ad ipsa. si tamen per hęc tempora integritas uitae haec fides eius fuerit approbata.

DE CRANO QUIS.

X. Qui uero iam ętate grandeuus melioris propositi conuersatione prouocatus ex laico ad sacramenti unitatem

peruenire festinat · Desiderii sui fructum nonaliter
obtineat nisi eo quod baptizatur tempꝰ statim lectorum
aut exorcistarum numero sociatur · si tamen eum unum habu
isse uel habere & hanc uirginem accepisse constiterit uxorem ·
Quidum minister fuerit expleto biennio per quinquennium
aliud acolitus & subdiac fiat · & sic ad diaconatum si per haec
tempora dignus iudicatus fuerit promoueatur · Ex inde iam
accessu temporum presbyterium uel episcopatum si eum cleri
ac plebis euocauerit electio non immerito sortietur ·

q̃ clericus qui secundam duxerit deponatur ·

XI Quisquis sanctae clericus aut uiduam aut certe secundam
coniugem duxerit omni ecclesiastica dignitatis
priuilegio noxnudetur · Laicatantum sibi communione
concessa · quam ita demum poterit possidere · si nihil postea
quod hanc perdat admittat.

quae femine cum clericis habitent

XII · Feminas uero nonalias esse patimur in domibus clericorũ
Nisi eas tantum quas propinquitatis solas necessitatis causas
habitare cum his dem synodus nichena p̃misit ·

de monachor promotione ·

XIIII Monachos quoque quotamen morum grauitas & uitae
actibus infantiae scã commendat clericorum officiis
adgregari · & optamus & uolumus ita utquinquagesimum
simum ętatis annum suis inmoribus per grados singulos
crescente tempora promouentur ordinibus & sic ad diaco
natus uel presbyterii insignia maturę ętatis consecratione

peruenant · Nec salus ad episcopatus culmen ascendant · Nisi iuxta eadem que singulis dignitatibus superius prefiximus tempora fuerint custodita · QUOD POENITENS NON SIT CLERICUS ·

XIIII Illud quoque nos parfuit prouidere utsicut poenitentiam agere cuiquam non conceditur clericorum · Ita & postpeni tudinem ac reconciliationem nullum quam laico liceat honore clericatus adipisci · Quisquam uis sit omnium peccatorum contagione mundatus · Nullatamen debent gerendorum sacramentorum instrumenta suscipere · quidu dum fuerint uasa uitiorum · UT SI PER IGNORANTIAM poenitentes dicamus ue uidue ue martus clerr factus fuerit NON PROMOUEATUR ·

XV Et quia his omnibus quae in reprehensionem ueniunt sola excusatio ignorationis obtenditur · Cui nos interim solus pietatis intuitu necesse est clementer ignoscere · Quicumq: poenitens quicumque digamus quicumque uidue martus ad sacram militiam indebite & inconpetenter irrepsit · hac sibi condicione a nobis ueniam intellegat relaxatam · Ut in magno debeat computare beneficio si adempta sibi omni spe promotionis · In hoc quoque inuenitur ordine per petua stabilitate permaneat · si aturi posthac prouinciarum om nium summi antistites · quod si ultra ad sacros ordines quem quam de talibus crediderint ad sumendum · & de suo & de eoru statu quos contra canones · & inter dicta ultra prouexerint congruam apostolica sede promendam esse sententiam · Explicuimus ut arbitror frater carissime uniuersa

finit epł pāp · sirici ·

quaedigestasunt inquerellam · & adsingulas causas dequibus
per filiumnrm bassianum prbm adromanam ecclesiam · utpote
adcaputtui corporis retulisse suffragia quantum opinior
responsa reddidimus · Nunc frater mitatis tuaeanimum adser
uandus canones & tenenda decretalia constituta magis acmagis
mandamus · Ut haecquaeadtua consultare scripsimus omnium
coepiscoporum nrorum perferri facias notationem · & nonsolum
eorum qui intuasunt diuersi constituta · sed & iam aduniuersas
carthaginenses acboeticos lusitanos atque gallicos uel eos
quiuicinis tibiconiungant · hincinde prouincis haecquaeanobis
sunt salubri ordinatione · dispositа sublitterarum tuarum pro
secutione mittantur · & quamquam statuta sedis apostolicę uel
canonum uenerabilia definita · Nulli sacerdotum dni ignorare
liceat uerum · Ut illustramen & prouinciae tuae sacerdotii tui dilec
tionitaę esse admodum poterit gloriosum · sicaque eadem specia li
nomine generaliter scripta sunt · per unanimitatis tuae sollici
tudinem manuiuersorum fratrum nrorū notitiam perferantur ·
Quatenus & quae anobis nonimsulte sedprouide subnimia
cautela & deliberatione sunt & salubriter constituta immeme
rata permaneant · & omnibus imposterum excusationibus
ad nos quisammulli apudnos patere poterit inferatur ·
Dat · iij · id feb arcadio & bautō. VOCC CONSS

Mortuus a°. 417.
15 annis sedit. sub
arcadio etc.

INCIPIT EPISTOL REGULARIS PAPE INNOCENTII ·

I Innocentius decimus epō egubino salutem in christo aeccle si
astica utsunt abeatis apostolos tradita · Integrauellent
seruaredni sacerdotes · Nulladiuersitas nullauaretas inipsis
ordinibus & consecrationibus haberetur · sed dum unusquisque

tipit ept pap innocenti.

nonquodtraditum eſt ſedquodſibi uiſum fuerit. hocexiſtimat ee
tenendum. Indediuerſa indiuerſis locis uelecclesiis autteneri
autcelebrari uidentur. hacfitſcandalum populis. Quidumneſciunt
traditionem antiquas humanapſumptione corruptas putentſibi
autecclesias nonconuenire autabapoſtolis uelapoſtolicis uiris
contrarietatem inductam. Quisenimneſciat autnonaduertat.
Idquod aprincipe apoſtolorum petro romane ecclesiae traditū e
acnunc usque cuſoditur abomnibus debere ſeruari. necſuper
duci autintroduci aliquid quod autauctoritate nonhabeat.
Autaliunde accipere uideatur exemplum. Preſertamcumſit
manifeſtum inomnem italiam. galliasispaniasafricam atque
ſiciliam insulasque interiacentes. nullum instituisse ecclesias.
niſieos quos uenerabilis apl petrus autеius ſucceſſores conſtituerint
ſacerdotes autlegant. sinhis prouinciis aliusapoſtolorum
inuenitur autlegitur inuenisse. docuisse. Qui sinonlegunt
quia nuſquam inuenient. Oportetnos hocſequi quodecclesia
romana cuſtodit. aquaeos principium accepisse nondubiū eſt.
Nedum peregrinis aſſertionibus faudeant capudinſtitutionem
uideantur omittere. ſepedilectionemtuam adurbem uenisse
acnobiscum inecclesia conuenisse nondubium eſt. &quem
morem uelinconſecrandis miſſeris. uel inceteris agendis
arcanis teneat cognouisse. Quod ſufficere& arbitrarer ad
informationem. ſipreceſſorestui minus aliquid autaliter
tenuerint ſtatu certum habere niſi dealiquibus conſulendos
noſſe duxiſſes. Quibusidcirco reſpondimus nonquote
aliqua ignorare credamur. ſedumaiore auctoritate
uel tuas inſtitutas uelſiquis romane ecclesiae inſtitutionibus

·errant · autcommoneat autindicare nondifferat· uti re ·
ualeamus quisint quiautnouitatem inducant autalteriusecclesie
quam romane exisamant consuetudinem esse seruandam.

DE PACE POST CONFECTA MYSTERIA DANDA·

I Pacem igitur asseris anteconfecta mysteria quosdam populis
imperare uelsibimet sacerdotes tradere· Cumpost omnia quę
aperire nondebeo paxsitnecessaria indicenda· perquam
confit& populum adomnia queinmysteriis aguntur atqueim
ecclesia celebrantur· prębuisse consensum acfinita essepacis
concludentur signaculo demonstrentur· DE NOMINIB:

II· † Denominibus· ANTE CONSACERDOTIS NECTIANDIS·
uero sectandis· antequampacem sacerdos faciat atqueeorum
oblationes quorumnomina recitandasunt sua oratione cōmend&.
Quamsuper fluumsit &ipse prosuaprudentia recognoscat· ut
cuius hostiam necdumdō offerat eiusantesit· nomen insinuet·
quam uisilli incognitum nihilsit· prius uero oblationes sunt
commendande· Actunc eorum nomina quorumsunt edicenda
uiuentes sacramysteria nominentur· nominibus alia quaeante
premittamus utapsis misteriis uiamfuturis praebus apperi
amur· QŌ NDEBEANT BAPTIZATI NISI AB EPIS CSIGNARI

III· Deconsignandis uero infantibus manifestum est· Non abalia
quam abepō fieri licere· Nampbr licet sint sacerdotes pon
tificatus tamen apicem non habent· Hocautem pontificibus
solis deberi utuelconsignent uelparacletum spm tradant·
Nonsolumconsuetudo ecclesiastica demonstrat· uerumilla
lectio actuum apostolorum quę asserit petrum &iohannem
·essedi rectos quiiam baptizatis tradant spmsm· Nampbis

seu extra epm seu pre sente epo cum baptizant chrismate · baptizatos unguere licet sed quod ab epo fuerit consecratum. Non tamen frontem ex eodem oleo signare quod solus debetur epo cum tradunt spm paracletum uerbis uero dicere non possum. Ne magis prodere uidear quam adconsolationem respondere.

QD SIT OMNI SABBATO IEIUNIUM.

Sabbatum uero ieiunandum esse ratio euidentissima demonstrat. Nam si diem dominicum ob uenerabilem resurrectionem dnī nr̄i ih̄u x̄pi non solum in pascha celebramus uerum etiam per singulos circulos ebdomadarum ipsius diei imaginem frequentamus. Si sexta feria propter passionem dnī ieiunamus sabbatum preterire non debemus quin tristitiam atque lectitiam temporis illius uidetur includat. Nam utique constat apostolus biduo isto et immerore fuisse et propter metum iudeorum se occultasse. Quod utique non dubium est in tantum eos ieiunasse bi duo memoratur ut tra dito ecclesiae habeatur triduo sacramenta penitus non celebrari. quae for mam utique per singula tenenda est ebdomadas propter id quod cummemoratio diei illius semper est celebranda. quod si putant semel atque uno sabbato ieiunandum. Ergo et dominicam · & · vi · f̄ · semel in pascha erit utique celebrandum · si autem dnī diei · ac vi f́ · per singulas ebd reparanda imago est · Dementis est bidui agere consuetudinem sabbato preterisso cum mundi sit parem habeat causam · a · vi · uidelicet feria in quadris passus est quando et a dii nferos fuit · ut tertia die resurgens redderet lectitiam post biduanam · tristitiam precedentem

Nonergonos negamus · vi· f̄· ieiunandum sed dicimus & sabb
hoc agendum quia ambo dies tristitiam aplis uel his qui xp̄m
secuti sunt indixerunt · Qui die dominico hilaritati non solum
ipsum festissimum esse voluerint · uerum & iam per omnes
ebdomadas frequentandum esse duxer̄· DE PERACTO
CIUITATIS PRBI DIRIGENDUM·

V Defermento quod die dominica per tatulus mittamus superflue
nos consulere uoluisti · Cum om̄s ecclesiae nr̄ae in tra ciuitatem
sint constitute quarum prbi qui adie ipso propter plebem
sibi creditam nobiscum conuenire non possunt· Idcirco fer
mentum a nobis confectum per acolathus accipium · ut sea nr̄a
communione maxime illa die non iudicent separator · Quod
per parroecias fieri debere non puto qua non longe portandas
sacramenta · nec nos per amittenia diuersa constituat prbis
defamamus & prbi eorum conficiendorum ius habeamt atq:
licentiam· DE ENERGUMENIS BAPTIZANDIS·

VI· Debis uero baptizatis quipostea demonio aut uitio aliquo
aut peccato inter ueniente arripiuntur · quaesiurt dilectio
tua si aprbo uel diacono possint aut debeant consignari ·
quod hoc nisi epī praecipere non licet nam eis manus inponenda
omnino non est nisi epī auctoritatem dederit id efficiendi ·
ut autem fiat epī eius imperare ut manus eis uel aprbo uel
aceteris clericis inponatur · Nam quomodo id fieri sine magno
labore poterit ut longe constitutus energuminus ad epm
deducatur · cum sit talis casus ei in tranere accederit nec fieri
ad epm nec referri ad sua facile possit. DE POE
NITENTIBUS·

VII. Depoenitentibus autem quisibe exgrauioribus cōmissis siueexle uioribus paenitentiam gerunt · sinulla inter ueniat egritudo · VSQ̄ ANTE PASCHA ·

Eis remittendum romanę ecclesiae consuetudo demonstrat · Ceterorum depondere estimando delectorum sacerdotis estudicare · utadtendat adconfessionem penitentis & adfletus atquelacrimas corrigentis actumiubere dimitti · Cumuiderit congruam satisfactionem · sanis quis egritudinem inciderit atque usque addesperationem deuenerit ei · Est antetēpus paschę relaxandum nedefecto absquecommunione discedat ·

DE EPISTOLA SCI IACOBI APTI IN QUA PRO INFIRMIS ORARE PRECIPITUR ·

VIII Sane quoniam dehoc sicuta deceteris consulere uoluitdilectio tua adiecit · & iamsifiliusmeus celestinus diaconus inepistola sua esse atuā dilectione positum · Illud quodmbeati apostoli iacobi epistolam conscriptum · ē · Infirmatur quis inuobis inducat prbōs & orent super eum unguentes eum ōleo innominedn̄i · & oratiofidei saluabit infirmum & susciteteallumdn̄s · & sin peccatis fuerit remittetur ei · quod non estdubium defidelibus egrotantibus accipi · uel intellegidebere qui sc̄o oleo chrismatis per unguipossunt · qđ abepō confectum nonsolum sacerdotibus sedomnibus uaxpīanis licitum sua autsuorum necessitate unguendum · Ceterumillud superfluum uideamus adiectum · utdeepō ambigatur quod prębyteris licere nondubium est · Namidarco praerbyteris dictum est quia epī occupationibus aliis impediti adomnes languidos ire non possunt · Ceterum siepe aut postea utdignum ducat aliquem asesitandum

& benedicere & tangere xpisma sine unctione potest
cuius est ipsum xpisma conficere. Nam poenitentibus reliqua
negantur sacramenta. istud fundi non potest quia genus est sacramenta.
quomodo unum genus putatur posse concedi. hinc igitur frē
carissime omnibus quae tua dilectio uoluit a nobis exponi.
prout potuimus respondere curauimus ut ecclesiastica romanam
consuetudinem a qua originem ducit seruare ualeat atque custodire.
Reliqua uero quae tibi fas non erat. Cum ad fueris interrogata
poterimus edicere. Erit autem potentiae dni & iam id procurare
ut & tuam ecclesiam & clericos nros qui sub tuo pontificio diuinis
famulantur officiis bene instituas. & aliis formam tribuas
quam debeant imitari. Data xiiii kl apl theodosio augusto
vii. & palladio. uu cc ss. EXPLICIT EPISTOLA

Epistola papae innocenti. Incipit eiusdem alia.

Innocentius uictricio epō. rato manenti salutem. & sicut abi frāt
carissime promerito & honore sacerdotii quo plurimum
polles. uiuendi & docendi ecclesiasticae regulae notae sunt omnia
neque est aliquid de quod sacris lectionibus tibi minus collectum
esse uideatur. tamen quia romanae ecclesiae normam atque
auctoritatem magnopere postulasti. uoluntati tuae morem
admodum gerens degesta uitae & morum probabilium disciplinas
annexas litteris meis misi. per quas aduertant ecclesiarum
regionis uicinae populi quibus & regulis xpianorum uita. In sua
cuiuscumque professione debeat contineri qualisq: seruetur
in urbis romae ecclesiis disciplina erit dilectioni tuae pplebes
fintimas. & consacerdotes nros qui in illis regionibus proprias
ecclesias p̄sident. Regularum hunc librum quasi didascali

Incipt eiusdem alia.

cum atque monitorem sedula insinuare ut&nros cognoscere
&adfidem confluentium mores. ualeant docendi soliditate
formare. Aut enim propositum suum exhac nra congruenta
lectione cognoscent. Aut siquid adhuc desideratur facile poter
ex bona imitatione supplere. Incipiamus igitur adiubante
scō apostolo petro. per quem &apostolatus &episcopatus
inxpo cepit exordiū. utquoniam plures sepe emerserunt
cause que in aliquantis non erant causę sed crimine. Ut de cetero
sollicitudo sit unicuique sacerdoti in sua ecclesia curam huius
modi habere. Sicut apls pdicat paulus talem ecclesiam dō exibendā
Non habentem maculam aut rugam ne aliquius mor ude ouis
afflatu conscientiā nra contaminata uioletur. propt corrigitur
quiue ignorantiam uel desidia non tenent ecclesiasticam disci
plinam &multa non psumenda psumunt. Recte postulasta
utamillis parabur is aut modiquamten&ecclesia romana forma
seruetur. Non quod noua precepta aliquaimperentur. Sed
ea quae per desidiam aliquorum neclecta sunt. Ab omnibus
obser uari cupiamus quae tamen apostolica &patrum traditione
sunt constituta. Scriptum ē namque ate solono censer. ij.
ad timotheum paulo monente. state &tenete traditiones quas
siue per uerbum siue per epistolam illud certe tuam deb&mente
uehementius excitare. ut ab omni labe seculi is aut immunis
ante dī conspectum securus inueniar. Cui multum enim creditur
plus ab eo exigitur. Ergo qm non pro nobis tantum sed pro populo
xpi cogimur prestare rationem. Disciplina dī scifica populum
erudire debemus. Exstiterunt enim nonnulli qui statuta maiorū
non tenentes en castitatem ecclesie suap sumptione uiolant.

Populi flabore sequenter & diiudicium nonamenter. Ergo
nesilentio nro exhisamenur hisprebere consensum. Dicentedno.
uidebas furem & currebas cum eo. haecsunt quaedeincepsin
turtu diuiniudicii. Omnemcatholicum epm expedituscustodire.

QUODEXTRACONSCIGNTIAMETRO POLITIAMNONORDINETUR EPS.

VIIII. Primum utextra conscientiam metropolitani epi nullus
audeat ordinare. Integrum enimiudicium est quodplurimorū
sententiis confirmatur. Necunus epūs ordinarepsumat nefurtauū
beneficium prefatarum uideatur. hocenim & asinodo nicheno
constatum atque definitum. QUIADCLERUM
admittinonpossunt & addericorum causis adproprius ter-

MINENTUREPISCOPIS.

X Item siquis post remissionem peccatorum angulummilitiae secularis
habuerit addericatum admitti omnino nondebeat. siquaeaut
causis uelcontentiones interdericostamsuperioris ordinis quam
& iam inferioris fuerint exortae. utsecundum synodum nichenam
congregatis eiusdem prouinciae episcopis. Iurgiumter minetur
nec alicui luceat sinepraeiudicio tamenromanae ecclesiae.
Relictis hissacerdotibus quiineadem prouincia diecclesiam nutu
diuino gubernant. adaliasconuolare prouincias quodsiquis
forte psumpserit & abofficio clerisubmotus & iniuriarum
reus abomnibus iudicetur. siautemmaioris causae immedio
fuerit devolutae adsedem apostolicam sicut synodus statuit
post iudicium episcopale referatur. UTUIDUAM

CLRS NONDUCATUXOREM.

XI. Vtuiduam clericus nonducat uxorem. quia scriptum est

Sacerdos uxorem uirginem accipi& nonuiduam non electã·
tamque adsacerdotium laboresuo &iuste prouitate con
tendit · Caueredeb& nehoc p̃iudicio impeditus peruenire
nonpossit · UTSILAICUS UIDUAMDUXERIT CLERṄFIAT·

XII Vthisqui uiduam lic& laicus duxit uxorem · siueantebaptismum
siue post baptismum nonadmittantur adclerú · Quiaeodem
uicio uidetur excludi · Inbaptismoaũ crimina dimittuntur
nonaccepte uxoris consortium sẽ laxatur · UTCLṠṄSIT
QUISECUNDUM hABUERIT·

XIII Nethis qui secundam duxerit uxorem clericus fiat quiascriptũ·ẽ·
unius uxorisuirum · &iterum sacerdotesmei semelnubant · &
alibi sacerdotesmei nonnubant amplius · Acnealiquibus exista
metur antebaptismum · siforte quis accepit uxorem &eadeseculo
recedente alteramduxit inbaptismo essedimissum satis erat
aregula · quiainbaptismo peccata remittuntur · Nonacceptarũ
uxorum numerus aboletur · Cumutique uxor exlegis p̃cepto
ducatur mtantum ut&inparadiso cumparentes humanogeneris
comungentur abipso sint dõbenedicta · &salamon dicat adõ
p̃parabitur uiro uxor quam formam &iamsacerdotes omis
seruare usus ipse demonstrat ecclesiae · satis enim absurdum est
aliquem credere uxorem antebaptismum acceptam positbaptismũ
nonconputari · Cumbenedictio que per sacerdotem super
nubentes imponitur · Nonmater iamdelinquendi dedisse · sed
formamtenuisse legis adõ antiquitus institute docetur
quod sinonputatur uxores reconputanda quaeantebaptismũ
ducta é · ergo nec filii quiantebaptismum genti sunt pro
filius habentur · UTALTERIUSCLERICUS

ORDINARE NULLUS P̄SUMET EPS

Vt de alienā ecclesiā clericum ordinare nullus usurpēt nisi eius epī
p̄cibus exortatus concedere voluerit. hoc etiam synodus statuit
ut monachum aut abiectum ab altero clericū altera ecclesia non recipiat.

QUOD SACERDOTES ET LEVITE CŪ MULIERIBUS COIRE ÑO DEBEANT.

XV Vt venienter innouationis uel mansionibus permanus tantum in po
nitentiam suscipiantur quia quamuis ab heretica tamen in xp̄i nomine
baptizati sunt. preter eos qui si forte a nobis ad illos transeuntes rebapti
zati sunt. hi si resipiscentes & ruinas suas cognoscentes redire maluerint.
sub longa penitentie satisfactione admittendi sunt.

XVI Praeter ea quod dignum & pudicum & honestum est tenere ecclesiā
omnimodo debet ut sacerdotes & leuite cum uxoribus suis ꝯ eant
qui a ministerii cotidiani necessitatibus occupantur. scriptum ē
enim scietote quoniam ego sū sum dn̄i d̄ uester. Nam prisci
temporibus de templo dū sacerdotes annouicissue non discedebant.
sicut de sacharia legimus. Pe domum suam omnino tangebant.
quibus utique ppē subolis successionem uxori usus fuerat relaxatus.
Quia ex aliis tribus p̄ter ex semine aaron ad sacerdotium nullus
fuerat p̄ceptus accedere. quanto magis hi sacerdotes uel leuite
pudicitiam ex die ordinationis suae seruare debeant. Quibus uel
sacerdotium uel ministerium sine successione est. nec preterit diei
qua uel a sacrificii diuini uel baptismatis officio uacent. Nam
si paulus ad corinthios scribit dicens. Abstinete uos a tempus
ut uacetis orationi. & hoc ita que leuas p̄cepit multo magis sacer
dotes quibus & orandi & sacrificandi iuge officium est semper
debebunt ab eius modi consortio abstinere. Quod si contaminatus

fuerit acarnali concupiscentia quopudore uelsacrificare forsitan
usurpauit. Autquaconscientia quomerito exaudire fuccredit.
Cumdictumsit. Omniamunda mundis coinquinatisautem &infidelibus
nihilmundum. sedfortasse licere hoccredit quiascriptumest umus
uxorisuirum nonpermanentem inconcupiscentiam generandidixit.
sedpropter conscientiam futuram. nequeenim integros corpore non ad
misit. quiait uellemautem omnes sicesse sicut &ego. &apertius
declaratdicens. Quiautem incarnesunt dōplacere nonpossunt.
uosautem iamnon estis incarne sedinspū. QUODMONACS
sidericus factus fuerit propositumsuum seruaredebeat.

XVII. Demonachis quidiumorantes immonasteriis postea adclericatus
ordinem peruenerint nondebereos apriori prēposito deuiare
autenim sicutinmonasterio fuit &quoddiu seruauit inmeliori gradu
positus admittere nondeb& autsicorruptus postea baptizatus
&inmonasterio sedens addericatum ordinem ordinem accedere
uoluerit. uxorem omnino habere nonpotest. quianecbenedicta
cumsponsa potest iamautecorruptus. quaeforma seruatur in
clericis maxime cumuetus regulahochabeat. utquisque corruptus
babtizatus clericus esse uoluisset &sponder& seuxorem omnino non
ducere. UTEXCURIALIBUSCLERICUS
nonfiat propt uoluntates quasdiabulo muentas exhibere cpellatur.

XVIII. Prēter ea frequenter quidam efratribus nris curiales uelquibus
lib& publicas functionibus occupatos dericos facerecontendunt.
Quibus postea maiorretributa cumderevocandis eis aliquid abim
peratore pcipitur quamgratianascitur. Deabscito constat enim
eos impios munus uoluptates &iam exhibere quasdiabulo inuentas
esse nondubium est. &ludorum autnumerum aparatibus

autpreesse autfor sitan interesse · sitcerte inexemplum sollicitudo
&tristitiafratrum · quamsepeperstulimus imperatorepsente
camprohibsepius rogaremus · quamipsenobiscum positus cognouisti
quibus nonsolum inferiores clerici excurialibus · uerum&iam
iaminsacerdocio constituti ingens molestia utreddererentur
infabat · DE UIRGINIBUS UELATIS
SI DE UIRI AUERIT ·

XVIIII Item quixpo spiritaliter nubunt &asacerdote uelantur ·
sipostea uelpublice nupserint uelse danculo corruperint · Non
eas admittendas esseadnegendam poenitentiam · nisi iscuise
iunxerat demundo recesserit · sienimdehominibus hectatio
custodiatur utquaecumqueuiuente uiro alteri nupserit habeatur
adultera nec eiagende poenitentiae licentia concedatur ·
Nisiunus exhis fuerit defunctus quantomagis dei illatenenda est
quaeante immortalis sponso coniunxerat · &postea adhumanas
nuptias transmigrauit · DE UIRGINIBUS NON
UELATIS SI DE UIRI AUERINT ·

XX. Haecuero quaenecdum sacro uelamine tectae tamen inproposito
uirginalis est per se simul uiuere permanere · licet uelatae
nonfuerint siforte nubserint hiragenda aliquandotempore
poenitentia · e · quia sponsio eius adnō tenebatur · sienimiuter
hominer sol& benefidei contractus nullaratione dissolui ·
Quantomagisistapollicitatio quamcamdō pepigit solui sine
uindictanonpotuit · Namsipse paulus quaeapreposito
uiduetatis discesserant · Dixit eas habere damnationem
quiaprimam fidem irritam fecerunt · quanto potius uirgi
quaeprioris promissioni fidem frangere sunt conatae ·

alia.

Haecitaque regula frater karissime siplenitigilantia
fuerit abomnibusdisacerdotibus obseruata cessauit ambitio
dissensioconquiesc& · Heresis &sasmata nonemergunt locum
nonaccipi& diabulus seuiendi · maneb[a]t unanimitas iniquitas
superata calcabitur ueritas spiritali feruore flagrauit · pax
predicta labius cumuoluntate animiconcordium · Implebitur
edictum apostoli utunianimes unumsentientes permaneamus
mxpō · Nihilpercontentionemnobis nequeperinanem gloriam
undicantes · Nonhominibus seddōno saluatori placentes ·
Cui est honor &gloria inseculaseculorum amen ·

Innocentius exuperio epō tolosano salutem · Consulentatibifrā
karissime quiddepropositā specie unaquaque sentirem · pro
captu intellegentiae meae quaesiuit uita respondi · Quidsequendū
uelquodhicillis ratioper suader& uelauctoritas lectionis
ostender& · uelcustodia seriestemporum demonstrare& · Etquidē
dilectionis infatuatum secutaprudentium adsedem apostolicam
referre maluit quiddeber& derebusdubiis custodire · potius
quamusurpationem pūsumptā quaesibiuiderentur desingulisobtinere ·
Cur enimmagispudendum putemusdicere aliquid quamomnino
nescire · mihiquoqueipsi deconsolatione docilitas accedit · ut
perscrutatis rationibus adpropositā respondere compellar
eoquesit · ut&aliquid semper addiscat quipostulatur utdoceat ·
Proponam igitur singula subiciamque responsum · DE IN
CONTINENTIA SACERDOTUM
UEL LEUITARUM ·

Propositiua quiddebis obseruari debeat quos indiaconii
ministerio autanofficio presbyterii ponitur incontinenter ·

esse aut fuisse generata filii prodiderunt. Debis & diuinarum
legum est disciplina & beate recordationis uni siricii epi
monita euidentia commearunt. Utincontanenter mofficiis
talibus posita. omnihonore ecclesiastico priuarentur necad
mittantur adtaleministerium quodsola continentia oportet
impleri. Est enim uetus admodum sacrelegis auctoritas
umind e abmitao custodia. Quod intemplo annouicissimu
dimissuaehabitare praeceptasunt sacerdotes uteruientes
sacrisoblataombus puros & abomnilabe purgatos sibiuindicem
diuina mysteria. Nequeeos adsacrificia fassis admitta.
quiexercent uelcum uxore carnale consortium quiascripti é.
Si estote quiaegosesum dnsdsuester. Quibus utique
propter suboliss successionem. propterea uxoris usus fuerit
relaxatus quiaexaliatribu adsacerdotium nullus fuerit
pceptus accedere. quantomagis hisacerdotes uelleuitae
pudicitiam exdieordinationis suę seruaredebent. Quibus
uel sacerdotium uelministerium sinesuccessione est. Nec
pterit dies quauel sacrificiis diuinis uelbaptismatis officio
uacent. Namsipaulus adcorinthios scribitdicens. Abstinete
uos adtempus utuacetis orationi & hocutique lucas his
precepit multomagis sacerdotes quibus & orandi & sacrifi
candi iuge officium est. semperdebebunt abhuiusmodi
consortio abstinere. Qui sicontaminatus fuerit carnali con
cupiscentia quopudore uelsacrificare usurpauit autqua
conscientia quouemerito exaudiri secredit cumdictumsit
omnia munda mundis. Coinquinatis autem & infidelibus
nihil mundum. sedfortassehoclicere credit quiascriptum.é.

uniuſ uxoriſ uirum nonpermanente inconcupiſcentiam generandi hoc dixit · ſedpropter continentiam futuram neque emmintegroſ corpore nonadmiſit quia ut uellem autem omſ ſiceſſe ſicut ego & apertius declarat dicens· Qui autem in carne ſunt deplacere nonpoſſunt & habentem filioſ nongeneraliter dix. Sed ea plena diſpar & diuiſa ſententia eſt· Namſi adaliquoſ formulla eccleſiaſticę utpartter & diſciplinę quae ab epiſcopo ſerico adprouinciaſ commeauit nonprobabitur peruenifſe. hiſ ignorationiſ uenia remittetur. Ja ut decetero poenitus incipiant abſtinere · & ita graduſſuoſ inquibuſ inuenta fuerant ſicretenent uteiſ nonliceat adpotiora conſcendere. quibuſ inbene ficio eſſe deb& quod hunc ipſum locum quem retinent non amittant· ſi qui autem ſcit ſe formam uidendi miſſam a ſericio deteguntur· neque ſtatim cupiditatem ſ ubidiniſ abieciſſe · Illi ſunt modi hominibuſ ſubmouendi quipoſt admonitionem cognitam ꝓponendam arbitratiſ unt uoluptatem.

DE ULTIMA POENITENTIA.

XXII Et hoc quaeſtum eſt quid debiſ obſeruari oporteat quipoſt baptiſmum omni tempore incontinentię uoluptatibuſ dedita nextremo fineuitę ſuę poenitentiam ſimul & reconciliationem communioniſ expoſcunt· Debiſ obſeruatio prior durior poſterior inter uenientem miſericordia inclinatior eſt · Nam conſuetudo prior tenuit ut concederetur paenitentia ſed communio negar& Namcumilliſ temporibuſ crebrę perſecutioneſ eſſent· Ne communioniſ conceſſa facilitaſ homineſ adreconciliationem ſecuruſ nonreuocar& alapſu· merito negata communio eſt conceſſa poenitentia ne totum poeniteſ negaretur· & durioré·

remissionem fecit temporis ratio. Sed post quam dñs noster pacem ecclesiis reddidit. Iam terrore depulso communionem dari abeuntibus placuit. & propter dñi misericordiam quasi uiaticam profecturis. & nemo uationi hereticis negantur uenia asperitatem & duriciam subsequi uideamur. Tribuitur ergo compoenitentia extrema communio. Ut homines huiusmodi uel in supremissius permittente saluatore in ro aperpetuo exitu iudicentur.

DE ADMINISTRATORIBUS.

XXIII. Quaesitum etiam est super his qui post baptismum administra uerunt & aut tormenta sola exercuer. Aut etiam capitale protulere sententiam. De his nihil legimus a maioribus definitum. Meminerant enim ad potestatem has fuisse concessas. & propter iudictam noxiorem gladium fuisse permissum. Et diminis terium esse datum in huiusmodi iudicem. Quomodo igitur reprehenderemus factum quod auctore dño uiderent esse. concessum. De his ergo ita tacemus ser uatum est. si haberemus ne aut disciplinam euertere aut contra auctoritatem dni uenire uide amur. Ipsis autem in ratione reddenda gesta sua omnia ser uabuntur.

QD UIRI CUM ADULTERIS NON CONUENIANT.

XXIIII. Et illud desideratum sciri aut communicanter uiri cum adulteris uxoribus non conueniant. Cum contra uxorem in consortio ad ulterorum uirorum manere uideantur. super hoc xpiana ad ulterium mūq̄ sexu pari ratione condempnat. seduros suos mulieres non facile de adulterio accusant. & non habent latentia peccata iudictam. Uiri autem liberius uxores ad utteras apud sacerdotes deferre consuerunt. & ideo mulieribus prodito earum crimine communio denegatur. uiro rum aut

latente commisso nonfacile quisquam exsuspicionibus
abstinetur. quiutique submouebitur sieius flagitium detegat.
Cumergo par causasit interdum probatione cessante undicte
ratio conquiescat. QQUI PRECES
uel criminaler dictant habeantur immunes.

XXV. Illud etiam statuti uoluisti ut per dictantibus liberum conce
datur utique post baptismi regenerationem a principibus
poscere mortem alicuius uel sanguinem de retu. quam rem
principem numquam sine cognitione concedunt. sed adiudicet
commissa ipsa uel crimine semper remittunt. ut causa cognita
undicentur quaecumque sit ori fuerint delegata. aut absolu
tio aut damnatio pro negotii qualitate proferatur. & dum
legum inprobos exercetur auctoritas erit dictator immunis.
QUOD HIIQUI INTERCEDENTE
repudio diuortium per taleꝰ aliisque se unjceꝰ nuptiis adulꝰ
SEMONSTRENTUR.

XXVI. Debis etiam requisiuit dilectio tua quinterueniente repudio
aliisse matrimonio copularum. Quos mutroque parte
adulteros esse manifestum est. quuero uel [redacted] uxore
uiuente quam uis dissotiatum uideatur esse coniugium
ad aliam copulam festinanꝰ. neque possunt adulteri non uideri
in tantum ut etiam hepersone quibus tales coniuncta sunt.
etiam ipse adulterium commisse uideantur. secundum illud
quod legimus in euangl. Qui dimiserit uxorem suam & duxerit
aliam moechatur. similiter & qui dimissam duxerit moechatur.
& ideo omnes a communione fidelium abstinendos. Deparentibus
autem aut propinquis eorum nihil tale statui potest nisi.

Nisi incertores inlicita consortia fuisse detegantur. QUI LIBRI
IN CANONĒ RECIPIANTUR.

XXVII. Quinuero recipiantur incanonem scripturarum breuis adnexus ostendit. haec sunt ergo quę desiderant amoneri uoce uoluisse. moysi libri quinque. id est genesis. exodus. leuiticus. numeri. & deuteronomium necnon & hiesu naue & iudicum & regnorum libri quattuor. simul & ruth. ppha & libri sedecim. salomonis libri quinque. psalterium. Item historiarum iob liber unus. tobię unus. hester. unus. iudit unus. machabeorum duo. hesdrę duo. paralyppomenon duo. Item nouum testamenta euangeliorum libri quattuor. aptorum pauli epistolę quattuordecim. ept ioh tres. epis petri duę. Epistł iudę. epis iacobi actus aplor. apocalypsin ioh. Cetera autem quae uel subnomine mathię siue iacobi minoris uel subnomine petri & ioh quę aquodam leuitio scripta sunt sub nomine andreę quę anexo charide & leonida philosophis uel subnomine thomę. & si qua sunt alia non solum repudianda uerum etiam nouerit esse damnanda. DATI AKT
MARTEI STILICONEII

& anthemio. consl. epistulę papę innocentii. IIII. Incipit eiusdem papae innocentii ad felicem epm nucerianum.

Innocentius felici epo nuceriano mirari non possumus dilectionē tuam se quin statuta maiorum. Omniaque quę possunt aliquā recipere dubitationem ad nos quasi ad caput atque ad apicem episcopatus referre. ut consulta tu delice & sedis apostolicę ex ipsis rebus uis certum aliquid faciendum. quae pronuncia & quod nos & libenter accipimus & dilectionem memorem

canonum probamus. scripsisse igitur quod feruore fidei quo
pollet & amore sce plebis uel reparauerit ecclesias di uel nouas
quas que construxerit. sed in his clericos quos constituas non habere.
Aliquos uero murtos aliquos dicamus esse ad quod stupuimus
prudentie utrum debuit uoluisse consulere. Que omnibus sunt certa
ratione comperta. ergo non quasi ignorata dicamus sed in alios
forsitan occupatos id quod oblitus esse uos dicamus.

SI QUIS UOLENS PARTEM SIBI

corporis amputauerit clericus esse non potest nolens autem potest.

XXVIII Quis igitur partem cuius libet digna sibi ipse uolens abscidit.
hunc ad clerum canones non admittunt. Cui uero casu aliquo
contigit dum aut operi rustico curam impendit. aut aliquid
faciens sine sponte percussit hos canones precipiunt & clericus
fierint & sin clero fuerint reperta non abici. In illis enim
uoluntas est iudicata que sibi ausa fuit ferrum inicere quod
scilicet & alii id facere dubitare non possit. In his uero casus
ueniam merunt. QUOD DIGAMI

AD CLERUM AD MINISTERIUM NON POSSUNT.

XXVII Dedigamus autem nec consulit debuit quod manifesta sit lectio
II apostoli. unius uxoris uirum ad sacerdotium siue ad clericatus
admitti debere. & hanc ipsam tamen si uirginem accepit
nam eaque habuerit ante uirum lucet defuncta sit. tamen
si clerico postea fuerit copulata clericus qui eam acceperit
esse non poterit. quam in lege cautum est. non uiduam non
abiectam habere posse coniugem sacerdotem.

QUI DE LAICIS AD CLERUM DEBEANT PROMOUERI.

XXX. De laicis uero religiosis consulit quod canones ordinare prohibeant · Certum est quidem hoc regulas ecclesiasticas continere · sed nonita definitum est ut de omnibus sit laicis constitutum · Neque enim de ria nata & nonfieri possunt · sed de signata sunt genera de quibus ad clericatum peruenire possunt · Id est si quis fidelis militauerit · si quis fidelis causas egerit · hoc est postulauerit · si quis fidelis adminis trauerit decurialibus autem manifesta ratio est · Quoniam & si inueniantur huiusmodi uiri qui debeant de ria fieri · tamen q̄m sepius ad curiam repetuntur · Cauendum ab his est propter tribulationem que sepe debis ecclesie peruenit · QUI DE LAICIS possum de ria fieri hic aperte concubina prohibetur ·

XXXJ. Laicis uero qui habenter uxores bapti zati sunt ac si cresenta tuerint ut oppinio eorum nullo bacallent · ut aut clericas iuncta sunt heserint si non concubinam non pelicem nouerint · si omnibus boni s operibus uigilarint non prohibentur huiusmodi ad clericatus sortem adsumi ·

DE TEMPORIBUS MORANDIS IN CLERO ·

Ita sane ut ne os tempora a maioribus constituta seruentur · Nec ab quilibet lector ab acolitus ab diaconus ab sacerdos fiat · quam minoribus officiis diu perdurent & uita eorum pariter & obsequia comprobantur · ut ad sacerdotium postea emersis stipendiorum merita sueniant · Nec p̄ripiant quod uita probata meretur accipere · quoniam ergo certa definitione monstrata est · qui debeant admitti · qui ue reprobari ex his omnibus quos iudex dignatio tua non posse reprobari · Fugere debebis quos de ricos

ficiat· siemmnullam gratiam hominibus autbeneficium
prestare uelimus taleꝫ inuenire possumus· Dequorum adsump
tione necincurrere necerubescere ualeamus· EXPLIC
EPT PAPE INNOCENTII·IIII· IN
CIPIT EIUSDEM· V·

Innocentius maxamo &seuero epiſ prebts ecclesiaꝝcorum canonú
norma nulli essedebꝫ incognita sacerdoti quianefari haecaponta
fice sattsfi indecorum maximę cumalucas relegeosis &sciatur
&custodienda esse ducatur· Nuper maximilianus filiusnoster
agensinrebus cuiusmodi querellam detulerit libelli eiusseriem
adnexadeclarat· qō·ii·quidam presbyterio filios genuerint remoueri aboffitio debeant·

XXX III Quizelofidei accdisciplinę deductus nonpatatur ecclesiampullui
abindignisprbis quosinpresbyterio filiosasserit procreasse· quod
nonlicerꝫ exponerem nisinossemuram prudentiam legistotius
habere notitiam· &ideofrē kmi libelli quisubiectusest tenore per
spectꝫ eosquitalia perpetrasse dicuntur iubebtis immediocollocari
discussisq: abiectionibus queipsis prbis inpinguntur· siconuicta
potuerint asacerdotali remoueantur officio· quiaquisinonsunt
sā temptare nonpossunt atque alieni efficiantur aministerio
quod uiuendomlicite pulluer· miramur autem haeceorum
dissimulare epōs utauticohibere autnesare esse inlicita iudicentur·

EXPLIC· INCIPI EIUSDEM PAP
innocenta· vj· qā postpenitentiam nullus possunt adclerū admitti·

XXX IIII Innocentius agapito machedonio &mariano epi apulis· multa
inprouincia contracanones ecclesiasticos decretaquemaiorū
usus pariplurimis &relationes diuersorum &suggestiones·

fidissime retulerum · quaequidem possent facile refecari ·
si epi mbis nominuenirentur auctores · quidum autmagis aut
obsequentibus gratiapresetare nituntur · Relegionemiuolum
ordinesquecorrumpunt acsiceuenit utindigni quiquehonores
suscipiant ecclesiasticos & admittantur adclerum · quinecmer
laicos quidemdignumlocum habere merentur sicutnunc dato
nobis libello monstratum est modestum quendam multiscrimib:
in uolutum · propter quę & iam poenitentiam egisse dicitur
non solum clericum effectum quodnonlicet · uerum & iam ad
episcopatus apicemtendere · Cumcanones apud nicenam
constituti poenitentes & iam abinfimis officiis clericorum excludant
& ideo frs Kmi per spectotenore libelli eumiubebitis p̄sentari
curiuere constituerit talem qualem libellus adfirmat nonsolu
adambitione sedetiam aclericatus remoueatur officio.

EXPL. INCP EIUSDĒ PAPAE · VII.

debubalio & tariano damnatis aprouincialibus epis quorum
sententiam sedisapostolica retractare curauit.

XXXV. Innocentiusrufo gorontio sofronio flauiano machedonio
prosdocio & aristeę epis per machedoniam constitutis monaco
porū nrorum maximiam & eumen uelpotius importunitas
temporumfecit utuositteraretis debubalio & tariano quaeri
moniam & nostterum hommes perditissimus insurgeremus
sedutpossim paucioribus uerbis malorum tantorumimmitabor
compendium & fericam quaenuolumine litterarum urarū
conspexerim retractabo · graue nonpotuit uideri piissimis
mentibus urīs cuius cumque retractari iudicium · quiauerias
exagitata sepius magis splendescit inluce & per nicaes reuocata ·

iudicium grauius & sine poenitentia contemnatur · Nam
fructus diuinus est iustitia sepius recensari frs Kmi uerum illud
uideo mouissime animos uros quod immutat bubulus sepe falla
cis deprehensus obiecerit · exemplaria fictarum quasi a nobis litte
rarum cum proconsuetudine hominis nihil quo proferri & · Jam
fidem dignissimum uidetur sed sileatur omnem iam de tali negotio
murmur & conuicia diabuli ipsi anhelitus comprimantur · subiun
ximus autem his priores litteras quas per memoratos epos miseram ·
Quibus itaplenaria sententia nrorum sensum designata est ut dū
relegerint nihil ambiguum nihil requirendum in accausa decerno
repetatur · hanc autem paginolam mrām solicitus credentibus epis
relegendum mittere utsciant plenissime quid sit de bubalio & tauri
ano · Ceteris que pronunciatum uti ser uent quid igni ammonitionē
cauere a talibus ne talia sortiant · Expl · Incipit liber
Tit · viij · De terminis minime transferendis ·

(xxvj) Innocentius florentino epo taburtanensi non semel sed aliquoties
dicit scriptura diuina transferri non oportere terminos
a patribus constitutos quia nefas e · · si quod alter semper possederit
alter inuadat · Quod tuam bonitatem frater & coepi ut sus
pecta perpetrasse · Nam nomentanam siue felicianensem parro
chiam ad suam dioecesim · a maioribus pertinentem inuasisse te
atque illic diuina celebrasse mysteria · Inconsulto eodem ac
nesciente non sine dolore conquestus est · Quod si uerum est non
leuiter te maruisse cognoscas · unde si declinare cupis tante
usurpationis nouitatem nris utteris admonitus te conuenit ab
stinere · Certe si aliquid tibi credis iustitie suffragari · Integris
hominibus & imprisanos tantum manentibus potuit esse uenerabiles

paſche adeſſe debebiſ· utmemorati poſſiſ intentionibuſ reſpon
dere parabuſque immedio collocatuſ quid antiquitaſ autuerit
habeat requiramuſ· SIchuiusuxorfugerit
abducata incaptiuitatem &alteram martuſ acceperat
reuertente prima ſecunda mulier deb& excludi·

XXX VII Innocentiuſ probo conturbatio procelle barbarice facultatu
legiſlatulit caſum· Nambene confutato matrimonio inter
fortunium &uxam captiuitatiſ incurſus fecerat neuum niſiſ&
relegē oniſ ſtatuta prouiderent· Cumenimincaptiuitatem p̄dictam
uxam mulier teneretur· Aliud coniugium cumrefutata for
tuniuſ memoratuſ inhiſſe cognoſcitur ſedſaboredn̄i reuerſa ur
ſanoſ adiit &nullo diffidente uxorem ſememoratiſ eſſe per
docuit· quaredomine filimerito inluſtriſ ſtatuimuſ fidecatholica
ſuffragante illum eſſe coniugum· Quod eratprimituſ gratum
diuina fundatum· Conuentumque ſecundemulieriſ priore
ſuper fate necdiuortio electe nullo pacto poſſe eſſe legitimum·

ADAURELIUMCARTAGINIEN
ſem &auguſtanum ypponienſem epōſ ſcripta ſalutatoria plena
CARITATE· XXXVIII·

Innocentiuſ aurelio &auguſtano epī acceptiſſimi mihigermani
conpreſbyteri· Illo recurſuſ uacuuſ officio nr̄o eſſenon debuit·
percaroſenim ſalutare Kariſſimuſ natūlæ quodammodonobiſ
uidetur &conſequens· Gaudere igitur indn̄o urām̄ germani
tatem amantiſſimi· cupimuſ &pronobiſ pari addn̄ uotarepen
dere p̄camur· Quiautbenenoſtiſ communibuſ &alterniſ
pluſ agimuſ orationibuſ quam ſingularibuſ aut priuatiſ·

ADIULIANAMNOBILEMEIUSDĀ

PAPAE SCRIPTA EXHORTATORIA.

XXX VIIII Singulare membrum ecclesiae tuae religionis amplitudinem existere. & nobis reuerentissime coli fatis est omnibus manifestú. Ipso autem apice nobilitatis multo nobiliorem ecclesiae deuotionem impendis & magis laetaxpi agnitione preceptis eius obtemperas. & indepotaus exultas quam antagenteris floreis actaris: summeuirtutis efficacis gloriam carnis & magne est xpi gratiae nobilitatem moribus superasse dominafilia merito inlustris. Certa igitur existens dilectissima utq huius quaecumque sunt spacia & nis diuinisque officiis inlustrare contende. utqui signiem tepresentat reddatibi per secula clariorem.

AD AURELIUM EPM CARTHAGINENSIS DE PASCHA.

XL Innocentius aurelio carissimo fratri officium nullo inter uallo dirimitur & amicitia nullus apices ferat. Uiuit enim spiritalis gratia aeternis in cordibus & amor emmin confou & sacerdotalis ipsa societas. Cur ergo indignum est unitatem eccles custodire. Itemque omnes pariter & sentiamus & pronunciemus frater karissime. Has ergo litteras de ratione paschali alteri us dico futuri anni perscripsi. Nam cum ante diem .xi. kl. darum aprilium poene luna .xvi. colligatur. Nam quippiam minus est nemque ante diem .iiii. kl. darum earundem uenia tui ce sima tertia exta mani .xi. kl. darum memoratarum die festa paschalia celebrandum. Quoniam in uicesima tertia luna nullum pascha umquam ante pascha factum esse cognoscamus. sententiae meae exposui atque dixi tenorem cognoscimus imprudentiae meae erroris consors mihi frater extuma nimis & consacer dotabus mris. hanc ipsam rem in synodo

relegio sissima retractare utsinihil dispositaoni nostrę
resultat nobis pleniſſime aperteque reseribas quoddeliberatam
paschalem diem · Jamdiem antæutmoris est seruandam suo
tempore proscribamus · comprbm autem archidamum quam
uisnouerim quodlibentissime acmore suscipias consueto
tamen exchabundantibus postulo uteum inter tuos habere
dignetis. DE ANTHIOCHENE ECCLE

XLI. Innocentius bonifacio prbo ecclesia anthiocene quamus quam
priusquamadurbem peruenirę romam beatus apostolus petrus
sue presentię illustrauit · uelut germana ecclesię romanediuse
abeadem alienam esse nonpassa est · Nammissis legatis napacem
postulauit &meruit uteuuagria nos suisordinibus adhoc inte
merata ordinatione quam acceperant amemorato susciperent ·
&iohannis sce memorię uelclericos uellaicos munum colligere &atq:
congregare &promittens · Jpsius ciuitatis epi frater mi Alexande
&iam siquis forte uel anobis uel aliunde posteriorisordinationis
adeosdem aduenerit sesine contrauersiam recepturum · hoc
nomen epi memorati interquiescentes epos recitarum · Cuireinos
nouerit tradidis semanus frater karissime &eosmnra uiscera
recepisse nediu membra quaereque siuerant sanitatem abuni
tate corporis haberentur aliena · Omniauero queper ordine
gestasunt filiusmeus diaconus paulus harum scius & portatur
litterarum &tuę dilectioni potenit enarrare ut&gaudium
communem nobiscum habeas &eosinformes quipro ratici par
tibus interuenire consuerunt. AD ALEXANDRU
ANTIOCHENU EPS DE PACE.

XLII. Innocentius alexandro epo quamgrata mihi quam pia

quamnecessaria legatio atua scitate frater karissime.
adnosdirecta fuerit gestorumipsorum replicatione cognoscer
uoluntenim conprbrm casianus hanc amicciarum nrarum
paginulam per conprbmnrm paulum nicholaum diaconum
& petrum subdiaconum filiosnros quasi primitias pacisnrae
conscripsi. saluto itaque & tuammihiinxpo germanitatem
& omnemillam quaetecum tambene sentit ecclesiam nosque
utfactas & alloquamini. Petocrebrius litteris & frequentius
deura salute leaficetis. Dauit enim utconfidodnstotiusnos
pstertia temporis dispendia amantissimo litterarum conlo
quio repensare. DE ALIICO CONSTANTINOPOLYTANO EPO.

XL III

Innocentius maximiano epo miramur prudentiamtuam scripta
adatticum epm constantinopolitane urbis anobis & prosecutione
propria & datolibello quisubter adnexus est postulare aquo
netmissas ullassaltam epistolasadnos. uel aduram synodum utq:
peraliis. Idque nonpetentia esamer tribuendum quoddebeat
dep canonibus discussaratione concessum communionem sus
pensa restituatur. Demonstrantacausas quibus idcederat tamesse
detersas & profutura condicioner pacis impletas quodneque
apuduos neqeapudnos utpdixi atticus missis aquibus suorum
uel dicere uoluit uel demonstrare completum. quemadmodum
antiochene ecclesie frater & coepscs alexander dignalegatione
& prosecturus est & probauit. quibus hominibus utqueinter esse
dignatus cognouisa quemadmodum singillatim omniascripturis
nrorum antehacdecausa beatissimi iohannis quodam epi nri
discussorim utqueilli inomnibus satis euidenter monstrauerint
unuer sam quaeapud antiochiam fieridebuerant fuisse completa

quorum amplexati pacem utiquefidem ferimus & magnum
tramitem omnibus eandem postulatur ostendimus si modo
quaediscussa sum atqueconpleta & iam ipsi se pro suo loco fuisse
uelconplesse aliquando monstrauerint communionem que
utifalegatione solemniter defunata sibirogauerint redhiben
& pectamus ergo & professionem memorata decompletur omnibus
condtionibus quasdiuersis temporibus p̄diximus & petitionem
communemnos utrecte & peremta & probata se eandem mereri.
Reddamus frater karissime namdeomnibus plenissimas ad
stam fraternitatem. SYNODUM DUODUM
precepisa · incipit eiusdem pape item alexandro antiocheno epodepa

XLIII. Apostolicafauoris gratia magnopacis usqueadnos decore resplen
dun · tantumqueluci gaudiorumque influit fidelibus utdicentidó
maximas lauder maiores nosdebere fateremur · plusque adō
iocundata sumus quoddiscussis omnibus lateribus actionum · tue
fraternitatis ratiocaumpietate acpaciencia gestum cognouimus
utanomnibus dnm laudaremus · successumque ipsum ideo pres
titum tuis laboribus uideamus quodtocaurtute pacis amor
existens eamrequisitam inueneris & reperta summam caritatem
seruaueris · Cumergoomnes tuum p̄cipue circa illos quiquondam
paulini atque euagri ep̄orum censeta fuerant nomine · habeo
summam uotorum meorum cumantaqui neui · purgatio tuistemporis
tuisque meritis prorogatur · quorum & iam illos eiusdem nominis
quinquagenta meritaclericatus acceperam · censuibono quietis gra
tiam retinere susceptam · & quianostri conprbi cassianus gratum
dixit · Tue fore dignationi simeo consilio meauitate ura cleri
catus ordinem ducere censeremur · statuipropter benuolentiatua

promissa que memorata utinter ceteros sacerdotes ministrosq:
quinciuitate sunt adnumerentur frater karissime. Libenter
pterea deepis elpidio atquepappo. Cognoui quodsine quefauoes
suas ecclesias recuperauerint. & multum ingetas utsubiectates
tantur. sollicitus inquisibi utrum omnibus esset & condicionibus.
satisfactum incausabeati & uere do digni sacerdotis iohannis. & ca
per singula adsertio legatorum exuoto completa essefacerentur.
Gratias agens dno communionem ecclesieuře ntarecepa ut
pręme feram apostolice sedis condiscipulos primos dedisse
ceteris uiampacis inqua firmatos uos: nosque dnixpi ntabenig
nitas amplexabitur. utque communi & nullo decetero ti
tillamento uellaui cuiusquam contentionis pudore pulsetur.
Scriptaautem acacii epi qm cumuris sunt porrecta suscepimus.
Xeper uram iniuriam ille quiolim anobis suspensus fuerat
repudiaretur. & tamen satis habunde in actis statuimus secta
dignanter relegere procurabis. Quid meius persona debeat
cafodiri. utsiper omniauris consilius actibus quae tamsis se ro
gauerit esse communem prefitetur sinefauore uro nroque
iudicio communionis adlitterarum anobis gratia prorogata
suscripserunt uigina epi italie. IDE PAPITEM
alexandro epo quodprime sedis beate petri anthiochiam
ESSE MEMORATUR.

XLV Etonus & honor anobis atua fraternitate impositus necessarii
tractatus causas induxit. Quodlitteris uelcommunitorio uro.
utdat sa spi gratia respondere possimus. Reuoluentesitaque
auctoritatem nichene synodus quaeuna omnium per orbem
terrarum mentem explicat. sacerdotem que censuit deantiochene

ecclesia cunctis fidelibus nedixerim sacerdotibus essenecessarium
custodire · qua superdioecesim suampdictam ecclesiam non
super aliquam prouinciam recognoscamus constitutam · undeauer
timus nontamprocuretur magnificentiam · hoceidem adtributú
quamquodprima primiapostolis sedisesse monstretur · ubi&nom
accepit religioxpiana · &quaeconuentum apostolorum apudse
fieri celeberrimum meruitqueque urbisrome sedinonceder &
Nisiquodilla intransitum meruit ista susceptum apudse consum
matumquegaud& · Itaquearbitramur frē kmé utsicutmetro
politanus auctoritatem ordinis singulari · sic&ceteros nonsine
permissa conscientiaque tuasinis epós procreari · Inquibus hec
modum recte seruabis utlonge positos litteris datis ordinari censeas
abhisquinunc eosuo tantum ordinant arbitratu · uicinos autem siefamur
admanus impositionum tuę gratię statuas peruenire · Quorum
enim tenaxime exspectat curapāpue tuumdebent mereri
iudicium · QŌNONOPORTEATSECŌM
constituta imperatorum duos esse metropolitanos epós

XLVI Namquodsciscitaris utrumdiuisis imperiali iudicio prouincis
utdue metropolis fiant · sicdue metropolitani epi debeant
nominari · nonergouisum est admobilitate necessitatem mun
danarum · dī ecclesiam commutari honoresque autdiuisiones
perpetuas quasprosuiscausis faciendas duxerit imperator · Ergo
secundumprisanum prouinciarum more metropolitanos epós
conuenit numerari · Cyprius saneadsensi soli marcianę impietatis
potentia fatigatos nontenuisse nichenos canones inordinandis
siue epis · &usque adhuc habere psumptum utsuo arbitratu
ordinent · Neminem consulenter quocirca persuademus eos

ut curent iuxta canonum fidem catholicam sapere atque
manum cum ceteris sentire prouincie ut appareat spūs sci gratia
ipsos quoque ut omnes ecclesias gubernari. QUOD
ARRIANORUM CLERICI
non sint suscipiendi in suis officiis quam uis eorum baptismū qđ catholicā
CONSTAT CONFIRMET ECCLESIA.

XL VII Arrianos p̄terea ceterosque eiusdem modi pestes quia eorum
laicos conuersos ad dn̄m sub imagine poenitentie ac sci spūs.
sanctificatione per manus impositionum suscipimus. non uid& ut
clericos eorum cum sacerdocii aut ministerii cuiuspiam suscipere
dignitatem. q̄m quibus solum baptisma ratum esse promittamus.
quod utique in nomine patris & filii & spūs sci perficitur. nec sō
spm eos habere ex illo baptismate illisque misteriis arbitramur.
q̄m cum a catholica fide eorum auctores descisceren̄t perfectionē
spūs quam acceperant amiserunt. nec dare eis plenitudinem possunt
quae maxime in ordinationibus operatur quam per impietatis sue
perfidiam potius quam fidem dixerim perdiderunt. qui fieri potest
ut eorum profanos sacerdotes dignos xp̄i honoribus arbitremur
quorum laicos imperfectos ut dixi ad sci spūs percipiendam gratiam
cum poenitentie imagine recipiamus. Grauitatisque tue hoc ad
notitiam coepōrum uel per synodum si potest uel per harum rectā
tionem faciat peruenire utque ipse tam necessario per contatus ser.
& nos elimate respondimus communi omnium consensu studio q:
seruetur. ITEM PAPAE ACACIO UERO
EAE epō de scō iohanne constantinopolitano episcopo.

XL VIII Adgaudere litteris fraternitatem tuam de receptis paulini uel
euagri epōrum clericis populisque & de restitutis helpidio.

atque pappo coepiſ percenſumuſ &uelſero recepte pacaſgratum
tefouere · poſtpoſitaomnia contentione peruidimuſ · undehaſ
adpreſtantaſ ſimum fratrem &coepiſcopum alexandrum reddendaſ
tuae tranſmiſimuſ umanimitati uidelicet · utſiomiſinimicitie
omniemulatio tamdenomen ſcilicet mirandiepi quamdeomnibuſ
eiuſdem communionis participeſ atua animoſitate diſceſſit · haſ
nrſe ſocietatiſ reapiaſ litteraſ frāktē modo utomniaque hicacta
fir mataſunt apud mediatoremenim amabilem alexandrum ore
proprio utcommunicantem conuenitfateariſ · Uteniminhaecnobiſ
umanimitatiſ caritatiſque cauſa uenerabiliſ eſt ſicinher&ſollicita
nequidoblicum aut ſubſicuum inquoquam reſidereoſcatur · explic.

† IT PAP DE BONOSIACIS QD IUDAEISSINT CONFARANDI.
XL Innocentiuſ laurentio epō ſenienſi diumirati ſumuſ dilectioniſtuae
† VIIII litteriſ lecta hereticoſ photini uenena ſectantes interritorio dilec
tioniſtuae nonſolum eſſe · ſed&publice ſibiconuenticula maliquorū
poſſeſſionibuſ pparare · Cumdetotopene orbe nuſquam tammulta
quamaduoſdelegerim habitare · quorum doctrine nefariae
auctor marcuſ dudum deurbe pulſuſ · temeritatiſ tantaeſt ductuſ
audacia utprimumſibi inter eoſ uindicet locum ſedneulteriuſ
debacchandi habeant facultatem · &animaſ ſimplicum acruſtica
norum ſecum ingehennam cuderanataſunt trahant · Actum eſt
aduerſuſeoſ adefenſoribuſ eccleſiae nrſe quod eoſpoſſim expellere
utquiχpīanōn expatriſ ſubſtantia ante ſecta negangenitum
hiccumiudeiſ quicum deitatem negauerunt · &nuncuſque
negant participium habentdamnationiſ tuum eſt frater kārē
quepreceptaſunt nonſeniuſ agere neplebem tibi creditam diſ
ſimulatione deperdaſ &incipiaſdō deperditaſ reddere rationem.

ITEM DE PAPA DE SUSCIPIENDIS.

Clericas quor bonosus antequam damnaretur ordinasse cognoscatur.

Innocentius marciano epo naissitano superiore tempore sitamen recte reor minime tamaddilectionem tuam quamadfr̃m & co epos̃nros̃ ruphum & ceteros huiusmodi litteras declericas naissen sibus transmisisse. hisuidelic& quiseantedamnationem bonosi adsererent. Abeodem tamprbos quamdiu ordinatos utsirelicto atq: damnato eius errore uellentecclesie copulari libenter reciperentur. Neforte quiessent digni recuperande salutis̃ neodem deperirent. uerumnunc inrauennatiurbe mihiconfatuto propter romanipopuli necessitates creberrimas. Germanio quise asserit esseprbm atq; lupentius quisediaconum dicat. multorumtalium quasilegatione susceptа precesusa dolores proprios exprimere gestauerunt. Asserentesse quidam ecclesias indilectionistuе constitutas parro chis retinere. sedtuam communionem nonpotuisse mereri. Gaudelic& ratione quarusticus quidem nomine iterata ordi natione prbyterium susceptisse & nonleui impedimento fit. Dú aut illidolent huiusmodi hominem inecclesia retineri. autille sipeccare debere malios arbitretur quemipse agnoscit essepeccatú. Etquamuis deeadem re plenus litteremeę contineant quasuperius memorauimus. Tamen & iam nunc admonendam duximus fraternitatem tuam. utsiuere constat aliquos antedamnationem bonosi. Abeodem ordinatos postea uoluisse uelnunc uellere uertieos recipiendos esse censemus. maxime commemorati asserant se intantum anteriore tempore ordinatos. utsęrecordationis uirum cornelium epm syrmensis urbis. Necnon & fratrem nrm niceram aliosque nonnullos fuisse praesentes. cumhonoribus

quosse habere memorant augerentur · undefrater kmé
sieorum assertao fidem recepit ueri · susapiendos esse ambigere
nondebet quostamdiu ecclesias sibicreditas passus estreanere.

EXPLIC · INCIPIT EIUS PAPAE ·

Innocentius rupho &eusebio &ceteris epís machedonibus &dia
conibus mdnó salutem . magnamegratulatao habuit campost
totdiscrimina totaus untadixerim mundi · utalis archidiacón
urárum portitor litterarum exillis partibus adnos usque directas
aduenit · Quemcum uidissemus illico utoportebat percontata
deuro statu sumus · Uerum ubireperimus uos exsententaa degere
dó nró uberes gratias retulimus quod uos famulos suos suisque
altaribus seruientes · &inaduersus tuentur &imprósperis
gubernare dignatur · quicumtradidisse& epistolas eas pre
cepi illico recensere . Inquibus multa esse perudique fa pore
mentabus nrís indicerent · fecerumquenos nonmodicum
dubitare · utrum aliter putaremus animailla essentposita
quemadmodum personabant · Quaecumsepius repetam
fecissem aduersa sedi apostolice atquam relatao quasiadcapud
ecclesiarum missacurrebat fieri iniuriam · Cuius adhuc in
ambiguum sententaa duceretur · Undedequibus iamdudum
scripsisse memini · Nuncterare formam argumentas eui
demaoribus germinata percontao urá. conpellit · UTSI
SACERDOS UEL QUILIBET EX

LI. Eclero uiduam uxorem duxerit uel abiectam suum perdatoffici·
os qui uiduas accepisse suggerantur uxores nonsolum clericos
effectos cognoui · Uerum &iam admfulas summisacerdoti
peruenisse · quodcontralegis esse pcepta nullus ignorat ·

Namcummoyses legislator damit & sacerdos uxorem uirginé
accipi&. hacnemhoc p̄ceptum aliquidputaretur ambiguum
addidit. Nouiduamneque electam. Contraquod p̄ceptum diuina
auctoritatem subnixum. Nulladefensiomandati alteriur
opponitur nisiconsuetudoúra. quaecumpsifatemur exignorantia
utuere cundiusdicam nonexapostolicatraditione & ratione
integra constatum est. Nosautemomnisque per orientem occiden
temque ecclesias nouerit urádilectio haec pertinet nonad
mittere necadultamum ecclesiafaci ordinis locumtalesad
sumere & sireperta fuerint submouere. QUISQUIS
catechuminus habuerit uxorem & defunctaea iampostbap
tismum acceperit alteram clericus esse nonpossit.

III. Deindeponitur nondicioportere digamum eum quicathe
cuminus habuerit atque amiserit uxorem sipostbaptismum
fuerit aliamsortitus eamqueprimamuideri quenouohomine
copulatasit. Quiaillud coniugium per baptismi sacramentum
cumceteris criminibus sit ablatum. Quod cumdeunautaque
dicitur certe sitres habuerit muetereponitur homineuxores
erit ei. Quepostbaptismum quarta est. sicuter ptantibus prima
uirgineque nomen accipi&. Quae quarto ducta est loco. quis
oro istud nonuideat contra apti esse p̄ceptum. Quiautuniur
uxoris uirum oportere fieri sacerdotem. sed obicitur quod
inbaptismo quicquid inueterc hominegestum est sit solutum.
Dicite mihi cumpace uráloquor. Criminatantum dimittun
tur inbaptismo. An & illa quae secundum dní pcepta acdí
infracta complentur. uxoremducere crimen est. autnon
est crimen. sicrimen est ergo pfata ueniam dixerim. errauctor

inculpa quiutcrimina committerentur inparadiso. cumipse eos iungeret & benedixit siueronon é crimen quiaquoddñiunxit nefassit crimen appellari. & salomon addidit. & enumadó pparatur uiro uxor. Quomodo creditur inter crimina esse dimissum. quoddó auctore legitur consumatum. Quiddetalú filiis percensetur. Numquidcensetur nonerunt admittendi inhereditatis consortio quiexea susceptisunt. Quaeantebaptismú funtuxor eruntqueappellandi uelnaturales uelspurii. Quia non est legitimum matrimonium. Nisillud utnobis uidetur quod postbaptismum adsumitur. Ipsedns cuminterrogaretur audeis silicere dimittere uxorem atqueexponere & fieri nondebere addidit quodergodñiunxit homononsepar& . Aonedehis locutuesse credatur. Quepostbaptismum sortiuntur meminerint. Hoc&audeis interrogatum &audeis esse responsum. quero & sollicitus quaero siuna eademquesit uxor eius quiantecatecuminus postea sitfidelis. filiosque exea cum esset& cathecuminus susceperit. acpreterea alios cumfidelis utrumsint frs appellandi. annon habeantpostea defunctopatre hereditatis consortium. Quibusfiliorum nomen regeneratio spiritalis creditur abstulisse. Quodcumipsasentire atqueiudicare absurdum est quemalum ratio est hocdefendi &uacua magis opinioneiactari. Quam aliqua auctoritate roborari cumnonpossit interpeccata deputari quod lexpreceptit & lexiungit. Numquid siquis cathecuminus uirtutibus studerit humilitatem secutus fuerit pacientiam tenuerit elimosinas fecerit mortadefunctos qualib&rationeeripuerit. adulteria exhorruerit castitatem tenuerit. Quaero si haec cumfuerit factus fidelis amittit quiaper baptismum

totum quod uetus homo gesserat putatur auferri. Aspicias gentilé
hominem cornelium orationibus atque elimosinis reuelationem
petrumque ipsum uidisse. Numquod per baptismum haec illi ab
lata sunt. propterq; ei baptismum uidetur esse concessum. si ita cre
ditur mihi credite non modicum erratur. Quia quicquid bene gesta
fuerit. & secundum precepta regalia & strodita non potest facientibus
deperire nuptiarum. ergo copula quia di mandato perficitur. Non
potest dici peccatum & quod peccatum non est. soluitur per peccata
omnino debet. Et ita queintegrum est amare aboleri non posse
prioris nomen uxoris. Cum non dimissum sit propeccato. quia ex
diuina uoluntate completa. QD̄ NA DAMIANI CONTRA
CLERICI AB HERETICIS ORDINATI.

Liii Ventum est ad tertiam questionem que proposita difficultate longi
orem exigit disputationem. Cum morbi dicamus abhereticis ordinatos
uulneratos per illam manus impositionem. haberet apud ubi uulnus
infixum est medicina est adhibenda quo possit recipere sanitatem.
Que sanitas post uulnus secuta sine cicatrice esse non potest. Atq;
ubi poenitentie remedium necessarium est. Illic ordinationis
honorem locum habere non posse. Nam sicut legitur. quod tetigerit
immundus immundum erit. Quomodo ei tribuetur quod mundicia
& puritas consuebit accipere adquiescamus. & uerum esse ut
quiquod non habuit dare non potuit. Damnationem utique quam
habuit per prauam manus impositionem dedit. & qui par actus
factus est damnato quomodo debeat honorem accipere inuenire
non possum. sed dicitur ei a iusta legitimi sacerdotis benedictio
auferre omne uicium quod auctoso fuerat annexum. QD̄ IN
ordinationibus crimina uel uitia non bene credantur auferri.

LIII. Ergo si tales adplicentur adordinationem sacrilegi adulteri atq:
omnium criminum rei quabenedictionem ordinationis crimina
uelutia putantur auferri. Nullusit poenitentie locus quiaidpotest
prestare ordinationem quodlonga satisfactio prestare consueuit.
Sednec lex ē. ecclesiae uenientibus abhereticis quitamen illicbapti
zatisunt permanus impositionem. Laicatantum tribuere communi
onem. Necexhis aliquem indericatur honorem uel exiguum subrogare.
quod hiquiabonosohereticoordinatisunt propter ea sint recepti nescandalum remaneret ecclesiae.

LV. Aduero hiquicatholica adhaerim transierunt quosnonaliter
oportet nisiperpoenitentiam suscipiapud uos. Nonsolumpoeni
tentiam nonagant uerum etiam honore comulantur. sedanisiquis
quondamnis aliorumque consacerdotum summadeliberatio haecsunt.
utquos bonosuis ordinauerat necumeodem remanere acfierē.
Nonmediocre scandalum ordinati reciperentur. uicimus ut
opinor ambigua iamergo quodproremedio anecessitate temporis
factumest. Constat primitus nonfuisse acfuisse regulas ueteres
quos abapostolicis tradita ecclesia romana custodiam.
Custodiendasque mandat hisquicam audire consueuerint sed
necessitas temporis idfieri magnopere postulabat. Ergoquod
necessitas permedio repperit. Cessante necessitate debet unique
cessare pariter quodurguebat. Quia illius est ordo legimus
aliausurpatio quamad pōsens fieri tempus impellit. sedcanones
apud nicheam constituta denouariani fieri permiserunt. Prius
ille canon apatribus institutus ponendus est. ut possimus ad
uertere uelquid uelqualiter abeisdem sensumsit uel pceptum
Dehis inquid quinominam seipsos catharos idestmundos aliquando

uenium acatholicam ecclesiam · placuitsę & magne synodo
ut acceptamanus impositione sicmaneant indero· Possum usę
dicere dedesolis hocnouatamis esse p̄ceptum necadaliarum
heresum dericos pertanere · Namsiutique deomnibus itade
finirent addidissent anouatamis· Aliisque hereticis reuertentes
debere insuum ordinemrecipi · Quodsiita esse & iamillud
maxime quoddepaulianistis dictum est poterit confirmare.
Aquibus uenientes & iambapizari p̄cipiunt · numquidnam
camdepaulianistis iubentomis qui abhereticis reuertuntur ex
hocexemplo bapizandi· Quodcamnullus audeat facere deipsis
tantum esse p̄ceptum ratio ipsademonstrat · Denique bapti
zatos ritteab euangelista philippo petrus & iohan solamanu
impositione consummant · Illos uero quoraptis paul iohan
bapismate bapizatos repperit · Inter rogauitque an spm̄scm
suscepissent fatentibus quesesillud nequidem nomen audisse
iussitcos bapizari nonposse · & aliter sola aqualotos
bapizari innominepatris & filii & spi scā · Necessariū
peruidem · Ita & denouationis tantum iussum esse lucida mani
festatione perlegitur · quodidcirco disanctum esse ipsis duobus
heresibus ratiomanifesta declarat · quiapaulianiste inno
minepatris & filii & spi sci minime bapizant · Necapudipsos
deunitate potestatisdiuine hoc. é. patris & filii & spi sci questio
aliquando commota est · & ideo deomnibus segregatis haec
sola electa est cuiistud crederent concedendum · Quianihil
inpatris & filii & spi sci sacramento peccarent · siquis uero
decatholica adheresim transiens autfidelis adapostasim
reuertens · & resipiscens redire uoluerit · numquideademratione

poterit adclerum permitta · quorum commissum nonnisi
longa paenitentia poterit abhore le necpost penitentia
clericamfieri · Ipsicanones sua auctoritate permittunt
undeconstat quidecatholica adbonosum transire damnatum
atque sepassisunt uelcupuerunt abeodem ordinari · Non
oportuisse ordinationis ecclesiafacę susciperedignitatem ·
quicommune omnium ecclesiarum iudicium deserentes suam
peculialiter inbonoso uanitatem sequendam essedux erunt
sedmultos constat uimpassos atqueinuitos adtractos repug
nanterq: abeodem ordinatos · Dicat mihi uoloquisque hoc
credit sinonpost ordinationem bonosi interfuit · Cumconficere&
sacramenta sicommunionem eius participatus noneſt · si
ſtatam distendentibus deeius pessimo conciliabulo adeccle
siam redit ifetalis poterithabere colorem aliquem excussa
tionis · Ceterum qui post annum autmensem adecclesiam
redierunt · Intelligimus eos quiaincatholicamnouer
se propter uitia sua nonposse suscipere ordinationem
idcirco adillum perrexisse quipassim &sineulladiscussi
one ordinationes inlicitas faciebat · Credentes seposse per
istam infutuationem locum inecclesia catholica repperire
dequo anteadesperarent · Nuncillud quodsuper est interrogo
quipostmensem autampluss redit · Cum seprbm abonoso
confider& ordinatum · sinonsacramenta confecit · sinon
populistribuit · sinonmissas secundum consuetudinem
compleuit · quiddebis censetur quesopromatur apertus.
Λ summam certe quinihil abonoso acceperunt reisunt
usurpatę dignitatis · quiconficiendorum sacramentorú

sibi uindicauerunt autnonuindicauerunt auctoritatem atque idsepiuauerunt esse quoddehis nullafuerat regulari ratione concessum· QUOD INECCLES peccatum populi inultum soleat preterrita·

LVI. Per uidergo dilectaourā actenusitaliatransisse &aduertat quoduisque uidicatas necessitas imperauit· Inpaceiam ecclesias constitutas nonpsumere sed utsepe accidit quotes apopulus autaturba peccatur· Quianomis propter multitudinem nonpotest uindicari· Inutamum soleat transirepriora ergo dimittenda dicodi iudicio· &dereliquomaxima sollicitudine precauendum· QDSUBREGIDUM FUGRIT apostolice sedi &suam immeliur sententiam commutarit quando damnationem phoanire scindit·

LVII. Veniatunc admaximum quasiquodam thema phoanum &qd mihi anxiumest acdifficillimum maiorummeorum reuoluam sententias fuerat deillo quopacto· utdiamipsi commemi nitas aliquid utique grauius constitutum· uerumquoniam idperrumore falsum utassertas subreptum huicsedi &eli citum per insidias demonstratas quiaresadsalutem redit· ueniamnos huncinstantum uobisadnitentibus· postcon demnationem more apostolico subrogamus tantasqueuris adsertionibus uobisque tambonis tamcaris nondare consensum omnibusduris rebus· duriusarbitramur· pro ura ergo arbitratione frī kmi &sententia apostola tione epm phoanum habetote· Licitum est naconstituere utdepcamini &nram immeliur conuersam sententiam labore uelteramonio nro conputes uotas suscipite·

Aeque eustathium ame sepissime comprobatum nolite exspectare
ut diacon gratia expolietur. solliciti enim uos pro salute
libenter audio contra capud & iam si faciendum est non libenter
admitto. Cui manum porrigitis uobiscum porrigo. Cui porrigo
me cum porrigite. Haec enim ad corinthios apostolica est decla
rata benignitas ut ununo spū ductam ac reductam sententiam
bonis semper indifferenter sequantur. Nam fateor haec me
primum res bene hab& erga eustathium diaconum. quod
nec contra fidem quicquam locutus sit nec loquentem admiserit
nec ad mortem crimen aliquod commississe uel iactatum
umquam uel fictum recognouerim & quin hic saluus est. si
quo pacto conuersationes amabiles non hab& habendus. ē.
ut minus pro tempore dilectus non ut inimicus & famatus diabulo
in perpetuum mancipandus. Cognosco illum inter illas
simultates actu rbines contra multorū studia non dico qualia
diuersa sensisse. & cum hinc res calamitates quae ipse emen
dare sint. adhuc dyzoniani & cyriaci subdiaconorum non
potuisse apud uos emendationem reuiuiscere. Compescite
quaeso a illo p̄dictasque quorum cumque uidetis animos
a cnoniustas emulationes. ut ipse apud nos integer apud uos
cum suis reparatus mereatur pacem non fictam perfidens
caritatem. Omnibus igitur uobis ac singillatim occurrat
caritas & uincul& quae nullis modis a xpō soluuntur uobiscum
pariter in perpetuum non exa legetur in dn̄o. Explt.

CONSTITUTIA PAP INNOCENTII.

INCIP CONSTITUTIA ZOSIMI PAP
QŌ MONACHIS ET LAICIS

Incip constitutta · Zozimi epi

PERGRADUSECCLS ṄDEBEANT. ꝑSUMUSACERDOTIUM.PUENIRE

Succesit Innocentio. a°. 417. Bara.

Zosimus epc̃s urbis rome hesycio epo salonitano · exegit dilectionis ꝑceptum apostolice sedis in quo patrum decreta consentiunt · & significas nonnullos ex mona chorum coetu quorum solitudo quamuis frequentia maior est · sed & laicos ad sacerdotium festinare · hoc autem specialit̃ & subprode cessoribus nris & nuper ano bis interdictum constat litteris ad gallias hispaniasque transmissis in quibus regionibus familiaris est ista ꝑsumptio · Quamuis nec africa super hac ad monitione nr̃a habeatur aliena · Nequis pentur contra patrū ꝑcepta · quia ecclesiastici disciplinis imbuitur per ordinem non fuisse & · & temporis ad probatione diuinis sapendus eruditus · Nequaquam ad summum ecclesiae sacerdotium adspirare pre sumere & · & non solum ineo ambitio inefficax haberetur · uerū & cum ordinatores eius uitarent eo ordine quem sine ordine contra ꝑcepta patrum crediderant ꝑsumendum · unde miramur ad dilectionem tu am statuta apostolice sedis non fuisse ꝑlata · Laudamus igitur propositum constantia & uestr̃ kmé · Nec aliud deponti fici censura ueteris auctoritatis genus exspectandum fuit · Quam uti talibus ambitionibus prop̃ceptis patrū in proclinctu fidei constituitur occurreres · Igitur si quid auctoritatis ꝙ quod nos inopinamur esse mar defuisse · supplemur obsistate talibus ordinationibus obsistate superbie & arro gantiae uementer cum faciunt ꝑcepta patrum tecum apostolice sedis auctoritas · si enim officia secularia principem locum non uestabulum actionis ingerris · sed per plurimos gradus

examinatiſſ temporibuſ deferunt · quiſ ille tam ad rogans
tam impudens inueniatur · Utinçelefa militia quae propenſius
ponderanda eſt · & ſicut aurum repetatſ ignibuſ explorandum.
ſtatam duxerſe deſideret · Cum tyro antenon fuerit & priuſ uelit
docere quam diſcere adſuescat mdnicaſtriſ · Inlectorum primatuſ
graduſ diuini rudimenta ſeruati · necilli uileſit exorciſtam
acolythum ſubdiac · diac per ordinem fieri nec hoc ſaltu ſed
ſtatuſ maiorum ordinatione temporibuſ · Jam ueroad praeſby
terii faſtigium talis accedat · ut & nomen etatuſ impleat &
meritum probitatuſ ſtipendia anteacta tefteturſ · Jure inde
ſummi pontificis locum ſperare debebit ; facit hoc nimia remiſſio
conſacerdotum nrorum qui pompam multitudinis querunt ·
& putant exhac turba aliquid ſibi dignitatis adquiri · hinc
poſſim numeroſa populariſ & iam hiſ locis ubi ſolitudo eſt ·
talium reppertur dum parroechaſ extendi cupiunt · Aut quib:
aliud preſtare non poſſunt diuinos ordines largiuntur ·
quod oportet & diſtricta ſemper eſſe iudicii · Rarum eſt enim
omne quod magnum eſt · QUOD SI QUIS INTER
DICTA DIS PO EXERITI GRAD SUI PERICULO SUBIACEBIT.

III. Pro indenos nequid meritis dilectionis ſtue derogemuſ adte
potiſſimum ſcripta direximuſ · quae in omnium fratrum & co
epiſcoporum nrorum faciem ire noueram · Non tantum eorū
quimea prouincia ſum ſed & iam qui uicinis dilectionis tue
prouinciis adiunguntur · ſocie & quiſquis hoc poſt poſita
patrum & apoſtolice ſedis auctoritate neglexerit · a nobis
diſtricte uindicandum ut locis ſui minime dubito & ſibi
non conſtare rationem ſi hoc putat poſt tot prohibitiones

impune posse temptari contumelie enim studio fit.
quicquid interdictum totiesusurpatur. QUAE
INSINGULIS CLERICI GRADIBUS
TEMPORA SINT PRESCRIPTA.

VII. Haec autem singulis gradibus observanda sint tempora
si ab infantia ecclesiastici ministerii nomen dederit inter
lectores usque ad uicesimum aetatis annum continuata ob
servatione perduxerit. si maior iam et grandeuus accesserit
tamen ut post baptismum fratam diuine militie desiderii
mancipari. si uiuenter lectores si uiuenter exorcistas quin
quennio teneatur. exinde acolothus uel subdiaconus quattuor
annis. et si ad benedictionem diaconatus. si meretur accedat
in quo ordine quinque annis. si inculpate regesserit herere
debebit. exinde si suffragantibus fuerit expendit per uoti gradus
data si proprie fidei documenta presbyterii sacerdotium
poterit promereri. De quo loco sicut exactior ad bonos mores
uita produxerit. summum pontificatum sperare debebit.
hic tamen lege seruata ut neque digamus. neque poenitens
ad hos gradus possit admitti. sane et iam defensores ecclesie
qui exlaici fiunt supradicta observatione teneantur si meruerint
esse in ordine clericatus. DAT. VIIII. KL MAR
dd. nn. honorio. xij. et theodosio. viij. augg. et conss.

INCIP. EPT. ZOSIMI EPI AD PRBOS
RAUENNE DIRECTA.

VIIII. Zosimus commonitorium presbyteris et diaconibus qui
rauenne sunt. exclatione fratris nostri archidami presbyteri
qualiter susceptus sit uel quid egerit agnouimus. ut qualiter

illi susceptisunt quicontracanones aduersumnos adcom
tatumnescio. Quaaudentes temeritate ireuoluerunt atquos
haec quaenunc misimus olimscripta feceramus. Eorumquas
iniuriose miserum respondentes epistolis. sedquo nonpotuer
rei mstia hoc est inntra ecclesiaromana cumnris conprbis
commorari. hasaduos illistradendas litteras defanabuimus.
Inquibusdecreto nro sanximus memoratos pertur batores.
Omnium abapostolice nre sedis communione alienos fuisse
atquentra subscriptione prolatam sententiam suscepisse.
Illos etiam quieffrenato facto consilioque adsensum comodare
noluerunt. urae cartatasest famare qualiter habeantur.
Quibus hoc obiere uos debetis quod iuxta canonum p cepta
fortiter incarre. &qualiter prbos nondecebat rebeller
existere temptauerunt. uostamen monemus inspeculisesse
debere. nequa eorum prorumpat audacia quosanathe
matizatos sctasca &apostolica ecclesia. Dehisuero quieorum
societatis iunxerunt quiddeceat agere debeamus. Cumre
uersifueritis consilio meliori tractabimus &aliamanumdabi.
V. Non. octob. honorio. xii. &theodosio. vii. augg. conss.

EXPLC CONSTITUTA ZOSIMI.

supplicatio pap bonifatii utconfirmetur aprincipe
quatenus inurbe romanum quam per ambitum

ORDINATURANTISTES.

Succedit Zosimo 418.

Bonifatius epus honorio augusto ecclesiae meae cui dnm
meum placet deuotum uob res umanas regentibus deputatum
cura conpungit. Necauseatur quamuis adhuccorporis
incommoditate detineat propi conuentus. quia sacerdotibus

Incipt supplicatio pap bonifatii.

uniuersis & clericis & xpi amissimi principis desim · siquidem
scias quam oportet & euenias nonuos id facere · quicuncta equa
moderatione componantur sednos permim tacentes desidiam
uidebimur quod cuiuis quietem · ecclesie pacem peruertere
ualeat amisisse · Cum enim humanis rebus diuine cultor-legiosis
dno fauente · presidia simas culpauerit sinon id suburia culpauerit
sinonid subura gloria · Quam certum est diuinis semper rebus animo
promtiore fauisse firmo & stabili iure custodiatur · Quod per tot
annorum seriem & subillis & imprincipibus optauit · quos nulla
nre regionis cura constrinxit · Id est licitas & subura imperio
clementie minime quaesiuit illicita formidentur · Ipsa enim ecclesia
deuotionem tuam xpi amissime imperator · meo quidem sermone
sed uouenerabili appellat affectu · quam xps dns · urifidus rector
& gubernator imperii · uni desponsa tamsibi & intactam uirginem
seruat · nea aliquos paciamini insidiantium procellarum fluctus
illidi · & quietam faciem tempestatis insolite tumoretur bari
gloriosissime · & tranquillissime imperator auguste · Ipsa uero
que um desponsata uratamen mater est ecclesia · hac pietatem
uram legationem quamsuis sacerdotibus commisit · Appellat pre
terita psentaque repetit · uobis inquid religiose imperantibus
modo totus est populus · tamfiducio quamabi qui est principi xpiano ·
Ecce enim inter ipsa mysteria inter precessuas quas proura felicitate
dependit imperii · Teste apud quem & decuius sede legatur sco petro ·
sollicitus pro religionis obseruantia uocibus clamant · Cum sollicita
petitione miscetur · Oratione hos inuarias ressemel euulsa distrahat
a cultu solito · temptatore sollicitante discordia ager & pluribus
princeps xpi amissime · pusi apud thesaurum esse secura causarum ·

Crimoppressionibus idolorum inhere ticorum correctionibus
fideiq diuino cultu pariter cumimperio semper florente uicisse.
Habe refugium tue mansuetudinis animum. Cumsuarelegionis
ueneratione coniunctum. Cumquicquid huicproficiat uotagatis
conferatis fratribus. & amsacerdotibus meis probatissimisuiris.
Ame & abomnibus quiecclesiam faciunt. ifamundalegatio
quibus p̄camur. sacrecausa relegionis prosequentibus murbe
uráe mansuetudinis hocanimo quopossolatis annuitis. Inper
petuum statur uniuersalis ecclesiae consulatis. DAT
RT. IUL. INC̄P REGSCRIPTUM
honori augusto adbonifatium papam romanum inquosstatuit
utsidenuo romee epi ordinata fuerint duo ambo deciuitate pellun-
Victor honorius inclytus triumphator semper augustus
scó acuenerabili bonifatio papę urbis aeterne. scriptabeati
tudinis tuaedeuita reuerentę gratulatione suscepimus.
quibus recensere gimus omnipotentidó maximas gratias quod
scí moniamtuam postlongum incommodum optate reddituu
didicimus sanitata. & ideo reuerendabus uenerabilibus uiris
gaudiummm. sacrorum apicum adtestatione signamus ac
petamus uta coadiamis oratonibus apostolatustuus studium
acuotum suum circa salutem atqueimperium nostrum dignetur
impendere. Illud autempietatisnre satisplacitum esse cognosce
quodscímoniacas deecclesiarum autpopuli perturbatione
sollicita est quaeutaliqua ratione possit euenire. satis clementia
nra credidit esse prouisum. Denique p̄dicante beatitudinetua
id adcunctorum clericorum notitiam uoluimus peruenire.
utsiquid forte relegiontue quodnonoptamus humana forte contigerit

bonefatii · epi ·

Sciantomnes ambitionibus esse cessandum ac siduo contra
facte merita te certantium fuerint ordinata · Nullum exhis
futurum penitus sacerdotem sedillum solum insedem
apostolicam permansurum · quem exnumero clericorum
nouaordinatione diuinum iudicium & uniuersitatis consensus
elegerit · undeidolo seruandumest · Utomnis tranquillam
mentem & pacificos animos · exserenitatisnre admonitione
custodiant · Necaliquid sedtaosis conspiratoribus temptare
conentur · Cum certum sit nulli partium sua studia profutura ·

explc · epi bonefatii epi urbisrome ad episcopos galliç de maximo epo diuersis criminibus accusti ·

Bonifatius epus patroclo remigio · maximo hilario seuero
ualerio · iuliano catorio leontio · constantino · iohanni
montano · marino · mauricio · & ceteris epis per galliar & sep-
tem prouincias constitutis · ualentinç norbericiuitatis
adierunt · Proponentes per libellum criminaque maximum
testi & · totaprouincia asserum commisisse · Delagatatotiens
cognitione illum constituta subter semper fugisse iudicia ·
Necconfusum conscientia fetanasse uultus & innocens exami
natis omnibus purgaretur · Quetotiensdecreta exnrarum
quoque cartharum infoructione cognouimus · Qui econtrario
probant deseilla quaedicta sunt · Quiadea confutanda cum
essent innumera adecessoribus meis prouincialis delegata
cognitio · Conuentus & iam dicitur euitasse & adesse minime
uoluisse · & nullus dubitet quodtaudicium nocens subter
fugit · Quemadmodum utabsoluator qui est innocens querit ·
sed astuta cauillatio eorum quiuersutias agendum credunt
esse consilii · Numquaminnocentiç nomen accipiet ·

Confitetur enimdeomnibus quisquis se subter fugere iudicium dilationibus putat · uenitattamen aliquando illequitalis perhibetur inmedium · Necprodeest illiutiet latuisse toties subter fugisse. Quemsuiactus & commissa quocumquefuerit eaque obiciuntur illi fuerasint crimina persecutur. Debueramquidem namnunc dignam proeius accusatas mrō iudicio acabus quicognitionem & decretum iudicium sepedeclinando credidit inludendum ferre sententiam · Acnealiquis pręco quemforsitan iudicare & · & sibi quiabsenseris licēsit quęstas anobis reseruatum essē · Nihildicere & malumus intercapedinem temporis data differri · Cumhaec & iam eius accusatores assererent · Decimus intentionibus & moribus sicsecurum maximum tantomagis damnanda committere quanto tardius seconfutato iudicio p̄sentaret · Quemmanicheorum inuolutum caligine arguunt turpi sectaolim · Ita neeumpossit abluere animum sordidasse improbatione obiecterej · Gesta synodalia proferentes · & commissis inuolutum undique flagraus nullum eumsanctas habuisse respectum quemfurore suo & insana temeritate adsecularium quoque iudicium tribunalia subditum quefaoni · quod inuiliquoque persona turpissimum est obicere peruenisse homicidii damnata adserunt gesta prolatas immediū · Ethunctalem portanta taliaque commissa episcopatus · Adhuc sibinomen insuis latabulis undicare inproprię ciuitatis infamia nimiis doloribus conquiruntur · & scī̄ nomen undicando sibi uelle polluere · Ideoque frī̄ kmī̄ qui audiendus hic p̄sentare senoluit · Neconuictus forsitan abaccusatabus secleris possit. Dignatandem aliquando p̄sentatus episcopali iudicio pronun ciationis congrue ferri · sententiaquam quam illi cum haec edocta fuerint · Quęquo huius nominis esse iactura quipudorem numquam habuisse sacerdotali perhibetur · & locum suummemodico

bonefatii.

quidem tempore custodisse dilationem dedimus. & decreuimus
urm debere intra prouinciam esse iudicium. & congregare
synodum ante diem Kalendarum nouembrium. Ut si adesse uoluerit
pns si confidit ab obiecta respondeat. si adesse neglexerit
dilationem sententiae de absentia non lucretur. Nam manifestu
est confiteri eum de crimine. qui indulto & tot aes delegato iudicio
purgandi se occasione non utatur. Nihil enim minter est utrum
in psenti examine omnia que dicta sunt conprouentur. Cum ipsa
quoque pro confessione procurata tot aes confiat absentia. Nos
autem per omnes prouincias litteras dirigemus. Ne excusationem
sibi ignorationis obtendat. Ut ad prouinciam uenire cogatur
& illic se confestim pstare iudicio. Quicquid autem urā cartas
de ac causa duxerit decernendum. Cum ad nos relatum fuerit
mā ut condec & necesse est auctoritate firmetur. D AT
SUB D. ID IUN MONAXIO ūC CONSUL.
ut in una quaeque prouincia nemo contempto metropolitano
EPISCOPUS ORDINETUR.

IIII. Bonifatius epūs urbis rome hilario epō narbonensi difficilem
quidem fidem querimonis commodamur. Quarum sacerdotes
dni pulsam intentio. maxime cum eos locutur quippiam contra
patrum statuta temptasse. Sed frequenter ha asserit sicut nunc
multitudo cauendum. Ecce enim uti carta sua recognoscit
ex subdita lugdunensis ecclesiae. Clerum ordo uel plebis praecessuas
uel lacrimas ad nos quantum datur intellegi. magno cum dolore
miserunt dicentes. Co epm m patroclum sua petitione cessante
in locum decedentis epi nefas quem in alienam prouincia. pter
misso metropolitano contra patrum regulas ordinasse. Quod
nequaquam possumus ferre patienter. Quia conuenit nos pater
narum sanctionum diligentes esse custodes. Nulli & enim

explic. ept. pāp bonefati.

uidetur incognitasynodi constitutiom caene. quaenapreipit
ut eadem proprię uerba ponamus. Per unamquamque prouncią
ius metropolitanus singulos habere debere. Neccuiquam duas
esse subiectas. Quodilliqualiter credendum non est seruandum
scō spū subsequente sibimet censuerunt. Undesr kme sint ressunt
& adecclesiamsupradictam prouncię tuae elim̄ indudat. Nrā auctori
tate communitate communitas. Quodquidem facere sponte
deberes desideriis supplicantium & uoluntate respecta. adeundem
locum inquoordinatio talis celebrata dicitur metropolitani iure
muniatur & p̄ceptionibus nris fretus accede intellegens arbitriotuo.
secundumregulas patrumque cumque faciendasint anobis esse
concessa. Feliciterque omnibus apostolice sedi quicquidstatueris
tereferente claresca. Cunctaus prouncię ordinationem lic esse
mandatum. Nemoergo eorumter minos audax temorator excedat.
Nec aliquid illorum contumeliam partibus suisquesibi inuidentur
concessa defendat. Cesset huiusmodi pressa nrā auctoritate
p̄sumptio eorum. Quiultradigitum siue limitem dignitatis ex
tendunt. Quodidcirco dicimus ut auertat caritasua ad eos
canonum p̄cepta seruare. Ultraconstitutio quoqueno stra
definiat. Quatenus metro polytam siu unaqueque prouncia
omnibus rebus ordinationem semper exspectet. DAT. V.
V. IŌ. FEB. DD. NN. HORIO. XIII.
& theodosio. x. conss. Expt. pāp bonefati. Incipitdecreta
pāp celestini. num. xxxij. deprospero & hilario quiquosdam
galliae probs accusant pellagii sectores.

Succesit Bonifacio 423.

Dilectassimis fratribus uenerio. marino. leontio. auxonio.
archadio. filtanio. & ceteris galliarum epis celestinus apostolica
uerba p̄cepta sunt. apudiudeos atq: gentiles sineoffensione
non esse debere. hocquisquis xpianus est. totaanimi uirtute

Incipit decreta pāp celestini

custodiam quodcumtasit nonparum periculi illum manere poterit
amedm quihocdecretat & iamfidelibus exhibere Namqualiter nos
quaneminem perireuolumus ita contristent Quacauctoribus xpianis
percellunt animos xpianos Dominicus meuangelio sermotestatur Aut
enimipse saluator Quodexpediat scandalizandi unumdepusillis
immaris profunda demergi & ideoquesiteur iampena queramus Cui
tale supplicium legimus expedire filiumq̄ p̄ senter prosperē Hilarius
quorumcaradmq̄ nrm̄ sollicitudo laudandaest Tantummesao quibus
prbis illiciere quidissensioni ecclesiarumfaueam sunt apudnos per
secuta utindisciplinatas questiones uocantes immedium pertinaciter eos
dicam pdicare aduersantia ueritati sedurę dilectioni iufaus imputamus
Quandoilli supruos habent copiam disputandi Legimussupramagistrū
nonessedisputulum hocetnonsibidebere quemquam iniuriam doctorū
iudicare doctrinam Nam & hor ipsos adōnro ponitosmouimus addo
endum cumsit Dicenteapl eiter taus locus intra ecclesia deputandus
Quid illic speciei est ubimagistris tacentibus hi locuntur Quisita ē
eorum discipuli non fuerunt Timeo netonhibere sit hoctacere, timeo
nemagis ipsi loquantur quiper mittum illi stabiliter loquimtalibus
causis nocare & suspitione tacatur nitas Quia occurrere & ueritas sifalsitas
displicere; merito namque causa nosrespicit si silentio faueamus
erroni; Ergo corripiantur huiusmodi nonsit his liberum habere
prouolumate sermonem; Desinat sitaressunt incessere nouitas Ue
rufitatem desinat ecclesiarum quietem inquietudo turbare; conantur
sepe naufragio mergere quos intra portum stantes statio facit
fidaquippe ē omnium statio Quorumper fectas
gressibus uestigia nommouentur Recurrēdā apostolicam p
dicta sedem haecipsanobis quaetemptat perturbatio conquerentes
habetote frēs kmi procatholicę plebis pacetractatum sciantse
framen cessentur prbi dignitate uobis esse subiectos sciant

finit decreta pāp celestini.

qđ sibi omſ quimaledocent · discere magis ac magis competat quam docere · Namquid ecclesiis uos agitat si illi summam teneant p̄dicandi. Nisi forte illud obsistat · quod non auctoritate non adhuc ratione colligitur. Ut aliqui e fratrum nr̄m nuper delaicorum consortio in conlegium nr̄m forsitan sis á missi · Nesciant quid sibi debeant uindicare sup hismulta iam dicta sunt eo tempore quod ad fratri fratuem dedimus scripta · Rer pensum nunc tamen repetentes sepius admonemus · Utteneatur huiusmodi qui laborant p̄ terra aliud quam illem̄ iussit agricola seminare · Nec tamen miramur si haec erga uuentes hi nunc temptare audent. Quin tantur & iam qui estentium fratrum dissipare DE SCŌ epō augustano mira laudis adsertio.

Augustanum sćē recordationis uirum p̄ uita sua · utq; merita mr̄á communione semper habuimus nec umquam huic sinistre suspitionis saltē rumor aspersit · Quem tante scientię olim fuisse memminimus ut amen semper decessoribus habe rentur · Bene ergo de eo omſ in commune senserunt · utpote qui ubiq: cuncta & amori fuerit & honori unde resistatur talibus quor male crescere uideamur · Nefas est haec pati religiosas animas · quarum afflictione quia membra nr̄á sunt · Nos quoque conuenit macerari quamuis maneat hos beatitudo p̄missa · Quicumque p̄bantur p̄ecitationem p̄ p̄ iustitiam sustinere · quibus quid promittat dns̄ in futurum sequens sermo declarat. Non é agentium causa solarum uniuersalis ecclesia quacumque nouitate pulsatur · Intellegamur hęc ipsa uobis quę nobis non placent displicere. quod ita demum probare poterimus · si imposito improbis silentio · de talis e imposterum querella cessauit · Dſ uos incolomes custodiat frſ kmí. INCIP · P̄ TERRITORUM SCOIS apostolicę epórum auctoritates degratiadí.

Quia nonnulli qui catholico nomine gloriantur · Indamnant heretcorum sensibus seu prauitate siue inperita demorantes

Pissimus disputatoribus obuiare ꝓsumunt · & cum pellagium
atque celestium anathematizare non dubitent · magistros tamen
patres tamquam necessarium modum excesserim obloquuntur
Eaque tantummodo sequi & probare profitentur · Quae
beatissimi sedis petri contra inimicos gratiae dei per ministerium presulū
suorum sanxit · & docuit necessarium fuit diligenter inquirere · Quid
rectores romanae ecclesiae debeat si quae eorum temporibus exorta
fuerint iudicarint · & contra nocentissimos liberi arbitrii defensores
Quid de gratiadi sentiendum esse censuerint · Ita ut & iam africanorum
conciliorum quasdam sententias iungeremus · Quas ita quasi fecerant
apostolica auctas cum probarunt · Ut ergo plenius quid in aliquo dubitant
instruantur constitutione sanctorum patrum compendiosa manifestamus
indiculo · Quo si quis nonnimium est contentiosus · Agnoscat omnium
disputationum connexionum ex hac subditarum auctoritatum breui
tate pendere · Nullamque sibi contradictionis superesse rationem
si cum catholicis credat & dicat · QD ADAMO OMNES

IIII homines leserit nec quemquam nisi xpi gratia possum saluari ·
in puaricatione ade omnes homines naturalem possibilitatem & innocentiam
perdidisse · & neminem de profundo illius ruine per liberum
arbitrium posse consurgere nisi eum gratiadi misericordia erexerit ·
Pronuncia[n]te beatae memoriae papa innocentio atque decente in epistula
ad carthaginiense concilium · Liberum enim arbitrium ille per sensus
dum sine consultatus utitur bonis · Cadens in puaricationis profunda
demersus est · & nihil quemadmodum exinde surgere posset inuenit ·
suaq: in se culpa libertate deceptus huius ruine laqueis astrictus aduentum
Qui per noue regenerationis purificationem · Omne preteritum
ritum sui baptismatis lauacro purgauit · QUOD NEMO

V sit bonus sine suis meritis nisi participatione eius qui solus bonus est ·
Neminem esse per se & ipsum bonum nisi participationem sui donet ille

quirolus est bonus. Quodineisdem scriptis eiusdempontificis sententia protestatur dicens. Numquidnos deorum posthac rectummemabur

ortellus aestimemus. Quaesibi reputant deberi quodbonisunt. Nec illi considerant cuius cotidiegratiam consequuntur. quisineullo tamen se adsequi posseconfidunt. qō NISI GRATIA DĪ

continua iubemur insidiar diaboli superare nonpossumus.

VI Neminem etiam baptismatis gratiarenouatum idoneum esse adsuperandas diaboliinsidias. & ad euincendas carnisconcupiscentias. Nisiper cotidianum adiutorium dī per seueramtiam boneconuersationis acceperit. Quod eiusdem antistitis in isdempaginis doctrina confirmat dicens. Namquam uis hominem redimere apteritis ille peccatis tamen sciens iterumposse peccare adreparationem sibi. quemadmodū posse illum. & post ista corrigere multa seruabit. Cotidiana presentia illaremedia quibusnisifreta confisique nitamur nullatenus humanos uincere poterimus errores. necesse. ē. enim utquo auxiliante uincamus eo iterum nonadiuuante uincamur. qō p xpm

VII LIBERO BENEUTATUR ARBITRIO.

Quodnemonisixpm libero beneutatur arbitrio. Idemmagister inepistula admileuitanum conalium. Dataepredicat dicens. Ad uertendam. optimarum mentium peruersadoctrina. qd primū hominem italibertas ipsadecepit. utdum indulgentius freniseius uitiatur. Inpuaricationem presumptione conciderit. Nec exhac potuit eruinisiei prouidentia regenerationis statum prisane libertatis xpi dni reformaret & aduenit. qō OMNIA SCORŪ MERITA DONA SINT DĪ.

VIII Quod omnia studia & omnia opera actaeterna scorum addi gloriam laudem quereferendasint. quianemo aliunde eiplaceat nisi exeo quodipsedonauerit. Inquamnos sententiam dirigit beate recordationis papae Zosimi regularis auctoritas. cuiscribens

degratiadi.

adtotius urbis epós ait. Nos autem in fide tudi omnia enim bona
ad auctorem suum referenda sunt. unde nascuntur ad fratrum &co
epórum nrórum conscientiam uniuersa retulimus. hunc autem ser
monem sincerissime ueritatis luce radientem tanto ap̃i honere
uenerati sunt. ut ita ad eundem urum scriberent. Illud uero quod in
litteris quas in uniuersas prouincias curam esse mittendas posuisti dicens:
Nostrum est in fanctudi &cetera sic accepimus dictum ut illos qui contradi
adutorium extollunt humani arbitrii libertatem detorto gladio
ueritatis ueluti cursim transiens amputares. Quid enim tam libero
fecisti arbitrio. quam quod uniuersa inm̃e humiliter conscientiam
retulisti: & tamen in fanctudi factum esse fideliter. sapienter que
uidisti ueraciter fidenter quedixisti. Ideo utique quia p̃parat ur
uoluntas adno. & ut bonum aliquid agant p̃ter nisi inspirationibus suorú
ipse tangat corda fidelium. Quotquot enim inspú di aguntur ii
filii sunt dí. ut nec nostrum deesse sentiamus arbitrium. & in bonis
quibus q: uoluntatis humane singulis motibus. magis illius ualere
non dubitemus auxilium. QUOD OMNIS SCA
cogitatio & motus pie uoluntatis ex dó sit. VIIII.

Quod itadí in cordibus hominum atque in ipso libero operetur
arbitrio. ut sca cogitatio pium consilium omnisque modus
bone uoluntatis ex dó sit. Quia per illum aliquid boni possumus
sine quo nihil possumus. Ad hanc enim nos p̃fessionem id est doctor
instituit. Quicum adtotius orbis epós de diuine gratie p̃ticulatione
loqueretur qd ergo ait. Tempus inter uenit quo eius non egeamus
auxilio. In omnibus igitur actibus causisque cogitationibus motibus
aditor & protector orandus é. superbum est enim utquicquam
sibi humana natura p̃sumat. Clamante apto. Non est nobis con luctatio
aduersus carnem & sanguinem sed contra principes & potestates
aeris huius contra spiritalia nequitia in celestibus: & sic ita p̃terit dié

Infelix ego homo quis me liberabit de corpore mortis huius
gratia dī per ihm xpm dnm nrm. & iterum gratia dicitur id quod sum.
& gratia eius in me vacua non fuit. sed plus illis omnibus laborauī. Non
ergo autem sed gratia dī mecum. Quod gratia dī non solum peccata
dimittat sed & iam adiuuet. Ne committantur & lex impleatur.
Non sic utatur pelagius facile quasi ne gratia dī. DIFFICILIUS POSSIT IMPLERI.

IX

Illud & iam quod in tra carthaginensis synodi decreta constitutum est
quasi proprium apostolice sedis amplectamur. Quod sic & tertio
capitulo definitum est. Utquicumque dixerit gratiam dī qua
iustificamur per ihm xpm dnm nrm. Ad solam remissionem peccatorum
ualere quae iam commissa sunt. Non & iam ad adiutorium ut non
committantur anathema sit. & iterum quarto capitulo utquisquis
dixerit gratiam dī per ihm xpm. Propter hoc tantum nos adiuuare
ad nō peccandū quia ipsum nobis reuelatur & aperitur intellegentia
mandatorum. Ut sciamus quid appetere & quid uitare debeamus.
Non autem illa nobis prestari ut quod faciendum cognouimus & iam
facere diligamus atque ualeamus anathema sit. Cum enim
dicat apostolus scientia inflat caritas uero edificat. Ualde impium est
ut credamus ad ea quae inflat non habere gratiam xpi. & ad eam
quae edificat non habere. Cum sit utrumque donum dī & scire
quid facere debeamus. & diligere ut faciamus ut edificante sci
entia non possit inflare. sicut autem de do scriptum est. Qui
doc & hominem scientiam. Ita & iam scriptum est. Caritas ex dō est.
Item quinto capitulo utquisquis dixerit. ideo nobis gratiam iusti
ficationis dari. Utq d facere pluberum iubeamur. arbitrium
facilius possumus implere p gratiam tāquam & si gratia nō daretur.
Non quidem facile sed tamen possimus & iam sine illa implere
diuina mandata. anathema sit. De fructibus enim mandatorum

dñs loquebatur ubinon ait. sineme diffiluus potestis facere.
Sedait. sineme nihil potestis facere. QUODSEDIS
apostolice omnes orationes xpi gratia resonant quagenus humanu
ab eternam damnationem reparatur.

VI. Preterea beatissime & apostolice sedis inuiolabiles sanctiones quib:
nospiissimi patres pestiferę nouitatis elationedeiecta. & boneuolun
tatis exordia. & incrementa probabilium studiorū. & mensuraque
in finem perseuerantia adxpi gratiam referre docuer. obsecrationū
quoque sacerdotalium sacramenta respiciamus. quaeabapostolis
tradita in toto mundo atq: in omni catholica ecclesia uniformiter
celebrantur. ut legem credendi lex statuat supplicandi. Cū enim scōrū
plebium p̄sules mandata sibim& legationem fungantur. Apud
diuinam clementiam humanigeneris agunt causam. & tota secum
ecclesia congemescente postulant & p̄cant. Ut infidelium dorsa detur
fides. Ut idolatrię abimpietatis suę liberentur erroribus ut audęis
ablato cordis uelamine lux ueritatis appareat. ut hereticicatholicę
fidei p̄cepatione resipiscant. Ut schismatici spm redintegrę caritatis
accipiant. ut lapsis poenitentię remedia conferantur. ut deniq:
cathecumenis adregenerationis sacramenta p̄ducta celesti misericor
die aula reseretur. hęc aut̄ n̄ p̄ fictorię neque manent adno
centa rerū ipsarū monstra effectus. Quomodo quidem exomni errorū
genere. plurimos dñs dignator adtrahere quos eruditos de potes
tate tenebrarum transferat in regnū filii caritatis suę. & ex uasis
ire faciat uasa misericordię qđ adeo totam diuini operis esse sentatur.
Ut haec efficacia dō gratiarum sempactio laudisq: confessio pro in
luminatione talium uel correctione referatur. GQC RATIAOI
& iam baptizandorum tegatur infantia purgatio cum exor
cismis exufflationibus spūs abeis abigantur immundi.
Illud & iam qđ circa baptizandos in uniuerso mundo scā ecclesia

Explicunt auctoritates.

uniformiter agt. Nonocciso contemplamur intuitu. Cumsiueparuuli siueiuuenes adregenerationis ueniunt lauacrū. Nprius fontem uite ad eum quam exorcismis &exufflationibus clericorum spūs abeis immundus abigatur. Utruncuere appareat quomodo princeps mundi huius mittatur foras &quomodo prius alligetur fortis. &deinceps uas eius diripiatur inpossessionem transeat auctoris. Quicapiuamducit captiuitatem &dat dona hominibus. Hisergo ecclesiasticis regulis. &exdiuina sumptis auctoritate documentis. Tuadiuuante dño confirmatis sumus utomniū bonorū affectum atqueoperū &omniū studiorū omniumq; uirtutum. Quibus abinicio fidei addm̄ tenditur dm̄ profitearmur auctorem. &ñdubitemus abipsius gratia omē hominis meritū p̄uenire. Pquemsit utaliquid bonī &uelle incipiamus &facere. quod utique auxilio &muneredī nonauferetur liberum arbitrium. sedliberat utdetenebroso lucidum deprauo rectum. Delangido sanum. deimprudente sitpudum tantaenim est erga om̄s homines bonitas dī. utnō uelit esse meritaq; sunt ipsiusdona &prohis quę largitus est. ēna p̄mia sit donaturus. Agitquippe innob. utquod uult &uellimus &agamus. Necociosa. eē. innobis patitur quaeexercendo non negligenda donauit utēnos cooperatores simus gratię dī. Asiquid innobis exnā uiderimus remissione languiscere. Adillum solliciti recurramus. qui sanat om̄s languores nros. &redim& deinteritu uitam nram. &cuicotidie diamus neinducamur intemptationem sed liberanos amalo. QŌ PROFUNDIORES

quę stiones necontemnendę sint necponitur adserendae.

XIIII. Profundiores uero difficiliores que partes incurrentiū quęstionū quas latus p̄tractarunt quiberetici refutē. sicutnonaudemus contemnere tamnecesse habemus adseruere. quiaadconfitendā gratiā dī cuius operi acdignationi. Nihilpenitus subtrahendum é. satis sufficere credimus quicquid secundum p̄dictas regulas

apostolice sedis nos scripta docuer. utprorsus non opinemur
catholicam qđ aparuerit p fixis sententiis esse contrarium.

EXPLICIUNT AUCTORITATES

ptertorum sedis apostolice epi scorū degratiadi & liberouoluntatis:

Celestinus uniuersis epis per biennensem. J. arbitrio.
& narbonensem prouinciam constitutis indno salutem. Cuperemus
quidem deurārū ecclesiarum ita ordinatione gaudere utcongratulemur
potius deprofecto quam aliquid commissum contradisciplinam eccles
iasticam doleremus. Admām & iam lectam & benefacta puniunt
& memoris aculeis nosque fuerint malefacta conpungunt. Necsilere
possumus. cū hocutabinlicitis reuocemur aliquosoffici nri puocemur.
insanctu inspectulis adō constituta utuigilantiamnrę diligentiam con
probantes. & quaequo hercendasunt resecemus. & quaeobser uandis
tuncamus. & quamus arcalongiquam spīritalis curanondefecit
sed se pomā quanomen dī pdicatur extendit necnostram nrām
subter fugiunt. quę ineuer sionem regularum nonuelle pruptionis
auctoritate temptantur. QD NON DEBEANT SACERDOTES
aut cleria amicta palleis & pancta lubis inecclis ministrare.

XIIII. Dicamus enim dni sacerdotes sup fratroso potius cultui inseruire.
quem mentis uelfidei puritati sed n mirū si contra ecclesiasticum
morem faciunt quinecclesia noncreuer. sed alio ueniente mi
nuere secumhaec inecclesiam. Quaem alia conuer satione habu
erant intuler. Amicta pallio & lumbos pancta credunt se sce
scripturę fidem. N per spm sedlitterā completuros. Nā siadhuc
ista pceepta sunt uttalī seruarentur. Cur n fiunt pariter
quę secuntur. utlucerne ardentes unacumbaculo tenentur.
habensuum ista mysterium & intellegentibus ita clara sunt.
ut eamagis quadecā significatione seruentur. Nām lūborum
pncione casatas. Jnbaculo regim pastoralem inlucer nis

ar dentibus bonifulgor operis dequodicitur sicoperaura luceant indicatur. habent tam istum forsitan cultu morem potius quam rationem sequentes qui remotioribus habitant locis & pcul aceteris degunt. undehic habitos ecclesiis gallicanis uttot annorū tantorūq: portaficum malterum habitum consuetudo uertatur. Discernendi aplebe uelceteris summus doctrina anouelete conuersatione. Ñ habitu mentis puritate nonculta nam sistudere incipiamus nouitati traditum nob apatribus ordinem calcauimus. Utlocum supuacuus supstitionibus faciamus. Rudesergo fidelium mentes adtalia nondebemus inducere. Docendi enimsunt potiusquam ludendi. Necponendum eorū. é. oculis sedmentibus infundenda pcepta. Erant quidem multaq: prodisciplina ecclesiafaca uel ipsiusrei dicere ratione possemus. sedabhis adalia deuocamur.

qŌNULLI SIT ULTIMA PENITENTIA DENEGANDA

XV

Ag nouimus enim poenitentiāmorientibus denegari necillorum desiderii animi. quobitus suitempr hocanimesue cupiunt remedio subueniri. horremus fateor tantempietatis aliquem repperiri. undedī pietate desper& quasinonpossit adsequo uiltempore concurrentu succurrere. &pcidentem sub onere peccatorum hominem perdere quoseille expedire desiderat. &liberari quid hocrogo aliud. é. quāmorienti mortem addere eiusq: animum. suamcredulitatem neabsoluta esse possit occidere. Cūdīadsubueniendum paratissimus inuitant adpaenitentiam. sicpmittat peccatori inquid quacumque die conuersussfuerit peccataeius ñreputabuntur ei. &ideo iterum nolo mortempeccatoris sedtantum conuertatur &uiuat. salute ergo homini adimit quisquis mortis ptera tēpr penitentiam denegari. &desperant declementiadī quicum adsubueniendū moriendum morienti sufficere. uel momento posse noncredidit pdidisse. Latroincruce pmium adxpi dextera pendens. sullum

unius hore penitentia noniubisset. Cum esset impoena peritura & per unius sermonis promissionem habitaculum paradisi dō promittente promeruit. uera ergo addm conuersio multamis positorū mte potuit ē. ꝙmanda. quamtēp̄ prophēta hoc aliter adserente. Cūconuersus ingemuerit tunc saluus eris. Cumergodn̄s sit cordis inspector quouis tempore nonest deneganda poenitentia postulanti. Cumilli seobligēt iudici cumocculta omnia nouerit reuelari.

QUOD PER GRADUS ECCLE

siasticos adepiscopatus debeat officium peruenire.

XVI. Ordinatosuero quosdam frēs kmī epī quinullis ecclesiasticis ordinibus adiunte dignitatis fastigium fuerint insituti. Contrapatrum decreta huius usurpatione quisehoc recognoscit fecisse didicimus. Cumad episcopatum hīs gradibus quibus frequentissime cautum est debeat peruenire utminoribus initiata officiis admaiora firmentur. Debēt enim anteesse discipulus quisquis doctor esse desiderat. utpossit docere quoddicit. Omnisuitp̄ insituto acadit quotendit se ratione confirmat. Quiminimelitteris operā dederit p̄ceptor. ēē. n̄ potest litterarum quinon persingula fapendia creuerit. A demeritum fapendii ordinem nonpotest peruenire. solum sacerdotium interista rogo utiuus est quod facilius tributur cumdifficilius impletur. sediamn̄ satis. ē. Laicos ordinare quodnullus fieri ordo permittat. sedēiam quorūcrimina longe lateque p omīs penē notā puinciis ordinantur. Danihel enim nuper missa relatione exhorientalibus adnos parabus adomni qđ tenuerat uirginū monasterio nefariis. ē. obiectionibus accusatus. multademultis obiecta flagitia inquanam later& terrarūparte quesitus est. utsuę innocentię confider& contra seiudicium postulatum minimedeclinar&. misse ad relatensem epm p fortunatū subdiac nrm p̄ceptiones ut ad iudicium desanaretur episcopale tamis grabatus tesamonius.

tanta facinorū accusatione pulsatus. sacrarū uindictur urgē
pollutus incesto epūs adsertaur ordinatus. Innrīs libellis crimini
conmentur. quorum aduos quoque exemplaria direximus in
pontificii dignitatem. hoctempr quoadcausam dicendā missis
anob litteris uocabatur obrepsit sacronomini abstinuria faciuus.
Uthancdignitatem tali dando amisernt ordinator quāeam oba
neat ordinatus cui conuicto sociabitur. Quieum sibicredidit
largiendo pontificiū sociandū. Qualisem ipse sit quisquistales
ordinarit ostendit. his ergo immedium nuncdeducti sū plerique
urm sint. qui apostolice sedis statuta cognouerint nob cumtepr
aliquando uersati addisciplinę normam nris conuenta ad orta
tionibus omnia frater nitas urā euocare festinē. qō unaqueq:
prouincia suometro politano debeat esse contenta.

XVII Primum utiuxta decreta canonū unaqueque puincia suometropoli
tano contenta sit. utdecessorisnri data adnar bonensem epm commanem
constituta. Necusur pationi locus alicui sacerdoa malteriusconce
datur iniuriasit concessissibi contentus. Unusquisq: limitibusalter
inalteriusprouincia nihilpsumat. Necemertas insuis ecclesiis
peregrini &extranei &quumeignoratis ad exclusionem eorum. quibene
desuorum ciuiūmerentur testamonio pponantur. Nenouumqddā
deco epi fiant institutū uideatur esse collegium. qō nolentib:
clericis uel populis nemo debeat episcopus ordinari.

XVIII Nullus inuitus detur epis clericiplebis &ordinis consensus &desi
derū requiratur. Tuncalter dealtera eligatur ecclesia. side
ciuitatis ipsius clericis cui ē epūs ordinandus nullusdignusqđ
euenire ñ credimus potuerit inueniri. primū eni illirepbandis
ut aliqui dealienis ecclesiis merito pferantur habeatunusquisq:
siue fructum militię inecclesiam. Inquasuā pomā officia trans
egit &tem in aliena stipendia minime aliter obrepat.

Necalii debitam alter sibi audeat uindicare mercedem · sit facultas
clericis retinendi si fecerint p̄grauari · & quos sibi ingeri extraneos
uerso cognouerint nonnumquam refutare · quisinon debitū p̄mium uel
liberū deo quos est recturus ē· debent habere iudicium · q̄ō ABIN
licitas sit ordinationibus abstinendum ·

XVIII Abstineatur & iam ab illicitis ordinationibus nullus exclaicis nullus digamus
nullus quisit uidue maritus aut fuerit ordinetur · sed inreprehensibilis
& qualem elegit apostolus · Per moysen dicitur dns̄ p̄cepit uirginem
accipiat sacerdos uxorem · subsequitur & supplet apl̄ eodem locutus
spū · unius uxoris uirum debere episcopatum consecrari episcopum
ad hanc ergo eligantur formulam sacerdotes · & siquę facte sunt ordi
nationes illicitę remoueantur q̄m stare n̄ poss̄ nec discussionem nr̄am
subter fugere potuer̄ · Quamuis latere se ꝑsument qualiter ꝑuener̄ ·
Ubi nulla religionis reuerentia obscuritate fuscetur · N̄ sit uana gloriatio
palleatur episcopalem morem qui epi sunt sequantur · Damnet uel dixamus
qui accusationem pontificali honore subt̄ fugere se posse credidit · & ad
fastigium tantum accusatores suos tacendo puenit · A sciētatis culmine
cetu interim se nouerit segregatū · Qui sen̄ō iudicio deb& obicere ·
si conscientię sue nouit confidentiam obtinere · Maxiliensis uero eccl̄s
sacerdotem quidicitur q̄d dictum nefas ē·, Innocem fratris taliter
gratulatur · uthuicquietus sanguinem cruentatus aduenerit portionē
cum eodem habiturus occurrere & exur̄ō eum audiendum collegio
delegamus. DAT · VII · KL AUG FELICE
& tauro conss̄ quod nulli sacerdoti canones liceat ignorare ·

XX Celestinus uniuersis epis̄ per apuliam & calabriam constitutis nulli
sacerdoti uos liceat canones ignorare nec quicquā facere q̄d patrū
possit regulis obuiare · Quae enim nob̄ res digna seruabitur · si
decretalium normam constitutorum p̄ aliquorum libito licentia
populis p̄missa frangatur. q̄ō N̄ CONUENIAT ·

contemat clericis ecclesiarum delaicis epos ordinari.

XXI Audiuimus quosdam propriis destitutas rectoribus ciuitates epos sibi petere uelle delaicis. Tamumque fastigiu tã uile credere uthoc isquimodõ sedsęculo militauer. Neramem nor posse conferre nsolũmale desuis clericis inquorũcontemptu hocfaciunt iudicantes seddenobis perrime quosceredum hocposse facere. sen tientes qdnũquã auderem sinonquorundam illic hic consentiens sententia conhibere. Itanihilque frequentaus ſ decreta proficiunt. uthoc quasinumquã dehacparte scriptum fuerit ignoretur. Quidpderit psingula clericos stipendia militasse &omnem egisse indominicis castris &atem. siquibis p futurisunt exlaicis requirunturqui uacanter scto. &omnem ecclesiasticũ ordinẽ nescienter. saltu ppero malienũ honorem ambiunt. Immoderata cupiditate transcendere. &maliud utęgenus calcata reuerentia ecclesiasticę disciplinę transire& talibus. Itaq: quiuris mri id. ẽ. canonũ gubernacula custodiamus necesse. ẽ. obuiemus hisq: fratrnitatẽtuã epistolis cõmonemus. Nequis laicum adordinem clericatus admittat. &sinat fieri unde &illum decipiat &sibicausas generẽ. Quibus reus constituas decretalibus fiat. QD̃ DOCENDUS SIT POPULUS N̄ SEQUENDUS.

XXII Docendus. ẽ. populus n̄ sequendus nosq: sineamus eosquid liceat quidue n̄liceat cõmonere. N̄ his consensũ prebere debemus quisquis uero conatus fuerit temptare phibita sentẽ& censura sedis apostolicę minime defuturam. quaetenim sola admonitionis auctoritate n̄corrigimus necesse est pse ueritatem congruentem regulis uindicemus per totas. hoc ergo quę ppriis rectoribus carent ecclesias uolumus innotescat. Ut nullus sibi spe aliqua forsitan blandiatur inludat.

DAT. XII. KL AG FLORENTIO CI

dionisio cons. explc papae celestini. Incipt pãp leonis decreta.

Leo epī urbis rome uniuersis epīis p campaniam picenū tusciam.
uniuersasq; puincias constitutis mdnō salutem. Uno gratulationem
facit ecclesiarū status salubri dispositione compositas. Tam leui nos more con
tristat quoties aliqua contra constituta canonū & ecclesiastica disciplinam.
Presumpta uel cōmissa cognoscimus. quę sīn quadebemus uigilantia resecemus.
Illiquinos speculatores esse uoluit excusare nō possumus. p mittentes
sincerū corpus ecclesię quod ab omni purū macula custodire debemus. Ambi
endū inp̄a contagione foedari. Cui plā sibi membrorū p dissimulationem
compago nō congruat. UT NULLUS EPŌRŪ SERUŪ
alterius adclericatus officium promouere presumat.

Non admittuntur passim ad ordinē sacrū quibus nulla natalium nulla morū
dignitas suffragatur. & qui a domini sui libertate consequi minime potuer
ad sacrū sacerdotii tāquā seruilis utilitas hunc honorē capiat. p uehuntur
& p̄bari dō posse creditur. Qui dominō suo nec dū p̄bare sepotuit. Duplicitaq:
in hac parte reatus est. qđ & sacrū ministeriū talis consortii utilitate polluitur.
& dominorū quantū ad inlicitate usurpationis temeritatē p̄nere & iura soluuntur.
Ab his itaq: frēs kmi omnes q̄ puincię ab stineant sacerdotes. & nō tantū ab his sed
ab aliis & quam q̄ originalia uitalicui condicioni obligata uolumus tēperari
Nisi forte eorū petitio aut uoluntas accesserit. Qui aliquid meo sumdicam potes
tatis. Debet enim esse immunis ab aliis quidiuine militię fuerit adgregandos.
ut a cateris dominicis quibus nomen eius adscribitur. p ullis necessitatis uinculis
abstrahatur. UTQUICUNQUE AD SACERDOTIŪ
uel uiduarū mariti uel habentes numerosa coniugia p moti fuerint ab
omnibus ecclesiasticis officiis arceantur.

Qualisuero cum unicuique constituerit natalium honestas & morum esse
debē sacri altaris ministerio sociandus. & apostolo nos docente & diuina
p̄ceptione didicimus. & canonū regulis aquibus plerosque fratrū declinasse.
& penitus diuisse repperimus. Nam constat ad sacerdotiū p uenisse
uiduarū maritos. quosdam & iam quibus fuerint numerosa coniugia

Et ad omnem licentiam uita liberior ad sacrū ordinē passim patefactis
admodi fuisse p̄missos. Contra illā beati apti uocē qua talibus exclamat dicens.
unius uxoris uirum. & contra illud antiquę legis p̄ceptū quo dicitur & cauetur
sacerdos uirginem uxorem accipiat nō uiduā. nō repudiatā. hoc ergo quicumq:
tales amm̄ssisunt ab ecclesiasticis officiis & sacerdotali nomine apostolicę sedis
auctoritate iubemus arceri. nec hoc enim sibi potuerūt uindicare. Cuius capiet
hoc quod illis obstetit. Nā fuerūt huius discussionis curam nob specialiter
uindicantes. ut si qua forsitan debis cōmissa corrigantur. Nec liceat ultra
cōmitti. & neq; excusatio de ignoratione nascatur. Quā quā ignorare
nū quā licuerit sacerdotem. Quod canonum regulis fuerit diffinitum.
Haec ergo ad p̄uinciam nr̄am p̄ innocentiū legitimū & segetiū frēm & co epōs
nr̄os scripta direximus. ut quę mala pullulasse noscuntur radicitus
euellantur. & messem dominicam zizania nulla corrūpant. Ita
eni fructū ubere quę sincera p̄stabunt. si eaq; natā segetē enecare.
consuerunt diligentius amputentur. QŌ USURĀŃ solū
deri exigere non debent sed nec laici xp̄iani.

III Nec hoc quoque p̄ter eundum esse duximus quosdam lucri turpis cupiditate
captos usurariam exercere pecuniam & fenore uel le dite rescere. q̄d nos
dicā eos q̄ inclericali officio constitutos. sed & in laicos cedere qui xp̄i
anos sedi cupiunt condolemus. Q̄d uindicari acriu s in eos qui fuerint
confutati decernimus. ut omnis peccandi opportunitas adimatur.

IIII. Ut clericis nec suo nec alieno nomine foenus exerceat.
Illud & iam duximus p̄monendū ut sicut nō suo ita nec alieno nomine
aliquis clericorū exercere foenus ad temtet. Indecens eni est crim
suū cōmodis alienis impendere. foenus aut hoc solū aspicere exercere
debemus. utq; hic misericorditer tribuamus ab eo dnō qui multiplicat
& in p̄petuum mensurare tribus & recipere ualeamus. Ut si quis
sacerdotum contra hęc interdicta fecerit a suo se officio submouendū.

V Hoc itaq: admonitionis denuntiat. quod si quis fratrū contra haec

epſ

conſtituta uenire temptauerint · & prohibita fuerit auſus admittere.
A ſuo ſe nouerit officio ſubmouendum · Nec cōmunionis nr̄æ futurū eſſe
conſortem qui ſoluus ee. noluit diſcipline · neq; uero ſit q̄d p̄ter miſſum a nob
forte credatur omnia decreta lia conſtituta · tam beate recordationis
innocentia quā omniū deceſſorū nr̄orū · Que de eccleſiaſticis ordinibus & canonū
p̄mulgatas diſciplinis · Itaq; in hac dilectione cuſtodiri debere mandamus · ut
ſi quis illa cōmiſerit ueniam ſibi deinceps nouerit denegari · DAT · VI
Id octb maximo iterum & paterno conſſ ·

Leo uniuerſis eccleſiis p̄ Italiæ prouinciæ conſtitutis mḋnō ſalutem · In con
ſortium uoſtræ ſollicitudinis aduocamur · Ut uigilantia paſtoralis nequid
diabolicæ licere poſſit a ſtudio cōmiſſis · ubi gregibus diligentius conſulatur ·
Nec his quidnō miſericordia reuelante p̄ntam curā admiſ cuibus morbus
abicitur · Nec dum uobis p̄monitis & adhuc quid agatur ignaris p̄uatæ
ſedis p̄ḡtis eccleſiæ · & ſuarum furtū amiculos inueniat latebrarum ·
Ne quod a nob morbe extinguitur tenebroſis apud uos radicibus ſeminetur ·

VI Plurimos impietatis manichæ ſequaces & doctores morbe mueſti
gatio nra reppert uigilantia diuulgauit auctoritas & cenſura coher
cuit quos potuimus emēdare correximus · & ut damnarent manicheum
cū p̄dicationibus & diſciplinis ſuis · publica eccleſ profeſſione & manus
ſuæ ſcriptione compulimus · & in tam deuoragine impietatis ſuæ confeſſos
p̄nitentiam concedendo leuauimus · Aliquanti uero qui in ſede mer ſer̄
ut nullam his auxiliandi poſſ & remedium ſubuenire · ſub dri legibus
ſecundum xpianorū principiū conſtituta · Ne ſcī gregem ſuā contagione
polluer̄ · P publicos iudices p̄petuo exilio relegari · & om̄a quæ tam
in ſcripturis quā in occultis traditionibus ſuis habēt p̄fana uel turpia
uitiosſ & populus quid refugere & auitare · Oculis cpiane plebis
certamini manifeſtatione pro [illegible] bauimus · At eo utip̄ſe qui eorū
dicebatur epſ anob tentus [illegible] proderet · flagitioſa in ſuis miſtica
quæ tenuer & · ſicut geſtis [illegible] uos ſeriei poterit edocere ·

Addinstructionem enim uram & iam ipsa direximus. Quibus lectis omá quae a nobis deprehensa nosse poterunt. & qualiquantos debis quos neab soluerentur arctior reatus inuoluerat cognouimus au fugisse. Addilectionem uram epistolam misimus ut affecta cercior sit atq; sollicitus agere dignetur. & cautus nec ubi manicheę puersitas hominem plebes uras facultate ledendi. & huius sacrilegi possint muenire doctores. Aliter enim nob cōmissos regere nō possumus. Nisi hos quis pditores & pdita zelo fidei dominicę deuulgetur. psequamur & sanctitatibus ne pesta haec latius deuulgetur. se ueritate qua possumus abscidamus. undeortor dilectionem uram obtestor & moneo. utquadeb & cir & potestas sollicitudine uigilet ad inuestigandos eos. Nec ubi occultandi serepereant facultatem. ut enim habebit adō digne remunerationis pmiú quidili gentius qd ad salutem cōmissis sibi plebis pficiat fuerit executus. Jte ante tribunal dnī de reatu neglegentię seu poterit excusare. Quicumq: plebem suam contra sacrilege psuasiones auctores noluerit custodire.

DAT. III. KL FEB THEODOSIO. XVIII
ET ALBINO. UCC. CONSS.

Leo uniuersis epis pfiliciam constituti in dnō salutem. Diuinis pceptis & apostolicis monitis instamur. ut pomniú ecclesiarú statu impigro uigilemus effectu. Si quid usquam reprehensione inuenitur obnoxiú. Clerici sollicitudine aut abignorantię imperitia aut psumptionis usurpatione reuocemus. manente enī dominicę uocis imperio. quo beatissimus apt petrus trina repetitione mystice sanctionis inbuitur. Et xpi ouis qui xpm diligit pascat. Ipsius sedis cui phabundantiam diuinę gratię pleniter reuerentia coortamur. ut periculú desidię quantú possumus declinem[illegible] Ne professio summi apti qua se amore dni esse testatus est. Non [illegible]ueniatur in nob qua neglegenter pascens totes cōmdat gregē. Conuincitur sumú ni amare pastorē.

qō phibeatur [illegible] die epiphanior[illegible]

BAPTISMUM CELEBRARI.

Cum ergo mihi de caritatis uræ actibus fraterna affectione sollicito certa indicia innotuerit. uos ineo qđ inter sacrāmēta ecclesiæ principale ē ⁊ apostolice institutionis consuetudine discrepare. Trā baptismi sacrāmēta numerosius in die ephiphaniæ quā in paschali tēpr celebretur. miror uos uel pcessores uros tā irrationabilem nouitatem usurpare potuisse. Ut confuso tempr utriusque misterio nulla ee differentiam crederetis. Interdiem quo ad oratus é xpūs magis & diem quo resurrexit xpūs a mortuis quo culpam nullomodo potuisse & incedere. si unde consecratione honoris accipiat in delegem tonus observantiæ sumeretis. & beatus apūs petrus sedisque ubi sacerdotalis mā ē dignitatis ee ecclesiasticæ magistra rationis. ⁊ cuius uos regulis recessisse minore posse & æquanimitate tolerare. si aliqua cōmunionis nræ incrementa pcessisse. Nunc autem qua in desperatur correctio seruanda é. mansuetudo. Ubi & uix ferenda sit in sacerdotibus excusatio. quæ pretendat inscientiam. malumus tam & censurā necessariā temperare. & ratione uos aptissime ueritatis inseruere. QD CUNCTA NOBIS PER ordinem rerū pincarnationem dñi nri salutaria sacrāmēta degesta sunt.

Sempquidem in xpo concilio dimansit humani generis incōmutabiliter p ordinata reparatio. sed ordo rerum pxpm ihm dnm nrm tēpora liter gerendarū in carnationem uerbi sumpsit exordium. Unde aliud tēpus é quo ad numa ante angelo beatæ uirgo mariæ fecundandam sps scm credidit & concepit. ⁊ aliud quo salua integritate uirgine puer editus exultante gaudio celestium mirtrorum pastoribus indicatur. ⁊ aliud qđ infans circumcidit. ⁊ aliud qđ hostia pea legalis offertur. Aliud cum in magi dantate noui sideris incitata imb & hlem ab oriente ueniunt. & adorant parulū mistico munerum oblatio ueneratur. Ne idem dies quibus impio herodi. Ordinata diuinitus in egyptū trans latinæ subtractus é uel quibus ab egypto in galileam mortuo psecutore uocatus é. Inter has aut dispensationū uarietates accedunt augmenta corporea. Crescendo sicut euangelista

celeſtanus.

teſtatur ꝓfectabus ꝗtas & gratię perdies paſche intemplum hieru
ſalem cumparentabus uenit. & cumabeſſe aſociatate redeuntium.
Sedenscumſenioribus & inter admirantes magiſtros diſputans inuentus
Rationemque manſionis ſue reddens. Quid. é. inquid qđquerebatis me
neſciebatis quodinpatrismei oportet me eſſe. ſignificans eius eſſe filium
cuius eſſe & templum. Januero cuminanimis maioribus aptus declarand
baptiſmum p̄curſoris ſui iohannis expectat. Quidditatis eius remanſit
ambiguum quando baptizato dn̄o ihū ſp̄s ſc̄s incolumbe ſpecie ſuper eū
diſcendit & manſit. Audita decelis patris uoce dicentis. tues filius meus
dilectus inte bene bene complacui. Quaeom̄a ideo quantapotuimus
breuitate ꝓſeruximus. Utnotū ſit dilectionium̄ue unuerſos x̄pi diſcipulos innu
meris conſecratos fuiſſe uirtutibus. & incunctis eius actionibus ſacram̄ta
myſteria coruſcaſſe. Sedaliter quidque ſignis denunciari aliter rebus
impleri. Necquecumq: numerantur in operibus ſaluatoris adtempus
poteſt pertinere baptiſmatis. ꝓamſi & iam illa que poſt beatiohannis
lauacrum adn̄o geſta cognouimus ſubindiſcreto honore colamus
omniatempora continuatis erunt deputanda feſtis. Quiaom̄a ſplena
miraculis. uerumquia x̄pi ſapientię & intellectus. Ita apli & totius
eccleſię eruditi magiſtros. Utin x̄piana obſeruantia nihilinordinati
nihilpateretur eſſe confuſum. Diſcernendeſ cauſę ſollemnitatem.
& inomnibus inſtituit patrum principium q: n̄r̄ōrū. Rationabili
ſeruanda deſtrictio quianon aliter unus grex & unus paſtor ſumus.
Niſiquemadmodum apli doc & Idipſum dicamus om̄s. ſimus aut
ꝓfecta in eodemſenſu & in eadem ſapientia. QŌ IN BAPTISMO
mortis ꝓuenit inter fectione peccati & ſepulturam triduanam
imitetur trina demerſio & abaquis eleuatio ſit uelut reſurrectio de ſepulchr

Quamus ergo & illa que ad humilitatem. & illa quae ad gloriā
ꝓtinent x̄pi. In unam concurramus eandemq: ꝓſonā totiusq:
qđ in illo & uirtutis diuinę é. & infirmitatis humane ad noſtrę

reparationis tendat affectū. Proprie tam immortecrucifixi. & inresur
rectione mortuipotentiam baptismatisnouam. Creaturam conced & exuetere
Utinrenascentibus & mors xpi operetur & uita. Dicentebeatoapło. a n
ignoratis. Quiaquicūq: baptizatisumus in xpō ihū immortei ipsius baptizati
sumus. Consepultienim sumus cū illoperbaptismū immortē. Utquomodo
surrexit xpūs amortuis pgloriam patris. Ita & nos innouitateuitae
ambulemus. Sienimcomplantati facti sumus similitudinēmortis eius
simul & resurrectionis eius erimus. & ceteraquelatius magister gentiū
adcōmendandū sacramētū baptismatis disputauit. Utappar & exhuius
doctrine spūregenerandis filiis hominū. & indi filios adoptandis illum
diem & illud tempus dectum. Inquosimilitudinem formāq: mysterii.
Eaque geruntur inmembris hisque ipsis. Capitegesta congruerent.
Dum inbaptismatis regula & mors interuenit interfectionepeccati.
& sepulturā triduanā imitatur trina demersio. & abaquis leuatio re
surgentis instar. ē. desepulchro. Ipsa igitur operis qualitas doc & cele
brandę generaliter gratę diem legitimum esse & inquoorta. ē. & uitae
manendis. & speciem actionis adcuius rei confirmationem plurimum
ualet. Quodipsedni sihū xpūs posteaquam resurrexit amortuis. discipulis
suis inquibusomnis ecclesiarū prules docebantur. & formā & potestatem
tradidit baptizandidicens. Euntesdoceteomnes gentes baptizantes eos
innomine patris & filii & spūssci. Dequoutiq: eos & iam antepassionem
potuisse & inseruire. nisi ipsi uoluisse & intelligi regenerationis
gratiam ex sua resurrectione coepisse additur. sanehunc obseruantię.
& iampentecosten exactuentis scilspūs sacra sollemnitas. quaedepaschalis
festa pendet & articulo. & cūadalios dies alia festa pmaneant. haecsep
adeum diem quire surrectio nedni. ē. insignis occurrit. Porrigens
qd. ammodo auxiliantis gratię manū & eos quos adie paschę aut
molesta infirmitas aut longinquitas itineris. aut nauigationis
difficultas inter clusit. Inuitatis adquibus lib & necessitatibus.

impediri desiderii sui effectum dono sci spi consequantur · Ipse enim unigenitus di
infidelitatem credentium & iniuriam operum nullam inter se & spm scm uoluit ee.
distantiam · Quia nulla e diuersitas in natura dicens · Rogabo ego patrem
& alium paracletum dabit uobis · Ut uobiscum sit in æternum spm ueritatis ·
& iterum · Paracletus autem sps scs quem mittet pater meus in nomine meo
ille uobis dabit omnia · & suggerit uniuersa quecunq; dixi uobis · & iterum ·
Cum uenerit ille sps ueritatis ille diriget uos in omnem ueritatem · Cum
itaque ueritas xps sit & sps scs spus ueritatis nomen que paracleti · utque sit
proprium non de simile est factum · ubi unum est sacramentum ·

QUOD BEATUS APOST. PETRUS

in die pentecosten uirorum in tremilia baptizauerit ·

X Hoc autem nos non ex nra persuasione defendere · sed ex apostolica
auctoritate seruare fata idoneo probamus exemplo · sequentes
beatum aplm petrum qui in prodie quo omnem credentium numerum
promissus sps scs repleuit aduentus trium milium populorum suap dica
tione conuersum lauacro baptismatis consecrauit · Quod sca scriptura que
aplor actus continet fideli historia docet dicens · His auditis compuncti
corde · & dixerunt ad petrum · & ad reliquos aplos · Quid faciemus uiri frs ·
inquid petrus uero ad illos · Poenitentiam agite & baptizetur unusquisque
uram in nomine ihu xpi in remissionem peccatorum uestrorum ·
Et accipietis donum sci spus uobis enim est repromissio & filiis uestris
& omnibus qui longe sunt quoscumque ad uocauerit dns de ns · Aliis
& pluribus uerbis testificatus est · & exortabatur eos dicens · Sal
uamini a generatione ista prava · Qui ergo receperunt sermonem eius
baptizati sunt · & apposite sunt illa die animæ circiter tria milia ·

QUOD HAEC DUO TEMPORA

id est pascha & pentecosten ad baptizandum a romano pontifice legitima sint ppfica.

XI Vndequaque manifestissime patet baptizandis ecclesiis electis hæc
duo tempora · de quibus locuti sumus esse legitima dilectionem

uram monemur. Ut nullos alios dies huius obseruantie misceatur.

QUOD OMNI TEMPORE HII

qui necessitate mortis urguentur. id. é. egritudinis obsidionis per-
cutionis & naufragii debeant baptizari.

VII Quia sunt aliaquoque festa quibus multa inhonorendi reueren
tia debeatur. Principalis tamen & maxime sacramenta custodi
enda nobis est mistica & racionalis exemplatio. Non inter dicta licentia
quam baptismo tribuenda quolibet tempore per iciunantibus subuenitur.
Iste enim ad has diuas festiuitates nexa sibi mox atq; cognata in quo lumine.
& in pia securitatem degentium liberamota differimus. Ut in mortis
periculo in obsidionis discrimine. In persecutionis angustiis in amore
naufragii nullo tempore hoc uere salutis singulare priuilegium cui quam denegem.
Si quis autem epiphanie festiuitatem que in suo ordine debito honore uene
randa. é. ob hoc existimat priuilegium habere baptismatis. Qui ab hoc quid
putant quod in eandem diem dni ad baptismum sci iohannis accesserit. Sciat
illius baptismi aliam gratiam aliam fuisse ratione nec eadem
tribuisse uirtutem. Quapropter spm renascuntur. De quibus dicitur.
Qui non ex sanguine neque ex uoluntate carnis
uiri sed ex donata sunt. Dns enim nullius indigens remissione peccati
nec quaerens remedium renascendi. sic uoluit baptizari quomodo & uo
luit circumcidi. hostiamq; p se emundationis offerri. Utqui factus erat
ex muliere. sicut apls ait. fieri & sub lege qua non nouerat soluere
sed implere & implendo finire. & sicut beatus apls pdicat dicens. finis
aut legis xpc ad iustitiam omni credenti baptismum aut sui inse condidit
sacramentum. Qua in omnibus primatum tenens sedocuit esse principium.
& tunc regenerationis potentiam sanxit quando de latere ipsius pro
fluxerit sanguinis redemptionis & aqua baptismatis. sicut ergo uetus
testamentum nouitate ficationis fuit. & lex p moysen data. é. Gratia autem
& ueritas per ihm xpm facta. é. sic at diuersa sacrificia una hostia.

reformarunt · &multorum agnorū occasio illius immolatione
finita est · Dequodicitur · Ecceagnusdī eccequi tollit peccatū mundi ·
sicetiā nonxpūs sedxpūs pīuit · Ñ sponsus sed sponsi amicus fuit · Adeos
fideles &non sua quęrens sedqueihúxpī · Utsęprofiteretur adsoluenda
calciamēta pedum eius indignum · Qm ipse quidem baptizat &inaqua
inpoenitentia · Ille autembaptizatur esse &inspúsco &igni · Quiduplici
potestatem &unam redder &peccata consumer& · his itaque
frīs kmī tot actatus existentibus documentis quibus omni ābiguitate
submotę uidemur agnoscitas inbaptizandis electus · quisecundum
apostolicam regulam &exorcismis seruandi &ieiuniis sācificandi ·
&frequentibus sī pdicationibus inbuendi · Duorumtēporū idest
pascha &pentecosten esse seruanda · hocuere admonemur caritatū · ut apostolicis institutis nullo ulterius recedatis excessu · Quiamutum posthac
esse non poterit · siquisquam apostolicas regulas inaliquo crediderit
neglegendas. UTOESICILIAETNISEP
annis singulis deepīs adie · iii · kl · octb romā socandi synodo indissimulanter occurrat

XIIII. Quarumillud primitus percustodia concordissime unitatis exigimus
utquiasaluberrime ascīs fratribus constitutū · ē · binos inannis singulis
debere esse conuentus · termi semp exuobis addiem · iii · kl · octb romam
fraternoconcilio socandi · Indissimulanter concurrant · Qm adiuuante
gratiadī facilius potent puideri · &inecclesiis xpī nulla scandala nulli
nascantur errores · Cumcorambeatissimo petro apto id sep incōmune
tractandumsit · utomniaipsius constituta canonum que · Decreta apud
oms dni sacerdotes muiolata permaneant · haecautemque inspirantedno
minuanda credidimus · Per fīs &coepos mos uacallū &paschasium
aduram uolumus noticiam puenire · Quibus refferentibus cognoscamus quam reuerenter uobis apostolice sedis institutis seruetur ·
OAT XII · Kt NOŪ CALOPODIUS
&ardabure · con ss quod oms cuius lib& ordinis clericus qucatholicam

deserens hereticę se communione miscuerit sadecclesiam reuersus

in eo gradu quę erat sine promotione permaneat.

(VIII) Leo epś urbis rome ianuario epó aquileiensi lecta frátrnitatis tuae
litteris uigore fidei tuę. Quem olim noueramus agnouimus. Congratu
lamur tibi qđ adcustodiam gregem xpi pastoralem curam uigilanter
exsequeris. Ne lupi [redacted] qui subspecie ouium subintrarunt
bestiali se ut ea simplices quosque delacerent. & non solum
ipsi nulla correctione perficiant. sed & iam eaque sunt sana corrúpant.
Quod ne ui per eapossit obtinere fallacia dilectionétuá duximus cõmo
nendum. Insinuanter adanime periculũ ptinere. si quisquá de his qui
nob in hereticorũ atq: schismaticorũ secta delapsus. & se ut cum que hereticę
communionis contagione maculari. Resipiscens incõmunione
catholica sine pfessione legitime satisfactionis habeatur. salubérrimú
enim & spiritali medicinę utilitate plenissimum est. ut siue presbi
ter siue diaconi uel subdiaconi aut cuius lib& ordinis clerici qui se correctos
uideri uolunt. Atque ad catholicam fidem quam iam pridem amiserant
rursum reuerti ambiunt. Prius errores suos & ipsos auctores errorem
damnati a se sine ambiguitate fateantur. & sensibus prauis & iam
per empas. Nullam sperandi superest occasio. Ne cui membrum
talium possit societate emolari. Cũ pomá illis pfessio propria coeperit
obuiare. Circa quos & iam illam canonú constitutionẽ pãpimus
custodiri. ut in magno habeant beneficio si adempta sibi omni spe
promotionis in quo inueniuntur ordine habilitatem ppetua maneant.
si tamen iterata tinctione non fuerint maculati. ñ plebem apud
dnm̃ noxam incurrit qui talibus ad sacros promouendos ordines iudicarit.
Quod si cum grandi examinationem promotio conceditur. Inculpatę
multo multo magis non debet licere suspectis. Pro inde dilectionis tuę
cuius deuotione gaudemus iungat curam suá dispositionibus nrís
& eo per am utatur cum spectę acuelocius impleantur. Quę ad tuam

incolomitatem & laudabiliter suggestasunt & salubriter ordinata.
Ñ autem dubit& dilectio tuanor. siquodnonarbitramur neglecta
fuerint. quę pcustodiacanonum & profidei integritate decernimur
uehementur cõmouendos. quia inferiorum ordinem culpeadnullos
magis referendetum. Quamaddesider neglegentesq: rectorer qui
multam sepe nutriunt pestalen [redacted] tiam. Dũ necessariam
dissimulant adhibere medi [redacted] cinam. DAT. III. K

LIAÑ. A LYPIO ET ARDABURG. CONSS

Leo rufaco epõ narbonensi subdtas responsionibus & adeiusdem
consulta rescripas epistolas fraternitatistuę. quas hermes archidiác
detulit libenter accipi. Diuersarũquidem causarũ conexio multa
plicer. sednonita patientię legentas honestas. ut aliquid earum
inter concurrentes undique sollicitudines fuerit pter missum. Unde
totius sermonistui allegatione concepta. & gestaquę in episcorum
honorater tũq: examine confectas recensetas. sabiniano & leonis prbis
actionistuę intelleximus fiduciam defuisse. Necessitatem supesse
querimoniam. Quise abinchoatas disceptationibus sponte subtraxerint.
Circa quosquam formam quã uemensuram debeas tenere iustitiae tuo
relinquomoderamini suadentes tamen caritatis ortatu. Ut sanandis egris
spiritalem debeas adhibere medicinam. Et dicente scriptura. Noli esse
nimiũiustus. miraris agas cum ers quizelo pudicitię uidentur modum
excessisse uindictę. Nediabolus quidecipit adulteros deadulterii.
ex ultis& ultoribus. miror autẽ dilectionẽtuam intantum scandalorũ
quacumq: occasione nascentium aduersitate turbari. Ut uacationem
episcopatus laboribus pobtare tedeas. & malle insilentio atque
otiosuram degere. Quãmhis quęabi committas pmanere. Dicente uero
dnõ. Beatus quiperseuerauerit usq: infinem. Undeerit beata per
seueranti a nisideuirtute patientię. Nam secũd apostolicá pdicationẽ
omnes quiuoluerint inxpõ pieuiuere pssecutionem patientur.

Quaenon meo tantum computanda est qđ contra xpīanam pietatem
auferro aut a gnibus agitur aut quibus cūq: supplicii cū pfectione sentiā
suppleam. & dissimilitudinem morū & contumaciæ inobedientiū & malignarū
tela linguarū. Quibus conflictationibus cūomā semp membra pulsentur.
& nulla piorum portio a conflictatione sit libera. Ita autnec periculis negotia
carent nec laboris. Qui sinter fluctus maris nauem dirigę & si gubernator
abscedat. Qui ab insidiis luporum custodię & ouer. si pastor ūcura nō gil & quis
denique latronibus obsistę & furibus. si speculatorem imprōspectu explora
tionis locatū ab intentione sollicitudinis amor quietis abducat. Per ma
nendū ergo est. in opere credito & in labore suscepto constanter tenenda. ē.
iustitia. & benigne pstanda clemētia odio habeantur peccata nō homines.
corripiantur timidi. Tollerentur infirmi & quod seueriusq: castigari
necesse. ē. nō seuientis plectatur animo sed emendentis. Ac si uehemētior
tribulatio in caibuerit. Nō ita expauescamus quasi illi aduersitati propriis
uiribus resistendo. Cū & consiliū nr̄m & fortitudo sit xps ac sine quo nihil
possimus. Ip si ūancta possimus qui confirmans p̄dicatores euangelii
& sacramētorū ministros. Ecce ego inquid uobcūsū omnibus diebus usq:
ad consummationem sęcj. & iterū. haec inquid locutus sū uobis ut in me pacem
habeatis. In hoc aut mundo tribulationem habebitis. sed confidite quia ego
uici mundū quę pollicitationes quia sine dubio manifestę. Nullis debemus
scandalis infirmari ne electionis dī uideamur ingrati. Cuius tam potentias
adiutoria quam uera p̄missa. De consolationibus aut dilectionis tuae quas
separatim conscriptas. Archidiaconus tuus detulit quid sentiendum sit
inter p̄ sentes oportunius que rere & sinodis conspectus tui copia proue
nire. Nam cumquedam interrogationis modū uideantur excedere. In
tellego eas conloquio aptiores esse quam scriptas. Quia sicut quedam sunt
quę nulla possit ratione compelli. Ita multa sunt quae aut p consideratione
ętatis aut p necessitate rerum oporteat temperari. Illa semp condītione
seruata utrum hi quae uel dubia fuerint aut obscura id nouerimus sequendum.

Qd nec p̄ceptar euangelicar contrarium necdecretar sc̄orū inuenatur aduersum. INCIPIUNT ADINQUISITIONES eiusdem epī subiecta responsa quodnonhabeantur epī quos nec cleros elegit necpopulus exquisiuit necprouincialer epi consecrarunt. siqui tamen clerici abbis pseudo epīs ordinantur rata potest ordinatiotalisexistere.

XV Nullaratio sinit utinter epos̄ habeantur. quinecadericiissunt electi nec aplebibus expetiti necaprouincialibus epīs cūmetropolitani iudicio consecrati. Unde cumsepe quesuo demalesacepto honore nascitur. Quis ambigat nequaquam isfacere tribuendum quodnondoceatur fuissetconlatum. siqui autem clerici abbisar pseudo epīs in ecclesiis ordinatisunt quiadprioris epos̄ p̄tinebant. & ordinatio eorum consensum & iudicio p̄sentiū facta ē. potest rata haberi. Itautinpsis ecclesiis perseverent. Aliter autem uana habenda ē. consecratio. quenecloco fundata ē. necauctoritatemōnita.

† QD PRBI AUT DIAC SIINCALICO CRImine plapsi fuerint ñpossint pmanus impositionē poenitentiae remediū consequi.

XVI Alienum est aconsuetudine ecclesiastica utqui inpresbyteratu honore autdiaconii gradu fuerint consecrati. Inprocrimine aliquo suo permanus impositionem remedium accipiant poenitendi. Quod sinedubio ex apostolica traditione discendit. secundum quod scriptū ē. sacerdos sipeccauerit quis orabit pillo. undehuiusmodi lapsis adpmerendam misericordiamdī. priuata ē. expetenda secessio ubiillis satisfactio sifuerit digna sit&iam fructuosa. QUOD DIACONI SICUT EPS & prbr cessare debent ab opere coniugali ñtam repudiare coniugia.

XVII. Lexcontinentiae eadem ē. altarisministrii quae epīs atq: prbis quicum essent laici. siuelectores licito &uxores ducere & filios poreare potuer. sedcum adp̄dictos puenerint grados. ceptreis. nonlicere quod licuit. unde utdecarnale fiatspīritale coniugium. Oportet&eos nedimittere uxores. & quasinon habeant sichabere. quo &saluasit caritas conubiorū & cessēt operanuptiarum. QUĀLIUDSITUXORALIUD

Incipiunt inquisitiones eiusdem epi.

concubina necerre & quisquis filiā suā inmatrimoniū concubinā habentitradiderit.

II Nonomnis mulier uiroiuncta uxor estuiri. Quianecomnis filius heres est patri. Nuptiarum autem foedera inter ingenuos sunt legitima. & inter pares & multo priusi hocipsumdnō confitentē. Quam initium romani iuris existet & Itaque aliud est uxor aliud concubina. sicutaliud ancilla aliud libera. Propter quod & iam apt admanifestandum harum personarum discretionem testamonium ponit exgenesi. Ubidicitur abrahe eiice ancilla & filium eius. Nō enimheres erit filiusancille cumfiliomeo isaac. Unde cum societas nuptiarū inabinitio constituta sit. utpter sexuumconiunctionem quaehabet & imsexpī ecclesie sacramentum. Dubiumnon est. eummulierem nō ptmere admatrimonium. Inquadocetur nuptiale non fuisse mysterium. Igitur cuius lib & locidericus sifiliamsuam uirohabenti concubinam inmatrimonium dederit. Nō itaaccipiendum est. quasi eamconiugato dederit. Nisiforte illamulier & ingenua facta & dotata legitime & publicis nuptiis honestata uideatur. Patrno arbitrio uiris cunctecaremculpa. simulieres quae auiris habebantur immatrimonio nō fuer. Quiaaliud est nupta aliaconcubina. QŌ NS IT CONIUGII duplicatio quando ancilla relicto uxor adsumitur.

XVI III Apalla matorona abicere & uxorem certe ingenuitatis accipere nonduplicatio coniugii. sedprofectuesti honestatur culpanda sit. Sanē alium neglegentia sednonpenitus disperanda. utiebriis cohortationibus incitati quodnecessarie expetiuē fideliter exsequantur. Nemoenim disperandus est duminhoc corpore constituitur est quia nonnumquam quoddiffidentia ętatis differtur consilio maturiore perficitur. DE CŌmunione priuatis & itadefunctis.

XX Horumcausadī iudicio reseruanda est. incuius manu fuit utalium obtur usqueadcommunionis remedium differatur. Nosautem quibus uiuentibus nō cōmunicauimus mortuis cōmunicare nonpossumus.

DE HIS QUI POENITENTIĀ AGERE DIFFERUNT

Dissimulatio haec potest nondecontemptu esse remedii sed demetu grauius delinquendi · Unde poenitentia quę dilata ē. cum fastidio suus petita nonnegetur · Utquomodo adindulgentię medicinam anima uulnerata · perueniat · qđo porrigatur quipromlicitas ueniam poscit & iam mulctas licitas abstinere.

XXII. Aliud quidem ē. debita iusta reposcere aliud propria profectionis amore contemnere · sed inlicitorum ueniam postulantem oportet & iam licitas abstinere · Dicente apto · Omá licent sednonomá expediunt · Unde si poenitentem habent causam quamneglegere forte ñ debeant · & melius expetit quisecclesiasticum quamforense iudicium · qđ pogni tenta nulla lucra negotiationis exercere conueniat.

XXIII. Qualitas lucri negotiantem aut excusat aut arguit quia ē. honestus quęstus & turpis · Uerumtamen poenitenti utilius dispendia pati quam periculis negociationis obstringi · Quia difficile ē. intemptas uenditasque commertium nonintervenire peccati · qđ adhuc sęcularem posti poenitentiam redire non debeat.

XXIIII. Contrarium ē. omnino ecclesiasticis regulis posti poenitentię actionē redire ad militiam sęcularem · Cum apostolus dicat · Nemo militans dō implicat se negotiis sęcularibus unde ē. liber · Laqueis diaboli quise militiamundana uoluerit implicare · quoñ adultis cens siurguente quocumque periculo poenitentiam gessit & ñ se contanę uxoris potest remedio sustinere.

XXV. In adulescentia confitentis siurguente aut metu mortis aut captiuitatis periculo poenitentiam gessit & postea tamen is lapsum incontinentia euenialis copulam uxoris elegit · Nec crimen fornicationis incurrere · Remuideretur fecisse uenialem si preter coniugem nullam omnino cognouerit inquotamen ñ regulam omnino cognouerit inquotamen non regulam confitemur · sed quid sit tollerabilius aestimamus · Nam secundam ueram cognitionem nihil magis ei congruit qui poenitentiam

episcopi.

gessit. Quam cassatas perseuerans & mentis & corporis.

QUOS SIQUIS PROPOSITUM MONACHI

deseruerit publice sit poenitentiae satisfactione purgandos.

XC VI. Propositum monachi pprio arbitrio aut uoluntate susceptum deferri nõ potest atq; peccato. Qd enim quis non ut dõ debet & reddere. Unde qui relicta singularitatis pfessione admittam uel ad nuptias deuolutus est. Publice poenitentiae satisfactione purgandus est. Quia & innocentis milicia & honestum potest esse coniugii electionem meliorum deserere. transgressio est. QUOD PUELLAE

quae nõ coacte sed uoluntate propria uirginitatis ppositũ susceperẽ delinquam cũ nupserint & si nondũ fuerant consecratae.

LXXVII Puellae quae non parentum coacte imperio sed spontaneo iudicio uirginitatis ppositum atque habitum susceperẽ. si postea nuptias eligunt puaricantur. & iam si nondum eis gratia consecrationis accessit. Cuius utique non fraudarentur munere si in pposito permanerent.

DE HIS quibus dubiũ est. utrũ baptismũ pceperint necesse est utre.

LXXVIII Si nulla extant indicia inter ppinquos aut familiares est . : nascantur. Si nullae inter clericos aut uicinos quibus hii de quibus quaeritur baptizati fuisse doceantur agendum. utrum renascantur nec manifeste pereant. In quibus qd non ostenditur gestum ratio non sinit uti deatur iteratũ quia ut possint meminisse. Quod ad ecclesiam uenientes cũ parentibus fuisse possint recordari. Atq; ab eorum parentibus dabatur acceperint. sed si hoc & iam ab ipsa memoria alienum est. conferendum est uidetur. Quod conlatum esse nescitur qui a non temeritas inter uenit pre sumptionis ubi est diligentiae pietas. QUOD EOS

qui se baptizatos agnoscunt sed in qua fide nesciunt p manus impositionẽ suscipi: .

LXXIX Hii aut de quibus scriptum est ñ se baptizatos. nesciunt . : conueniant sed cauus fidei fuerint qui eos baptizauerẽ senescire p fitentur. unde eq̃m quo lib& modo formam baptismatis acceperunt.

baptizandi nonsunt. sedp manusimpositionū uirtutem spūsci quam abhereticis accipere nonpotuer̄. catholicis copulandi s̄.

DE HIS QUI CONUIUIO GENTILIŪ ETSPECIS IMMOLATICIS USI SUNT.

XXX Si conuiuio sologentilium & esui immolaticiis usisunt possunt ieiunijs & manusimpositione purgari. utdemceps ab idolothytis abstinentes sacramentorū xpī possunt esse participes. si autem autidolis adorauer̄. autbomicidijs uelfornicationibus contaminatisunt. ad communionem eosnisi ppoenitentia publica nō oportet admitti. QUOD SEMPTE SALONICENS

XXXI. Leo Magnus Archiep. Thessalonicensis Sixto III. anno Christi 440.

Lantistes uicem apostolicę sedis impleuerit.

Leo epūs urbisromę anastasio epō tessalonicensi. quanta fraternitatis tuę beatissimi petri auctoritate commissa sunt. & qualia etiam nrā tibifauoresint credita. siueratione perspiceres & iusto examine ponderaris. multum possemus deminuere tibi sollicitudinis deuotionegaudere. Cūm sicutpręcessores mei predecessoribus tuis. ita & ego dilectionistuę priorū secutus exemplum. uicesmei moderaminis delegaui. utcuram quam uniuersis ecclesiis principaliter exdiuina institutione debemus imitatis nrę mansuetudinem adiuuaret. & longinquis anobis puncti pręmium quodāmodo nrę uisitationis impenderet & coram eis tempora oportuno q: pspectu prumtū abiesset & agnoscere quid in quibusq: rebus uel tuo studio componeret uel nrō iudicio reseruaret. Nam cum maiora negotia & difficiliora causarum exitus liberum abiesset & subnrę sementę expectatione suspendere. Necratio tibi necessitas fuit mid mensuram tuam excedere deuiandi. Abundant enim apud te monitorū scripta nrorū. quibus te de omnibus actionū tem perantia frequenter instruximus. Utcōmendatas tibi xpī ecclesias per exortationem caritatis.

adsalubritatem audientiq; prouocarit. Quia &ſiplerumque exiſtunt
inter neglegentes uel deſidioſ frēs. Quaeoporteat maiore auctoritate
curari. ſictamen ē adhibenda correctio ut ſempſit ſal uadilectio.
Undeꝫ beatus apls paulus adecclesiasticum regimen timotheum imbuens
dicit. ſeniorem nemcrepaueris ſed obſecra utpatrem iubenes ut frēs anos
utmatres iubenculas utsorores. In uomnimicaſtitate quaemoderatio
ſiquibuscumque inferioribus membris exapoſtolica inſtitutione debetur.
Quantomagis fratribus &coepiſcpis ſineoffenſione reddenda eſt. Ut licꝫ
nonnumquam accidant quaemſacer dotalibus ſunt rep hendenda pſonis.
pluſtamen ergo corrigendos agatbenuolentia quamſeueritas pluſ quo
hortatio quamcomotio. pluſcaritas quampotestas. ſedabhis quique
ſuaſunt quęrunt non quexpi ihu facile abhaclege diſcedituꝛ. &dum
deminarimagis quamconſulere ſubditis placꝫ honor inflat ſuperbiam.
&qđ puiſum ē adconcordiamtendit adnoxam. qđ utneceſſe habemus
tacere ñdeparuo animi dolore procedit. meipſum enim quod amodo
trahi meculpamſentio. Cāte atraditus tibi regulus immodice diſcedisse
cognoſco. qui ſuua exiſtimationis paruum diligens eraſmeę ſaltem
fame parcere debuiſti. neque tuotantum factaſunt animonro uiderent
geſtaiudicio. Relegat fraternitatſua paginaſnrās omniaq: adtuos
emiſſa maiores. Apoſtolice ſedis pſulum ſcripta pcurrat &uel ame
uel aprecessoribus meis inueniat ordinatum quod acte cognouimus. ee.
pſumptam uentanamq: adnos cuepis prouincię ſuę fraterno feratacus
Beterus epyn metropolitanus amaſtet. &deindignissimam adfictione
quamptulit lacrimabili actione conqueratur ē. coram adſtantibus
diaconibuſtuis quiquerellis flebilibus nihil contra referendo eatque
nob ingerebantur. fide noncurare monſtrabant. Legebatur quoque
inlitteris tuis quaſidem diaconitui detuler. qđ frat atacus theſſalonicā
uenisſꝫ. Quodq: concessu ſuum &amſcripturę pfessione ſignaſſꝫ

pro Veterip
B pro V.
gręcoſang-
uno et latine uſi-
ad Lipſ. de pro-
nunt. lang. Ita
gręcoſerua-

Ut de illo non aliud a nobis possit intelligi quam proprii arbitrii & sponta
neę deuotionis fuisse qđ uenerat quoque cartulando obedientię sponsione
conscripserat. Inciuilitamen cartule mentione signū pdebatur iniuriae.
Nā enim necessarium fuerat ut obligaretur scripto qui obedientiam suā
ipsius uoluntarii aduentus pbat officio. Unde de plorationibus supradicta
hec uerba epistule tuę testimonium pbuer. & pbo cquod non ē. cathica
nudatum ē illud qđ silentio fuerit adopertū. Adiram sulic& hillyrici p
fecturam & sublimissimam inter mundanos apices potestatem mox ibi monem
insontis amatas mutatam. ut missa executione terribili que omā sibi officia
publica. ad affectū preceptionis adiunger& a sacris ecclesię adytis nullo ut
falso insimulatus crimine extraheretur sacerdos. Cui nono bmolestiam
egritudinis nō sine curam gemis darentur inducię. sed inter asperū & peri
culis plenū pinuias niuis agere cogeretur. Qđ tam laboris tamque dis
criminis fuit ut ex his qui ep̄m comitatus quid ā defecisse dicantur. multū
stupeo fr̄s sed & plurimū doleo qđ meum de quo nihil amplius indicaueras
quā qđ euocatus adesse differ& & excusationem infirmitatis obtender&
tā atrocater & tam uehementer potuerit cōmoueri p̄sertim cū & iam
satis ale aliquid mereretur. Exspectandū tibi fuerat quid atus consulta
referiberem. sed uti uideo metus tuos exequi sine dis simulatione p̄perasti.
Uerō moderationis nr̄ę aliud dispositis scripta sumpsisses faciendi. In
quo factum ē. licentiam n̄ habere an forte aliquid tibi facinus innotuerit
& metropolitanum ep̄m noui apud se criminis pondus urgebat. Ad hoc
quidem alienum a billo esse & iam tum nihil ei obiciendo confirmasses
sed & iam si quid graue molliendū que cōmitter& nr̄a erat exspectanda
censura. ut nihil prius ipse decerneris quam qđ nob placere cognoscere
uicesenimm̄a sit atq̄ credimus caritati utimpartem si uocatus sollici
tudinis n̄ implenti animen potestatis. Unde si cum multa nos atque ate pies
curata leuificant. Iram animium eaque s̄ppera gesta contristant.

&ne cesse est postmultarum experimenta causarum solli citatus pspici
& diligenter pcaueri. Quatenus pspm cautatis & pacis om nis materiae
scandalorum de ecclesiis dni quas fabi comendauimus auferatur. pr emmente
quidem mille puncis episcopatus tui fastigio. sed amputato totius usurpa
XXX II tionibus excessum. UT METRI politanis suis iura seruentur.
Igitur secundum scōrū patrū canones spū dī conditos & totius mundi reuerenda
consecratos metropolitanos singularū puinciarū epos quibus ex delegatione
mā. fraternitatis tuae curam pr enditur ius tradite sibi antiquitus dignitatis
memoratum habere decernimus. Ita tamen regulis p sanctos nulla aut ne gle
gentia aut p sumptione discedam. UT A METROPOLI
tanis ñ laici nonbigami ñ uiduarū marita sed im rep hensibilis ordinentur epī.
XXX III Iaonitarū quarum rectores obierint de sub stituendis epis. haec forma seruetur.
Ubi is qui ordmandus e. & iam sibi bonae uitae testamonio fulciatur. Ñ laicus
non neophitus nec se cunde coniugis sit maritus. Aut qui unamquidem habuit
uel habuerit sed quam sibi uiduam copulauit. sacerdotalem tā excellentem electio.
Ubi huic quae maius membris ecclesiae ñ uocentur ad culpam. Inlicitamen
habeantur inlicita. QŌS UB DIACONIS CARNALE
CARNALE CONUBIŪ DE NEGĒTUR.
XXX IIII Namcū extra clericorū ordinem constitutis nuptiarū societati & procreatione
filiorum. fraudi e sit liberum arbitriū ad ex hibendā tam pfectae conuersa
tionis puritatem. Ne subdiaconi quidem conubiū carnale concedatur. ut & qui
habent sint tanquam ñ habentes. & qui ñ habent p manendum singulares.
Qd si in hoc ordine quisquam sit ē. a capite dignū. ē. custodiri. Quanto magis
in primo ut secundo tertio ue ser uandū. ē. ne aut leuitico aut presbyterali
hono re. Aut episcopali excellentiae quisquam idoneus ferri
metur. qui se adhuc uxoris necdum frenasse dicatur. UT NULLUS
INGRESSUS ORDINETUR ANTISTES.
XXX V Cū ergo sum sacerdotalis electione tractabitur ille omnibus p ponatur

quem cleri plebisq: concessus concorditer postularint. Ita ut si maluam
fortepersonam partium seuota diuiserint. metropolitani iudicio is alteri
p̄ponatur. qui maioribus & studijs iuuatur & meritis. tantum ut nullus
muneris & non petentibus ordine detur. nec iuxta ep̄m n̄optatū aut contemnat
aut oderit. & fiat minus religiosa quam conuenit. cum non liceat habere
quem uolunt. UT METROPOLITANUS EPYRI
electo quem est ordinaturus ep̄m ad thessalonicensem pontificē referat
& de metropolitano electo similiter prouinciales episcopi.

XXXVI. De persona aut consecrandi ep̄i & de cleri plebisque consensu metropoli
tanus ep̄s ad fraternitatem tuā referat. quod q: in puncta bene placuit fore
te faciat ut ordinationem rite celebrandam tua quoque firmet auctoritas.
Quae recti dispositionibus nihil more aut difficultate debebit afferre. pe
g erabur dñi diu desit cura pastorū. metropolitano uero defuncto. cum
in loco eius alius fuerit subrogandus prouinciales epi ad dignitatem metropolim
conuenire debebunt. Ut omnium clericorū atq: omnium ciuium uoluntate
discussa. exprer byteris eiusdem ecclesiae ut ex diaconis optamus eligatur.
De cuius nomine ad tuā notitiam prouinciales referant. sacerdotes impleturi
uota postea rata. Cum q dipsis placuit tibiquoq: placuisse cognouerint.
sic autem in ter relationes nullis dilationibus uolumus fatigari. Ita nihil
p̄mittamus negligenter p̄sumi. UT BINA PER ANNUM
prouincialia ep̄orū concilia celebrentur & si res difficilis emerserit
nec fuerit thessalonicensis ep̄i iudicio terminata. ad romanū referatur antistitem.

XXXVII. De concilijs aut episcopalibus n̄is aliud indicamus quam si cui patres salubrē
ordinar. Ut scilicet & boni conuentus p. annos singulos habeantur. In quib:
de omnibus querellis quę in diuersos ecclesiae ordines nasci
ad sol & indicetur. Ac si forte inter ipsos quipsum de [illegible] de maioribus:
q d absit peccati causa nascatur. quae per synodali nequeat examine definiri
fraternitati tuae de totius negotii qualitate metropolitanus curiam infruere

ut ficoram positis partibus nec tuo fuerit resopita iudicio admissam
cognitionem quicquid illud est transferatur. UT SI QUIS
epūs suam deserens ciuitatem maiore sede abitus causa petierit nec illa obtinere poterit
ET SUA CARE REDDERE DEBEBIT.

XXVIII Si quis aut epūs ciuitatis siue mediocritate despecta administrationem loci
celebrioris ambierit. & ad maiorem se plebem quacunque ratione transire
ac cathedram quidam pellantur aliena sed certent & propria. ut nec illis presideat
quos paupertatem concupiuit. Nec illis quos superbiam spernendos fuisse
igitur terminis quisque contemptus sit nec supra mensuram iuris sui affectet
augere. UT NULLUS ALIENUM CLERICUM
sollicitare uel detinere presumat sine epō in prouincie consensu.

XXVIII. Alienum clericum inuito epō ipsius nemo suscipiat nemo sollicitet nisi
forte ex placito caritatis id mutuo tandem accipiendi conueniat.
Si quis autem iniuria reus est quod ecclesia id quod est uniuersi auctoritatis
aut odio uel abscedere uel tenere. Itaque si huiusmodi quam repugnanti refugerit transire
fugam clericam de ecclesiam suam metropolitanus redire compellat. si autem
longius recessit tum pro culpa auctoritate reuocabitur. ut nec cupiditatis
nec ambitionis occasio relinquatur. UT IN EUOCANDIS
prouincialibus epūs ad tre Illonicense pontifice moderatio conseruetur.
Ne sub hoc colore sacerdotalis honor contumelie addicatur. nec amplius
quam bini de punctis epi quos metropolitani probauerint dirigantur.

XL. In euocandis autem epūs moderatissimum esse te uolumus. Ne primatis
diligentie speciem fratris gloriari audeant iniuriis. unde si causa aliqua
maior erit ob quam rationabile ac necessarium sit fratrem aduocare
conuentum. Binos de singulis prouinciis epos quos metropolitani credi
derint ee mittendos ad fraternitatem tuam uenire sufficiat. UT NE
AMPLIUS ab statuto concilii tempore quadies xv remorentur
epi & si inde eos denegatio fuerit ob orta contemptu cunctaromano pontifici

subiectorum insinuatione pandantur ut abeo quod dō placuerit ordinetur.

XLI Ita ut ap̄ statuto tempꝰ nultra quindecim dies quiconuenerint retardentur. si autem meo qd cū fratribus tractandū definiendum uel credideris · Diuersaeorū fuerit animo uoluntate sententia ad horum subgestorū cōfirmatione ferantur. Utremouas ambiguitatibus qd dō placeat decernatur · Adhunc enim finem omnē effectū mm curāq: dirigimus · Utq ad unitatē concordiæ & qd ad custodiam pacis & disciplinæ nulla dissensione uioletur nulla dissidia negligatur. & ut igitur frater dilectissime & cōfratres quidetur offendantur excessib: Cūtamen mm̄ similis sit omnibus materia querellarū hortor & moneo utquæ placuit ordinata salubriterq: disposita · Nulla concertatione turbentur unusquisque pximo suo placere in bonū ad edificationē · Non enim poterit unitatis mr̄ firma esse compago · Nisi eor ad inseparabilem soliditatem uinculū caritatis ad formauerint · Qd sicut in uno corpore multa membra habemus omnia membra non eundem actū habent · Ita multa unū corpus sumus in cp̄o · singuli autem alter alterius membra · conexio totius corporis unam sanitatem unā pulchritudinem facit · & haec quidem conexio totius corporis unanimitatem requirit · sed p̄cipue exegit concordia sacerdotum · Quibus & dignitas cōmunis n̄ est tamen ordo generis ē · quoniam & inter beatissimos apostolos in similitudine honoris fuit quedam discretio potestatis & cū omnium par esset electio unitatem dari ē · ut et er in p̄minere · Deq forma epōrū quoque ē · or ad distinctio & magnā ordinatione prouisū ē · Ne omis sibi omnia uindicarent sed essent in singulis pudicis · singuli quorū inter fr̄s haberetur prima sententia · & rursū quidam in maioribus urbibus constituti · sollicitudinem eius susciperent ampliore · p quos ad unam petri sedem unuersalis ecclesiæ cura confluere · & nihil usquam a suo capite desidere · Qui ergo scit sequibusdam p̄ positum n̄ molestē ferat aliquem sibi ē · p̄latū sed oboedientiæ quam exigit & cum ipse dependat · & sicut n̄ulla grauis onera sarcinam ferre · Ita n̄ audiat

alimportabile. pondus imponere. Discipulienim sumus humilis & minis magistri dicemur. Discite ame quiamtilis & humilis cor de & inuenietis requiem animabusuris. Jugūeni meū suaue est. & honus meū leue est. Quod quomodo experiemur nisi illud nobseruantia ueniat qđidendns art. Qui maior est urin cr emministeriū. Quiaūt seexaltauerit humiliabitur & quise humiliat exaltabitur. EXPLICIT. INCIPIT EIUSDEM.

Leoncete epō Aquilensi salutem. Regressus adnos filius meus adeo datus sedsuis diuconus dilectionem tuam poposcisse memoratur utdebit auctoritatem apostolice sedis acciperet. Que quidem magnam dificultatem diuidicationis uidentur afferre. sedpromspectione temporalium necessitatum adhibenda curatio est utaulnera q: aduersione hostilitatis inlatasunt relegionis maxime ratione sanentur. qD DE BE ANTE MINIQ: apud uiros nupserant. Alius regressus decaptiuitate uiris prioribus copulari inquodcitum est undequisque recipiat.

XL II Cumergo per bellicam cladem. & per grauissimos hostilitatis morsus. ita quedam dicatis diuisa esse. coniugia. utabductas incaptiuitatem uirisfemine eorum remanserint destituta. que uiros proprios autumtes emptos putarent. autnūquam ammonitionem crederent liberantes & alioru coniugium solitudine cogente transierint. Cumquenunc statim rerum auxiliante dno immeliora conuersa. Nnulli eorū quiputabantur periisse mearint. merito cautatua uidetur ambigere quid de mulieribus que alius iunctesint uiris anobis debeant ordinari. sedquianobis nouimus scripti adno iungitur mulier uiro. & iterum pceptum agnoumus. utqđ dns iunxit homo non separet. Necesse est utlegitimarum foedera nuptiarum sedinte grande credamus. & remotis malis malisq: hostilitas intulit unicuiq: idqđ legitime habuit reformetur. Omniq: studio pcurandum. e. utrecipiat unusquisq: quod proprium est. qD N PROBETUR ESSE

culpabilis quia uxorem captiuam patrimonio uidetur esse sortatus.

XL III. Nec tamen culpabilis iudicetur. & tamquam alienis uxoris persuasor quiper sonā eius marti quia ammonesse existimabantur adsumpsit. sic enim multa quae ad eos qui in captiuitatem ducti sunt pertinebant inuicem alienū transire potuerunt. & tamen plenū iustae uindictae reuersis propria reformarentur. Quod si in mancipiis uel magis aut etiam in domibus ac possessionibus rite seruatur. Quanto magis in coniugiorū redintegratione. faciendum sit. utquod bellica necessitate turbatum est pacis remedio reformetur. QUI SIUIRI de captiuitate regressi intemperantia uxorū offensio non fuerint & uoluerint eas in coniugium recipere liberam habeant facultatem.

XL IIII. Et ideo si uiri post longam captiuitatem reuersi in dilectione suarū coniugū perseuerent. ut eas cupiant in suum redire consortium. Omittendū est & inculpabile iudicandum quod necessitas imputat & restituendū quod fides poscat.

QUI SIMULIERES AD PRIORES maritos redire noluerint uelut impiae ecclesiastica cōmunione priuandae sint.

XL V. Si autem aliquae mulieres in posteriorū uirorū amore sic captae ut malint his coherere quam ad legitimū redire consortiū. merito sunt notandae. ut ecclesiastica communione priuentur. quae de excusabili contaminatione criminis eligerē. Ostendentes tamen & prius incontinentiae placuisse quod iusta remissio potuerat expiare. redeant ergo in suum statū uoluntarie in redintegratione coniugii. Neque ullo modo ad obprobrium male uoluntatis trahatur quod condicio necessitatis exegerit. Qui a sicut hemulieres quae reuerti ad uiros suos noluerē impiae habendae. sic ille qui ne affectum ex dono iratum redeuntis merito sunt laudandae.

CAPTIUIS AUT ERRORES AUT SAC[RI]

nouae generationes cybos immolaticios edere compulsis paenitentia concedenda.

XL VI. De his autem expiandis quinter eos a quibus fuerant captiuati immolatitii cybis adferuntur esse pollutis. consulationis caritatisque hoc etiam

respondendum esse credidimus. ut poenitentiae satisfactione purgentur.
Quae ne tempus longitudinem quae cordis compunctione pensanda est. et huius
hoc terror excors seria siue famis suasisse non dubitetur. Ponderandum cum huius
modi cybus pmetu aut indigentia. ne plegiorum uenerationi sit sumptus.

QD HII QUI AD ITERATIONEM BAPTISMI

uel ui uel amore coacta animos inclinat poenae sint subleuandi remedio rata
utentur gratia periculorumque. et egritudine et ceterarumque necessitatum habeatur
sollicita consideratione respectus.

(L. VII) HIuero de quibus similiter dilectionis noster credidit consulendos qui ad iterandum baptismum uel metu coacti uel errore transducta sunt. et nunc se
contra catholicae fidei sacramenta egisse cognoscunt. ea esse custodienda modo
ratio qua ne in societatem nram nisi ppoenitentiae remedium et impositionem
episcopalis manus communionis recipiant unitatem. Tempora poenitudinis
habita moderatione tua constituenda iudicio. prouincioru animos
inspexeris. ee. deuotos pariter et iam habentes gratia simul mutua et pericu
lorum quorumque aut egritudinum respicientes necessitates in quibus si quis ita
grauiter urgeatur. ut dum adhuc poenitet de salute ipsius desperetur. oportet
ei pcerdotale sollicitudine communionis gratia subueniri. UT HII AB
haeresi bapzati sola sci spi inuocatione firmentur.

(L. VIII) Nam hi qui baptismum abhaeresi acceperunt cum bapzata antea non fuissent sola
sci spi inuocationem pimpositione manu confirmandi sunt. Qua formam
tamen baptismi sine sci ficationis uirtute susceperunt. et hanc regulam utpote
seruandum in omnibus ecclesiis pdicamus. ut lauacrum semel tantum nulla ite
ratione uioletur. Dicente apto unus dns. una fides unum baptisma cuius ablutio
nulla interpolatione temeranda est. sed unde ymus. sola sci ficatione spus sci inuocanda.
unde ab haeresi nemo accipit a catholicis sacerdotibus consequatur. hanc autem
epistolam nram qua ad consulationem tuae fraternitatis emisimus ad omnes fratres
et compresbteros tuos epos facias peuenire. ut omnium obseruantia data pstet auctoritas.

D AT· XII· KL APL CONS OMAIORIANI

Aug mcausa lupiani epi leoumuer sis epi pcessariense mauritaniam confutatis.

XL VIIII. Cumdeordinationibus sacerdotū quedam apuduos inlicite usurpata crebror adnos cōmoneantū sermo pferre & ratio pietatis exegit· ut pfollicitudine quam umuerse ecclesie exdiuina institutione dependimur· rerū fide studeremus agnoscere ucencurenre pfiascentuanob. & consacerdotū nro potestas delegatas quisecundum scripta que pipsis ad uos direxamus. Deepis quorū culpabilis ferebat electio quiduerras haberet inquireret· Nobisq: oīa fideliter indicaret· unde quidem plenissime notitie nre cuncta reseruit· & subquibus qualibusque rectoribus quedam xpi plebes impartibus puincie cesariensis habeantur sincera nobis relatione patefecit necessarium fuit udolorem cordis nri· quo pdni corum gregum periculis estuamus· Datis muncquoq: addilectionē euā latere pmeremus· mirantes tantū apuduos occasione temporis impacata ambitionū pstupione auctumultu ualuisse popularem· Utindignis quibusq: & longe extra sacerdotale meritum constaturus pastorale fastigiū gubernationē ecclesie ledaretur· N· ē· hocconsulere populis sednocere nec prestare regimen sed augere discrimen· Integritas enim pfidentiū salus· ē· subditorū· & ubi· ē· incolomitas obedientie ibi sana· ē· formadoctrine· Principatus aut que aut sedatio exor contulit autambitus occupauit· & iam simoribus atq: actibus nonoffendit· Ipsiustamen initiis· ē· pnitosus exemplo & difficile· ē· utbono pagantur exitu· Que malo sunt inchoata principio· Quod si inquibus liber ecclesie gradibus pudenter sciemterq: curandū· ē· utindni domonihil sit inordinatū nihilq: p posteris· Quantomagis elaborandū· ē· utinelectione eius quisupraomis gradus constatuitur n erretur· Namtotius familie dni status & ordo nutabit· si qd requiritur incorpore n inueniatur inapice Ubi· ē· illa beata pauli apli pspndi emissa p ceptio· quaim per sonoramothey omniū xpi sacerdotum numerus eruditur· & unicuiq: nri dicitur· manus orto nemim imposueris neque cōmunices peccatis alienis· Quid est citomanus

163a

imponere nisi antepetatem maturitatis antetempus examinis antemeritum obo
dientie antexperimentam laboris discipline sacerdotale honorem tribuere ñ pbat.
& quid ē communicare peccatis alienis nisi talem efficaordinem. Qualis ille ē.
qui nonmeruit ordinari. sicutenimbonis operis sibi comparat fructū seruat ve
& ineligendo sacerdotem iudicium. Tragraui semetipsum efficitdamno quinsuū
collegium adsumtaindignum. Nergomeursquam psona prermittendū ē. quod
minuitis generalibus continetur. neputandus est honor ille legimus quifuerit
contra diuine legis pcepta conlatus dicentenim apls. utinteriliar electionis
regulas si epc ordinetur. quemuniusuxoris uirū fuisse confatetur. tū sacrata
sēp habita ē. ista pceptio. ut etiamdemuliere sacerdotis eligendi. eidemimelle
geretur seruanda condicione forteilla. priusquā immatrimoniū eius ueniret.
Qui aliam ñ habuisset uxorē alteriusum esse experta coniugiū. Quisigitur
dissimulare tollerare audeat qdintantasacramta ppetratur iniuriam. Cū huic
magno uenerando q: misterio nechuine quidem legis statuta defuerint. quib:
euidenter ē definitū ut uirginem sacerdos accipiat uxorem. & alteriusi
torūnesciat coniugiū queuxor futura ē. sacerdotis enim in sacerdotib:
figuratur xpi ecclē spīale coniugiū utqm uir apud ē. mulieris dicit
sponsiuerbi ñ alium uirū nosse quā xpm quimerito unā elegit unā diligit
& aliā pter ipsā suo consortio ñ adiungit. sier go & iam inueteritestamento
hec sacerdotaliū coniugiorū forma seruata ē. Quantomagis subeuangelii
gratia constituti apostolici debemus seruire pceptis. utquā libe & quirbonis
moribus pdatur & scir operibus inueniatur ornatus. Nequaquā tam uel
diaconii gradū t adpresbyterii honorē uel adepiscopatus culmē accendat.
sibiipsum ñ uniuit uxoris uirū. Autuxorē eius ñ uniusuiri fuisse claruerit.
Monentteuero apostolo atquedicente. & hi autē pbentur primi & sicministrent.
Quidaliud intellegendum putamus nisi inhis prouectionibus ñ solūmodo
moniorū calumoniam sed & iam laborū merita cogitemur. Neaut abap
timo nouellus autasecularis actu repente conuersus officiū pastorale

credatur · cumperomnis gradus milicie xpiane demerementa p fectaū debeat
estimari · Anpossint cuiquā maiora cōmitta · merito beatorū patrū uenerabiles
sanctiones cumde sacerdotū electione loquerentur · Eosdem utidoneos sacris
administrationibus censuerint · Quumultote pr̄ per singulos officiorum gradus
puecta experimentū sui phibile p̄buissent · unicuique testimoniū utese gestaū
suorū ratio phibere · sienim adhonores mundi sine suffragio temporis sine
merito laboris indignū ē · puenit · & notari ambitus solent quos p̄bitatis
documenta n̄ adiubant · quamdiligens & quamprudens habenda est dispen
satio diuinorū numerū & celestiū dignitatū · Nemaliquo apostolica
& canonica decreta uiolentur & his ecclesia dn̄i regenda credatur · Quile
gitimarum institutionū nescii & totius humilitatis ignari n̄ abinfimis
sumere incrementū sed assumis uolunt habere principiū · Cūualde iniquū sit
& absurdum utimperita magistris noui antiquis & rudes p̄ferantur
emeritis · Indomoquidem magna sicut aptis dissert necesse ē · utuasa diuersa
sint quedam aurea & argentea quedam uero lignea & fictilia · sed horū
ministeriū p materie qualitate discernitur · pecidem ē · p uisorū usus
& utilium · Nam inordinata er̄ oma · si fictilia aureis & ligneis & fictilibus
eorum hominum species figuratur · quumullis adhucuitiis nitent
tia maureis & argenteis hi sinedubio declarantur quiper longe erudtionis
ignem & p fornacem diuturni laboris excocti · aurū p batū & argentū
purū · ē · meruer̄ · Quibus simercesp deuotione non redditur · Omnis
ecclesiastica disciplina resolutur omnis ordo turbatur · Dū inedes
quumullū subier̄ ministeriū puerso eligentium iudicio indebitū obtinent
principatum · Cū ergo inter uos tantū uoluerint autstudia popularia ·
aut ambitus sup borū unī solū laicus sed & iam secundarū uxorū uiros
Nec uiduarū maritos ad officium cognoscamus pastorale p uectos ·
Nonne apertissime exigunt cause ut ecclesie inquibus ista cōmissa sint
iudicio seueriore purgentur · & n̄ solū in tales p̄sules sed & iam in ordina:

ꝯ̃ulno competens ꝓferatur. Sed. cartum fratr nor hiꝭ manſuetudo
clemẽtię hanc cenſura uſitatę & quia unuerſę ſedis apoſtolice
pietatem ita rãm temperare ſententiam. ut rationato pondere
delictorũ quorum unq: ñ una menſura ẽ. quęda credamus ignoꝛãdę
tollerãda quędam uero poenitus amputanda. Eoſenim qui uel ſecundas
nuptias mier̃ uel uiduarũ ſe connubio ſociare. Nec apoſtolica nec ule
galis auctoritas ſacerdotium obtendere ꝓmittit. & multo magis illũ
fiſi erit muro iudicio confutatur. Quiſi cut adhoꝛ relatũ ẽ. duarum
ſimul eſt maritus uxorũ. uel illud qui ab uxore demiſſus alteram duxiſſe
ꝓhibetur. Ceteroſ uero quoꝝ ꝓ uetuſto hoc tantũ rep̃henſionis incurrit.
Qd exclusi ad officiorũ epiſcopale dilecti ſunt. Neq: ex hoc qđ uxores habent
poſſ eſſe culpabiles. ſuſceptum ſacerdotiũ tenere ꝓmittimus ñ ꝓiudicantes
apoſtolicę ſedis ſtatutis. Nec beatorũ ꝓpatrũ regulas reſoluentes quibus
ſalubriter conſtitutũ ẽ. Ne primũ aut duo. aut tꝛi. in eccleſia gradũ
quiſquã locorũ quibus libet ſuffragiis futuꝛis aſcendat. Priuſ quã ad hoc
meritum ꝓ legitima augmenta ꝓueniat. quod enim nunc utcũq: patimur
eſſe ueniale. multũ poſt modũ eſſe non poterit. ſi quiſquã idqđ omnino
interdicimus uſurpare. Qua remiſſio peccati ñ dat licentiã delinquendi.
Neq đ potuit aliqua ratione concedi fas ẽ. amplius impune committi. Cũ
itaq: de omnibus fere quęſtionibus ꝓfratꝛnitatis tuę relatio contineat. pleniſſime
dilectionem tuam ꝓ dauid fratrem & coepiſcopum tuum. qui & ſacerdotio merito
nob ẽ ꝓbatus & moribus uideatur inſtructus. ſup ẽ fꝛr̃ ut concorditer
ſalubꝛes ſuſcipiatis. oꝛtatur. & nihil ꝓ contentione agentes ſed ad omne
ſtudium deuotione unanimes diuinis & apoſtolicis conſtitutionibus
pareatis. & in nullo patiamini pudenda ſima canonũ decreta uiolari.
Quę enim certaꝝ remiſimus conſideratione cauſaꝝ antiquis dem cepſ
cuſtodienda ſunt regulis. Neqđ attemptis pia lenitate conceſſimus iuſta
poſtulatione plectamus. Ineo ſpes aliis ꝯppenſius commouendi qui
in epiſ ordinandis ſcoꝝ patꝝ ſtatuta neglexer̃. & refutare debuerint

consecrarint. unde siqui epi talem consecrauerint sacerdotem
n̄ liceat ee. qualem. Etiam sibi quomodo dānū ppriū honorisseuaserint.
Ordinationis tamen ius ulterius n̄ habebunt necumquā eis sacramto intereum.
Quodnecglecto diuinoiudicio immerito presumpserūt. Illudsane qdadsacerdo
tale ptinēdignitatē. Inter omnā uolumus canonū statuta seruari. utn̄
inquibus libet locis nequequibus cūquecastellis. & ubiante nos fuer̄ epi consti
tuantur. Cumubi minoresss plebes minoresque conuentus presbiterorum
cura sufficiat. Episcopaliaut̄ gubernacula n̄nisimaioribus populis
& frequentioribus ciuitatibus oporteat p̄sidere nequo scōrū patrū diuinitus
inspirata decreta uetuer̄ uinculis. & possessionibus uelobscuris & soli
tariis municipiis tribuatur sacerdotale fastigiū. & honor cuidebeat ex
celentiora cōmitta. Ipsa sui numerositate uilescat. Quodnunciusta dio
ecesim refutatus epi factū ee cuidam. & rationabiliter postulauit ut
siepi eorum locorū inquibus nondebuerant ordinari humanacondicione
decesserint. loca ipsa adiuuentur anteferri & inutile. ē. Ut sacerdotalis
dignitas inconsiderata ordinatatur. facilitate supflua multiplicatione
minuatur. Debitaut̄ que magno uirginitatis proposito confitentur. bar
baricam ptulere uolentiam & integritatem pudoris n̄ animo sedcorpore
p̄dider̄. Et nobis uidetur seruanda moderatio ut neque inuiduarum
deiciantur gradu. nec inter sacrarū & p̄seuerantiū uirginū numero
censeantur. Quibusse mommibus uirginalibus p̄seuerant. & castimonie
soliditate mente custodiunt sacrañtiarū non. ē. neganda cōmunio
quiamultū ē. illas meo uel argui uel notari quodnonuoluntas animi tat
sed uis hostilis eripuit. Causamquoq; lupicini epi illic nobemus
audiri cuimultū & sepius postulata communionē. & rationem reddimus.
Qm̄ cū adnram iudicū p̄uocasse immerito eum pendente negotio
& cōmunione uidebamus fuisse suspensū adiectū & iam illud est qd
huic temere supordinatus esse cognoscitur. quāndebuit ordinari
antequam lupicinus mp̄sentia posset̄ aut confutatus aut certe confessus

iuste possit subiacere sententiae auctoritatem totius admodum disciplina ecclesiastica exigit. hisquiconsecrabatur accepere. siqueuero alie emer serint causeque adstatum ecclesiarū &ad concordiam pruneant sacerdotū. Illic subamoredni uolumus uenienter. &decomponendis atq; constituendis omnibus adnos relatio plena mittatur ut eaqueiuxta ecclesiasticū morem iuste & rationabiliter fuerint definita nráquoque sententia roborentur.

DAT. IIII. IDUS. EXPLIC. DECRETA.

PAP LEONIS. INCIP REGULAE

pap hilarii flabio basilisco &hermineric. uucc.

Successit Leoni magno. 461.

Subdie. XVI. kalendarū decembriarū residente uirouenerabili hilaro papa inbasilica scē marie. &maximo taurinium ciuitatū prouincie galliarū ingenuo aebridonensi puincie. medionense puincie sunt. taurinio ambimonensi prouincie. Petro portuensi. Paulino aquebiensi. Primo. atellano. Paladio. salpitano. Gaudentio abi censi. romanus. sothere. neapolitano. Tiburtio. capuano. Gaudentio. seyllateno. Felice. lunensi. Eubodio. trifenensi. Eusebio. senensi Maioriano. aftensi. Justo. faberino. Felice. sepontano. Concordio. barno. tirano. Capario. tasitano. Januario. presentano. Constantio. aqumato. Adeodato. cumano. precyctato. interamnano. Iriberio. curium sabinorum. Claudio. pausolano. Geronio. camerino. Adeodato. uelliderno. Lucifero. tafernis metaurir. Chrispino. subaugustano. Romanus. albanensi. Serboder. numentano. Florentio. talesino. hilario. amerino. Candidus. tiburtino. Paulus. foronouano. Eusebio. sutrino. Apuleio. tarquinensi. Gaudentio. arretino. Asterio. gabinato. Proiectitio. nepesino. Asterio. florocludiensi. Philippus. numanato. Gaudentio. uecconensi. Refutato. Octabio. afris.

RESIDENTIBUS ETIAM UNI
UERSIS PRBYS AOSTANTIBUS
QUOQUE DIACONIBUS hILARUS

epī eccl̄ī catholicę urbis romę synodo prę sidens dixit.

1 Quoniam religiosus scōs spū congregante conuenitur ortatur. Ut quęcūque pdisciplina ecclesiasticā sunt necessaria curadiligentiore tractemus. si placet frēs eaque adordinandū tenorem ptinent Juxta dmnelegis pcepta & nicenorū canonū constituta. Tractuuuantedn̄o momnia cuūmansura soldemus. Utnulli fassit sine fratus sui periculo uel diuinas constitutionem uel apostolicę sedis decreta temerare. Quanto quipotissimi sacerdotes administramus officia. Talumtransgressionum culpa respicit & sincausis dī desider fuerimus inuenti. Quam omnimus qđtamen redebemus. qualiter commineatur dns negligentię sacerdotum. si quidem reatu maiore delinquit quipotiori honore pfruitur. & grauiora facit ultia peccatorū sublimitas dignitatū. Cauendum ergo inprimis ē neadsacratos gradus sicut gestis prioribus antep̄scriptū ē. quisquam quiuxorem uirginem duxit aspirē. Repellendus etiam quisque insecunde uxoris nuptias contra apostolica pcepta conuenerit insti quoque litterarū. nec ñ & aliqua membrorū damna perpessi. & hi quiexpenitentiabus sunt adsacros ordines aspirare naudeant. Quisquis talium consecrator exstiterit factūsuū ipse dissolue. & qđcōmisit inlicite autadecessoribus suis inuenit admissum. si pprium periculum ultro tare damnabit. Nos enimmullo uolumus seueritatem ultionis exercere. sedquincausis dī contumacia uel delictu deliquerit autipse quodperperam fecit abolere noluerit. inse quicquid malui non resecarit inuenit. Quod undencepit possitrenatur custodiri. si placet omis sententias & subscriptiones ppias commodare. Ut synodali iudicio admitus claudatur inlicitus. ABUNIVERSIS EPIS ET PRAES BYTERIS ADCLAMATUM EST.

Ex audi xpō hilaro uita. D. vi. hiecconfirmamus hęc docemus D. viij. haectenendasunt hęc seruandasunt. D. v. doctrinę uię gratias agimus. D. x. ista utinperpetuo seruent

rogamus. D. xv. pdomnum petrum utinperpetuo seruentur rogamus.
D. viii. haecp sumptionum quamfiat. D. x. quihaecuno laueris inseniencik.
D. vii. exfacto silentio. HILARUS EPS DIXIT.

II Praeterea frs noua & inaudita sicut adnos missis dehispanus epistolis subcerta relatione puenit. Inquibusdam locis perueristatu semina subinde nascuntur. Denicq: nonnulli episcopatum quinnisi mertis pcedenabus datur. Nondiuinumunus sedhereditariu putant esse compendium & credunt. sicutres caducis atq: mortalis ita sacerdotium uelut legati autteramentario iure posse dimitti. Namplericq: sacerdotes immortuis confinio confratri in locum suum feruntur. Alios designatis nominibus subrogare utsilicet & non legitima expectetur electio. seddefunctigratificatio ppopuli habeatur adsensu. Qdquamgraueris efamate atq: ideo siplacet & iam hanclicentiam generaliter. deecclesiis auferamus. neqdatur pe dictu est homini seputo debere qd di est. Utautem qd adnos placuit e. aduram & iampossit puenire notitiam. hispaniorum fratrum utcoepiscorum nrorum scripta legantur. Paulushotarius recitauit.

BEATISSIMO ET APOSTOLICA REVERENTIA.

anobinxpo colendo pap hilaro asanus & uniuersi epi tra omnis prouincie.

III Quoniam curam apostolatus uester depunctarum suarum sacerdotibus gerat. filionro illustri uincentio duce puincie nre referente cognouimus. Cuius impulsu uotum mum manusu scribendi praedeuotione surrexit. Ergoprouma alii litterario sermonedebita coronetur obsequia deferenter. Hisque sumus utdignatione quecteros & iam humilitatem mram monitionibus suis immitte habere dignemmi. Beatissime & apostolica reuerentia nxpo anobis colende pater. Illud specialius depcantes utfactum mum qd tam uoto pene omis puincie qui exemplo uetustatis innouatum mram defertur. Perpensis adsertionibus nris roborare dignemmi. & cum legeris & abuniuersis epis & prbis addita matum e. exaudixpe hilaro uita dictum e. x. haecp sumptionum qua fiat. D vi. quedi sunt abhomine dari nonpossunt. D e. vi. pdomnu petrum utinp petuum seruentur. D v. haec utre seruentur rogamus.

hilarus epūs dixit lege. paulus notarius recitauit. epūs uaro hiensium ciuitatis. sēs nundinarius sortem expleuit condicionis humanę. hic epō uenerabili fratri nrō herineo quem ipse antea indio eccle suę nobis uolentibus constituerat. Derelinquens ei qđ potuit habere pauperas sub pmeuolentatis arbitrio in locum suū ut substitueretur optauit. sed defuncti iudicium in eius merito non uacillat. Cum legeret ep̄us ecō sessu surgens dixit. Illud licuit hoc nobis cum successore dr̄i dare auctoritate ea resistere huic rei p apostolatū urm. hilarus epūs dixit. p curreque ceperat. paulus notarius recitauit. siquidem omnis clerus & plebs eiusdem ciuitatis & opimi & plurimi p uinciales. ut ideneus locū obseruare & nobis speraue dato consensu. pos cogitanter defuncti iudicium & pbantes eius uitam. & eorum nobilitate atq: multitudinem qui petebant. simul & humilitatem ecclesię memoratę optimum duximus. Ut tanto sacerdoti qui addita migrauerat nomini oris merita substituere & ur antistes p̄sertim cum ecclesia illius municipii. In qua ante fuerat ordinatus semp huius ciuitatis ecclesiae fuisse dioecesis constat. Ergo supplices p̄camur apostolatū urm. ut humilitatis nrę qđ iustum nobis uidetur factū ura auctoritate firmetis. Iam dudum sane questa fueramus litteris nris de p̄sumptione siluani epi. & miramur qđ nulla apostolatus uri responsa suscepimus. Nunc haec eadem suggerentes petimus. Utquid supplicibus nr̄is dignemini informare. & ne forsitan pneglegentiam putaueritis aut plenginqui tanen difficultatem humilitatis nrę aduos scripta n̄ potuerint ex hoc negotio puenire. & iam suggestionem nram maluimus iterare & subscripto. Orantem pro bis sem apostolatū urm. ut gregi quo diuina con seruet & unitas nob omnibus ecclesię suę. Domine uere mi & apostolice pa pa. hilarus epūs dixit. Alia epistola recitetur. paulus notarius recitauit. HILARUS EPS DIXIT.

Domno beatissimo & apostolica reuerentia. nos bi nxpo colendo papae hilaro. asamus & uniuersi epi tarraconensis prouinciae. IIII.

Etiam si nulla exstaret necessitas ecclesiasticæ disciplinæ expetendum retexeramus fuerat illud primum legum sedis vestræ quo susceptas regni claviculas post resurrectionem salvatoris totum orbem beatus Petrus singularis prædicatio universorum illuminatione præpexit. Cui vicarius principatus sicut eminet ita metuendus est ab omnibus et amandus. Proinde nos diminuobis primitus adoranter cui sine querella servitas. Ad fidem recurrimus apostolico ore laudatam inde responsa quaerentes unde nihil errore nihil præsumptione sed pontificalium deliberatione percipitur. Cum haec ita se habeant est tamen inter nos falsus frater cujus præsumptione sicut dicitur tacere silentium. Ita et loqui futuri judicii necessitas imperavit. Si vivamus quidem episcalogorre in ultima parte nostræ provinciæ confortatus. Divinationes sibi indebitas usurpando humilitatem nostram adhuc usque perduxit. Ut contraeamus vanissimam superstitionem sedis vestræ. unicum remedium flagitemus. Hinam que jam ante septem aut viii amplius annos post ponens patrum regulas. et sua instituta despiciens nullis peremptibus populis episcopum ordinavit. Cujus propterea factum existimantes fraterna pacifica posse admonitione sanari profecti imperii demique ducis contra vetustate canonum contra sinodi constituta altenus fratris nostri pribi spiritu tantum præsumptionis accensus in eodem loco qui illi fuerat destinatus. Cum murro et repugnata imposuerit manus. et quia prius jam cœtu fuerat adgregatus episcopum fecit. Hinc factum est. unde eius miserrima temeritate ad nostræ vestræ augustano urbis episcopatum universa referrentur. Cujus diligenta et sollicitudo admodum præpexerat. si aliquo pfuisset siquidem cunctis invicem aporiatur episcopis. Nec se sacrilego adiungerent frequentissime contradixit. sed ob famationem damnatus ultroneus quod erat invictus. et quod nobis pudor est dicere non erubuit salutis ille committere. Proinde quia his præsumptionibus quæ unitatem diu dum quæsitam facium vel ecclesiæ

debꝫ occurri · qꝝ sedem uram utquod sup ac parte ob seruare uelras apostolicas adfatibus mstruamur · quatenus fraternitate collecta prolatur immedium uenerandi sinodi confirmas contra rebellionis spm uram auctoritate subnixi · Quid oporteat &deordinatione &deordinato fieri intellegeredō iuuante possimus ergo pfecto ut triumphus siapostolatus urꝫ temporibus quodscīpetri cathedra obtinꝫ catholica audiat ecclesia sinouella zizaniorum semina fuerint forpata &subscripta · Oraptempronobis semꝫ apostolatū urm iugia euo diuino conseruꝫ &ꝯnitas. ABUNIUGRSIS epi &praeter byteris adclamatum est.

Vt haec emendentur rogamus dictum ē. vi · ut haec retinentur rogamus · d · vii · ut disciplina seruetur rogamus d. viii · ut ama quitas seruetur rogamus · d · vii · ut disciplina seruetur rogamus d v. ut canones custodiantur rogamus · d · vii · ut imp sumptoribus uindicetur rogamus · d · vii · Ordinatio apostolica inlibata seruetur dictum est viii · Exaudixpe hilarouita dictum ē. v · dignus papa dignus doctor d viii · Hilarus epi dixit · acceptaq; relata sunt deomnibus · nunc firi specialer sententias dō uobis inspirante depmitte · maximus epi ecclesie taurinis dixit · Incauto diendi omnibusque adsacras ordinationes pinent disciplinis · melius sententie meae pfessione denuncio · nihil ame umquam eorūque phibitas ee · facienda · Dereliquis censeo utquisquis talia fecerit autdetecta necessi resecare noluerit · nouerit segraues causas inapostolice sedis iudicio reddeturum · Inquoilli necesse erit subire sententiam · Ingenuus epi ebrunensis dixit · mihiquoque eadem deomnibus parebus sententia est quameipse confirmo · Pequidam eumquam debis quę interdicta temptentur · Quianoui statum &pfessione mea · Decetera &iam censeo · utquisquis statutorum transgressor extiterit · sciatse ecclesiasticae regulae laqueis innodari &reatum apostolice sedis incurrere · paulus epi aqueiuuedixit · Egoquoque similime legecon firmo · &decetera quitransgressores

168
169

fuerint partter censeo. Nec sine periculo sui quisquam tale temptare
audeat quod merito debeat uindicari. Primus epūs ecclesie arelatensis dixit.
Hoc & ego censeo. ee. obseruandum. Palladius epūs ecclesie galpine dixit.
Nihil me contra disciplinam ecclesiasticam uel statuta scōrū canonum
facturum esse polliceor. Liberius epūs ecclesie fibinensis dixit. Profiteor
me statuta sedis apostolice & omnibus custodire. & si ecclesiam ex de
corum aliquem contra precepta scōrum canonum deprehendero. aut mulierē
duxisse aut duas habere uxores a be ecclesiastico officio separari. Abuni
uersis epūs dictū. e. sententiis fratrū omnī sequimur. Omnī confirmamus
& obseruandum esse decernimus. Ex audi xpe hilarii urbis. dic. vi. quae
male admissa sunt prē corrigantur. d. viii. quod non licet & non fiat dictū. e.
viii. Hilarius epūs ecclesie urbis rome. sinodo prident dixit. qm̄ presentis
definitionis formam quae secundum scōrū. e. statuta sententia mom̄ū
ecclesiarū notitia puenire decernimus. ne quisquam p sui possit ignorationē
licere. q̄d non licet & edere ge sta notariorum sollicitudo curauit.

PRECEPTUM HILARIUS EPS

Ascanio & uniuersis epīs tarroconen̄ prouincie.

Postquam litteras uras dilectionis accepimus. quibus p̄sūptionem siluani epi
calagorensis. ecclesie retundi petitis. & rursus uniuersorum canonensium
quaestionem nimis inlicita uota firmari. honoratorū & possessorū tyriasso
nensium ascantensium calagorritanorū. tarragonensium tritensium leuensiū
& uerosuscensium ciuitatis cum subscriptionibus diuersorū litteras nobis
constarmge sitas. per quas idq̄ de siluano querellam̄ depromserat ex ca
sabant sed reprehensione iustissima eorū partter iusta allegatione n̄carebat.
Qua pter conscientiam metropolitani fris & coepimus ascani. pomnibus
ciuitatibus ordinatos clarius sacerdotes unde quoniā quicquid ab alterutra
par te. e. indicatum. Om̄a uideamus puersitate confusum temporū
nessi [redacted] tate p specta. hac ratione decernimus ad uenientia
per [redacted] tinere q̄d gestū. e. uim hil de incepsi contra precepta

beati apli · nihil contra ani chenorum canonum constituta tempretur ·
hoc aut primum iuxta eorundum patrū regulas uolumur custodiri · ut
nullus pter notitiam atque consensum fratris ascani · metropolitani
aliquatenus consecretur antistes qui hoc & uetus ordo tenuit · hoc · ccc ·
xviij · scorū patrum definiunt auctoritas cuiquisque obuias tendere
manus eorum se consortio fateatur indignum quorum pceptionibus resul
tare · Inquorum contumeliam aspbo spū & iam parilla contemnitur
quae uereatur · nequis relicta ecclesia sua ad alteram transire presumat ·
qd nimis inpue conhibentibus · & ut doleatur grauius uobis adserenabus
hireneus epūs contra admittere quinta auctoritate roborare cupias ·
Quos maxime de rebus inlicitas magna dignatione probatis accendi ·
Le cas ergo in conuentu fratrum quos natalis mei festa uitas congregare ·
Litteris uris quae de ordinandis epūs secundum statuta canonum · uel pro
decessorem eorum decreta sunt plata sententia gestorum que pariter dire
ximus tenore discetis unde remoto ab ecclesia uercenonensi atque ad sua
remissio hirineo epō sedatis · p sacerdotalem modestiam uoluntatibus
quae per ignorantiam ecclesiasticarum legum desiderant · quod non licet
obtinere talibus pretulimus declero pprio · uercenonensibus epūs ordinetur ·
Qualem tepapue frā ascam oportet eligere & decet consecrare · nesi
similiter forte factum fuerit non sine obiurgatione tui maxime
nominis redundat nra pceptio · qd iniuriandi aquo specialiter sacerdo
talium · e · gratia dignitatum didicerimus admissum ne episcopalis
honor hereditarium usurpetur · qd nobis soladi nri xpi benignitate
conferatur · Ordinatos ergo nunc epos que licet dum te ignorante pro
uecta sunt · Cum suis auctoribus meruerint submoueri · hac ratione
firmamus · sine cuidue maritati fuerit quisquam & inuniuis uirginis
nuptias acuota conuenerit · sicut & legalia constituta pcipiunt dicendo ·
sacerdos uirginem uxorem accipiat · nū aliduam [redacted] non
repudiatam · secundum qd & iam beatus apls [redacted] paulus

magister gentium debis quisieri desiderant sacerdotes propria institutione
nonta cuit dicens unius uxoris uirum cuius tenore sententiae transfor
matiee debeis uterinter cetera quaecauendasunt haecstudeatur papiae
custodiri quaecognoscitur anteuniuersa mandari inquibus etiam pro
spiaendume neduosint inuna ecclesia sacerdotes necliterarum ignarus
autcarens aliquaparte membrorum uelciam experimentis aliquis
adsacrum ministerium prorsus sinatur accedere nec tantantum puteos
pcitiones ualere populorum utcumbis parcere cupitis uoluntatem di
ni quaenos peccare prohibec desideratis cuius indignatio exhoc grauius
commouetur quabenignitas eius. Dumfiunt inlicita pereos quisunt inter
pter placationis offenditur. Vtautem omnia secundum haec qi scrip
simus corrigantur. praesenter litteras traiano subdiacono nro uenienti
direximus. quodsi hirineus epr adecclesiam suam depositio improbitatis
ambitu redire neglexerit. Quodei nonmuditio sedhamanitate
prestabitur. Renouandume abepistopali consortio ee cognoscat.
Dat iiikl rum ianuarium basilisco & herminirico uuu. EXPLICIT

TITULE DECRETORUM PAPE HELARII.

INCIPIT CONSTITUTA PAPE simpli
cii. simplicius epr. iohanni epi. rabennati.

Succesit Hilario
anno 467.
Baron. ad 471

SIquis ee inuitus ecclesiasticę disciplinę. uel siquid apudte sacerdotalis
modestiae teneretur. Num quam plectibilis perpetrarentur excessus
aquibus sinullo tepaternarum regularium poterat continere pcepto
latum reie memoriae prodecessoris tui fuerat reuocandus exemplo
quicum statuendo prbm minus delinquisse minutum. Senserat tamen
dignum protali usurpatione iudicium ubiista dedicisti quae instratem
excepin nostrum gregorium. Nonelectione sedmuidia p petrasti.
Quem inexcusabili uolentia pertrahi adte passus es aq; uexari. Vtei
honorem tantum non per animi tranquillitatem sedperamentiam.
Sicut dicendume inrogaret. Neque enim talia potuissent fieri.

sanitate consilii. Nolumus exagerare quodgestum nec cogamur iudicare quoddignum nec. Nampriuilegium memoretur amittere. Quipermissa sibi abutitur potestate. Seduna ordinatio facte sententiae molliores quam malumus tepidare excepto nro protecto referente cognoscere. Nonnisi litteris propter obprobrium publicare nunscandalum cuius auctor agnoscetur. Tamoderationi tra competant ut frater excepr meus gg. Quem non proueca constat ee sedpulsum. Nullam causam sicut pcaut tecum habiturus. Mutuensem gubernac ecclesiam excontubernium spirituale quodsortiri non oportebat inuitum nonre cursc amplecti. Cui siquid negotii forsan emerserit nram habeo uelcontra eum pcatur examen. Necessitatib; etiam quas fatiente tecompellitur sustinere hacdefinitione consulemus. Utrefuso pdio quodante annum ibidatiee commemorat. Atque ad ecclesiam reuertentem reuerso possessio mbonensi xxx solidorum reditum liberorum sinedubitatione tradatur. Indiem sollicsc uite eius. Saluo proprietatis iure rabennatis ecclesiae adquam ppdicti obitum reuertetur. Quodsinonfuerit nisi partium consultum. Quadpost transgressionem maneat contumacem ipse ppendit. Denuntiam autem quodsipostha quicquam tale psumpserit exaliquam. Seuepm seuprbm seudiaconum inuitum facere fortecredideris. Ordinationis tibireuertatis ecclesiae. Uelemolumenti noueris auferendas. Datum unkt iunii seuerino uc conss. Epi simplicius epi florentio equitio exseuero.

III Relationoris ure dilectionis instruxit exgestorum serieplenius intuemur. Gaudentium aufidenensis ecclesiae sacerdotem contra statuta canonum acnra pcepta ordinationem iniuriar ppetrasse. Quam illi totam poenitus auferri pcipimus potestatem. Scripsimus enim adseuerum statutem excepm nrm ut sinecesse fuerit ipsam supradicta ecclesiae consideratis patrum regulis hocfiguratur officio quo ille abusus ee conuictus e. Itaut hi quemlicite abeodem sunt pecti

ab eccles afiat ministeriis sintremota · simul & iam deredibus eccls
uel oblatione fide ⁊ lium · quiddecat nescienti mhil licere ꝓmittat
sedsoli ei exhisquarta portio remittatur · fabricis & erogationi peregri
norū & pauperum ꝓfuturę ob onagro prbo subpericulo suo suiordinis
miniferentur · ultimamterse cleria ꝓsingulorūmeritasdiuidatur · Ad
uero ministeria eccleśie quealienata compermus reparare · p̄sūptor
p̄dicta fratris compellatur instantia · Cui & iam inhoc specialiter preca
pimus imineri · Utresillas portiones quisferiennmū dicitur sibi tantūmodo
undicasse restituat · Dat̄ · xiii kl · Decb postconsolatu leonis augusti ·

EXPLICIT CONSTITUTA PAPE SIMPLICII

INCIPT · CONSTI PAPAPE GLICIS EX

Succesit simplicio anno 483.

emplaria geforum quibus allegatum est p̄cepta pap̄ felicis ·

Flauio boetio · uc · cons subdie · iii · idus martiarum inbasilica constantiani · Residente uenerabili uiro papa felice una cumcandido taburtano ·

parchasio	centumcellem ·	herennio	portuensi ·
Constantio	aquinati	Constantio	tribeati
Equitio	matellicati ·	Angelo	telesino ·
philippo	numanati ·	Constantino	capuano ·
Ephiphanio	spellati	Urbano	fulginati ·
Bono	ostiensis ·	seuero	casinati ·

Martinano · formiano · Asterio · foronouano · Martiano · amerino ·
Rumulos p̄nestino · Chrisconio tudertino · Victore donatus · rufatus ·
Helpidio utriculano · & pardalio afris · basilio · tollentinati ·
Episcopis & prbis · Maximo blenario · Rufacus urbico · firminus ·
proiectatio tarquiniensi · paulus · Catanus · petrus · petrus sub
angustino · simplicius · ualens · laurentius · maximino fermiensi ·
petrus · uincomalo · asterio · Basso farentinato · Laurentius ·
soranus · Canusio · felice anteatino · Valentinus · Cassius · Inno
centio mibanati · Parchasius · petrus · asterius · felice anteatino ·

Calendar: cassiur · Innocentiur · mibanata · paschasiur · petrur ·
asterius · felice anagnino · Leone asterius · & eucherio · benigno
aque uuensi · Asello · Januarius · bonifacio · Andrea · gaumati · martino ·
petro · gordianus · Decio triumtaben · smaragdo · Petrus · benifatio ·
Cypriano numentano · Lepidus · Xystus · maxentius · Athanasio ·
Albanensi · Petrus · Epiphanius · felice · paschasius · Vrali · fundano ·
Ephiphanius · felice · asterius · Petrus lorensi · petronius · petrus ·
Laurentius · Constantio sirmo · Iustanus · fulgentius · felice · Feli
cissimo sabinensi · Calistus · Alexandrus · Gaudentius · forododiensi ·
Romanus · redempto · Bonifatio · uelterno · Johanne · Pietatio ·
Valentinus bonifatius · Sebastianus · Laurentius · Martinianus · Jobinus ·
Ephiphanius · Andrea · bono · petrus · serbodei · Opilione · petrus ·
Sebastianus · seruandus · Romanus · marcellinus · Dominus · Petrus ·
Agapitus · Julianus · & abundantius · Adstantibus quoquediaconibus ·

FELIX EPS ECCLESIA CATHOLICE URBIS ROME PSIDENS SYNODO DIXIT

I Communis dolor & generalis · e · gemitus quod intra africam rebaptizator
& iam epos prbos · diuq: cognouimus que sine dubio adue quoque puenit
notitiam scitatis. De quo quid obseruari debeat ordinare nos conuenit.
Proinde ut manifesta sit suphocnta sententia quae nobis sum usa recta
tenetur. ANASTASIUS DIAC RECT SCIS
ura uniuersi epis p diuersas prouincias constituti.

II Qualiter mafricanis regionibus atra adiaboli seuerit in populum
xpianum atque in di multiplici deceptione pruperit uno modo
uulgus incautum · sed ipsos quoque immortis profunda demersit sacer
dotes · nullos non orbis ingemuit nulla terra nescit. Unde in grandi
merore posita dissimulare n possumus p eorum atque a nobis exi
gendarum discrimen animarum. Quapp competens adhibenda · e ·
talibus medella uulneribus · ne inmatura curandi facilitas mortifera

Sub Felice Papa II
Concilia celebrata S.ti
Barnabe apti et
Euangelistae S.
Matthei Barnabe
Anno Domini
485.

·captar pestē nil ꝓsit · sed segnius tractata ꝓniciēs reatū non legitime curationis inuoluat · pariter sauciōs & medenter · Inprimis itaque uenena aduōs & remedium postulantur sollicite discutienda est ꝓfessio & ꝓ sonadecepta · ut medella possit congruens exhiberi · & quis tales facturus dō ꝓpenitentiam rebaptizandum legitime doluerit · utrum adhoc facimus currerit · An impulsus accesserit requiratur · sciens quod sedecepiat ipse qui fallit · Nihilq; pnrām facilitatem tribunalis excelsi iudicio derogari · Cui illas ꝛ rata quaepia que uera que iustas & necessitatis aliter tractanda · ē · ratio uoluntatis · Deterior · ē · aut̄ causa illius qui forte ꝑao sollicitatus · ē · ut perire · Nihil enim intemptatum reliqui inimicus cui nedesua liceat gaudere captiua · succurrendum · ē · ire tur & concurrendus uenandis · ē · laqueus · Ut infacturū lamentandus lapsum tam iustitiae moderatione quam compunctione pietatis ad aulam quam reliquerat sit regressus · Nec pudeat forsan aut pigeat indictis ieiuniorum gentiumq; temporibus obtemperare · ꝑcepta quia humilibus datur gratia nō superbis · Si ergo ruinę suę dolore ꝓstratus quis quis in xpō fieri querit erectus · & ꝓ dispensationis nrę ministerium q̄d uerā sequi conuenit caritatem · Nec alicui fas · ē · uel uelle uel posse transcendere cautas eius · qui contra apostolicā doctrinā adulterationē se nimis insatiam baptizatis mutas dedidit · ueteris quasi quibus arguntur excussandū callide ꝓprium putauerit esse consensum · Sacerdotali igore & humanitate tractemus ut ueniā fides quę nisi · ē · una · Tamnulla · ē · adiutorio dni̇ iudicis ad salutē sine nrę ꝓpitiationis offensione reparetur · Quia cum peccatoris anobis satisfactio ꝓpitiatur · Nō ꝓter nrām laudem atque ꝛ ternam mens eius ad ueniā purgatior inuenitur · & idē meminerit hanc sup his nos habere sententiam · Ut seruata discretione peccantium nō eadem cuncta quę lapsis lance pensentur · Qm̄ maioris castigationis ē · exigendus usurā cuidemus dni̇ cō missa fuerit disciplina · Ut ergo ab ecclesię sumatibus in coemus · Cor quos epos pr̄bos ut diaconos fuisse constatuerit · & seu obtantis forsan

seu coactus lauacro illius unici saluatoris queclauerint fecisse actuam & xpm̃ quem non solū dono regenerationis uerum & iam gratiam perceptā honoris induerant excidisse. Cū conſtet neminē ad secundam penitentiam uenire potuisse. pullis epalam xpianū negauerit. & pfessus fuerit. ee paganum. Quod cū generaliter sit omnibus execrandū. multo magis in epis pbis & diaconibus audita salua dicto q; pbatur horrendū. sed quia deus hoc atque saluator clementissimus. ē. & neminem uult perire usque ad extremū diem impenitentiam sire sipiscam facere conuenit. peccatorum nō modo fidelium. sed nec cathecuminorū quidem omnimodis inter ee. Quibus cōmunio laica in morte redditā. ē. data. ē. Quam rem diligenter oportet explorare uel facere probatissimi sacerdotis curae debebit. De clericis autem & monachis aut puellis dī. aut seruare pcipimus hunc tenorem. quem in chena sinodus circa eos qui lapsi uel fuerint seruandum esse constituit. ut si alicui qumulta peccatis nullius rei timore atque periculo. ut rebantur exarentur. hereticum impie dedideri flamini cor exercite penitere tribuamus interea dierum spatia. septē uero annis subiacere eos debent penitentes. manibus sacerdotū duobus etiam oblationes modis omnibus nō negantur. sed tantūmodo a populis in honore nomine sociētē pcc confundantur dō colla submittere quem nō minus abnegare. q; dū potest mortalis mens metuere pscripta tempora cepere ut nos finis urgere. subueniendum. ē. implorata & seruabe pō quiue nitentiam dederit. seu ab alio quamdiu data esse pbauerit. Similiter pbo uaricū ab eunti desecto nō negetur. Pueris autem quibus q; adhuc nuptiis apud ita uocabulum. ē. seu clericis seu laicis quibusdam similibus puellis quibus ignorantia suffragatur. & aetas aliquā diu submanos impositione detentas reddenda cōmunionem peccatorū exspectanda penitentia quos exceptis aquo eruone censura. q; d. ē. a nobis puide constitutum pene quibus interremi labe contagii. plurimum uereat adultam dum adhuc impenitentia sunt poenitenda forte cōmittant. q; d si ante pfinitum poenitentiae tēpus despectum a medicis aut euidentibus mortis periculis recepta quisquā communionis gratia conualescat. seruemus in eo q; d nichem

canones ordinarum · uthabeatur interillos quinonnisi sola cōmunicant donec impleatur spatium temporis eidem pfinitum · Nec cathecuminos nros qui sub tali pfessione baptizati sunt pterimus quianon ē causa dissimilis · sicutidem sic canones ordinarum eus quiquolibet modo xpm quemsemel confusus ē · abiurarit · tribus annis inter audientes sint & posta cum cathecuminis pmittantur orare · per manus impositionem cōmunionis catholice gratiam recepture · Excepta sine tantū modo epis & prbis diaconibus quibus solo mortis siue tempore concilandum esse iam diximus · Ceteros id est siue clericos siue monachos uel monachas seu laicos · sexus utriusque psonas quos uiolenta & periculis coactos · Iterationem baptismatis subisse confitentur · uel qui aliquo commento huiusce facinoris puculis dixerint ntineri · In poenitentiā petennium durare determinimus · & p manus impositionem ad societatem recipi sacramenta · Illo pomma custodito ne exhis umquam qui nqualibet aetate alibiquā ecclesia catholica aut an baptizati aut rebaptizati sum ad ecclesiasticā milituā prorsus pmittantur accedere · Quibus stat esse debet quin catholicorū numerū srecepta · Qm de suo ordine & commonione uidebitur fer re iudicium · Quisquis hoc uiolauerit anathematum · uel quinon remouerit eum quem exhis administerium clericale obrepisse cognouerit · Curandum uero maxime & commi cautela ē · pudendum · Ne quis fratrum coepo rumq: nrorū aut etiam presbyterū malitiose ciuitate uel dioecesi paenitentē uel submanu positū sacerdotis · Aut eum quiconciliatū · ee dixerit · sine episcopi uel prby testamomo · & litteris aut an parrocia prbt aut episcopi in ciuitate susceptus · qd aliqua dissimulatione neglectum culpam tangit · & iam clericorum quilocis in quibus hoc minus curatum fuerit cōmemorantur · his itaq: rite dispositis & ecclesiarū utilitatibus nostra amnis deliberatione placuit parare uos conuenit · Quibus licet animarū reparationem nihil deesse uideatur · Tamen sicui mouet aliquid & qd pterire nō potuit fuerit reuelatum · secundū beatum paulum aplm tacentepriore fidenter insinuet · quia spūs sc ubiuult inspirat maxime cum sua causa tractatur ne nos pieuit audire · & si qua sunt omissa non arroganter admuere ·

sēdrationabiliter ordinare Data iduum martiarū dmanio &sibidio uua consr explicitpp fel. INCIPIT EPISTŁ PAPE GELASI

Gelasius succedit Felici anno 492. Baron. Sub hoc pontif. S. Benedictus defecto seculo et Imperij Occ. anno 494 fugit in secessum.

p pāp gelasi generalede creatū adomsēpr deinstituat ecclesiasticis moderate protemporis qualitate dispositis.

Necessariarerum disputatione conferingimur &apostolice sedis moderamine conuenimur · siccanonum patrumarū liberare · &petro pāsuīdecessō rumque nrōrū pcepta metiri utquepsentis necessitatis temporū reformandis ecclesiis relaxanda deposcit · Adhibita consideratione diligenti quantum potest fierittemperemus · quonec intotum formam ueterū uideamur excedere regularum · &reparandis militie clericalis officiis quaeper diuersas italie partes · Itabelli famisq: consumpsit · incursio utimmutatis ecclesiis sicutfratris &coepimus ioh rauennatis ecclesiae sacerdotis · frequenta relatione comperimus usquequaq: deficiente seruitio ministrorū nisi re mittendo paulus pecclesiasticis promotionibus antiquitus interualla pfixa remaneant · sinequibus administrari nequeunt sacris ordinibus ecclesie fundatus defecerit atqueplurimis locis pinopiam competentis auxilii salutare subsidium redimendarū desit animarum · pequemagno reatu sitanto co hartante periculo · Naliquatenus consolemus innecti ·

CUBINULLA PERUNCUGINECESSITAS

seruentur uelcum defuerint clerici demonachis eligantur.

III Priscisigitur pīuireuerentia manentibus constatuit · quaeubinulla uel rerum ueltemporū purgue angustia regulariter conuenit custodiri · Catenus ecclesiis quaeuel cunctis priuate ministris uel sufficientibus usque adeo dispoliate seruitus · utplebibus adsepimentabur diuina munera supplere nonualeant · Taminstituendiquā promouendi clericalis officii obsequii · sicspaciadispensanda condimus · utsiquis &iam derelegioso pposito &disciplinis monasterialibus eruditus adclericale munus accedit · Inprimis eiusuita priorum actemporibus inquiratur · uelsimullo graui facinore pbatur infectus · sisecundam nhabuit fortassisuxorem

† a. Intantum

pe. amarito relictam sortitur ostenditur · si penitentiam publicam
fortassis non gessit nec ulla corporis parte apparet uitiatus · si seruilis aut
originarie n. e. conditionis obnoxius securie · Iam pbatur nexibus absolutus ·
si dsecutus e. litteras sine quibus uix fortassis ostiarium possit implere · ministeriu.
Ut sihis omnibus que spdicta fulciatur · cotra nuo lector uel notarius aut certe
defensor effectus · post tres menses exigit acolitus · maxime si huic etas
& ansuffragator · sexto mense subdiacon nom accipiat · Ac si modeste
conuersationis honeste q: uoluntatis existat · n mense sit diaconus completoq:
anno sit prbr · Cuitamen qd annorum fuerant inter statuta collatura sci
ppositi sponte susceptu docetur prestitisse deuotio · UT SI QUIS
delicti eligantur adclerum multo solicitius haecque superius dicta sunt
inquirantur & super statutos gradus quibus annus expletur sex mens
adiecendi sunt ut post annum & sex mens prbr y delicti sine cessitate exierit ordinentur.
Sicuti delicti quispiam ecclesiastici · e. adgregandus officiis tanta sollicitudo
singulis que superius comprehensis huiusmodi doce & examinari psonam ;
quanto inter mundanam religiosamq: uitam constat · ee. discriminis · quia
utique conuenienter ecclesie ministeria reparandas n inconuenientibus meritis
ingerendi · Tanto q: magis qd sacris aptum possit esse seruitutis meorumque rendum
e. instituatis · Quantum de tempore quo fuerant haec adsequenda decerpitur.
Ut morum habere doceatur hoc pbitas qd plurior consuetudo n contulit ·
Nec occasionem suppliende penurie clericalis utilia potius diuinis cultibus
inuasisse · n legitime familie confitemur pcauisse compendia · quorum
promotionibus sup animi metas · sex menses nihil ominus subrogamus · qm
sic dictum e. distare conuenit · Inter psonam diuino cultui deditam · & de
lucrorum conuersatione uenientem · Que tamen ettenus indulgenda credi
dimus · ut illis ecclesiis quibus infestatione bellorum uel nulla pene tur uel
exigua remanserit ministeria renouentur · quatenus his do ppio restituatis
in ecclesiasticis gradibus subrogandis canonum paternorum uetus forma ser
uetur · Nec contra eos ulla ratione pualeat · qd paccedentis defectus remedio puidetur.

Nonaduersus sacra maiorū noua lege ꝓponitur. Ceteris ecclesiis abhac occasione cessantibus quarū similis clade uastatas. prisinam faciendis ordinationibus conuenit tenere sententiam. Quomagis hac oportunitate cōmonita. obseruantiam uenerandorū canonū ꝓpensius delegamus. singulorū graduum conscientias admonentes. Neinfractos ꝓrumpere molliantur excessus. nefas. ee. confidat quisque pontificum. bigamos. autconiugia sortientes. abaliis derelicta. siue quos libet post poenitentiā uel sine litteris uel corpore uitiatos. uel condicionarios. autturpe publicarumq: rerum nexibus implicatos. utpassim nulla temporis congruentis examinatione discussos diuinis seruituros adplicare mysteriis. Neq; ꝓuoluptuosa iura studeant aliena ꝓuadere. Absque sedis apostolicæ iussa dispositione mandante. UT ABEPIS PRÆCEPTIONE papæ Noue basilicæ dedicentur.

IIII Basilicas nouiter instauratas nonpetentes exmore pœpaonibus dedicare non audeant. Nambiant sibimet uindicare clericos potestatis alienæ.

UT NULLA PRETIA DEBAPTIZANDIS consignandisque fidelibus exigantur quod siqui perpetrare fuerint deprehensi honorissui sint periculo subituri.

V Babtizandis consignandisque fidelibus ꝑta nulla ꝑfigant. Necinfractionibus quibus libet impositas exagitare cupiant renascentes. qm̄qd gratis accepimus gratis dare mandamus. Ideo nihil pdictas prorsus exigere molliantur. quouel pauptate ~~egestatis~~ decerpta uel indignationereuocata. Redemptionis sui causas adire despiciant. Certum habentes qd quipro hibita dep̄hensi fuerint admisisse. uel cōmissa n̄ potuus sua sponte correxerint periculum subituri ꝓpriis sint honoris. UT PRBY. modum debitū seruent non chrisma conficiant n̄ consignent nec p̄sente quolibet epō nisi uocentur uel orare uel sedere p̄sumant necacolorum NEC SUBDIACONUM FACIANT.

VI Nec minus etiam prbi ultra contra suum modum tendere prohibemus

Nec episcopalī iudicio fastigio debita sibimet audacter adsumere.
Nec confitendi xpm̄ sanctificandi q̄ consignationis pontificalis adhibendæ sibimet
arripere facultatem q̄ presentiæ quolibet amittatur. Nisi forte sedi apostolicæ
uel orationis uel actionis sacræ subpetere sibi p̄sumat. cē uicariam. Neq:
subeat aspectu nisi iubeatur. Aut tendere p̄sumat. Ad uenerabilia tractare
mysteria. Nec ibi minimam ullā orationē concedi. sine summo pontifice
subdiaconū uel acolythum iussa habere faciendum. Nec prorsus addubitet
si quicquam adepiscopalem ministerium specialiter pertinens suo motu
potuerit exequendum. continuo superbiæ dignitate. & sacra cōmunione
priuari q̄d fieri necesse. ē. censeamus. sicut p̄sule deferentis huiusmodi
fuerit p̄uaricatio comprobata. Nec ipse erit epō a culpa cohibentiæ
& ultione uacaturo. si immoderata faciente dissimulauerit iudicare.

SIMILIT̄ iudicia commūnia appriā iuxta patrū decreta custodiant.

Diaconos quoque ꝓpriam constitutum seruare mēsurā. Nec ultra tenore
suorum canonum deputatū quippiam tempta re ꝓmittamus. Nihil eorū
sui ministerio penitus adplicare. Quæ primis ordinibus propriæ decreuit
antiquitas. Absque epō uel p̄sbo baptizare. ñ audeant. Nisi p̄sbi forte sit
absens. longius constituat necessitas extrema compellat q̄d & laicis xp̄ianis
facere plerūq; concedimus. QD DIACONI III IN PRESBY
tero residere non possint. Nec cū tractatur habeatur ecclesiæ aut nec sacri
corporis prerogationem p̄sentibus debeant usurpare. præ byteris.

Nonnulli byteris residere cantica celebrantur uel ecclesiæ tractatur habetur.
Quicunque tractatur sacri corporis ꝓrogatione. subconspectu pontificis seu p̄sbi
nihil ꝓsentibus aut non habeant exercendi. Cū enim decreta uenerabilium
sanctionū nos quoque magnopere custodire nitamur. Ac mee eorum dispendio
si quid illa quæ pro aliquibus utilitatis fortasse compendio uidentur laxanda
decernimus. QD APOSTOLICÆ SEDIS PATERNOS
canones pio studio deuoto que custodiat.

Cumquenos contra salutarium reuerentiā regularū capiamur temere

nihil lucere · & cum sedet apostolica suppliter omnibus fauente dño q: patrū
canonibus sum pfixa · pia deuotoq: studeat tenere ppositu sta sin dignū ē
quemquam uel pontificū uel ordinū subsequentiū hanc obseruantiā refutare
quam beati petri sedem & sequi uideat & docere · satisque conuenienter situm totum
corpus ecclesie in hac sibi mā & obseruatione concordē quam illic uigere conspicat ·
Ubi dñs ecclesie totius posuit principatum · Dicente autē scriptura · ordinate
in me caritatem & ite mo mā ca mor dine fiam · Atque iterū psalmista pdicante ·
Circumdate sion & complectamini eam narrate in turribus eius · Ponite corda
uā munitate eius & distribuite gradus eius ut enarretis in pgenie altera ·
Cū hic ē dī dīnā in ḡnū & ipse regat nos in secta · Hic proculdubio qui in eccles
ā fucarum narratur altitudine dignitatum · & in cauis uirtute bonis operib:
cor da ponendā gradibus utique distribuitur cuntis dīnā & rector populis pre
dicandus ē xp̄ianis · Ubi nemo sibi mā & aliquid etiam & imminutum · Cū & de
unius cuiusque gradus perfectione nihil deperit · & conuenienter retinendo
q̄d celesta dispensatione conlatum ē · pariter nobis & cognoscibilem dñm
fieri & tribuit esse rectorem · piam & siquid indulgetur de temporū quanta
te moribus adgregata & ferenitate pensatur · siunte & iam p posito con
tinetur quod prelata fuerat & ate curandum · Dummodo illa nullatenus
dissimulata subripiant quorum q̄d libet & in eē claruerit · merito clericalibus
infulis reprobabilem constat communicat esse psonam · & si illa ñ nūquam
sinenda sunt quae sic & errorum confitē integritas sola nocere ñ ualeant ·
Illa tamen sunt magnopere prouenda ne recipi sine manifesta · De colo
ratione non possunt ac si ea ipsa quae nullo detrimento aliquoties indul
genda credentur · uel rerum temporūque cogit mutatus · uel accele
rate pulsionis respectus excusat · Quanto magis illa nullatenus mutanda sunt
quae ne culla necessitas ne ecclesia facta prorsus extorquere ualeat ·

UT PASCHALE TEMPUS UEL
pentecosten nemo baptizare p̄sumat · misereor tantum quo segritudo
EXTREMA CONPULERIT ·

Baptizandi sibiquispiam passim quocumq: tempore nullam credat
meē fiduciam p̄ter paschale festū & pentecosten uenerabile sacrāmtū
exceptodumtaxat grauissimi languoris incursu Inquoueretundum ē.
nemorbi crescente periculo sineremedio salutari fortassis egrotans exitio
p̄ueniat Abscedat. PRAESBYTERORUM
& diaconorum ordinationes certis celebrare temporibus.

II Ordinationes & iam p̄brorū diaconorumq: nisicertis temporibus & diebus
exercere nondebeant Id. ē. IIII. mēns. ieiunio VII. & X. sed & iamquadra
gesimalis initii acmediana quadragessime die sabbati ieiunio circauesperā
nouerint celebrandas Necuiuslibet ualitudo seup̄bm seudiaconū hisp̄ferre
quamteipsos fuerint ordinata. UT PRAEFIXIS DIEBUS
UIRGINES SACRAE UELENTUR.

III Deuotas quoque uirginibus nisiautin epiphaniorū autnatalibus paschalib:
autapostolorū natalibus sacrūminime uelamen imponant Nisiforsitan
fuerintebaptismate dictum ē. graui languore correptas. nesinehocmunere
defectu exeant implorantibus nonnegetur. UT UIDUAE NUBENTUR.

IIII Viduasautem uelare pontificum nullus adtemptet Qdnecauctoritas diuina
delegat. neccanonum forma prefatum. N. ē. ergo penitus usurpandum
estque si ecclesiastica sinferenda p̄sidia utnihil committatur inlicitum.
UT NULLUS PRAESUL ECCLESI
asue uelmonasteriis seruum autoriginarium nolentibus dominis
subnomine religioso defendat honoris & cōmunionis periculū subeatur
quisquishoc perpetrare temptauerit.

V Generalis & iam querelle utenda p̄sumptio. ē. quappemodum causantur
uniuersi. patrimi seruos & originarios dominorū iura possessionumq:
fugientes. subreligiose conuersationis obtentu uel admonasteria sese
conferre. uel adecclesiasticum famulatū. conhibentibusquoque p̄sulibus
indifferenter admitti. Que modis omnibus. ē. ammouenda pernicies
Nep̄ xp̄ianis nominis insaturtum. & utaliena peruadi autpublica uideatur

disciplina subuertat. Precipue cum ecclesiastici ministerii clericalis
hac oblatione fuscari conueniat dignitatem. Cogaturq; pro stratu
militantium sibi condicione iurgare aut uideri. qd absit obnoxia quibus
sollicita competenti interdictione prohibitas. quisquis epi prb diaconus
uel eorum quimonachi fuerint. p. esse noscantur. huiusmodi personas apud se
tenentes. non refutandas patronis. aut de ecclesiastice seruitutis
uel religiosis congregationibus putauerint applicandas. nisi uoluntate
forsitan dominorum subscripture testamonio primitus absoluatur. aut
legitima transactione concessa. Periculum se honoris proprii non ambigant
communionisque subiacuisse. si super hac re aliquam uera[x] nos querella
pulsauerit. magnis quippe se addictos secundum beatum apostolum cauendum est
periculis & discipline dni blasphemetur. UT CLERICI NULLA
negotiationes inhonestas & turpe lucra sectentur.

XV Consequens fuit ut alia quoque que de pichempar abus nupa dnos missa
legatio nunciauit. ps preterea nos putaremus id est plurimos clericorum
negotiationibus inhonestas & lucris turpibus imminere nullo pudore
cernentes euangelicam lectionem. qui ipsedns sm negotiatores templo
uerberatos flagellis asserat expulisse. precepti uerba recolentes
quibus ait. ne omnino transeo implicate se negotiis secularibus. psalmista
quoque dauid surda dissimulantes aure dicentem. qm non cognoui
negotiationes introibo in potentias dni. unde huiusmodi ut ab indignis
porcha cque factionibus nouerint abstinendum. & ab omnibus cuius libet
negotiationis ingenias cupiditatesque cessandum ut inquocumque gradu
sint posita. mox ad clericalibus officiis. & ei debeat dicta. ne officiana
negotiationis & spelunca potius sit latronum. UT NEC MO
literas pectens uel aliqua parte corporis imminutas promoueatur ad clerum.

XVI Non literatos quoque & nulla parte corporis imminutos sine ullo
respectu ad ecclesiastica cum didicimus uenire seruitium. qd simulatque
traditio. & apostolice sedis uetus forma non recepit quam literis

carens sacris esse poterit aptus officiis & curiosa nihil do propter sui offerri legalia precepta sanxerunt. Itaque decetero modis omnib: hec arceantur. Nec quisquam talis suscipiatur in clerum. si quis uero uel temeritate propria uel mundana potentia talem ante susceptis mihi quibus constat statutum locis retinetur perseuerent. Humilique precationis arripiant. Satisque habeant hoc ipsum sibi pro nimia misericordia permissum. DE HIS QUI SE IPSOS ABSCIDUNT.

XVII. De his qui semetipsos abscederint paternis canonibus euidenter sequenda posuere. Quorum tenore sufficiat indidisse. Dicant enim alia pro peccatis mox uagina fuerint a numero clericali debere seduci. Quod modis omnibus custodire nos conuenit. quia fas est. nullu subpeditat. preter illa quicquam quae memorabiliter decreuit forma censere. QUOD

ad clerum crimino sine queant promoueri & indecoro posita sint. Aliquib: fuerint inuenta criminibus a suis officiis arceantur.

XVIII. Comperimus etiam horrendis quibusdam criminibus implicatos tota discretione remota. pro solo defectus atrocibus necessarium plenitudine prohibere. sed nec aliqua correptione pensatur succedente. ad diuinum ministerium honoremq: contendere. sed nec aliqua correptione. pro nullos uel impios ordinibus constitutos grauibus delinquentes sacerdotibus repelli. cum & apostolus clamet. nemini cito manus imponendas. neq: communicandum peccatis alienis. & maiora ueneranda constituta primum huiusmodi si forte reperiunt. tanquam peccatores decetero oportere depelli. quam sacre professionis obliti sua rapacitatem. seu proposito pro culpa dubio subito uendor. QUOD EPISCOPUS

aliusq: passionibus irretitus ministeria sacra tractare non liceat.

XIX. Usque adeo etiam comperimus inlicita atque que prorupere utile monuit. similibusque passionibus irretitos ministeria sacrosancta tractare tribuatur. Quibus si hoc opere possit aliquid proprie necessitatis occurrat. Quis de sua fidelium salute confidat. ubi ministros ipsos curationis humane tanta prospexerit calamitate nexos.

Xtq: ideo ꝑcessario remouendi sunt · ꝑquibus lib& ꝑquibus xp̃s
ē· mortuus· scandalum generetur· infirmis· postremo si corpoream
ciatum fortassis autdebilem · ꝑequaq̃ sa̅ contingere lex diuina
p̃misit · quantomagis domicelleas dispensatores· ee· nō conuenit qđ.
ē· deterius mente perculsos· qō hiiqui sacris
uirginibus· sociam &foedera incesta cōmiscunt cōmunicare nō possint
nisi forte republicam poenitentiam gesserint.

XX Virginibus sacris temere se quosdam sociare cognouimus & post
dictum dō propositum incesta foedera sacrilega q: miscere· quos
protinus ꝑequum ·ē· altaris cōmunione detrudi· & nisi per publicam
probatāq: poenitentiam omnino non recipi· aut his certe uiaticū
desito transeuntibus· si tamen ꝑ̃ntes uerum nonnegetur· quod
uiduas· ut supra dictum· ē· nō uellentur & si profecto iam con
tinentiam ꝓposito mutato calcauerunt ipse ꝑseuatiōi dō ꝑsulsimus ab: reddmure

XXI Nam deuiduus sub nulla benedictione uelandis· superuis latus
ducimus· differendūq: si propria uoluntate ꝓfessa prisani coniugii
cā̅tatem mutabili mente calcauerit periculeus· inter erit· qualidm
debeat satisfactione placare· sicut enim si se forsitan continere
nō potuit· secundū aptm nulla tenus nubere uetebatur· si cū habitasse
cum deliberatione ꝑmissa dō pudicitiae fidem debuit custodire.
Nos autem nullū talibus laqueum debemus inicere· sed solas ad orā
tionem· ꝑmisi septēni poenaq: ꝓponere diuinum iudicii utrā sit absoluta
conscientia· & illarū prosecutione· dō reddat intuitu· cauendū· ē·
quippe quę deearū moribus iacturaq: beatus paulus refutatur apt
qđ planius exponere ꝑtimus· ne sexus mutabilis nonnā deteriora
quam admoneri uideatur· qō secundas coniugia secularibus· nō negentur quibus tam addelerū· ꝓhoc facto
minime uenire conceditur·

XXII Secundas nuptias· sicut secularibus· minime conceditur· ita posteas
nullus addelerī cale· sinitur uenire collegiū· Alia· ē· enim humane

fragilitata generaliter concessa licentia. Nihadeb& ee. urta
diuinarum rerum seruitium dedicata dicandorū. ITSIQUIS
suscepera ecclr proprie desertore & maliqua puexerit dignitate
utrique sententie subiacebant quā canonet pfixerint.

XXIII. Quisquis propriæ desertor ecclesiæ nullus existimabus causis ad
aliam putauerit transeundum temereque susceptus fuerit & p
monitus reuerendorum canonū. Uel ipse uel receptor eius atque ipsector
constituta nō fugiēt. Quę de huiuscemodi pſumptoribus pfixere
seruanda. QUODSIQUISGXONONACHIS
& laicis dequibus supradictū ē. eligantur adderū cū nulla cogit
necessitas antiqua deeis debent institutis seruari qđ sip benatur sacra
menta. ee. ptio dignitatem abofficio deponantur pādante & accapi
entem simonis magi crimen uoluit.

XXIIII. Demonachis laicisque imprima copiosius pceptionis huius parte
digesta. quae uel quatenus prorerū temporūq: necessitate concessa sint
Quemadmodum ubinullius facti necessitas inter esse pbabitur.
nīsi uetus institutio debeat custodiri. Quos uero constiterit in
dignos meritis sacra mercatos ee. ptio dignitate conuictos oportet
arceri. Nī sine periculo facinus tale patrantes quia dantem pariter
accipientemque damnatio symonis quam sacra lectio detestatur
inuoluit. OGSACRISLOCISNOUIT
institutis quam uis superius dictum sit hoc nunc tamen adiicitur
ut nulla basilica subdefunctorū constructa nomine dedicetur.

XXV. De locorū consecratione scōrū quamuis superius sententiam fuerit
conp̄hensū. Nobis quoque pacto factū ē. qđ absq: pcepto sedis
apostolicę. Nonnulli factas ecclesias uel oratoria sacrare pre
sumant. hoc sumus tantum tam indicto detestabiliore pmitti
qđ inquocūque nomine defunctorū & quamdiu dicitur necommino
fidelium constructiones edificatas. sacris pfessionibus p cessionib:
audacter instituere memorantur quę quantam acoruatam

durasum uteadem uycñ ferreposſit audtur· sireuera xp̃i ancilar affectus mllis regionibus certus &fixus ẽ· &diffiniat ista queramur· &aquibus fuerint gesta prodantur· qñ sicut Lateribus inhac ato ciuitate nominibus n̄ extat· Jnquem sententia debita proferatur· Jtaq̃manifestus fuerit documentis expositus quam exceleris tamposcit immanitas p̄ effugia uitiuit ullatenus ultionem. QŌNEPASSII feminas sacris altaribus ministrare ut aliquid exhibeque uirorum sum officius deputata prae sumere·

XX VI Nihil omnius inpatienter audiuimus tantum diuinarū rerum subisse dispectum ut femine sacris altaribus ministrare firmentur cunctaque nonnisi uirorū famulatui deputata sexum cuñ competit exhibere· p̄sisquod omnium delictorūq: singillatim p̄ferri nimus noxiorū reatus omnis & crimen eos respiciat sacerdotes· Quiuel ista cōmittunt uel cōmittuntur minime publicando prauis excessibus se fauere significant· sitamen sacerdotum iam sint uocabulo nuncupandi qui deligatū sibi religionis officiū· sicp̄sistere nere moliuntur utinperuersaqueq: p̄fanaque deliuet sine ullo respectu regule xp̃iane p̄cipitia funesta sectentur· Cūque seriptum sit minimaque spernit paulatim decidit· Quid ẽ talibus etamandū quimmensis acmultiplicibus prauitatū mollibus occupati· Jngentem rumā multimodis impulsionibus edideri· Quaenon solum ipsos uideatur obruere sed ecclesiā uniuersis mortifera sinonsanentur inferre p̄nicem· Qui hacexercere sunt ausi sed &iamquiactenus cognita siluerē sub honoris ppriu seuicere dispendio· sinonquanta possit celeritate ferument· utloetalia uulnera competenta medicationes curentur· Quo enimmore teneam iurapontificū· quipontificalibus excubis exanus minucta dissimulant· utcontraria domuidi cuip̄sident potius operem· quamuiq: apuddm possent· sihi omnisi conuenientia p̄curarent tantum quidmereantur aspiciam· cumexecrabili studio sectem aduersa· &qua simigis haec regulasit quę ecclesia debeat gubernari· sicquic quid ẽ ecclesiasticis inimicū regulis perpetratur· cū &sicognitos

habebit canones unusquisque pontificū nonintemerata debuerit
tenere custodiat. & si forsitan nescuerit consulere fidenter oportuerit
scientem ignorantem quomagis excusatio nulla succurrit rationabus
quianescient ppositū seruare qđnorat nec ignorans curauit nosse qđ
gereret. QD INUNAQUAQUE ECCLĒS
cui epūs pēest quattuor tam deredtu quamdeoblatione fidelium fieridebeant
portiones utunasit episcopali adclericorū tertia pauperū & quarta fa
brice ecclesiastice amplicetur. XXVII.

Quattuoraut tam deredditu quamdeoblatione fidelium putauit lib&
ecclesie facultas admittit. sicutdudum rationabiliter ē decretū
conuenit fieri. portiones quarumsit unapacificis. altera clericorum
pauperūtertia. Quarta fabricis adplicanda dequibus sicut sacerdotis
inter erit integrāministris ecclesiae. memoriam dependere quanta
tem. sicūs ultra delegatum sibisummā nihil insolenter nouerit
expetendum cuuero quaeecclesiis ędificiis attributasunt. hucoperi uera
citer progat alocorum doceat infructio instauratio manifesta scōrum.
quia nefasē. sisacris ędibus destituat inlucrum suum pūul impendia his
designata conuertat ipsamnihil ominus adscriptam. pauperibus por
tionem quamuis diuinis rationibus se dispensasse monstraturus. ee
uideatur. tamenuxta quodscriptū ē. utuideant operaturā bona & glori
ficent patrem urm quiincaelis ē. Oportet & iam pūsenta tesatisfactione
pdicari & bonę famę pretonus nontacere. QD ĒPS PRBT
& diaconus aquocumque clerico ueraciter accusatus quiacontra hęc
constituta fecerit potest sinedubitatione pcelli sui & iam honoris epī
periculum subiturus sihaec omni eccles proscenda tacuerit.

XX VIII. Quappē nedericorū quisquam sihuius offensę futurū cōfidat in
munem. sinhis quae salubriter sequenda deprom simus. siueepm
siueprbm seudiaconū uiderit excelentem nptanus ad aures nras
deferre curauerit pbationibus dumtaxat competenter exhibitis
ut transgressoris ultio fiat. & ceteris inter dicto delinquendi.

Succedit Gelasio Anastasius II. anno 496.

Si uero modis omnibus erit unusquisque pontificū. ordinis & honoris
eli sor. si cuiquam clericorū uel eccles̄ totius auditui haec putauerit
suprimenda. dāt. v. īd. martiarum asterio & presidio & aliamanu.
consōōō. ⊖ pt̄. pāp anastasio urbis rome
adimperatorem anastasium propace ecclesiarum gloriosissimo
& clementissimo filio anastasio augusto anastasius epūs.

Ex ordium pontificatus mei primitus oblata populis pace pnuntio conse
quent̄ profide catholica humilis pietatisq; praecator occurro. In
quorū primum mihi diuinū fauorem proprinquasse confido. Quodcon
sonantia immea augustissimi nominis tui ndubiū prestat auxilium. ut
sicut p̄ celsum uocabulum pietatisq; p uniuersas gentes toto orbe p̄fulgeat.
Ita p ministeriū meę humilitatis sicut semp. ē. sedes beatissimi petri in
uniuersali eccles̄ adsignatum sibi adnodō teneat principatum. Neq; p̄
unū mortalium diutius unica illa salutaris desup contexta p totū. maleforas
patiatur incertum. quae sola indiscussionem p firmitate sui uenire non
potuit cui & iam inprouisa utilitatum circa sincere religionis studium
fuit utilis cui fama certissima celebrauit. Memor magis uel inter preci
puos sacerdotes prefixas ascis patribus regulis eccles̄ custodis sedicatur.
qd̄ scm̄ studium cum aetate imperii creuisse confidimus. qd̄ p xpō

I fungatur legatione dum ppace r̄ catur ecclesia.

Legatione itaq: fungimus p xpō neeos ppt̄ offensionem uel scandalum
patiamini publice nominari. quorum merita uel actus illū iudicem
latere non possunt. Incauus iamsum iudicio constitutus nec illic potest
inter serere incorpore mortali adhuc temeraria p̄sumptio. In quo non
solū confessio facit aperta merita singulorū. sed & iam silentia ipsius
n̄ potest latere secretū. Nāque & p decessor nt̄ pāp felix. sed & iam
actus illic p cul dubio s̄ ubi unusquisque subtanto iudice non potest
p sedere suimerita qualitatem. qd̄ nsitiemere

II iudicandum debi quia m addm̄ migrauerunt.
Itaq: monente nos beatissimo paulo apto neqd̄ sit in hoc offendiculum

mecclesi dumquod facere nipossumus debis quiam transierint
iudicare conemur · obseruandum · ee · tranquillitas tua cognoscat ·
Nenim debis quiderebus addm solū panemabus iudicare p̄sumunt ·
Nemoenim nrm̄ sibiuiuit & nemo sibi mortitur · siueenim uiuimus
dño uiuimus siuemorimur dñi sumus · Inhocenim xp̄s resurrexit
amortuus ut & uiuorū & mortuorū dominetur · tuautquiiudicas
fratrem tuū autte quare spernis fratrem tuum · omsenim stabimur
antetribunal dī · scriptū · ē · enim · uiuoenim dicit dñs · qm̄ mihi flectet &
omnegenu & omsi lingua confitebitur dō · Itaque unusquisquenrm̄ p se
rationem reddet & dō · Nō · ergo ampliusinuicem iudicemus · sedhoc iudicate
magis neponatis offendiculum fratri uel scandalum · monet igitur
beatus apls · Nedebisnob̄ p̄sumdo iudicū · Dequibus nemopotest uerius
ut meliusiudicare quamds · Inhoc sibiquippia temerariusausus
usus pt · & ppt hoc pax atqueunitas · eccls dissipetur · Nā & inregnorū
libro dictum · ñ quomodo uid & infacie dī sui uid & incorde · Item in
paralyppomenon libroprimo · & nunc salomon scito dm̄ patrum
tuorū · & ser uilli incorde p̄fecto & anima uolente · quoniam omā
corda scrutatur dñs & omnem cogitationē p̄cuit · Item inezechiel
haec dicit dñs · sicdixistis domusisrl · & cogitationes spūs uri nouiego ·
unde & dedño iudice dictum · Ineuangl scienssautihs cogitationes
eorū dixitteis · Quidcogitatis mala incordibus uris · UT SPECIALIT
inecclesia nomen tacetur acacii ·

III Precamur itaq: clementiam uram ut specialiter nom̄ qd̄ mutatis ex
causis scandalum uel offendiculū eccls concitauit specialiappella
tione taceatur · cū sicut diximus ingeneralitate sacerdotū uniuscuiusq:
merituum illū iudicem latere ñ possit · Quid cuiq: tribuendumsit p
estimata dispensatione meritorū · Cui soli cogitationes quoque
manifestesunt · Quantos uero excessus atq: p̄sumptiones habuerit ·
acacius nedem̄ tacetur p̄singula suggerere fortasse uideatur onerosū ·

Crisconio uel &iam germano fratribus &coepiscopis meis quorum simus
adserentatem tuã detausis singulis acacii qualis fuerit instructione
plenissimam dedimus clemẽtiæ q̃ specialiter recensendam si hoc pietati
tuæ placuerit. Curiosius indigare. Ne aliquo suggestionis tuæ
ueritas defuisse uideatur. ut prodiuma sapientiaurã p̃spicuæ
uidere possitis p̃ superbia uel elatione sedis apostolicæ inaccatum
talem processisse sententiam. sed factoribus certis quantũ nos extra
illum iudicium q̃ solum falli non potest estimamus zelo magis
diuinitatis extortam. q̃ MAGNOPERE CONTENTIOSITE CAUENDA

IIII Nos uero humiliter supplicanter contrauersiam in ecclesi remanere
nolumus. Cum magis fuitanda contentiosi sit dicitur in superbis
Odium suscitat contentio. Omnia quinon contendunt pregit amicitia
Nam &apt achorinteos cum enim sint inter uos emulationes &contentiones
p̃ne carnales estis &secd hominem ambulatis. Item ad philippenses. si queergo consolatio in xp̃o si qua ad locutio caritatis si qua
societas spũ si qua uiscera &miserationes implete gaudium meum.
Ut idipsũ dicatis omnes eandem caritatem habentes nihil p̃ contentionẽ
neque p̃ inanem gloriam. sed in humilitate mentis inuicem estimantes
sibim &ipsos superiores p̃ suas singuli respicientes sed aliorum.
UT ALEXANDRINOS IMPERAT
admoneat ad fidem sinceram &pacẽ redire catholicam.

V Hoctam p̃cipue in sinuo serenitatiuæ gloriosissime &clementissime filia auguste ut cũ causse alexandrinorũ putauerimus piissimis
auribus uris ad sinceram &catholicam fidem eos auctoritate sapientia. Diuinisq: uris monitis redire faciatis. p̃ quid tenendum sit
in religionem catholicam. scdm definita patrũ &p̃ dicationẽ omniũ
sacerdotum qui in ecclesia floruerũ. si hoc quoque p̃ceperitis scientibus
inmemoriam transmittendo renouauimus. Ignorantibus ad
discendũ p̃ officionis offerimus. ut nulla exurgat
ingeniorũ iactantia uel prauitas audiatur. AMONETUR

VI Imperator ut constituit apostolice sedis obtemperet.
Illud uero peculiariter pamore imperii uri & beatitudine quae
consequi poterit regni p apostolico officio pdicamus. ut sicut dece &
ipse scr dictat monitis mis obediendo pdicator urbona omnia ura
rem publicam consequantur. sicut in exodo pmittitur. si audieris uocem
dni dei tui & queplacent feceris coram ipso. & obaudieris pcepta eius
& custodieris omnem iustificationem eius omnem infirmitatem quam in
portaui egyptiis non inportabo inte. Ego enim sum dns qui saluum
faciote. & illic iterū tuba potentissima canitur. & nunc israhel
quid dns deus tuus postulat ate aliud quam ut timeas dnm dm tuum.
& ambules omnibus eius & diligas eum & seruias dno deo tuo ex toto corde
tuo & ex tota anima tua. Custodire pcepta dni dei tui & iustificationes eius quas
ego mando tibi. haec me suggerente mens frequentius pro sperna pietas
tua ante oculos habens dni in euangelio uerba qui audit uos me audit.
& qui uos spernit me spernit. & qui me spernit sper nit eum qui me misit.
pam & apostolus concinens saluatori nro ita loquitur. Quapropter
qui haec spernit non hominem spernit sed dm qui dedit spm suum scm
in nobis. pectus clementie ure sacrarii. e. publice felicitatis ut per
fidem uram quam uelut uicarii p sidere iussit interris euangelicis
apostolicisque pceptis. p dura superbia resistatur. sed p oboedien
tiam que sunt salutifere compleantur. QD EOS QUOS PX
nationem sua uel bapizauit uel ordinauit accatius nulla portio lesionis adtingat.

VII Nam sect ecclesiae catholice consuetudinem sacratissimi serenitatis tue
pectus agnoscat. quod nullū debuis uel quos bapizauit accatius uel quos
sacerdotes siue leuitas sect canones ordinauit. Ulla eos expomine
accacii portio lesionis adtingat. quo forsitan p iniquum tradita
sacramenta gratia minus firma uideatur. Nam & bapsma quod
p aulsit ab eccles siue ab adultero uel a fure fuerit datum. ad p
cipientem munus puenit inlibatum que uox illa que sonuit per
columbam omnem maculam humane pollutionis excludit.

finiunt epiſt pāp anaſtaſi. r

Quadeclaratur addicitur hicerſt quibaptizat inſpū & igne. nam
ſiuiſibilis ſolis ſtaufradii tum per loca facta diſſima tranſeunt.
nulla contactus inquinatione maculantur. multomagis illius quiſtum
uiſibilem fecit uirtus nulla miniſterii indignitate conſtringitur.
Nam & iudas cumfuerit ſacrilegus atque fur quicquid egit inter apoſ
tolos p dignitate cōmiſſa beneficia per indignum data nullaexhoc
detrimenta ſenſerunt. Declarantehoc ipſud dnō manifeſtiſſime uoce
ſcribe inquid & phariſei ſupercathedram moyſi ſedent quedicunt facite
que aūt faciunt facere nolite. Dicunt enim & nō faciunt. Quicquid ergo
ad hominum profectum quilibet ecclesia miniſter p officio ſuo uidetur
operari. hoc totū contineri implendo diuinitatis affectum. Ita ille
p quem xp̄s loquitur paulus adfirmat. Ego plantaui apollo rigauit
ſed dſ incrementū dedit. Itaque neque quiplantat ē aliquid neque qui
rigat ſed quiincrementū dat dſ. Ad eo aūt nō quaerit quiſuelqualis
p̄dicet ſed quem p̄dicet utinuidoſ & iam bene exp̄m p̄dicare confirmet
quomalo diabulus ipſe detectus ē. & hocipſo p̄dicare non deſinit.

qō malo bona ministrando

ſibitantūmodo noceant nec etiſ ſacramenta cummaculant.

VIII Ideo ergo & hiccauus nomdicamuſ ēe retinendū. malebonaminiſtrando
ſibitantūnocuit. p̄ inuiolabile ſacramentū quopilludatū ē. aliiſperfectione
ſue uirtutis optenuit. qd qui ē aliquorū intamāſe extendens curioſo
ſuſcipio. Ut imagin̄ & plato apapa felice iudicio poſtea meſſicacit
inſacramentis accacius uſus fuit egiſſe. hacpinde eoſmetuere.
quiuel in conſecrationibus uel inbaptiſmate miſteria tradita ſuſcepe
nemita bene facta diuina audeantur meminerint. In hancquoque
partem ſimiliter tractatum p̄ualere ſuperiorem. Quanonſine uſur
patione ſacerdotii adiudicatur hoc egit inquouirtute ſuā obanembus
miſteriis inhocquoque aliis retractabilibi p̄ſona nonnocuit. p̄ illum
p̄fuit qd rabadauid tractantur. uerūtamen dſ conquaſſauit capita
inimicorū ſuorū uerticem capilli p̄ambulantiū indelictis ſuis.

Nam superbia semp sibi non aliis facit ruinam · quod uniuersa scripturarū celsitudo testatur auctoritas · sicut & iam pspm scm dicitur in pphēa Non habitauit in medio domus mea qui facit superbiam · Unde cū sibi sacerdotes non undicauerit condemnatur in ipsius uertice superbię tumor inflatus · ē. qua non populus qui in mysterijs domus ipsius strebat exclusus · ē. sed anima sola illa · ē. quę peccauerit iusto iudicio ppria erit obnoxia · Q d ubique numerosa scripturarū testatur instructio · unde remota hominum studia siue uoluptas in hac adhuc pśenti fragilitate positorū sed pśentia adnisu & auctoritate imperiali offerente dño · Una catholica ecclesia & apostolica quia hoc solū · ē. in quo solū inter ruinas & iam in cęlo triumphare sine fine possit: subscriptio omp dī regni & salutem tua ppetua protectione custodiat · Gloriosissime & clementissime semp auguste. EXPLIC EPS L PAPANASTASII.

INCIPIT PAULINI UC DE RE RU

II Paulinus V.C. urbis Rom Consul. cum hoc scripsit. Successit Anastasio ap. Z. tm annos sedebat 498.

murarum in basilica beati petri apti synodo presidente beatissimo papa symmacho fulgentius archidiaconus · dixit · ·

BEATITUDO uestra directis antehac pprouincijs auctoritatibus frequenter cętęs sacerdotū synodū conuocauit · quorū pśentia in uris uidetur oculis constituta · pun c beatitudo uestra quae ad ecclesiasticas indemnitates uel ad pacē totius ecclesię pertinent siue concordiam digne tractabiliter ordinare acclamatū ab omnibus epis & prbis ex audijspe symmacho uestra · Dictū · ē. x · cuius sedem & annos dictum · ē. VIIII · ut faciat rogamus dictū · ē. x · SYMMACHUS epis · eccles catholicę urbis rome dixit ·

¶ Consuluit dilectionis uestrę negligentia hiemis asperitate sollicitudo nra per ecclesiastica indemnitate spedalis congregauit · Intra basilicę apostolorum ambitū & confusionis incertū uel popularem tumultū quem subreptionem constat ex ortū · Communicato pariter tractatu in futurū possumus robustius acubacē amputare atque eo caueamus in posterū ne sub uersionis disciplinę aut audacia pśumptū gesta adtemptare similia · & pari donatione tractemus ex pris scilicet & sententijs sanctis · quid circa

romani epi ordinatione debeat custodiri · uniuersi epi ut prbidixer-
ut fiat rogamus dictū ē x · ut scandala amputentur rogamus d viiii
ut ambitus exstinguatur rogamus d xii · ex audixpe symmachouita ·
d vi cuius sede & annos dictū ē v · ut dep̄ sententia fiat dictū est x ·

SYMMACHUS EPS DIXIT

III Quoniam fraternitas ura pusionis ure suis exortationibus incitauit
& parilem circa eccles & tranquillitatem dinā contemplationē animū
prestat · sicut p̄ fata sumus deliberatione inp̄senta habita quid placeat
ex omnibus uris informate sententias que in hoc uenerabili concilio per
ecclesiastica recitentur officia · Cumque surrexissent & paulo post iterū
cum sedissent emilianus notarius synodi decreta uulgauit ·

III Propt̄ frequentes ambitus quorū eccles puditatem uel populi confusionē
que molestia inconpetenter episcopatū desiderantium generauit hab-
ditur ut extinguatur futuris p̄sumptio · tam pernitiosa temporibus
constituit sca synodus · ut siquis prbr audiac aut clers papa incolome
& eo inconsulto aut subscriptionem p romano pontificatu commodare
aut pittatio p̄mittere aut sacramū p̄bere temptauerit · aut aliquid
certe suffragium polliceri · uel de hac causa pribatus conuentaculis
fiat deliberare atque decernere loci sui dignitatem uel cōmunione
priuetur · uniuersa synod surgens adclamauit · ex audixpe symmacho
uita d x hic pax cum symmacho · d xv · cuius sede & annos dictū ē ·
viii · pari seueritate ferendo eo qui hoc uiuo · sicut dictum ē · pontifice
quolib& modo fuerit ambisse conuictus aut certe temptasse omnib:
pariter huius culpe reis anathematis poena plectendis ·

SYMMACHUS EPS DIXIT ·

Ergo uniuersitati placet & abomnibus recognoscitur ut p̄batur
ista sententia · uniuersa synodus dixit · placet · & q̄d omnibus
placet fiat · SIQD absit transitus pape inopinatus euenerit ·
Vt de sui electione successoris ut supra placuit n̄ possit antedecernere ·
si quidem in unum totius inclinauerit ecclesiastici ordinis electio am-
: secretur ·

Electus epſ ſienim utfieri ſol& ſtudia coeperint ee diuerſa eorū
dequibuſ certamen emerſerit uincatſententia plurimorum ſic
tamen utſacerdotio careat quicaptuſ ꝓmiſſione nrecto iudicio
delectione detreuerit ſynoduſ dixit placꝫ dictū ē dete. PPIER
occultaſauē fraudeſ &conuirationſ.

Secretuſ inſidiaſ quaſ huiuſ ſententia diſtructionis conſequitur ſiquiſ
adeccleſiaſticam peruleritnotitiam. Conſiliaeorū quicontrahanc
ſynodū deponificali egerit ambitu &rationabili ꝓbatione conui
cerit particeſ actionis huiuſmodi ꝓſolūpurgatuſ abomniculpaſit
ſedꝫiam remuneratione quaenonindignaſit ſubleuetur. uniuerſa
ſynoduſ ſurgens adclamauit placꝫom̄a &adiecit. Exaudixpe
ſymmachouita dictū ē. xxx. utita ſeruentur rogamuſ d. x. ut
nullusaliter adepiſcopatum romanū deincepſueniat p̄camur d. x.
utdecreta nr̄a confirmeſ rogamuſ d. x. SYMACHUS
epſ eccleſiae catholicae urbisrome dixit.

Acdamnationeſ uraſ ſynodiqueiudicium p̄ſentia geſtaſuſcipiens
&adiecit. eaque adſopiendo ſuſpitionoſe p̄ſumptionis errores
uel infenſerebus eccleſiaſticaſ egritudinis morboſ quibuſ uniuerſalis
afficiebatur ecclſ deliberatione religioni congrua pacique conſtituit
firmitatem ꝓpetem. ſocientur utpreſtantedo quemcuſtodem rerū
conſtat bonorū ſynodalis ordinatio uigeat atq: omīſ ſineperſonę
alicuiuſdiſtinctione plectetur &ſubſcripſer.

Caeliuſ ſymmachuſ epſ. ſcę eccleſię catholicę urbisromę hicconſti
tuiſ ſynodalibuſ amępbatiſ atq: firmatiſ conſcienſ ſubſcripſi ſyno
dalibuſ conſtitutiſ atque inhacme ꝓfiteor manere ſententia.

Caeliuſ bonifaciuſ epſ. ecclſ beltter nenſiſ ſubſcripſi &conſenſi
ſynodalibuſ conſtitutiſ atqueinhac meprofiteor manere ſententia.

MENSE NUS CUMANUS.

Rufinuſ. canuſinuſ. Criſconiuſ. tudaranuſ. uitalanuſ. parmenſiſ.
Serenuſ. numentanuſ. Iuſtuſ. acerranuſ. Clarus. alfanuſ.

Clarus. alfanus. basilinus. tollenatus. Vitalis. fundanus.
Decius. triumtabernis. Innocentius. mibanatus. Valentianus. amicianus.
bassus. ferentinoui. Vitalis. fanestris. Vitalianus. roselanus.
maximus. bleranus. Constantinus. capuanus. benignus. aquenuensis.
fortunatus. suessanus. palludius. sulmontanus. Undemius. anteianus.
Constantius. utriculanus. Johannis arminensis. Germanus. pipau
rensis. Martyrius. terracinens. candidus. taburtanus. Laurentius.
tribensis. Vitalianus. parmensis. serenus. numentanus. Justus.
aceruntanus. Adeodatus. cerrensis. Stephanus. nursinensis. Fortunatus.
anagninus. paschasius. ulterninensis. FORTUNATUS
epc ecclc anagnine prosanctulo. epo ciuitatis signina equia sub
scribere nonpotuit proeodem subscripsi.

Valerius. calenotanus. felicissimus. forosimpronensis. Valentianus.
amiternius. proromano epo. eccler. patranatau subscripsi.
Colonius. foroclodiensis. Epiphanius. beneuentanus. Johannis spoli
tanus. Constantius. benefranus. sallustius. amerinus. Lucanus.
tarquinensis. molosensis. centucellensis. Florentius. plestanus.
Maximianus. subaugestanus. Fortunatus. fulgentanus. Johannes.
uuuonenser. Gaudentius. tadinatis. mercurius. suterinus. Felix.
nepesinus. serenus. polanus. Aucupius. putiolanus. Timotheus.
abellinatis. rosarius. surrentanus. Stephanus. neapolitanus. Rosa
rius epc. profratremeo ursa epo subscripsi. Gaudentius. uulsi
nensis. ITEM gaudentius epc uulsinensis. pproiectio. epsc
foronouano. Quintus. teanensis. gaudentius. salernitanus. bella
tore. hostiensis. Marius. tiuernicium. Lampadius urbisalpiensis.
Adeodatus. forminensis. Ursus. stabianus. saturninus. herdonitanc.
SUBSCRIPSER epi numero. LXXIII.

Caelius. Laurentius. archiprbr. tt paxide. HIC subscripsi.
& consensi. synodalibus. constitutis atque hac me pficeor manere
sententia. Januarius. pbr. tit. uestine. marcianus. pb. tt scecilie.

Gordianus prbr · tit · pammachi · Petrus pb · tit · scī clementis ·
urbicus pb tit scī clementis · paulinus pb · tit · iuli · Ualens pb ·
tit · scę sabinę · petrus · pb · tit · chrysogoni · soranus · pb · tit · uesanę ·
Asterius pb · tit · pudentis · Iusanus · pb · tit · pudentis · felix · pb
tit · equitii · Redemptus · pb · tit · grisogoni · Proiectus · pb · tit · damasi ·
Iouinus · pb · tit · emilianę · bonus · pb · tit · crescentianę · pacasius ·
prb tit · eusebi · Johannis · pb · tit · pammachi · sebastianus · pb · tit ·
nicomedis · Marianus · p · tit · cyriaci · Epiphanius · p · tit · scī mathei ·
seruusdī · pr · tit · scī clementis · Opilio · pb · tit · pastoris · petrus · pb
tit · crysogoni · Romanus · pb · tit · tagride · marcellinus · pb · tit · iuli ·
Dominicus · pb · tit · crescentis · Abundantius · pb · tit · sabine · marcellus
pb · tit · romani · Asellus · pb · tit · uitalis · Agatho · pb · tit · uitalis
sebastianus · pb · tit · equitii · Ualentinus · pb · tit · eusebii · Anastasius ·
prb · tit · anastasie · generosus · pb · tit · nicomedis · Dionisius · pb · tit
emilianę · Epiphanius · pb · tit · aptorū · Asconius · pb · tit · fasciolę ·
Agapitus · pb tit aptor · paulinus · pb · tit · fasciole · Adeodatus · pb
tit · equitii · benedictus · pb · tit · giu · Dominicus · pb · tit · priscę · Redemptus
prb · tit · tagride · seuerus · pb · tituli · gai · stephanus · pb · tit · marcelli ·
Crescentio · pb · tit · aptor · Julianus · pb · tit · anastasię · sepaminus ·
prb · tit · iula · cyprianus · pb · tit · marci · Epiphanius · pb · tit
fasciole · bonifacius · pb · tit · cecilię · Petrus · pb · tit · praxedis ·
Timotheus · prb · tit · marcelli · hilarus · pb · tit · lucinę · Victorius
pb · tit · sabinę · Laurentius · prb · tit · scī laurentii · Eutyches ·
pb · tit · emilianę · Julianus · pb · tit · anastasię · marcus · pb · tit ·
lucinę · uincentius · pb · tit · crescentiani · Abundius · pb · tit
marci · Uenantius · pb · tit · marcelli · stephanus · tit · eusebii ·
paulinus · pb · tit · scī Laurentii · SUB scripser pbi · numerum ·
LXVIII · sub scriptio diaconorum ·

Cyprianus dux · scę eccls · romanę · regi · VII · hiis subscripsi
& consensi sinodalibus constitutis · atq: macmę pfitebor ·

maniere sententia Anastasius diác. regionis prime subscripsi.
Cronatus diác. regionis v. subscripsi. Joh diác. reg ii subscrip.
Tarrensis diác. regionis prime subscrip. terullus diác. regionis
quarte subscripsi. EXEMPLAR constitutio facta a domno
symmacho papa de rebus eccl conseruandis. Flauio eutheno uc
iuniore subdie. viii. iduum nouembrium in basilica beati petri
apostoli residente uenerabili uiro papa symmacho. una cum
uenerabilibus uiris. Laurentius maximo. petro. Laurentio.
Emilianus. tigrido. felice bassiano. cresconi. pacatiano. be
pigno. rufentio. Innocentius. iohanne. maximo stephano.
Johanne. sereno. eutalio. proculeuno. fortunato. Laurentio.
eustachio. marciano. iocundo. candido. furtunato. felice. eutico.
helpnudo. Aprile. innocentio. mercurio. hilaro. fortunato.
concordio. asello. innocentio. stephano. gerontio. paschasio.
utale. memore. seuerino. hilaro. uenerioso. Innocentio. casto.
colonico. siluno. maximiliano. arestheno. seuerino. propinquo.
martyrio. ualentino. sebastiano. romano. uindemio. dulcitio.
Victore. urso. Mercurio. asollo. seruodei. adeodato. asterio.
martiniano. felice. usebio. Augusto. pientio. Chrysogono. benantio.
Rustico. salustio. probo. amando. basilio. & florentio. EPIS
residentibus & iam. Proiectacio. martino. Epiphanio. sebastiano.
seruodo. obtauiano. Epiphanio. anastasio. habundancius. uicomalo.
paulino. iuliano. marcello. agathone. benedicto. crescentiane.
pascasio. iuliano. seuero. paulino. adeodato. iohanne. timotheo.
Laurentio. hilaro. adeodato. marco. stephano. benantio. petro.
petro. chrysogono. litorio. & chrysogono. tanulo. uel maximino.
furtunato. prbt. ne tradictione indigne plenitudo. maxime
declericis. quos amor dominationis muasit. & iugum discipline
ecclesiastice. fecit respuere. Quos propter eas. chisma fecisse
apud uos constat. quibus misericordia tamen quadi

mandat inuniuersis impendi sicut oportuit nonnegatis. siduricia
cordis eorum nonsibi adquirat poenam dumcontempnit oblatare media
quorum excessus enarrandum difficile ē. Unumtamen qđoccurrit
uenerando ordinuro inmanare ñdifferro dixer̄. Inter alia scriptūra
quandaminlustris memorie basilium quasi proecclesiastice amore
substantie conscripsisse Inquanullus romane ecclesiae necinter
fuit necsuscripsit antates. ꝑ quempotuisset sortiri legitimam firmi
tatem. Neegoinde disputem. undepotest urmiudicare concilium.
Requiratur & referatur immediū utlectione agnoscatis cuiusmodo
possit habere substantiam scā synodus respondit. Deferatur in
medium utcuiusmodi sit possit agnosci. & dumdicer& ormisda
diać recitauit. EXEMPLARSCRIPTURĘ

III Cuminnumum apud beatū petrum apostolū residissem sublimus
& eminentissimus uir ꝑfectus ꝓtorio atque patricius agens & iam
uicesꝑ celentissimi regis odoacris basilius dixit. Quamquā studii
urī & religionis interest utrinepiscopatus electione concordia
principaliter seruetur ecclesie. Nec ꝓpter occasione seditione status
ciuilitatis uocetur indubium. Tamadmonitione beatissimi uri
papemri simplicia quam anteoculos semphabere debemus. hocnob
memmistis subobtestatione fuisse mandatū. Utꝑter illūtrepidā
& uenerabilis eccls detrimentū sicum dehac luce transire contegerit
nī sinemā consultatione cuius lubet celebretur electio. & cum
legeret & crescentius epis ciuitatis tuderane eccles. surgens con
sensudixit. hic ꝑpendat sca synodus utꝑter missas personas rele
giosas. quibus maxime cura ē. deramo pontifice insuam redire regem
potestatem quod contracanones ee manifestum ē. Item ormisda
diać legit neque confusionis atquedispendii uenerabilis ecclesiae
sustinere & miramur. ꝑter missis nobis quicquam fuisse & temptatū.
Cūsacerdotemro super statem nihil debuisse adsumere quare
siamplitudini urę uel sēritate placet incolumia omāque ad futuri

ministrar electione seruemus. hanc legem speculiter p̄ferentes quā
nobis heredibusq; nr̄is xp̄iane mentis deuotione. sancimus. ne q̄ quam
p̄rediū seu rusticum siue orbanū. ut ornamēta aut ministeria eccle
siarū que nunc sunt uelque ex quibus lib& tituli ad ecclesiarū iure per
uenerūt ordinandus. & illis qui futuris seculis sequentur. Quocumque
titulo atq; cōmento alienā reuoluerit inefficax atque inritū iudicetur.
sicq; facienti uel consentienti accipientiq; anathema. maximus epūs
bledane eccls dixit. modo sca synodus dignetur edicere licuit laico
homini anathema mordine ecclesiastico dictare. Nutiquid potuit laicus sacer
dos anathema dicere. & contra canones q̄d eis̄ competebat constituere
dicite uobis quid uidetur. Deme licuit laico legem dare sca synodus dixit.
p̄ licuit. & dicit lege sequentia ormisda diac legit. & his qui p̄ium
rusticū uel urbanū iuris ecclesiastici fuerit consequutus. p̄ouerit se
nulla lege ut p̄scriptione muniū. sed si ueis qui alienauerit siue quicū
sequentur uoluntate contraria p̄tiū huiusmodi alienatū reuocare
temptauerit. Iscam fructibus restituat qui illud fuerit consequutus.
& cū legerā stephanus epūs uenusie surgens et concessu dix̄ plegatur.
Ormisda diac legit quam diam poena placuit accipientes heredes
pheredesq; respicere. Inquare cui lib& clericorū contradicendi liberasit
facultas. Iniquū ē. enim & sacrilegii instar utque uel p̄ salute uel
reliquie animarū suarū unusquisque uenerabili eccls. pauperum
causa contulerit aut certe reliquerit ab his quos hoc maxime seruare
conuenerat malatudine transferatur plane quecumque in gemmis
uel auro atque argento necnon & uestibus minus apta usibus uel or
natui uidebuntur eccl̄sque seruari. hac diu manere n̄ possūt. subiusta
estimatione uendantur & erogatio religiose p̄ficiam. Cūque lecta
fuisset laurentius mediolanensis eccls dixit. Ista scriptura nullū
romane ciuitatis potuit obligare pontificem. Quia non licuit laico
statuendi in eccls p̄ter papā romanā habere aliqua potestatem.
quo sub sequenta manē necessitas n̄ auctoritas imperandi maxime

cum nec papa romanus subscripserit nec alicuius sedis canones metropoli
tani legatur adsensus. Petrus epūs rauennatis eccl̄ dixit · scriptureque
inter congregatione uulgate esse nullius eam uiribus sustinere manifestū ē.
quia nec canonibus conuenit & laica non concepta psona uidetur.
maxime quia mea nullus p̄sul sedis apostolice inter fuisse uel p
subscriptione firmasse monstratur · Eulalius epūs syracusane ecclesie
dixit. scriptura quem sacerdotali concilio recitata euidentissimis
documentis constat inualida · Primaq̄ contra patrū regulas laicis
quam uis religiosis quibus nulla de ecclesiasticis facultatibus aliquid
disponendi legitur arum · quam adtributa facultas facta uidetur.
Deinde q̄ nullus p̄ sulis apostolice sedis subscriptione firmā docetur.
Quod sicuiur lib& puncte sacerdotis intra suos terminos concilio
habito quicquid sine metropolitani sui anteritatis uel auctoritate
testatuerit · Irritum .ee. debere patres sci sanxer̄ quanto magis
q̄d in apostolica sede non existante p̄sule qui p̄rogatiuam beati merita
apostoli petri p̄ uniuersum orbem primatum obtinens sacerdotii
statui synodalibus consueuit tribuere firmitatem · Laicis lic&
consentientibus aliquantis epis̄ qui tamen pontificia quo consecrari
probantur p̄iudicium inferre n̄ potuer̄ p̄sumptū fuisse cognoscitur.
Uiribus carere non dubium .ē. Nec posse inter ecclesiastica ullomodo
statuta censeri · III. Sc̄a synodus dixit lic& sec̄d p̄secutionem uenera
bilium fratrū n̄rorū Laurentii petri eolali crescon maximi uel
stephani · Nec apud nos incertum habetur hanc ipsam scripturam
nullus esse momenti · quo &iam si aliqua possit subsistere ratione
modis omnibus in synodali conuentu · p̄uida beatitudinis urē
sententie ener uari conueniebat · & in irritū deduci ne in exemplū
remaneat & p̄sumdi quibus lib& laici quamuis religiosis uel
potentibus in quacumque ciuitate quolib& modo aliquid decernere
de ecclesiasticis facultatibus quarū solis sacerdotibus disponendis
indiscusse adō cura cōmissa docetur ·

Symmachus epʃ dixit · modo qui adʃ p̄ sentiam uram̄ uotiuā mihi
ſubqualib& occaſione conceſſit uolo ſiplac& rē fieri firmā quō credo
eccleſi aſacis facultatibuſ conuenire ut ignoſcant omīſ quoſ inme uapur
furor excitauit · nihil me magiſ faudere quam ut ſaluum eſſe
poſſit quod mihi ē · adō ſubdiſpenſatione commiſſū · ſed &eum
quibuſ lib& ſucceſſoribuſ dn̄ament abuſ gratū ee debeat · & ecclesi
aſacis cuſtodiam patrimonii p̄mere · ſcā ſynod dix̄ · ſcimuſ puliſionē
uram̄ neceſſariiſtudere · & ideo mura ē · poteſtate ſequenda diſponere ·
ſymmachuſ epʃ eccl̄ſ catholicę urbiſ rome dixit · magna quidem
uenerando & ſacerdotali debetur cultura p̄poſito cui immin&
deſtudio que rectaſ · non deneceſſitate diſponere · ſed quoniam inali
quibuſ aliena poſtulantibuſ utiorū māt auaricia repudiatiſ honeſ
tatiſ reparabiliſ tota im putat expedire q̄d lic& · & ita dum p̄die
inhiant pacientię ſuperne pietatiſ abutatur expectantibuſ cor
rectionem · Caelo moderante iudiciiſ ſe exiſtament n̄tineri · & clarū
ſit q̄d apud certuſ in occaſione rapiendi p̄cedat diuine mora ſen
tentię · ſed nos q̄d paſtoraliſ cura · & eccleſia ſaciſ adferingit prodiſ
penſatione credita ratio reddenda ſub tanta ę opuſ ē · ut ſolli citudinē
nram̄ non ſolū ad p̄ſentia ſed &iam adſecutura ſęcla porrigamuſ ·
ne ad animę p̄ę detrimēta contingat · ſi hii qui poſſum fratriſ debere
innocentia p̄ ſumaſ deliberate deliquerit cum religioſa p̄ſint
& nos & ſucceſſoriſ nr̄i poteſtate fulciri legibuſ eccleſiaſaciſ ſeruientes ·

VIIII Hiſ ergo perpenſiſ manſuro cum dīn̄i conſideratione decreto
ſancimuſ ut nullus apoſtolicę ſedis p̄ ſulia p̄ſens die donec diſ
ponente dn̄o catholicę fidei manſerint doctrina ſaluatoriſ ·
Liceat p̄ dium ruſticum quanticumq: fuerit uel magnitudinis
uel exiguitatiſ ſub p̄petua alienatione uel cōmūtatione adcuius
lib& iura tranſferre · nec cuiuſ quam excuſentur neceſſitatiſ
obtenta quippe cum monſtret p̄ſonale q̄d loquimur ne aliquid
cleric orū uel laicorū ſub hanc occaſione acceptatur ·

Romulus · peneſtrinus · probus · carmelanenſis · Undemus · amtianus ·
Candidus · taburanus · fortunatus · abagninus · paſchaſius · uultur nienſis ·
martianus · acanienſis · Maximianus · peruſinus · Gryſogonus · albinenſis ·
Eutaeus · tranenſis · Laurentius · uobianenſis · martus · ſamminus ·
Aplius · pucerinus · memor · canuſinus · Innocentius · foroſpmienſis ·
florentius · pleſumenſis · felix · nepleſinus · Concordius · meſanatus · Amand ·
potentianus · uenerioſis · pellenſis · bonifatius · foroflaminienſis · ſebaſa
anus · ſyranus · rufacus · burſentanus · Uenantius · ſynogallienſis ·
Uictor · dunenſis · Innocentius · aſernantius · taberniose · ſiluinus ·
uelitterninus · Juſtus · ſignienſis · Areſton oſtenſis · Auguſtus · libarnanus ·
felix · nerpeſinus · purſo · Afternus · aquinata · propinquus · trebiatus ·
Euſebius · faneſtris · & romanus · numentanus · Undemus · anicetianus ·
candidus · taburnanus · helpidius · fortunatus · fulgentius · peuleianus ·
ſepinatus · fortunatus · abaginus · paſchaſius · uulturnienſis · marcianus ·
acanienſis · maximianus · peruſinus · criſogonus · albinenſis · Eutatius ·
tranenſis · Laurentius · uobianenſis · ſiluinus · uelitterninus · Areſton ·
oſtenſis · felix · nepiſinus · purſo · propinquus · trebiatus · & romanus ·
numentanus · Colonius · forocludienſis · helpidius uolutterninus ·
pectus · formonu · uenerioſus · polenſis · bonifatius · foroflaminienſis ·
ſebaſtianus · ſyranus · rufacus · burſentanus · uenantius · ſinogalienſis ·
uictordunenſis · Innocentius · aſernantius · tabernorū · iuſtus ·
ſignienſis · Auguſtus · liparnanus · Afternus · aquinatus · euſebius ·
faneſtris · RUFIO MAGNO FAUSTO
auieno uc conſ ſumbdiam · x · xt nouembrium ·

Quarta ſynod habita rome palmariſ ſcá ſynod apud urbem
romam expcepto gloriosiſſimi regis teuderici exdiuerſis
regionibus congregata inxpi nomine dixit. Cū exdiuerſis
patribus adurbem romam conuenire ſacerdotes regia pcepiſſet
auctoritas · ut debiſquia uenerabile papa · ſymmacho apoſtolice
ſedis pſulı abaduerſariis ipſius dicebantur impingi ſcm concilium

iudicar& ligurię emiliae uel uenetiarū epi quos ad p̄sentiam
principis spei ianeris ductos adtraxit. Consulumus regem inebant
necessitas consolandi. quę hos uoluisse& gratę factos debilitatę corporis
infirmitatis causa congregari. Respondit p̄fatus rex piissimus bene
conuersationis affectum plura ad sede papę symmachi actibus hor
renda fuisse plagata &in synodi oportere fuisse inimicorū eius.
obiectio iudicatione constare& memorati pontifices quibus alligendi
imminebat occasio. suggesser̄ ipsum quidicebatur impetus debuisse
synodum conuocare. scientes quia eius sedis primū petri apt meritū
uel principatus deinde secuta iussione dn̄i conciliorū uenerandorū
auctoritas singularem in ecclesiis tradidit potestatem. peccante
dictam sedis amaritatem minorū sublatam esse iudicium in positione
simili facile formam aliqua testaretur. sed potius simus princeps ipsū
quoque papā in colligenda synodo uoluntate sua litteris demonstrasse
significauit. Amansuetudinem eius pagine postulate sunt quas ab eo
directas constabat has dari sacerdotibus sine tarditate constatuit.
Uel quicquid in eodem negotio actū scriptas romā ex diuersis terrarū
uel religionum partibus di psequutione p̄uentū ē. & dum uenerabili
collectione de capiendo haberetur negotio p̄ut poscebat causa tractatur.

Scī papa symmachus basilicā iuli in qua pontificum erat congregatio
p̄ut habuit cura celeriter ingressus ē. & de euocatione synodali clem
tissimo regi gratias retulit. & rem desiderii sui euenisse letatus ē.
Causa ergo de sacerdotū animis que de concilio ndū firmato tristitia
ministrabat. Abscissa ē. auctoritatem ordini colligendo sicut
poscebant ecclesiastica statuta omnium qui ibidem conuenerant
epi p̄sentia sedare p̄fessus ē. speransi ut uisitator qui contra
religione contra statuta ueterū uel contra regulas
maiorū a parte dei uel aliquibus laicis fuerat postulatus.
Ex ordinatione amissā sicut decebat scm̄ p̄positū prima fronte
cederet. & romā que suppetitionem inimicorū suorū amiserat potestatem eius

187

ab honorabili concilio redderentur · & tanta loci p̄ sul legaliter
priuſ ſtatui priſtino redderentur & tunc uenire & ad cauſam · & ſic ita
recte uideretur accuſantiū p̄poſitionibus reſponderet · Digna res
uiſa ē · maximo ſacerdotū numero atque mereretur effectū · Decernere
tamen aliquid ſynodus ſine regia p̄ſentia n̄ p̄ſumpſit · ſed ſuggeſtio
iuſta p̄legatorū neglegentiā nonmeruit ſed uota reſponſū · Iuſſu · ē ·
regis p̄ceptionibus papa ſymmachus ante patrimonii uel eccleſiarū
quas amiſerat receptione cum impugnatoribus ſuis indiſceptione confligere
quippe teſtatas ſuę priuilegia & quae p conſcientiae quantū iuſte eſtimamus
emēdatione ſūmiſerat nec hactenus uoluit uicere ſumere · ſed dum eſſet ſynod
in hieruſalem baſilicam ſeſſoriam palatii conſtituta aliquibus ſacer
dotibus uiſum ē · utlibellū quem accuſatores parauerant quicotidię
ſedrationibus appellabant ſuſciperetur · A ſynodo in quo ſuſcepto duo
erant quae uel ueritati inimica eſſent uel ipſi quantū oſtendatur
conuenitur eccleſiaſtico p̄poſito repugnare · Unum quia dicebant
crimina memorati ſuperius ſymmachi papę apud regia conſtituti
ſe notitiā q̄d falſum · eēt · declarauit · p̄ enim quaſi nouam cauſam
audientię commiſiſſe & ſicut conſcientiam conuicti · de errore ſolam
ſcire exſpectare ſententiam · Aliud q̄d p̄ſeruos debis qui obiciebant
ſi eum loquebantur poſſe conuincere · Ad tende ſe utipſe mancipia
tradere · Quibus tantū illi aſſerebant poſſe iniudicatione ſuper
aliquem res canonibus & ipſis publicis eram legibus inimica · Cum
patrum ſtatuta ſanciſſent ut quos ad accuſationē legi ſeculi n̄
admittant · His dicendi incognitione t ad ſequendi aliquid dele
ganda · eē · licentia · & dum inter iſta quę eſſent facienda trac
tantur · p̄ fatus papa dicere & occurrebat quiuenient ſe abinru
entibus turbis ęmulorū ſuorū ita tractatus eſt · Ut mulier p̄byter
quicum ipſo ierant p̄cedem ipſam oraſſe fuiſſe & occaſio · & recentiū
adhuc uęſtigia uulnerū in luſtris uir comis Aligernus & ſublimes
uiri gudila & uedeulfulfus maiores domus regiae p̄ſpexiſſent ·

quod secunde egressi fuerant ad beati petri apti septa conuexerat.
hisita acas & rebus uaria confusione turbatis. Iterum mor ad
iustitiam contulimus principalem scienter diuinitatem ppriam
regere dnm. que ad talie gubnacula ipsa prouidere &. Cuius mansue
tudini omá per relationis serie sicut res poscebat ingessimus. Ita
manter & iam sepenominati papam postea dem cui subiacuerat cū
suis siuoluntate rursus habere & exeundi adiudicium fuisse cōmonitū
sed allegasse eum per directo episcopos mandatis canonibus sibe
concessisse affectu purgationis sue culmen humiliat. quantis periculis
poene fuisse oppressos dominum regem habere. quod uell & faciendi
scienter imiustitie retinentem. statuis canonicis non posse compelli. adhec
serenissim rex taliter do aspirante respondit. In synodali esse arbitrio
in tanto negotii sequenda p scribere. nec aliquid adse pter reuerentia
de ecclesi a tacis negotiis punere. Cōmittens & iam potestati pontificum
ut siue p positum uellent audire negotium. siue nollent qd magis putarent
utile deliberarent. Dummodo uenerandi pusionem concilii pacis inuitate
r̄ domina xpianis omnibus quietum iuste offertur dī mandata con
plentur. Italie sue dare rectorem agnoscentes nullū nobis laborem
alium remansisse. nisi dissidentes cum humilitate p positam ri adcon
cordiam ortaremur. Quia unum tantū re restabat unde do pareremus
uris principis uoluntati nuitam. senatū amplissimū quali oportuit
legatione defunata monenter & instruenter causa di. Ipsius esse de no
cōmittendas qui ual & corpus occidere & animam mittere in gehennam.
Quid dicit mihi uindicta & ego retribuam apud quem conscientia nuda est.
cui nō abscondentur occulta cogitare. Prudenter uiros oportere quanta
moneuenter & p iudicialit inhuius negotii principis contigissem.
& nos uiam p hanc quam ipso uocabant remissione peccatis nō aperire
sed claudere. Quiqd dicebat maiori iudicii seruamus interuenter
eos quia p nos xps illis innotuit. p. ee. obium lupum insidiar p uidere
sed pastoris. maxime quia mcausa p fata multos se dignabantur

cognoscere & dō satisfacere error inuoluerat · & quia non poterant
plura sub ac occasione eccl̄s membra dispergi sed magis permansue
tudine sustineri · sicut bonimos operis paulus magister instruxerat dicens
Sanando esse plurimos pp patientiam & doctrinam · & quicūque putantur rei
& grauibus peccatis inuoluti · quamuis nullus ē · quidelicto careat sic iob
testatur apl̄s · fidicam quia peccatum nō habeo mō dax sū · hostam magis pre
suris hominum sus tentari · & p terreri has passiones iudicia diuina suspend
maxime cum ille aque p̄missimus inter alia de auctoria sedis obstarent ·
Quia qd possessor eius · quondam beatus petrus merui nobilitate possessionis
accessit · & claritatem ueterem uob dard & xp̄i dote rectoribus clamantes
scriptū · ēe · pp̄hām ex persona dī · p̄umquid nūal & manus mea ad con
sumendū eos qui errauer̄ · haec eadem sepissime sicut oportuit cōmonentes
ut habita intentione discederent · & factum nr̄m qd dī inspiraverat iuxta
mandatum principis non discutere sed sequenrentur · sicut decebat eccl̄s
filios nec sub hac intermissione contenderent & crescerent eccl̄s detrimēta
que reposcebat cū festinatione succurri · & nob huius celeritatis & illis
oboedientiæ necessitas imminebat · maxime cū omnē pene plebem cernimus
eius cōmunionem inde sociabiliter adhesisse cuius nos nō modica cura stimulabat ·
p̄ne aliquo lauaretur errore quibus allegatis · dum dīnā obtestatione
decernimus harum neccessitatū uel religionū consideratione adstricta ·
& celestis p̄pensis omnibusque incauserant inspiratione secreta · sym
machus papa sedis apostolice p̄sul abhuiusmodi p̄positionibus impetitus
quantum ad homines respicat quia tantum causis obsistentibus superius
designatas constat arbitrio diuino fuisse dimissum · sit immunis & liber &
xp̄iane plebis mater qua deobiectis oblatione in omnibus eccl̄sis suis ad
iussedisse p̄tinebatur & tradat diuina mysteria quia eum ab impugna
torū petitionem p̄pt̄ superi designatas causas obligari nō potuisse
cognouimus · unde sed principalia p̄cepta quenire hoc tribuum potestati ·
& quicquid ecclesiasticis intra sacram urbem romā uel foris iuris est
reformamus · totam causā dī iudicio reser uantes uniuersos ortamus ·

ut sacram cōmunionem sicut ei postulat abeo p ficiant. & diāmarum
suarū memineri quia ipse & amator pacis ē & ipse pax ē. qui mon &
p. cem meam do uob pacē meā relinquo uob & in quacūq; ex in seructione
nra qd non estimamus. uel nō admittat uel retractari posse credidern-u
deat quamdiu no iudicio contemtus suā ratione ē. sicut de dō confidimus
reddituru. De cetera s memorate pape qui ab epō suo ante tempus alicuius
contra regulas discesser. & scisma fecer hoc fieri decreuimus ut eos satis
facientes epō suo misericordiam sub sequantur. & officiis ecclesiasticis
se gaudeant restituti quadrs & redemptor nr ouem p dita s aberrore laeta
tur inuenta s & sup profrugū filiū patrem nam liberalitatem celestis
medicator adcōmodat. Quisquis uero de ricorū post hanc formā a nobis pro
batam quocūque sacrato dō loci ecclesia romana missas celebrare pre
sumpserit. p ter conscientiam pape symmachi diminuit statutu canonicis
uelut schismaticis p cellatur. Ista nō sufficiant cum dinoscia sincere
protulisse subscriptione episcoporum.

Laurentius episcopus ecclesie mediolanensis huic statuto nrō in quo tota causa
diiudicio cōmissimus subscripsi. Petrus episcopus ecclesie rauennatis huic statuto
nrō in quo tota causam diiudicio cōmissis subscripsi. Felix terrānensis
bonifatius. aquileiensis. maximus. bleranus. Aemilianus. faustinus.
maximus. tiburtinensis. Cassianus. mutinensis. geronti us. ficuldensis.
stephanus. benusius. Laurentius. boensis. fortunatus. fulginensis.
mercurius. sutrinus. stephanus. neapolitanus. hilarus. temp sanus.
maximilianus. perusinus. Innocentius. fortunatus. Concordius.
mesinatis. uitalis fundanus. Castus. portuensis. Nicetius. hostiensis.
martyrius. terracinensis. Victor. lunensis. Asterius. aquinatis.
Chrisogonus. albanensis. Amantius. potentinus. romanus.
numentanus. ursus reatinus. Crescentius. tiburtinus. Innocentius
minanatis. Iohannes. spolitinus. eusta sius. cremanensis. epc.
Laurentius. nergomatis. eucarpus. meresapes. Rufentius.
agnatinus. serenus. nolanus. marcianus. Acanus. eugenius.

tranensis · fortunatus · Agnimus paschasius · uulturnensis · Innocentius
forosi p̄ hronensis · felix nepesinus · hilarus · umphranensis · Innocentius
direnum tabernimorū · seuerinus · tundartanus · siluanus · uelterinus ·
sebastianus · suranus · mercurius · gaumatu · felix atellanus · rusticus · buxen
tinus · propinquus · tribensis · Adeodatus formianus · bonifatius · cameritanus
Iustus signatinus · Undeminus · Ameatinus · Augustus · liparitanus · ualentinus
Amiternninus · fortunatus · suestanus · Jocund · Agustanus · tigridius ·
tauringanus · uitacanus · celenensis · Johannis · Arimenensis · Peuterianus · sepinas
Candidus · taborianus · Aprilis · Laterianensis · Asellus · populetensis · memor
canusinus · Colonicus · foroclodiensus · helpidius · uolaterranus · Johannes
turritanus · Adeodatus · siluecandede · Uenerius · palensis · Rogatus · auro
metianus · seruusdi · ferensis · Probus · carmelanensis · Dulcitius · sciantimi

EXPLICIT · IUSTINUS AUGUS
TUS HORMISDAE PAPAE ·

Hormisda
successit Symma-
cho papae anno
514

Quosumus semp & quosumus studio p̄conciliandis sententiis catholicam
fidem colentium uteodem animo cuncti uenerentur · Cum indiuidu
trinitatis palam fecisse dinoscimur · Nunc legatum aduram beatitudinē
ultro adhoc ipse ddirigentes · gratū · us · magistrum seruii · quoremediū
tandem reperiatur discordis uana certantium · Nunc proni libenterque
suscipientes · affectu uiros · religiosissimos · quos interea uestros · unitatis
ura · sedis apostolica · credidit desiderandos · p̄fecto & enim tamquam
ipsum pacem & iucundis eos oculis aspeximus · & extensis manibus
duximos · amplectendos · quin & iamomni intentione · ordinabimus · ut
uenerabilis ecclesia · constantinopolitana · nec non ceteri · sed inauferendis · & iamnominibus ex
sacris · dypticis · que remouenda · maxime postulastis · uerū n̄ nulle fuer
urbes · & eccl̄s · tam pontice · quam asie · ac̄ipue orientales · quarū clerici
uel populi omnibus · p̄ temptaminis · atque p̄suasionibus · tamen nequaquā
flexisunt · ut tollant · anastatium · & repellant · nomina · quorum apud
eos · opinio floruit · sed mortem uitā · estimant · si mortuos condemnauerint ·

quorum gloriabuntur ultra super stratum quidigitur facimur huiusmodi
peranatis quaenecdictu audiens exstat & formidantamtu dispicit utamplū
sibi acfecanum iudic& sicorpore prius quam religioso desistat consilio
nobisquidem uidetur esse molliusagendi & clemencius quaesi nimtua
scitudine Jamnecalio potem inuenire. Jam neque sanguinis & supliciū
cupidi qddictu&iam graue.ē. libellum suscepimus nequeutparuo dis
crimine remaneant imperfecta concordie desideria sed ad prorogandā
quopossimus ordine communionē membrorū ecclī utrum atque pres
tantius erit minorū gratia. Jmotū.ee.uobis apseptas tantas multitudines
ancancellis exiguis & remissimauoris & commiratione querenda corrigi.
Utque nūciam pomnia saltim exnecessariis partibus allegantur.
Uenianiraq: nominum postulamus ꝓ Acacii nonutriusq: petri non
dioscori. ut amothei quorumuocabula adnosdatte) scitatisiue epistole
comanebimt. sedquosmalus celebriuit ciuitatibus episcopalis reuerentia.
& hoc excepas urbibus ubiure beatitudinis libellus iam implenū ad
missus.ē. Nisihancquoque partem beniuolentia statuerit ura mitatur
corrigendam. Uerū neiudiciores sint & sedis apostolice uīnmagis uenia
dicendasit quamdeliberata. Jamacpspecta definitio anastasius siquidē
religiosissime memorie ure culmen ecclī palam aptēque constituerit
cumhocidem scribere& negotium decessorinro satisee. pacē affectan
tibus sinonitamtū reticeatur Acacii. Ergo prioraure sedis constituta
requatur quinonomis memorias mortuorū iudicat contempnendas.
Utandignumhabeatur & incongruū sinplacidior omnibus nsolumde
functis sed&iam supstitionibus ura deuulgetur inommefine terrarum
lenitas & hocquidem ndubitauerimus. Jtagratiosiuob futurū & pacī
fico statum responso letior mundus reddatur. retineaut ura scitas
quoddudum scripsimus exoriente. supplicationesuob.ee.destinatas
uoluntatē ipsorū commentes & arbitriū inquo sese duraturus ostendunt
firmiter & quonullatione desistendū estimant. hancraq: curatis
scām nram ꝓmissa ꝓiohannē uirū reuerentissimū episcopum.

Dirigendamuobis inp̄sentamerito credidimus ut aurā sede &iā
tenor eius admissus adcolligendas p̄ficiat &adunandas undique uenera
bilesecclesias &hierosolimitanam p̄cipue cuitantū omīs fauorē impendunt
quasi matrixp̄iani nominis utnemo audeat abea sese discernere consensū
itaq: p̄ primum tuamscītudinē · epistolari quoque pagina conuenit declarare ·
ut cognito omnibus atque patefacto tenorem eiusdem cartule uob· &iam
laudari &tenaciter custodiri lętor mundus existat· DAT· V· ID·
septb calched rufino· cons accepta· prīd· kl decb cons· ff· exemplar precum·

II Dō ammabilia piissimo imperatori exdō aug· &principi iustino xp̄ia
nissimo dep̄catio &supplicatio abhierosolymitanis antiochenis &secunde
syriae clericis &abbatibus &possessoribus p̄uincie syrie auriteaqua
camlęatia exfontibus salutis uociferator· esaias p̄phēa· exclamat
fontes salutis euangelicas ueritatis p̄dicationes manifeste ostendens
exquibus beatapti &orū quip̄ordinem fuer̄ discipuli &sapientes
ecclesie doctores salutare aquā fidei auricntes omnem scām ecctes
inrigauer̄ quaeinpetra sūmi apostolorū submixa rectam &inconflexi
bilem confessionem custodiens fiduciaiter cum eo adunigenitū filiū dī
omnip̄r̄ exclamat dicens· tuesxp̄s filius dī uiui hanc salutarem con
fessionem ascis quattuor synodis q: euangelicas p̄ceptis honorate suscipi
entes p̄umquā p̄xp̄i gratiam atraditis nobis rectis dogmatibus deuiau
sicut rerū testatur p̄batio &temp̄r necessitatis fidei constantia demon
strat· si igitur utxp̄iani ratiōni fidei sumus participes domine piissi
&adcōmunē pacem &adunitatem festinamus nram fidem quamab
initio suscepimus· p̄hancsatisfactionē nrām manifestam uraē faciam
pietati· utnotā sit quia& pacisconcurrimus &arecta cumdī iubamine
p̄ondeuer amus fidem· sedomne exquo heresim execramus· p̄ solum eutic
nistas &acefalos sed &nestorianos &hominem colentes totoanimo odi
entes anathematizamus· p̄osaut dnēxp̄i amissime imperator sicut supe
dictum·ē· Inpatrem &filium &sp̄m scm abinitio baptizati quoque&co
dentes una essentiādī imribus subsistentes adoramus secundū scōrum,

finit iusano.

mathema & symbolum credentes inunū dm̄ patrem omnipotentem.
& inunum dn̄m nr̄m ihm̄ xp̄m unigenitū dm̄ uerbū similiter & manū spūs sc̄i.
& secundum hoc diuinū mathema definitionē aſcā calcedonense synodo
p̄mulgatam. Intellegimus quoque & suscepimus confitentes & credentes quia
una substantia uel psona q̄d̄em ipsa sc̄a synodus induabus naturis. id est
in diuitate & humanitate diuise p̄dicauit. Dn̄i uerbum & dn̄i nr̄i ihū xp̄i unus ē.
exsc̄a & unus essentia trinitatis. sic enim unum dm̄ in ambus subsistentibus
sicut dictū ē. accipimus. Pater autē n̄ ē. incarnatus nec ipse sc̄s dn̄i uerbū incar
natus ē. & homo factus ē. unus exsc̄a & unus essentia trinitatis. sed filius non
proprietate sicuta sc̄a p̄dictas sc̄as quattuor synodus credentes & secundū
di uerbi naturitatem. sed carnē confitentes n̄ renuimus. Unde p̄pria dei genetrix
sc̄a uirgo. ē. creditur. Tamquam natura & ueritate unus essentiæ patris
filiū dn̄i uerbū p̄ naturam. Unixa. ē. & duas naturas in xp̄o p̄ essentiam uel
substantiam unitas confitentes sicut minuit psona uel substantia neque earū
diuersitatem uel p̄prietatem post unitionem auferimus auferimus nec eas
diuidere induabus p̄sonis & substantiis p̄unitionem sumus edocti. Eundēque
scimus unigenitum filiū dei. & ante incarnationem eius & post ad emdm̄
simul & hominem passibilem carnis impassibilem diuitatis. Circū scriptū
corpori non circumscriptū spū. Idem terrenū & caelestem quē mundus
ut hominem coepit & uidm̄ continere p̄potuit. mortalem & immor
talem nusquam naturū diuersitate sublata neque diuidentes per
essentiam unitionem. hoc enim uere magnū pietatis mysterium quia unus
ex sc̄a & unus essentia trinitatis. incarnatus & homo factus dn̄i uerbum
in utraque natura diuitatis & humanitatis indiuise & inconfuse cognos
citur & adoratur. p̄. conuersionē uel mutationē suſtinens sed pro
prietatem utriusque naturæ una persona in sem & ipso conseruans.
Ob hanc igitur fidem p̄dictas sc̄a synodos susapienter & custodientes
anathematizamus omnes quia aduersus eas quocumque tempore uel
modo aliquid conscripserē p̄cipue iohannem. Egotamquia aduersus
memoratam sc̄am calcedonensem synodū. multas ut nestorianus

plas phemias euomuit similiter contemnentes & amotheū elurum cognominatū. sicut eutycianistam aduersus eam suis latrantem sequacibus. Ita ergo cum dīi iubamine semp sensimus & iam nunc sentamus. Quappr̄ hanc satisfactionem urę obtulimus pietati. Tu bere enim dignata ē. nos pprium intellectum & quemadmodum de sana fide sentimus exponere. quiaquidem heretici dum suam malam fidem occultare festinant. pamm̄ pō libertatem & rectam fidem detractare conantur. supplicamus igitur uram clementiam sollicitudinem de pfecta ecclesiarū unitione scarū habere debere. ut unitas quae tum dī facta fuerit iubamine nec ullo deinceps rationabili aut irrationabili occasionis fomite inquietari pax possit. Ds autem omnium urm̄ pium adimpleat desiderium in gloriam sui & rei publice disciplinam.

HORO ISDA IUSTINO AUG. III.

In terea quę ad unitatem ecclesiae ptinentia pp̄ quam dī clemtię urę elegit imperium m litteras contulistis. hoc quoque uenerabilis imperator cura fidei cum multiplicter uos studire declaritatis ad iecit. ut aliquorū p̄ces p ferende ad humilitatis meae notitiam iungerentur quibus uel quid questionis orretur agnoscerem uel ad sūmouendum pposite. Consultationis ambiguū responsum ame religiose scientię conueniens redderetur. Legi omā sollicitudine quae decebat & licet ad responsi plenitudinem sufficere potuisset. si illa tantum que ad ueteribus sunt definita referiberem. tamen ut religiosi pposita urī remunerarer affectum non subtrahendū credidi mei quoque ser monis obsequium. quod de mergentibus nestorii & eutychetis uenenis paterna omisit infractio. pone omis impietatis cum in uentoribus tam nefandorū dogmatum conuenientia in unum synodi ca decreta presser̄. ne ulterius locus ullus tam diris pfidi seminib: amputatis aut xp̄m dn̄m nm̄ credere sine carne fuisse ueritate. Aut eundem non ēdm & hominem de materni uteri intemerata fecunditate pdisse. Cū alter eorū despensationem qua saluati sumus

negando quantum inse ē irritam facere & alī oppiñione contraria
sed impietate consimili in eo dem dnō nrō ihū xpō potestatem diuinam
uera humilitate secludere & Neque ille recordatur quia palpandum
carnem suā xpō ostendit Nequeilli euangelii memor uerbum carnem
factū ee dicentur Cumoxdnī indeficienter insonare debuerit quadixit
& docuit Nemoascendit in celum nisiqui de caelo descendit filius hominis
qui ē in caelo sepehaec & multas p̄cedentiū s̄ comp̄hensa sententias sed
nec clementia aurā lucis & cum dictasint fastidio se potuerit repetita cognos
cere Nec no bis pudor eaque sunt ap̄ decessoribus nris p̄dicata reuoluere
Nequeenim posse bile ē utsit diuersitas p̄dicationis ubi una ē forma
ueritatis Nec habere iudicabitur alienum sicum his cū quibus con
uenimus fide congruamus & dogmate reuolbantur pus manuetu
dinis urę auribus decreta synodica & beate pape leonis conuenientia
sacre fidei confitenti eadem inuenientur in illisque recentes tas inuenis
Quid ergo ē posallum fontem fidelium statutorū q̄ amplius sitam fidei
t̄minos seruat quamlub & curiosus scrutator inquirat nō opus aut id
lectione plebis aut in stationone p̄fectus Nisi forte uultquisquā dubitare
quam credere certa quamnosse sed quidubia quam seruare decreta
nam sitrinitas dī hoc ē pat filius & spūs scūs Dī aut unus specialiter
legis lator dicente Audiisrl dns dī tuus dī unus ē qui alī habe ne
cesse ē aut diuinitatem in multa diuidā Aut specialī passionem
ipsi essentię trinitatis impingat & q̄d absit a fidelium mentis hoc est
aut plures deos more p̄fanagentilitatis inducere aut sensibilem poenā
ad eam naturā q: aliena ē ab omni passione trinis ferre unū est
sā trinitas n̄ multiplicatur numero nō crescit augmento nec potest
aut intellegentia comp̄hendi aut hoc q̄d dī ē discretione seiungit
Quis ergo ille secreto & ineinpetrabilis q: substantiae q̄d nequeulla
uel inuisibiliū creaturarū potuit inuestigare natura p̄fanam
diuisionem temptā ingerere & diuina archana mysterii reuocare
ad calculū moris humani adoremus patrem & filium & spūm sēm

indiuisam tam distincte. Inconprehensibilē & ineffabilem sub
stantiam trinitatis. ubi si admittat numero ritus psonarū unitas tam
p̄ admittat essentiæ. Integram utriusque seruemus diuine ppria nature seruemus.
ppria unicuique psone. utnec psonis diuinitatis singularitas generetur.
nec ad essentiam qđ ē. ppriū nominū transferatur. magnum ē. sce
& inconprehensibilem misterium trinitatis. D̄s pater d̄s filius d̄s sp̄s sc̄s
trinitas indiuisa & tamen notā ē. qua propriū patris ut generare & filium
proprium filii dī. ut ex patre patri nasceretur equali. notā & iam quid sit
ppriū sp̄s sc̄i. ppriū autem filii d̄s ut uxta id qđ scriptū ē. In nouissimis
temporibus uerbum caro fieret & habitaret in nob. Integra in uiscera
sce marie uirginis genetricis dī. Unitas utriusque sine aliqua confusione
naturis utqui ante tempora erat filius dī fieret & filius hominis & nasceretur
ex tempore hominis more matris uulua matris natus aperiens & uirginitatē
matris dignitatis uirtute p̄ soluens. Dignum placere do nascentē misterium
ut seruaret & partū sine corruptione qui conceptū fecit. ē. sine semine.
seruans. qđ ex parte erat & representans qđ ex matre susceperat. pā unde
uicens in p̄sepio uidebatur in cēlo mouebatur pannis adorabatur angelis.
Int animalia editus ab angelis nunciatur. uix egressus infantiam & ad
nuntiās mistica sine infatuente doctrina. Inter rudimenta annī
pueritium gerens celestium signauit tutū. Idem ens d̄s & homo
n̄ ab infidelibus dicitur. sub quarta introductione psone. sed ipse dī filius
d̄s & homo. Idem uirtutis & infirmitatis humili tatis & maiestatis.
Redimens & uenditus in cruce positus & celi regna largitus. Integra
infirmitatis ut posset interimi. Integritate potentie ne posset mori
consummi. sepultus ē. uxta id quod homo uoluit nasci. & uxta id
qđ passus erat similis resurrexit patens uulnerū & saluator egrō
unus defunctorū & uiuificator obscuritatū ad inferna discendens
& a patris gremio n̄ recedens. und & animam quam p̄ communi con
ditione posuit p singulari uirtute & admirabi
li potentia mox resumpsit. hec ita esse

finit hormisda

ꝓ nullam dubitationem oportere recipere · id · ē · dñs nr̄ ihs xps aut
inter corporis passionis dñi nostre · crederetur · Aut nedū tantū ñ & iā homo
inter opera mirabiliū stupenda uirtutū ꝓposito nos duorū aptor in for
mam exemplo adm̄ esse · sexpm̄ dn̄m nr̄m petri fide hominem thome
dubitationem declarans quid enim inter erat utquē hominer diceret
discipulos suos uelle & inquirere · Ut si respondente petro tues xps filius
diuini ꝓtū facere & non hoc de carne & sanguine ꝑdtu sed patre do in
spirante reuelatum · & ꝓter amonitū laudate responsionis fides pate
facte fier & ueritatis · Quid inter erat ut apparente posteriꝰ rectione
dn̄m thomas tantū aut & ceteris aut solus ambigere & nisi ut mundus
creder & qd ambigens discipulus explorasse & · Ut dum uniꝰ manibus
sepatere tur tangi a bunis uersitate fidelium qd & & possit agnosci · p̄ ·
ergo ad implorandū discipulū inter posita · ē · dubitatio · sed quaesit
a posteritatis instructio · An ne aliud exspectat quod eidem dn̄s cleope
cum alio discipulo · cum ad emmaum tendenter de se loquerentur inseruit ·
& quáquá de resurrectione dn̄i ꝓ mulieres que prime admonuerant
conuenerant agnouissent · Tamen ut p eorū dubitatione dar & credenti
futuris seculi firmitatem · Incipiens a moyse & omnibus pphis & is oportu
isse & pati xpm̄ & intrare in gloriam suam · Int̄ ꝓtatur ostendit
& ꝓ passionem humanam ꝓ naturam & diuinam in eo · ē · ꝓ gloriam
multiplicabur · haec scārū scripturarū insinuantur exemplis · nec
apud religiosam conscientiam tuam uenerabilis imperator
tā quā ignota dicuntur fides enim ipsa que ate constant adserentur ·
Tibi reddit hoc munerꝭ ut sensibus tuis & affectū tui inserat ·
& scientiam ꝓ quam diligenter adseratur infundat · & tam̄ inter
ē · dispensationis mihi credite ut ego quoque uel apud scientes
ꝓ ota non taceam ut succendenter ibi per uices temporū catholicorū
p̄dicatione sensum qd indeficienter adseritur sine fine credatur
latur haecque addita te humanitatem que
dn̄i nr̄i ih̄u xp̄i ꝓtinent & in eo unitas duas

Incip constituta · pap gregorii ·

sine confusione naturaspotui secundum ueterū definita differere
sieſſe & aduersumeos quibus dissentiunt disputandum · sedē immanibus
omniumsint & synodica constituta & beatapape leonis dogmata pferinxisse
potuispauca quam euoluerim credidi conuenientius uniuersa · nuncuero
agnoscere satis ē · & uere itaproprietatē & essentiam cogitandū uersiatur
quidpsone quidnos oporteat deferre substantieque quiimdecenter ignorant
autcallida impietate dissimulant · Dū omittum qdsipprīū filii trini
tate tendunt insidias unitati · sedsique pdictas ualidis teneantur fixa
radiabus nec apaterna traditione receditur & constanter quefuombus
obuiatur. DAT · VIII · Kt APRILES · RUC · COS

Hormisda pręr bytteris diaconibus & archimandritis secundę syriae electis
litteris dilectionisuręę quibus inimicorū dī pte facta uesania ē · & in
fidelium pnax furor dolenter expositus · quidumre diuino spū oerdm
membraillius impie psequitur quantum adconstantiaeurę agnitionem
benedictidm fidem militum suorū interaduersa seruantem · sedrursum
ecclesiarum concussionem & seruorumdī modestias laboresque consideratis

Obyt hormisd
523.

Ippho. INCIPIT CONSTITUTA PAP GREGOR. qui sancti
S. Plaud
et mauri
S Benedicto
abbati

In nomine dnī dī saluatoris nrī ihū xpī imp dnm piissimo augusto ·
Leone adō coronato magnoimperatore annosexto · pc eius annosexto
sed & constantinonouo imp eius filio anno secundo mense aprile indictione
quarta · pręsedente sctissimo act · beatissimo gregorio apostolico papa
inbasilica beatipetri aptor principis anteconfessionem · Consedentib:
& iam sctissimis episcopis · Annello · ferentinate · Iohanne · bellitternensi ·
Urtale · alatrino · Oportuno · mantuanensi · Martiano · gabur ·
georgio · portuensi · Tiberio · silua candida · Gregorio · agagniae ·
Georgio · nepe · Iohanne · signiae · Andrea · albanensi · Agnello ·
sutrino · Tribunatio · falaris · Anastasio · Tiburtino · Iohanne · bretino ·
auuiarii · parmensi · sergio · penestrino · petro · amerino · sinderedo ·
archiepo spaniae · sedulio · epi brittaniae · Fergusto · epi sco ciae ·

Gregorius
magnus
dialogi
anno ꝓpo
Gregorius
sedit
anno 590
to 604

& mauurino · polimartii · seu uenerabilibus prbys · sissimio · iohanne.
sissimio iohanne · Intemiohanne · eustratio · georgio · thalasio · marino ·
Constantino · gregorio · iohanne · Epiphanio · marino · & iohanne · Ad
stantiburdiaconibusquoque · petrus · archidiac · gregorius · mascho · seu
benedicto · dicto diaconibus uelcuncto clero · CC SCISSIO
ACBEATISSIMUS PAPA DIX

Cumsimus dominice plebis supna miseratione rectores studiosius nos
conuenit dī pūsidio p eorū sepecogitare salute · pedecreditis frustratisqd
absit animabur insidiis antiqui hostis antomnium posterū nisi succedat p
uehemdo deoffensis correctio defuriedam cogamur solluere tationem dūque
ppendo uel adanimū reduco quantacircumspectione nosoporteat inuigi
lando contra suicuiusque sceleris nequitiam obuiare & siquando insilierit
adpturbandas fidelium entes adiutorio supno ictuieius resistere ualde
concutior · atquenimistabesco pesser pemina calliditate qd absit leuoresquoq:
decipiat · Dō uero fauentes sollicitudine nimiaanimę quiori mente diuino
iubamine freti · psalute omnium studere debemus · ut inconfuso uultu non
defraude quāsquam p culsil ad sistere dēno iudici mereamur & uocem audire
inquientem · Euge seruebone & fidelis quia su per pauca fuista fidelis supra
multa teconstituam intraingaudiumdmi tui · hincnamque ē quodingemes
cens dico quiapopulixpiani aliquos p prouinciam · italiam hanccōmemoranter
audio temere contracat holicam fidem & patrum statuta · Ita utdō sacratas
femnasducere p̄sumant mulieres & ppinquas inconiugio socient · quod
oportunum · ē · spitaliam putare mucrone · Atque siure placet scitati radi
citus euelli nesegerbom agricule · zizoniorū mixta horrentibus fructus
sordescat · SCISSIMI FRI SEUENERABILES FRES RESPONDERUN ·
Vere cognoscimus gratia sci spūs cor apostolatus uri succensum ut tantae
miserie squalores afidelium entibus deter gantur & quasi uulnus corpori
infixum adtotalius miserie obserato salutari antidoto curetur · sicutbene
p uisum · ē · interdictione anathematis · pedenuo quispiam hocromanus

Langobardus uel cuiuscumque gentis sacrisque baptismatis undalotus
adtempta & utnonmanu piaculi molecoppressus precipiti incidat auctorigine
mergatur iniquitatis uitari debeat atqueradicitus euellatur.

Posthanc omnium consonam responsionem · gregorius apostolicus papa
antecorpus memoratum uenerabilis xpi apostolorum principis inferendo
sententiamdixit. I Siquis pbteram duxerit inconiugio anathemasit.
& responderunt omnester tio anathemasit. II Siquisdiaconam
duxerit inconiugio anathemasit. & responderunt omnester tio ana
themasit. III Siquismonacham quamdam ancillam appellant incon
iugioduxerit anathemasit. & responderuntomnester tio anathemasit.
IIII Siquis cōmatrem spiritalem duxerit inconiugio anathemasit. & respondeř
omnes ter tio anathemasit. V Siquis fratris uxorem duxerit inconiugio
anathemasit. & respdř omnes · t̄ tio anathemasit. VI Siquis neptem
duxerit inconiugio anathemasit. & respondeř omnes t̄ tio anathemasit.
VII Siquisnoueram autnurūsuā duxerit inconiugio anathemasit. & resp
omnes t̄ tio anathemasit. VIII Siquisconsubrinam duxerit inconiugio
anathemasit. & respondeř omnes ter tio anathemasit. VIIII Siquisdep
priacognatione uelquamcognatus habuit duxerit inuxorem anathemasit
& respondt omnes ter tio anathemasit. X Siquisuiduam furatus fuerit
inuxorem uelconsentaentibus ei anathemasit. & resp omnes t̄ tio anathemasit
XI Siquis uirginem nisidesponsauerit furatus fuerit inuxorem uelconsen
tientibus ei anathemasit. & responderř omnes t̄ tio anathemasit.
XII Siquis ariolus aruspicibus uelincantatoribus obseruauerit autfilacteria
usus fuerit anathemasit. & responderř omnester tio anathemasit.
XIII Siquis inquoquam partem uepceptis ante emissa apostolice eccles
deo luuetis & locis diuersis temerauerit & noninomnibus obseruauerit
anathemasit. & responderunt omnes ter tio anathemasit. XIIII Ha
driano filio exhibarata quipost presidio sacramento inapostolica
confessione epiphaniam diaconam inlicita usu inuxorem habe

finit constatuta

anathemasit & responderunt omnes tertio anathemasit subscripsi

XV Ego stephanus diaconus qui post prato sacramento cum adriano exhilarata

filia lapsa fuga-e muxorem anathemasit & resp omes tio anathemasit.

XVI Si quis cessitam crudelias sensumpbuerit anathemasit & responderunt

omes tio anathemasit. XVII Si quis exdericis laxauerit comã anathema

sit & resp omes tertio anathemasit. XVIII Gregorius epus scę catho

licę atque apostolicę romanę ecclesię huic constituto a nobis promulgato

suscripsi. Agnellus epus scę ecclę serenensis huic constituto a nobis

promulgato suscripsi. Johannis humilis epus scę ecclę bellitternensis

huic constituto a nobis promulgato subscripsi. Ego uitalis epus scę eccls

alatrine huic constituto a nob promulgato subscripsi. Opportunus gratiadi

epus scę eccles manturianensis huic constituto a nob promulgato subscripsi.

Arrianus epus scę ecclę gauentinę huic constituto a nobis promulgato

subscripsi. Ego eonius epus scę eccles portuensis huic constituto a nobis

promulgato subscripsi. Iberius epus scę ecclę siluecandide huic constituto

a nobis promulgato subscripsi. Ego gregorius epus scae eccle sagrinae

huic constituto a nobis promulgato subscripsi. Georgius epus scę

ecclesię signinę huic constituto a nobis promulgato subscripsi.

Andreas epus scę ecclesię albanensis huic constituto promulgato

subscripsi. Tribunitius indignus epus scę ecclesię salarianę huic

constituto a nobis promulgato subscripsi. Anastasius epus scę ecclę

tiburtine huic constituto a nobis promulgato subscripsi.

Johannes epus scę ecclesie blerianę huic constituto a nobis pro

mulgato subscripsi. Guillari epus scę ecclesie narrensis huic

constituto a nobis promulgato subscripsi. Sergius gratiadi

epus scę ecclesie penestrine huic constituto a nobis promulgato

subscripsi. Petrus humilis epus scę ecclesię amerine huic

constituto a nobis promulgato subscripsi. Maximus epus

scę ecclesię polimartii huic constituto a nobis promulgato subscripsi.

Sinderedus epūs ecclie hispanie huicconstituto anobis promulgato subscripsi
Sedulius epūs degenere scotorum huicconstituto anobis promulgato subscripsi
Gerigusius epūs pictus huicconstituto anobis promulgato subscripsi.

SUBSCRIPTIO PRESBYTERORUM

Simmius humilis prbr sce romane eccles tit. sci laurentii qui appellatur
lucine huicconstituto anobis promulgato subscripsi. Iohannis prbr
sce romane eccls tit. sci sixti huicconstituto anob promulgato subscripsi
Iohannes humilis prbr sce romane eccls tit sce susanne huicconstituto
anobis promulgato subscripsi. Eustracius humilis prbr tit sce
romane eccls tit sce anastasie huicconstituto anobis promulgato subscripsi
Georgius immeritus prbr sce romane eccls tit sco ru ioh & paul huic
constituto anobis promulgato subscripsi. Talasius hum prbr sce
romane eccls tit sce dei genetricis quae appellatur calasa trans tiberi
huicconstituto anobis promulgato subscripsi. Marinus hum prbr
sce romane eccls tit sce susanne huicconstituto anobis promulgato subscripsi
Constantinus prbr sce romane eccls tit sce cyriaci huicconstituto anobis
promulgato subscripsi. Gregorius humilis prbr sce romane eccls tit
sci clementis huicconstituto anob promulgato subscripsi. Epi
phanius humilis prbr sce romane eccls tit sci laurentii quamdamasi
huicconstituto anob promulgato subscripsi. Marinus indignus
prbr sce romane eccls tit aplor huicconstituto promulgat subscripsi
Iohann humilis prbr sce romane eccls tit sce prisce huicconstituto
anobis promulgato subscripsi. Gregorius indignus & humilis
diaconus sce sedis apostolice huicconstituto anob promulgato subscripsi
Buschus humilis diac sce sedis apostolice huicconstituto anob promulgat subscripsi
Benedictus indignus diac sce sedis apostolice huicconstituto anobis
promulgato subscripsi. DIE NONAS APRILIS IND
DNN PIISSIMO AUGUSTO LEONE A DEO CORONATO
MAGNO IMP ANNO SEXTO. PE EIUS ANNO SEXTO

anno 721
nam Leo imp. constantinum
filium anno uno habuit
augustum appellauit
qui merito hic nouus dicit

SIBI CONSTANTINO NOBILISSIMO FILIO SUO

ANNO SECUNDO INQUARTA

EXPLICIT CON

STITUTA PAPAE GREGORII

RUS CUM ANATHEMATE CONTRA

FERENTIUM.

Quia & aliquorum

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

psi ue[illegible] cognouerunt uias me

s· quibus iuraui in ira mea· si introi

unt in requiem meam· Gloria

atri et filio et spiritui sancto· sic

rat in principio et nunc et semper.

t in secula seculorum amen· Iube

louificatis· Venite adoremus regē nr̄m

Venite exultemus domino· ubi

re· et altitudines montium ipse con

spicit· Quoniam ipsius est mare et

ipse fecit illud· et aridam fundauerunt

manus eius· venite adoremus et

procidamus ante deum· ploremus

coram domino qui fecit nos quia ipse

est dominus deus noster· nos autem

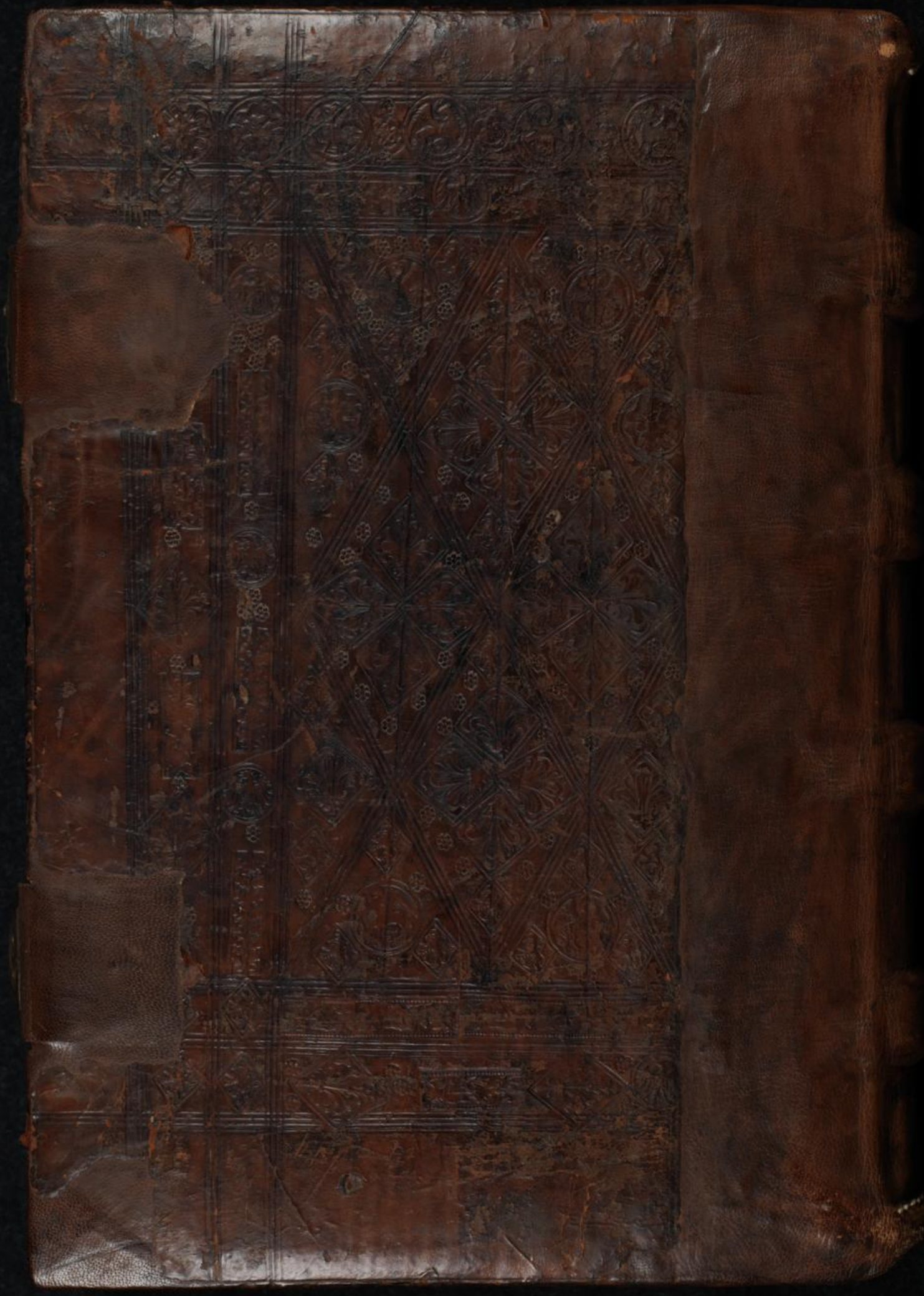
populus eius et oues pascue eius·

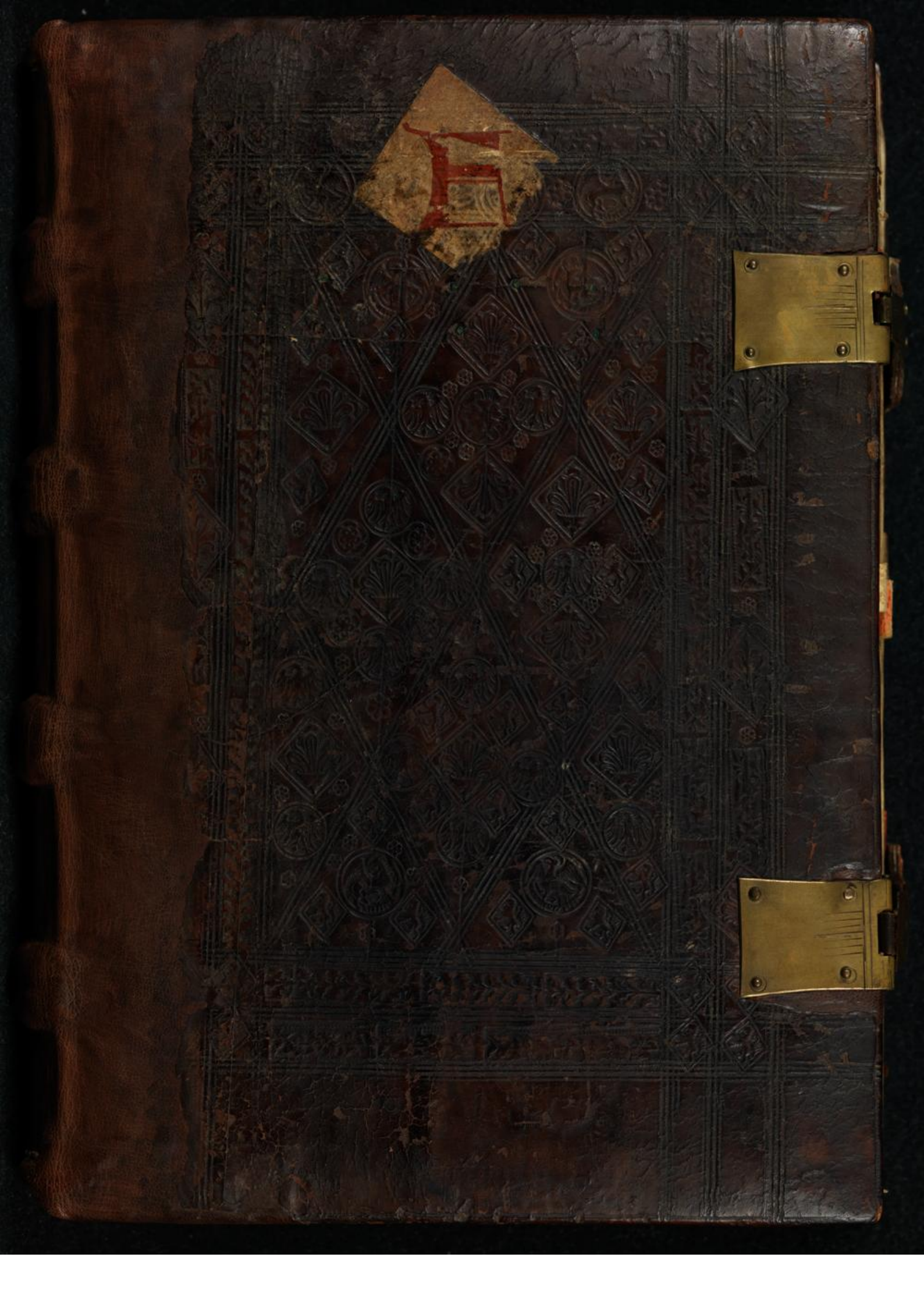
© The Tiffen Company, 2000
KODAK Gray Scale
Kodak
LICENSED PRODUCT
A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

200
170
140
DIN 19 051
100
120

Inches
Centimetres
KODAK Color Control Patches
© The Tiffen Company, 2000
Kodak
LICENSED PRODUCT
Blue
Cyan
Green
Yellow
Red
Magenta
White
3/Color
Black

16. 12. 68

E 2

qui creauit omnia nascitur

una [illegible] natura mirt

ducta assumens quod non erat.

is quod erat. Sydimur natu

mitas humana quis credidit

ue ergo facta. Quemue uene

ueue pius quod preterat. Sy

deam. certat ut miles arma

rostratus ut sua propria fren

perula. auferuntur tela. Sy

fodiar dumsa. sunt illius

capta preda sua [illegible]

stina. salus [illegible] uera.

[illegible] ante secula. [illegible]

uisibilis interminus. P [illegible]

machina. celi et terre m[illegible]

bus degeneum. P erquem d[illegible]

hore labant. et se ueram uegetant.

Quem angeli in arce plorate con

sona semper canunt. [illegible]

assumpserat fragile. sine labe origi

nalis crimenis. de carne [illegible]

ginis. quo prius parentis [illegible]

euoe lasciuiam tergiuersat. Hec p

sens dictula. aquinis. pretrida

to aucta longaeuis [illegible]

miserere nobis. Dona nobis pace. ℣.

Agnus dei qui tollis peccata
mundi. miserere nobis. Agnus dei
qui tollis peccata mundi. miserere
nobis. Agnus dei qui tollis pecca
ta mundi. Dona nobis pacem. ℣.

Agnus dei qui tollis peccata mun
di miserere nobis. Dona nobis
pacem. ℣. Agnus dei qui tollis
peccata mundi. misere rere nobis.
Dona nobis pacem. ℣. Agnus
dei. qui tollis peccata mundi misere
rere nobis. Dona nobis pacem. in

Huius diei carmina. in q
luce ornur gratissima. H
nebula. pereunt nostri cr
bracila. Hodie seculo n
est entra. noue salutis
remunt barathra mors
uer ipsa aquo peribit n
mir capta pestis antiqu
lundus perdit spolia. H
ous abducta. revocatu
gaudia. Gaudent in h
mina. angelorum cele
erat dragma decima.

liber sc̄i ludgeri m werdena

DIVINA·FVL=

GENS·DOCTRÍNA·

SCEPTRA·PRAE=

CELLÍT·REGNÍ·

ORIGO·REGVM·

FELÍX·SEMPER·

GENÍTVRA·BEATA·

MOLEM·PERSPICIMVS·

LANDES- UND STADT- BIBLIOTHEK DÜSSELDORF

LEGIS·GRATIAM·LAUDIS·HABERE·
IUSTO·GIGNITUS·REGI·ECCLESIAE·
ALME·DEFENSOR·NUMQUAM·
ENIM·UINCI·POTEST·DISCI//
PLINA·CAELESTIS·OLIM·EAM·
SUMENS·PATERNIS·TRIUPHANS·
EXEMPLUM·QUO·DEUOTA·FIDES·
UICTORIA·GAUDET·XPO·IUUANTE·
BEATO·CLAUIGERO·PETRO·CUNCTAS·
ADUERSAS·GENTES·REGALIBUS·
SUBDIT·PLANTIS·EN·RADIX·BEATA·
INSTAR·CONTULIT·PROLE·LAETA;
DM·COLERE·LEGEM·SEMPER·
AMARE·DIUINAM:LAUDABILE·
SERUARE·FIDEM·SCAMQUE·
DEFENDERE·UITAM·FACTOREM·
PRORSUS·HABENS·IANITOREM·
TRIUMPHIS·CAELI·IPSIUS·FRETA·
UIRTUTE·UICTRICEM·PERSISTIT·
SEMPER·LUMEN·SEQUENS·DOCTRINAE·
EIDEM·APOSTOLI·SEDIS·IN·HANC·
SCAM·SEDEM·MAGNUS·REX·CAROLUS·
SPLENDIT·OMNIBUS·PRAEDITUS·

DITATA·BONÍS·TRIUMPHAT·UBIQ3·
CAELESTEM·SEMPER·IN·HIS·
HABERE·MERUÍT·REGNUM:ARMA·
SUMENS·DIUINA·GENTES·CALCAUÍT·
SUPERBAS;REDDÍDÍT·PRISCA·
DONA·ECCLESIAE·MATRIS·SUAE·
URBES·MAGNAS·QUE·FÍNES·SIMUL·
ET·CASTRA·DIUERSA·LANGOBARDAE
RULA·UIRTUTE·DIUINA·PROSTRAUIT·GENTE·
QUANS·AMPLÈCTITUR·FIDEM·QUAM
SUSCEPIT·ABORIS·MAGNA·PROSA;
PIA·HAEC·IN·TOTO·RUTILAT·ORBE·M·
ALTUS·NOBILIS·NITENS·REGIT·
DIUERSA·REGNA·GAUDENS·CELER·
AD·LIMINA·GENITA·PLORŨ·SOSPES·
NIMIS·LAUDIBUS·YMNIS·QUE·POPULO·
CELEBRATUR·AB·OMNI:OBNIXE·
PRO·SE·SUMMUM·ORARE·ANTÈSTITEM·I·
POSCÍT·REDIMI·SIBI·NOXA·A·IUUEN;
TUTE·COMMISSA·EXUTUS·SUFFRA;
GIS·A·LMIS·SPONDEBAT·LINGUA·
MAGISTRO·GENIUM·SERUARE·
S·CAE·ECCLESIAE·IN·AEUO·ROMANAE·

IVSTITIAS·ALMI·PETRI·SUI·PRO/
TECTORI·TUTORI·HABILEM·UT·SUP.
DONA·SIN·EIUS·CONFESSIONE·LIUABIT;
AD·HAEC·HADRIANUS·PRESUL·XPI·
PRAEDIXIT·TRIUMPHIS·DEXTERA·
PROTEGI·DIUINA·PETRO·COMITANTE·
PAULO·QUE·ROMPHEAM·UICTORIAE·
DONANTES·ATQUE·PROTEDICANTES.
IN LESUS·CUM·TUIS·UICTOR·MANEBIS:
NEMPE·PER·IPSOS·ADITUM·PATUNT
URBIS·PAPIAE·TE·INGREQI·UICTOREM·
NEFA·PERFIDI·REGIS·CALCABIS·
DESIDERI·COLLA·UIRES·EIUS·PRO/
STERNENS·MERGIS·BARATRUM·PROFUNDI·
SEPTUS·LANGOBARDORUM·REGNUM·
MINUS·REDDIS·TUUM·POLLICITA·SACRI·
DONA·CLAUI·REGI·DONA·AULAE·PETRI·
AMPLIUS·DONANS·TIBI·UICTORIAM·
SIMUL·QUE·HONOREM·PER·SECLA·
REGNARI·CUM·TUIS·HIC·IN·FUTURO·
QUESUBULIS·A·LEGE·UMQUAM·DISCEDI·
HAEC·OBSERUANS·STATUTA·

TÍTVLI

INCIPIVNT CANONES APOSTOLORVM.

I De ordinatione episcopi.

II De ordinatione prbi, diaconi, et ꝯ hierorum.

III Nihil aliud in sacrificio, praeter quod dns statuit, offerendum.

IIII Quae species ad altare, non ad sacrificium, sed ad benedictionem simplicem, debeant exhiberi.

V Quod ea, quae in ecclesiis offerri non possunt, ad domos sacerdotum a fidelibus deferantur.

VI Vt episcopi, aut prbr, uxorem suam, quam deb& caste regere, non relinquant.

VII Vt sacerdos, & ministri altaris, secularibus curis abstineant.

VIII Quo tempore pascha celebretur.

VIIII Quod ministri altaris, oblationem ~~em~~ celebrata, debeant communicare.

X Quod fideles laici ingredientes ecclesiam, communicare debeant.

XI Quod cum excommunicatus, non sit orandum.

XII Quod cum damnatus clericus, non sit orandum.

XIII Vt nullus fidelium, praeter commendatitias suscipiat epistolas.

XIIII Vt ab episcopis aliena parroecia minime perturbetur.

Ut clerici propriae ecclesiae non relinquant.

Ut episc, qui clericos alterius susceperit, communione priuetur.

Quod bigami non admittantur ad clericum.

Quod is, qui uiduam / uel eiectam / aut meretricem acceperit, non admittantur ad clerum.

Qui duas sorores habuerit, non admittantur ad clerum.

Clericum / fidem iussorem esse non posse. ad clerum.

Quod hii, qui non sponte eunuchizati sunt, suscipiantur:

Ut is, qui se eunuchizauit, clericus non fiat.

Ut clericus, qui se eunuchizauit, abiciatur a clero.

Ut laicus qui se eunuchizauit tribus annis cōmunione priuet.

Quod epi aut prbi aut diaconi si pro criminibus damnati fuerint minime communione priuentur.

Similiter & reliqui ministri ecclesiae.

Qui clerici debeant coniugibus copulari. / : non debeant

Quod epi prbi & diac fideles peccanter uerberare:

Quod officium pristinum damnati pro criminibus usurpare non debeant.

Quod non debeant officia ecclesiastica pecunias obtineri.

Ut ecclesia saeculari potentia minime per uadatur.

De prbo qui contemptu epi seorsum conuentus congregare temptauerit.

Quod clerici damnati non debeant ab aliis recipi.

xxxiiii Ut nullus epc̄s prbt aut diac̄ sine commendatitiis
suscipiatur epistolis.

xxxv De primatu episcoporum. Et ordinare

xxxvi Quod non liceat epi m̄ in aliena prouincia clericos.

xxxvii De ordinatis epis ce nec receptis.

xxxviii Ut bis in anno concilia celebentur.

xxxviiii Ut tantum curam rerum ecclesiasticarum epc̄s habeat.

xl De dignitate pontificis & quod rerum suarum
habeat potestatem.

xli Quod epc̄s ecclesiasticarum rerum pro dispensatione
pauperum habeat potestatem.

xlii Quod epc̄s prbt & diac̄ alearum ebriosus esse non debeat.

xliii Similiter clerici & laici si per manserint in alea
communione priuentur

xliiii Quod epc̄s prbt & diac̄ non debeant usuras accipere.

xlv Quod non debeat epc̄s prbt aut diac̄ cum hereticis orare.

xlvi Quod non debeant hereticorum baptismata comprobari.

xlvii Quod ecclesiae baptismate baptizatus denuo baptizari
non debeat & non ita baptizatus debeat baptizari.

xlviii Laicum pellentem suam coniugem cōmunione priuandum.

xlviiii Quod in nomine trinitatis debeat baptizari.

l Quod non debeat una mersio in baptismate quasi
in morte dn̄i prouenire.

INCIPIUNT TITULI CANONUM IN NICENI CONC NUMERO XX

I De eunichis & quiseipsos absaderunt.

II De his quiexgentilibus postbaptismā adclericatur ordinem promouentur.

III De subintroductis mulieribus.

IIII De his qui ad episcopatum improuincis proueuntur.

V De excommunicatis.

VI De priuilegiis quaequibusdam ciuitatibus competunt.

VII De episcopo. heliae id est hierosolimorum.

VIII De his quidicuntur catharoe id est mundi.

VIIII De his quiad honorem presbiterii sine examine prouectī.

X De his quiinpersecutionibus negauerunt & postmodum indero promotasunt.

XI De laicis quinegauerunt. E: regressi.

XII De his quiabrenunciauerunt & iterum adsaeculum sunt;

XIII De his quicommunionem tempore mortis exposcunt.

XIIII De cathecuminis lapsis.

XV Quod non oportet demigrari. E: durauerunt.

XVI De his quiin ecclesiis inquibus prouectisunt minime per:

XVII De clericis usuras accipientibus.

XVIII De priuilegiis praesbiterorum.

XVIIII De his quia paulos amosateno adecclesiamueniunt

XX De flectendo genua.

Incipiunt titulicanonum Ancyrani concilii numero XXIIII

I De prbyt qui immolauerunt tempore persecutionis.

II De diaconis qui immolauerunt.

III De his qui ex fuga conprehensi sunt & per uim pagani ritus aliquid pertulerunt.

IIII De his qui diuersis causis gentilitatis ritus aliquid pegerē.

V De his qui tumore ritus gentilium per egerunt.

VI De his qui in locis idolorum manducauerunt.

VII De his qui frequenter idolis immolauerunt

VIII De his qui & alias sacrificandi causas adtulerunt.

VIIII De diaconis qui tempore ordinationis denuptias adtestata sunt.

X De his qui ponsatas puellas & ab aliis corruptas.

XI De his qui cum essent cathecumini idolis immolauerunt.

XII Quod non oporteat cor episcopos ordinare clericum nisi in agris & in uillulis.

XIII De his qui esum carnium in clero constituti diffugiunt.

XIIII De rebus ecclesiasticis eo tempore distractis quo ipse ecclesiae uiduantur episcopis.

XV De his qui fornicantur irrationabiliter id est qui miscentur pecoribus aut cum masculis polluuntur.

VI De hir quimpecudeր uel immaſculoſ aut olim polluta ſunt aut actenuſ hocuitio tabeſcunt.

VII De hir qui ad epiſcopatum promota ſunt nec recepta.

VIII De hir quiuirginitatem profeſſi ſunt. & de hir quae ſub ſororiſ habitu cum aliquibuſ commorantur.

VIIII De hir qui adulteraſ habent uxoreſ uel ſi ipſi adulteri compro bentur.

X De hir qui partoſſuoſ ex fornicatione diuerſi ſmodi r inter.

XI De homicia diir. Limunt

XII De hir quinon ſponte homicidium commiſerunt.

XIII De hir qui diuinationeſ expetunt.

XIIII De hir quiuir ginum corruptionibuſ conſcii ſunt.

TITULUM CANONUM NEOCAESARIENSIUM CONCIL. NUMR XIIII

SA

De prbȳr qui uxoreſ acceperunt uel fornicata ſunt.

De hir quae duobuſ fratribuſ nupſerint uel qui duaſ ſororeſ uxoreſ acceperint.

De muta nubir.

De hir qui proponenter fornicari uetantur.

De cathecuminir peccantibuſ.

De cathecumina praegnante.

Quod non oporteat inbigami nuptaſ orare prbīr.

De hir qui muli eriſ adulteriſ iuncta ſunt.

VIIII De hir qui adpraeb yterium promouentur &ante
or dinationem peccatorum sibisunt consci.

X De diaconer similiter.

XI Quotempore prærbiterum conueniat ordinari.

XII De hir qui in egritudine baptismaconsequuntur.

XIII De praer byterir agrorum.

XIIII De enumero certo diaconorum.

TITULI CANONUM GRGNSIS CONCIL NUMER XX

I Dehir quinuptiar execrantur.

II De hir quiab hominantur eorquicarnibur uescuntur.

III De ser uirquiugum famulatur abicaunt xpi anitatar obcentu.

IIII De praer byterir quihabuere coniugia.

V De hir quiecclesiae conuentur spernendor es tamant.

VI De hir quiecclesiastica mysteria praeter ecclesiam faciunt.

VII De fructuum oblationibur quaeministrir. ecclesiae conferunt.

VIII De hir quae inusur pauperum conferuntur.

VIIII De hir quiinuir ginitate contenentiaque persistaint

X De hir quiprouir ginitate super uiuunt.

XI De hir qui agapar id est partioner pauperum risui deputant.

XII De hir quipallir utuntur &idarco super uiuunt.

XIII De emulieribur quaeuiuuntur uirilibur indumentis.

XIIII De hir quaeuel utpeccatum copulam deserunt nuptiarum.

XV De hir qui xpianitatis obtentu dispiciunt filios.

XVI De hir qui parenter xpianitatis occasione contemnunt.

XVII De mulieribus quae se adtundunt xpianitatis obtentu.

XVIII De hir qui dominicodie ieiunant tamquam nihil prae ceteris differentem.

XVIIII De hir qui ecclesiastica ieiunia absque necessitate dissolbunt.

XX De hir qui collectas quae fiunt in martyrum commemorationibus execrantur.

TITULO CANONUM ANTIOCENI CONC NUMER XXV.

I De hir qui contraria gerunt hisque regulariter de parcha statuta sunt in niceno concilio.

II De hir quae se a perceptione sc̄ae communionis auertunt & qui excommunicatis per domos communicant.

III De hir qui ab alia parroecia praeter conscientiam episcoporum suorum in aliis immorantur.

IIII De damnatis & ministrare temptantibus.

V De hir qui se a ministerio ecclesiastico subtrahunt & se orsum colligunt.

VI De clericis excommunicatis & laicis.

VII De peregrinorum susceptione.

VIII De pacificis peregrinorum id est commendatitiis litteris.

VIIII De emetro pollitanis singularum prouinciarum.

X. De his quiuocantur chor episcopi.

XI De epis & clericis adeuntabur imperatorum.

XII De damnatis episcopis autclericis & adeuntabur imperatorem.

XIII De his quicum sint ex alia prouincia in aliis audent
ordinationes efficere.

XIIII De diffione quae super episcoporum deiudicatione contigit
appellantium prouinciales antestatis exclusis.

XV De episcopis abeiusdem prouinciae sacerdotabus consonanter

XVI De uocantabus episcopis.

XVII De his quicum adepiscopatum conuocantur euitant.

XVIII De his quipromouentur adepiscopatum necrecipiuntur.

XVIIII De episcopalibus inprouinciis ordinationibus.

XX De synodis quaedebent abepiscopis suis temporibus
inprouincia celebrari. f. transeat

XXI Utnullomodo deparroecia adaliam parroetiam episcopos.

XXII Ut maltera parroecia clericos alterius parroeciae
epis nullatenus ordinē.

XXIII Utnullus adepiscopatum prose constituti promouendum.

XXIIII De rebus adecclesiam pertanentabus & debis quipropria
epi esse noscuntur.

XXV Ut episcopos dispensandi rer ecclesiasticar habeat potestatem.

TITULI CANONUM APUD LAODICIAM
PHRIGIAE CONGREGATI NUMERO LVIII

I De digamis. f. exigerunt

II De his quiprodiuer sis erratis paenitudinem seruentur:

III Quodnon oporteat adclerum statim postbaptisma
promoueri.

IIII De tempore ordinationum.

V Uthii qui sacrario seruiunt usurar non exigant.

VI De hereticis intrantibus in ecclesias uel basilicas martyrum.

VII De his qui ad ecclesias ab hereticis ueniunt.

VIII De his qui ueniunt ab heresi catha pigarum

VIIII De his qui ad hereticorum speluncas causas rationes accedunt.

X De his qui cum hereticis nuptiarum copulam iungunt.

XI Non congruere praesbyteris inmulieribus ordinari

XII De episcopalibus ordinationibus.

XIII Judicio multitudinis ordinationes fieri nondebere

XIIII Ad aliarum parroeciarum eulogias quae ablatae sunt minime distinanter.

XV De his qui debeant in ambone id est in pulpito psallere.

XVI De electionibus quae debeant sabbatis recensere.

XVII Quod inter fatum psalmorum debeat in congregationibus fieri.

XVIII De precibus nomm quae per tota celebrandis

XVIIII De capitulis post omelias id est post sermonem habitos ad populum proferendis & de his quos intra sacrarium communicare conueniat.

XX De honore quem presbyteris diaconi & diaconis his qui sub ipsis sunt debeant exhiberi.

XXI Quod subdiaconi a diaconico id est a secretario sint remota.

XXII Subdiaconos cum orariis adsistere nondebere.

XXIII Lectores & cantores quae cum orariis agere suum officium nondebere.

XXIIII Quod nullus ecclesiasticorum in tabernis comedere debeat.

XXV Quod subdiaconi nondebeant benedicere uel benedictionem tribuere.

De exorcistis quinon sunt ab episcopis ordinati.

Quod de conciliis quae ex agapis fiunt escarum partes

accipi nondebeant.

XXVIII In eccleſiis prandia fieri nondebere.

XXVIIII De expianis qui ſabbatizare uel iuxta quendam modum iudaizare noſcuntur.

XXX De uiris cum mulieribus lauacra celebrantibus.

XXXI De his qui hereticis iungunt foedera nuptiarum.

XXXII Ab hereticis eulogias accipere nondebere.

XXXIII De ſchiſmaticis.

XXXIIII De martyribus hereticorum.

XXXV De his qui angelos colunt.

XXXVI De his qui incantationibus & phylacteriis.

XXXVII De his qui ab hereticis uel iudaeis fefellitatis eorum dona ſuſcipiunt.

XXXVIII De expianis qui iudaeorum azima commedunt.

XXXVIIII De expianis celebrantibus feſta gentilium.

XL De episcopis quibus quę fiunt euocationes ad ſynodum petant.

XLI Quod ſine litteris ſacro miniſterio ſeruientes proficiſci nondebeant.

XLII Quod preter epm̃ clericus proficiſci debeant.

XLIII Ut ſubdiaconi ad hoſtia perſeuerent.

XLIIII Ut ad ſacrarium mulieres non introeant.

XLV De his qui circa mediam ſeptimanam ad baptiſma ueniunt.

XLVI De ereditione baptizandorum.

XLVII De his qui in egritudine baptizantur.

XLVIII Ut poſt baptiſma xpriſmandi ſint.

XLVIIII Oblationes offerri in quadrageſima non oportere.

L Nondebere ieiunium ſolui in quinta feria maioris ſeptimane.

LI Nondebere in diebus ieiuniorum commemorationes martyrum fieri.

LII Ut natalicia uel nuptiae in quadrageſima non fiant.

LIII · Ut xpianorum nonpsallet ur nuptiis.

LIIII Nonlicere clericis ludichris peccatulis interesse.

LV Noncongruere penitus xpianis commissationibus interesse.

LVI Nonlicere praesbyteris introire adaltare priusquamingrediat epc.

LVII Quimagris uelpossessionibus debeant ordinari.

LVIII Oblationes offerri indomibus nonoportere.

LVIIII Quae psallere uel legere inecclesiis conuenit.

INCIPIT CAN CONCILIO APUD APUD CONSTANTINOPOLI CONGREGATI NUMER III.

I Ut eaquaeapud nicheam statutasunt immota permaneant & deanathe mate arianorum eunomianorum macedo nianorum sabellianorum fotinianorum marcellianorum & apollinarianorum.

II De ordine singularum diocesseon & depriuilegiis quaeegyptiis. antiochenis constantinopolitanis quaedebentur.

III De maximi inlicita ordinatione.

TIT CAN CALCEDONENSIS CONCIL NUM XXVII

I De canonibus uniuscuiusque concilii. l: ordinari

II Quod non oporteat epc̃s autquemlibet exclero perpecunias:

III Quod non oporteat epō clericos & monachos praedia aliena condu:

IIII De honore monachis competente & utnullus eorum l: cere tempta & ecclesiasticam autsaecularia inquietare negotia. necalienum seruumpraeter conscientiam dominiseius suscipere.

V Nontrans migrandum decuitate inciuitatem.

VI Quod non oporteat absolute quoslibet ordinari.

VII De clericis & monac nonmanentibus.

VIII De clericis quisunt intotis monasterii atque martyriis.

quae subpotestate episcoporum uniuscuiusque ciuitatis existant.

VIIII. Quodnon oporteatclericos habentes aduersus inuicem negotia proprium epm relinquere. & adsecularia iudicia confugere

X Quod nonliceat clerico induarum ciuitatum ecclesiisministrare

XI Quod oporteat gestis epistoli attribui honestiores autem commendaticiis litteris adprobari.

XII Utnequaquam induos metropolitanos prouinciae diuidatur.

XIII Quodnon oporteat peregrinos clericos sine cōmendatitiis ministrare.

XIIII Quodnonliceat clerico uxorem secte alteriusaccipere.

XV De diaconis sismulieribus.

XVI De uirginibus.

XVII De parro chis.

XVIII De coniuratione uelconspiratione.

XVIIII Quod oporteat per prouincias bis inanno concilia celebrari

XX Quod minime clericos transmigrari conueniat.

XXI De episcoporum autclericorum accusatoribus

XXII Quod nonliceat clericis postmortem sui epi res adeum pertinentes diripere.

XXIII De clericis & monachis quipraeter uoluntatem sui epi adurbem regiam constantinopolim uenerunt.

XXIIII Quodnonliceat monasteria quaeconsecrata sunt diuersoria saecularia fieri.

XXV Quod non oporteat ordinationes episcoporum diudifferre.

XXVI De dispensatoribus singularum ecclesiarum

XXVII De his quirapiunt puellas TITULI CXN SUB DICENSIS CONCILIUM XXI

I De episcopis excommunicatis communione priuandis quousquetales mutauerint.

II Item debisdem episcopis utsiper ambitionem sedem mutauerint

Nec inexitum communionem laicam consequantur

III Ut inter discordes episcopus conprouincialer antefatae audiant · Quod si damnatus appellauerat romanum pontificem id obseruandum quod ipse constituit

III Ut nullus accusati sedem usurpet epi·

V Quando quis debeat auditus prouinciae epc ordinari·

VI De non ordinandis episcopis peruicor & modicae auctoritatis

VII De prouinciali sinodo retractanda peruicacior epi urbis rome si ipse decreuit·

VIII Quando & in quibus causis epi ad comitatum ire debeant·

VIIII De diaconis ad comitatum dirigendis·

X Quod ad comitatum propupillis & uiduis ac necessitate patientibus sit concedendum

XI Ut qui in canalis sunt epi inter ad comitatum sollicite discutiant

XII De his qui ignorant quid sit in synodo constitutum

XIII De laicis non temere faciendis episcopis·

XIIII Quamdiu epc in aliena ciuitate remoretur·

XV Non liceat episcopo a sua ecclesia plus tribus ebdomadibus abesse

XVI De clericis a communione summotis ab aliis non recipiendis·

XVII De non sollicitandis clericis alienis·

XVIII De non ordinandis clericis alienis sine sui consensu epi·

XVIIII De presbyteris & diaconis quite salonica uenium quantum temporis ibi resideant

XX De suscipiendis his qui per sequutionem fecerunt·

TITULI CANONUM CONCILII NUMERUS APUD CARTHAGINENSES NUMERUM · XXXIIII·

I Ut quae in niceno concilio statuta sunt omnimodo conseruentur·

II De trinitate praedicanda.

III De continentia.

IIII De diuersis ordinibus ab uxoribus abstinendis.

V De auaritia.

VI Ut chrisma a presbyteris non fiat.

VII De his qui in periculo posita reconciliantur.

VIII De his qui maioris natu ueniunt & ut episcopi nulli criminoso liceat accusare. Expelluntur

VIIII De his qui merito sacrorum suorum ab ecclesiae congregatione

X De presbyteris qui a proprijs corripiuntur episcopis.

XI Si quis presbyter contra episcopum suum inflatus schisma fecerit anathemasit.

XII Si quis epc sine tempore synodi in crimine detentus fuerit a duodecim episcopis audiatur.

XIII Ut non liceat episcopum nisi a plurimis ordinari. sed si necessitas fuerit uel ab his ordinetur episcopis.

XIIII Ut de tripoli unus epc in legationem ueniat & ut presbyter ibidem a quinque episcopis audiatur.

XV De diuersis ordinibus ecclesiae seruientibus ut si quis in causa criminis incurrerit & abnuerit iudicium ecclesiasticum debeat periclitari & ut filii sacerdotum spectacula saecularia non adeant.

XVI Ut nullus epc presbyter & diaconus conductor & ut lectores uxores accipiant & clerici abstineant a usuris & quo tempore uel ipsi uel uirgines consecrentur.

XVII Ut unaquaeque prouincia propter longinquitatem primatem habeat propium

XVIII Si quis clericus ordinatus monere debet constituta seruare & ut corporibus defunctorum eucharistia non detur.

nec baptisma. & ut per singulos annos per omnes
prouincias ad concilium metropolitani conueniatur.

XVIIII Ut si quis epūs accusator ad primatem ipsius prouinciae
causae deferatur.

XX De praebiteris uel clericis accusatis.

XXI Ut filii clericorum in matrimonio non iungantur heretici.

XXII Ut epī uel clerici eorum qui catholici non sunt nihil conferant.

XXIII Ut epī transmare non proficiscantur.

XXIIII Ut praeter scripturas catholicas nihil in ecclesia legatur.

XXV De episcopis uel sequentibus ordinibus qui sacro scā mysterio
contrectant placuit ab uxoribus contineri.

XXVI Ut res ecclesiae nemo distrahat.

XXVII Praebyteri & diaconi ingraviore culpa convicti manus
impositionem tamquam laici nequaquam suscipiant.

XXVIII Praebyteri diaconi uel clerici qui causas suas ad transmarina
putauerint appellandum in communione minime
suscipiantur.

XXVIIII Si quis excommunicatus ante audientiam communicare
prae sumpserit ipse in se damnationem protulit.

XXX De accusatio uel accusatore.

XXXI Si qui clerici ab episcopis suis promoti contempserint
nec illic maneant unde recedere noluerunt.

XXXII Si quis clericorum pauper promotus in ordine postea
habuerit aliquid ecclesiae potestate subiecit.

XXXIII Ut prbī rem ecclesiae in quas sunt constituti non uendant
& nulli epō liceat rem alterius matricis ecclesiae usurpare.

TITUL. CANONUM DIUERSORUM CONCILIORUM AFRICANAE PROUINCIAE NUM. CV

I. Quod nihil deypponiensis concilio sit emendandum.
II Ut epī uel clerici nonfacile filiossuos emancipent. ⁊ xpī.anos
III Ut prbi uelclerici nonordinentur nisiomnes suosfecerint ⁊
IIII Quodpraeter panem & merum mixtum aquanihil
insacramentis offerri debeat.
V Utclerici uelcontinenter aduirginem uiduarquenonaccedant.
VI Utprincepsacerdotum nonappelletur episcopus.
VII Utclerici tauernas nisiinperegrinationis noningrediantur.
VIII Ut ieiunis dō sacrificia per agantur.
VIIII Ut inecclesiis conbibia minime celebrentur.
X De penitentibus.
XI De uirginibus.
XII De egrotantibus quiprose respondere nonpossunt.
XIII De passionibus martyrum.
XIIII De paruulis quiapud donatistas baptizatisunt.
XV De re baptionibus reordinationibus ueltranslationibus
episcoporum.
XVI Quot epī ordinare epm debeant.
XVII Quod addi debeant epī numero ordinatorum sideordi
nando epō fuerit contradictum.
XVIII Ut deecclesia cartaginis dieparchę nunciatur.
XVIIII De uisitandis prouinciis.
XX Ut dioecesses nisi exconsensu episcopi proprii epm nonaccipiant.
XXI Ut alienus clericus minime suscipiatur.
XXII Utcarthaginiensi epō unde uoluerint clericum liceat
ordinare :abalio.
XXIII Ut episcopi quiindioecesibus fuerint ordinati dioecesim
sibi nullam uindicent. ⁊ ordinentur.
XXIIII Ut paruuli apud donatistas baptizati incatholica clerici.

XXV De reliquiis idolorum uel templis ad imperatoribus adolendis.
XXVI Ut clerici de iudiciis sui cognitione non cogantur in publico dicere testimonium.
XXVII De paganorum conuiuiis auferendis.
XXVIII De spectaculis utdies dominico uel ceteris sōrum festiuitatibus minime celebrentur.
XXVIIII De clericis damnatis.
XXX De festiuitatibus xpianis factis.
XXXI De manumissionibus ut in ecclesia celebrentur ab imperatore postulandum.
XXXII De sequestro damnato episcopo.
XXXIII Ut cum donatistis leniter agatur.
XXXIIII De litteris mittendis iudicibus ut ea quae inter donatistas & maximianistas facta sunt innotescant. F. indero
XXXV Ut clerici donatistarum in ecclesia catholica suscipiantur:
XXXVI Ut legatis ad donatistas componende pacis gratia dirigatur.
XXXVII Qui clerici ab uxoribus debeant abstinere.
XXXVIII De his qui plebem propriis derelinquunt. F. baptizati
XXXVIIII De infantibus baptizandis quoniam dubitatur utrum fuerint:
XL De die paschae diem concilii nunciandum.
XLI Ne inter uenerabiles episcopos cathedram ubi inter uenerabiles est sedeat.
XLII De defensoribus ecclesiarum ab imperatore postulandis.
XLIII De episcopis qui ad concilia non occurrunt.
XLIIII De decretis cenonis.
XLV De ecclesia hipponiensium diocesanorum. F. rarius
XLVI De clericis qui intra annum causam suam agere non prosecuti sunt.
XLVII Ut de alieno monasterio receptor nec ꝓpositus monasterii nec clericos liceat ordinari.

XLVIII De episcopis quihereticor uelpaganos hereder instituunt.
XLVIIII De manu missionibus.
L De falsis memoriis martyrum.
LI De idolobus reliquis extirpandis.
LII Ut abepō carthaginensi cum opus fuerit omnium episcoporū
nomina dicentur & suscribantur epistolae.
LIII De episcoporum ordine utquiposterius ordinatasunt
prioribus se non audeant anteferre.
LIIII De maximiano episcopo.
LV Ut episcopi quiordinantur abordinatoribussuis epistolas
accipiant quidiem & consulem praeferant
LVI De his quiuel semel inecclesia legerint abaliis non
posse promoueri.
LVII De conueniendis donatistis.
LVIII Forma conuentionem donatistarum.
LVIIII Quale commonitorium acceperunt legati contradonatistas.
LX Breuis causarum.
LXI Concilium uniuersale nonnisinecessitate faciendum.
LXII Ut ab electis iudicibus prouocare nonliceat.
LXIII Ut ab imperatoribus postuletur ad uocatorum
defensio procliuis ecclesiae.
LXIIII De plebibus quaenumquam epos habuerunt.
LXV De plebibus uelditionibus exdonatistarum praui tate conuersis.
LXVI De suggestionem aurenta episcopi.
LXVII De pacificandis ecclesiis roma & alexandrina.
LXVIII De his quiuxores atqueuiros dimittunt utsicmaneant.
LXVIIII De precibus adaltare dicendis. Ne poporcerint
LXX De his quipublicorum iudicium cognitionem abimperatore.
LXXI De his qui cum inafrica noncommunicant uoluerint

uoluerint transmare subripere.

XXIII Ut per gentes ad comitatum causam suam uel cartaginensi uel romano pontifici insinuare procurent.

XXIIII Concilium De cognitione epī.

XXV Concilium contra heresim pelagii & celestii

XXVI Quod adam non sit factus adō mortalis

XXVII Quod paruuli in remissione peccatorum baptizentur.

XXVIII Quod gratia dī non solum remissionem tribuit peccatorum sed & iam prestat adiutorium ne peccetur.

XXVIIII Quod gratia xpī non solum scientiam tribuit quid agamus sed & iam dilectionem nobis inspirat ut quod scimus implere ualeamus.

XXX Quod sine dī gratia nihil boni possimus implere.

XXXI Quod non solum humilis sed & uerax scriptum uox ista est si dixerimus quia peccatum non habemus nos ipsos seducimus. Si debita nostra

XXXII Quod in oratione dominica sī pro se dicant dimitte nobis:

XXXIII Quod ueraciter ascisdicatur dimitte nobis debita nra

XXXIIII De plebibus conuersis addonatistas.

XXXV De diocesibus qualiter eas diuidant inter se epi tam catholici quam qui ex donatisti parte conuersi sunt.

XXXVI Ut si quam diocesim epūs alicuius heresim liberans triennium possiderit nullus eam repetat.

XXXVII De his qui in plebes quas ad reputant pertinere inconuenas his aquibus tenentur inruerint.

XXXVIII De his qui plebes ad se pertinentes negligunt.

XXXVIIII Quod electorum iudicium sententiam sperni non debeat.

C Ut si episcopus neglegat suam dioecesim communione priuetur.

CI De episcopis qui donatistas communicasse sibi mentiti fuerint

XCII De praebyteris & clericis ut non appellent
nisi ad africana concilia.
XCIII De urginibus etiam minoribus uelandis.
XCIIII Ne diutius episcopi teneantur in concilio terno sex
se singularum prouinciarum iudices eligunt.
XCV Quod excommunicata ad accusationem admitti non debeant.
XCVI Quod serui & liberi omnesque infames personę non de
beant accusare. : non debeant.
XCVII Utquiunum crimen non probauerit ad alterum admitti :
XCVIII Qui ad testamonium admittendi sint.
XCVIIII De episcopo qui excommunicat eum quisibi solicrimen
dicit esse confessum. : episcopus.
C Ut non temere quemquam communione priuet :
CI Epistola totius totius concilii africani ad bonifacium
urbis romae episcopum. : africanę prouinciae.
CII Epistula cyrilli alexandrini epi. ad concilium :
CIII Epistola attici episcopi constantinopolitani
admemoratum concilium.
CIIII Symbolum fidei niceni concilii. : urbisromę epm
CV Epistula totius concilii africani ad papam caelestinū :/

INCIPIUNT TITULI DECRETORUM
PAPAE SYRICII NUM. XV

I De arrianis non rebaptizandis. : brentur.
II Ut praeter pascha & pentecosten baptisma non cele :/
III De apostatis. : iura sortiri.
IIII Quod non liceat alterius sponsum ad matrimonii :/
V De his qui penitentiam minime seruauerunt.

VI De monachis & uirginibus propositum. non seruantib:

VII De clericis incontinentibus.

VIII Quales debeant ad clericatus officium peruenire.

VIIII De clericorum conuersatione.

X De grandeuis.

XI De clericis qui secundam uxorem duxerit deponatur.

XII Quae feminae cum clericis habitare debeant.

XIII De monachorum promotione.

XIIII Quod paenitus non fiat clericus.

XV Ut si per ignorantiam uel paenitens uel digamus aut uiduae maritus clerici facti fuerint non promoueantur.

TITULO DECRETORUM PAPAE INNOCENTII·NUM·LVII

I De pacis oculo dando post confecta mysteria.

II De nominibus ante pacem sacerdotis non recitandis.

III Quod non debeant baptizati nisi ab episcopo consignari.

IIII Quod ritte omni sabbato ieiunetur.

V De fermento quod ciuitatis tantum per byzeni dirigatur.

VI De energumenis baptizatis.

VII De penitentibus. : praecipitur.

VIII De epistola scī iacobi apostoli in qua pro infirmis orare:

VIIII Quod extra consuetudinem mētropolitani non ordinentur epī.

X Quia de rū suscipi non possunt ut & clericorum causae apropriis terminentur episcopis.

XI Ut uiduam clericus non ducat uxorem.

XII Ut si laicus uiduam duxerit clēr non fiat.

XIII Ut qui secundum uxorem habuerit. clēr non sit.

XIIII Ut alteri ar clericum nullus usurpet episcopū ordinare.

XV Ut non rebaptizentur qui ad ecclesiam renouationis
uel montensibus ueniunt.

XVI Quod sacer dotes et leuite cum mulieribus coire non debeant.

XVII Quod monachus si clericat sacaus fuerit propositum suum
de seruare debeat.

XVIII Ut exan alibus clericus non fiat propter uoluptates
quas diabulo muentas exhibere cognoscatur.

XVIIII De uirginibus uelatis si deuiauerint.

XX De uirginibus nonuelatis si deuiauerint.

XXI De incontinentia sacer dotum uel leuitarum

XXII De ultima penitentia.

XXIII De ad ministratoribus.

XXIIII Quod uiri cum ad ulteri uxoribus non conueniant

XXV Quod qui praecep uel criminales dictant habeantur immunes.

XXVI Quod hi qui inter cedente repudio diuortium per alios
si se nuptas alis uinxerint adulteri esse monstrentur.

XXVII Quibus in canone recipiant.

XXVIII Si quis uolens pacem sibi corporis imputarit clericus
esse non potest nolens autem potens.

XXVIIII Qui digami ad clerum admitti non possint

XXX Qui de laicis ad clerum admitti non debeant. & prohibetur.

XXXI Qui de laicis possunt clerici fieri hic aperte concubinas

XXXII De temporibus in cleri ordinibus immorandis.

XXXIII Quod hi qui in praeb yterio filios genuerint remoueri
ab officio debeant.

XXXIIII Quod post penitentiam nullus ad clerum possit admitti.

xxxv De bubalio & ariano damnatis prouincialibus episcopis quorum sententiam sedis apostolica retractare curauit.

xxxvi De terminis minime transferendis.

xxxvii Si cuius uxor in captiuitatem fuerit abducta & alteram maritus acceperit reuertente prima secunda mulier debet excludi. ℣ episcopos scripta

xxxviii Ad aurelium cartaginensem & augustanum ypponiensem ℣

xxxviiii Scripta ad iulianum nobilem exortatoriam

xl Item ad aurelium epm de pascha inquare fallitur.

xli De anthiocena ecclesia.

xlii Alexandrum anthiocenum epm de pace.

xliii De attico constantinopolitano epo.

xliiii Item ad alexandrum episcopum de pace.

xlv Item alexandro epo quod prima sedis beati petri apud antiochiam esse memoretur.

xlvi Quod non oporteat secundum constituta imperatorū duos esse metropolitanos

xlvii Quod arrianorum clerici nonsint suscipiendi in suis officiis quamuis baptisma quod eos dator confirmet & ecclesia : nopolitano pontifice

xlviii Acatio uero eae episcopo desco iohanne constanti:

xlviiii Debono fiacis quod iudaei sunt conperandi.

l De suscipiendis clericis quod bonosus antequam damnaret ordinasse cognoscitur

li Si sacerdos uel quilibet exclero uiduam uxorem duxerit uel abiectam suum perdat officium.

lii Si quis cathecuminus habuerit uxorem & defuncta eam

postbaptismum sortitus fuerit alteram clericus esse nonpossit.

LIII Quodnon suscipiantur inclero abhereticis ordinatur.

LIIII Quod inordinationibus crimina nonbene credantur auferri.

LV Quod hii quiordinatisunt abono sohereticō proptea sint recepta nescandalum remanere ecclesiae.

LVI Quod inecclesia peccatum populi multum soleat pręteriri

LVII Quod sub reptum fuerit apostolicę sedi & suaminmeliur sententiam commutauerit. TITUL. DECRE TORUM PAPAE ZOSIMI NUM. IIII.

I Quod monachi uellaici nisipergrados ecclesiafacos nondebeant adsummum sacerdotium peruenire.

II Quod siquis interdicta despexerit gradus sui periculo subiacebit.

III Quaeinsingulis clericis gradibus temporasint praefixa.

IIII De praesbyteros rauennantium. TITUL. DECRE TOR PAPAE BONEFATII NUM. III

I Supplicatio eiusdem papę utconfutuatur aprincipe quatenus urbe roma per ambitum numquam pontifex ordinetur.

II Re scriptum honori augusti quo statuit utsi duo romae epi fuerint ordinati ambo decuriae pellantur.

III Epistula eiusdem papae demaximo epō diuersis criminibus accusato.

IIII Utinuna quaque prouinciae nemo contempto metro politano epō ordinetur. TITUL. DECRETORUM PAPAE CAELESTINI NUM XXII

I De prospero & hilario quibusdam gallis praesbyteros accusant pelagii sectatores.

II De sco epo augustino miralaudis assertio.

III Preterritorum sedis apostolicae episcoporum auc
toritates de gratia dī. ℣ gratia posse saluari

IIII Quod adam omnes homines leserit nec quemquam nisi xpi ℣

V Quod nemo sit bonus suis uiribus nisi participatione
eius qui solus est bonus.

VI Quod nisi gratia dī continua iuuemur insidias diaboli
deuitare non possimus.

VII Quod per xpm libero beneficiamur arbitrio.

VIII Quod omnia scorum merita dona sint dī.

VIIII Quod omnis sca cogitatio & motus pia uoluntas ex dō sit.

X Quod gratia dī non solum peccata dimittat sed & iam adiuua &
ne committantur & preceptum ut lex impleatur non sicut
ago pelagius facile quasi sine dī gratia difficilius
possit impleri.

XI Quod preter statuta sedis apostolice omnis orationis
ecclesiae xpi gratia resonant quod genus reperitur humanū

XII Quod gratia dī & iam baptizandorum tollatur institutā
purgatio cum exorcismis & exsufflationibus
spiritus ab eis expellantur immundi. ℣ auferendi.

XIII Quod profundiores quaestiones nec contemnendas sint:

XIIII Quod non debeant sacerdotes aut clerici amicta palleis
& praecincta lumbis in ecclesiis ministrare.

XV Quod nulli sit ultima penitentia deneganda.

XVI Quod per gradus ecclesiasticos ad episcopatus debeat
officium peruenire. ℣ esse contenta.

XVII Quod unaquaque prouincia suo metropolitano debeat

debeat esse contentia.

XVIII Quod nolentibus nemodebeat epc ordinari.

XVIIII Quod inuitus ordinationibus abstinendum.

XX Quod nulli sacerdotica non ei liceat ignorare.

XXI Quod non oporteat contemptus clericos ecclesiarum
delaicos episcopis ordinari.

XXII Quod docendus sit populus nonsequendus.

TITULUS DECRETORUM PAPAE LEONIS NUMERO XLVIIII

I Ut nullus episcopus seruum alterius adofficium clericatus
promoueat.

II Utquicumque adsacerdotium uel iuuenum uel habentes numeros aconiugia promotifuerint ab
ecclesiasticis officiis arceantur. laici xpiani

III Quod usuram nonsolum clerici exigere nondebeant sednec

IIII Ut clerici necsuo necalieno nomine foenus exerceat.

V Ut siquis sacerdotum contra interdicta fecerit asuo
sum moueat officio. detectasunt

VI Quod plurimi manichei uigilantia papaeleonis inurbe

VII Quod indie epiphaniorum prohibeatur baptismum celebrari

VIII Quod omnianobis rerum ordine per incarnationem dnī nri
salutis sacramenta digesta sunt.

VIIII Quod inbaptismo mortis proueniat interfectione peccati
& sepulturam imitetur trinadimersio. & abaquis
eleuatio sit uel ut re surrectio desepulchro

X Quod beatus petrus indiepentecosten uirorum tria milli ubaptizati.

XI Quod duotantum tempora id est pascha & pentecosten
adbaptizandum aromanis pontificibus sint prefixa.

XII Quod omnitempr̄ hi qui necessitate morar urguentur debeant baptizari.

XIII Ut de sicilia ternis annis singulis epi romam sociandi sinodo indissimulanter occurrunt.

XIIII Quod omnis cuiuslibet ordinis clericus quis ab hereticę communioni miscuerit regressus ad eccleriam in eo gradu quo erat sine promotione permaneat.

XV Quod non habeantur epi quos nec clerus elegit nec populus nec populus exquisiuit. si quis tamen clerici ab his pseudo episcopis ordinantur rata potest ordinatio talis existere.

XVI Quod prbi aut diaconi si in aliquo crimine detecti fuerint non possint permanus inpositionem pœnitentiam agere.

XVII Quod diaconi si aut epi aut prbi cessare debeant ab opere coniugali nec repudiare coniugia.

XVIII Quod aliud sit uxor aliut concubina nec error quisquis filiam suam in matri monium tradiderit ei qui habuit concubinā.

XVIIII Quod non sit coniugii duplicatio quando ancilla reiecta uxor adsumitur.

XX Debis qui communione priuantur & si tan non moriuntur.

XXI Debis qui pœnitentiam agere differunt : alicui tar abstinere.

XXII Quod oportet eum qui pro inlicita uenia postat & iam :

XXIII Quod pœnitens nulla negotiationis lucra exercere conuenit.

XXIIII Quod admissam secularem post pœnitentiam reddiri ndebeat

XXV Quod adulescens si urguente periculo pœnitentiam gessit possit uxoris remedio sustineri.

XXVI Quod si quis propositum monachi deseruerit publica
sit satis factione purgandus.

XXVII Quod puellae quaenon coacte uirginitatis propositum
susceperunt peccant sinupserint uel nonnondum
fuerint consecrate.

XXVIII Debis quidubitant utrumbaptisint eosnecesseest baptizari.

XXVIIII Quod eos quisebaptizatos agnoscunt sedinqua professione
nesaum permanus inpositionem suscipiconueniat.

XXX Debisquiconiuuio gentilium & esa immolaticia usisunt.

XXXI Quod semper thessalonicensis antecessores uices apostolice
sedis impleuerit.

XXXII Ut metro politanis sua iura seruentur.

XXXIII Ut a metro politanis nonlaici nec bigami nec uiduarum
maritis sedinreperibiles ordinentur.

XXXIIII Quod subdiaconis carnale conubium denegetur.

XXXV Ut nullus inuitus ordinetur episcopus.

XXXVI Ut metro politanus epyride electo quae est ordinatarus
epi ad the salonicensem pontificem referat.

XXXVII Ut bina per annos singulos episcoporum concilia
celebrentur & si res difficilis emerserit quaenonpossit
thessalonicensis epi terminari. adromanum referatur
antistitem.

XXXVIII Ut si quis epi suam debitam reuerentiam dubitatem maiorem ambitus
causa petierit nonsolum ea obtinere nonpotuerit
sed & sua carere debebit.

XXXVIIII Ut nullus alienum clericum ordinare audeat suo epo
non prebente consensum.

XL. Ut in euo candis prouincialibus episcopis ad thessalonicen
sense pontifice moderatio conseruetur.

XL.I Ut non amplius ab statuto concilii tempore quam dies
XV. remouentur epi & inter eos fuerit aborta contentio
cuncta romano pontifici subgestorum insinuatione pandant.

XL.II Quod debeant feminae quae captas uiris suis alius nupserint
regressis prioribus copulari utrum unusquisque recipiat.

XL.III Quod non uideatur esse culpabilis qui uxorem capta sortatur esse.

XL.IIII Ut siuum de captiuitate regressi uxorum incontinentia
offensio non fuerint & uoluerint eas recipere habeant
liberam facultatem.

XL.V Ut si mulieres aprioresmaritos redire noluerint uelut
inique communione sca priuandae sint.

XL.VI Captiuis terrore uel fame compulsis cibos immolaticios
edere paenitentiae concedenda.

XL.VII Quod hii qui ad iterationem baptismi uelut uel metu
coacti sunt paenitentiae sint subleuandi remedio
itaut senilis & tatis ceterarum quae nec certum habeatur
sollicita consideratione respectus. confirmentur.

XL.VIII Ut hii qui adhereticis baptizati sunt sola sci spi inuocatione.

XL.VIIII Leo episco pis mauris de conseruatione & disciplina
canonum ne indebite & inordinate ad clericatum aliquis
praesumat accedere. TITUL DECRETOR
PAPAE HILARI

I Synodum habitam in basilicam beatae mariae
Ad locatio papehilari in eodem conuentu.

II Et pisaula prima ascani uel uniuersorum episcoporum
ad hilarum papam.

III Et pisola secunda ascani tarra conensis prouintiae

V Subscriptio episcoporum quifuerint insinodo

VI Praeceptum hilari epi adascanium deeadem causam.

TITUL DECRETOR PAPAE SIMPLICII.

I Neliceat inlicitas fieri ordinationes. ordinationibus.

II Simplia adaequitium & seuerum denon pumendis inlicitis.

TITUL DECRETOR PAP FELICIS.

I Constitutio papae felicis africane prouinciae denon rebaptizandis. TITUL DECRETOR PAP GELASI NUMER XXVIII

I Deconstitutis ecclesiasticis protemporis qualitatem moderandis.

II Utubinulla per urgue necessitas constitutapatrum eligant. inuiolata seruentur uelcumdefuerint clerici demonachis.

III Utsiquis delaicis eliguntur adclerum multo sollicitius inhis aequae demonachis dictasunt inquirantur.

IIII Utab episcopis praeceptione papae noue basilicae dedicentur.

V Utnulla praesidia debaptizandis consignandis quaefidelibus exigantur quodsiquis hoc perpetrauerint honoris sui periculo subiacebunt.

VI Utpresbyteri modum debitum seruent. N. xrhisma conficiant. N. signent necpresente quolibet episcopo nisi iubeantur abipso uel orare uelsedere presumant nec acolothum uel subdiaconum faciunt.

VII Similiter utdiaconi mensuram propriam iuxtapatrum decreta custodiant

VIII Quoddiaconi inpresbyterio residere nonpossint necsacri corporis progationem presentibus debent usurpare presbyteris.

VIIII Quod apostolica sedes paternos canones pio studio deuotoq; custodiat.

X Ut praeter paschale tempus & pentecosten nemo
baptizare praesumat. nisi eos tantum quos egri
tudo extrema compulerit .:. celebrare posse temporibus.

XI Presbyterorum & diaconorum ordinationes ceras .:.
celebrari posse temporibus

XII Ut prefixis diebus uirgines consecrentur.

XIII Ut uiduae nouelentur.

XIIII Ut nullus presul uel ecclesiae uel monasterii seruum
aut originarium nolentibus dominis subnomine religioso
defendat honoris & communionis periculum subeaturus
quisquis hoc perpetrare temptauerit

XV Ut cleria nulla ne gena inhonesta nec turpia lucra sectentur.

XVI Ut nemo litteras nesciens uel aliqua parte corporis
imminutus prouehatur ad clerum.

XVII Debiles quiseipsos abscidunt.

XVIII Quod ad clerum criminosi nequeant promoueri & in
clero positi si aliquibus fuerint inuenta flagitiis
a suis officiis arceantur .:. sacra tractare non liceat.

XVIIII Quod demoniis aliisque passionibus inrectas ministeria .:

XX Quod hii quise sacris uirginibus sociant & foedera
incesta comiscant communicare non possint nisi forte
publica paenitentia gesserint.

XXI Quod uiduae ut supradictum est nouelentur & si pro
fessam continentiam proposito mutato calcauerint
ipse prose rationem sint dno reddituare.

XXII Quod secunda coniugia secularibus non negentur.
quibus tamen ad clerum minime uenire concedatur.

XXIII. Ut siquis susceperit ecclesiae propriae desertorem
& in aliqua prouexerit dignitatem utrique sententiae
subiaceant quamcanones adfixerunt

XXIIII Quodsiquis exmonachis aut laicis eligantur addlerum
cumnulla cogit necessitas antiqua ineis debent institutа
seruari quod siprouentur sacra mergati esse ꝑtio
praedio dignitatem abofficio deponantur. Namdantem
& accipientem symonis magicrimen inuoluit.

XXV Desacris locis nouiter institutis quamuis superius dictum
sit hucnunc tamen adicitur ut nulla basilica subdefuncto
constructa nomine dedicetur.

XXVI Quodnefassit femmas sacris altaribus ministrare uelaliquid
exhis quaeuirorum sunt officiis deputata ꝓsumere.

XXVII Quod inunaquaque ecclesia cui epūs ꝑ est tam deredditibus
quamdefidelium oblationibus quattuor debeant fieri
portiones ut una sit epi. alia clericorum tertia pauperū
quarta ecclesiae fabricis applicetur.

XXVIII Quod epūs prbr & diac. aquocumque clerico uelaliter
fuerit accusatus quod aduersus haec constituta fecerit
potest sinedubitatione perclericos sui & cum honoris periculo
episco subiturus sihaec omnia ecclesiae noscendi tacuerit.

TITUL. DECRETORUM PAPAE

I Quodprocpō fungatur ANASTASI NOBIS VIII
legatione dumpropace praecatur ecclesiae.

II Quodnonsit temere iudicandum debis quicum addnimmigrauer

III Utspecialiter inecclesia nomen taceatur acaeii.

VIIII Quod magnopere contentio sit cauenda.

V Ut alexandrinor imperator admoneat adfidem sinceram
& pacem redire catholicam · : obtemper&.

VI Admonetur imperator ut confutuur apostolice sedir :

VII Quod eosquor postdamnationem suam uelbaptizauit uel
ordinauit actuus nulla portio lesioner adtingat.

VIII Quod malibona ministrando sibitantummodo noceant nec
ecclesiae sacramenta commaculent.

TITUL DECRETORUM PA PAE SUMMACHI·NUM·V.

I Suggestio fulgenti archidiaconi ecclesiae romane decon
gregata synodo expraecepto papae simmachi

II Inter locutio papae symmachi utepiscopalis ambitur
radicitus amputetur.

III Sententia synodi ut siquis papa super sede proromano
pontificatu · cuiquam quolibet modofauorem praestare
con uincatur locisui ordine uelcommunione priuetur.

IIII Ut sipapa morte praeuentus nonpotuerit antedesui
successoris electione decernere ut ordinetur antetes quem
cunctus clerus autcerte parsmaior. elegerit.

V Ut siquis ambienter uelfautores ambientium coniuratores
quae prodiderit nonsolum purgator uideatur esse
sifuerit particeps uerum &iam remuneratione digni
simus aestimetur. ITEM TITUL EIUS
DEM CONCILII.

I De praelocutione papae symmachi qui sinodi quistatuta
conlaudant clericorum suorum culpis excessus quod inter
alia &iam propter confractatum inlustris memoriae

basilii a sua communione descuerint.

II Exemplar ipsius constituti synodo recensetur.

III Sententia ipsius synodi quapropter factum constitutum nullius esse momenti decernitur.

IIII Ut nulli apostolicę sedis praesuli possessionem ecclesiae magnam uel parua m in perpetuum liceat alienare uel communicationis obtentu adcuius libet iuris transuertere.

V De domibus ecclesiasticis quaesumt morbibus commutandis.

VI Ut non liceat presbyteris urbis romae titulorum suorum pdia seu quicquid iuris eorum fuerit quolibet alienare commento quiuero hoc agere temptauerit ordinis sui ammissione plectatur.

VII Ut quipetierit praedium ecclesiae & acceperit aut siquis presbyterorum aut diaconorum ne cnon defensorem dicta subscripserit anathemate feriatur.

VIII Ut siquis anathematis poenam paruidixerit & iam documento quo se putat ecclesiae pdium possidere fruatur liceat que cuilibet ecclesiasticę personae uocem contradictionis adferre & eam fructabus praeterita temporis eadem prędia alienata reposcere.

TITUL. DECRETOR PAP HORMISDAE

I Epistolam iustini augu. ad hormisda.

II Exemplar praecum.

III Epistolam hormisdae ad iustinum augustum.

IIII Item ormisdae ad archi mandritem.

TITULUM DECRETOR PAPAE GREGORII IUNIORIS

I Vt nullus audeat praeberteram ducere inconiugio

II Item de diacona.

III Item monacha quam dicanalla appellant

IIII Item de comatre spirtale.

V Item defrater uxorem.

VI Item de nepta.

VII Item de noberca aut nurum.

VIII Item de con subrina.

VIIII Item de probria cognatione uelquam cognatur habuit.

X Ut uiduam nemo furet, muxorem.

XI Item utur gimem nemofuret, muxorem

XII De aruspicibus uelincantatoribus seuphilacteria.

XIII De precepta ecclesiae obser uandum.

XIIII De adriano filio exhilarata.

XV De ephiphania diacona.

XVI Ut nullus audeat ex assensu tribuere.

XVII De coma clericar non rela xandum.

TITVLI

EXPLIC CAP CAN sequent/volumīs

INCIPIVNT

ECCLESIASTICE REGULE SCŌRUM APOSTOLORUM, PROLATAE PER CLEMENTEM ECCLESIAE ROMANAE PONTIFICEM. QUAE EX GRECIS EXEMPLARIBUS IN ORDINE

PRIMO PONUNTUR. QUIBUS
QUAMPLURIMUM QUIDEM
CONSENSUM NON PREBUERE
FACILE. ET TAMEN POSTEA
QUEDAM CONSTITUTA PONTI-
FICUM EX IPSIS CANONIBUS
ADSUMPTA ESSE UIDENTUR.

INCIPIUNT CANONES APOSTOLI
DE ORDINATIONE EPISCOPI.

I EPISCOPUS A DUOBUS
AUT TRIBUS EPISCOPIS ORDINETUR.

De ordinatione praesbiterorum, & diaconorū,
uel cęterorum.

II Prbr̄ ab uno epō ordinetur, & diaconus,
& reliqui clerici; + titulg Nihil aliud in sacrificio,
praeter quod dn̄r statuit offerendum.

III Siquis epr̄ aut prbr̄, praeter ordinationem dn̄i,
alia quaedam in sacrificio offerat super altare,
id est, aut mel, aut lac, aut pro uino sicera
& confecta quaedam, aut uolatilia ~~aut uolatilia~~
aliqua, aut legumina, contra constitutionem
dn̄i faciens; + titulg congruo tempore deponatur; Quae
species ad altare, non ad sacrificium, sed ad bene-
dictionem simplicem debeant exhiberi.

IIII Offerri non liceat aliquid ad altare, praeter noua & spicas,
& uuas, & oleum ad luminaria, & thimiama id est
incensum, tempore quo sęcelebratur oblatio.

QUOD ENQUE IN ECCLESIIS OFFERRI NON POSSUNT AD DOMOS SACERDOTUM A FIDELIBUS DEFERANTUR.

V Reliqua poma omnia addomum. primitiae epō & praesbiteri diriganturnecofferantur maltari; Certum ē. aut quod episcopus & praesbiteri diuidant. & diaconis & reliquis clericis. UT EPS AUT PRBT UXORĒ SUAM QUAMDEBET CASTE REGERE:

VI Epī autprbt axorem. : NON RELINQUAT propriam nequaquam suboptentu religionis abiciat; siuero reicerit. excommunicetur sed riper seruauerit deiciatur. UT SACERDOTES E MINISTRI ALTARIS SAECULARIBUS CURIS ABSTINEANT

VII Epī autprbt autdiaconus nequaquam seculares curas adsumat. sin aliter deiciatur. QUO TEMPORE PASCHA CELEBRETUR.

VIII Siquis epī autprbt audiaconus sempaschediem ante uernale aequinoctium cumiudaeis celebrauerit. abiciatur; QUOD MINISTRI ALIARIS OBLATIONE CELEBRATA DEBEANT COMMUNICARE

VIII Siquis epī autprbt audiaconus uelquilibet exsacerdotali cathalogo facta oblatione. nī communicauerit. autcausam dicat. utrationabilis fuerit ueniam consequatur. aut sinondixerit communione priuetur. tamquam quipopulo causa lesionis extiterit. Danr suspicionem deeo quisacrificauit quodrecte nonobtulerit. QUOD FIDELES LAICI INGREDIENTES ECCLESIAM

COMMUNICARE DEBEANT

X. Omnes fideles qui ingrediuntur ecclesiam & scripturas audiunt ñ autem perseuerant oratione. nec sacram communionem percipiunt. uelut inquietudines ecclesiae commouentes. conuenit communione priuari.

QUOD CUM EXCOMMUNICATIS NON ORANDUM

XI. Si quis cum excommunicato saltum in domo simul orauerit. ipse communione priuetur. QUOD CUM DAMNATIS CLERICIS NON SIT ORANDUM

XII. Si quis cum damnato clerico uelut cum clerico simul orauerit. & ipse damnetur. UT NULLUS FIDELIUM PRAETER COMMENDATITIAS SUSCIPIATUR EPISTOLAS.

XIII. Si quis clericus aut laicus a communione suspensus. seu communicans ad aliam properet ciuitatem. & suscipiatur preter commendaticias litteras. & qui susceperunt & qui susceptus est communione priuentur; Excommunicato uero proteletur ipsa correptio. tamquam qui mentitus sit ecclesiam se reduxerit. UT A EPISCOPIS ALIENA PARROECIA OMNINO PROHIBEATUR

XIIII. Episcopo non licere alienam parroeciam propria relicta per uadere. licet cogatur a plurimis. nisi forte qua rationabilis causa compellat. Tamquam qui possit ibidem constitutis plurimum conferre. & in causa religionis aliquid profecto prospicere; & hoc non a semet ipso pertemptet. sed multorum episcoporum iudicio & maxima supplicatione perficiat. UT CLERICI PROPRIAS ECCLESIAS NON RELINQUANT

XV Siquis prbr̄ aut diaconus aut quilibꝫ de numero clericorū relinquens propriam parroeciam per gr̄a ad alienam. & omino demigrans p̄ter epi. sui conscientiam in aliena parroecia commoretur. Hunc ulterius ministrare non p̄timur. precipuę si uocatus ab epō redire contempserit. In sua inquietudine per seueranś; uerumtamen tamquam laicus ibi communicꝫ; UT EPS QUI CLERICOS ALIERIUS SUSCEPERIT COM MUNIONE PRIUETUR.

XVI Eps uero apud quem memoratus esse confiterit. si contra eos decretam cessationem pro nihilo reps. tans tamquā clericos forte susceperit. uelut magister inquietudinis communione priuetur. QUOD BIGAMI NON ADMITTANTUR AD CLERUM.

XVII. Siquis post baptisma secundis fuerit nuptus copulatus. aut concubinam habuerit. non potest esse non eps. aut prbr̄. aut diaconus. aut prorsus ex numero eorum qui ministerio sacro deseruiunt. QUOD SI QUI UIDUAM UEL EIECTAM AUT MERETRICEM ACCEPERIT. N̄ ADMITTATUR AD CLER̄.

XVIII Siquis uiduam & eiectam acceperit aut meretricem aut ancillam uel aliquam de his quę publicis spectaculis mancipantur. non potest esse eps. aut prbr̄. aut diaconus. aut ex eo numero qui ministerio sacro deseruiunt. QUI DUAS SORORES HABUERIT NON ADMITTATUR AD CLERUM.

XVIIII Quidam inconiugium sororem acceperit uel filiam

patris clericus esse nonpotuerit. CLERICUM FIDEIUSSOREM·ESSE NON POSSE

XX. Clericus fide iussionibus inseruiens abiciatur; QUOD HIQUI NON SPONTE EUNUCHI FACTI SUNT SUCIPIANT AD CLERUM

XXI. Eunuchus siper insidias hominum factus est uel si imper secutione eiussum amputata uirilia uel sita natus est. & est dignus. efficiatur epc. UT SI QUIS EUNUCHIZAUIT CLERICUS NON FIAT

XII Siquis abscidit semetipsum·id est siquis amputauit sibiuirilia nonfiat clericus. quia suus homicida est & dicondicionis inimicus. UT CLERICUS QUIS EUNUCHIZAUIT ABICITUR AD CLERO

XIII· Siquis cumclericus fuerit abscederit semetipsum·omnino damnetur quia suus homicida. UT LAICUS QUIS EUNUCHIZAUIT TRIBUS ANNIS COMMUNIONE PRIUETUR·

XIIII Laicus semetipsum abscidens annis tribus communione priuetur, quia suicidae insidiator extitit. QD EPS AUT PRBT AUT DIAC SI PRO CRIMINIBUS DAMNATI FUERINT MINIME COMMUNIONE PRIUENTUR

XXV Epc autprbt audiac quinfornicatione aut per iurio aut furto captus est deponatur. Nontamen communione priuetur; Dicit enimscriptura· nonmundicabitdns bis mipsum. SIMILITER ET RELIQUI MINISTRI ECCLESIAE·

XXVI Similiter & reliqui ministri ecclesiae huiccondicioni sub iacent. QUI CLRI DEBENT CONIUGIBUS CORPORARI·

XXVII Ip̄ nupt̄s autem quiadclerum prouectus sunt praecipimus· ut si uoluerint uxores accipiant. sedlectores cantores quetantūmodo· qđ epūs aut prbt̄ et diāc peccantes fideles uerberare n̄ debeant·

XX VIII Epm autpriuer byterum· autdiaconum percutientem fideles delinquentes autinfideles inique agentes· & per huiusmodi uolentem timeri deica bofficiosuo praecipimus· quianusquam nos hoc dns docuit; & contrauero ipse cumper cuteretur non reper cutiebat· Cummaledicereetur non maledicebat· Cumpateretur noncōminabatur· qđ officium pristinum omnibus usurpare non debeant·

XX VIIII Siquis epūs autprbt̄ autdiāc depositus iuste superceteris criminib: aut sustinuerit adirectare ministerium dudum sibicommissū· hic abecclesia poenitus abscidatur· qđ non debeant officia ecclesiastica pecuniis obtinere·

XXX Siquis epūs autprbt̄ autdiāc perpecuniam hanc obtinuerit dignitatem· deiciatur & ipse & ordinator eius· & acommunione modis omnibus abscidatur sicut simon magus apetro· ut ecclesia secularipotentia minime perualeat·

XXXI Siquis epūs saecularium potestatibus usus· ecclesiam per ipsos obtineat· deponatur· & segregetur omnes quique illi communicant· de prboqui contēptu epi sui seorsum conuentus congregare temptauerit·

XXXII Siquis prbt̄ contemnens epm suum· seorsum collegerit

& altare aliud erexerit nihil habens quod reprehendat epm incausa pietatis & iustitiae deponatur quasi principatus amator existens; Et enim tyrannus. & ceteri clerici quicumque tali consentiunt. Laici uero segregentur. Haec autem portunam & secundam & tertiam epi obsecrationem fieri conueniat. QUOD CLERICI IOANNITI NON DEBEANT A BALIIS RECIPI.

XX III Si quis prbr aut diac ab episcopo suo segregetur. hunc non licere a balio recipi. sed ab ipso. quem sequestrauerit. nisi forsitan obierit epc ipse quem segregasse cognoscitur.

UT NULLUS EPS PRBT AUT DIAC SINE COMMENDATICIUS SUSCIPIAT EPISTOL

CXX IIII. Nullus episcoporum peregrinorum. aut presbyterorum. aut diaconorum sine commendaticis suscipiatur epistolis. Et cum scripta detulerint discutiantur adtendatur. & ista suscipiatur. Si praedicatores pietatis extiterint. minus necque sint necessaria subministrentur eis. Et ad communionem nullatenus admittantur. quia per subreptionem multa proueniunt.

DE PRIORATU EPISCOPORUM

XXX V Epc gentium singularum scire conuenit. qui inter eos primus habeatur. Quem uelut caput existiment. & nihil amplius praeter eius conscientiam gerant. Quamilla sola singuli quae parochiae propriae. & illis quae sub eas sunt competunt. sed nec ille praeter omnium conscientiam faciat aliquid. Sic enim unanimis erit. & glorificabitur dc per xpm in spu sco.

QUOD NON LICEAT EPO IN ALIENA PROUINCIA CLERICOS ORDINARE.

XXX. VI

Epm̄ nonaudere extraterminos propriosordinationes facere inciuitatibus &uillis quaeilli iure nullo subiectesunt siuero conuictus fuerit hocfecisse praeter eorum conscientiam quiciuitates ipsas &uillas detinent &ipse deponatur. Et quiabillo sunt ordinati. DE ORDINATIS EPISCOPIS NEC RECEPTIS.

XXX VII

Siquis epūs nonsuscepertofficium &curampopuli sibi commissam hiccommunione priuetur quodadusqueconsentiat oboedientiam commodant. Similiter autem &prbt. &diac. siuero perrexerit necreceptus fuerit nonprosua sententia sedpro malitia populi. Ipsequidem maneat epūs. Clericiuero ciuitatis communione priuentur. Quod eruditores inoboedientia populi nonfuerunt. UT BIS IN ANNO CONCILIA CELEBRENTUR.

XXX VIII.

Bis inanno episcoporum concilia celebrentur utinter se inuicem dogmata pietatis explorent &emergentes ecclesiasticas contentiones amoueant. Semel quidem quarta septimana pentecosten. Secundauero duodecimo die mensis hyberneuersi id. ē. iuxta romanus. iiii. id. octb. UT TANTUM CURAM RERUM ECCLESIARUM. EPS HABEAT.

XXX VIIII.

Omnium negotiorum ecclesiasticorum curam epūs habeat. &ea uelutdo contemplante dispensēt necelicet exhis aliquid omnino contingere utparentibus propriis quae desunt condonare. Quodsipauperes sunt tamquampauperibus subministret &neeorum occasione ecclesiae negotia depraedentur. DE DIGNITATE PONTIFICIS

ET QŌ RERUM SUARUM habeat:

XL. Praeerbyteri & diaconi pręter epm̄ nihil agere pertentent. Namdni populus ipsi commissus est. & pro animabus eorum hic reddituros est rationem. Sintautemmanifestę resproprię epi sitamen habę propriae & manifestę dominicę utpotestatem habeat depropriis. Morient epi sicut uoluerit & quibus uoluerit derelinquere nesub occasione ecclesiasticarum rerum. Quae epi esse probantur intereidant. for tassis enim aut uxorem habę & aut filios aut propinquos aut seruos & iustum est hoc apuddm & homines ut nec ecclesia detrimentum patiatur ignoratione rerum pontificis. nec epis uel eius propinqua subopientu ecclesiae proferi bantur & incausas incidant quia deum pertanent. morsque eius miserit male famę subiciatur. QŌ EPS ECCLESIASTICARUM RERU PRO DISPENSATIONE PAUPERŪ HABEAT POTES TATE

XLI. Praecipimus ut in potestate sua epis ecclesiae res habeat. si enim animae hominum praetiosae illis sunt creditae. Multo magis oportet & eum curam pecuniarum gerere. ut aut potestate eius indigentibus omnia dispen sentur. per prbyteros. & diaconos cum amore omnique sollicitudine ministrentur. Ex his autem quae indigę ad suas necessitates & ad peregrinorum fratrum usus & ipse percapiat. ut nihil eis possit omnino deesse. Lex enim dī praecipit ut qui altari deseruiunt de altari pascantur. Quis nec miles stipendiis propriis

contra hostes arma sustollit. qd̄ epūs prbī aut
diāc alearator ebriosus essé debeāt.

XLII Epūs aut prbī aut diāc alee atque ebrietati deseruiens
aut desinat aut certe damnetur. Similiter
clerici et laici si peremanserint
in ea cōmunione priuentur.

XLIII Subdiāc aut lector aut cantor similia faciens aut desinat
aut communione priuetur. similiter & iam laicus
quod epūs prbī aut diāc non debet
usuras accipere.

XLIIII Epūs aut prbī aut diāc usuras a debitoribus exigens aut desinat
aut certe damnetur. qd̄ nō debeat epūs prbī
aut diāc cum hereticis orare.

XLV Epūs prbī & diāc quicum hereticus orauerit tantummodo com
munione priuetur. si uero tamquam laicos hortatus eos
fuerit agere uel orare damnetur. qd̄ nō debeant
hereticor baptismata cōprobari.

XLVI Epm aut prbīm hereticorum suscipientem baptisma damnari
praecipimus quae enim conuentio xpi ad belial aut quepars
fidelium infidele. qd̄ ecclesiae baptismate
denuo baptizari baptizatus non debeat
si non habuerit baptizatus debeat baptizari.

XLVII Epūs aut prbī sicum quisecundum ueritatem habuerit baptisma
denuo baptizauerit. aut si pollutum & impiis nō baptizauerit
deponatur tamquam derident crucem & mortem dni. nec
sacerdotes a falsis sacerdotibus iure discernens.

laicā pollentē suam cōiugē

COMMUNIONE PRIUANTUR

XL VIII. Siquis ducat uxorem propriam depellens alteram uel ab alio dimissam duxerit communione priuetur.

QD INNOMINE SCAE TRINITATIS DE BEATI BAPTIZARI.

XL VIIII. Siquis epc aut prbr iuxta p̄ceptum dni non baptizauerit in nomine patris & filii & spc̄ sc̄i. Sed imtribus sine initio principis aut imtribus filiis aut imtribus paracleti abicatur.

QD N̄ DEBEAT UNA MERSIO IN BAPTISMATE QUASI IN MORTE DN̄I PROUENIRE

L. Siquis epc aut prbr. N̄. trinam mersionem unius mysterii celebr& sed semel mergat in baptismate quod dari uidetur in dn̄i morte. deponatur. Non enim dixit nobis dns in morte mea baptizate sed euntes docete omnes gentes baptizantes eos in nomine patris & filii & spc̄ sc̄i. EXPLICIT

CANON APOSTOLORUM

INCP̄T CONSTITUTIO EIUSDEM NICENI CONC̄L CUM SUBDITIS CAPITULIS SUIS.

Celebratum Sub Siluestro PP. an. Christi 336.

FACTA EST autem haec synodus apud nicheam bithiniae consulatu constantini augusti & licini XIII kalendarum iuliarum quiest apud grecos XVIII dies mensis eorum secundum alexandriam XXXI. Cui placuit ut haec omnia mitterentur ad epm̄ urbis romae siluest: ariū

CREDIMUS in unum dm̄ patrem omnipotentem. omnium uisibilium necnon & inuisibilium factorem & in unum dnm̄ nr̄m ihm̄ xpm̄ filium dei. Natum ex patre

unigenitum hoc ē ex substantia patris. Dm̄ ex dō lumen
ex lumine. Dm̄ uerum ex dō uero. Natum non creatum
homo usion hoc est eiusdem cum patre substantiae per quem
omnia facta sunt caelestia & terrena qui propter nos
homines & propter salutem nram̄ discendit & incar natus ē.
& homo factus passus est & resurrexit tertia die ascendit
in caelum uenturus inde iudicare uiuos & mortuos & spm̄ sm̄.
Eos autem qui dicunt erat tempus quando non erat & prius
quam nasceretur non erat & quia nullus subsistens abur factus ē
aut ex alia substantia uel essentia dicunt esse trepton hoc ē
conuertibilem aut mutabilem filium dī hos anathematizat
catholica & apostolica ecclesia.

INCIPIT PRAEFATIO SS CONCIL

Concilium sacrum uenerandi culmen nuptiis condidit & nobis
congrua frena dedit, ut bene fundatus iusto moderamine
possit; immemorata gerens deiicur ordo regi, pontifices sūmi
ueterum praecepta sequentes. Planius haec monstrat expo
suere sui. Hinc fidei uiae sepandit semita & omnes errorum
damnant dogmata scā uiaq; quisque dī famulus fuerit xpī que
sacerdos; hoc sale conditur dulcia mella fluit. DECANO
CHIS ET QUI SEIPSOS ABSCIDERUNT.

Si quis a medicis per langorem defectus est aut a barbaris
abscisus hi in clero permaneat. Si quis autem se sanus
abscidit hunc & in clero constitutum abstineri conuenit &.
Et deinceps nullum deber & talem promoueri. sicut
autem hoc clar & quod debet quis em hanc affectant
audent quis em & ipsos abscidere dictum sit. sicut

Siceos quos urbarbari aut dominica straverunt.
Inveniuntur autem aliae dissimiliter aliter addendum.
susceptae regula. DE HIS QUI EX GENTILIB:
POST BAPTISMA AD CLERICATUS ORDINEM PROMOVENTUR

II Quo plura aut per necessitatem aut aliis cogentibus hominib: adversus ecclesiasticam factasunt regulam.
ut homines ex gentilitate nuper accedentes ad fidem. et instructos brevi tempore mox ad lavacrum spiritalem perducerent. simulque ut baptizatis sunt ad episcopatum vel presbyterium promoverent. Optime placuit nihil tale de reliquo fieri. Nam et tempore opus est. ei qui catechizatur. et post baptismi probatione quamplurima manifesta est enim apostolica scriptura quae dicat. non neophytum ne in superbiam elatus in iudicium incidat et laqueum diaboli. si vero processu temporis aliquod delictum animae arca personam reperiatur huiusmodi. et ad duobus vel tribus testibus arguatur. clero talis abstinebit.
Si quis autem praeterhac fecerit quasi contra magnum
III concilium se efferens ipse de clericatus honore peridit abitur.
interdictum. DE SUBINTRODUCTIS MULIERIBUS
per omnia magna synodus non. epo. n. prbo. n. diacono
nec alicui omnino quin clero est. licere habere mulierem.
nisi forte matrem aut sororem aut amitam vel eas
tantum personas quae suspitionem effugiunt.
DE HIS QUI AD EPISCOPATUM IN PRO
IIII. VINCIIS PROMOVENTUR.
Epm convenit maxime quidem ab omnibus qui sunt

inprouincia episcopis ordinari · si autemhoc difficile fuerit . autpropter instantem necessitatem autpropter teneris longitudinem · Tributamen omnimodis inidipsum conuenientibus & absentibus quoque parimodo decernentibus & per scripta consentientibus tuncordinatio celebretur. firmitas autem eorum quaegeruntur per unamquãque prouinciam metro politano tribuatur epõ.

DE EXCOMMUNICATIS

V Debis quicommunione priuentur seuexclero seuexlaico ordine abepiscopis per unamquamque prouinciam sententiam regulariter obtineat · Uthii qui abiciuntur ab aliis nonrecipiantur. Requirantur autem nepusillanimitate autcontentione uel alio quolibet epi uicio uidentur acongregatione seclusus. uthoc ergo detentum inquiratur beneplacuit omnissingulis per unam quamque prouinciam bis in anno concilia celebrari · utcommuniter omnibus simul episcopis congregatis prouinciae discutiantur huiusmodi quaestiones & sicquisuo peccauerit euidenter epõ excommunicata rationabiliter abomnibus extimentur usquequo uelincommuni uelepõ placeat humaniorem protulibus ferre sententiam. Conciliauero celebrentur unumquidem antequadragesima paschae · Utomnidis sensione sublata munus offeratur dõ purissimum · secundũ uero circatempus autumni.

DE PRIUILEGIIS QUAEQUIBUSDAMCIUITATIBUS. COMPETUNT

VI Antiqua consuetudo seruetur. per egyptum libyam & pentapolim · ita utalexandrinus

epſ horum omnium habeat poteſtatem . Quia & urbis rome.
epo paralismos eſt. similiter autem & apud antiochiam
ceteras q: prouincias ſuas priuilegia ſeruentur eccleſiis.
Illud autem generaliter clarum eſt. Quod ſiquis preter
ſententiam metropolitani. fuerit factus epiſcopus.
hunc magna ſynodus definiuit epm eſſe non oportere.
ſin autem communi cunctorum decreto rationabili & ſe
cundum regulam eccleſiaſticam conprobato duo aut tres
propter contentiones proprias contradicunt obtineat
ſententia plurimorum. DE DE POTESTATE
DE STHIERO SOLYMARU

VII Quia conſuetudo optinuit & antiqua traditio. ut epiſ
honoretur habeat honoris conſequentiam ſalua
metro poli. propria dignitate. DE HIS QUI
DICUNTUR CATHAROR. ID. EST MUNDI.

VIII Dehiſqui ſe cognominant catharos id eſt mundos ſi aliquando
uenerint ad eccleſiam catholicam placuit ſco & magno
concilio. Ut impoſitionem manus accipientes ſic in clero
permaneant. Haec autem prae omnibus eos ſcripta
conuenit profiteri. quod catholicae & apoſtolicae eccleſiae
dogmata ſuſcipiant & ſequantur. Id eſt & bigamis ſe com
municare. Et hiſqui in perſecutione prolapſi ſunt erga
quos & ſpatia conſtituta ſunt & tempora diffinita. Ita
ut eccleſiae catholicae & apoſtolicae placita ſequantur
in omnibus ubicumque uero ſiue in ciuitatibus ipſi ſoli
reppera fuerint ordinati. Qui inueniuntur in clero
in eodem habitu perſeuerent. ubi autem catholicae

ecclesiae epō uelprerbytero constituto quidam exillis aduenium. Certum ē. quod epī ecclesiae habebat epi dignitatem. His autem quinominantur apudeos epī honorē prerbyterii possidebit. Nisiforte placuerit epō nominiseum honore censeri. siuerohoc ei minimeplacuerit prouidebitei aut cor episcopatus aut prerbyterii locum utanclero prorsus esse uideatur. Neinunaciuitate duo epi probentur existere. DE HIS QUI AD HONOREM PRESBYTERII SINE EXAMINE PROMOTI SUNT

VIIII. Siqui praerbyteri sineexamine sunt promoti uelcum discuterentur peccata sua confessisunt. Ethominescontra canonem commoti manus confessis imponere temptauerunt talesregula non admittit. Quiaquodinreprehensibile est catholica defendit ecclesia. DE HIS QUI IN PERSECUTIONIBUS NEGLIGENTER EI PROMODUM IN CLERO PROMOTI SUNT.

X Quicumque delapsi sunt adordinem cleri promotisunt per ignorantiam uelper ordinantium dissimulationem hoc ecclesiae facto nonpreiudicat regulae cognita namque deponuntur. DE LAICIS QUI NEGLIGENTER

XI Debis quipraeter necessitatem praeuaricatisunt. autpreter ablationem facultatum autpreter periculum uel aliquid huiusmodi quodfactum ē. subtyranni deciani. Placuit synodo quamuis humanitate probentur. Indignamen est beniuolentiam commodari. Quicumque ergo uenienter penitudinem gerunt triburannis. fideles inter audientes habeantur. & sex annis omni cō tricione deleant.

Quibus autem annis sine obbatione populo oratione communicent. DE HIS QUI ABRENUNCIA UERUNT INTEGRE AD SECULUM.

XII Quicumque uocati per gratiam. : SUNT RIGRESSI primum quidem impetum monstrauerunt. Deponentes malitiae cingulum postmodum ad proprium uomitum sunt relapsi. Ita utquidam & pecuniae tribuerunt & beneficium militiam repeterent. Hi decim annis post trienni tempus quo inter audientes erunt in afflictione permaneant. Sed in his omnibus propositum & speciem paenitentiae conuenit explorare. Quot quot enim metu & lacrimis atque patientia uel bonis operibus reburipsis conuersionem suam. non simulationem demonstrant. Hi definitum tempus audtionem implentes. Tum demum fidelibus oratione communicent. postmodum uero licebit epo de his aliquid humanius cogitare quicumque uero indifferenter tulerit & habitum introeundi ecclesiam sibi arbitrata sunt ad conuersionem posse sufficere. hi definitum modis omnibus tempus impleant. DE HIS QUI COMMUNIONE ET OPERIS MORTIS EXPOSCUNT.

XIII. De his quia ad exitum ueniunt & iam nunc lex antiqua regularis q: seruabitur. Ita ut siquis egredtur e corpore ultimo & necessario uiatico minime priuetur. Quod si disperatus & consecutus communionem oblationis quae par ta cepit factus iterum conualuerit. sit inter eos qui communionem orationis. Tantummodo consequuntur generaliter autem omnicuilibet exitum posito & poscenti sibi communionis

gratiam tribui epī probabiliter ex oblatione dare debebit.

XIIII. DE CATECUMINIS LAPSIS

Decathecuminis scō & magno conalio placuit utriusq; annis sint inter audientes tantummodo posthaec autem cum cathecuminis orent. QUOD NON OPORTET DE MIGRARI.

XV

Propter multum perturbationem & seditiones quae fiunt placuit consuetudinem omnimodis amputari. Quae pter regulam inquibusdam partibus uidetur amissa. Ita ut de ciuitate ad ciuitatem. non epī nonprbī. non diaé transferatur. Siquis autem post diffinitionem scī & magni concilii. tale quid agere temptauerit & sehuiusc emodi negotia mancipauit. hoc factum pro- sus irritum ducatur & restituatur ecclesiae cui fuit epūs aut prbr aut diaé ordinatus. DE HIS QUI IN ECCLESIIS

XVI. INQUIBUS PROUECTIS MINIME PERDURARE

Quicumque temere ac periculose neque timorem dī prae oculis habentes nec agnoscentes ecclesiasticam regulam. Discedunt ab ecclesia prbi aut diaconi uel quicumque sub regula prorsus existunt. Hi nequaquam debent in alium ecclesiam recipi sed omnem necessitatem conuenit illis imponi. ut ad suas parroetias reuertantur quod si non fecerint oportet eos communione priuari. Siquis autem ad alium pertinentem audacter inuadere & in sua ecclesia ordinare temptauerit non consentiente epō a quo discessit is qui regulae mancipatur ordinatio huiusc emodi irrita conprobetur. DE CLERICIS USURAS

ACCIPIENTIBUS.

XVII Quoniam multi subreguli confratres auaritiam & turbia lucra sectantur. Oblitique diuine scripturae dicentes quipecuniam suam nondedit adusuram mutuum dantes centesimos exigunt iuste censuit sca & magna synodus. Utsiquis inuentus fuerit difinitionem usuras accipiens aut adeximuen tionem aliqua quolibe modo negocium transiens aut hemiolia id est sexclupla exiens. uel aliquid tale prorsus excogitans turpi lucri gratia deiciatur a clero & alienus existat aregula.

DE PRIUILEGIIS PRESBYTERORUM

XVIII Per uenit ad scm magnum queconcilium quorinquibusdam locis & contratibus praesbyteris gratiam sacre communionis diaconi porrigant quodnecregulę necconsuetudo tradidit. Utabhisquipotestatem nonhabent offerendi. Illiqui offer- N. B.
xpi corpus accipiant necnon & illud innotuit quod quidam diaconi anteepiscopos sacraoblata contingant Haecigitur omnia resecentur & insua diaconi mensura permaneant. Scientes quodepiscoporum quidem ministrisunt inferiores autem prbis habeantur per ordinem ergo post presbyteros gratiam sacrecommunionis accipiant Aut epo eis aut presbytero porrigente sednec sedere inmedio presbyterorū diaconis liceat. Quia sihoc fiat praeter regulam & ordinem probatur existere. siquis autem & iam post has definitiones oboedire noluerit aministerio cessare debebit.

DE HIS QUI A PAULO SAMOSATENO AD ADECCLESIAM UENIUNT

XVIIII Depaulianistas adecclesiam catholicam confugientibus.

Definitio prolata est utbaptizentur omnimodis. Siqui autemdebis pretertto tempore indero fuerint siquidem immaculati &inreprehensibiles apparuerint baptizati ordinentur abepō ecclesiae catholicae. Quodsidiscussio incongruos eos inuenerit abicatales conuenit&. Similiter autem. &diaconissis. &omninodebis quisub regula uersantur. haecforma seruabitur. Memnimus autem diaconissis quaeneodem habitu esse probantur. quod nonhabeant manus impositionem. Etideo modis omnibus eas inter laicos deputari.

⊙C℘LECTENDOGENU.

XX

Quōm sunt quidam indie dominico genuflectentes &in diebus pente costes. utomnia inuniversis locis consonanter observentur. Placuit scō concilio ſtanterdnō uotapersoluere.

EXPLICIUNTCANONES.CCCXVIII.

318 Pp.

Etsub scripserunt quineodem concilio conuenerunt.

Osius epūs ciuitatis. cordubensis prouinciae spaniae dixit. Itacredo sicut superius scriptum est. uictor &uincentius prbi urbis rome sub scripserunt prouincia egypti.

INCIPREGVLAE IANCYRANICONCILIO. ISTAERECVLAEPRIORES

quidem suntnicenis. sed ideo nicene priusscripte sunt propter auctoritatem eiusdem magni sc̄i quiaconcilii congregata apudnicenam. DEPRAESBYTERISQUIMMOLAVERUNT TEMP̄PRPERSECUTIONIS

Praesbyteros immolantes &ceterum luctamen ad eunter. sihocnonper inlusionem aliquam sedexueritate fecerunt. Nec anteparenter &affectanter atque suadenter ut examentur quidemtormentar aptari. sedhis usitatumtum &habitu subici. hosplacuit honorem quidem retinere propriae sedis. Offerre uero aut alloqui populum automnino sacerdotalibus fungi officiis nonlicere. DEDIACONIS QUIMMOLAVERUNT.

III. Diaconi similiter quimmolauerunt honorem quidem habeant cessent uero abomni sacromministerio siue apane siue acalice offerendo uelpredicando. Quod siquidem episcoporum consciu sunt laboris eorum &humilitatis &mansuetudinis &uoluerinteis aliquid ampliusattribuere uel adimere faciens ipsis erit potestas. DEHISQUIEXFUGACONPHENSIS. ETPERUIMPAGANIRITUSALIQUIDPERTULERUNT.

III Qui fugientes conphensi sunt uel ado mefacor: tradi uel
adempti facultatibus sui fanuere tormenta aut in custo
diam trusi proclamauerunt se xpianos esse. & eousque ad
fatica sunt aut manus eorum conphendentes uolentes adtraherent.
& funefas sacrificii ammouerent. Nulla liquid pollutu cibi
per necessitatem sume recogerentur. Confitentes iugiter se
& luctum rei quae contigit incessabiliter ostendentes. Omni
deiectione & habitu & humilitate utq; hos uelut ex tradi lectum
confitutus a communionis gratia nouetari. si uero prohibiti
ab aliquibus propter ampliorem cautellam. uel propter
quorundam ignorantiam fictum recipiantur. Hoc autem
similiter & de clerici & de ceteris laici observare conuenit.
Perquisitum est autem & illud si possunt & iam laici qui in his
necessitates & in gustias inciderunt ad clericatus ordinem
promoueri. Placuit ergo & hoc tam quam quinihil peccauerint
si & p̄cedentium eorum uita probabilis sit ad hoc officium pueni.

DE HIS QUI DIVERSIS CAUSIS GENTILITATIS RITUS ALIQUID PEREGERUNT

IIII De his qui sacrificare coacti sunt insuper & cenauerunt
in idolio. Quicumque eorum cum ducerentur lectores habiti
fuerunt & ue famentis pretiosioribus usi sunt. Et preparate
cene indifferenter partaque per exteriorum. Placuit eos inter
audientes uno anno constitui succumbere uero tribus annis. In
oratione autem communicare biennio. & tunc ad perfectionis
gratiam peruenire. Quotquot autem ascenderunt templa

uestę lugubri & recumbentes per omne tempus fleuere discubitus. Si conpleuerint paenitentiam trienni temporis sine oblatione susapiantur. Si autem non manducauer biennio subiecta paenitentiae. Tertio autem anno sine oblatione communicent ut perfectionem quadriennio con sequantur. Poener epi autem erit potestas modum conuer sionis eorum probantes uel humanius ergaeos agere uel amplius tempus adicere. Ante omnia uero pcedens eorum uita & posteriora inquiratur & ita eis impertiatur humanitas. O E b i s quitimore ritus gentili um pere gerunt

V Debis quiminus tantum cessa rerunt poenarum aut priuatione facultatum territa. Aut demigratione sacrificauerunt & actenus paenitudinis neglegenter neque conuersi. Num huius concilii tempore sem& obtulerunt conuersionis sue consilia capientes. Placuit usque admagnum diem eos inter audientes suscipi. Et post magnum diem triennio poenitentiam agere. Et post modum duobus annis sine oblatione communicare. Et tunc demum sex annis completis ad perfectionis gratiam peruenire. Si uero quidam ante hanc synodum susceptas ad paenitentiam ex illo tempore initium eis sexennii computetur. Si quod autem periculum uel mortis exspectatio. aut ex infirmitate aut ex aliqua occasione contigerit. His subdistinctione statuta communio non negetur. O e b i s qui in locis idolorum omnia ou cauerunt

VI. Debis qui fefas diebus gentilium in memoras eorum locis conuiuia celebrarunt. Cybosque proprios deferentes ibidem comederunt. placuit post penitentiam bienni eos suscipi. utrum uero cum oblatione singuli episcoporum probanter uitam eorum & singulos actus examinent.

DE HIS QUI FREQUENTER IDOLIS IMMOLAUERUNT.

VII. Hi qui secundo & tertio sacrificauerunt coacti. Quattuor annis penitentiae subiciantur. Duobus autem annis alios sine oblatione communicent. Et septimo anno perfectae recipiantur.

DE HIS QUI ETIAM SACRIFICANDI CAUSAS ADTULERUNT

VIII. Quot quot autem non solum ipsi deuiauerunt sed & alios inferre coegerunt & compulerunt & compulerunt fratres & causas p̄buerunt ut cogerentur. hi per triennium quidem locum inter audientes accipiant. per aliud uero sexennium poenitentiae subiciantur. Et tertio & alio anno communionem sine oblatione percipiant. ut per fectionem expleto decennio consequantur. Inter haec autem & eorum uita pensanda est.

DE DIACONIS QUI TEMPORE ORDINATIONIS DE NUPTIIS AD TESTATI SUNT

VIIII. Diaconi quicumque ordinantur mi pra ordinatione protestati sunt & dixerunt uelle se coniugio copulari. Quia sic manere non possunt. hi si post modum uxores duxerint in ministerio maneant propter ea quod eis ep̄s licentiam dederit. Quicumque sane tacuerunt & susceperunt.

manus impositionem professi continentiam · &postea
nuptus obligatus sint amministerio cessare debebebunt.

DE DISPONSATIS PUELLIS ET ABALIIS CORRUPTIS

X De sponsatas puellas &post abalius raptas. placuit erui
& eis reddi quibus ante fuerant desponsate &iam sicis
raptoribus uis inlata confateris. DE HIS QUI
EUM ESSENT CATHECUMINI
IDOLIS IMMOLAUERUNT.

XI Eos qui antebaptisma sacrificauerunt idolis &postea
baptisma consecutus sunt. placuit adordinem prouehi
quod probentur ablui. QUOD NONO POR
TET CHOREPS CLRS ORDI
NARE NISI IN ACRIS ET TABULIS.

XII Chor epi nonlicer& praesbyteros autdiaconos ordinare.
sednec prbis ciuitatis sinepraecepto epi uellitteris
inunaquaque parroecia aliquid agere. DE HIS
QUI AES UM CARNIUM INCLERO
CONSTITUTI DEFFUGIUNT

XIII Hi quinclero sunt praesbyteri &diaconi &acarnibus
abstanent. placuit eas quidem contangere &ita soluerint
contanere. quodsi tantum eas abominantur utnec olera
quaecum eis coquuntur. exitiamen. comedenda tamquam
nonconsentientes regule ab ordine cessare debebunt.

DE REBUS ECCLESIASTICIS TEMPORIS TRACTIS QUO

IPSE ECCLESIAE UIDU ANTUR EPISCOPIS.

XIIII. Debir quae pertinent adecclesiam quaecumque cumnonesse epi presbyteri uendiderunt. placuit rescisso contractu ad iura ecclesiastica reuocari. Iniudicio autem erit epi si preciu debeat recipi necne quaplerumque rerum distractarum redditur ampliur summam pro pretio dato reddiderit. DE HIS QUI FORNICANTUR

INRATIONABILITER. ID EST QUI MISCENTUR

FICORIBUS AUCUM MASCULIS POLLUUNTUR

XV. Debir quinrationabiliter uersatisunt siue uersantur. Quotquot ante uicesimum annum tale crimen commisserint quindecim annis exactis inpenitentia communione mereantur orationum. Deinde quinquennio inhac communione duranter. Tunc demum oblationis sacramenta contingant. Discutiatur autem &uita eorum qualis tempore poenitudinis extiterit. &ita misericordia consequantur. Quod si inexplebiliter his hoc esse criminibus adagendam poenitentiam prolixius tempus insumant. Quotquot autem peracta uiginti annorum aetate &uxores habentes hocpeccato prolapsisunt. uigi quinq: annis poenitudinem gerentes incommunionem suscipiantur orationum. Inquaquinquennio perduranter. Tunc demum oblationis sacramenta percipiant. Quod siqui &uxores habentes &transcendentes quinquagesimum annum aetatis ita deliquerint adexitum uitae communionis.

gratiam consequantur. DE HIS QUI IN PRECEDEN
TIBUS MASCULOS AUT OLIM POLLUTI SUNT
AUT ACTENUS HOC CRIMINE TABESCUNT.

XVI. Eos qui matrimonia bene uixerunt & lepra miusta criminis
alios polluerunt praecepit sca synodus inter eos orare
qui spu periditantur immundo. DE HIS QUI AD
EPISCOPATUM PROMOTI SUNT NEC RECEPTI.

XVII. Siqui epi ordinati sunt nec recepti a illa parroecia
in qua fuerant denominati uoluerint q: aliae occupare
parroecias. & cum pusillibus earum inferre sedtaonem ad
uersus eos excitando hoc abica placuit quot si uoluerint
imprae byterii ordine ubi prius fuerint. Ut pr by resedere
non abiciantur propria dignitate. si autem sedtaonem
commouent bis idem confratribus episcopis. Praeter byterii quoq:
honor talibus auferatur fiant que damnatione notabiles.
DE HIS QUI VIRGINITATEM PROFESSI SUNT
ET DE HIS QUAE SUB SORORIS HABITU CUM
ALIQUIBUS COHABITARE NON TIMENT.

XVIII. Quot quot uirginitatem promittens irritam faciunt
sponsionem inter bigamos censeantur. Uirginem autem
quae conuenium cum aliquibus tamquam sororem habitare
prohibemus. DE HIS QUI ADULTERAS HABENT UXORES
VEL SEIPSI ADULTERI CONPROBANTUR.

XVIIII. Si cuius uxor adultera fuerit uel seipse adulterium
commiserit septem annorum poenitentia oportet eum
per fectionem consequi secundos profanos gradus.

DE HIS QUI PARIOS SUOS EXFORNICATIONE DIVERSIS MODIS INTERIMUNT

XX. De mulieribus quifornicantur & partos suos necant. uelque agunt secum. Ut utero conceptos excutiant. Antiqua quidam definitio usque adextremum uitę eas ab ecclesia remouet. humanius autem nuncdefinimus. ut eis decem annorumtempus secundum praefixos gradus poenitentiae largiamur. De homicidiis

XXI Qui uoluntariae homicidium fecerint paenitentiae quidem iugiter se summittant. perfectionem uero arcanae uitae extremum consequantur. De his quinon sponte homicidium commiserunt.

XXII. De homicidiis non sponte commissis prior quidem definitio post septemnem pœnitentiam perfectionem consequi pœnit. secundauero quinquennii tempus explere. De his quidiuinationes expetunt.

XXIII. Quidiuinationes expetunt & more gentilium subsequuntur. aut indomus suas huius cemodi homines intro ducunt. ex quirendi aliquid artemalefica aut expiandi causa subregula quinquennii iaceant secundum gradus pœnitentiae definitos. De his qui uirginum corruptionibus consciisunt.

XXIIII. Quidam sponsam habens sororem eius uiolauit & grauidam reddidit. postmodum desponsatam sibi duxit uxorem illa uero quae corrupta est laqueo se peremit. huiqui fuerunt conscii post decennem satisfactionem iussisunt.

suscipi secundum gradus paenitentiae constituos.

ET SUBSCRIPSERUNT·XVIIII·
EPISCOPI QUI IN EODEM CONCILIO CONVENERUNT.

VITALIS ANTIOCHENUS.
Marcellus. anquiranus. Atricolanus. cesariensis.
Lupus. detarso. Basilius. amnensis. Filadelfius.
elo politanus. Eustolus. nicomedensis. Heraclius.
zelonensis. Petrus. Iconensis. Nunechius. Laodicensis.
Sergius. anthiochensis. Epidaurius. pisidiensis.
Narcissus. pergensis. Leontius. nerodianensis.
Longinus. dicasionensis. Acseon. alfios. Selaos. germanos.

EXPLICIUNT CANONES CONCILII. ANCYRANI.

INCIPIUNT CANONES CONCIL
NEOCESA
ARIENSE.

INCIP REGULAE PROLATAE
in synodo neocesariensi numero. XIIII. & haec regulae
poscar quidem probanter esse quae apud ancyrum uel
cesaream exposite sunt. sednicenis anteriores reperiuntur.

DE PRESBYS QUI UXORES ACCEPER
UEL FORNICARIIS UNT.

Praebyter si uxorem acciperit abordine deponatur.
si uero fornicatus fuerit aut adulterium perpetrauerit
ampliur pellidebit & adpenitentiam redigi.

DE HIS QUAE DUOBUS FRATRIB:
NUPSERINT UEL QUI DUAS SORORES
UXORES ACCEPERINT

II Mulier si duobus fratribus nupserit abiciatur usque ad mortem. Uerumtamen in exitum propter misericordiam si promiserit quod facta in colomis huius communionis uinculo dissoluat fructum paenitentiae consequatur. Quod si defecerit mulier autem in talibus nuptiis difficilis erit paenitentiae munus permanenti.

DE DUOBUS LIBIS.

III De his quam plurimas nuptias inciderit tempus quidem profinitum manifestum est sed conuersatio eorum et fides tempus abbreuiat. DE HIS QUI PRO PONENTES FORNICARI DE CANTUR

IIII Si quis mulierem concupiscens proposuerit tum ea cancubere et cogitatio eius non peruenerit ad effectum apparet quod a gratia liberatus sit. DE CAUE DE CUMINIS PECCANTIBUS.

V Cate cuminus si ingrediatur ecclesiam et mordineorum quinstruuntur adsistat. Hi autem deprehensi fuerit peccans siquidem genu flectat audiat uti non deinquat ulterius si uero et audiens peccauerit expellatur.

DE CAUE DE CUMINA PREGNANTE

VI Graudam oporte baptizari quando uoluerit nihil enim in hoc quae parit nascente communicat. Propter quod unius cuiusque suum propositum in confessione declaretur.

QUOD NON OPORTEAT INBIGAMINUPTIIS ORARE ET

Praeter byterum innuptis bigami prandere non conuenit.

Quia cumpoenitentia bigamus egeat · Quisert prbt qui
propter conuiuium talibus nuptiis possit prebere consensum.

DE HIS QUI MULIERIBUS ADULTERIS IUNCTI SUNT.

II Mulier cuiusdam adulterata Laici confutata sicuidenter
arguatur. Talis administerium cleri uenire nonpotterit
Si uero post ordinationem adulterata fuerit dimittere eam
conuenit · Quodsi cumilla cumuixerit ministerium sibi com
missum optinere nonpoterit. DE HIS QUI AD
PRAESBYTERIUM PROMOUENTUR ET ANTEA
ORDINATIONEM PECCATO R SIBI CONSCIIS.

IIII Praesbiter sip occupatus corporali peccato proueatur.
& confessus fuerit dese quod ante ordinationem deliquerit
oblata nonconsecr& manens inreliquis officiis propter
studium bonum · Nampeccata reliqua plerique dixerunt ·
per manus impositionem posse dimitti · Quod si dese nonfuerit
ipse confessus & argui manifeste nequiuerit potestatis suae
iudicio delinquatur. DE DIACONIS SIMILITER

X Simlimodo & diaconus si eodem peccato subcumbuerit
ab ordine ministerii subtrahatur. QUOMODO PRYB
CONGREGATIO ORDINARI

XI Prbt ante tricesimum ętatisue annum nullatenus ordinetur
Licet ualde sit dignus sed hoc tempus obseruet · Namdnsm
tricesimo aetatisuae annobaptizatus est & sic coepit docere.

DE HIS QUI IN EGRITUDINE BAPTISMA CONSECUNTUR

XII Siquis in egritudine fuerit baptizatus ad honorem prbi nonpotest promoueri· quia non exposito fidei reus sed exnecessitate discendit nisi forte propter sequentes studium eius &fidem atque hominum raritatem talis possit admitti·

DE PRAESBYTERIS AGRORUM

XIII Praesbyteri ruris in ecclesia ciuitatis epō praesente uelprbis urbis ipsius offerre nonpossunt nec panem sanctificatum dare calicem que porrigere· si uero absentes hi fuerint &addandam orationem uocentur solidare debebunt· Chor epi quoque ad exemplum quidem &formam septuaginta uidentur esse· Utcum comministri autem propter studium quodergapauperes exhibent honorantur·

DE NUMERO CERICO DIACONORUM

XIIII Diaconi septem debent esse iuxta regulam luc& &ualde magna sit ciuitas· Idipsum autem &actum apostolorum liber insinuat· Conuenerē autem in unum sci &uenerabile epi in urbe ceruie idest· Uitalis· ualentinus· Germanus· gerontius· Gregorius· narcissus· Alfius· longinus· heraclius· sanctus· Basilius· salominus· Leontius· redus· Amfion· dicatius· Stephanus· heraus· Lupus· ET CETERI QUI STATUERUNT SUPERIORA SCRIPTA·

INCIP SYNODOS SCA NGRGN SIS PRAGFATIO

Gangrense Concilium Celebratum Gangris Vrbe Paphlagoniæ A°. CCCXXXVj. contra Monachum Arianū Eustathium. Vid. Baron.

Dominis honorabilibus consacerdotibus in armenia constitutis episcopis quorum nomina super sunt scripta. & conuenerunt in gangrense concilio in dño salutem. Quō conuenit sca synodus episcoporum in gangrensem ecclesiam. propter quasdam ecclesiasticas necessarias causas inquirendas. & ea quae secundum eu stasium gesta sunt dinoscenda. Inuenit multa fieri indecenter ab his qui hunc eundem eustasium sicut innecessario statuit palam factis omnibus imputare uniuersa quae ab eodem mala commissa sunt. Declarandum ē enim hos eosdem nuptias accusare quod nullus inconiugali positus gradu spem habeat apud dm. unde factum ē ut multe mulieres relictis propriis uiris. & uiri uxoribus desertis uinculū coniugale dissoluerunt. Continentiam professionem quamcū retinere non possent adulteria commiserunt. Inuentae sunt enim dissensiones ac separationes. dominicis ecclesiis dī docere. Id ē. & dominationes ecclesiasticas. & ea quae in ecclesiis agantur debere contemni. Priuatis conuenticulis statutis atque adimitationem eorum quae in domodi agantur omnia presumere celebrare. Adhuc & iam uetabus communibus spacijs nouos & iam & insolitos habitos ad sum sisse. Primitias quoque fructuum & oblationes eorum quas ueterum institutio tribuit sibi met uindicasse. Id est propria ratiocinatione doctrine tamquam sanctis sibi cas offerri debere. Apud se & inter se dispensanda. seruos a domini recedentes & per hanc in ulteriorem regionis dominos contempsisse. Mulieres p̄ter consuetudinem

& sui sexus ornatum · haecse iustificari credentes uirilem
habitum usum coepisse · pluresque occasione religionis tonsas
genuini · Decoris comas penitus computasse · Ieunia quaem ecclesia
praedicantur contemnenda adseruisse · Nonnullos eorum & iam
cybos carnium tamquam inlicitos reputasse · Indomibus con
iugatorum nec orationes quidam celebrari per sua sisse inutilem
ut easdem fieri uetent · Oblationes indomibus factas minime com
municandum esse decernant · Praesbyteros qui matrimonia
contraxerunt sperni debere nec sacramenta quae ab eis conficiuntur
adtangi · Loca sc̄orum martyrum uel basilicas contemnere · & om̄s
qui illuc conueniunt reprehendere · Diuites fideles qui non
omnibus renuntiant quae possident spem apud dm̄ non habere
& multa alia quae enumerari nulli possibile est singulos quoque
eorum pro arbitrio suo constituere · Unusquisque eorum per tales
institutiones ab ecclesia sacro canone recedentes · Tamquam
proprias leges sibi m& condidisse · Nec communes his omnibus
& una sententia est · singuli enim prouidetur & libe& ad
accusationem ecclesiae nitendo · tamquam rector non sit uel
addit decreta uel minuit · Propter ea ergo coactum est hoc con
cilium in gangrensem ecclesiam habitum canones istos exponere
quibus probantur nememorata essent extra ecclesiam · Quod
si per paenitentiam condemnauerint haec omnia quae male
senserunt tamquam a se non bene probata acceptabiles faciunt ·
Adque adeos singula quae debent condemnare · synodus credidit
exponenda · Quod si quis non renunciauerit haec quae hodie
constituta sunt tamquam heretici cui & anathe matizatus & idem
natus abiciatur · & erit non solum excommunicatus uerum & iam

& abecclesia habeatur extorris donec depcetur epc. & de
uniuersis quae poeneeos deprehense atque detectae sunt prouidere
quae horum susceperit obseruandum. INCIPIUNT
REGULAE GANGRENSES.

QUAE POST NICENUM CONCILIUM EXPOSITAE SUNT NUM XX.

DE HIS QUI NUPTIIS EXECRANT.

I. SIQUIS UITUPERAT NUPTIAS
& dormientem cum uiro suo fidelem ac religiosam
detestatur aut culpabiles estimat uelut qui in regnum dei
introire non possint anathema sit. DE HIS QUI
ABOMINANTUR EOS QUI CARNIBUS UESCUNTUR.

II. Siquis carnes edentem praeter sanguinem & idolis
immolatum & suffocatum cum religione & fide condemnat.
uelut spem propter huiusmodi perceptionem non habentem
anathema sit. DE SERUIS QUI UNDE QUE
FAMULATUS ABICIUNT XPI
ANITATIS OBTENTU.

Siquis seruum praetextu diuini cultus doceat dominum con
temnere proprium ut discedat abeius obsequio nec ei cum bene
uolentia & omni honore deseruiat anathema sit. DE PRES
BYTERIS QUI HABENT CONIUGIA

Quicumque discernit a presbytero qui uxorem habuit quod
non oporteat eo ministrante de oblatione percipere anathema sit.
DE HIS QUI ECCLESIAE CONUENTUS
SPERNENDOS EXISTIMANT.

Siquis doceat domum dei contemptibilem esse & conuentus qui
in ea celebrantur anathema sit.

De his qui ecclesiastica ministeria p̄ ecclesiā pagunt

VI. Siquis extra ecclesiam seorsum conuentus celebrat. & despiciens ecclesiam eaquae sunt ecclesiae uoluerit usurpare non conueniente prbo iuxta decretum epi. anathema sit.

De fructuum oblationib: quae ministris ecclesiae conferuntur.

VII. Siquis oblationes ecclesiae extra ecclesiam accipere uel dare uoluerit p̄ter conscientiam epi. uel eius cui huius cemodi officia commissa sunt. Nec cum eius uoluerit agere consilio. anathema sit.

De his qui inopibus pauperu. conferunt.

VIII. Siquis dederit uel acceperit oblata preter epm uel eum qui constituerit abeo addispensandam misericordiam pauperibus & quidat & qui accipit anathema sit. De his qui in uirginitate continentia quę ersisti

VIIII. Quicumque uirginitatem custodiens aut continentiae studens uelut orescens nuptias temerat. Nec propter hoc quod bonum & sem est nomen uirginitatis adsumit. anathema sit.

De his qui p̄ uirginitate superbiunt.

X. Siquis exhibens uirginitate propter dnm seruatam extollitur aduersum coniugatos. anathema sit. De his qui agapas. ē. passiones pauperum risui deputant.

XI. Siquis despicit eos qui fideliter agapas id. ē. communia pauperib: exhibent. & propter honorem dni conuocant frs & noluerit communicare huiuscemodi uocationibus p̄ar uipendens quod ger[illegible] anathema sit. De his qui p̄ alijs

CONCIL

DIUNTUR ETIDO CIRCOSUPBIUNT

II Siquis uirorum propter continentiam quaeputatur amictu pallei utitur quasiper hoc habere se iustitiam credens & dispiciat eos quicum reuerentiam byrris & aliis communib: & solitis utuntur uestibus anathamasit. DE MULIERIBUS QUAE UTUNTUR VIRILIBUS INDUMENTIS.

III Siqua mulier propter continentiam quaeputatur habitum mutat & pro solito muliebri amictu uirilem sumit anathemasit. DE HIS QUO UELUTPEC CATUM COPULAM DESERĒ NUPTIARŪ.

III Siqua mulier uirum proprium relinquens discedere uoluerit nuptias execrata anathamasit. DE HIS QUI XPI ANITATIS OBTENTU DISPICIUNT FILIOS

Siquis filios suos relinquens non eos enutrit & quod ad se pertinet ad pietatem diuinicultus informat sed per occasionem continentiae neglegit anathemasit. DE HIS QUI PARENTES XPIANITATIS OCCASIONE CONTEMPNUNT

VI Quicumque filii aparentibus suptextu diuini cultus abscedut nec debitam reuerentiam dependunt illis qui diuinum cultum sibi pro cal dubio pre ferunt anathemasit. Nota

DE MULIERIBUS QUAE SE XOTONDUNT XPIANITATIS OBTENTU

VII Siqua mulierum propter diuinum cultum ut fama at crinem adtondit. Quas ei ds adsubiectionis memoriam tribuit.

tamquam praeceptum dissoluens. oboedientiae anathema sit.

De his qui dominico die ieiunant absque necessitate dissoluunt

XVIIII. Si quis eorum qui continentiae studeant abq: necessitate corporea tradita incommunione ieunia & ab ecclesia custodita superbiendo dissoluit famulo suae cogitationis impulsus anathema sit. De his qui collectis quae fiunt in martyrum cõmemorationibus execrant.

XX. Si quis superbiae usus affectu conuentus abominatur qui ad confessionem martyrum celebrantur. & ministeria quae memoriis fiunt simul eorum memoriis execrantur. anathema sit

Et subscripserunt.

Elianus. basianus. pappus. proereus. Eusebius. osius. Basilius. eolaliu. Eugenius. olympius. ypatius. broerius. Bythinicus. gregorius. piletus. bassurus.

Explicit regula cangrensis. concil.

Incipiunt regulae antiocheni concilii. regulae expositiae apud anthiocia minen cenis numer. xxv.

Debis qui contraria regunt hisque regulariter deparcha statuta sunt. in niceno conct

anno 363 Servatum Cogente Meletio. Vide

Omnes qui aut fuerint dissol uere diffinitionem sci & magni concilii quod apud nicenam congregatum est sub p̄senta piissimi & uenerandi principis constantini de salutifera solempnitate sacratissimae parchae.

excommunicandos & de ecclesia pellendos esse censemus.
Si tamen contentiosius aduersus ea quae bene sunt decreta
peruerterint. Et haec quidem de his dicta sint. Si quis autem
eorum qui p̄ esse noscuntur ecclesiae epūs aut prbr. aut diaconus
post hanc diffinitionem temptauerit ad subuersionem populorū
ecclesiarum q; perturbationem seorsum colligere. & cum his deus
pascha celebrare. sca synodus hunc alienum iam hinc ab ecclesia
iudicauit. Quod non solum sibi sed & plurimis causa corruptionis
& perturbationis extiterit. Nec solum tales a ministerio remouet
sed & eam illos qui post damnationem huiusmodi communicare
temptauerint. Damnatos autem omniquoque extrinsecus
honore priuari. Quem sca regula & sacerdotium dī promeruit.

DE HIS QUI SE A PERCEPTIONE SCE CŌMUNIONIS AUERTUNT ET QUI EXCŌMUNICATIS PER DOMUS CŌMUNICANT.

II.

Omnes qui ingredi untur ecclesiam dī & scripturas sacras
audiunt nec communicant in oratione cum populo. sed
pro quadam intemperantia se a perceptione sce communionis
auertunt. hi de ecclesia remoueantur quam diu per confessionē
penitentiae fructus ostendant. & precibus indulgentiam
consequantur. Cum excommunicatus autem non licere
communicare. Nec cum his qui per domus conueniunt. De
uitantes orationes ecclesiae simul orandum est ab alia
quo que ecclesia non suscipiendum quin alia minime con
gregatur. Si quis autem de episcopis aut presbyteris

uel diaconis seu quilibet exclero deprehensus fuerit cum excommunicatis communicare etiam iste priuetur communione tamquam quiregulam confundat ecclesiae.

DE HIS QUI ABALIA PARROECIA PRETER CONSCIENTIAE PISCOPORUM SUORUM IN ALIIS IOMORANTUR.

III. Siquis prbt aut diac omnino quilibet exclero parroeciam propriam deserens adaliam properauerit omninodemigrans in alia parroecia per multa tempora nitatur immorari. ulteriusque ibidem nonministret. Maxime siuocanti suo epo & regredi adpropriam parroeciam commonenti oboedire contempserit. quodsi inhac indisciplinatione perdurat aministerio modis omnibus remoueatur. Ita utnequiquam locum refutationis inueniat. siuero probaccausa damnati alter epus suscipiat. Hic etiam acommune coercent synodo uelut qui ecclesiasticas constituta dissoluat.

DE DOLOMPNATIS ET OMINIS TRANSGRESSIONIBUS.

IIII Siquis epus diaconus asynodo uel prbt aut diaconus asuo epo ausi fuerint aliquid deministerio sacro contangere. siue epus iuxta priecedentem consuetudinem. siue prbt aut diac nullo modo liceat ei nec inalia synodo refutationis spem aut locum habere satisfactionis. Sed & communicantes eis omnes abici deecclesia. & maxime sipostea quamdidicerint aduersum memoratos prolatam fuisse sententiam eisdem communicare temptauerint.

De his qui se a ministerio ecclesiastico subtrahunt et seorsum colligunt.

Si quis prbt aut diaconus epm proprium contemnens se questrauit & seorsum colligens altare constituit. & commonenti epo non adquieuerit nec consentire uel oboedire uoluerit semel & iterum conuocati. hic damnetur omnimodo nec ultra remedium consequatur. Quia suam recipere non potest dignitatem. Quod si ecclesiam conturbare & sollicitare persistat. tamquam seditiosus per potestates exteras obprimatur. De clericis excommunicatis et laicis.

Si quis a proprio epo communione priuatus est non ante suscipiatur ab alio quam a suo reconcilietur epo. Aut certe a synodum quae congregatur occurrens prosecutas faciat. & persuadens concilio sententiam suscipiat alteram. hoc autē definitio maneat circa laicos & prbt & diaconos omnesque qui sub regula esse monstrantur. De peregrinorum susceptione.

Nullus peregrinorum sine pacificis. Id est commendatitius suscipiatur epistolis. De pacificis peregrinorū. id. ē. cōmendatitius litteris.

Presbyteri quisunt magistri canonicas epistolas dare non possunt. Nisi solos tantum uicinos episcopos litteris destinabunt. Chorepi autem qui sunt inreprehensibiles dare possunt pacificas. Id est generales epistolas.

ANTIOCAINI

DE METROPOLITANIS SINGULARUM PROVINCIARUM.

VIIII PER singulas regiones epōs conuenit nosse metropolitanum epm̄ sollicitudinem totius prouintiae gerere. Propter quod ametropolim omnes undique quinegotia uidentur habere concurrant. Undeplacuiteum & honore p̄ellere. & nihil amplius praeter eum ceteros epōs agere secundum antiquam apatribus nr̄is regulam constitutam. nisi ea tantum quaeadsuam diocesim pertanent possessiones quesubiectas. Unusquisque enim epōs habeat suaparroeciae potestatem utregat iuxta reuerentiam singulis competentem. & prouidentiam gerat omnes possessiones quae sub eiuseſt potestate. Itaut praesbyteros & diaconos ordinet. & singula suo iudicio conp̄hendat. Amplius autem nihil agere temptet̄ pr̄eter uoluntatem metropolitanu. Necmetropolitanus. sineceterorum gerat consilio sacerdotum.

DE HIS QUI VOCANTUR CHOREPI

X QUI minuticus uelpossessionibus chorepi nominantur. Quamuis manus inpositionem episcoporum percepernt. & ut epi consecrati sunt tamen scae synodo placuit utmodumproprium recognoscant. & gubernent subiectas sibi ecclesias earumque moderamine curaque contentisunt. Ordinent & iam lectores & subdiaconos atque exorcistas quibus promotiones ipse suffi ciant. Nepraesbyterum uero necdiaconum audeant ordinare. Preter ciuitatis epm̄ cuipse cumpossessione subiectuseſt. Siquis autem transgredi statuta temptauerit. Depositus.

quo utebatur honore priuetur · Chor epm uero auctor
epf ordinetur cui ille subiectus fuerit · DE EPIS ET
CLERICIS AD EUNTIBUS IMPERATORE.

Siquis epf aut prbt aut quilibet regule subiectus ecclesiae
preter consilium & litteras episcoporum prouinciae · & prae
cipue metropolitani adierit imperatorem · hunc reprobari
& abici oportere · non solum a communione · uerum & ab honore
cuius paracepf uidetur existere · Qui auenerandi principis auribus
molestiam temptauit inferre contra leges ecclesiae · Si ingruit
adire principem necessaria causa deposcat · Hoc agatur cum con
tractu & consilio metro politani & ceterorum episcoporum
quin eidem prouinciae commorantur · Qui & iam proficiscentem
suis prosequuntur epistolis: DE DAMNATIS EPIS
AUT CLERICIS ET AD EUNTIBUS IMPERATORE.

Siquis a proprio epo prbt aut diaconus aut a synodo fuerit epf
forte damnatus · & imperatoris auribus molestus exti terit ·
Oportet ad mitti episcoporum conuentui concilium · & quae
putauerint habere iusta plurimis episcopis suggerant eorum:
discussione & iudicia praestolentur · si uero haec parui
pendentes molesti fuerint imperatori · hos nulla uenia dignos
esse ne locum satisfactionis habere nec spem futurae restitu
tionis poenitus oppereri · DE HIS QUI CUM SINT
EXALIA PROUINCIA IN ALIIS AUDENT
ORDINATIONES EFFICERE

Nullus episcopus ex alia prouincia audeat ad aliam transgredi ·

& adpromotionem ministerii aliquor in eccleſiis ordinare.
Licꝫ conſensum uideantur prebere nonnulli nisi litteris tam
metropolitani quam ceterorum quicum eo sunt episcoporum
rogatus aduenias & sic acactionem ordinationis accedas.
si uero nullo uocante inordinato more deproperes & super ali
quibus ordinationibus ecclesiasticis negotiis adeum non pertinen
tibus componendis. Irrita quidem quae ab eo gerentur existant.
Ipse uero inconposita motus sui. & irrationabilis audaciae
subeat ultionem. ex hoc iam damnatus a sco concilio.

DE DISSENSIONES QUAE SUP EPIS COPORŪ DIIUDICATIONES CONTINGIT APPELLANTIUM PRO UINTIAE SANTESTITES.

XIIII. Siquis epūs decertis criminibus iudicatus & contingat de eo
prouinciales epos differere cum iudicatus ab aliis innocens
creditur reus ab aliis efamatus. Propitur huius ambiguitatis
absolutionis. scae sinodo placuit ut metropolitanus epūs
uicinae prouinciae iudices alios conuocet qui controuersiam
tollant & per eos simul & prouinciales epūs quod iustum
uisum fuerit adprobetur. DE EPIS AB EIUSDE
PROUINTIAE SACERDOTIBUS
CONSONANTER EXCLUSIS.

XV Siquis epūs decertis criminibus accusatus condemnetur ab
omnibus episcopis eiusdem prouintiae cuncta que consonanter
eandem contra eum formam decreta protulerint.

hunc apud alios nullomodo iudicari · sedfirmam concor
dantium episcoporum prouinciae manere sententiam ·

DE UAGANTIBUS EPISCOPIS

VI Siquis epc uagans inecclesiam uacantem profiliit sedemque
per uadat absque integro per fectoque concilio hicabiciatur ·
necesse est &sicancta populus quem diripuit eum habere dele
gerit · Per fectum uero concilium illud est ubinterfuerit
metro politanus antestes · DE HIS QUI CUM AB
EPISCOPATU ČUOCANTUR EULIANI ·

VII Siquis epc manus impositionem episcopatus acceperit &pesse
populo constitutus ministerium subire neglexerit nec ad
quieuerit ire adecclesiam sibicommissam hunc oportet & com
munione priuari donec susceperit coactus officium · Alitcerte
deco aliquid integra decreuerit eiusdem pro uinciae synodus
sacerdotum · DE HIS QUI PROMOUENT
AD EPISCOPATU · NEGRECIPIUNTUR ·

VIII Siquis epc ordinatus adparroeciam minime cui est electus
accesserit nonsuo uitio sed quod eum aut populus uete& aut
propt aliam causam nontamen eiusuitio perpetratam ·
hic&honoris sit &ministerii particeps · Dummodo nihil
molestus ecclesiae rebus existat · ubiministrare cognoscitur ·
Quem&iam obseruare conuenit& · Quicquid synodus
per fecta prouinciae quodusum fuerit iudicando decreuerit ·

DE EPISCOPALIBUS IN PRO
UINCIIS ORDINATIONIBUS ·

VIIII. Episcopus pter synodum &presentiam metro polytani

nullatenus ordinetur · hoc autem modis omnibus coram posito
melius quidem est · ut omnes simul adsint eiusdem prouinciae
sacerdotes quos metropolitanus epūs aduocare debebit · & siquidē
omnes occurrerint optime quod si hoc difficile fuerit · saltem
plures ad se omnimodo conuenit · Aut certe scripta eiusdem sen
tentiae comprobari · & ita subplurimorum uel presentia uel
decreto ordinatio celebretur · Quod si secus contra definita
factum nullas ordinatio uires habeat · si uero iuxta definitum
regulam fiant · & nonnulli pro contentione propria contradicant.
obtineat sententia · plurimorum · DE SYNODIS QUAE
DEBENT AB EPĪS SUIS TĒPORIBUS
IN PROUINCIA CELEBRARI.

XX Propter utilitates ecclesiasticas & absolutiones earum rerum
quae dubitationem contro uersiamque recipiunt · Optime
placuit ut per singulas quasque prouincias bis in anno episcoporū
concilia celebrentur · semel quidem post tertiam septimanam
festa paschalis · Item autem quartam septimanam pente coste ·
Conueniat synodus metropolytano prouinciales epōs ammo
nente · secunda uero synodus fiat idus octubris · Id est · xv · die
mensis octobris quem hiper per & heon greci cognominant ·
In ipsis autem conciliis adsint praesbyteri & diaconi & omnes
qui se leesos existimant · & synodi experiantur examen · Nullis
uero liceat apud se celebrare concilia · Praeter eos quibus metro
politana iura uidentur esse commissa · UT NULLO
MODO DE PARROECIA AD ALIAM
PARROECIAM · EPS TRANSEAT

XXI. Epr̃ ab alia parroecia nequaquam migr& ad aliam nec sponte sua prorsus insilient nec uicoactus apopulus nec abepiscopis necessitate conpulsus. maneautem ineccleria quam primitus adō sortatus est. necinde transmigr& secundum prisanum debacrem terminum constitutum. UTINALTERA PARROECIAECLERICOSALTERIUS PARROECIAE·EPS·NULLATENUS ORDINET.

XXII. Epr̃ alienam ciuitatem quaenon est illi subiecta non adeat nec adpossessionem accedat. Quaead eumnon pertan& super ordinatione cuiusquam necconstituat. Presbyteros aut diaconos alteri subiectos epō. nisiforte cum consilio &uoluntate regionis epi. Siquis autem talealiquid facere temptauerit irritasit eius ordinatio. &ipsecoercea synodo. namsiordinare nonpotuerit nullatenus iudicabit. UTNULLUS AD EPISCOPATUM PROSECON STITUAT PROMOUENDUM.

XXIIII Epō nonlicere prose alterum successorem sibi constituere licē adextremum uitae perueniat. Quodsitale aliquid factum fuerit irritum esse huiuscemodi constitutum. ser uetur autem ius ecclesiasticum id continens. Oportere non aliter fieri. nisicum sinodo &iudicio episcoporum. Quipost obitum qui escentas potestatem habent eum quidignus extiterit promouere. DE REBUS AD ECCLE SIAM PERTINENTIBUS ET DE BIS QUAE PROPRIA EPI·CE·NOSCUNTUR.

XXIIII Quaesunt ecclesiae sub omni sollicitudine &conscientia.

bona & fide quaerendū est. quicuncta considerat iudicat
que ser uentur · quaeetiam dispensanda sunt iudicio & poter
tate pontificis cui commissus populus · & animę quaeintra
ecclesiam congregantur · manifesto uero sint quaepertinere
uidentur ecclesiae. Cumnotitia presbyterorum & diaconorū
quiarea ipsum sunt. Jtautcognoscant necignorent quęsint
ecclesiae propria neceor aliquid lateat · utsicontigerit
epm migrare a seculo · certis existentibus rebus quaesunt
ecclesiae necipse conlapse depereant · necquepropria pro
bantur epi · sub occasione rerum peruadantur ecclesiae.
Justumnamque & acceptum · ē · coramdō & hominibus · utsua
epr quibus uoluerit derelinquat · Etquaeecclesiaesunt
eidem conseruentur ecclesiae · utnececclesia aliquidpatiatur
incommodum · necepr sub occasione proscribatur ecclesiae.
& incaussa incidant quaadeumpertinent · & ipse post obitum
male dictionibus ingrauetur.

UT EPS OIS PEN SANDI RES ECCLESIASTICAS HABEAT POTESTATEM.

XXV Epr ecclesiasticarum rerum habeat potestatem addispen
sandum erga omnes quiindigent cum summa reuerentia
& amoredi · paratiaq; autem & ipse quibus indiget · sitamen
indiget · tamsuis quam fratrum quiabeo sustapiuntur neces
sariis usibus profuturis · Jtautinnullo qualibet occasione
fraudentur · Juxta scm apostolum sicdicentem · Habentes
uictum & tegumentum his quicontenta sumus · Quodsi
contenti sitis minime fuerit · Conuertat autem res

ecclesiae insuar usus domesticor & eius commoda uel agrorū
fructus non cum praesbyterorum conscientia diaconor que
pertractat sed horum potestatem aut domesticar suis aut
propinquis aut filiis que committat. Utper huiusmodi per
sonas occulte cetere q lędantur ecclesiae synodo prouinciae
iste q personarū statas persoluat. Si autem & aliter accusetur
epī aut prbi quicum ipso sunt quod ea quae pertinent ad
ecclesiam uel ex agris uel ex alia qualibet ecclesiastica
facultate sibi me & usurpent. Ita utex hoc affligantur quidam
pauperes criminationi uero & blasphemiis tam sermo prae
dicationis quam hi qui dispensant. Taliter exponantur & hos
oportet & corrigi scā synodo id quod condece & aprobante.

ET SUBSCRIPSERUNT. triginta. epī. quinecdem concilio
conuenerunt. Eusebius. palestinensis. Theodotus. mesopo
tamiensis. Theodorus. isauriensis. Anthiocus. fenicensis.
Agapius. arabiensis. Narcissus. cylessiriae. Alfios. siciensis.
Nicetas. aetherius. Anatholeos. macedonius. Paulus.
iacobus. Tercondinantos. petrus. Siricus. agapius. Bassus.
quirion. Acelaos. magnus. Alexander. theodolus. Petrus.
enius. Mocmus. theodorus. Moyses. manicos.

EXPLICIT TEXTUS CANONŪ CONCIL. ANTHIOCENI.

INCIPIT TEXTUS CANONUM CON
CILII LAODICENSIS EXPO
SITE APUD LAODICIAM FRI
GIAE NUMER. LVIIII

320. Tarsus.
Nicon. non mentionat
in Epistola.

Scá synodus quae apud laodociam phrygiae pagatione conuenit exdiuersis regionibus asiae definitiones exposuit ecclesiasticas quae subter adnexae sunt.

DE BIGAMIS.

I. De his qui secundum ecclesiasticam regulam libere ac legitime secundis nuptiis iuncti sunt neoccultę nuptiarum copulam fecerunt. Oportet ut paruo tempore transacto uacent orationibus & ieiuniis. Quibus & iam iuxta indulgentiam communionem reddi decreuimus.

DE HIS QUI PRODIERUNT IN ERRATIS POENITUDINE. FREQUENTIUS EXIGEN.

II. Si quidem in sacerdotibus peccauerunt & per seueranter inoratione confessionis & poenitentiae conuersionem animi habuere perfectam pro qualitate delicti. Talibus paenitentiam tempus impensum. propter clementiam & bonitatem dei communio concedatur. QUOD NON OPORTEAT AD CLERUM SIMONIACUM POST BAPTISMA PROMOVERI.

III. De his quinuper sunt inluminati baptismate quod eos in sacerdotali non conueniat ordinare promoueri.

DE TEMPORE ORDINATIONUM.

IIII. Quod non oporteat ordinationes sub conspectu audientium celebrari.

UT HI QUI SACRARIO SERVIUNT USURAS NON ACCIPIANT.

V. Quod non oporteat sacerdotes & clericos feneratores

usuras uel quę dicuntur sescupla · id est &summam capitis
& dimidium summę percipere. DE HERETICIS IN
TRANTIBUS IN ECCLESIAM UEL BA
SILICAS MARTYRUM.

I. Quod heretici nonper mitendi sint ingredi indomum di
inhereśi permanenter. DE HIS QUI DE ECCLESIAS
AB HERETICIS UENIUNT.

II. De his qui ab heretici conuertuntur · id ē novatiani si aut
tessereś cede catiti siue baptizati sunt illi seu cathecumini
non ante suscipiantur quam omnem hereśem anathematizent
& praecipue illam qua detenebantur · & tunc demum
hi qui apud eos dicebantur fideles nrāe doceantur · fidei
symbolum · & uncta sco crismate sic misteriis communicent
sacro sanctis. DE HIS QUI UENIUNT AB HE
RESI CATA PHRYGARUM

III. De his qui conuertuntur ab hereśi quae dicitur cata phrigarū
& sinclero qui apud eos esse credtur fuerint · & si maxime
nominentur hos sub omni diligentia a bepiscopis ecclesiae
uel presbyteris instrui & baptizari conuenit.
DE HIS QUI AD HERETICORŪ SPE
LUNCAS CAUSA ORTIS ACCEDUNT.

IIII. Quod non per mittantur ecclesiastica ad heretico rum
coemiteria uel ad ea quę a beis appellantur mar tyria
orationis causa uel sanitatis accedere · sed huiusmodi
si fideles fuerint certo tempore communione priuari.

poeni tenter autem & confitenter se deliquisse conuenit
suscipi. DE HIS QUI CUM HERETICIS
NUPTIARŪ COPULAM IUNGANT.

X Quod nonoporteat indifferenter ecclesiasticos foedere
nuptiarum hereticis suos filios filiasque coniungere.
NON CONGRUERE PRESBYTERAS
IN MULIERIBUS ORDINARI.

XI Quod non oporteat easque dicuntur presbyteres pre
sidentes. in ecclesiis ordinari. DE EPISCOPA
LIBUS ORDINATIONIBUS.

XII. Vt epi iudicio metro politanorum & eorum episcoporum
quicumque circa sunt proueantur ad ecclesiasticam
potestatem. hiu de lice quiplurimo tempore probantur.
I. amuerbo fidei quam recte conuersationis exemplum.
IUDICIO MULTITUDINIS ORDINATIO
NES FIERI NON DEBERE.

XIII Quod nonsit permittendum turbis electiones eorum
facere quisunt ad sacerdotium prouehendi.
AD ALIAS PARROECIAS EULOGIASQUE
OBLATIONUM MINIME DESTINANDAS.

XIIII. Quod dscā nullomodo causa eulogiarum tempore paschalis
festa ad alias parroecias debeant defanari.
DE HIS QUI DEBEANT IN AMBONE
IO EST IN PULPITO PSALLERE.

XV Quod non oporteat amplius p̄ter eos quiregulariter.

cantores existunt. qui & decodice canunt alios impulpitum
conscendere & inecclesia psallere. DE LECTORIBUS
QUAE DEBEANT SABB RECENSERI.

XVI Quod insabbato euangelica cum aliis scripturis legi conueniat.
QŌ INTERSTITIUM PSALMORUM
DEBEAT INCONGREGATIONIBUS FIERI.

XVII Quod inconuentu fidelium nequaquam psalmos continuare
conueniat sedinter uallum id est per psalmos singulos recenseri
debeant lectiones. DE FRATRIBUS NONA ET UESPERA CELEBRANDIS

XVIII Quod idipsum semper officium praecum nona & uespera semper
debeat exhiberi. DE PRAECIBUS POST OMELIAS
ID EST POST SERMONES HABITOS AD POPULUM PRO
FERENDIS ET DE HIS QUOD INTRA SACRARIUM
COMMUNICARE CONUENIAT.

XVIIII Quod oporteat seorsum primum post allocutionem episcoporum
orationes super cathecumenos celebrari. & postquam cathecumini
egressi fuerint super eos quibus inpoenitentiam praecem fieri.
his & iterum accedentibus admanum sacerdotis & discedentibus
tres orationes consummari fidelium. Ita ut prima quidem
sub silentio. secunda uero & tertia per exclamationes solitas
expleatur. & ita demum pacem sibimuicem dabunt. & postea
quamdederit episcopus presbyteris osculum pacis. tunc laici
pacem sibi tribuent. & ita sā celebrabitur oblatio. solis autem
ministerio sacro dedicatis adaltare ingredi & communicare
ibidem liceat. DE HONORE QUE PRAESBYTERIS
DIACONI QUIS UBI SIS DEBEANT EXHIBERE.

X Quod non oporteat diaconum coram presbytero sedere.

sediussione praesbyteri sedeat · similiter autem & diaconis
honor debeat ab obsequentibus. Id est subdiaconis & omnibus
clericis. QD SUBDIACONI DIACONO ID EST A SECRETARIO.

XXI Quod non oporteat subdiaconos habere locum. SIN REMOTI
in diaconico & dominica uasa contingere. SUBDIACONOS
CUM ORARIIS AD SISTERE NON DEBERE.

XXII Quod non oporteat subdiaconum uti orario nec hostias derelinquere.
LECTORES CANTORES QUE CUM ORARIIS
AGERE SUUM OFFICIUM NON DEBERE.

XXIII Quod non oporteat lectores aut cantores orariis uti & in alege
& et psallere. QD NULLUS ECCLESIASTICORUM IN TABERNIS
COMEDERE DEBEAT.

XXIIII Quod non oporteat sacro ministerio debitos a presbyteros usque
ad diaconos & reliquum ecclesiasticum ordinem. Id est usque
ad subdiaconos lectores cantores exorcistas & hostiarios & ex
numero conuentuum & monachorum ingredi tabernas.
QD SUBDIAC NON DEBEANT BENEDICERE
UEL BENEDICTIONEM TRIBUERE

XXV Quod non oporteat subdiaconos panem dare uel calicem benedicere.
DE EXORCISTIS QUI NON SUNT A EPIS ORDINATI.

XXVI Quod hi qui non sunt ab epis ordinati tam in ecclesiis quam in
domibus exorcizare non possint. QD OBLATIONIBUS
QUAE EXTRA ALTARE FIUNT ET SACRARUM PARTES ACCIPI NON DEBEANT

XXVII Quod non oporteat sacro ministerio deditos clericos aut laicos
ad agapen uocatos laborum partes accipere propterea quod hinc
ecclesiastico ordini fiat iniuria. IN ECCLESIA
PRANDIA PEREGRINA NON DEBERE.

LX VIII Quod non oportet indominicis id est indomini ecclesiis conuiuia quaeuocantur agapae fieri · necintradomumdī commedere uel acubitos sternere · DE XPIANIS QUI SE SABBATIZARE · UEL IUXTA QUEDĀMODŌ IUDAIZARE NOSCUNT.

XXV IIII· Quod non oporteat xpianos iudaizare & otiari insabbato sed operari eos ineodem die · praeferentes autem inuenerationem dominicum diem siuacare uoluerint ut xpiani hoc faciant · Quod si reperta fuerint iudaizare anathemasint a xpō ·

DE UIRIS CUM MULIERIBUS LAUACRA CELEBRANTIBUS

XX· Quod non oportet sacris officiis deditos aut clericos aut continentes uel omnem laicum xpianum lauacra cum mulieribus celebrare · quia haec apud gentes reprehensio prima est ·

DE HIS QUI IN HERETICIS IUNGUNT FOEDERA NUPTIARUM.

XXI Quod non oportet cum hereticis uniuersis nuptiarum foedera celebrare · neceis filios dare uel filias sed magis accipere · si tamen xpianos se fieri promittant · A BHERETICIS EULOGIAS ACCIPERE NON DEBERE·

XXII· Quod non oportet abheretica eulogias accipere · quae sunt maledictiones potius quam benedictiones ·

DE SCISMATICIS

XXIII· Quod non oportet cum heretica aut scismata pariter orare.

DE MARTIRIBUS HERETICORŪ

XXIIII Quod omnem xpianum non oportet deserere martyres xpi · & ire ad pseudo martyres · id est heretacorum · & quos ipsos constat hereticos extitisse · hinamque sunt alienati adō

sit igitur anathema qui adtales accesserit.

DE HIS QUI ANGELOS COLUNT

XXXV Quod non oporteat xpianos ecclesiam dī relinquere & ire atq: angelos nominare. & congregationes facere quae interdicta noscuntur. si quis igitur inuentus fuerit huic occultae idolatriae seruiens sit anathema quia dereliquid dnm nrm ihm xpm filium dī & se idolatriae tradidit. DE HIS QUI INCANTATIO B: ET PHILACTERIA GIUNTUR.

XXXVI Quod non oporteat sacris officiis deditos uel clericos magos aut incantatores existere philacteria quae animarum suarū uincula conprobantur. Eos autem quibus utuntur ab ecclesia pelli praecipimus. DE HIS QUI AB HERETICIS AT IUDEIS FESTIUITATIS EORŪ DONA SUSCIPIUNT.

XXXVII Quod non oporteat iudeis uel hereticis ea quae mittuntur munera festiua suscipere nec cum eis festa celebrare.

DE XPIANIS QUI IUDEORŪ AZIMA COMEDUNT.

XXXVIII Quod non oporteat azima a iudaeis accipere & communicare impietatibus eorum. DE XPIANIS CELEBRANTIBUS FESTA GENTILIUM.

XXXVIIII Quod non oporteat cum gentilibus festa celebrare & communicare priuilegiis eorum qui sine dei sunt. DE EPIS QUI EXSEQUIAS QUAE FIUNT EUOCATIONES AD SYNODUM UETANT.

XL Quod non oporteat epos ad synodum uocatus omnino contemnere. sed protinus ire & docere uel discere ea quae ad correptionem ecclesiae uel reliquarum pertinentium rerum. seipsum uero qui contempserit accusabit. nisi forte

per egritudinem ire nonpossit. QÓS INFIRMITERIS SACROMINISTERIO SEQUIENTES PROFICISCI NONOPORTEAT.

I. Quod non oporteat sacerdotem uel clericum sine litteris propria canonicas. QUOD PRETEREPÓ CLERICUS PROFICISCI NON DEBEAT.

II. Quod non oporteat sacerdotem uel clericum pretereuntem sui propria portaticas. QD SUBD AD HOSTIŮ ESSE SEUERENT.

III. Quod non oporteat subdiác saltampaulum ianuas deserere & orationi uacare. UT AD SACRARIŮ MULIERES Ń INTROEANT

IIII. Quod non oporteat ingredi mulieres ad altare. DE HIS QUI CIRCA MEDIAM SEPTIMANAM AD BAPTISMA VENIUNT.

V. Quod non oporteat ad baptisma quemquam post dua quadragesime ebdomadas admitta. DE REDDITIONE BABTIZANDORŮ.

VI. Quod oporteateos qui ad baptisma ueniunt fidem discere. & quinta feria septimana maioris epi aut presbiteris reddere. DE HIS QUI IN EGRITUDINE BAPTIZANTUR.

VII. Quod oporteateos qui in egritudine percipiunt bàptisma. postquam conualuerint fidem per discere & sare cuius muneris participaper factus sunt. UT POST BAPTISMA XPISMA NON DET

VIII. Quod oporteateos qui baptizantur post lauacrum xrisma celeste percapere & regni xpi participaper inueniri. OBLATIONES OFFERRI IN QUADRAGESIMA Ń OPORTERE.

VIIII. Quod non oporteat in quadragesima panem benedictionis offerri nisi sabbato & dominico. NON DEBERE LEGI Ń SOLUI. IN QUINTA FERIA MAIORIS SEPTIMANE.

Quod non oporteat in quadragesima in ultima septimana.

quinte ferie. ieiunium soluere totamque quadragesimam
sine ueneratione transire. magisque conueniat omnem
quadragesimam distincto uenerari ieiunio.

NON DEBE REGINDIGEBUS IEIUNIORU
COMMEMORATIONES MARTIRUM FIERI.

LI. Quod non oporteat in quadragesimum martyrum natalicia
celebrari. sed eorum scā commemoratio in diebus sabbatorū
& dominicorum fieri conuenit. UT NATALICIA UEL
NUPTIAE IN QUADRAGESIMA NON FIANT.

LII. Quod non oporteat in quadragesima aut nuptias aut
natalicia celebrari. UT INXTIANORUM SALTET NUPTIAS.

LIII. Quod oporteat xpiānos cunctos adnuptias plaudere uel
psallere. sed uenerabiliter cenare uel prandere sicut xpiānos decet. NON LICERE CLERICIS LUDI
CRIS SPECTACULIS INTERESSE

LIIII. Quod non oporteat sacerdotes aut clericos ex collatas uel
commissationibus conuiuia celebrare. hoc autem nec
locis posse congruere. NON LICE PRESBYTERIS
INTROIRE AD ALTARE PRIUS QUAM INGREDIATUR EPS.

LV. Quod non oporteat prbos ante processionem epi introire
sacrarium sedere sed cum epo debent ingredi uel in
sub sellis sedere nisi forsitan infirmitate detineatur.
aut profiscatur eps. QUI IN AGRIS UEL IN LOCIS
SESSIONIBUS DEBEANT ORDINARI.

LVI. Quod non oporteat in uillulis aut in agris epi constitui
sed uisitatores. uerum tamen iampridem constitui
nihil facium preter consuetudinem epi auctoritate. similiter

EXPLICIT. INCIP. REGULE CONSTANTINOPOLITANI.

& presbyteri preter consilium epi nihil agant. OBLATIONES OFFERRE IN DOMIBUS NON OPORTERE.

LVII. Quod non oporteat in domibus oblationes celebrari ab epis uel apris.

QÓ PSALLERE UEL LEGERE IN ECCLESIIS CAENIS

VIIII. Quod non oporteat plebe ospsalmos in ecclesia cantari nec libros preter canonum legi. sed sola sacra uolumina nouitestamenti uel ueteris. EXPL CANONES CONCILII LAIOCENS

INCIP REGULE CONSTANTINOPOLITANI. Actum e 4 maij Celebratum sub Damaso PP. 381. : macedonii

Sub theodosio pissimo imperatore apud constantinopolim expositum canones. num. III. Haec definitiones ex positi sunt ab epis. Centum quinquaginta qui in dipsum apud constantinopolim conuenerunt quando beatus nectarius eps eccl ordinatus.

UT EA QUAE APUD NICHEAM STARE FIRMA IN MOTA PERMANEANT ET DE ANATHEMATE ARRIANORÚ EUNOMIANORUM MACEDONIANORÚ SABELLITANORUM PHOTINIANORÚ MARCELLIANORÚ ET APOLLINARIANORÚ

Fidem nonuio laudam patrum trecentorum decem & octo qui apud niceam bythinie conuenerunt. sed manere eam firmam & stabilem & anathematizandam omnem heresem & specialiter eunomianorum uel anomianorum & arrianorum uel eudoxianorú & macedonianorum uel spú sco resistentium. & sabellianorú & marcellianorum & photinianorum & appolinariorum.

DE ORDINE SINGULARÚ DIOCESEON ET DE PRIUILEGIIS QUAE EGYPTIIS ANTIOCE CONSTANTINOPOLITANIS

II. Qui sunt super dioecesin epi nequaque debent quam adeccleslas quae sunt extra pfixos sibi terminos accedant. nec eas

ac p̃sumptione confundant · sed iuxta canones Alexandrinus
antistes quae sunt in egypto regat · solummodo & orientis epi
orientem tantum gubernent · ser uatis priuilegiis quae nicenis
canonibus ecclesiae anthiocene tributa sunt · Asiana quoque
dioeceseos epi · ea solum quae sunt in asiana dioecesi dispensent · Nec
non & ponti epi · ea tantum que sunt in ponto & thraciarum quae
in thracia sunt gubernent · Non uocati autem epi ultra dioeceseos
non accedant propter ordinationes faciendas uel propter
alias dispensationes ecclesiasticas · ser uata uero quae scripta est ·
De gubernationibus regula manifestum est quod illa quae sunt
per unamquamque prouinciam ipsius prouintiae synodus
dispensat · sicut nicaeno constat decretum esse concilio · ecclesias
autem dei in barbaricis gentibus constitutas gubernari conuenit
Juxta consuetudinem quae est a patribus obser uata · uerum
tamen constantinopolitanus epc̃s habeat honoris primatum
post romanum epm̃ · propter ea quod urbs ipsa sit iunior roma ·

DE MAXIMO INLICITA ORDINATIONE ·

VIII

De maximo cynico & eius inordinata constitutione · quae
constantinopoli facta est · Placuit neque maximum epm̃ esse
uel fuisse · neque eos qui a b ipso in quolibet gradu clerici sunt
ordinati · Cum omnia quae ab eodem perpetrata sunt inirritum
deducta esse uideantur ·

EXPOSITIO FIDEI CENTUM QUINQUAGINTA SCORUM QUI CONSTANTINOPOLI CONGREGATI SUNT.

VIIII ·

Credimus in unum dm̃ patrem omnipotentem factorem
celi & terre · uisibilium omnium & inuisibilium · & in unum
dnm̃ ihm̃ xpm̃ filium dei natum ex patre ante omnia secula ·

dm uerum deo uero · natumnonfactum consubstantialem
patrem perquem omnia factasunt quipropter noshomines &sa
lutemnram descendit · &incarnatus est despú sco exmariauirgine
&inhumanatus est &crucifixus est pronobis subpontio pilato &se
pultus est · &resurrexit tertia die · ascendit incaelos sed& addex
teram dīpatris · Iterum uenturus cumgloria iudicare uiuos
&mortuos · cuius regni nonerit finis &inspm scm dnm &uiuifi
cantem expatre procedentem cumpatre & filio adorandum
&glorificandum · Quilocutus est per scos prophas inunam
catholicam & apostolicam ecclesiam · Confiteor unumbaptisma
inremissionem peccatorum · exspectamus resurrectionem
mortuorum uitam futuri seculi amen · ET SUB SCRIPSERUNT
EPISCOPI CENTUM QUINQUAGINTA-QUINEODEM 150 rpi

CONCILIO CONGREGATI

Nectarius · Constantinopol · PROVINTIAEAEGYPTI.
Timotheus · alexandrinus · Dorotheus · oxyrinceta ·
PROVINTIAEPALESTINE · Quirillus · hierosolimitē · Cyrillus Hierosolymitanus
Gelasius · cesariensis · Macer · hiericuntos · Dionisius ·
diospolitanus · Prisianus · seuastensis · Saturnius · squitopol ·
Rufos · micopolitanus · Auxentius · ascalonitanus · Elusianus ·
iamnēsis · PROVINTIAEPHOENICAE
Leon · tyro · paulus · sidoniensis · Nestabos · ptolomiadēs ·
Phylippus · damacenus · Barachus · paneadensis · Timotheus ·
beriaus · Basiluder · biblensis · Mocamus · aradensis · Alexandris ·
arcundensis · PROVINTIAESYRIAEQUILE
Meletius · antiocensis · Lagasius · Leodicensis · Johannis · apamensis ·
bytus · seleuciensis · Eusebius · epiphaniensis · marcianus · seleucobo :
: trans

paronius. lariſenſis. ſeberus. partenſis. flauianus. ethelpid.
prbr. anthiocenſis. Euſebius. chalcedenſis. Domninus. cabalenſis.
Baſilius. refanenſis. PROVINCIÆ ARABIÆ.
Agapius. & bagadius. PROVINCIÆ BOSTRON.
helpidius. dionyſienſis. Uranius. adradenſis. Chilon.
conſtantienſis. Seuerus. neapolitanus. PROVIN
CIÆ OSDROENÆ. Eulogius. edeſſenſis. Uitor
carronenſis. Abramius. bathonenſis. PROVINCIÆ
MESOPOTAMIÆ. Marus. amidenſis.
Bather. conſtantinianenſis. Iobianus. aemarenſis. PRO
VINCIÆ AUGUSTO. EUFRASIÆ.
Theodotus. hieropolitanus. Anthiocus. ſamoſatenſis. Iſidorus.
cyrrenſis. Iobinus. perrenſis. Marus. doliceſis. PRO
VINCIÆ CILICIÆ. Diodorus. tarſenſis.
Guriacus. adanenſis. Eſychius. epifanienſis. Germanus.
coricenſis. Aerius. zefirenſis. Filamatius. pompeiopol.
Olympius. pompſuentinus. Filomatius. alexandrinus. Pera
lippium. prbr. cappadociæ. Gladius. caeſarienſis. gregorius.
nyſenſis. Eſerius. tranenſis. Borborius. colonienſis.
Olympius. parnaſſenſis. Gregorius. nazianzenſis. PRO
VINCIÆ ARMENIÆ MINORIS.
Otreus. Ara biſſenſis. PROVINCIÆ ISAURIÆ
Sympoſius. ſeleucenſis. montanus. claudianopolit. per
paulum. prbm. filotheus. irenopolit. Ypſitius. filadelfius.
muſonius. ſelendorianus. marinus. daſidadenſis.
Theodoſius. anthiocenus. Artemius. attalopolitanus. Neon.
ſelinuntienſis. montanus. Dioceſarienſis. Euſebius. olbienſis.

PROVINTIAE CYPRUM.

Jut. pafensis. Theupompes. tamittmur. Thicon. tamassensis.
mnemiur. citaensis.

PROVINTIAE PAPHLIAE.

Troilus. zeonensis. Geus. tyrbensis. Longinus. columbrasens.
theodolus. corocasiensis. Elichius. cothemensis. Iuesianus.
cassonensis. mydus. panemunensis. Heradedis. thicensis.
Theodolus. sialuu. Pampeniur. amasens.

PROVINCIE LUCANIAE.

Amplilociur. icomensis. Cylillus.
umanadens. Aristofanus. soroparensis. Paulus. lustrensis.
Jnzus. coriensis. Darius. misiaensis. Leontius. pergensis.
Theodosius. hydensis. Eustatios. canonensis. Dafnus. deruersis.
Eugenius. pasalonens. Illaurius. isauronens. Seuerus.
ambladonensis.

PROVINCIAE PISIDIE.

Optamus. anthiochenus. Thermissius. adriopolitanus.
Attalus. prostranensis. Ananius. adadonens. faustus.
limnensis. Jonius. salagasensis. Callinicus. poemandrens
Eustatius. metropolitanus. Patricius. paralagensis.
Lucius. neapolitanus. Longinus. sozopolitanus. per
simplicium prbm. Tyrannus prbt. ammonii. Auxanon
prbt. apoemiae. Eladius prbt. conanon. Theosebius.
filio miliensis. per barsum prb lucie. Ittianus. mirensis.
Pionius. chomatensis. Eudemus. patarensis. Patricius.
enoiandensis. Lupianus. Dimirensis. macedon. xandulensis.
Romanus. bibonensis. Thoantianus. araxanens.

PROVINCIE FRIGIAE SALUTARIS.

Vitus. brimnensis. Auxanianus. eucarpiens.

PROVINC FRIGIAE PACATIANAE.

Nectarius appienenſ. Theodorus eumenienſ. Perprofutur
prbr cęſariae. Eudocius afrodiſius Leontius cybirienſ.
PROVINTIAE BYTHINIAE Eufrafius
nicomedienſ. Dorotheus nicenus Olimpius neocæſarienſ.
Theodolus calcedonenſ. Eufachius proſenſienſ. PRO
VINTIAE PONTIAMASIAE. Panſofius
ibirenſ. prouintiae miſiae. Martyrius martiopoliaſ.
PROVINTIAE SCUTHIAE. Cerontius.
tomènenſ. Etherius. ter ſomitanus. ſebaſtianus. ancialienſis.
PROVINTIAEPONTIE Azrius inimontienſ.
Prouintiae ponti polemoniaci. Xarbius. percylum lectorem.
EXPLICITCANON CONCILII CONSTANTINO
POLITANI.

INCIPIUNTREGULAEECCLE
SIASTICAE PROMULGATAE
ACALCEDONSISSCO CONCILIO
NUMERO XXVIIII DECANONIBUS
UNIUSCUIUSQUECONCILII.

Vrani ℔ primi
Habitum sub Leone I. pp.
anno ſal. 452.

I. Regulaſcorum patrum per ſingula nunſurque concilia
conſtitutaſ proprium robor optinere decreuimus.

Quodnonoportet episcopos autquemlibet exclero
per pecuniaſ ordinari.

II. Siquis epſ per pecuniam fecerit ordinationem & ſub pcio
redigerit gratiam quenonpoteſt uendi ordinauerit
quaeper pecuniaſ epm autprm autdiaconum uelquem
libet exhis quiconnumerantur inclero. Autpromouerit
per pecuniaſ diſpenſatorem. uelquemquam quiſub iectaſ eſt

regulae prosuo turpissimi lucri commodo · Si cui hoc
adtemptata probatum fuerit propri gradus periculo sub
iacebit · & qui ordinatus est nihil ex hac ordinatio natione
uel promotione quae est pernegotiationem facta proficiat
sed sit alienus ea dignitate uel sollicitudinem quam pecuniis
quaesiuit · si quis uero mediator tam turpibus & nefandis
datis uel acceptis extiterit · si quidem clericus propriofuerit
gradu decidat · si uero laicus aut monachus · anathematizetur ·

QD NON OPORTEAT EPISCOPOS CLERICOS ET MONACHOS PRAE DIA ALIENA CONDUCERE

Peruenit ad cm synodum quod quidam qui in clero uidentur
allecti propter lucra turbia conductores alienarum
possessionum fiant · & secularia negotia subcura sua suscipiant ·
Oi quidem ministerium par ui pendentes secularium
uero discurrentes domos & propter auaritiam patrimoniorū
sollicitudines sumentes decreuit · Itaque cm hoc magnum
quae concilium nullum · de incepsi non epm nonclericum uel
monachum · aut possessiones conducere · aut negotiis secularib:
se miscere praeter pupillorum · si forte a lege inponant in ex
cusabilem curam · aut curam agat epi ecclesiasticarum rerum
sollicitudinem habere pcpiat · aut orphanorum & uiduarū
eorumque quae sine ulla prouisione sunt personarum ·
quae maxime ecclesiastico indigent adiutorio propter
amorem dni causa deposcat · si quis autem transgredi
decetero statuta temptauerit huiusmodi ecclesiastica
increpationibus subiacebit ·

DE HORE MONACHIS CONPE
TIENTI NULLUS EORUM TEMPLIS
ECCLESIASTICA AUT SECULARIA
INQUIETA IN NEGOTIA NEC
ALIENUM SERUUM P̄ CONTI
NENTIA DOMINI IUSSUS CIPERE.

IIII. Quiuere & sincere singularem sectantur uitam competenter honorentur · Qm̄uero quidam utenter habitum monachi ecclesiastica negotia ciuili aque conturbant · Circum euntes indifferenter urbes necnon & monasteria sibi infatuere temptanter · Placuit nullum quidem usquam aedificare aut constituere monasterium uel oratorii domum preter conscientiam ciuitatis epi · monachus uero per unamquāq: ciuitatem aut regionem subiectore esse epō · & quietem diligere & intentos esse tantummodo ieiunio & orationi · In locis quibus renunciauerunt seculo per manenter · Nec eccleſi asticis uero nec secularibus negotiis communicent · uel in aliquo sint molesti propria monasteria deserentes · nisi forte his propter opus necessarium ab epō ciuitatis · Nullum uero recipere in monasterium seruum obtentu monachi preter sui domini conscientiam transgredientem uero hanc definitionem nr̄am · excommunicatum esse decreuimus ne nomen dī blasphemetur · uerumtamen epm̄ conuenit ciuitatis competentem monasteriorum prouidentiam gerere ·

NON TRANSMIGRANDUM DE CIUITATE IN CIUITATEM ·

V Debit quis transire de ciuitate in ciuitatem · episcopis

aut clericis placuit uel canones quidem hac re a sanctis patribus statuti sunt habeant propriam firmitatem.

Qd non oportet absolute quolibet ordinare.

Nullum absolute ordinari debere presbyterum aut diaconū nec quemlibet in gradu ecclesiastico nisi specialiter ecclesie ciuitati aut possessioni aut martyrii aut monasterii quo ordinatus est pronuntietur. Qui uero absolute ordinantur decreuit sancta synodus irritam habere huius cemodi manus impositionem. & nusquam posse ministrare ad ordinandis iniuriam.

De clericis et monachis non manentibus in suo proposito.

Qui semel in dei seruitio deputati sunt aut monachorum uitam expetierunt. statuimus neque ad militiam neque ad dignitatem aliquam uenire mundanam. Aut hoc temptantes & agentes penitentiam quo minus redeant ad hoc quod propter dm primitus elegerunt anathematizari.

De clericis qui sunt in pthomonasteriis atque martyriis sub potestate episcoporum unius cuiusque ciuitatis existant.

Clerici qui prae-ficiuntur pthoicis uel qui ordinantur in monasteriis & basilicis martyrum sub episcoporum qui in unaquaque ciuitate sunt secundum sc̄orum patrū traditiones potestate permaneant nec per contumaciam ab ep̄o suo discedant. quod si quis audiente uel tertio huiusmodi firmam

quocumque modo necproprio subiciuntur epō. siquidem
clericisunt canonum correptionibus subiacebunt. siuero
laici uel monachi fuerint communione priuentur.

qō ñ oporteat clericos habentes aduersus inuicem negotiam proprium epi scorum uel inquare et ad secularia iudicia conuolare

VIIII. Siquis clericus aduersum clericum habe negotium nondeserat epm̄ proprium & ad seculariā per-curratiudicia. Sedprius actio uentiletur apud epm̄ proprium uelcerte consilio eius deepi. Apudquos utreque partes uoluerint iudicium contanebit. siquis autem p̄ter haec fecerit canonicas correptionibus subiacebit. Quodsiclericus habe causam aduersus epm̄ proprium uel ad uersus alteram apudsynodum prouinciae iudicetur. Quod siaduersus eiusdem prouinciae metropolitanum epi uel clericus habe quae relam. Petat primatem dio ceseos aut sedem regiae urbis constantinopolitanę & apudipsum iudicetur.

qō n licea clerico induarū ciui tanti ū ecclesiis ministrare

X Nonlicere clericum induarū — cuitatum conscribi simul ecclesiis. & inqua initio ordinatus est & adquam confugit quasi adpotiorem ob inanis gloriae cupiditatem. hocautem facientes reuocari debe & adsuam ecclesiam inqua primitus ordinatasunt & ibitantummodo ministrare. siuero iamquis transl latus est exalia inaliam ecclesiam prioris ecclesiae uelmar-tyrionum quaesub easunt aut pthotiorum aut xenodotiorum rebus innullo communicent. eosuero qui ausi fuerint post definitionem

magne & uniuersalis huius synodi quicquam exhis quæ prohibita perpetrare · decreuit scá synodus apropriohuius modi gradu recedere. QÑ OPORTEAT AEGINIS EPISTULA TRIBUI BONESTIORES AUT EIS COMENDATICIIS LITTERIS APPROBARI.

Omnes pauperes & indigentes auxilio · cum proficiscuntur subprobatione epistolis uel ecclesiasticis pacificis · tantūmodo commendare decreuimus & noncommendaticias litteras · Propter quodcommendaticias litteras honoratioribus tantū modo præstari personis conueniat. UT NEQUAQUAM IN DUOS METROPOLITANOS PRO UINCIA DIUIDATUR.

III. Peruenit adnos quodquidam præter ecclesiastica statuta facientes conuolarunt adpotestates & pergrammaticam formam induo unam prouinciam diuiserunt · Itaut ex hoc facto duo metropolitani esse uideantur inunaprouincia · statuit ergo scá synodus dereliquo nihil abepiscopis tale temptari · Alioquin quihocadmissi fuerint amissionegradus propriisubiacebit · Quæcumqueuero auctoritates litteris imperialibus metropolitani nominis honore subnixe sunt honore tantum modo perfruantur. & quiecclesiameius gubernat epūs saluissalicet uere metropolis priuilegiis suis quodnonoporteat peregrinos.

CLERICOS SINE COMMENDATICIIS MINISTRARE.

III. Peregrinos clericos & lectores malitiositate præter commendaticias litteras suiepiscopi nusquam poenitus ministrare debere. QÑ NON LICEAT CLERICO

UXOREM SECTAE ALTERIUS ACCIPERE

XIIII. Quodinquibusdam prouinciis concessum est lectoribus & psalt uxores ducere · statuit scā synodus nonlicere cuiquam exhis accipere secte alterius uxorem · Quiuero exhuiusmodi coniugio iamfilios susceperunt · siquidem pueri sint ut exse gentes apud hereticos baptizarent · Offerre eos ecclesiae catholicę communioni conuenit · Nonbaptizatos autem nonposse alterius apud hereticos baptizari · sednequecopulari debet nuptura heretico iudeo uelpagano nisiforte promittat adortodoxam fidem sepersona orthodoxe copulandi transferre · siquis autem hanc definitionem scę synodi transgressus fuerit correptioni canonicę subiacebit · DE DI CONISSIS MULIERIBUS ·

XV Diaconissam non ordinandam anteannum quadragesimū & hanc cōm summolibramine · siuero suscipiens manus inpositionem & aliquantum temporis inministerio permanes sem & ipsam tradat nuptias gratiędi contumeliam faciens · anathematizetur huiusmodi tam eo qui eidem copulatur · DE UIRGINIBUS ·

XVI Virginem quaesedo dnó consecrauit · similiter & monachum nonlicere nuptialia iura contrahere · Quodsihoc muente fuerint perpetuamter excommunicentur · Confitentibus autem decreuimus uthabeat auctoritatem eiusdem loci epi misericordiam humanitatemque largi ·

DE PARROCCIIS

XVII Singularum ecclesiarum rusticar parroeciar uelinpossessionibus

to

manere inconcussas illis episcopis quibus eas retinere nostrum
& maxime super tricennium eas absque ui obtinentes
sub dispensationem reserunt quod si intra tricennium facta
debis uel fiat altercatio. Licebit ei si quis eleson adserunt
apud scam synodum prouinciae. Debis mouere certamen.
Quod si quis a metropolitano laedit apud primatem dioceseos
aut apud constantinopolitanam sedem iudicetur sicut
superius dictum est. Si quando uero ciuitas potestate imperiali
nouata est aut si protinus innouetur. Ciuiles dispositiones
& publicas ecclesiasticarum quoque parroeciarum ordines
sub sequantur. DE CONIURATIONE
UEL CONSPIRATIONE.

III. Coniurationis uel conspirationis crimen uel abexteris
legibus est omnino prohibitum. multo magis hoc in dī eccle sia
ne fiat admonere conuenit. si quis uero clerici uel monachi
reperti fuerint coniurantes aut conspirantes aut insidias
ponentes. epī. aut clericis gradu proprio poenitus abiciantur.
QUOD OPORTEAT PROUINCIAS BIS
IN ANNO CONCIL. CELEBRARI.

III. Per uenit ad aures nras quod in prouincis statuta episco
porum concilia minime celebrentur. & ex hoc plurima
negligantur ecclesiasticarum causarum quae correctionis
indigent. Decreuit itaque scā synodus secundum canones
patrum bis in anno epī in idipsum. In unamquamque
prouinciam conuenire quo metropolitanus antistes pro
bauerit. & corrigere singula si qua forte sis emerserint.
Quicumque uero non aduenerint. epī. Residentes autem

insuis cauitatibus & hoc insua incolumitate consistunt · omnique inexcusabili & necessaria occupatione pro bantur · liberi fraterno corripiantur affectu ·

QUOD MINIME CLERICOS TRANS MIGRARI CONGENIAT.

XX Clericos in ecclesia ministrantes sicut iam constituimus · in alterius ciuitatis ecclesiam statutos fieri non oportet sed contentos · ee · in quibus a binicio ministrare meruer̃ · ex cepas illis qui propria s ammittentes prouinciam exne cessitate ad aliam ecclesiam transierunt · si quis autem ep̃s post hanc diffinicionem susciperit clericum ad alium ep̃m peranentem · placuit & susceptum & suscipientem cõmunione priuari · Donec is qui migrauerat clericus ad propriam fuerit regressus ecclesiam. DE EPISCOPORŨ AUT CLERICORŨ ACCUSATORIBUS.

XXI Clericos aut laicos accusantes epos aut clericos passim & sine probatione ad accusationem recipi non debere nisi prius eorum discutiatur existimationis oppinio. QUALITER CATECLERICIS POST MORTEM SUI EPI RES AD OCUPANTES DIRIGERE.

XXII Non licere clericis post obitum suiep̃i rem ad eum peranentem diripere · sicut antiquis quoque ee · canonibus constitutum · Quod si hoc facere temptauerint gradum suorum periculo subiacebunt. DE CLERICIS ET MONACHIS QUI PRIVATE SUI EPI AD URBEM REGIAM CONSTANTINOPOLIM UENIUNT.

III Venit ad aures sc̄i concilii quodquidam clerici & monachi quibus nihil abepo suo commissum est · & tamen quando & communione abeo priuantur. Perueniente s adurbem regiam constantanopolitanam ineadiuant immorentur ex acerbe turbis · & statum ecclesiasticum commouente s subuertente s & iam quorundam domos · Decreuit sca synodus huiusmodi · primoquidem prodefensore constantanopolitane sce ecclesiae commoueri · Utegrediantur aburberegia quodsi isdem negotiis impudenter insistant · & iammolente s idemdefensor expellat utadproprialoca perueniant. QD̄Ñ LICEAT MONASTERIA QUAE CONSECRATA S DIVERSORIA SECULARIA FIERI

IIII. Quae semel dedicata sunt monasteria consilio episcoporum maneant perpetuo monasteria · & reliquaeadea pertinent monasteriis reseruari · necposse excultra fieri secularia habitacula · Quiuero hocfieri permiserint canonum sententiis subiacebunt · QD̄Ñ OPORTEAT ORDINATIONES EPISCOPORŪ DIU DIFFERRI

Quoniam quidam metropolitanorum quantum comperimur neglegunt commissorsibi gregis & ordinatione s episcoporū facere differum · Placuit sca synodo intra tres menses ordinatione s episcoporum celebrari · Nisiforte necessitas inexcusabilis prepar & tempus dilationis extendi · Quodsihoc minime fecerit correptioni ecclesiastice subiacebit · uerū tamen reditus ecclesiae uduate · penes eo canonum eiusdem ecclesiae integri reseruentur. DE DISPENSATIONIBUS SINGULARŪ ECCLESIARŪ

XXVI. Q m̄ inquibusdam ecclesiis utrumore coperimus preter eo
conomos epi facultates ecclesiasacas tractant. Placuit
omnem ecclesiam habentem epm̄ habere economum dedero
proprio. quidispensaret ecclesiasacas secundum sententiam
epi propriu. Itaut ecclesiae dispensatio p̄ter testamonium
nonsit. &exhoc dispergantur ecclesiae facultates. &sacer
dotio maledictionis derogatio procuretur. Quodsihocminime
fecerit diuinis constitutionibus subiacebit. DE HIS
QUI RAPIUNT PUELLAS.

XXVII. E os quirapiunt mulieres subnomine simulhabitandi coope
rantes autconsentientes raptoribus. Decreuit scá synodus
utsiquidem clericisunt decidant gradu proprio siuelaici
anathematizentur. EXPLIC TEXTUS CALCE
DONENS CONCIL. INCIPIT CONSTI
TUTIO ET FIDES EIUSDEM CONCIL.

Aetius archidiaconus constantinopolis nouae romelegit
scá &magna uniuersalis synodus quae secundum gratiam
&sanctiones piissimorum. xpianorumque imperatorem.
ualentiniam &martianiam augustorum. Congregata apud
calchedonam metropolim bithiniae prouinciae immartyrio
scae martyris euphemiae statuit super adnexa. Dns noster
&saluator xps noticiam fidei confirmandis. Discipulisuis
ait. Pacemmeam do uobis pacemmeam relinquo uobis.
Neullus aproximosuo dissonet indoctrina pietatis. sedequaliter
predicationem ueritatis ostendat. sedqm̄ nonqui escit
inequissimus titania rationibus pietatis inspergere. noui
aliquid contraueritatem semper inuenient. Abhocfrequen

INCIP. CONSTITUTIO EIUSDEM CONCIL

dnī nī. prouidens humano generi piissimum & fidelis
simum principem adhelium fidei suscitauit. & undique
sacer docti principes conuocauit. Quatenus gratia
omnium dnō nrō xpō operante aboulibus xpī pestem
mendacii submoueret. Quod quidem fecimus communi
decreto. dogmata fugantes errores. & integram patrum
renouabimus fidem. Trecentorum decem & octo symbolum
omnibus praedicantes. & tamquam propinquos pietatis
huius consensum recipientes patres adscripsimus. Quippotea
apud magnam constantinopolim conuenerunt. centum
quinquaginta. Qnm & ipsi eandem fidem subsignauerunt.
Decernimus statui ordinem. & formas fidei reseruantes.
nos quoque apud ephesum olim facta est scā synodum. Cuius
presides fuerunt scē memoriae celestinus romane urbis
antistes. & cyrillus alexandrinę ecclesiae. profulgere
quidem rectę & immaculatę fidei. expositionem trecentorū
decem & octo scorum. & beatissimorum patrum apud nicheam
subpie recordationis constantino principe congregatorum
optinere autem & iam centum quinquaginta scorum patrū.
Apud constantinopolim constitutā adhuc imendas
quidem quae tunc emerserant hereses. sufficere & quidem
ad plenitudinem cognoscendam pietatis. & confirmationē
prudens hoc & salutare perdī gratiam symbolum. De patre
autem & filio & spū sco plenitudinem docet. Et dnī in
humanationem fideliter accipientibus representat. sed qm
ledere pdicationem ueritatis conantes. Proprius hereticis
nouas uoces proferunt. hi quidem mysterium dnī.

propter nor diuine dispensationis audentes corrumpere.
& matrisch uirginis appellationem recusant. Alii uero
confusionem permixtionemque introducunt. & unam
naturam carnis & deitatis stulte confidunt passibilem
unigeniti diuinam esse naturam confusionem portentnos
q̄ dicentes obhoc illis omnem contra fidem uolens claudere.
Praesens nunc scā & magna atque uniuersalis synodus
p̄dicationis huius abinitio inconcussam docens. Confitetur
p̄ ceteris trecentorum decem & octo sc̄orum patrum fidem
manere inlesam. & propter illos qui aduersum sc̄m spm
pugnant. Machomenus posterioribus temporibus apatrib:
apud constantinopolim centum quinquaginta congregatis.
De essentia spūs confirmat traditam disciplinam quam illi
omnibus notam fecerunt nonquasi deesset aliquid p̄cedentibus
inferentes. sed desco spū suam sententiam promulgantes
aduersum eos quiueritatem ipsius lędere temptauerunt.
Scripturarum testimoniis roborantes. Aduero propter
illos quiministerium dispensationis uiolare conantur.
Et purum hominem esse qui ex scā uirgine maria natus est.
Impudentiss deliranter epistolas beati quirilli alexandrine
ecclesiae p̄sulis synodicas litteras adnestorium & ad alios
per orientem acceptissimas habe & adconuincendas
nestorii blasphemias. & adinter p̄tationem aūt amoris
salutaris symboli quimos sedesiderant. Quibus & iam epistolā
magne & senioris urbis p̄sulis beatissimi & sci epi leonis.
Quae scripta ē. adsce memoriae archiep̄m flauianum.
& adsensos pessimos eutyces auferendos quippe magni illius

petri confessionibus congruentem. & quandam columnam.
nobis aduersum prauam dogmatam iure coniunctam
ad confirmationem recta dogmatis. hisenim quimuniuer
salem filiorum dispensationem conuellere mysterium
nituntur. Preaptillos quipassibilem dīuitatem unigenita
ausisunt dicere sacerdotali numero summoueri. & his
quinduabus naturis xpi premixtionem autconfessionem
dia estimant repugnandum. uel eosquicelestem aut
alterius esse substantiae carnem quaeilli est. adsumpta
denobis formamdī neganter abicit. & quiduas quidam
ante unionem naturasdnī fabulantur. unamuero post
unionem confingunt anathematizant. Sequemerigitur
scōs patres unum eundemque confiteri filium &dnm nrm
ihm xpm consonauoce omnes docemur. Eundem perfectum
indīuitatem. Eundem per fectum inhumanitatem dmuero
& hominem. Uere eundem exanima rationabili & corpore
co essentialem nobis eundem secundum humanitatem
per omnianobis similem absque peccato. Ante secula quidē
depatre genitum secundum dīuitatem. Innouissimis autem
diebus eundem propter salutem nrām exmaria uirgine.
Theotocon secundum humanitatem unum eundemque xpm
filium dnm unigenitum induabus naturis inconfuse
immutabiliter indiuise inseparabiliter agnoscendum
nusquam sublata essentia naturarum propter unionem.
Magisque salua proprietate utriusque naturae. & in
unam per sonam atque exsistentiam concurrentem. Non
induas per sonas partitam atque diuisum nequedisiunctum

FINIT EIVSDEM CONCIL.

Sed unum & eundem filium unigenitum dnm̄ uerbum
ihm̄ sicut ante prophet̄as deco. & ipsenos ihs̄ xp̄s eruditut.
Et patrum nobis symbolum tradidit. his igitur cum omni
undique ueritate diligentia & solliciatudine a nobis defendat.
Statuit sca & uniuersalis synodus alteram fidem nulli licere
proferre uel conscribere aut componere aut sentire aut
docere aliquid. Eos autem qui ausi sunt componere fidem
alteram fidem aut proferre aut docere. aut tradere alteru
symbolum uolentu uel conuertu. uel exgentibus adcognitionē
ueritatis uenire. uel exiudeis uel hereti. quacumque hoc
si epi fuerint aut clerici alienos esse. ep̄s ab episcopatu. & clericos
a clero. Si uero monachi aut laici fuerint anathematizari.

ET SUSCRIPSERUNT UNIUERSI EPI.

Pascha finus ep̄r. uicarius domnimei beatissimi atque
apostolici uniuersalis ecclesiae papa leonis urbis rome
synodo presidens statu consensi & subscripsi. Lucensis
ep̄s ciuitatis ecclesiae auscalane uicarius domnimei
beatissimi & apostolici uri uicari uniuersalis ecclesiae
papae urbis rome. Leonis in synodo grece lecta subscripsi
Bonifacius prbt̄ sc̄e ecclesiae romane statui & subscripsi.
Leontius romanor̆ anatolius constantinopolitan̄ prouinciae
trachiae. III. Quiriacus eraclienses. Peluciamus. romanus.
Eudoxii. polyt. Lucianus byzer.

PROUINCIA TRACHIA GALIER
FRONCION. philyppopulitan̄
SEBASTIANUS. BERYIS. EPICTETUS
BEROIS. PROUINCIAE

INCIP CANON CALCEDONENS

DIOCLETIANOPOLI RODOPIS.

Basilius traiopolitanus Marodianus caerenus
Marius enuntos Docimasius maximianu prb.

I PROVINTIAE EMIMONTU.

Iobianus demectu PRO uinciae illirii vii.
Anastasius thesalonicensis Perquentallu epc anaclien
Saton philippensis Dardanius barralae Maximinus
serrensis Nicolaus stropien Anopatus thassitanos
Eusebius Douerutanus PROVCELLADIE VIII

Petrus corintu Nicetas megarensis Johannis messenensis
Ofelmos zeteas Athanasius opontuensis Irenicus
naupactuensis Domnus plateonensis Onesimus alguanos

PROV QUIRIAE PRIMAE VIIII.

Maximus anthiocenus Macarius Laudicensis
per eusebium prbm anthiochenum Theoctatus berensis
Gerontius seleucensis Rumulus calchidonensis Petrus
zabulensis Maras onosathensis Sabas palta bensis
Uranius zabalonensis PROVINCIAE
QUIRIAE SECUNDE I.

Domnus appamiensis per mellitum larisense

PROVINC CILICIAE PRIME VIII

Theodorus tarauensis matronianus pompiu polit
per theodorum metropolitan Alexandrus sabastensis
philippus adanensis Ypatius Zefirensis Theodorus
augustes Cryssippus mallutanus salutius coricytanus
Per philippum adanense PROVINCIAE
SECUNDE VIIII.

Quirillus · anazar bensis· Policronius · ephiphanens.
Johannis· flauiador. Indemus · Ypenupolitanus. Julianus.
russitanus· Bassianus· mompiestaens· Persomfronium
epm · isauriae· Basilus· saleuciensis · Theodorus· claudio
politanus· Julianus· caelende rotanus· Johannis· diocesarien
Danielus· anagnostu· Ephiphanius· cerestoro ensis.
Mampreus· triupolitanus· Acatius· antiocesis· Lea
mandinos· per papa diacono· Ammonius· latapis· Ar
lianus· selimpiuntonensis· Per paulum subdiac· Natalus.
fidel fitanus· tyrannus· germanicensis· PRO
UINCIAE· FINICES· XIII·

Photius· tyruensis· Damianus· sidonensis· Paulus
pholomidus· Olimpius· aradopolitanus· Paulus· profi
ritanus· Thomas· paneados· Petrus· byblutanus·
Per fotiu· pureutanum· Eustatius· per triu politanus.
Theodorus· tripolitanus· Paradidis· arcas· Alexandrus.
anparadum· Porfirius· botryopolitanus· Perseloseum.
diac· Porforus· trhosiadens· PROUINCIAE
FINICES LIBANIUS· VII·

Theodorus· damarchenus· Uranius· emisiensis· Joseph.
elipolitanas· Thomas· eulre politanus· Valerius· laudi
censis· eutatius· syle saracensis· Jordanis· arabiensis·
PROUINCIAE· ARBIAE· XV·

Constantinus· bostron· Eulogius· filadel fiensis·
proclos· adraonensis· Theodosius· conothasiensis· Theo
doretos· samosatenus· Johannes· cyropolitanus· Ti
motheus· ger manicensis· Eyolcius· dulcas·

CALCEDON

Gaumanus · zeyzmator. Patricius · perrensis. Rufinus
neo cesariensis. PROUINCIAE OSDROENS VIII.
Nonnus · celabasadesis. Gaumas · marcupolitē.
Johannis · caron-abramius. castro circon. Danihelus · macedo
nupolitē · Damianus · callinicu · polē. Sophronius · constantinople
Johannis · sacracenus. PROUINC MESOPOTAMIAE VII.
Symeon · amidensis. Noe · chepanensis. Marar · Aretaniensis.
Iebennos · martyru polē. Gaumas · inreles. Eusebius · suphraniensis.
PROUINC · PALESTIN · PRIME · VIIII ·
Iubenalis · hierosolymitanus. Clicon · cesariensis · Per zo
simum epi · medinemse. Leontius · achalonitanus · Sotinus
diospolitanē · Paulus · anthedonensis · Paradeos · azotupolitē
Panoratius · abiadensis. Policronius · anepatridensis. Stephanus
Jamniensis. PROUINC · PALESTIN · SECDE · V.
Seuerianus · schitopolitanus. Annianus · captoli ador.
Iebinos · pellisitanos. Johannis · gadarienē. PROUINC
PALESTIN · TERTIAE · VII ·
Berillus · elienses. Aretas · elusitanus. Musonius · zoroonensis.
Marcianus · Diotanus · Hyz · tiras. Maruanus · gazis.
PROUINC · PALE · SEPIRU · VIIII
Atticos · nicopolitanus. Marcus · eurias. Peregrinus ·
finecenus. Eutacos · adriano polin · Claudius · aschia
mensis. Sotericus · cerasarnes · uon. Victetos · dodonensis.
Johannis · pruticensis. Zenobius · bostro ens. Lucas · doro
ciensis. Eusebius · apolonienē · Petrus · etimensis.
PROUINC · IESALIA · I. Constantinus. Demetrias.
PROUINCIAE · CRETE · V.

Martyrior· gorginensis· Gennadior· eruffutanus· Cyrillus· fubretanus· Eufratas· Eleutherien· Demetrius· laupensis· PROUINC· BYTTINIAE· SUFFRAGAS· VI·

Eunomius· nicodemonensis· Anastasius· niceas· Julianus· co. & prbr· archiepi· leonta· Eleutherius· calchedor· Lallinicus· apamenus· PROUINC· GALLICIAE· PRIM· VII·

Eusebius· ancyranus· Julianus· tabianus· Melitagoggor· lulio politanus· Yperechius· asponotanensis· Acacius· ammianus· Eufrasius· galatanensis· PROUINC GALATIAE· SECUNDE· VII·

Theoctistor· pisimittor· perfotau· archidiaconorum· Helpidior myrrete nonternis· Mysterius· ammoniu· Aquilas· eudoxiador· Quiriacus· tronaccensis· Pior· petenisensis· Longinus· orarsu· PROUINC· CAPAD· I· III·

Thalassor· caesarien· Mosonius· nissenus· Firminus· termis· PROUINC· CAPDI· SCD· IIII·

Patricius· tyanensis· Theodosius· nantiatensis· Anastomachus· colonensis· Cyros· cybistronensis· PROUINC· ARMENIAE· PRIMAE· III·

Iohannis· sebastensis· Cecrupius· sebastianopolitans· Iohannis· nicepolitanus· PROUINCIAE ARMINIAE· SECDE· IIII·

Constantius· melitinensis· Acacius· arimantheus· Adomus· crauissu· Perlochium· praer byterum· Iohannis· arcas· Per eufronium· praer byterum· PROUINCIAE· PONTU· POLEMONIACU· IIII·

Dorotheus· neo cesarien· Per fotanum· diaconum·

CALCEDON

Johannis · polemoniacus · Graciadus · cerassuntenus ·
Xtarbius · trapezuntos · PROUINC · ELESPONTI VI ·
Seleucus · amasserus · Antoninus · ammisserus · Perolympium ·
diaconum · Paralios · andraponensis · Perhelpidium · prbytm ·
Xtacus · zelonenser · Uranius · iborensis · Perpaulum · prbm ·
Anthicus · sinopenus · PROUINCIAE · PLAPAGONIAE · V ·
Petrus · gattrotanus · Ethericus · pampiupolitanus · Per epi
phanium · prbm · Renos · lulliopolitanus · policronius · oedy
rensis · Theodorus · soronensis · PUINC · ONORIADOS · V ·
Calegorus · claudiopolitanus · Theodorus · eraclensis · Aprog
monius · tautanos · Theophilus · adrianupolt · Perpelagium ·
prbm · Genealius · erattensis · Per eulogium · prbm · Olympius ·
prosiliadensis · Per modestum · prbm · PROUINCIAE
ELISPONTIANI ANAE · XI ·
Diogenis · zytacuntos · petrus · dardanensis · Lalasius · parii ·
David · adrianensis · Eulalius · pionensis · Pionius · troa
densis · Stephanus · pimanenus · Theusebius · ilii · Ormias ·
Abydensis · Danihel · lampsacenus · patricius · Adriopolitens ·
PROUINCIAE · ASIAE · XX ·
Stephanus · efesinus · &hereticus · synnensis · Thomas ·
ayilio comenus · Etbalemaniano · politanus · Eusebius ·
clazomenus · Guriacus · aedles · Mamas · animetu ·
Leontius · magnisias · maioris · Quintus · focensis · Proclos ·
algizenus · Basilicus · paleaspolitanus · Philippus · nearly
letanus · Rufinus · oriolu tanum · Olympius · euazotanus ·
Esaias · eleas · Esperos · epitanensis · Petronius · myrineus ·
Neonius · myssenus · Paulinus · perpere notanus ·

Marcellinus. metropolitanus. Julianus. ypepotanus.

PROVINCIAE LIDIAE. VIII.

Florentius. sardeonensis. Menecrates. corasensis. Patricius. crassensis. Policarpus. gabalensis. Paulus. tripolitanus. Eliae. uendutanos. Consinius. ierocesariensis. Amaxios. selgon. Andreas. satalenus. Dionisius. attanensis. Archamedus. eladen. Gemellus. seratonicensis. Leucios. appollosieru. PRO

VINCIAE. PAMPHILIAE. VIII.

Ephiphanius. pergensis. Theofilius. adriassu. Neon. smisu. Diodirus. usanensis. Paulus. prodonensis. Marcellinus. ysindonensis. mecedon. magidonensis. maras. crodroilonen.

PROVINC. PAMPHILIAE. ALTERIUS. XXII.

Amfilocius. sidesensis. Zozos. suedronen. Eudoxius. ellenonensis. marcianus. coralensis. Eusebius. cottanensis. Obremus. coracesiensis. romanus. myrrensis. Aristocitos. olimponensis. Eudoxius. chomathensis. Palladius. capitholensis. Cyrinus. patarensis. Ienodotus. telmisu. Stephanus. limmirensis. Cronton. passiadonensis. Philippus. barbaren. Theodorus. antepollenus. Leontius. araxenus. Anapatos. caumenos. Cratanos. panor murianos. Andreas. pthotoleotanus. nicolos. acrassatanus. Romanus. bobonensis.

PROVINC. LICAONIAE. VIII.

Onesiforus. iconensis. Neopholemus. cronensis. Paulus. derben. plutarchus. uforon. Eugenius. canon. Rufos. sides. Tyrannos. imadanensis. Scholas. Calandensis. PRO

VINCIAE. PISIDIAE. XVI.

Pergamios. anthiocenus. Eutropius. adadonensis.

CALCEDON

Paulus filomedensis. Longinus apamenus. Teoctistus.
areu. Gosaus. metrolitanus. Cyrus. simandensis. libanius.
pallathonensis. Alexander. seleucensis. Olipius. soxopoli
tanus. fotanus. sala. gasitanus. mesalimus. laodicens.
Bassoner. neapolitanus. florentanus. andriopolitanus.
musonius. limenensis. Maximinus. zozylonensis. PRO
UINCIAE. CAESARIAE. XIII

Cretonianus. afrodisius. Dionisius. archiocenus. Johannis.
alis donensis. placanus. iassu. Paniar. eristodensis. Dionisius.
Latomenus. menandor. eradeor. Eupetius. stratonicensis.
Johannis. amixonensis. Tigthanius. appolonenses. Theodoretus.
alabandens. Johannis. enidiensis. Caladion. alacarnassen
Per publicanum. prbm. PROUINCIAE
FRIGIAE. SALUTARIS. XXII.

Marianus. finalidensis. esubius. durelyu. miros. byblan
densis. mocimus. epsu. philippus. liciador. Ephiphanius.
mardagensis. Abirtius. Ierapolitanus. Quiricus. eucar
pensis. eustocius. Docimu. Basilius. nacoliensis. Aquila.
auro denus. stratageniu. polipatensis. PROUINCIAE
FRIGIAE. PACATIONE. XIII.

Nunechius. laodiciae. trimitariae. Danihelus. cadonensis.
Dodetus. sebastensis. Eulalius. sibriensis. mathias. temesia
densis. paulus. aristensis. Charis. Dionisu politanus.
Gennadius. acmonensis. Thomas. theodisupolitans. Philippus
azeyras sidera. Johannis. trabe zu zanus. Euandras.
Diocles. gemnadius. mosynensis. PROUINC

TONNGSON · IIII ·

Iohannis · rodu · florentius · mytilenensis · Eufronius ·
chyu · Barachos · nazensis · PUINC CYPRU · VII ·
Olimpius · constantiensis · Perdimmum · epm · lapitense ·
Epafrodius · camasensis · Eliodoros · amathuntos · Sozeras ·
theodosianensis · Didimus · lapitensis · paroechius · archenoens ·
fonmus · gytrenus · PROUINC AFRICA · II ·
Valerianus · bassianensis · Ualerianus · afrus ·

EXPLIC · CANONES CALCHEDONENS ·

INCIP · CANON SERDICENSIS NUM ·
XXI · DE EPIS ETIAM LAICA · COM ·
MUNIONE · PRIUANDIS · QUI CIUI ·
TATES MUTAUERUNT ·

OSIUS EPS DIXIT · Nonminus malacon
suetudo quampernitiosa corruptula funditus eradi
canda est · Ne ui luceat epo de ui tate sua ad aliam transire
ciuitatem · Manifesta e. enim causa qua hoc facere temptat ·
Cum nullus in hac rem inuentus sit eps · quidem maiore ciuitate
ad minorem transire · unde appare auaritiae ardorem
eos inflammari & ambitioni seruire · & ut dominationem agant ·
fiomner omnibus placet · huiusmodi pernitiem seuius & austerius
uindicetur · Utnec laicam communionem habeat qui talis est ·
Responderunt · uniuersi placet · ITEM DE EISDEM
EPIS UT SI PER AMBITIONEM SEDEM MUTAUERINT
NEC IN EXITUM CŌMUNIŌN · SALTEM
LAICAM · CONSEQUANTUR ·

anno
347.

300. Episcoporum catsol.
& Epi ariang I

INCIP · CAN · SERDICENSIS ·

OSIUS epſ dixit · &iam ſi talis aliquis extiterit · temerarius · ut fortaſſis excuſationem afferens adſeuerẽt · quod populi litteras accaperit · Cum manifeſtum ſit potuiſſe paucos proemio &mercede corrumpi eorſquis inceram fidem non habem · ut clamarent in eccleſia · &ipſum petere uiderentur epm · Omnino hos fraudes damnandas eſſe arbitror · Ita ut nec laicam infine communionem talis accapiat · Siuobis omnibus placet ſtatuite · ſynodus reſpondit placet · UT INTERDIS CORDES EPOS CONPROUINCIALES ANTESTITES AUDIANT QUOD SI DAMNATUS APELLAUERIT ROMANU PONTIFICEM ID OBSERUANDUM QUOD IPSE CENSERIT ·

III · Osius epſ dixit · Illud quoque neceſſario adiuendum eſt · ut epi de ſua prouincia ad aliam prouinciam in qua non ſunt epi non tranſeant · Niſi forte a fratribus ſuis inuitata ne uideamur ianuam claudere caritati · Quod ſi aliqua prouincia aliquis epſ contra fratrem ſuum epm litem habuerit ne unus ex duobus ex alia prouincia ad uocet epm cognitorem · Quod ſi aliquis epſ iudicatus fuerit in aliqua cauſa · &putat ſe bonam cauſam habere ut iterum concilium renouetur · ſiuobis placet ſci petri apoſtoli memoriam honoremus · ut ſcribatur abhis qui cauſam examinarunt · Iulio romano epo · &ſi iudicauerit renouandu eſſe iudicium renouetur · &de iudicet · ſi autem probauerit talem cauſam eſſe · ut non refricentur · eaque acta ſunt · quae decreuerit confirmata erunt · ſi hoc omnibus placet · ſynodus placet reſpondit · UT NULLUS ACCUSATU

SECUM USURPET EPISCOPI.

IIII. Gaudentur epī dixit. addendum ſi placet huicſententiae quam plenam ſanctitatem protuliſtis. utcum aliquis epī depoſitus fuerit eorum epiſcoporum iudicio quimunicipii locis commorantur. & proclamauerit agendum ſibi negotium in urbe roma alter epī in eius cathedra poſt appellationem eiuſdem quiuidetur eſſe depoſitus omnino non ordinetur. niſi cauſa fuerit in iudicio epī romomani determinata. QUANDO QUIS DE BEATA UICINIS PROUINCIIS EPS ORDINARI.

V Osius epī dixit. ſi contigerit in una prouincia in qua plurimi fuerint epi unum forte remanere epm. & populi conuenerint epī uicinae prouinciae debere illum prius conueniri epm quin ea prouincia moratur. & oſtendere quod populo petant ſibi rectorem. & hoc iuſtum eſſe. ut ea ſi inueniant & cum ipſo ordinent epm. quod ſi conuentus litteris tacuerit & diſſimulauerit nihilq: reſcripſerit ſatis faciendum eſſe populis. ueniant ex uicina prouincia epi & ordinent epm. DE ORDINANDIS EPIS PERUICOSE ET MODICAS CIUITATIS.

VI. Licentia uero danda non eſt ordinandi epm. aut in uico aliquo aut in modica ciuitate cui ſufficiat unus prbr. qui a non eſt neceſſe ibi epm fieri non ulterius. nomen epi. & auctoritas non debeat alli ex alia prouincia mutati facere epm. niſi authis ciuitatibus quae epī habuerunt. aut ſi qua talis aut tam populoſa eſt ciuitas quae meretur habere epm. ſi hoc omnibus placet. ſynodus reſpondit. placet.

SERDICENS

DE PROVINCIALI SYNODO RETRACTANDA PROVICARIOS EPISCOPI URBIS ROMÆ SIPSE DECREUERIT.

II. Osius epūs dixit. placuit autem ut siepūs accusatus fuerit & iudicauerint congregata epī regionis ipsius & de gradu suo cum deiecerint. si appellauerit qui deiectus esse & confugerit ad epm̄ romanæ ecclesiae & voluerit se audiri. si iustum putauerit ut renouetur examen. scribere his epīs dignetur qui in finitima & propinqua provincia sunt ut ipsi diligenter omnino requirant. & iuxta fidem veritatis definiant. Quod si quis rogat causam suam iterum aut. Deprecatione sua mouerit epm̄ romanum ut de latere suo prbm mittat. erit in potestate epī. quid velit & quid æstimet. & si decreuerit mittendos esse qui presentes cum epīs iudicent. habentes eius auctoritatem a quo destinati sunt erit in suo arbitrio. si vero crediderit epōs sufficere ut negotio terminum imponant faciat quod sapientissimo consilio iudicauerit. QUANDO ET IN QUIBUS CAUSIS EPI AD COMITATUM IRE DEBEANT.

III. Osius epūs dixit. importunitates & inmoderatas petitiones fecerunt. Nos nonnumquam habere uel gratiam uel fiduciam. Quemquidam non cessant ad comitatum ire epī. & maxime afri. Qui sicut cognouimus sceleratissimi fratres & coepiscopi nri grata salutaria consilia spernunt atque contemnunt ut non solum ad comitatum multas & diuersas ecclesiae non profuturas perferent causas ut fieri solet aut oportet aut pauperibus aut uiduis aut pupillis subueniatur.

sed & dignitates saeculares & administrationes sed & scandala excitant. honestum ē autem ut epī intercessionem his presentem quis quia ui opprimuntur aut uiduae affligatur aut pupilli expoliatur. si tamen istanomina iustam habeant causam aut petitionem. suo bissīs ergo kal placet decernite ne epī ad comitatū accedant. nisi forte his quire legiosi imperatoris litteris uel inuitati uel euocati fuerint. sed qm̄ sepe contingit ut admisericordiam ecclesiae confugiant quis iniuriam patiuntur aut qui peccantes in exilio uel insulis damnantur aut certe quamcumque sententiam susceperint. subueniendum ē. his & sine dubitatione petenda indulgentia. hoc ergo suobis placet & uniuersi dixerunt placet & confirmatur. DE DIACONIS AD COMITIA IUM DIRIGENDIS.

VIIII. Osius epūs dixit. hoc quoque prouidentia urā tractare debet & quid decreuisse ne episcoporum improbitas nitatur ut ad comitatum pergant. Quicumque ergo quales super istas memorauimus preces habuerint uel accaperint per diaconum suum mittant. qui aper sona ministri inuidiosa non est. & quae impetrauerint celeriter poterit referre. & hoc consequens esse uidetur. ut de qualibet prouincia epī ad eum fratrem & co epm̄ nrm̄ preces mittant. quis metro poli consistat. ut illi & diaconum eius ut supplicationes defan & tribuens commendatas epistolas. pari ratione ad fratres & co epōs nros quis illo tempr in his regionibus & urbibus morantur. In quibus felix & beatus augustus. rem publicam gubernat. si uero hab & epūs amicos in palatio qui cupit aliquid quod tamen honestum ē impetrare.

& si dignus fuerit probatur diuino sacerdotio ministretur.
quia conueniens non est necratio uel disciplina patitur ut
temere & leuiter ordinetur. aut epc̃s aut prbr. aut diác.
quine offitium ẽ. maxime cum & magister gentium. beatus
apostolus ne hoc fieri denunciasse & prohibuisse uideatur.
sed hi quorum per longum tempus examinata sit uita & merita
fuerint comprobata. QUAMDIU EPS IN
ALIENA CIUITATEM REMOREṼ.

IIII. Osius epc̃s dixit. & hoc quoque statuere debetis ut ex alia
ciuitate cum uenerit ad aliam ciuitatem. uel ex prouincia
ad aliam prouinciam & ambitione magis quam deuotioni
seruiens. uoluerit in aliena ciuitate multo tempore residere
forte enim euenit epm̃ locum non esse tam infructuosum. neque
tam doctum si uero qui aduenit incipiat contempnere eum.
& frequenter facere sermonem ut de honesta & infirma
illius personam. ita ut ex hac occasione non dubitet relin
quere adsignatam sibi ecclesiam & transeat ad alienam.
Definite ergo tempus quia & non recipi epm̃ inhumanum. ẽ.
& si diutius resideat pernitiosum. ẽ. hoc ergo ne fiat prou i
dendum est. memini autem superiore concilio fratres nr̃os
constituisse. Ut si quis laicus in ea in qua comm commoratur
ciuitate tres dominicos dies. id est per tres septimanas
non celebrasset & conuentum communione priuaretur.
si ergo circa laicos constituta sunt. multo magis epc̃s. nec
licet & nec decet. si nulla sit tam grauis necessitas quae
de ane at. ut amplius a supra scripto tempore absentet.

ab ecclesia sua uniuersi dixerunt placere sibi. NEC LICEAT EPO A SUO ECCLE PLUS TRIBUS EBDOMADIBUS ABESSE.

XV Quod siue epūs dixit. quia nihil preter mitra oportet. sunt quidam fratres & coepiscopi nri quinon in ea ciuitate in qua uidentur epi esse constituti uel certe paruam rem illic habeant. Alibi autem idonea predia habere cognoscuntur uel affectionem proximorum quibus indulgeant hactenus permitta eis oportet. Ut accedant ad possessiones suas & disponant uel ordinent fructum laboris sui. Ut posterum dominicos id est posterum ebdomadem morari necesse est in suis potius fundis moretur. Aut si est proxima ciuitas in qua est prbt nesine ecclesiae uideatur. Illuc accedant ut neque res domestice per absentiam eius detrimentum sustineant. & non frequenter ueniendo ad ciuitatem in qua epūs moratur. suspitionem iactantiae & ambitionis euadat. uniuersi dixerunt placere sibi. DE ECCLESIAE CLERICIS A COMMUNIONE SUB MOTIS. A BALIO NON RECIPIENDIS. EPO

XVI Quod siue epūs dixit. hoc quoque omnibus placet. ut siue diaconus siue presbyter. siue quis clericorum ab epo suo communione fuerit priuatus & ad alterum per rexerit epm. & scierit atquem confugit eum ab epo suo fuisse abiectum. Non oportet ut ei communionem indulgeat. Quod si fecerit sciat se conuocatus epūs causas esse dicturum. uniuersi dixerunt hoc statutum & pacem seruabit & concordiam custodiat. DE EXCOMMUNICATIS APUD UICINOS

EPISCOPI AUDIENDIS.

VII Osius epūs dixit. Quod me adhuc mouet retacere non debeo. si epūs siquis forte iracundus quod esse non debet cito et aspere commouetur aduersum prbyterum siue diaconum suum et exterminare eum de ecclesia uoluerit. prouidendum est ne innocens damnetur aut perdat communionem. et ideo habeat potestatem is qui abiectus est ut epūs finitimos interpellet. et causa eius audiatur ac diligenter tractetur. Quia non oportet ei negari audientia roganti. et ille epūs quicunque aut minuste eum abiecit patienter accipiat negotium discutiatur. ut uel probetur sententia eius aplurimis uel emendetur. Tamen prius quam omnia diligenter et fideliter examinentur eum qui fuerit a communione separatus ante cognitionem nullus debet pūsumere ut eum communionī socet. hi uero qui conueniunt ad audiendum siui derint clericorum esse fastigium et superbiam. quia tam non decet ut epī iniurium uel contumeliam patiatur. se ueneribus eos uerbis castigent. ut oboediant honesta precipienti epō. Quos si aut ille clericus sincerum exhibere debet amorem caritatis. Itaque uicissim ministri infusa debent epō suo exhibere obsequia.

DE NON SOLLICITANDIS CLERICIS ALIENIS.

I anuarius epūs dixit. Illud quoque statuat sānctitas tua. ut nulli epō liceat alterius epī ciuitatis ministrum ecclesiasticum sollicitare et in suis parroechis ordinare. Unuersis dixerunt placet. Quia ex his contentionibus solet nasci discordia. et ideo prohibet omnium sententia ne quis hoc facere audeat.

DE NON ORDINANDIS CLERICIS ALIENIS SINE SUI CONSENSU EPI

XVIIII. Osius eps dixit. & hoc uniuersi constituimus ut quicumque ex alia par roecia uoluerit alienum ministrum sine con sensu epi ipsius & sine uoluntate ordinare non sit rata ordinatio eius. Quicumque autem hoc usurpauerit a fratribus & co epis nris & admoniri debe & corrigi. De praesbyteris & diaconibus qui te salonicam ueniunt quantum temporis

IBI RESIDEANT

XX. Aetius eps dixit. Non ignoratis quanta & qualis sit thessalo nicensium ciuitas. sepe ad eam ueniunt ex aliis regionibus praesbyteri & diaconi & non sunt contenta breui tempore morari & aut residere rubus. aut certe uix post post longa spatia ad sua redire coguntur. Uniuersi dixerunt eatem pora quae constituta sunt circa episcopos & circa has personas obser uari debent.

DE SUSCIPIENDIS HIS QUI PER SECUTIONE PATIUNTUR

XXI Osius eps dixit. suggerente fratre & co epo nro olimpio & iam hoc placuit. ut si aliquis uim per pessus est & inique expulsus prodisciplina & catholica confessione uel pro defensione ueritatis effugiens pericula innocens & deuotus ad aliam uenerit ciuitatem. non prohibeatur immorari quam diu aut residere possit. aut iniuria eius remedium acceperit. quia durum e eum qui per secutionem patitur non recipi & iam. & larga benuolentia. & hu manitas ei esse exhibenda. Omnis synodus dixit uniuersaq.

. amuerſaque conſtituta ſunt catholica eccleſia mundo
uerſo orbe diffuſa cuſtodiæ. & ſuſcripſerunt quiconuenerant.

INCIPIT SUSCRIPTIO EPISCOPOR

Oſius abſpania cordubenſis. Uicentius decapua legatus
ſcæ eccleſiae romane. florentius abſpadonis dementa. Cuſtus
abſpanius deceſſaria augusta. maximus ſatuſcia. Por
firius amachedonia dephilippis. Cutherius aprocia decandor.
moyſius atheralia decebis. Dioſcorus detrachia. Lucius
atrachia decainopolim. Euagrius amachedonia dehera
clianopolim. Zoſimus. abaccacia delutmedon. Diodorus
abaſia dethenedos. Aetius. amachedonia detheſalonicam.
parigorius arardania. deſcupis. athanaſius alexandriae.
Jonas amachedonia deparacopolit. machedonius. ad
ardania deulpianus. fortunatianus aquilegenſis. heliodorus.
denicopolim. erius. apaleſana. — cochras. abachia.
ſtercorius. decanuſia. martyrius abachaia. deneapolim
ſeuerus. rauennenſis. protaſius. mediolanenſis. Uerissimus
agalia delucduno. palladius. amachedonia dediu.
Alexander. abachia deceporisma. Tycius abaſia.
demotonis. anianus abſpania decaſſalona. Calipodius
neapolitanus legatus ſcā eccleſiae romanę. Domitianus
abſpadonis deaſaurica. pretextatus abſpanius
debarcalona. baſſus. amachedonia. dediadecianopolim.
marcellus. amachedonia. deanquira. aſclepius.
apaleſana degaza. protogenis. abachaia. deſerdica.
Y menetus. atheralia. depharatha. Item lucius. abtralia
deberona. Julius. abacata. detheberſem. athenodorus.

ab acatia deblatena. Alexander. atheralia declarissa. uitalis ab adachia deaquiripensis. Trifon abachia demacarce. Gaudentius adachia denauso. Polipius ab achia demagari. Caluius adachia ripensi. Decastra martis. Protarcus abachia depatras. Eutherius. appanoniis. Asarius dearabia. Deas apofibus. hieremius abachaia desechoro. Dionisius. abachaia dehelida. Yrticius. abratia. debrixa. marcus abasia desisca. ualens adarchiapens. desetto politanus. gerontius amachedonia debrebi. Eutaciius abachia alexander. abachia. Demoremis. &cetera.

Et subscripserunt omnes epi diuersarum prouinciarum uel ciuitatum. EXPLICIUNT CAN CONCL SERDICENS.

INCIPI CANON CARIAGINENS.

Carthaginense 3 celebratum anno 397.

POSICONSOLATU. gloriosissimorum imperatorum honorii. xiii. & theodosii. viii. augustorum viii. kl. iunias carthagine in secretario basilice fausta. Cum aurelius papa. una cum ualentiano primesedis prouinciae numidiae faustano ecclesiae potentanae prouinciae italiae piceni legato ecclesiae romanae. sed & legatis diuersarum prouinciarum africanarum. Id. e. numidiarum uitachem. mauritaniae cesariensis. sed & tripolim & uincentio colositano fortunatiano. & ceteris episcopis prouinciae proconsularis residentibus. CCXVII. Necnon philippo & asello presbiteris eque legatis romanae ecclesiae consedissent. Astantibus diac. aurelius eps dixit. Postdiem pfatutam concilii. utrecor domini fratres beatissimi multa flagitata sunt. Exspectantes fratres nros.

quinunc adpresentem synodum legatiaduenerunt. Quae
gefas necesse ē socienter quadere dnōnro. Detante congre
gationes coetu gratias referimus. super ē uttam exemplaria
niceni conalii quaenunc habemus &apatribus confatutasunt.
Quam &iam hic adecessoribus nris eandem synodum firmantes.
uel quae secundum eamformam peromnes clericorumgrador.
Asummo usqueadultimum salubriter ordinatasunt immedio
proferantur. Ab uniuerso conalio dictum ē proferantur.
Danibel notarius recitauit niceni conalii professio uelstatuta
ta sehabent. Ercumdicer& fausanus epūs plebis potentiae
prouinciae italiae picem legatus romanae ecclesiae dixit.
Jniunctanobis sunt asede apostolica aliqua per scripturam
aliqua &iam inmandatis. Cumurā beatitudine tractanda
sicut inea gefas superibus meminimus. hoc ē deniceni
canonibus utconser uentur &constituta eorum &consuetudo.
Quia &aliqua ordine &canone tenentur aliqua consue
tudine firmatasunt. Debis ergo primitus siplac& beatitudini
uraē tractemus. &postea cetera quaeacta uelinco actasunt
inserta firmabuntur. ut&adsedem uenerandam rescripsi
uris innotescere possitis. Atqueuos ammonuisse apuduenera
bilem papam euidenter clareat. lic& &capitula actionum
um inserta sint gefas. Deipsisergo utsuperius dixi. Quid
uraē beatitudini placeat agere debemus. Uenias ergo
communitorium immedio utsciare possit urā beatitudo quid
meo contineatur. utsingula respondeatur. Aureliusepūs
dixit proferatur communitorium. Quid fratres &con
sacerdotesnri acta nuper [redacted] alligauerunt.

Etcetera quae acta sunt uel agenda sunt subsequentur.
Danihel notarius recitauit communitorium fratri
faustino & filius philippo & asollo praesbyteris. Zosimus
epūs uobis commissa negotia nonlatent uos. Ita actinra.
Immo quanta ibinuobis presentia est cuncta peragite.
Maxime cum & hoc nrm possitis habere mandatum. &
uerba canonum quaeinpleniorem firmitatem huic com
munitorio inseruimus. Ita enimdixerunt frs inconcilio
niceno cumdeepiscoporum appellatione decernerent.
Placuitautem utsi epūs accusatus fuerit & iudicauerint. con
gregatiepi scae religionis ipsius & degradu suodeicerint
eum & appellasse uideatur. Etconfugerit adbeatissimum
ecclesiae romanae epm & uoluerit audiri. & iustumputauerit
ut renouetur examen scribere epis dignetur. quinfinitima
& propria prouincia sunt. utapsi diligenter omnia requirant
& iuxta fidem ueritatis definiant. Quodsiquis rogat causam
suam iterum audiri. Etdeprecationesua moueri epm
romanum utelatereuo praesbyterummittat. Etritanpo
testate epi quiduellit & quid existima &. & sidecreuerit
mittendos esse. quipresentes cum epis iudicent. Habentes
auctoritatem eius aquo distanta sunt erit meum arbitrio.
Siuero crediderit sufficere epos autnegotio terminum imponam
facia & quodsapientissimo consilio iudicauerit & cum recitata &
Alypius epūs ecclesiae tagastensis legatus prouinciae nu
midiae dixit. De hoc iam superbus & iam litteris conciliorum
rescripsimus. & idnos [illegible] seruaturus profitemur quod
in niceno concilio [illegible] constitutum est. Adhucamen

nemonouit qm̃ cum inſpiceremuſ greca exemplaria
huiuſ ſynodi nicheni · Iſta ibineſcio quaratione minime
inuenimuſ · Unde petimuſ ueneracionem tuam ſc̃a papa
aureli · Utqui ahoc authenti cumconcilium nichenum
murbe dicitur eſſe conſtantinopolitana · Aliquoſ inſcriptaſ
tuae ſc̃itatiſ mittere digneriſ · Etnonſolum adipſum
ſc̃m fratrem conſtantinopolitanum epm̃ · ſed&iam alexan
drinum · &antiochenum uenerabileſ ſacerdoteſ quihocnobiſ
concilium ſubſtipulatione litterarum ſuarum dirigant ·
Utomniſ poſtmodum ambiguitaſ auferatur · Quianonita
utfrater fauſtinuſ attulit minime inuenimuſ iſta ·
Noſtamen pauliſ perſeueraturoſ utante dixi · Donec
integra exemplaria ueniant profitemur · Petenduſ
autem litteriſ nr̃iſ &iam uenerabiliſ eccleſiae romanę
ep̃ſ bonifacius · Utipſiquoque dignetur admemoratiſ
eccleſiaſ aliquoſ mittere quieadem exemplaria debeant
ſecundum euſ ſcriptam perferre · Nuncautem memoria
nicheni concilii qualia exemplaria habeamus · Hiſgeſtiſ
ſociamuſ fauſtinuſ ep̃ſ legatuſ eccleſiae romanę dixit · Nec
ur̃a ſc̃itatiſ praeiudicat eccleſiae romanę · ſiuedehoc capitulo
ſiuedealiiſ quiadicere dignatuſ eſt fraterm̃ · &co ep̃ſ
alypiuſ dubioſ eſſe canoneſ · Sedipſa adſcm̃ &beatiſſimum
papam nr̃m̃ ſcribere dignamini &utipſe integroſ canoneſ
inquirens cum ur̃a ſc̃itate · Deomnibuſ conſtitutiſ trac
tare poſſit · Sufficit autem ut&ipſebeatiſſimuſ ep̃ſ
urbisromę ſicut &ur̃a ſc̃itaſ apudſe tractat · Ita&ipſe
inquirat necontentio inter eccleſia naſciuideatur ·

Sed magis caritate fraterna deliberare possit ipso referente quid melius obseruare debeat. Aurelius epūs dixit. Praeter ista quae promsimus actis necesse est ut etiam nrae prauitatis litteris scō fratri & consacerdoti nri boni facio. singulaque tractamus plenissima intimemus. ergo si omnibus placet persecutionem ore omnium condiscamus. Uniuersum concilium dixit placet. Nouatus epūs legatus mauritaniae sitiffensis dixit. Nunc meminimus hoc communitorium. etiam de praesbyteris uel diaconibus contineri qualiter audiri ab episcopis uel a finitimis debeant quod in nicheno concilio minime legimus. Unde hoc ipsum iubeat scitas sura recitari. Aurelius epūs dixit. Recitetur ad locum etiam hoc quod deposcitur. Dabel notarius recitauit de appellationibus aut clericorum id est minoris loci ē ipsius synodi certa responsio. De quare quid actum sit credimus inserenda quod aliter dictum ē. Otius epūs dixit. Quod me adhuc mouet recitare non debeo. Si epūs quis forte iracundus quod esse non debet cito aut aspere commoueatur aduersus praesbyterum siue diaconum suum et exterminare eum de ecclesia uoluerit. Prouidendum ē. ne innocens damnetur aut perdat communionem. Habeat in potestate electus ut finitimos inter pellet causa eius audiatur. & diligenter tractetur. Quia non oportet negari ei audientiam roganti. Et ille epūs qui aut iuste aut iniuste eum reiecit patienter accipiat ut negotium discutiatur. Ut aut probetur eius aut emendetur sententia & cetera. Cumque recitarentur Augustinus epūs ecclesiae

ipponiensis prouinciae numidiedixit. Et hoc nos
ser uaturos profitemur salua diligentiae inquisitione
concilii nicheni. Aurelius eps dixit. Si hoc & iam omnium
uram caritati placet & responsione firmate. Uniuersum
concilium dixit. Omniaque innicheno concilio statuta sunt.
nobis omnibus placent. Iocundus epc ecclesiae suffitanie
legatus prouinciae byzacenae dixit. Quod statutum est
innicheno concilio uiolaria quoquam nullatenus potest
fas fanus epc legatus ecclesiae romanae dixit. Adhuc secundu
profes sionem scitatis uram tamsci Alippii. quam & iam frmri
iocundi aliqua infirmari credo aliqua firmari quodnon
debeat cumiam indubium ipsi canones uenerint ergo ut
placet nobis. Et beatitudini uram ad sm & uenerabilem
ecclesiae romanae epm ura scitas referre dignetur. Ut & ipse
quodsc agustanus statuere dignatus. e. deliberare posset.
Utrumnam & hoc concedendum sit. An recadendum hoc est
deappellationibus inferioris gradus. Si ergo adhuc indubium
uenit. Et de hoc capitulo iustum est ut beatissime sedis epc
informare debeat. Si tamen adprobatus canonibus hoc
inueniri possit. Aurelius epc dixit. Etiamquae dudum
uram caritati mandauimus. Nunc patemini exemplaria
statutorum nicheni concilii. Sed & quae hic salubriter
antic decessoribus secundum eiusdem concilii formam.
Uel quae nunc nobis ordinata sunt recitari & gesta inferri.
Omne concilium dixit. exemplaria fidei & statuta nicheni
synodi quae ad nrm concilium per beatae recordationis
olim pro decessore tuae scitatis quiinter fuit. Cae liano epm

allatasunt sed &que patres exemplaria sequentes
hic constituerunt · Uel nunc communi tractu statuimus.
his gestis ecclesiasticis insertis manebunt · Ita ut superius
dictum est uenerabilibus uiris antiochene alexandrinae
sed &constantinopolitanae ecclesiarum epis scribere ur̄a
beatitudo dignetur · Ut exemplaria uerissima concilii nicheni
sub stipulatione litterarum suarum dirigant · Quo declarata
ueritas eacapitula quaencommonitorio p̄sens frater · &co
epis m̄ faustinus · sed &compraesbyteri philippus &asellus
secum adtulerunt · Aut ibidem repertaanobis firmabuntur
aut sinon inueniantur · Collecta synodo dehocinsequenti
tractauimus · Danihel notarius nicheni concilii professionem
fidei ueleius statuta recitauit inconcilio africano ·

PROFESSIO FIDEI NICHENI CONCILII

Credimus inunum d̄m patrem omnipotentem uisibilium
&inuisibilium factorem · &inunum dn̄m ih̄m xp̄m filium d̄i ·
Natum depatre unigenitum · hoc est desubstantia patris · d̄m
de d̄o uero · natum non factum unius substantiae cumpatre ·
Quod greci dicunt homo usion perquem omnia facta sunt ·
siue quaencaelo · siue quaeinterra · Quipropter homines &ppt̄
nr̄am salutem descendit &incarnatus est passus homo factus est ·
&resurrexit tertia die · ascendit incaelos sedet ad dexteram
patris · unde uenturus est iudicare uiuos &mortuos &inspm̄ sc̄m ·
Eos autem quidicunt erat quando non erat · &priusquam
nasceretur non erat · &quia exnullis extantibus factus est ·
Uel exalia substantia dicentes mutabilem &conuertibilem
filium d̄i · hos anathematizat catholica &apostolica ecclesia ·

STATUTA QUOQUE NICHENA CT

Inuigima capitula similiter recitata sunt sicut in superibus inueniuntur adscripta. Deinde quae in concilio africano pro mulgata sunt acta ps̄entibus inserta noscuntur. Utque ea nicheno concilio statuta sunt omnimodo seruentur.

Aurelius epūs dixit. haec ita apud nos habentur exemplaria statutorum quae tunc patres nr̄i de concilio nicheno secum detulerūt cuius formam seruare. haecque sequentur constituta firmata a nobis custodientur.

DE TRINITATE P̄DICANDA.

Vniuersum concilium dixit. dō propitio pari professione fides ecclesiastica quae per nos traditur. In hoc ceteri glorioso primitus confidenda est. Tunc demum ordo ecclesiasticus singulorum & consensu omnium astruendo. Ad corroborandas autem fratrum & coepiscoporum nr̄orum. nuper promotorum mentes ea proponendas sunt. quae a patribus certa dispositione accepimus. Ut trinitatis quam nr̄is insensibus consecratam retinemus. patris & filii & sp̄s̄ca unitatem. quae nullam nosc̄atur habere differentiam sic at didiamus. sic ita di populus instruamus. Item ab uniuersis epūs nuper promotis dictum est. Plane sic accepimus sic tenemus. sic docemus fidem euangelicam cum ur̄a doctrina sequentes.

DE CONTINENTIA.

Aurelius epūs dixit. cum preterito concilio. ad continentiae & castitatis moderamine tractaretur. Gradus ista tres qui conscriptione quadam castitatis peconsecrationes adnexas. Epūs inquam presbyteros & diaconos. Ita placuit ut concedat sacros antistites accedi sacerdotes necnon & leuitas uel qui sacramenta diuina inseruiunt. continentes esse omnibus.

quo possint simpliciter quod adō postulant impetrare.
Utquod aptiꝺo cuerunt · &ipsa seruauit antiquitas nosquoque
custoꝺiamus. ꝺE ꝺIUERSIS ORꝺINIBUS
AB UXORIBUS ABSTINENꝺIS.

IIII Faustinus epūs ecclesiae potentinae prouinciae piceni
legatus romanae ecclesiae dixit · Placet utepī presbyteri
&diaconi uelquisacramenta contrectant pudicitiae custoder
ab uxoribus seabstineant abuniuersis epīs dictum · ē · placet.
Utin omnibus &abomnibus pūdicitia custoꝺiatur. qui altari
inseruiunt. ꝺE AVARITIA.

V Aurelius epūs dixit · Auaritiae cupiditas quamrerum
omnium malorum matrem esse nemo quisdubitet.
Proindeinhibendaest nequis alienos finis usurpet aut per
premium terminos patrum statutos transcendat · Necomnino
cuiquam clericorum liceat dequalibet refęnus accipere.
Quamquam nonnulle suggestiones quaeuel obscurę sunt
uel subgenere latent inspectę anobis formam accipiant · Ce
terum dequibus apertissime diuina scriptura canxit.
Non est deferenda sententia sedpotius exsequenda proinde
quod mlaicis reprehenditur · Inmultomagis debet&incleriis
predamnari · Uniuersum conciliuꝫ dixit nemocontraprophetas.
Nemocontra euangelia facit sinepericulo. UT XRISMA
APRAESBYTERIS NON FIAT.

VI Fortunatus epūs dixit · Inpretentis conciliis statutūmeminimus
esse ut xrisma uelreconciliatio poenitentium necnon
&puellarum consecratio à praesbyteris non fiant.
Siquis autem emerserit hoc facient quiddeeo statuendumsit

Aurelius epſ dixit. Audiuit dignationem ſuam ſuggeſtionem fratris & coepiſcopi fortaſſis quid ad haec dicitur. Abuniuerſis epiſ dictum eſt. Crisme confectio & puellarum conſecratio apresbyteris non fiat. Uel reconciliare quemquam in publica missa praesbytero non licere hoc omnibus placet.

DE HIS QUI IN PERICULO POSITI RECONCILIANTUR

VII. Aurelius epſ dixit. ſi quis quam in periculo fuerit conſectatus & ſe reconciliari diuinis altaribus petierit. ſi epſ absens fuerit debet utique praesbyter consulere epm. Et ſi oportet ipſum antem eius preceptore reconciliare quamrem debemus ſalubri conſilio roborare. Ab uniuerſis epiſ dictum eſt. placet quod ſcitaſura necessario nos inſtruere dignata eſt.

DE HIS QUI IN ACCUSATIONE MAIORIS INUENIUNTUR ET UT EPI NULLI CRIMINOSO LICEAT ACCUSARE

VIII. Numidius epſ dixit. aſſiduitatis. Pretereasunt quamplurimi non bonae conuerſationis qui exiſtimant maiori esse natu. Uel epi paſſim uageque inaccuſationem pulſandi debent tam facile admitta necne aurelius epſ dixit. Placet igitur caritatis uae utiſquis aliquibus ſceleribus inretitus eſt uocem aduerſus maiorem natu non habeat accuſandi. Abuniuerſis epiſ dictum eſt. ſi criminoſus eſt non admittatur. placet.

DE HIS QUI MERITO FACINORUM SUORUM AB ECCLESIA CONGREGATIONE PELLUNTUR

VIIII. Augustinus epſ legatus prouinciae numidiae dixit. hoc ſtatuere dignamini utiſqui forte merito facinorum ſuorum

ab ecclesia pulsum. Et siue ab aliquo epō uel prbo fuerint
incommunione susceptu & ipse pari cum eis crimine
teneatur obnoxius refugienter sui epī regulare iudicium
ab uniuersis epīs dictum est omnibus placet. DE PRIS QUI
A PROPRIIS CIVITATIBUS RAPIUNTUR EPIS

X Alipius epūs legatus prouincie numidie dixit. Nec illud prae
mittendum est. ut siquis forte prbr ab epō suo correptus
tumore uel superbiae inflatus putauerit separatim sacrifica
dō offerenda uel aliud erigendum altare contra ecclesias
ticam fidem. Disciplinam quae crediderit non exeat impunitus.
Ualentinus primae sedis prouinciae numidie dixit. Neces
sario disciplinae ecclesiasticae & fidei congruasunt quae frater
noster Alipius prosecutus est. proinde quid uideatur uni
uersae dilectionis edicite. SI QUIS PRBR CONTRA
EPM SUUM INFLATUS CHRISMA FECERIT ANATHEMA SIT

XI Ab uniuersis epīs dictum est. siquis prbr ab proposito suo
correptus fuerit debet utique apud uicinos epōs conqueri
ut ab ipsis eius causa possit audiri aeque ipsos suo epō consolari.
Quod nisi fecerit sed superbia quod absit inflatus secernendum
se ab epī sui communione duxerit. ac separatum cum aliquibus
faciens sacrificium dō obtulerit anathema habeatur
& locum amittat. si quem moniam iustam aduersus epm
non habuerit inquirendum erit. SI QUIS EPS
ABSQUE TEMPORE SYNODI IN CRIMINE DETENTUS
FUGERIT AD UOCEM EPIS AUDIATUR

XII Felix epūs dixit. suggero secundum statuta ueterum
consiliorum. ut siquis epūs quod non optamus in reatum aliquem

incurrerit & fuerit ei nimia necessitas nonposse plurimos congregare Ne in crimine remaneat aduo decem episcopi & prbt as. ex episcopis cum proprio suo epo audiatur & diaconus atribus. UT NON LICEAT EPO NISI AUT URBIS ORDINARE SED SINE CESSITAS FUERIT UEL ATRIBUS ORDINE CLERIS

III Aurelius epūs dixit. Quid ad haec scitatura. ab uniuersis epūs dictum est nobis ueterum statuta debere seruare. Sicuti & in consulto primate cuius libet prouintie tam facile non presument. Multa congregati epi epm ordinare nisi necessitas fuerit. Tres epi in quocumque loco sint eius precepto ordinare debebunt epm. Et si quis contra suam professionem uel subscriptionem uenerit in aliquo ipse se honore priuabit. UT OETRIPOLI UNUS EPS IN LEGATIONEM UENIAT ET UTRE

IIII Item placuit de tripolim propter inopiam prouinciae unus epūs in legationem ueniat. & ut ubi prbt aquinque iudicatur epūs. & diaconus atribus ut superius memoratum est. proprio epo residente. DE diuersis ordinibus eccles seruientibus ut si quis in causa criminis incurrerit & ab huerit iudicium ecclesiasticum debeat periclitari & ut filii sacerdotum SPECTACULA SECULARIA NON AGANT

V Item placuit quisquis episcoporum. praesbyterorum & diaconorum seu clericorum cum in eccles ei fuerit crimen inflictum uel cuius causa fuerit commota. si relicto ecclesiastico iudicio publica iudicia

purgare uoluerit · &iam sipro ipsofuerit prolata sententia
locumsuum amittat · & hoc incrimin ali incauili uero perdat
quo deuicit · silocum suum obtanere malluerit · Hoc &iam
placuit ut aquibus cumque iudicibus eccles iafuerit adalios
iudices eccles iafuerit ubi est uobis maior auctoritas fuerit
prouocatum · Non est obsit quorum fuerit soluta sententia ·
Siconuinci nonpotuerint uel inimico animo iudicasse uel
aliqua cupiditate autgratia deprauati · Sane siexconsensu
partium electafuerint iudices · &iampauciare numero quam
constatutum est nonliceat prouocari · Et ut filiisacerdotum
spectacula secularia non exibeant sednec spectent · Licet hoc
semper xpianis omnibus indictumsit &ubi blas femię sunt
non accedant · UT NULLUS EPS PRBI
& diaconus conductor existat &lectores uxores acapiant
& clerici abstineant ab usuris & quotempore uel ipsiuturgs
CONSECRENTUR ·

XVI Itemplacuit utepi &prbi · & diaconi nonsint conductores
autprocuratores neque ullo turpi negotio & inhonesto uictum
quaerant · Quia respicere debent scriptum esse · Nullus
militans dō implicat senegotiis secularibus · Placuit utlec
tores cumadannos pubertatis uenerint cogantur aut
uxores ducere autcontinentiam profiteri · Itemplacuit
utclericus sicomodauerit pecuniam pecuniam accipiat ·
Si speciem eandem speciem quantam dederit accipiat · &ut
ante · XXV · ann ętatis nec diaconi ordinentur · & utlectores
populum nonsalutent · UT UNAQUAEQUE
prouincia propter longinquitatem prima tem

HABEAT PROPRIUM

VII Placuit ut mauritania sitifensis ut postulauit primatem prouincie numidie excuiur ceu separatur ut suum habeat primatem quem consentaneum sit omnibus primatibus prouinciarum africanorum. uel omnibus epis propter longinquitatem habere promissa est. SI QUIS CLERICUS ordinatur moneri debet & constituta seruare. & ut corporibus mortuorum eucaristia non detur nec baptisma & ut per singulos annos per omnem prouinciam ad concilium metropolitani congregentur

VIII Item placuit ut ordinatus epis uel clerici prius ab ordinatoribus suis placita conciliorum auribus eorum inculcentur ne se aliquid contra statuta concilii fecisse poenitent. Item placuit ut corporibus defunctorum eucaristia non detur: Scriptum enim accipite & edite: Cadauera autem nec accipere possunt nec edere: Et nec iam mortuos hominem baptizari faciat presbyterorum ignauia: Proqua re confirmandum est in hac sancta synodo ut seruandum nichena statuta propter causas ecclesiasticas quae ad perniciam plebium sepe uenire cernuntur: Singulis quibusque annis concilium conuocetur & quod omnes prouincie quae primas seder habent de conciliis suis binos aut quantos delegerint: Episcopos delegatos mittant ut in congregato conuentu plena possit esse auctoritas. SI QUIS EPS accusatur ad primatem ipsius prouincie causa deferatur

VIIII Aurelius epus dixit: Quisquis episcoporum accusatur ad primatem prouinciae ipsius causam deferat accusator

nec a communione suspendatur cui crimen intenditur.
Nisi ad causam suam dicendum electorum iudicium die
statuta litteris euocatus minime occurrerit. Hoc est infra
spatium mensis ex die qua eum litteras accepisse constiterit.
Quod si aliquos ueras necessitatis causas probauerit quibus
eum occurrere non potuisse manifestum sit causeque dicende.
Intra alterum mensem integram habeat facultatem. Uerum
tandiu post mensem secundum non communicet donec purget.
Si autem ad concilium uniuersale annuersarium occurrere
noluerit uel ibi causa eius terminetur ipse in se damnationis
sententiam dixisse iudicetur. Tempore sane quo non communi
cat nec in sua ecclesia uel parroecia communicet. Accusator
autem eius in quam diebus cause dicende defuerit a com
munione non remoueatur. Si uero aliquando defuerit sub
trahens se reatu a communione epo ipse remoueatur
a communione accusator. Ita tamen ut ei ipsi adimatur
facultas cause peragende. si se ad diem occurrere non noluisse
sed non potuisse probauerit. Illud uero ut cum agere coeperit
episcoporum iudicio si fuerit accusatoris persona culpa
bilis ad arguendum non admittatur nisi propriam causam non
tamen ecclesiasticas asserere uoluerit. DE PRAES
BYTERIS uel clericis accusatis.

XX

Si autem prbi uel diaconi fuerint accusati. Adiunctos sibi
ex uicinis locis propriis epis legitimo numero collegarum
quos ab eodem accusatus petierit ut ideo sibi una secum in prbi
norum sex. uel diaconi ordi ipsorum causa disceptant.
Eadem dierum dilationum & communione remotionum

& dis cussione personarum inter accusatores & eos qui accusantur forma seruata. Reliquorum autem clericorũ causas & iam solus epc̃ loci agnoscat & finiat. ut filii

XXI. I clericorum in matrimonio non iungantur hereticis
terum placuit ut filii clericorum gentilibus uel hereticis
matrimonio non iungantur. ut epi uel cler

XII. Eorum eos qui catholici non sunt nihil conferant.
Eorum eos qui catholici xpiani non sunt etiam si consanguinei
fuerint per donationes rerum suarum epi uel clerici
nihil conferant. ut epi transmare non proficiscantur.

XIII. Item ut epi transmare non proficiscantur nisi consultu primę
sedis epi suae cuius quam prouinciae ut ab eo precipue
possint summere formatam uel comendationem ut epi
scripturas catholicas nihil in ecclesia legantur.

XIIII. Item ut preter scripturas canonicas nihil in ecclesia legatur
sub nomina diuinarum scripturarum. Sunt autem cano
nicae scripturae. id est genesis. exodus. leuiticus. numeri.
Deutero nomium. hiesus naue. iudicum. ruth. regum. libri
IIII. paralippo menon lib. II. Iob. psalterium. salomonis
libri. V. Lib. duodecim prophetarum. Esaias. hieremias.
hiezechiel. Danihel. tobias. iudit. hester. hesdre lib. II.
machabeorum lib. II. Nouum testamenta. Euangeliorum
libri. IIII. Actuum apostolorum lib. I. epistolae pauli.
XIIII. petri apti lib. II. Iohannis apti III. Iacobi apostoli
lib. I. Iudae apti lib. I. Apocalipsin ioh. lib. I. Hoc etiam
fatri & consacerdotum nro bonifatio uel aliis earum partiũ
epis proconfirmando isto canone innotescat quia a patribus

ista accupimus in ecclesia legenda. OCCEPIS
uel sequentibus ordinibus quisq; cro scā mysteria contrectant
PLACUIT A BUXORIBUS CTINGERI

XXV Aurelius epūs dixit. Addimus frēs kmī pręterea cum de quo
rundam clericorundam clericorum quam uis lectorum
er ga uxores proprias incontinentia referetur. Placuit
quod & in diuersis concilis firmatum est. Subdiaconi qui
sacra mysteria contrectant. prbi & diaconi. sed & epī secundū
propria statuta & iam a buxoribus se contineant ut tamquam
non habentes uideantur esse. Quod nisi fecerint ab ecclesiastico
remoueantur officio. Ceteros autem clericos ad hoc non cogi
nisi maturiori ętate ab uniuerso concilio dictum est. Quae
ura scitas est iuste moderata & scā & dō placata sunt con
firmamus. UTRUS ECCLESIA NEGOTIO DISTRAHI

XXVI. Item placuit utrem eccles se mouendas. Quod si reditus
non hab & aliqua nimia necessitas cogit hanc insinuandam
esse primati prouinciae ipsius. Utcum statuto numero epōm
utrum faciendum sit arbitretur. Quod si tanta urg & necessitas
ecclesiae ut non possit ante consulere fratres uicinos testes
conuocet. epī curant ad concilium. Omnes referre suę ecclesię
necessitates. Quod si non fecerit reus dō & concilio uendicet
honore amisso teneatur. PRBI ET DIACONI
in grauiore culpa conuicti manus impositionem tamquam
LAICI NEQUAQUAM SUSCIPIANT

XXVII Item confirmatum est ut si quando prbi uel diaconi aliqua
grauiore culpa conuicti fuerint. qua eos a ministerio
necesse sit remoueri. non eis manus tamquam poenitentibus

uel tamquam fidelibus laicis imponatur. Neque permit
tendum utrebiptizari addericatus gradu promoueantur.

PRAESBYTERI ET DIACONI

XVIIII uel clerici qui causas sua adtrans marina putauerint
appellandum incommunione minime suscipiant.
Item placuit utprbi diac uel ceteri inferiores clerici causas
quas habuerint. si deiudicijs episcoporum suorum quesa fuerint
Ulcimepi. eos cum consensu sui epi audiant adhibiti ab eis epi.
Quodsi & abeis prouocandum putauerint non prouocent
adtrans marina iudicia. sed adprimates suarum prouinciarum.
Sicut & deepis sepe constatum est. Adtrans marina autem
qui putauerit appellandum. a nullo intra africam ad
communionem suscipiatur. SI QUIS EXCO
municatus ante audientiam communicare presumpserit
ipse inse damnationem protulit.
XVI III Item placuit uniuerso concilio utqui excommunicatus fuerit
pro suo neglectu. siue epr siue quilib& clericus & tempore
excommunicationis sue anteaudientiam communionem
presumpserit. Ipse inse damnationis iudicetur protulisse
sententiam. DE ACCUSATO UEL
accusatore: qui in eo loco unde est ille qui accusatur:
XX Item placuit ut accusatus uel accusator: simetuit aliquam
uim temerarie multitudinis locum sibi elegat proximum
quo non sit difficile testes perducere ubi causa finiatur.

SI QUI CLERICI AB EPIS SUIS

promoti contempserint nec illi maneant unde recedere

NOLUERUNT

FINIT. CAN. CARTAGINENS.

XXXI Item placuit utquicumquecleric uel diaconi proneccessitatibus ecclesiarum non obtemperauerint epīs suis uoluntatibus. eos adhonorem insua ecclesia promouere. necilli minister ingradusuo underecedere noluerint. SIQUIS clericorum pauper promotus in ordine potes habuerit aliquid eccles potestat SUBICIAT.

XXXII. Item placuit utepī prbi diac. uelquicumque clerici quimhil habentes ordinantur. &tempore episcopatus uelclericatus sui agros. Uelquaecumque predia nomine suo comparāt. Tamquam rerum dominicarum inuasionis crimine teneantur. Nisi admonita mecclesia eadem ipsa contulerint. Si autemipsis propriae aliquidliberalitate alicuius uel successione cognationis obuenerit faciant indequod eorumpropositio congruit. Quodsiasuo proposito retrorsum exhorbitauerint honore ecclesiastico indigni tamquam reprobi iudicentur. UT PRAESBYTERI REGIONARII ecclesiae inqua sunt constituti nonuendant &nulli epō liceat rem tituli matricis ecclesiae usurpare.

XXXIII. Item placuit utprbi nonuendantrem ecclesiae ubisunt constituti nesaeculabus epīs suis. Quomodo &epīs nonliceat uendere predia ecclesiae ignorante concilio uel prīs suis. nonhabenteergo necessitatem necepō liceat matrias ecclesiae rem tituli sui usurpare. EXPLIC. CAN CONCILII CARTAGIN.

INCIPIUNT CANONES CONCILIORUM DIUERSORUM AFRICANE PROUINCIAE NUMERO XCVI

RECITATA SUNT ETIAM
inista synodo diuersa concilia uniuerse pro
uinciae africane transactae temporibus aurelii
carthaginensis episcopi caelebrata.

Glorio sissimo imperatore theodosio augusto .III. &abun
dantia .uc. cons. VIIII. ID. octobres. yppone regio insecre
tario basilicae pacis &cetera gesta huius concilii. ideo de
scripta non sunt. quia ea quae ibi statuta sunt insuperibus
probantur inserta. DE CONCILIO
carthaginensi ubi legati epi proconsolaris adconcilium
adrumetani destinantur.

Gloriosissimis imperatoribus arcadio. III. &honorio. II.
augg. conss. VI. KLrum iuliarum carthagine inhoc
concilio legati delectasum epi proconsulares adconcilium
adrumetanum. DE CONCILIO
carthaginensi ubi multa sunt constituta.

Caesario &attico. uucc. conss. V. KL septembres. cartha
gine insecretario basilicae restitutae. Cum aurelius
una cum epis consedisset adstantibus &iam diaconibus
aduenientes quoque uictore sene pupianense tuto
migir pense eu angelo assuritano. ADLOCUTIO
ad epm aurelii carthaginensis episcopi.

Aurelius eps dixit. Post diem praestitutam concilii
consedimus utrecor damini frs beatissimi. &arbitra
bamur omnium prouinciarum pro africa legationes
conuenisse addiem utdixi prefatutam nri tractatus.
Sed cum sacerdotum nrorum epistola byzachenorum

fuisse recitata · uel quid mecum idem quidem pus
& diem concilii praeuenerant tractassent uraē caritati
legeretur. Lecta est & iam afratribus honorata & urbano.
Quinobis cumhodie concilium participantur legatio sita
fensis prouinciae defanata frater etiam reginus ecclesiae
uegetii selutanę litteras adparuitatem meamdatas. Crescen
ani primę sedis utipse insinuat numidiarum · Etaurelii
coepiscoporum nrōrum inquibus scripsit urā mecum
caritas recognouerit · Promisisse eosdem quodautipsi digna
rentur uenire · Autadhoc concilium fuissent exmore
defanaturi legatos. Sedhoc quiaminime factumuideatur.
Diu se detineri delongnquo uenientes · Legati mauri
taniae sitafensis nonposse testantur. Etideofrs siuraē
caritatiuidetur littere fratrumnrōrum byzachenorum.
Sed & breuiarium quod eidem epistolę adiunxerunt adhunc
coetum conrogatum legantur · utsiqua forte illicmanere
caritatis uraē animum possint in eodem breuiario quae
diligentius fuerint anim aduersa immelius reformentur.
Hocenim frater & coepsnt · Primę sedis uir perspectus
merito sue grauitatis atque prudentiae. Mizonius
scribens admeam paruitatem postulauit siergoplacet
quaetractatasunt legantur. Etsingulaūra caritate
considerentur. QUODNIHIL
deyppositi concilio sit emendandum.

Epigonius eps dixit dixit inhoc breuiario quodde
ceptum est · Deconcilio ipponiensi nihil arbitramur
esse emendandum uel assuendum nisi ut diessce paschę

tempore concilii innotescat. UT EPISCOPI
uel clerici non facile filios suos emancipent.

II. Vt epi uel clerici filios suos in sua potestate per emancipationem
exire non ex sinant. Nisi de moribus eorum fuerint & de
etate securi ut possint adeos iam propria pertinere peccata.

UT EPISCOPI UEL CLERICI
non ordinentur nisi omnes suos fecerint xpianos.

III. Vt epi & prbi & diac non ordinentur prius quam omnes
qui sunt in domo eorum xpianos catholicos fecerint.

QUOD PRAETER PANEM
et merum mixtum aqua nihil in sacramentis offerre debeat.

IIII. Vt in sacramentis corporis & sanguinis dni nihil amplius
offeratur quod ipse dns tradidit. hoc est panis & uinum
aque mixtum primicie uero seu mel & lac. Quod unodie
sollemnissimo in infantum misterio sol & offerre. Quam
uis in altario offerantur suam tamen habeant propriam
benedictionem. Ut a sacramento dominici corporis & sanguinis
discrepent. Nec amplius in primiciis offeratur quam
decet uis & frumentis. UT CLERICI
uel cum nentes aduirgines uel uiduas non accedant.

Clerici uel continentes ad uiduas uel uirgines nisi ex iussu
uel permissu eporum aut prbterorum non accedant. & hoc
non solum faciant sed cum clericis uel cum his cum quibus epi
aut prbter iusserit. Nec ipsi epi & prbi soli habeant accessum
ad huiusmodi feminas sed ubi aut clerici presentes sunt
aut graues aliqui xpiani. UT PRINCEPS
sacerdotum non appelletur episcopus.

VI Vt prime sedis epūs non appelletur princeps sacerdotum aut summus sacerdos aut aliquid huiusmodi sed tantum prime sedis epūs. UT CLERICI IN TA bernas nisi in peregrinis non ingrediantur.

VII Ut clerici edendi uel bibendi causa tabernas non ingredi antur nisi peregrinationis necessitate compulsi. UT A IE iunii dō sacrificia celebrentur.

VIII Ut sacramenta altaris nonnisi ieiunis hominibus cele brentur. excepto uno die anniuersario quo cena dñi cele brantur. Nam si aliquorum prōmeridiano tempore defunc torum siue episcoporum siue ceterorum commendatio facienda est solis orationibus fiat. si illi qui faciunt iam pransi inueniantur. UT IN ECCLESIIS conuiuia minime celebrentur conubia.

VIIII Ut nulli epī uel clerici ecclesia conuiuentur nisi forte transeuntes hospitiorum necessitate illic reficiant. populi etiam ab huiusmodi conuiuiis quantum fieri potest prohi beantur. DE POENITENTIBUS.

X Vt poenitentibus secundum differentiam peccatorum epī arbitrio poenitentiae tempora decernantur. & ut prbr inconsulto epō non reconcilie & poenitentem nisi absentia epī necessitate cogente. Cuius cumque aut poenitentia publica & uulgatissimum crimen est. quod uniuersam ecclesiam commouerit ante absidam manus ei imponatur.

DE UIRGINIBUS.

XI Ut uirgines sacre cum apparentibus aquibus custo die bantur priuate fuerint epī uel prbr ubi epūs absens est

prouidentia grauioribus feminis commendentur.
Aut simul habitantes mutuam custodiant. Ne passim
uagando ecclesiae ledant existimationem. DE CLERO

II. Clericis quibus prose respondere non possunt.
Uel gratanter si prose respondere non possunt cum olim
tale eorum testimonium sui periculo proprio dixerint
baptizentur. ut scenicis atque histrionibus ceterisque huius
modi personis reconciliatio non negetur. DE PAS

III. SIONIBUS MARTYRUM.
Liceat etiam legi passionem martyrum cum anniuersarii
dies eorum celebrantur. DE PARUULIS

QUI APUD DONATISTAS BAPTIZATIS

IIII. De donatistis placuit ut consolamus fratres et consacer
dotes nros siricium et simplicianum de solis infantibus
quibus parentes pene eorum. Ne quod suo non fecerunt
iudicio cum ad ecclesiam di salubri proposito fuerint conuersi
parentum illis error impediat ne promoueantur. Lectoratus
ministri. Quibus inserat honoratus et urbanus epi legati
prouinciae mauritaniae sitifensis dixerunt. Iamdudum
cum apud scitatem uram allegaremus scripta. Dilatasumus
ea contemplatione quod fratres nri aduenire possent de
numidia legati. sed quia non parui dies sunt quibus exspec
tati minime uenerunt. ultra preter mittere quae nobis
mandata sunt animis coepit non oportet atque ideo fratres
suggestionem nram libenter admittite. Deinde enim
mihi tractatus audiuimus. Uerum est de sorori[illegible]
inhibendis post prandium. ut audiuimus sicuti dignum est

offerantur · &tunc &nunc firmatum est. DE REBAP

tizationibus &reordinationibus uetrans tationibus eporum.

XV Illud autem suggerimus mandatum nobis quod &iam incapuensi plenaria synodo uidetur statutum · utnonliceat fieri rebaptizationes reordinationes uetrans tationes epōrū. Namcresconius uilla regensis epūs plebesua derelicta · Tubuni ensem inbia sit ecclesiam &usque inhodie commonitus d secundum quodstatutum fuerat relinquere eandem quam inuaserat plebem. Contempsitadhuc susitatam quaepromun tiata fueram confirmata quidem audiumus · sedpetamus secundum quodnobis mandatumest · utdignemini dare fiduciam quoiamnecessitatem ipsacogente liberumnobis sit rectorem prouintiae · secundum statuta gloriosissimorū principium aduersus illum adire. Utquimita admonitio nem scitatsuae adquiescere noluit &emendare illicitum auctoritate iudiciaria protinus excludatur. Aurelius epūs dixit seruata forma disciplinae non estamabitur ad petitus · siaurā caritate modestiae conuentus recedere detractauerit · cumfuerit suo contemptu &contumacia faciente &iam auctoritate iudiciaria conuentus · honoratus &urbanus epī dixerunt · hocenim omnibus placet abuniuersis episcopis dictum est iustum est &placet ·

QD EPI ORDINARE EPORŪ OCBENT

XVI Honoratus &urbanus epī dixerunt · &illud nobis mandatum est · utquia proxime frīs nris numidiae duo epī ordinare presumpserunt pontificem · nonnisi ad duodecim censeatus celebrari episcoporum ordinationes

aurelius epſ dixit forma antiqua ſer uabitur. utnon
minus quamtres ſufficiant quifuerint defanati adepm
ordinandum. Propterea quiantripoli forte &inar uize
inteiacere uidentur barbarę gentes. Namintripoli ut
aſſeritur epi ſunt quinque tantummodo &poſſunt forte
deipſonumero uelduo neceſſitate aliqua occupari. Difficile
ē enim ut&dequolib& numero omnesposſint occurrere.
Numquiddeb& hocipſum impedimento eſſe eccleſiaſtacie
utilitati. Nam&inhac eccleſia adquam dignataeſt urā
ſcītas conuenire. Crebro acpene perdiem dominicam
ordinandos. Habemus numquid nam frequenter potero
duodecim ueldecim uel nonmultto minus aduocare epſ.
Sed facile eſtmihi duos adiungere meae paruitate
uicinos quaproter cernit mecum caritasura. hocipſum
ob ſeruari nonposſe. QŌ AD IDEBGANT
epi numero ordinatorum ſideordenando epō fuerit
CONTRADICTUM.
Sedillud. ē. ſtatuendum utquando adeligendum epm
conuenerimus ſiqua contradictio fuerit oborta. quia
talia tractataſunt apudnos nonpreſumant adpurgandum
eum quior dinandus eſt. Ireſiam ſedpoſtuletur adnumerū
unus uelduo. &in eadem plebe cuiordinandus eſt diſcuti
antur primo perſonę contradicentium. poſtremo &iam
illaque obiciunt pertractentur. &cumpurgatus fuerit
ſubconſpectu publico. Ita demum ordinetur. ſihoccumuŕe
ſcītatis animo concordat roboretur urā dignationis reſpon
ſione. Abuniuerſis epīs dictum eſt ſtatsplacā.

UT O ECCLESIA CARTHAGINIS DIES PASCHE NUNCIETUR

XVIII Honoratus & urbanus epi dixerunt. Quoniam decommunitorio nro omnia tractata noscuntur. Addimus & iam de die paschę nobis esse mandatum. ut de ecclesia semper carthaginensi sicuta adsolet instituamur & non sub angusto temporis spacio. Aurelius epi dixit. si ita tale urae uidetur qm nos spopondisse iamdudum memnimus aut singulis quibusque annis adtractandum conueniamus. & cum conuenerimus tunc de uulgabitur scs paschę dies per legatos qui affuerint concilio. honoratus & urbanus epi dixerunt. Nunc de praesenti coetu petamus ut litteris prouinciam nram de hac die informare dignemini. Aurelius epi dixit. Ita fiat necesse est.

DE QUISITIANDIS PROUINCIIS.

XVIIII Honoratus & urbanus epi dixerunt. & illud nobis uerbo mandatum ut quia constitutum in concilio yponiensi singulas debere prouincias tempore concilii uisitandas esse dignemini & iam qubdde hoc anno secundum ordinem difficultas uel alio anno mauritaniam prouinciam uisitare. Aurelius epi dixit. Iuncde prouincia mauritania propter quod in finibus africę posita sit. nihil statuimus siquidem uicinę sunt barbarico. sed praefiendi ut ex abundantia nunc pollicentes uenire possimus ad uram prouinciam. Cogitare enim debetis fratres quia hoc sibi & tripolitani & arzugitani fri potuerunt exigere si ratio pateretur. UT IOIO CESIS NISI EX CONSENSU EPI PROPRII EPM NACCIPIANT

XX Epigonius epi dixit mutari concilii statutum a coetu sacerdotali. ę. ut plebes quaendio cęnobus ab epis retinentur.

Quae epm̄ numquam habuerunt · nisi cum uoluntate eius
epi aquo tenentur proprios accipiant rectores · id est epm̄
aduero quia nonnulli dominatu quodam adepto con
munionem fratrum abhorrent · uel certe cum ad praui tatis
fuerint quasi in quodam archetyranni cas ibi dominatum
uindicant · Quod plerique timidi atque stolidi aduersum
epos suos ceruices erigunt prbi · uel conuiuium sibi conamantes
plebem uel certe per suasu maligno · ut licentio fauore
eosdem uellint sibi conlocare rectores · Quod quidem insigne
mentis tue tenemus uotum · frater religiose aureli qui
haec sepe oppressis · non curando tales pastores · Sed propter
eorum malos cogitatus & praue conamina consilia
hoc dico non debere rectorem accipere eam plebem quae
in diocesi semper sub uacuit nec umquam proprium epm̄
habuit · Quapropter si uniuerso sanctissimo coetui placet
hoc quod pro secutus sum confirmetur · Aurelius epūs dixit ·
fratres & consacer dotes nri prosecutioni non obsisto · sed
& hoc me & fecisse & facturum esse profiteor · Circa eos tamen
qui fu
erint concordes non solum circa ecclesiam carthaginen
sem · sed circa omne sacerdotale consortium · sunt enim
plerique conspirantes cum plebibus propriis quas dece
piunt ut dictum est earum scalpentes aures blandi ad
seducendum ut ad se ipsos ut pote homines uel certe inflati & ab
hoc consortio separati qui putant proprie plebi incubandum ·
& nonnumquam conuenta ad concilium uenire detrectant ·
sua forte ne prodantur flagitia metuentes · Dico si placet
· circa hos nostrum dioeceses non esse seruandas ·

uerum & de propria ecclesia quae illis malefauerit
omnimo admittendum. Utiam auctoritate publica rei
ciantur atque ab ipsis principalibus cathedris remoueantur.
Oportet enim ut quis uniuersis fratribus a toto concilio inhaerere
Non solum suaue integro sed & diocesis possideat. Si uero
quis sibi & putas plebes suas sufficere fraterna dilectione
contempta. non tantum diocesis amittat sed ut dixi & iam
propriis publica careat auctoritate ut rebelles. honoratus
& urbanus epi dixerunt. summa prouisio sit ut status tuae
cohercet mentibus singulorum. Et puto omnium responsione
ea quae prosequi dignatus es roborandae. uniuersi epi dixer
placet. placet. UT ALIENUS CLERICUS
OMNIMODE SUSCIPIATUR AB ALIO.

XXI. Epi coniuus epi dixit. Immutatis conciliis hoc statutum est
& iam nunc hoc confirmatum est aura prudentiae beatissimi
fratris ut clericum alienum nullus sibi prius & epus. Praeter
eius arbitrium cuiusquam clericus. Dico autem iulianum
quem ingratus est di beneficius per meam paruitatem inse
collatus. Ita temerarium & audacem extitisse. ut eum
qui a me baptizatus est cum esset puer egentissimus mihi
ab eodem comendatum. Cumque multis annis a me alereturque
atque increscat. Hunc ut dixi baptizatum esse in ecclesia
mea per manum paruitatis meae. Constat idem indio
ecesim a patiensis lector esse coeperit. Immo annis ferme
duobus legerit nescio quo contemptu humilitatis meae.
Idem iulianus arripuit quem dicit quasi proprium cuem
suis locis uastantem me inconsulto usurpare. nam & diu cum

illum ordinauit · hocsliceat pateat haec licentia nobis
beatissimi fratres · Siminus tamimpudens cohibeatur
nese misceat communioni cuiusquam · Numidius epsdixit.
Sinonpostulata neque consulta tuadignatione iduidetur
fecisseuluinus · Judicamus omnes iniquefactum atqueim
digne · Quapropter nisiidem iulianus correxerit · Errorem
suum &camsatis factione eundemclericum quamfuerat
ausus ordinare reuocauerit tuaeplebi contra statuta con
alii faciens contumaciaesue separatus nobis excipi&iudicium.
Epigonius epsdixit · Retatepater &ipsa promotione
antiquissimus uir laudabilis frater &collegano ster uictor.
Vult hancpetitionem generalem omnibuseffici.

UICARTHAGINENSIEPO OUNDE

uoluerit clericum liceat ordinare.

XXII. Aurelius epsdixit · Sermonemmeum admittatefratres.
Contigit nonnumquam utpostulentur ab ecclesiis
quae prepositaregent · utprbis uelepis &tamenmemor
statutorum · Idsequor utconueniam epm eius atque ei
meritum quodeius clericus aqualibet ecclesia postuletur.
Sedforte inhodierno nonreluctatisunt · &nequandocon
tingat utreluctentur · Cumfuerit ame inhaccausa postu
lata quem scitis multarum ecclesiarum · &ordinandorum
curam sustinere · Justum est ergo utquemlibet consacer
dotum conueniam cumdubus econsortionro · uestribus
testibus sin uero indeuotus exstiterit quidcensetis curan
dum faciendum · Ego enim cunctarum ecclesiarum digna
tione dī · utscitisfratres sollicitudinem sustineo.

Numidius epūs dixit · fuit semper haec licentia huic sedi
ut unde uelle & de cuius nomine fuisse & conuenit
pro desiderio cuiusque ecclesiam ordinare epm · Epi
gonius epūs dixit · bonitas sequestrat possibilitatem ·
Minus enim presumis frater cum tebonum & clementem
omnibus reddis · habet enim hoc in arbitrio sua si et ut
satisfiat persone uniuscuiusque epi · In prima tantummodo
conuentione sit autem quod licet huic sedi uindicandum
sibi fuerit arbitratus · Necesse habet tu omnes ecclesias
suffulcire unde tibi non potestatem damus sed tua ad
signamus · Utliceat uoluntati tue & semper tenere quem
uoles · ut prepositos plebibus ue ecclesiis constituas qui posta
quam fuerint & unde uoles · Postumianus epūs dixit · neinde
qui unum habuerit · Numquid debet illi unus ipse pribit
auferri · Aurelius epūs dixit · sed spūs unus esse potest · per
quem dignatione diuina pribi multi constitui possint ·
Unus autem epūs difficile inuenitur constituendus · Quapropt
sine cessarium episcopatui quis habuerit pribm · Etunum
undixisse frater · habuerit & iam ipsum ad promotionem
dare debebit · Postumianus epūs dixit · Ergo si hab & alius
abundanter clericos · Deb & mihi alia plebs subuenire · Au
relius epūs dixit · sane quomodo tu ecclesiae alteri subueneris
per suadebitur illi qui plures hab & clericos · & unum tibi
ordinandum largiatur · UT EPI QUI IN DIO
ceses fuerint ordinati diocesim sibi nullam uindicent ·

XXIII. Honoratus & urbanus epi dixerunt · Audiuimus constitutu
ut diocesim non mereantur epos accipere nisi consuetus

subquo fuerunt constitute. Sedinprouinciamra cum
aliqui forte indioceſi concedentecepo inaliuspotestate
fuerant constitute ordinatasunt epi. Quam dioceſim sibi
sibiumdicant. hoc&corrigi cartateuresudicio. &mbiuero
decetero debe&. Epigoniuſ epſ dixit. singulisepiſſeruatu.e
quoddicebat. utexmassa dioceſium nulla carperetur
utproprium epm haburisse&. Nisipse consensum adbibuisse&
concedendi. suffica.t enim siconsenserit uteadem dioceſis
permissa proprium tantum epm habeat. Cetera sibinon
undicent dioceſis quiaexempta desusce multarum
solamerunt honorem episcopatus suscapere. Aureliuſ epſ
dixit. Nondubito cartaturae omnium placereeum quam
dioceſi concedente epo quimatricem tenuit solam.
Eandem retinere plebem unqui fuerit ordinatus. Qm
igitur uniuersa arbitror fuisse&tractata. siomnia
cum animo uro conuenerunt sermone uro cunctarobo
rate. Uniuersi epi dixerunt. Omnianobis haecplacuer
&haecnra subscriptione firmaumus &susciperunt.
Aureliuſ epſ ecclesiae carthaginiensis huicdecreto con
sensi &prelecto susscripsi. similiter &ceteri epi susscrip
serunt. IN HOC CONCILIO STATUTUM
EST UTEPOS SINEFORMATA NNAUIGENT.
Caesario &attico uucc. conss. VI KL iuliar carthagine
placuit utnullius episcoporum nauigr&sineformata.
primatis gesta inauthentica quiquer&inuenie&
DE CONCILIO ISTO LEGATI
ad imperatorem infrascripta dirigantur epiſcopi.

Post consolatu gloriosissimi imperatoris honorii augusti IIII. & eutychiani uc. V. kl. maias carthagine in secretario basilicae restaurate in hoc concilio legationem susceperunt. Epigonius & lucentius epi ut profugientibus ad ecclesiam quocumque reatu involuti. Legendi gloriosissimis principibus mercantur nequiscos audeat abstrahere. In hoc concilio legatio defunctus ad romanum & mediolanensem epos. De paululis qui apud hereticos baptizatis sum & ad imperatorem. DE IDOLORUM REL. quibus auferendis & de aliis rebus quamplurimis.

Post consolatum ft. faliconis uc. XVII kl. maias carthagine in secretario basilicae restaurate. Cum aurelius epis suis consedisset & adstantibus diaconibus aurelius epis dixit. Ecclesiarum dei per africa constitutarum necessitatis me cum optime nouit caritatis ure sollicitudo. & quoniam praestante dno utex aliqua parte sacerdotum uri esse congregata praesentia uidetur mihi ut has eandem necessitatem quas prosollicitudine mea indagare potuimus in medium proferamus. Quas cum adprobauerimus ure sinceritas sit consequens eligendum esse unum ex horum numero consacerdotem. Qui auxiliante dno orationibus uestris & has ipsas necessitates suscipere possit. & reliqua per agendas implere percurrat. ad transmarinas italiae partes. uttam sanctis fratribus & consacerdotibus nris. uenerabili sco fratri anastasio sacerdoti mediolanensis ecclesiae. Necessitatem ipsam addolorem atque inopiam nram ualeat intimare. Ex his enim sedibus hoc fuerat prohibitum

quonoquemmalcommuni periculo prouidendummaxime
quiatanta indigentia cleroeorum est multeque ecclesie
mirabiles sint uixeumum quidem diaconum uelinlitterarū
habere reperiantur Namdeceteris superioribus gradibus
& officiis dicendum arbitror Quiautdixi simministerium dia
coni facile nonmuenitur multomagis superiorum honorum
mueniri posse certissimum e. Etcotidianos placetos diuersarū
poene emortuarum plebium Jamnonsustineamus quibus
nisifuerit aliquando subuentum grauissimos & inexcusabilis
immemorabilium animarum per eumdem causa apuddn̄
manserit. UTPARUULI APUD
donatistas baptizati incatholica clerici ordinentur.

XXIII Vndeqm̄ superiori concilio statutum essemecum recognos
cit unanimitas ut ubi quiapuddonatistas paruulibapti
zatisunt Nondum sanevalenter erroris eorum interitum
& postea quamaetatem rationis capacem peruenerunt
Agnita ueritate falsitatem eorum aborrentes adecclesiamdī
catholicam per uniuersummundum diffusam ordine
antiquo permanus impositionem receperunt Deberetalibus
suscipiendum munus clericatus noninpedire nomenerroris
Cumueram ecclesiam illorumputauerint adfidemacce
dendo & ibixpo crediderint & trinitatis sacramenta per
ceperint quecommiauera & scā atquediuina esse certissimū
est & inhis omnem animę spem constitutam Quamquam
& hereticorum presumpta audacia ueritatis nomine
palliata haectradere audeat Quiaequoniam simplicia
sunt utpremon & beatus apostolus dicendo Unus dñ

una fides · unumbaptisma · & iterari non liceat quod
semel danoporta · Anathemato nomine erroris recipi
antur per manus impōsitionem · Inunam ecclesiam colūbam
ut dictum est · & unam matrem omnium xpianorum ubi
omnia illa sacramenta salubriter · & eterna & uitaliter
accipiuntur · Qui aeper seuerantibus inheresi magnam
damnationis poenā conquirunt · Utquod est in ueritate ad
ēnam uitam consequendum esse luminosius hoc im erroresit
tenebrosius atque damnosius · Quod fugienter nonnulli
& matris ecclesiae catholicę ubera cognoscentes · Quilla
omnia sēa mysteria amor ueritatis credid erunt atque
per ceperunt · Quibus sacramentorum rebus cumuitae
bonę · pro uitas acceperit sine dubio ad officium clericatus
tales esse adplicandos · & maxime in tanta rerum necessi
tate nullus est quimon concedat · Quamquam nonnulli
eiusdem sectę clerici cumplebibus atque honoribus suis
ad nos transire desiderent · Quia more honoris aut per
suadenta uitam aut retinent ad salutem · sed hoc maiori
fratrum supradictorum considerationi dimittendum
censeo · Ut prudentiori suo concilio nrę suggestioni ser
monem cum per penderint · Quid de hac rem eis placeat
nos informare dignentur · Tantum de his qui infantes
baptizatus sum · Satagamus utnrę si placet in hisdem
ordinandis consentiant uoluntati · Omnia ergo quae
superius comprehendimus apud scos epos agenda esse
mecum honorabilis frater nitas ura per pendit ·

DE RELIQUIIS IDOLORUM

XXV Iuel templus adimperatoribus abolendis-
ntiam &iam alie necessitates religiosis imperatoribus
postulande · utreliquias idolorum per omnem africam
iubeant poenitentus imputari · Namplerisque in locis mar
tumis atque possessionibus diuersis adhuc erroris fauces
quitas uige& · utpreapiantur &ipsas deleri &templa eorum
quaenagris uellocis abdras constituta nullo ornamento
sunt · Jubeantur omnimodo · deforu · UT CLERICI
deiudiciis cognitione non cogant inpublico dicere testimoniū ·

XXVI Petendum &iam utstatuere dignentur · utsiforte inecclesia
quamlib& causam · Jure apostolico ecclesiis imposito agere
voluerint &fortasse decisio clericorum unipartis displi
cuerit · Nonliceat clericum iniudicium adtestimonium
deuocari eum quicognitor uelpresens fuit · Utnulla adtes
timonium dicendum ecclesiastici cuius lib& persona
pulsetur · DE PAGANORUM CONUIIS AUFERENDIS ·

XXVII Illud &iam pedum utqm contra pcepta diuina conuiuia
multis in locis exercentur ! quibus ordine gentili adoric
tatasunt · Jtautnunc apaganis xpiani adhiecclebranda
cogantur · Exquare temporibus xpianorum imperatorū
persecutio altera fieri occulte uideatur · Ne tantalia
iubeant · & deciuitatibus & depossessionibus impositam
poenam prohiberi · maxime cum &iam natalibus
beatissimorum martyrum per nonnullas ciuitates ·
& inipsis locis sacris talia committere non reformident ·
Quibus diebus &iam quod pudoris est dicere saltationes
sceleratissimas per uicos atque plateas exerceant ·

utmatronalis honor &innumerabilium feminarum pudor.
Deuote,uenientium adsacratissimum diem iniuriis lasci
uientibus appetatur · ut&iam ipsiusce relegionis paene
fugiatur accessus. DE SPECTACULIS

utdie dominico uel ceteris scorum festiuitatibusminimecelebrad

XXVIII. Necnon&illud petendum utspectacula theatrorum ceteroruq:
ludorum · Diedominica uel ceteris relegionis xpiane diebus
caeleberrimis amoueantur maxime quiasce paschae
octabarum diepopuli adcirummagis quam adecclesiam
conueniunt · Deberi transferri deuotionis eorum dies
siquando occurrerint necoportere &iam quemquamxpianorū
cogi adhaec spectacula maximę quiamhis exercendis
quaecontra preceptadi sunt · nullaper secutionis necessitas
aquo quamadhibendaest · Sed ut oportet hominemlibera
uoluntate subsistat sibidiuinitatis concessa · Corporatorū
enim maxime periculum considerandum est · quicontra
preceptadi magnoterrore cogantur adspectacula con
uenire. DE CLERICIS DAMNATIS

XXVIIII. Etillud petendum utstatuere dignetur utsiquis cuiuslibe&
honoris clericus iudicio episcoporum quocumquecrimine
fuerit damnatus nonliceat eum siueab ecclesiis quibus
prefuit siue aquolibe& homine defensari · Interpositapoena
damnipecuniae atquehonoris quonec ptatem necsexum
excusandum esseprecipiant · DE HISTRIONIBUS
XPIANIS FACTIS.

XXX Et dehis&iampetendum utsiquis exqualibe& ludicra arte
adxpianitatis gratiam uenire uoluerit acliber abilla

macula permanere. Non eum liceat aquo quam iterum
ad eadem exercenda reduci uel cogi. DE MANV.
missionibus in ecclesia celebrandis ab imperatore poscendum.
XXX I De manu missionibus sane in ecclesia dicendis. si dnō consacer-
dotes per italiam facere reperiuntur nrae & iam erit fidutiae ius
torum ordinem sequi. Data plane licentia missolegato utque
cumque dignafide profatu ecclesiae & salutem animarum
agere potuerit nos laudabiliter inconspectu dni acceptu ros.
Quae omnia scitati uae placente edicite. Ut & nostram suggestio
onem ratam esse uobis aduertant. & nrōm omnium consen
sionem sinceritas eorum libenter accipiat. Ab uniuersis epis
dictum est omnibus placent haecque iniuncta sunt per
agenda & prudenter atque scitate enarrate. DE EQVI
TIO DAMNATO EPO
XXX II Aurelius eps dixit. Equitii & iam olim merito suo episcopali
sententiam damnata non arbitror. praeter eundam
esse legationis causam ut si forte eum in illis partibus reppe
rerit. si te idem frater noster curepro ecclesiae statu quod
oportuerit uel ubi licuerit aduersus eum peragere ab
uniuersis epis dictum est multum placet. & ita profecto ea
maxime cum olim damnatus est. Equitius & eius impudens
inquietudo. & profatu & salute ecclesiae magis que ubique
reppellenda. & subscripserunt. Aurelius epūs ecclesiae carthā
giniensis huic decreto consensi & perlecto subscripsi. similiter
& ceteri epi subscripserunt IN HOC CONCILIO
leguntur litterae anastasii romani.
Ponatius de donatistas catholicos epos admonentes.

Vincentio &flabito · uucc· consſ· id febr· carthagine
insecretario basilice refatate · Caminconciliocongregati
ineccleſia carthaginensi consedissemus· &africanis omnibus
prouinciis epi· Id est aurelius eiusdem sedis epūs cumcollegissius
quoseorum suscriptio manifestat· Recitatisepistol beatissimi ſſ
&consacer dotesnn anastasi ecclesiaeromanę epi· Quibusnos
paternę &fraternę caritatis sollicitudine ac sinceritate ad
hortatus est· unde &hereticorum donatistarum insidiis
&improuitatibus· quibus africanam ecclesiam catholicam gra
uiter uexant· nullomodo dissimulemus· Gratias agimus
dnōnrō quodilli optamo &sco animesta suotampiam curam
promembris xpi quamuis indiuersitate terrarum· sedinuna
conpage corporis consitatis inspirare dignatus est· DE CŪ
DONATISTAS LENIUS AGATUR·

XXX III· Deindeper tractatis &consideratis omnibus quaeutilitati eccleſię
conuenire uidebantur· aduente atqueadmonente spū dī
elegimus commemoratis hominibus quamuis dedominica cor
porisunitate· Inquia &adissensiones precisis lenitter &pacifice
agere· utquantum innobis est omnibus quieorum communione
&societate inretatisunt· Per uniuersas prouincias africanas
poenitas innotescant quammiserabili errore deuinctasunt·
Neforte sicatdicat apostolus nobis inmansuetudine corripien
tibus diuersa sentientes· Dēillids poenitentiam adcognoscendā
ueritatem· &resipiscant dediaboli laqueis captiuati abipso
inipsius uoluntate· DE LITTERIS MILIENSIS
iudicibus utetiaminterdonatistas &maximianistas acta
sunt innotescant·

PROVINC

XXXIIII Itaque placuit utexconcilio nrō littere darentur audiren
africanos aquibus hocpetu congruum uideretur. utanhoc
adiuuent communionem matrem ecclesiam catholicam
inquo episcopalis auctoritas contemni incauitatibus potest.
Id. est utaudicaria potestate atquediligentia exfidexpiana.
Quidgtfiamsit in omnibus locis inquibus maxamanifestae
basilicas opanuerunt quiabeis sacrmas fecerunt inquirant
&gestis publicis propter firmam noticiam omnibus necessa
riam faciant inherere. DE CLERICI
donatistarum inecclesia catholica suscipiantur inclero.

XXXV Deindeplacuit utlittere mittantur adfrēs &coepiscopos
nrōs &maxime adsedem apostolicam inquapresid& memo
ratus uenerabilisfrater &collega noster anastasius. quo
nouerit habere africam magnam necessitatem propter eccles
pacem &ualitatem. Utexipsis donatistis quicumque clerici
correctio consilio adcatholicam unitatem transire
uoluerint. secundum unius cuiusque epī catholici uoluntatem
atque consilium quiineodem loco gubernat ecclesiam.
sihocpaci xpīane prodesse uisum fuerit insuis honoribus
suscipiantur. sicutprioribus eiusdem diuisionibus temporib:
factum esse manifestum est. Quodmultarum &pene
omnium africanarum ecclesiarum quibustalis error
exortus est exemplatestantur. Nonut consilium quodin
transmarinis partibus dehacre factum ē. dissoluatur.
sed ut illud maneat circaeos quisictransire adcatholicam
uoluerit ullulla per eos unitatis conpensatio procuretur.
Ꝑ quos autem uelomnimodo perfici uel adiuuari manifestis

fraternarum animarum lucris catholica unitas in locis
quibus degunt usa fuerit non eis obsit quod contra honores
eorum quamuis falsi nulli inter clusa sit in transmarino
concilio statum est. id est ut ordinati in parte donati si ad
catholicam correcta transire voluerint non suscipiantur
in honoribus suis secundum transmarinum sed exceptis
his per quos catholice unitati consuletur UT LOCATIO
XXX VI. ad donatistas componende pacis gratia dirigantur.

Deinde placuit ut his per acta legati & iam predicande
pacis atque unitatis in ea quas salus xpiana non potest
obtinere enumero nrō ad ipsorum donatistorum. siue
quos habent epōs siue ad plebes mittantur. per quos omnibus
innoticiam perferatur quam nihil habeant quod aduersus
ecclesiam catholicam iuste possint dicere. maxime ut
manifestum fiat omnibus per gesta. & iam municipalia
propter documentorum firmitatem. quod ipsis de maxi
mi a manifestis scismaticis suis egerint. ubi eis diuinitus demon
stratur si ad tendere uellint. tam mique. Tunc illos
ab ecclesiae unitate per ciosos quam inique nunc damnant
ase maxima manifestas schisma fecisse. Ex quorum tamen
numero quos iam plenarii concilii sui auctoritate dam
nauerant. In suis honoribus denuo receperunt baptismū.
Quem damnati & excluси dederant acceptauerant. ut
uideant quam stulto corde resistant paci ecclesiae toto
orbe diffuse. cum ista faciant pro parte donati neque
se istorum quos ita receperunt communione propter
inanitum pacis contaminari dicant & nos contemnant.

Id est ecclesiam catholicam &iam in extremis terrarum
per partibus constitutam per eorum communionem
inquinatam. Quosdam accusantes conuincere nequiuerunt.

QUI CLERICI ab uxoribus debeant abstinere.

XXX VII Preterea cum dequorumdam clericorum. quamuis
per uxores proprias incontinentia referretur. Placuit
epōs &prbōs &diaconos secundum propria statuta.
&iam ab uxoribus continere quod nisi fecerint abecclesiastico
remoueantur officio. Ceteros autem clericos ad hoc non cogi
sed secundum unius cuiusque ecclesiae consuetudinem
obseruare debere. DE HIS QUI PLEBES
PROPRIAS DERELINQUNT.

XXX VIII Rursum placuit ut neminisit licentia facultas relicta
principalia cathedra ad aliquam ecclesiam in dio
cesim constitutam se conferre. uel mire propria diutius
quam oportet constitutum curam uel frequentationem
proprie cathedre neglegere. DE INFANTIBUS
baptizandis quoties dubitatur utrum fuerint baptizati.

XXX VIIII Item placuit de infantibus quoties nominuentiuntur cer
tissimi testes quieos baptizatos esse sine dubitatione testen
tentur. Neque ipsi sunt per etatem detradi tibi sacra
menta idonei. Respondere atque ullo scrupulo eos esse
baptizandos. ne ista trepidatio eos faciat sacramentorū
purgatione priuari. hinc enim legatum aurorum
frī nri consuluerunt. qui amultos tales abarbaris
redimunt. DIEM PASCHAE
DIEM CONCINNUNCIANDUM.

XL Item placuit ut diesq; uenerabilis paschę formatarum
subscriptione omnibus innotescat. Dies uero concilii
idem seruetur. Qui in yponiensi concilio constitutus est.
id. ē. x. kl̄ septemb. & scribendum ad singularum quarūq;
prouinciarum primatem. Utquando apud se concilium
congregant istum diem non impediant. NGINIER
uentor epi cathedram ubi inter uentor est sedeat.
XLI Item constitutum est ut nulli inter cessori lucrum sit
cathedra cui inter cessor datus est. Quibus libe populorū
studium uel sedibus retinere seu addere opera utinam
annum eisdem epm̄ prouideat. Quod si neglexerit annum
ex empto. inter uentor alius tribuatur. OEOEPEN
soribus ecclesiarum ab imperatore poscendis.
XLII Ab imperatoribus uniuersis usum est postulandum
propter affluentiam pauperum quorum molestias
sine inter missione fatigatur ecclesia ut defensores eius
aduersus impotentias diuitum cum episcoporum proui
sione. delegentur. OGEPIS qui ad concilia non occurrunt.
XLIII Item placuit utquoties cumque concilium congregandū
est epī. qui neque ętate neque ęgritudine neque
aliqua grauiore necessitate impediuntur competenti
occurrant. & primatibus suarum quarumque prouin
ciarum innotescat. Unde uniuersis epīs. ut. ii. uel. iii.
turmę fiant. Acde singulis turmis uicissim quot
quot electi fuerint ad diem concilii instantissime
occurrant. quod si non oportuerint occurrere excu
sationes suas intractoria suscribant. uel si post aduentū

tractorię aliquę necessitatęr repente forsitan
ortę fuerint nisi rationem impedimenti sui apud suum
primatem reddiderint · ecclesiaesuę communionem
debere esse contentos. DE CRESCONIO

XLIIII. Decresconio uilla regensi hocomnibus uisum est
uthincquoque primatui numidie innotetur · quo
cognoscat memoratum cresconium · scripturas suas con
ueniendum esse utproximo uniuersali africano concilio
suam presentiam nondifferat exhibere · quodsi uenire
contempserit insetognoscat sententiam promulgandū.

DE ECCLESIA YPPONIEN
SIUM DIARETORUM.

XLV Rursum placuit qm̄ yponiensium diaretorum ecclesię
:ibiabbir defuncto non est diutius neglegenda ·
&ecclesiaeibi: remanentur qui equitii facinerosam
communionem declinauerunt · missis expresentia con
cilio epis regino alypio augustano materno theasio ·
euhodio · placiano · urbano · ualerio · ambiuio · fortunato ·
quod uultdeo honorio · ianuario · apto · honorato ·
ampelio · uictoriano · euangelo · &rogatiano · conuenias ·
&correctas his quiculpabili pertinacia fugam eiusdem
equitii expectandam putabant · Cumomnium uoto
eis epūs ordinetur · siautem illi pacem considerare
noluerint · non impediant · meligendo adordinandū ·
preposito utilitatem · tantotempore ecclesię defuturę ·

DE CLERICIS QUI INTRA
ANNUM CAUSAM SUAM

AGEREN PROCURARINT

XL VI. Rursus constitutum·ē· utquoties clericos conuictus & confessus in aliquo crimine uelpropter eorum quorū ueretundię parcitur · uelpropter ecclesiae ob probrium aut insolentem insultationem hereticorum atquegentilium siforte causę suę ad esse · uoluerint · & innocentiam suam adserere intra annum excommunicationis hocfaciant · siuero intra annum causam suam purgare contempserint nulla eorum uox postea patrocinium audiatur. UT DE ALIENO MONASterio susceptos nec pre positus monasterii nec clericos liceat ordinare.

XLVII Item placuit utsiquis de alterius monasterio repertum uel adclericatum promouere uoluerit uelin suo monasterio maiorem monasterii constituerit· epūs quihocfecerit aceterorum communione contentus sit· & ille neque clericus neque prepositus perseuerę.

DE EPIS QUI HERETICOS

XLVIII Item constitutum·ē· siquis epūs heredes extraneos a consanguinitatesua uel hereticos & iam consanguineos aut paganos ecclesiae pretulerit· fatum postmortem anathema ei dicatur atque eius nomen inter dī sacerdotes nullo modo recitetur · Nec excusari possit si intestatus defecerit quia utique debuit factus epūs rei suę ordinationem congruam suę professioni nequaquam differre.

DE MANUMISSIONIBUS·

XL Item placuit ut de manu missionibus ecclesiæ cele-
VIIII brandis ab imperatore petatur. DE FALSIS
memoriis martyrum.

L Item placuit ut altaria quæ passim per agros & per uias
tamquam memoriæ martyrum constituuntur in quibus
nullum corpus aut reliquiæ martyrum constare probantur
ab epis quilocis eisdem præsunt. si fieri potest euertantur:
si autem hoc per tumultus populares non sinuntur. plebes
tamen ammoneantur ne illa loca frequentent. utqui
recte sapiunt nullaibi super structione deuinctati teneantur:
& omnino nulla memoria martyrum probabiliter
accipiatur. Nisi ubi corpus aut aliquæ reliquiæ sunt.
Aut origo alicuius habitationis uel possessionis uel passionis
fidelissima origine tradatur. Namque per omnia & per
manes quasi reuelationes quorum libet hominum ubicúq:
constituuntur altaria omnimodo reprobentur. DE IDO-
LORŪ reliquiis extirpandis.

LI. Item placuit ab imperatoribus gloriosissimis peti ut reliquiæ
idolatriæ non solum in simulacris sed in quibus cumque
locis uel locorum uel arboribus omnimodo deleantur.
UT AB EPISCOPO CARTHAGI-
nensi cum opus fuerit omnium episcoporum nomine
dictentur & scribantur epistolæ.

LII Vtique litteræ dictande in concilio placuerunt.
uenerandus epūs qui huic sedi p̄sidet & omnium nomine
dictare & subscribere dignetur. In quibus & iam ad
episcopos legatos qui per prouincias africanas sine causa

donatistarum mittendi sunt. placuit litteras dari tenorē mandati continentes quem non egrediantur. & subscripserunt aurelius epūs ecclesiae carthaginensis huic decreto consensi & prelecto subscripsi. similiter. & ceteri episcopi subscripserunt. IN HOC CONCILIO praeterita decreta firmantur.

Glorio sissimis imperatoribus arcadio & honorio augustis. v. con. ss. vj. kl septemb. Incauitate mile uitana in secretario basilicę. Cum aurelius epūs ecclesiae carthaginensis in concilio uniuersali consedisset. & adstantibus diaconibus. aurelius epūs dixit. Qm̄ ecclesiae sc̄ę unum ē. corpus omnium que membrorum caput est. Unum factus. ē. uolente dō adnam̄ infirmitatem iuuante. ut ad hanc ecclesiam ueniremus dilectionis & fraternitatis gratia muitati. unde quaeso caritatem uram̄ quia ita credendum. ē. cunctis ut consensus omnium urm̄ manifestetur concordare cum placitis decretorum. Quae iam dudum uel ypponiensi synodo firmata sunt uel postmodū meliore concilio apud carthaginem definitam. nunc quoque nobis ex ordine recitentur. tunc demum fraternitatis uraē concordia luce clariorum apparebit. si haec quae a nobis superibus conciliis legaliter definita noscuntur. Non solum consensu uro his acta sed uerum & subscriptionibus manifestetis. sanctus pus episcopus. primę sedis numidiae suam manu confirmauerunt subscribendo. & iam nobis placere posse & nrę subscriptione firmamus. Niceti us epūs primę sedis mauritaniae siti fensis dix

quaerecitatasunt decreta qm̃ratione noncarent & sunt
adprobata. Cuncti & iam & meae paruitati haec placent
quae quidem propria subscriptione firmabo. De episcoporũ
ordine utqui posterius ordinatasunt prioribus. SECON
AUDIENTIA IGITUR.

LIII. Valentianus epc̃s dixit. Si per mittat bonum patientiae urẽ
prosequor. ea quae pr̃terito tempore in ecclesia carthagi
nensi gestasunt. & subscriptionibus fratrum firmata clarue-
& iamnos hoc seruaturos esse. ecclesiasticam disciplinam.
Ita tamen nullus fratrum prioribus suis se aliquando audeat
anteponere. sed officia caritatis id semper exhibitum est
prioribus. Quod abinse quemadmodum gratanter semper acci
peretur. hunc ordinem iubeat scitatura melius uestri
inter locutionibus roborare. Aurelius epc̃s dixit. Non de
cuerat quidem ut haec repeteremus. Nisi forte existerent
inconsideratae mentes. Quorundam quae ad haec statu
enda nros acuerunt sensos. sed communis haec causa. e-
quam insinuauit frater & consacerdos noster. Ut unus
quisque norum ordinem sibi decretum adeo cognoscat.
& posteriores anterioribus deferant neces inconsultas
aliquid agere presumant. Quadere dico prout captus
animi mei retan & eos quiputauerint spretas maioribus
aliquid presumendum competenter esse ab omni concilio
coher cendos. Scippus epc̃s primae sedis numidiae dixit.
Audiuit omnium fratrum presentia prosecutionem
fratris & consacerdotis nri aurelii quid ad haec respondent.
Datianus epc̃s dixit. Quae maiorum decreuit sententia

nrā adsensui mancipabuntur. utquae preteritorum
conciliorum gesta teneṇtur carthaginiensis ecclesiaenrae
adsensione plene apud omnes firma teneantur. Uniuersi
epī dixerunt. hocordo &apatribus &amaioribus seruatus
est &anobisdōpropitio seruabitur. saluo &iam iure
primatus numidiae &mauritaniae. DE ARCHIBO
EIMATRICULA NUMIDIE.

† Deinde placuit omnibus epīs quiinhocconcilio fuscripserē
utmatricula &archibus numidiæ &apud primamsedem
sit &inmetropoli id est constantia. DE QUOD
UULDEO EPISCOPO

LIIII. Dequod uuldeo etiam centurienśi qm̄aduersarius
ipsius cumsepetisset introduci adconcilium nostrum.
Interrogatus utrumcum eo uell& apud episcopos experiri.
primopromiserat &aliadie respondit. hocsibi nonplacere
atquediscessit. Placuit omnibus epīs utnullus eidem
quod uuldeo communic&. Doneccausaeius qualem
potuerit terminum sumatnam adimici episcopatum
antequam causæ eius exitus appareret& nullo xp̄iano
uideri iurepotuisse&. DE MAXIMINO EPŌ

LV Demaximino autem bigaiensi &adeum &adipsamplebem
placuit deconcilio litteras dari. ut&ipse abepiscopatu
discedat &illi sibi alium requirant. UT EPISCOPI
quior dinantur abordinationibus suisepistolas accipiant
quidiem &consulem preferant.

LVI Deinde placuit utquicumque deincepś ordinantur
per prouincias africanas litteras accipiant abordinatorib.

suis manu eorum conscriptas. Conuenienter consulem
& diem utnulla altercatio deposteribus uel anterioribus
oriatur. DE HIS QUI SEMEL
LVII. In ecclesia legerint ab aliis nonposse promoueri.
Item placuit utquicumque in ecclesia uelsemel legerit
abaliaecclesia adclericatum nonteneatur. & suscripserē.
Aurelius epūs ecclesiae carthaginensis. huicdecreto consensi
& pre lecto suscripsi. Similiter & ceteri epī suscripserunt.
IN HOC CONCILIO QUID
egerint epī qui adtransmarina legata directi mmatur.
Gloriosissimo imperatore theodosio augusto. & rufo
uc. cons. VIII. kl septemb carthagine inbasilicasecundę.
Cum aurelius epūs uniuersali concilio consedisset adstan
tibus diaconibus. Aurelius epūs dixit. Exigente ratione
fraternitasura ameatenuitate adhocconciliuum congre
gata est. Iamdudum enim sicuturā sātas recordatur
habito concilio. Defanabimus frēs nros adtransmarina
legatos. Quos oportuit incoetu scītatuiae perfuncta
elegationis cursumnarrare. & luce externo debac re
consideratibusnobis praeter gesta ecclesiastica diligentius
quaegesserint tractaremus. hodie tamen oportet
tractatum extermidiei actis ecclesiasticis confirmari.
DE EPISCOPIS PROUIN
ciarum africae quinonadfuerē presentia conct.
Ordinatque rerum deposcit utprimitus defratribus
nris & consacerdotibus quiadhocconciliuum uel debyzacio
uel certe demauritania conuenerunt. Quaeramus

quemadmodum huicconcilio decreuerint interesse
& offerentabus philologio testa. uenustaano & feliciano
epis prouinciae byzacinę legationis litteras & recitatas.
Offerentabus & iamluciano & siluano legatis prouintiae
mauritaniae sitafensis legationis litteras & recitatas. Au
relius epūs dixit horum scriptorum textus sociabitur gestis.

DE EPIS BIZACENIS

Numidius epūs dixit. animaduertamus frēs & co epōsnrōs
byzacene prouinciae & mauritanię sitafensis adcon
cilium desinasse legatos. nuncqueramus utrum legati
numidiae aduenerint uelcerte prouincę tripolitane
uelmauritanię caesariensis.

DE EPIS MAURI TANIAE SITIFENSIS

Lucianus & siluanus epī legatos prouincię. mauritanię
sitafensis dixerunt. Seroadcaesariensem frīs nrō tracta
toria uenit. Namiam & illi uenirent tamen necesse est
ueniant. & confidimus de animis illorum quia siquid in hoc
concilio gestum fuerit. & ipsi sine dubio suos consensus
adhibebunt.

DE EPIS NUMIDIIS.

Alipius epūs ecclesiae tagastensis dixit. Nos quidem
de numidia uenimus. ego & sci fratres augustanus
& possidius sed de numidia legati mitti non potuit.
Quod ad huc tumultu taronum epī propriis necessitatibus
incumbatibus suis aut impedita aut occupata sunt. Nam & iam
tractatoriam scripta fuisse cum adsem senem sanctum
differrem in presenti tractatu. hoc ideo factum fuerat ut con
cilium indiceretur. Quod instructa legatio posset

adhocconcilium defanari · sedcumeum posteribus
litteris ammonerem · Deinpedimento tironum utsu
periusdixi rescriptis propriis excusauit ·

DE EPIS TRIPOLITANIS ·

De tripolitanis uero fratribus nris hocpotui condiscere quod
dultatum fratrem nrm defanauerint legatum sedquia
nonpotuit occurrere · hocadse uerauerunt quidamfilii
nri. uenientes desupradicta prouincia quodmemoratus
nauise commisserit · Etcredendum est accidisse non
nullam detempestatibus moram quaeretardare&
eius aduentum · Tamenetiam circaipsos sicaritatiuse
placet haec forma seruabitur · &utplacita adeosdem
concilii transmittantur abuniuersis epis dictum est ·
Haecquaestatuit scitastua omnibusplacet ·

LVIII Aurelius · DE CONUENIENDIS DONATISTIS

Aepis dixit · Quodintractatumuenit caritatisuraē ·
Putohoceccleniafacis gestis esse firmandum · Professio
urā omnium hocdeprom sit debere unumquemquenrm
manitatesua per se conuenire donatistarum ppositos ·
Aut adiungere sibiuicinum collegam · Utpariter eos
insingulis quibusqueciuitatibus uellocis permagis
tratus uelseniores locorum conueniant · hocsiomnib:
placet edicatur abuniuersis epis dictum est omnib:
placet · Etomns hocsuscriptionem nram firmabimus ·
Petamus &iam utepistolis adiudices deconcilio mit
tendis proomnibus suscribat scitastua · Aurelius epis dixit ·

Siuidetur caritatiuae forma conuentionis eorum
recitetur. uthunc tenorem professionis omnes sipla
cuerit teneamus. Abuniuersis epis dictum. ē. recitetur.
Letus notarius recitauit formaconuentionis.

L VIIII DONATISTARUM.

Ille eps ecclesiae illius dixit. Quiddeauctoritate illius
amplissime sedis impetrauimus. Petamus caritatemurām
recitare gesta innecta atqueinaffectum deduci iubeatis.
Recitataautem iussione atque acta innexadicant. Ille
eps ecclesiae illius dixit. Quidergonobis adconcilio
ecclesiae catholicę mandatumsit addonatistas per
uram grauitatem perferendum audire & acta inserere
& adeos perferre dignamini. Eorumque responsionem
rursus apud actaurā nobis insinuare. Conuenimus uos
exconciliinri catholica auctoritate. missideuefera
correctione gaudere cupientes. Considerantes dni cari
tatem. Quidixit beati pacifici qm ipsi filidi uocabuntur.
& admonuit perprophetam & iambis quidicunt se frs
nros esse. Dicerenos debere frsnri etas. hancergo pa
ficam excaritatem uenientem communionem nram
contemnere nondebeas. Ut siquid ueritati habere uos
arbitramini nondubitretis adserere. Idest utcongre
gato uro concilio. Deligatis exuobis quibuscausam
adsertionis uraē committatis. ut & nos possimus hocfacere
ut & iam denro concilio deligantur. Quicum eis quod
diligentius constituto loco & tempore quicquidquestionis

eſt. Quod ura anobiſ ſeparat communionem. Eum
pacem diſcutiant. Et tandem aliquando adiuuante
dnonro finem uetero noſus error accipiat. Nepropter
animoſitatem hominum infirmę animę. Et ignari
populi ſacrilega diſſenſione diſpereant. Si enim hoc
fraterne accaperetaſ ueritaſ facile deluceſcat. Si autem
hocfacere nolueriſ differentiae uraę facere innoteſcat.
Cumque recitata eſſet abuniuerſis epiſ dictum eſt.
ſtatſplacet hoc fiat. & ſuſcripſerunt. Aureliuſ epiſcopuſ
eccleſiae carthaginienſis. huicdecreto conſenſi & pre
lecto ſuſcripſi. ſimiliter & ceteri epi ſuſcripſerunt.

HAEC SYNODUS ADUERSUS

donatiſtaſ legationem adprincipeſ dirigit.

Glorioſiſſimo imperatore honorio aug. VI. conſ. XVI.
KL iul carthagine inbaſilica regioniſ ſecundę. Inhoc
concilio legationem ſuſceperunt. Theaſiuſ. & euhodiuſ
contradonatiſtaſ inquo concilio inſertum eſt. communi
torium quo dita ſe contra. & QUALE COMMO
NITORIUM ACCEPERUNT LEGATI CONTRA DONATISTAS.

LX. Commonitorium fratribuſ theaſio. & euhodio legatiſ excarthagi
nienſi concilio adglorioſiſſimoſ releGioſiſſimoſ queprinciper.
miſſiſ cumdno auxilio piiſſimoſ imperatoreſ adierint
eiſinſinuent. Quem admodum plena fiducia ſecundum
ſuperiſ anniconcilium donatiſtarum praepoſitaſ actaſmunici
palibuſ ſunt conuenta. utſiconfiderint deaſſertionibuſ
ſuiſ electaſ exſuonumero aliquibuſ idoneiſ nobiſcum.

pacifice conferunt. & mansuetudine xpiana si quid ueri
tatis tenerent non ambigerent demonstrare. Quanta
sinceritas catholicę quę iampridem superioribus temporibus
claruit. Nuncquoque per imperiam uel pertinaciam
resistentibus innotescere. Sed quia differentia premebantur
nihil poene ausisunt respondere. unde quia impletum est
erga eos episcopale ac pacificum officium. Et illi quia ueri
tati respondere nequiuerunt ad immanes uiolentias sunt
conuersi. Ita autem multos epos multos que clericos aut de ciuitatibus
taceamus insidiis oppresserint. Ecclesias & iam aliquas
inuaserint aliquas inuadere. per temptauerint ipsorum
iam clementiae est consulere aut ecclesiae catholicae
quae eos religioso utero genuit. & fidei firmitate nutriuit
eorum & iam protectione muniatur. Ne temerarii homines
religiosis temporibus infirmos populos terrendos preua
leant. Quoniam secundo deprauare non possunt. Nota est
enim & sepe legibus conclamata scelerum cellio numquam
furiunt detestabiles manus. Quae & iam ipsorum religio
sissimorum supra principium frequentabus sanctionibus
condemnatae sunt. Aduersus quorum furorem possimus
non insolita nec a scripturis sanctis alienam petere presidia.
Quando apostolus paulus sicut in apostolorum actibus
fidelibus notum est factiosorum conspirationem mili
tari & iam submouit auxilio sed nos illud posamus ut
catholicae ecclesiae ordinum per auctoritatem singulas & uia
norum quorumque possessorum per diuersa loca sine ulla

conct.

dissimulatione turtio prebeatur · Simul &iam
petendum utillam legem quearelegiose memorie eorum
patre theodosio deauribrir decem inordinatores uelordi
nator hereticos seu&iam inpossessores ubieorum congregatio
deprehenditur promulgataest. Itadencepr confirmari
perapiant utmeosualeat contraquos propter eorum in
fidias catholica prouocatio contestationem deposuerint.
Uthocsaltam terrore abscismatica uelhereticapraurtate
deficiscant · Quiconsiderationeçterni supplicii emendari
corrigique dissimulant · Petendum &iam utlexquaehere
tici uelexordinationibus uelextestamentis aliquid capi
endi aut relinquendi denegat facultatem · Abeorumquoq:
pietate accensus repetatur · Uteisrelinquendi uelsumendi
ius adimat quipertinaciçfurore çecati · Indonatistarum
errore perseuerare uoluerint · Ceterum illis quicon side
ratione unitatis &pacis secorrigere uoluerint absquemeti
dictos huius legis capiende hereditatis adiuspateat · Si
adhuc inherrore heretico constituti aliquid antedonationis
uelhereditatis obuenit · Hisianeexceptis quilitepulsati
putauerint adcatholica transeundum · Quiadetalibus
credibile est nonmetu caelestis iudicii potius quamterreni
commodi auiditate unitatem catholicam preoptasse.
Adhaecautem omnia presidio opusest potestatum suarum
quarumque prouinciarum · Saneprouidebitur ecclesie.
Quicquid intellexerint prodesse agendi &imperandi
liberam decernimus legationem · Illud preterea

cunctis nobis placuit utlitteire decoetunrō adglorioſis
simos imperatores & eminentissimas potestates dirigant.
Quibus instruantur nrō omnium consensum adbeatissimū
comitatum legator anobis esse directos. Sedquiaisdem
litteris abomnibus subscribi tardissimum est. Nisisin
gulorum suscriptaombus eadem epistole honorentur.
Petamus frater aureli utisdem tuacaritas nrō omniū
nomine suscribere dignetur. Et suscripserunt.
Aurelius epūs ecclesiae carthaginensis. huicdecreto
consensi & suscripsi. Similiter & ceteri epi suscripserunt.
Littere & iam adiudices mittendesunt. Utdonecdns
legatas adnos redire permittat tuituonem per ordines
ciuitatum. & possessores prediorum ecclesiae catholice
inpertiant. adiungendum & iamdeequitio utanprobitas
eius quasibi iussacerdotum inprouisse uindicat.
Abypponiensi diarrhorum repellatur littere & iam
ad epm romane ecclesiae comendatione legatorum
mittendesunt ueladalios ubifuerit imperator. Et
suscripserunt. Item aurelius epūs ecclesiae carthaginensis
huicdecreto consensi & prelecto suscripsi. Similiter
& ceteri epi suscripserunt. IN HOC SYNODO
QUAE STATUTA SUNT BREVIS DECLARATA DNEXUS.

Stilicone iterum & anthemio uucc conss. x kl sepbr
carthagine inbasilica regionis secunde. huiusconcilii
gesta ideo non exintegro descripsi. Qm magis eaque
intempore necessaria fuerunt quam aliqua generalia.

constituta sunt sed adm strictionem studiorum
eiusdem concilii brebem digessi. BREUIS
CAUSARUM.

[lxi] Vt libera legatio ab omnibus prouinciis ad concilium
dirigatur admixtionium legati & litteræ propter liberum
dirigendam legationem detinere preceptasunt. Ut
quia apud carthaginem tantum unitas facta est. Dentur
etiam litteræ adiudicet ut & alii prouinciis & cauitatibus
operam impendi iubeant unitati. ut gratiarum actionem
de carthaginensi ecclesia per uniuersa africa de exclu
sione donatistarum cum epm̃ litteris ad committatum
mittantur. Recitatelitteræ pape innocenti. ut episcopi,
adtrans marina pergere facere non debeat. Quod hoc
ipsum episcoporum sententiis confirmatur. ut propter
gratiarum actionem exclusionem donatistarum.
Quoderia ecclesiae carthaginensis ad committatūmit
tantur. IN HOC CONCILIO QUEDĀ
CONSTITUTIS SUPERIORIBUS CORRIGUNTUR.

Gloriosissimis imperatoribus honorio. vii & theodosio. ii.
Iterum augusto conss iduriunii carthagine in basilica
regionis secundæ. Cum aurelius epr̃ unacum episcopis suis
consedisset & adstantibus diaconibus. Qm̃ constitutum
fuerat in concilio ypponiensi ut singulis annis contrahe
retur concilium africæ plenarium. Non tantum hic
apud carthagine. uerum & iam per diuersas prouincias
suo ordine. & hoc reseruatum est ut indicere mus aliquando

inmumidia aliquando mbizatio atquehoc laboriosū omnibus fratribus uisum est. CONCILIUM UNIUERSALE NONNISINECESSITATEFACIENDUM.

LXII. Placuit nonsit ultra fatigandis fratribus anniuersaria necessitas sedquotiesexegerit causa cōmunis. Id est totius africę undecumque adhancsedem dehacre datęlittere fuerint congregandum esse synodum. Inea prouinciaubiopportunitas persuaserit. Causeautem quae communes nonsunt prouinciis iudicentur.

UTABELECTISIUDICIBUS PROUOCARENONLICEAT.

LXIII. Siautem fuerit prouocatum eligat quiprouocauerit iudicem &cum eo &ille contra quemprouocauerit ut abipsis dencepsnulli liceatprouocare. DELEGATIONIBUS DIUERSARŪ PROUINCIARUM.

Cum uniuerselegationes diuersarum prouinciarum adlegarentur gratissime accepte sunt. Id. ē. numidiarū byzacenorum maurorum sitifensium. Itemquecesarien sium sed &tripolitanorum. UTABIMPERATORIB: postuletur aduocatorum defensio procausis ecclesiae.

LXIIII. Placuit &iam utpetant exnomine prouinciarum omnium legati perrectum. uincentur &fortunatianus a gloriosissimis imperatoribus utdent facultatem defensores constituendischolasticos quimactusint uel munere defensiones causarum. utmore sacerdotū prouinciae. Idem ipsi quidem defensionem ecclesiarū

susceperint. habeant facultatem pronegotiis
ecclesiarum quoties necessitas flagitauerit uel adob
stendum obrepentibus uel adnecessaria suggerenda
ingredi iudicum secretaria. UT SIT LEGA
TIO LIBERA.

Placuit utlegationem liberam habeat adcomitatum misi
dilecti legati. PROTESTATIO MAU
RORUM PONTIFICUM DE ROMOSO

Protestatos esse pterea mauros cesarienses constat
primo suum perprincipales ciuitates thigauensis con
uentum litteris eorum fuisse. ut secundum principalia
sata plenario concilio sui presentiam faceret. & ut opor
tuit requisitus primo suus reppertus non est. sicuti diacon
renuntiauerunt. sed quia poposcer idē mauri de plenario
concilio oportere litteras destinari aduenerabilem
fratrem senem innocentium. Hasplacuit mitti utag
noscat requisitum primo suum in concilio & minime fuisse
reppertum. DE PLEBIBUS QUAE NŪ
QUAM EPS HABUERUNT.

LXV. Placuit & illud ut pleber quae numquam habuerunt
proprios episcopos nisi ex concilio uniuscuiusque prouinc
& primatis atque consensu eius ad cuius dioecesim ea dem
ecclesia pertinebat. decretis fuerit minime accipiant.
DE PLEBIBUS UEL DIOECESIB:
EX DONATISTIS CONUERSIS.

LXVI. Sane uille pleber quae conuersae sunt adonatistas

& habuerunt episcopos sine dubio inconsulto concilio habere mereantur. Quae autem plebes habuerũ epm̃ & eo defuncto uoluerint non epm̃ proprium habere sed alicuius epi dioecesim pertanere non eis esse denegandũ necnon & illud suggestum est. quod plebes ante legem imperatoꝝ deum tutela ta. Quicumque conuertuntur epi ad catholica ipsi ea sibi obtinere debeant. Uerum alege unitatis & deinceps oporteat uniuersas ecclesias uindicare sibi epos catholicos. Eorum locorum ad quos locos sub hereticis pertinebant uel conuertuntur hereticorum & dioeceses & siqua fortasse sunt instrumenta ecclesiae uel adeius iuspertinentia. Quae uero aliqua usurpauerunt post legem usurpatam conuenta restituant. DE SUC GESTIONE MAURENTII EPI.

LXVII. Ad suggestionem uel postulatum epi maurentii. Cum lecta fuisset schida quam obtulit epus placeretanus quae personalegata numidiarum gesta secundum sententiam eiusdem placentani recitata est in conspectu episcoporum. & cumque requirentur hii quo adesse uoluit adiaconis proforibus. Id est seniores anouagermani ac minime inuenirentur secundo uel tertio requisita. Propterea censuit sm̃ concilium ut litteras ad eundem senem sanctappum praerogentur. Quo nouerit uoluntatem plebis memoratae nullomodo iniuriam epi subcumbendum. mauretanus epus dixit. Qm̃ requisitus sunt seniores anouagermani secundo ac tertio. & non sunt inuenta quibus praeceptum erat.

aprimate utoccurrerent aduenerabile concilium
quodnunc agitur idibus iunii sui absentiam procurarunt
Idcircodecernat exhacre aliquid sătasură · nesub molestia
calumniae ipsorum innocens uidear laborare. Concilium
scm statuu debuisse quidem secundum censuram sacer dotalē
exhocconcilio aduersus contumaces ferri sententia sedquia
mansuetudo ecclesiastica seruandaest inomnibus causis pro
miserum adsenem sanctappum &uenerim iudices decon
cilio electos sinedilatione considerare debere incuntate
thuburcasensi utnegotio congruum adhibeatur exam̄.
Maurelius epūs dixit. Judicespeto scm senem sanctappum.
scm̄ augustinum · florentium · theasium samsuticum secundū
&posidium . hosdecernimihi iubeatis scm̄concilium concessit
iudices postulatos. Reliquos autem iudices adcomplendū
numerum necessarios eligendos ipsissenioribus anouagermanj.
Senex sanctappus curauit decernere. DE PACI
FICANDIS ECCLESIAE
ROMANAE ET ALEXANDRINAE.

LX VIIII. Placuit &iam utdedissensione romanę atque alexan
drinę ecclesię adsēmpapam innocentium scribatur.
Quoutraque ecclesia intra se pacem quam precepit dns
teneat. DE HIS QUI UXORES AUT
UIROS DEMITTUNT UTSICMANEANT.

LX VIIII. Placuit utsecundum euangelicam &apostolicam disci
plinam nequedimissus abuxore nequedimissa amarito
alteri coniugatur. sedmanseant · Autsibim &reconcilientur.

Quodsicontempserint adpoenitentiam rediganturIn quacausam legem imperialem petendam promulgari. DE PRECIBUS AD ALIA REDICONDIS

† LXX. Placuitetiam hocutprecer quę probate fuerint inconcilio siueprefatione siuecommendatione seumanus impositione abomnibus celebrentur. Necalie omnino contra omnino fidem proferantur. sedquaecumque cumprudentioribus fuerint conlatedicantur. DE HIS QUI PUBLICORUM IUDICIUM COGNITIONEM AB IMPERATORE POPOSCERINT.

LXXI. Placuit utquicumque abimperatore cognitionem iudiciorum publicorum petuerit honore proprio priuetur. siautem episcopale iudicium abimperatore postulauerit nihileiobsit. DE HIS QUI CUM IN AFRICA NON COMUNICANI VOLUERUNT TRANSMARE SUBSCRIBERE.

Quicumqueautem communicant. sinafrica intrant marinis adcommunicandum obrepserit iacturam clericatus excipiat utpergenter adcommittatum causam suam uelcarthaginiensi uelromano pontifici. INSINUARE PROCURENT.

LXXII. Placuit utquicumque adcomitatum irevoluerit informataquaeadurbis romę ecclesiae mittatur inmetur. utindeetiam adcommitatum formatam accipiat. Quod siaccipiens adromanam tantummodo formam. & tacens necessitatem quaeadcommitatum pergere acommunione remoueantur. Quodibiromę ei repentina necessitas

ortafuerit adcommittatum per gendi. Adlegē apud
epm urbisrome ipsam necessitatem. &dehoc scripta
eiusdem romani epi perferat formate autem quae
aprimatibus uel aquibus cumqueepis clericis propriis
dantur. habeant diempasche quodsiadhuc eiusdem anni
paschę dies incertus est. Ille precedens adiungatur
quomodosolē postconsulatu mpublicis gestis ascribi. Placuit
&illud uteaduersusdonatistas &pāganos ueleorum super
stationes legati missi debocglorioso concilio. Quicquid
utile peruiderint deglorioissimis principibus impetrent.
Placuitetiam petitiomnium epōrum utepistolis omnibus
deconcilio dandis sitasua sola subscribat. &subscripsēr.
Aureliusepūs carthaginensis huicdecreto consensi &pre
lecto subscripsi. Similiter &ceteri epi subscripserunt.

CONCIL. CONTRAPAGAN HERETICOS

Basso&philippo uuā consūs. xvi kl. iat. carthagine
insecretario basilicę restitute inhocconcilio legatione
iterum suscepit fortunatianus epūs contrapaganos &here
ticos. ITEMCONCILIUMCONTRA
PAGANOSETHERETICOS.

Basso&philippo uuā. consūs. iii. id octobris carthagine
legationem restituit &florentius epi contrapaganos
&hereticos. Eotempore quoseuerus &macharius
occisisunt. &propter eorum causam euodius thesius
&uictor epi caesisunt. CONCILIO
DECOGNITIONE EPISCOPI.

Gloriosissimis imperatoribus honorio · viij· &theodosio · iii· augustorum · conss· xviii· kl iul· carthagine inbasilica secunda · Inhocconcilio placuit utnonsibi unus epūs uindicet cognitionem getatuitur concilii· Ideo nondescripsi · Qm̄ prouinciæ nonuniuersale celebratū est.

CONCIL CONTRADONADONATISTAS

Postconsulatum gloriosissimis imperatoribus honorio. viii· &theodosio · iii· augustorum · xviii· kl iul· carthagine inbasilica regiō secundę · Inhocconcilio legationem sus ceperunt contradonatistas · Florentius · possidius p̄sidius &benenatus epi· eotempore quolexdata est· utlibera uolun tas cuiscultum xp̄ianitatis excipere. CONCIL CIRCA HERESĒ PELAGII ET CELESTINI·

LXXV Gloriosissimis imperatoribus honorio augusto &theodosio· viii· conss· kl mai carthagine insecretario basilice fausti cumaurelius epūs uniuersaliconcilio consedissent ad stantibus diaconibus · Placuit omnibus episcopis quorum nomina &suscriptiones inditę sunt mscā synodo carthagi niensis ecclesiae confirmari· QD ADAM NĪ SIT FACTUS ADŌ MORTALIS·

LXXVI Utquicumque dicit adam primum hominem mortalem factum ita utsiue peccet& siuenonpeccet& moreretur incorpore · hoc est decorpore exire nonpeccatimerito sednecessitate naturę anathemasit· QD PARUULI IN REMISSIONEM PECCATORUM BAPTIZENTUR·

LXXVII Item placuit utquicumqueparuulos recensenter abutteris

matrū baptizandos negat · audiat inremissionem quidem peccatorum eos baptizari · Sed nil ex adam trahere originalis peccati quodlauacro regenerationis expietur. undefit consequens uteinsforma baptismatis inremissionē peccatorum · Nonuera sedfalsa intellegatur anathemasit. Quoniamnon aliter intellegendum est quodait apostolus. per unumhominem peccatum intrauit inmundum &per peccatummors · Eritainomnes homines pertransiit inquo omnes peccauerunt nisiquemadmodum ecclesia catholica ubique diffusa semper intellexit · Propterhanc enim regulam fidei &iamparuuli quinihilpeccatorum inse ipsis adhuccommittere potuerunt · Ideo inpeccatorum remissione ueraciter baptizantur uteinis generatione mundetur quodgenerationetraxerunt. QD GRATIA DI NONSOLUM REMISSIONEM TRIBUIT SED ETIAMPRESTATADIUTORIUM NEPECCETUR.

LXX VIII. Item placuit utquicumque dixerit gratiamdī qualiber ficatur per ihm xpm dnm nrm adsolam remissionem peccatorum ualere queiam commissasunt · Non &iam adiutorium utnoncommittatur anathemasit. QD GRATIA XPI NONSOLUM SCIENTIAM TRIBUIT QUIDAGAM SED ETIAMDILECTIONEM NOBIS INSPIRATUR QUODSCIMUS IMPLERE UALEAMUS.

LXX VIIII. Item quisquis dixerit eandem gratiamdī per ihm xpm dnm nrm · propter hoctantum nosadiuuare adnon peccandum · quiaper ipsam nobis reuelatur &apertur

intellegentia mandatorum utſciamur quidappetere
quid uitare debeamur autem proillamnobiſ prefari
utquod faciemdō cognouerimur &iamfacere diligamur
atqueualeamur anathemaſit. Cum enim dicatapoſtolus
ſcientia inflat caritaſ uero ædificat. ualdeimpium eſt ut
credamur ateaquenflat noſhabere gratiamxpī. Etad
eam quę ædificat nonhabere cumſitutrumque donumdī.
&ſcire quidfacere debeamur &diligere utfaciamur. ut
ædificantecaritate ſcientiam nonpoſſit inflare. ſicut
autemdedō ſcriptum eſt. quidoc&hominem ſcientiam.
Ita&iam ſcriptum eſt caritaſ exdō eſt. qō SINGŌĪ
GRATIANIHILBONIPOSSIMPLERI.

LXXX Item placuit utquicumquedixerit ideo nobiſ gratiam iuſti
ficationiſ dari utquod facere libero iubemur arbitrio
faciuſ poſſimus implere pergratiam. Tanquam &ſigratia
nondaretur. Nonquidemfacile ſedtamenpoſſemus &iam
ſineilla implere diuina mandata anathemaſit. Defrucib:
enim mandatorum dnīloquebatur ubinon ait. ſineme
difficiliuſ poteſtiſfacere. ſedait. ſineme nihilpotteſtiſfacere.
qUODNONSOLUMHUMILIS
SIXUERAX SCŌRUM VOX ISTAEST SIDIXERIMUS

LXXXI Item placuit utquod aīt ſcī iohannes apoſtolus. ſidixerimuſ
quia peccatum nonhabemuſ noſipſoſ ſeducimuſ:
quia peccatum nonhabemuſ noſipſoſ decapimuſ &ueritaſ
innobiſ noneſt. Quiſquiſ ſic accipiendum putauerit utdicat.
propter humilitatem non oportereſdicī. Noſ nonhabere peccatū

concit.

nonquiauerittaſ eſt anathemaſit. Sequitur enim apoſtoluſ
&adiungit. Siautem confeſſifuerimuſ peccatanra fidelis ē.
&iuſtus quiremittat nobiſpeccata &mundet nos ab omni
iniquitate ubi ſatis appar& hoc non tantum humiliter ſed
&iam ueraciter dia. Poterat enim apoſtolus dicere. Si dixerim
non habemuſ peccatum noſipſos exſtollimus &humilitas in nob
non eſt. Sed cum ait. Noſipſos decipimuſ &ueritaſ in nobis non ē.
Satisoſtendit eum quid dixerit ſe non habere peccatum. non
uerum loqui ſed falſum. ⁊ō nor dom̄ sc̄i
LXXX II. ⁊ p roſedicant dimittenobis debitanra.
tem placuit utquicumque dixerit oratione dominica
ideo dicere ſcōs. Dimitte nobis debitanra. ut non proſe ipſi
hoc dicant quia non eſt eis iam neceſſaria iſta petitio ſed pro
aliis qui ſunt in ſuo populo peccatores. Et ideo non dicere
unumquemque ſcōrum. Dimitte mihi debita mea ſed dic
mitte nobis debitanra. ut hoc pro aliis potius quam ſe iuſtus
petere intellegatur anathemaſit. Sc̄ſ enim &iuſtus erat
apoſtolus iacobus cum dicebat. In multis enim offendimuſ
omnes. Nam quare additum eſt omnes niſi ut iſta ſententia
conueniret. &pſalmo ubi legitur. Ne intres in iudicio cum
ſeruo tuo. q̄m non iuſtificabitur in conſpectu tuo omnis uiuens.
Et in oratione ſapientiſſimo ſalomoni. Non eſt homo
qui non peccauit &in libro ſc̄i iob in manu omnis hominis
ſignat ut ſciat omnis homo infirmitatem ſuam. Unde &iam
danihel ſc̄ &iuſtus. Cum in oratione pluraliter dicer&.
Peccauimus iniquitatem fecimuſ &cetera que ibi ueraciter

& humiliter confitetur neputaretur quem admodu
quidam sentiunt hoc non desuit sed de populisui potuit dixisse
peccatis. Postea dixit cum orarem & confitere peccata mea
& peccata populi mei dño deo meo. Noluit dicere peccata nra
sed populisui dixerit & sua. Qnm futuros istos quitam male
intellegerent. tamquam prophetapreuidit. QD UERACIT

LXXX III. ASCIS DICATUR DEMITTE NOBIS DEBITA NOSTRA
Implacuit utquicumque ipsa uerba dominicæ orationis
ubidicamus demitte nobis debita nra. Si uolunt a satisfactione
humiliter nonuerecater hoc dicatur anathema sit. Quis enim
ferat orantem & non hominibus sed ipsi dño mentem qui
labiis sibidicat. Dimitte uelle & cor dedicat quae sibidemittantur
debita non habere. DE PLEBIBUS CONUERSIS
AD DONATISTIS.

LXXX IIII Implacuit quoniamquidem ante aliquod annos ecclesia
plenario concilio constitutum est. utquaecumque ecclesiae
in diocesi constitute antelegem de donatistas latas catholicæ
factae sunt ad eas cathedras pertineant. Per quarum ep̃s
factum est ut catholicæ unitate communicarent. Post
legem autem quaecumque communicauerunt. Illuc pertineant
quo pertinebant cum eccl̃ae impar te donata. Sed quia multæ
contraueriæ postea inter ep̃s de diocesibus ortae sunt
& oriuntur. Quibus tunc minus uidetur esse prospectum
nunc isto concilio sc̃o placuit ut ubicumque catholica fuit
& pars donati & addiuersas cathedras pertinebant. Quo
cumque tempore illic unitas facta est uel facta fuerit.

concil.

siueanteleger siuepost leger adeamcathedram
pertineant · Atquam catholica quaeiam ibifuerat per
tinebat. DE DIOECESIBUS QUALITER
eardiuidant inter se epi tamcatholici quam quiexdonata
parte conuersi sunt. LXXXV.

Itafane utsiepr exdonatistas adcatholicam unitatem
conuersus est. equaliter inter sediuidant easque sicfuerint
inuente. Ubi ambepartes fuerunt id est uralia loca adillū
alia adillum pertineant. Itautille diuidat quiampliur
temporis episcopatum habet & minor eligat · Quodsi
forte unusfuerit locus adeumpertinens quemplereligerit.
Quodsiforte antequi catholici suum noluerint & illisuum quiex
donataparte conuersisunt plurimorum uoluntas paucioribus
preferatur · siautempartes equalessunt maioristemporis
epō deputetur · siautem itaplurima inueniuntur inquibus
ambepartes fuerunt utnonpossint equaliter diuidi · uelut
sinpari numero fuerint distributi eis loci quipartem
habent numerum · Quicumquelocus remanserit hocmodo
seruetur quodsuperius dictum est quamdeinotractaretur
loco. SI QUA DIOECESIS EPS
abhereticis liberari triennio possideri nullus eam repetat.
XX. Itemplacet utetiam siquis quam postleget aliquemlocum
adcatholicam unitatem conuertent · sieum pertriennium
meminere petente retinuit · ulteriusab eo nonrepetatur.
Sitamenper ipsum triennium fuitepr quipossit repetere
& tacuit. siautemnonfuit nonpreiudicetur matrici ·

Sed luceat cum locus acceperit epm quinon habebat
ex ipsodie intra triennium repetere. Itemque si fuerit
epūs ad catholicam ex donati parte conuersus non ei pre
iudicet. Prefinitum tempus sed ex quodie conuersus
est habeat per triennium potestatem repetendi loca
quiad ipsam pertinebant cathedram. De his qui
LXXX VII I adsepurant pertinere inconuenit his aquibus tenentur fuerint.
templacuit utquicumque epī plebes quas ad suam cathedram
ēstimant pertinere. Nonita repetunt ut causas suas
epūs iudicantibus agant. sed alio retinente inruerint
siuevolentibus siuevolentibus plebibus causeque detri
mentum patiantur. Et quicumque iam hoc fecerunt
si nondum est inter epos finita contentio sed adhuc inde con
tendunt illeinde discedat quem confiterit preter missis
iudicum ecclesiasticis inruisse nec sibiquisque blandiantur.
Si a primate ut retineat litteras impetrarit. sed siue habeat
litteras siue non habeat conueniat eum quitenet. & eius litteras
accipiat ut eum appareat pacifice tenuisse ecclesiam ad se
pertinentem. si autem ille aliquam questionem retulerit
per epm iudices causam finiatur. siue quos eis primates dederint
siue quod ipsos ut ipsi ex consensu delegerint. De his
qui plebes ad se pertinentes neglegunt.
LXXX VIII I templacuit utquicumque neglegunt loca ad suam cathedram
pertinentia in catholicam unitatem lucrari conueniantur
a diligentibus ut eis epūs iudare non morentur. quodsi
intra sex menses ad ieconuentionis non efficerint qui potuerit eas

lucrari adipsum pertineat · Ita sane ut ille atquem
pertinuisse uidebantur probare potuerit · magis illius
electam negligentiam fuisse preuentam uel omodo eius
cura sollicitior uetaretur · Cum hoc iudices epi cognouerint
suę cathedrę loca refatuant · sane si epi inter quos causa
uersatur · Diuersarum sunt prouinciarum ille primatur
de iudices in cuius prouincia est locus de quo contenditur ·
si autem ex communi placito uicinos iudices elegerint aut
omnium sententia sequantur aut duorum · qd electior ·
IUDICIUM SENTENTIAS SPERNI NOLEBET ·

LXXX VIIII · A iudicibus autem quos communis consensus elegerit
non licebit prouocare · & quisquis prouocatus fuerit pro
contumaciam nolle obtemperare iudicibus · Cum hoc prime
sedis epō fuerit probatum d& litteras ut nullus ei communicet
episcoporum donec obtemperet · ut si epūs neglegat
suam dioecesim communione priuetur ·

XC · Si immatricibus cathedris negligens fuerit aduersus hereticos
conueniatur a uicinis epis diligenter & ei sua neglegentia
demonstretur ut se excusare non possit · Quod si ex die quo con
uenitur intra sex menses · si meliur prouincia exsecutio fuerit
& noneos ad unitatem catholicam conuertendos curauerint
nonei communicetur donec adimpleat · si autem exsequutor
ad loca nonuenerit nomascribatur epō · de eo epis
qui donatistas communicasse mentiti fuerint ·

XCI · Si autem probatum fuerit cum de communione illorum
fuisse mentitum dicendo eos communicasse · quos eo scientes

noncommunicasse confiterit · etiam episcopatum
amittat. DE PRIS ET CLERICIS UTŃ

XCII. appellent nisi ad africana concilia ·
templacuit utprbī diaconi uel ceteri inferiores
clerici incausis quas habuerint · sideiudiciis episcoporū
suorum questa fuerint uicini epī eos audiant & inter eos
quicquid est finiant adhibiti ab eis ex consensu epōrum
suorum. Quod si & ab eis prouocandum putauerint non
prouocent nisi ad africana concilia uel ad primates pro
uinciarum suarum. Ad transmarina autem qui putauerint
appellandum anullo intra africam in communione
suscipiatur. DE UIRGINIBUS ET IAM

MINORIBUS UELANDIS

XCIII templacuit utquicumque epōrum necessitate perdi
tam pudicitiæ uirginalis cum & uel pretor potens uel
raptor aliquis formidatur uel siciam aliquo mortis
periculoso scrupulo compuncta fuerit nec non uelata moriatur
aut exigentibus parentibus aut hiis ad quorum cura pertinet
uelauerit uirginem · seu uelauit inter · xxv · annos ętatis
nonei obsit concilium quod de isto amorum numero con
fectum est. NE DIUTIUS EPI TENEANT

XCIIII. in conc tet nor exse singuli prouinciarū iudices eligunt ·
templacuit ne diutius uniuersi epi qui ad concilium congre
gati sunt tenerentur ob uniuersi concilio iudices ter nos ·
De singulis prouinciis eligi · & electi sunt · De prouincia cartha
ginensi · uicentius fortunatianus & clarus · De prouincia

numidia alypius agustanus &refutatur. Deprouincia byza
cena cumsco sene donatiano primate. crisconius iocundus
&emilianus. Demauritania sitafensi seuerianus asiaticus
&donatus. Deprouincia tripolitana plautius quiexmore
legatur unus etmissus quiomnes cumsco sene aurelio uni
uersa cognoscat aquopetat uniuersum concilium utcancat
siuegestas quaeconfecta iamsunt. siueepistolis ipse suscribat
&suscripserunt. aurelius eps ecclesiae carthaginensis. huic
decreto consensi &prelecto suscripsi. similiter &ceteri suscrip
serunt. ITĒCONCL. HUIC INTERPOS.
ECCLESIAE ROMANAE LEGATIO.

Postconsulatu gloriosissimorum imperatorum honorio. xii.
&theodosii. viii. augg. iii. kl. iun carthagine insecretario
basilicae refutatae est. Cumaurelius eps unacumsanctano eccles
potentianae. prouinc italiae pinicen legato romanae eccles
uincentio oculusitano fortunatiano neapolitano mauriano
uiparensi adeodato. simidico pentadio carpitano rufiniano
muzuensi praetextato sicilibbensis quod uultdeo ucrensi candido
abbirritano gallonio uzalensi legato prouinciae proc. alyppio
thag. augustano yponiensium reg. &possidio calamensi. S. Aug.
legg. prouinc numidiae maximiano aquiregensi iocundo
suffetulensi. maximiano suffetulensi &hilarino horreo
cellor. legato. prouinciae byzacenae notario sitafensi &leone
obtensi legatis prouinc mauritaniae sitafensi. Nicello ru
surrensi laurentio tipasitano &numeriano rusguniensi legato
prouinciae mauritaniae cheserensis abuniuersali concilio
iudicabus dilecti adfuerabus diaconibus consedissent.

Etquibusdam peractis multi epi ceterorum peragendorū memorasse conquerentur · sustinere nonposse & adpropria ecclesias festinarent · Placuit uniuerso concilio ut ab omnibus elegerentur · & singulis quibusque prouincis quipropter alia peragenda residerent · & factum est uthii adessent quorum suscriptiones eos adfuisse testantur · QD EXCŌ MUNICATI AD ACCUSATIONĒ ADMITTI NŌ DEBEANT

XCV. Placuitque omnibus qm superioribus conciliorum decretis de personis quae non admittende sunt ad accusationem clericorū Jam constitutum est & quę personę non admittentur non expressum est · Id circo definimus earum rę ad accusationem non admitti quipostea quam excommunicatus fuerit ipsa ad huc excommunicatione constringatur · siue sit clericus siue laicus accusare uoluerit · QD SERUI ET LIBERTI

omnes quinfames personę non debeant accusare.

† XCVI. Item placuit utomnes seruiuelpropriiliberti ad accusationē non admittantur · uelomnes quoad accusanda publica crimina leges publicę non admittant · Omnis & cum infamię macula aspersi · Id est histriones actur pratidinibus subiectę personę. hereticus & cum siue pagani seu iudei · sed tamen omnibus quibus accusatio denegatur mcausis propriis accusandi licentia non neganda · UT QUI UNUM CRIMEN

non probauerit ad alterum admitti non debeat.

XCVII. Item placuit quotiescumque clerici ab accusatoribus multa crimina obiciuntur & unum exipsis de quo priusegerint probare nonualuerint ad cetera umnon admittatur · QUI TESTIMONIUM DOMESTICIS

XCV III. Teſter autem adteſtamonium admittendos quinec accusationem admitta pcepa sunt uel & iam quos ipse accusator de sua domo produxerit adteſtamonium autem intra annos xiiij. ſtatusue non admittatur. DE EPO QUI EX

XCV IIII. communicat eum quisibisoli crimen dic esse confessum Iteplacuit utsiquando epūs dicat aliquem sibisoli propriū crimen fuisse confessum atqueillenegę. Nonputę adin iuriam suam epūs pertinere quodilli soli noncredatur. & si scrupulo propriae conscientię sedicatnegata nollecommunicare.

UT NON TENEAT REGULAM QUAM CŌMUNIONE PRIUET EPS

C Quamdiu excommunicato noncommunicauerit suus epūs eidem epō abaliisnon communicetur epūs. utmagis nedicat inquemquam quod aliis documentum communicare nōpoſſit. Aurelius epūs dixit. Juxta statuta totius concilio congregati & me medio critatur sententiam. Placet facere rerum omniū conclusione. Uniuersitatis designata & digesta huius diei tractatum ecclesiae gesta suscipiunt. Quaeuero adhuc expressa nonsunt. diesequens per frēs nros sanctum epm philippum & asellum presbyteros uenerabili fratri & co epō nro bonifacio re scribemus & suscripserum. Aurelius epūs hisce sanctorum statutorum apud nos habitus suscripsi. sanctus epūs ecclesiae potentinae prouinciae picen legatus ecclesiae romanae hisce sanctus suscripsi. Alypius epūs thagaſtensis legatus prouinciae numidiae hisce sanctus suscripsi. Agt epūs ypponiensis legatus prouinciae numidiae hisce sanctus suscripsi. Possidius epūs calamensis legatus

? Aug.

prouinciae numidiæ hirgefas fuscripsi · uincentius cultu
sitanus hirgefas fuscripsi · fortunatianus neapolitanus hir
gefas fuscripsi · Pentadius carpetanus hirgefas fuscripsi ·
Rufianus maxentius · hirgefas fuscripsi · Quoduultdeus uerensis
hirgefas fuscripsi · Candidus germaniæ hirgefas fuscripsi · Callo
musus uachensis hirgefas fuscripsi · maximianus aquensis hir
gefas fuscripsi · Iocundus suffetulensis legatus prouinciae
byzacenæ hirgefas fuscripsi · maximus legatus prouinciae
byzacenæ hirgefas fuscripsi · Hilarinus horreo celensis
legatus prouinciae eiusdem hirgefas fuscripsi · Ninellus
rusurianensis legatus prouinciæ cæsariensis hirgefas fuscripsi ·
numerianus rusguriensis legatus prouinciæ caesariensis
hirgefas fuscripsi · Leomocriensis legatus prouinciae cæsa
riensis hirgefas fuscripsi · Aliud leo legatus prouinciae
sitafensis hirgefas fuscripsi · Ceteri epi ducenadecem
& septem fuscripserunt · Philippus prbr ecclesiaeromanae
hirgefas anobis recolectas fuscripsi · Asellus prbr legatus
ecclesiae romanæ hirgefas fuscripsi quaepernos directæ.

INCIPIT EPISTOLA BONIFONICONCIL

africano adbonifatium urbisromæ epm̃ per faustinum
epm̃ philippum · & asellum prbr legatus eccle romanæ

DIRECTA ·

CI.

Domino beatissimo & honorabilifratri bonifatio aurelius
ualentinus primæ sedis prouinciæ numidiæ & ceteri
qui præsentes adfuimus numero ducenta decem & septem
exomniconcilio africæ · quoniamdn̄o placuit utdebis
quinobis cumegerunt scī fratres nr̄i coepiscopi faustinus

&conprſbyteri philippus &assellus. Nuncbeatae memoriæ
epō zosimo aquoadnos mandata &litteras adtulerunt.
sedtuaueneratioui quimeius locum esdiuinitus confututus
humilitasmā suscribere&. Eabreuiter insinuaredebemus
quae utrorumque concordia terminatasunt. Neeaquaepro
lixis gestorum uoluminibus continentur. Inquibus salua
quidem caritate. Nontamen sinepar uo alter cationes labore
demoratisumus eagestas delibamus. quae nunc adcausam
pertinent quamquam &ille siadhuc esset incorpore hocacci
pere gratius quouidere& pectatius terminatum domine
frater. Apiarius prbr decanus &ordinatione &excommuni
catione fuerat exortum. Nonsolum siccensi uerum &iam
totius africanæ ecclesiæ nonleuescandalum deomnibus
erratus suis ueniam petens communioni est restitutus. Prior
autem coepiscopus siccensis urbanus quodmeo corrigendum
uisum est sineulla dubitatione correxit. Quiauero paci &qui
etæ ecclesiæ nontantum adpresens sed &iam inposterum
prospiciendum fuit quoniamtaliamulta precesserat. Utuel
similia uel &iam grauiora deincepsi preuaricari oportere.
placuitnobis utdesiccensi ecclesia retentio salic& honore
gradus suiprbr remouetur apiarius. &acceptō epistolio
ubicumque alibiuell& &possit presbyterii munere fun
geretur quod eidem ipsi per litteras propriis postulanti.
sine difficultate concessimus sinepriusquam haec causa
isto termino clauderetur. Interaliquediuturnis discep
tationibus uersabamus quiarogatio ipsa poscebat. ut
apud acta ecclesiastica afratribus nris. faustino coepō

& philippo atque asello conprẽsbyteris quaereremur
ut promerent. Quicquideis nobiscum agendum fuisse &
minuctum. Nonnulla quidem sine ullo scripto prosecutas
uerbis. sed cum idpotius flagitaremus quod in litteris ferrent
communitorium protulerunt. Quod rectatum nobis & iam
gestis quae secum ad uos defer̃ est allegatum in quo eis quatuor
quedam nobiscum regenda mandata sunt. unum de appella
tionibus episcoporum ad romanae ecclesiẽ sacerdotem. Alterũ
ne ad comitatum epi impor. tune haurigent. Tertium de tractandis
presbyterorum & diaconorum causis apud fiscum amor epor̃
si fuisset excommunicati perperam fuerant. Quartam de
urbano epo excommunicando uel & iam romam euocando.
Nisi eta quae uidebantur corrigenda corrigerẽt. Quorum
omnium de primo & tertio id. est ut romam liceat epis pro
uocare. & ut clericorum causae apud suarum prouinciarum
epos finiantur. Iam priore anno & iam litteris nris ad eundem
uenerabilis memoriae zosimum epm̃ data sinsinuare cura
uimus. ut ea seruare sine ulla eius paulisper sineremus.
Usque adinquisitionem statutorum concilii nichem. & nunc
de tua poscimur sc̃itate utquem admodum eam apud nicheam
apatribus acta uel confirmata sint. sic ea a nobis faciat custodiri.
& ut a biad uos ita quae in commonitorio adtuler̃ faciant ex
erceri. Id est si epr̃ accusatus fuerit & iudicauerint con
gregatae epi regionis ipsius ut de gradu suo eicerent eum.
Et appellasse uideatur & confugerit ad beatissimum eccle
siae romanae epm̃ & uoluerit audiri & iustum putauerit
ut reno uetur examen. scribere ei epis dignetur qui in finitima

& propinqua prouincia sunt. ut ipsi diligenter omnia
requirant. Et uxta fidem ueritatis definiant quod si is qui
rogat causam suam. Iterum audiri deprecationem sua mouerit
epm romanum utelatere suo prm mittat. Et tanpotestate
epi quid uellit & quid ptam &. Et si decreuerit mittendos esse
qui psentes cum epis iudicent. habentes auctoritatem eius
a quo defamati sunt erit in suo arbitrio. si uero crediderit sufficere
epm ut negotio terminum imponant. faci & quod sapientis
simo suo consilio iudicauerit. Item de presbiteris & diaconibus.
si epc quis iracundus quod esse non debet & cito aut aspere cum
ueatur aduersus prm sui diaconum suum. & exterminare
eum de ecclesia uoluerit. prouidendum ne nonnocens damnetur.
aut per dat communionem. Habeat potestatem electus ut
finitam os inter pellet & causa eius audiatur & diligenter
tractetur quia non oportet rei negari audientia rogantis. & ille
epc qui aut iuste aut iniuste reiectus patienter accipiat ut ne
gotium discutiatur ut aut probetur eius aut emendetur
sententia. haec itaque ad aduentum ueritissimorum exem
plariorum nicheni concilii inserta gesta sunt. Quae si ubique
admodum ipso quo apud nos fratres ex apostolica sede
directa allegauerunt communitorio continentur. eo
que ordine uel apud uos in italia custodirentur. Nullo modo
nos talia qualia commemorare iam nolumus uel tollerare
cogeremur. sed credimus adiuuante misericordia dni
nri quod tua sanctate romane eccles presidente. Non
sumus iam istum typum passuri. & seruabuntur erga nos
quae nobis etiam non differentibus custodiri debeant.

Cum frater caritate quae secundum sapientiam atque iustitiam quam tibi donauit altissimus. & iam ipsi prospicere esse seruanda si forte aliter se habent canones concilii nicheni. Quamuis enim plurimos codices legere mus. sed nusquam in nicheno concilio in latinis codicibus legimus. Quemadmodum in supra dicto communitorio inde directa sunt. Tamen quia hic in nullo codice greco eapotuit inuenire ex orientalibus ecclesiis ubi per hiberemur eadem decreta. Posse & iam authentica reperire magis nobis desideramus afferri. Proquare tuam tuamquoque uenerationem obsecramus ut scribere & iam ipse digneris ad illarum partium sacerdotes. hoc. est eccles antiochie alexandrine & constantinopolitanae. & si aliis etiam tue placuerit scitatu ut unde ad nos idem canones apud nicheam ciuitatem a patribus constituti ueniant. Ie potissimum hoc beneficium cunctis occidentalibus ecclesiis in dn̄o adiutorio conferente. Quis enim dubitet exemplaria esse ueerissima conc in greca nicheni sinodi congregati. Que data m diuersis loc & de nobilibus grecis ecclesiis ad lata & comparata con cordant. Quod donec fiat haec quae in communitorio supra dicto nobis allegata sunt. De appellationibus episcoporum ad romane ecclesiae sacerdotem. & de clericorum causis apud suarum prouinciarum episcos terminandis. Nos usque ad probationem seruaturos esse profitemur. & beatitudinem tuam ad hoc nos adiuuaram in di uoluntate confidimus. Cetera uero quae in nostro synodo gesta uel firmata sunt. q̄m supra dicta fratres nri fausanus coepiscopus philippus & asellus pr̄bi secum ferunt. si dignatus fueris

tuaenota faciens scitata · & aliamanu dnīm tenobis annis plurimis custodiat beatissimefrater . Suscripserunt nobisquoq: alypius augustanus possidius marinus & ceteri epī. EXPLIC. Amen.

INCIPIUNT. RESCRIPTA AD CONCIL. africanum cyrilli alexandrini epī authentica concilii nicheni translata decreto per innocentium prbm transmiserunt quę & iam epistolę cum eodem concilio nicheno per memoratum prbm innocentium & marcellum subdiac eccles carthaginensi sco bonifatio episcopo ecclesiae romanę subdie.

VIKT. DECB SUNT DIRECTA.

CII Dominis honorabilibus sanctis fratribus coepis. aurelio. ualentino. sed & omni scę congregationi carthaginensi synodo congregatę. Cyrillus salutem in dō caritatem uram scriptam ueneration is urę. multa habentia quaerimonia cum omnilętitia per filium nrm innocentium prb suscepi. Quibus a nobis speratis ut de serimion rę eccles uerissima exemplaria exauthentica synodo apud nicheam ciuitatem metropolim bythinię a sanctis patribus constituta atque firmata sub nrę fidei professione urę dilectioni porrigamus. unde dni honorabiles fratres salute p̄ eunte necesse habui per harum latorem filium nrm innocentium prbm fidelissima exemplaria exauthentica synodo innichena ciuitate bythinię habitaurę carrata dirigere. Quod & in ecclesiastica historia requirentes inuenietis. De pascha uero ut scripsistis nuntiamus uobis. XVII. KL mai nos futura indictione celebrare. & alia manu dns & dnīs nr scam uram congregationem custodiat quod optamus Kmi fratres. INCIPIT EPISTOLA ARTICI EPI

CONSTANTINO POLY TANIADCOSDĒ

CIII. Dominis scis merito beatissimis fratribus coepis aurelio ualeriano uel ceteris carissimis insynodo apudcarthaginem habitaconsa tutas. Actus epr perfilium totorum marcellum subdiaconum urm scripturę dilectionis cumomnigratiarum actione suscepi. Dnograuas agens quodmerui tantorum fratrum benedictione perfrui dominibeatissimifratres. Scripsissane uetustissimos canones apudnicheam ciuitatem metropolim bithinię apatribus constitutos. Subfidei adsupulatione dirigam. &quis est qui communem fidem uelstatuta apatribus firmata suisfratribus denegę. quadere per eundem filiummeum marcellum subdiac urm nimiumfestinantem. Sicutstatutasunt innicheaciuitate apatribus canones inintegro utaussisus direxi petens utprome plurimum urasca congregatio orare iubeat. Et aliamanu dnī sătatem uram custodiat quodoptamus sci fratres.

INCIP EXEMPLARIA CONCILII

nicheni directa subdie. VI. KL. Decb post consulato gloriosissimorum imperatorum honorii. XII. &theodosii. VIIII. augustorum bonifatio urbis romae. epo.

CIIII. Credimus inunum dnīpatrem omnipotentem uisibilium necnon &inuisibilium creatorem &inunum dnm nrm ihm xpm filiumdī. Natum expatre unigenitum hoc est &substantiapatris. Dm exdo lumen exlumine dm uerum exdo uero natumnon creatum eiusdem cumpatre substantię per quem omnia factasunt caelestia &terrena quipropter nos homines &ppr salutemnram discendit &incarnatus est &homo factus passus est &resur rexit tertiadie ascendit incaelumuenturus

concit

indeiudicare uiuos & mortuos & inspm scm. Eos uero qui dicunt erat tempus quando non erat & qui ex nihilo factus uel ex alia substantia uel essentia esse aut mutabilem aut conuertibilem filium dicunt anathematizat catholica & apostolica ecclesia. Hic symbolo fidei & iam exemplaria statutorum eiusdem concilii nicheni. a memorati ponti ficibus annexa sunt. Sicut superius per omnia continentur. Quae nos hic ea iterum conscribi necessarium non esse credimus. INCIP EPIST

concilii africani ad papam celestinum urbis episcopum.

CV Domino dilectissimo & honorabili fratri celestino. aurelius palatinus antonius tatus seruusdei terrentius. fortunatus martinus. ianuarius obtatus celsus donatus theasius uincentius fortunatus & ceteri qui in uniuersali africano concilio carthagini affuimus. Obtaremur siquidem admodum scitas tua deaduentu apiarii letatos uos fuisse. missis per conprbm nrm leonem litteris inamauit. Itanos quoque de eius purgatione haec scripta cum letitia mitteremus esse & profecto & nra & ura modo alacritas certior nec prospera uideretur. Quae adhuc de audiendo quam de audita pcesserat aduenientes ane ad nos scos fratres & coepos nros fausino concilium congregauimus & credidimus ideo cum illo missum. Qm sicut per eius operam praebyterio ante redditus fuerat. Ita nunc posset de tantis crimmibus atticha bracensis obiectis collaborante purgari. Cuius tanta acta immania flagitia de cursu mni concilii examen inuenit. ut & memorati patrocinium potius quam iudicium ac defensoris magis operam quam disceptatoris iustitiam superarent. Nam primum quantum obfuerit

omni congregatione diuersas iniurias ingerendo · quasi
ecclesiae romanae asserens priuilegia . & uolens eum a nobis
incommunioni suscipi · Quem tua fatas credens appellasse
quod probare nonpotuit communioni reddiderat · Quod
minime tamen licuit quod & iam gestorum melius lectioni ·
cognoscas · Triduano tamen laboriosissimo agitato iudicio cum
diuersi idem obiecte afflictissimi quereremur · uel moras
coepi nri faustam uelle rgi uersationes ipsius apiarii · Quibus
nefandas turpitudines occulere conabatur · Ds iudex iustus
fortis & longanimis magno compendio resecauit · tetriore
quippe ac pudiore obstinatione compressa · Quatantam humidū
caenum impudentiae negationis uolebat obruere dnō eius
conscientiam coartante · & occulta quae intimus corde
tantam quam in uoluntate criminum iam damnabat · & iam
hominibus publicante repente in confessione cunctorum
obiectorum flagitiorum · dolosus negator erupit · Et tandem
de omnibus incredibilibus obprobriis ultro reus seipse conuicit ·
Atque ipsam quoque ueniam spem quam cum & credebamus & ob
tabamus · De tam pudendis maculis posse purgari conuertat
ingemuit · Nisi qm istam nram mestitiam unotantum solatio
mitigauit · quod & nos laborare diuturnioris questionis
absoluit · & suis uulneribus qualem cumque medellam
& simulata actae conscientiae reluctante confessione p uidit ·
Domine frat̄ p̄fato itaque debitae salutationis officio impen
dio dep̄camur · ut de incepti aduersa uires hinc ueniente non
facilius admittatis · Nec a nobis excommunicatos in com
munionem ultra uelitis excipere · quia hoc & iam niceno

·concilio definitum facile aduertat · uenerabilitas tua nam
& si de inferioribus clericis uel laicis uidetur ibi precauere.
Quanto magis hoc decepit uoluit obseruari nec in sua prouincia
communione suspensi · Atqui sanctitate prepopere uel in debite
uideantur communioni refutari · Presbyterorum quoque
& sequentium clericorum improbare fugia sicut re dignum
est repellat sanctas tua · Quia & nulla patrum difinitione hoc
ecclesiae derogatum est africane · & decreta nichena siue in
ferioribus gradus clericos · Siue ipsos epos suis metropolitanis
apertissime commisserunt · Prudentissime enim iustissime
que uiderunt quaecumque negotia in suis locis ubi orta sunt
finienda · Nec unicuique prouidentia gratiam sancti spiritus · Defutura
qua equitas xpi sacerdotibus · & prudenter uideatur & con
stantissime teneatur · maxime quia unicuique concessum est
iudicio offensus fuerit cognitorum ad concilia suae prouinciae
uel etiam uniuersale prouocare nisi forte quisquam est qui
credat unicuilibet possedmmm examinis inspirare iustitiam
& innumerabilibus congregatis in concilium sacerdotibus
denegare · Aut quomodo ipsum transmarinum iudicium
ratum erit · Ad quod tertium necessarie persone uel propter
sexus uel propter senectutis infirmitatem uel multis aliis
impedimentis adduci non poterunt · Nam ut aliqui tamquam
atque sanctis latere mittantur · Nullo inuenimus patrum
synodo confutatum quia illud quod pridem per eundem
coepm nrm sanctum · tamquam ex parte nicheni concilii
exinde transmissis in concilium ueneriorum · quia capiuntur
nichenia sco cyrillo coepo nro alexandrinae ecclesiae

& uenerabili attico constantinopolitano antistite ex au
thenaco missis. Quae & iam antehoc per innocentium prbm
& marcellum subdiac perquos adnos aberis directa sunt. Uenera
bilis memoriae bonifatio epo decessoriuro anobis transmissa sunt
Inquibus tale aliquid nonpotuimus reperire. Executores
& iam clericos uros quibusquepotentibus nolite mittere. Nolite
concedere nefumosum typhum seculi ecclesiam xpi quaeluce
simplicitas & humilitatis diem. Dm uidere cupientibus prefert
uideamur inducere. Namdefratrenro faustino amoto iam
prosus nefandis nequitus dexpi ecclesia dolendo apiario
securissimus. Quod eumprouitatem amoderatione tuaesci
tatis. salua fraterna caritate ulteriusmafrica minimepatiatur.
Et alia manudnisri scitatemuram quolongiore orantem
pronobis custodiat domine frater. EXPLICIT
AFRICANI CONCILII. INCIPIT
EPISTOLA DECRETALIS PAPAE
siricii siricius himerio epo tarraconensi salutem.

Siricius papa succesit Damaso a. 385. obyt. 398.

Directa addicessorem nrm scę recordationis damasum
fraternitatis tuaerelatio. meam insedem ipsius constitutu
quia sicdns ordinauit. Inuenit quem cum inconuentum fratrū
solitatius legeremus tantum inuenimus quaereprehensione
& correctione sint digna. Quanta obtaremus laudanda
cognoscere. Et quia necessenos erat meius laboresq;
succedere. cuperdigratiam sursessimus inhonoremfacto
ut oportebat. primitiasmeae prouectionis indicio ad
singula proudns aspirare digna tur est. Consultationi
tuę responsum competens nonnegauimus quia officii nri

consideratione non ē nobis dissimulare · Non est tacere
libertas quibus maior cunctis xpiane religionis zelus
incumbit · Portamus honera omnium quigrauantur quin
immo haec portat innobis beatus apostolus petrus quinos
inomnibus utconfidimus administrationis suę protegit & tuetur
heredes · OGARRIANIS ÑRE BATTIZANDIS ·

I Primaque pagine tuę fonte signata baptizatos abimpiis
arrianis plurimos adfidem catholicam festinare · & quosdam
defratribusnris eosdem denuo baptizare uelle quodnonlicet ·
Cumhoc fieri & apostolica uetet & canones contradicant · & post
cassatum ariminense concilium missa adprouinciam auene
randę memorię predecessoremeo liberio generalia decreta
prohibeant · Quosnos cumnouatianis aliisquehereticis
fieriest instatutum · per inuocationem solam sepa
formis spūs episcopalis manus inpositione catholicorum
conuentui sociamus · Quod & iam totus orient occidensque
custodit aquostramite · uosquo que posthacminime con
uenit deuiare sinonuultis anrocollegio synodali sententia
separari · UT PRETER PASCHA
& pente costen baptisma noncelebretur ·

II Sequitur dediuersis baptizandorum pro ut unicuique
libitum fuerit improbabilis & emendata confusio quae
anris sacerdotibus quodcommota dicimus nonratione auc
toritatis alicuius · sedsola temeritate pūsumitur utpassim
aclibere natalicii xpi seu apparitionis · nec non & apostolo
lorum seu martirum festiuitatibus innumere · ut asseris
pleber baptismi mysterium consequantur · Cumhocsibi

priuilegium apudnos &apud omnes ecclesias dominicū
specialiter cumpentecosten suopascha defendat. Quibus
solus per annum diebus adfidem confluentibus generalia
baptismatis tradi conuenit sacramenta. His dumtaxat electis
qui antequadraginta uel eoamplius diesnomen dederint.
& exorcismis cotidianisque orationibus atqueeiunijs fuerint
expiati. Quatenus apostolica illaimpleatur precepto. ut
expurgato fermento ueteri noua incipiat esse conspersio.
sicut sacra ergo paschalem reuerentiam innullodiciamus
esse minuendam. Stansantibus quinecdum loquipotēt
per ętatem uelhis quibus inqualibet necessitate opus fuerit
sacriunda baptismata. Omnino uolumus caelestitate succurri.
neadnārum perniciem tendat animarum. sinegato desi
derantibus fonte salutari. Exiens unusquisque desęculo
& regnum perdat & uitam. Quicumque & iam discrimen
naufragii hostilitatis incursum obsidionis ambiguum uel
cuius libet corporalis. Egritudinem disperationis incauerint
& sibi unico credulitatis auxilio poposcerint subueniri.
Eodemquoposcunt momento temporis expertę regene
rationis premia consequantur. Actenus erratum inhac
parte sufficiat. Nuncpfatam regulam omneteneant
sacerdotes quinolunt abapostolicę petre. superquam
xps uniuersalem construxit ecclesiam soliditate diuelli.

DE APOSTATIS III.

Adiectum est & iam quosdam xpianos ad apostasian
quoddicia nefas est transeuntes. & idolorum cultu

ac sacrificiorum contaminatione profanatos · quos xpi
corpore & sanguine quodudum redempta fuerant renascendo
iubemus abscidi · & si resipiscentes forte aliquando fuerint
ad lamenta conuersi · hi quamdiu uiuunt · agenda poenitentia
est & multimo fine suo · Reconciliationis gratia tribuenda
quia docente dño · Nolo mortem peccatoris tantum ut con
uertatur & uiuat · QUOD NON LICEAT
alterius sponsam ad matrimonii iura sortiri ·

IIII. De coniugali autem uelatione requisitus · si dispontatam
alii puellam alter in matrimonium possit accipere · hoc nefas
modis omnibus inhibemus qui illa benedictio quam nuptura
sacerdos imponit apud fideles cuiusdam sacrilegii instar est
si ullatenus gressione uioletur · DE HIS QUI
penitentiam minime seruauerunt ·

V De his ueronon incongrue dilectio tua apostolicam sedem
credidit consulendam · Qui acta poenitentia tamquam canes
ad suos admonitus prisanos & uoluntabra redeuntes · & mi lutę
cenulum & ludicras uoluptates & noua coniugia & inhibitos
denuo appetuere concubitus · Quorum professam incon ta
nentiam generata post absolutionem filios prouiderunt ·
De quibus quia iam suffugium non habent poenitendi · Id
duximus decernendum ut si lamenta ecclesiam fidelibus ora
tione iungantur · Sacre misteriorum celebritatu quamuis
non mereantur inter sint · A dominicę autem mense con
uiuio segre gentur · ut hac saltim defrictione correpti & ipsi
inse suas errata cas agent · & alius exemplum tribuant
quatenus a obscenis cupiditatibus retrahantur · quibus tamen

quonam carnali fragilitate ceciderint · uiatico munere
cumaddnm ceperint proficisci · percommunionis gratiam
uolumus subuenire · quamformam & circamulieres quaese
postpenitentiam talibus pollutionibus deiunxerunt.

DE MONACHIS ET VIRGINIBUS PROPOSITUM NON SERUANTIBUS.

VI Preterea monachorum quosdam atque monacharum
abiecto pposito sctatis matrem protestaris demersos esse
lascuam · utpriur clanculo uelut submonasteriorum pmixtu ·
Inlicita acsacrilega secontagione miscuerint. Posteauero in
apruptum conscientie desperatione perducti · deinlicitas comple
xibus libere filios procrearint · quod & publice legis & ecclesiastica
iura condemnant · hasigitur impudicas detestabilesq: personas
amonasteriorum coetu · Ecclesiarumque conuentibus eliminandas
ēt mandamus · quatenus retrusse insuis ergastulis tantum facinus
contnuo lamentatione deflentes · purificatorio possint poeni
tudinis igne dequoquere · Ut eis uel admortem saltem soluus
misericordie intuitu per communionis gratiam possimus indul
gentia subuenire. DE CLERICIS INCESTUOSIS:

VII Veniamus nunc adsacratissimos ordines clericorum quos inuene
rande religionis iniuriam · ſ per uras pronunciasse calcatos
atque confusos carnalitatisque insinuante repperimus · uthieremie
nobis uoce dicendum sit · Quis dabit capiti meo aquam aut oculis
meis fontem lacrimarum & flebo populum hunc die ac nocte ·
Siergo beatus prophēta ad lugenda populi peccata non sibi aut
lacrimas posse sufficere · quamnos possumus dolore percelli ·
Cum eorum quinnro corpore compellimur facinora deplorare.

Quibus precipue secundum beatum b̄eatum paulum. Instantia
cotidiana & sollicitudo omnium ecclesiarum indefinenter incūbit.
Quis enim infirmatur & non infirmor quis scandalizatur & non ego.
plurimos enim sacerdotes xp̄i atque leuitas post longa consecrationis
sue tempora tam de coniugibus proprijs quam & iam de puericia sobolē
didicimus procreasse. & crimen suum hac prescriptione defendere
quia ueteri testamento sacerdotibus administer generandi facultas
legitur adtributa. Dicat mihi nunc quisquis ille est sectatur libidinū
p̄ceptorumque uitiorum. si fas fuit quia in lege moysi passim sacris
ordinibus ad dn̄m laxata sunt frena uxoriae. Cur eos quibus
committebantur sc̄a sc̄orum promouebat dicens. sc̄a es tote quia & ego
sc̄s sum dn̄s d̄s tu. Cur & iam procul a suis domibus annouicatisque
in templo habitare iussi sunt sacerdotes. hac uidelicet ratione ne uel
cum uxoribus possint carnale exercere commercium ut conscientiae
integritate fulgerent. Acceptabile deo munus offerent qui bus
expleto deseruitionis tempore uxorii usus soluit successionis
causa fuerat relaxatus qui a non ex alia mihi extribu leui quisquam
ad ministerium fuerat p̄ceptus admissus. unde & dn̄s ih̄s cum nos
suam lustrasset & aduentu. In euangelio protestatur qui a legem
uenerit implere non soluere. & ideo ecclesiam cui sponsus e-
formam a sagaci uoluit splendore sanctitatis. ut mundi eius iudicii cum
rursus ad uenerit sine macula & ruga eam posset. fiat per apostolū
suum infirmis repperire quarum sanctionē omnis sacerdotes
atque leuitae insolubili lege conferingimur ut adie ordinationis
nr̄ae sobrietati a pudicitiae & concordiae mancipemur & corpora.
Dum modo per omnia d̄ōnr̄o in hisque a e cotidie offerimus
sacrificia placeamus. Qui autem in carnem sunt dicente electionis

uasdōplacere nonpossunt · uos autem iam non estis incarne
sedinspū · Si tamen spūsdī habitat inuobis · & ubipotenti nisi
incorporibus sicutlegimus · sūsdī spūs habitare & qui aliquam
dequibus loquimur utuasculas retulit nelapsos esse sedeflent.
His acondicione misericordiam dicamus nonnegandam · Utsine
ullo honoris augmento inhocquoddetectasunt quamdiuuixerint
officio perseuerent · si tamenposthac conuenienter se studuerint
exhibere · His uero quiminuti priuilegii excusatione nituntur
utsibi asserunt ueteri hoclege concessum · Nouerintsedomni
ecclesiastico honore quoindigneusisunt · Apostolice sedisauc
toritate deiectos · Necumquam posse ueneranda attrectare
misteria aquibus seipsi · Dumobscenis cupiditatibus inhiant
pribauerunt · & quiaexempla presentia cauere nospmonent
infuturum · quilib& epūs prbr atquediāc · quodnonoptamus
deincepūs fuerit talis inuentus · Iamnōnc sibi omnem per nos
indulgentiae aditum intellegat obseratum · quia ferro
necesse est excadantur uulneraque fomentorum nonsenserint
medicinam. DE CLERICIS QUALES
DE BT IANI PROMOUERI.

VIIII Dicimus & iam licenter adhibere inexploratae uitae hominem
quibus & iam fuerint numerosa coniugia adpūfatas digni
tates · Prouticumque libuerit adspirare. Quod nontantū
illis quiadhaec immoderata ambitione perueniunt · quantum
metropolitanis specialiter pontificibus imputamus · Quidum
inhibitas ausibus conhibentdīnī · Quantum inse est pcepta
contemnunt · & ut taceamus quod altius suspicamur · ubi
illud est quoddnīs nō data per moysen lege constituit dicens ·

Sacerdotes mei semel nubant. & alio loco sacerdos uxorem uirginem accipiat. Nonuiduam nonrepudiatam nonmere tricem. Quod secutus apl exper secutore p̄dicatur unius uxoris uirum. Tam sacer dotem quamdiaconum fieri debere mandauit. Quaeomnia ita u̾rārum regionum despici mur epi. quasincontrarium magis fuerint constituta. & quianon est nobis dehuiusmodi usurpationibus neglendum. Nenosindignāt̾ dn̄i uox iusta corripiat quaedicit. uidebas furem & currebascumeo & popebas tuum cum adulteris portionem. Quidabuniuersis posthaec ecclesiis sequendū sit. Quid uitandum generali pronunciatione decernimus.

DE CLERICONUERSATIONE.

VIIII. Quicumque itaque seecclesiae uouit obsequiis suis a fantia antepubertatis annis baptizari & lectorum deb& ministerio sociari qui accessu adolescentiae usque adtricesimum ętatis annum siprobabiliter uixerit una tantum & ea quam uirginem communi per sacerdotem benedictione perceperit. uxore contentus acolitus & subdiac esse debebit. postqueaddiaconii gradum sibeipse primitus continentia precente dignum prouarit accedat. Ubi si ultra quinque annos laudabiliter ministrarit congrue praebyterium consequetur. Exinde postdecennium episcopalem cathedram poterit adipisci. sitamen perhęc tempora integritas uitaehacfidei eius fuerit approbata.

DE CLERANO QUIS.

X. Quiuero iam ętate grandeuus melioris proposito conuersatione prouocatus exlaico adsacramminiuam

peruenire festinat · Desiderii sui fructum nonaliter obtineat nisi eo quod baptizatur tempꝰ statim lectorum aut exorcistarum numero sociatur · si tamen eum unum habuisse uel habere & hanc uirginem accepisse constat uxorem · Quid diminuatur fuerit expleto biennio per quinquennium aliud acolitus & subdiac fiat · & sic ad diaconatum si per haec tempora dignus iudicatus fuerit proueatur · Ex inde iam accessu temporum praebyterium uel episcopatum si eum deri ac plebis euocauerit electio non immerito sortietur ·

qd clericus qui secundam duxerit deponatur ·

XI Quisquis sanctae clericatus aut uiduam aut certe secundam coniugem duxerit omni ecclesiastica dignitatis priuilegio moxnudetur · Laicatantum sibi communione concessa · quam ita demum poterit possidere · si nihil postea quod hanc perdat admittat ·

quae femine cum clericis habitent

XII · Feminas uero nonalias esse patimur in domibus clericorū Nisi eas tantum quas proprias solas necessitas diuinum causas habitare cum hiis dem synodus nichena permisit ·

de monachorum promotione ·

XIII Monachos quoque quotamen morum grauitas & uitae ac fides infatuo sca commendat clericorum officiis adgregari · & optamus & uolumus ita utquinquagesimum tricesimum etatis annum sint in monasteriis per gradus singulos crescente tempora promouentur ordinibus & sic ad diaconatus uel presbyterii insignia maturae etatis consecratione

peruenant · Nec salus ad episcopatus culmen ascendant.
Nisi inhis eademque singulis dignitatibus superius p̃fiximus
tempora fuerint obseruata. QUOD POENITENS
NON SIT CLERICUS.

XIIII Illud quoque non parfuit prouidere utsicut poenitentiam
agere cuiquam non conceditur clericorum · Ita & post pec-
catum ad reconciliationem nullum quam laico licet honorē
clericatus adipisci · Quamquam uis sint omnium peccatorum
contagione mundati · Nullatamen debent gerendorum
sacramentorum instrumenta suscipere · quidudum fuerint
uasa uitiorum. UTSI PER IGNORANTIAM
poenitentes dicamus uel uiduę maritus clerī factus fuerit
NON PROMOVEATUR.

XV Et quia his omnibus quae in reprehensionem ueniunt sola
excusatio ignorationis obtenditur · Cum ostenderim solius
pietatis munus necesse est clementer ignoscere · Quicumq:
poenitens quicumque digamus quicumque uiduę maritus
ad sacram militiam indebite & inconpetenter irrepsit · hac
sibi conditione a nobis ueniam intellegat relaxatam · ut in
magno debeat computare beneficio si adempta sibi omni spe
promotionis · In hoc quoque inuenitur ordine perpetua
stabilitate permaneat · si qui posthac prouinciarum om
nium summi antistites · quod si ultra ad sacros ordines quem
quam de talibus crediderint ad sumendum · & de suo & de eorū
statu quos contra canones · & inter dicta ultra proue xerint ·
congruam apostolica sede promendam esse sententiam ·
Explicuimus ut arbitror frater carissime uniuersa

finit epł pāp · siricii ·

quaedigestasunt inquerellam · & adsingulas causas dequibus
per filiumnr̄m bassianum p̄br̄m adromanam eccl̄iam · utpote
adcaputtui corporis retulistis sufficienta quantum opinior
responsa reddidimus · Nunc frater mitatis tuaeanimum adser
uandus canones & tenenda decretalia constituta magis acmagis
mataamus · Uthaecquaeadtua consultatione scripsimus omnium
coepiscoporum nr̄orum perferri facias noauonem · & nonsolum
eorum qui intuasunt diuces constituti · sed & iam aduniuer sas
carthaginenses acboeticos lusitanus atque callicos uel eos
quiuicinis tibiconiūgant · hincindeprouincis haecquaeanobis
sunt salubri ordinatione · dispositasublitterarum tuarum pro
secutione mittantur · & quamquam statuta sedis apostolicę uel
canonum uenerabilia definita · Nulli sacerdotum dn̄i gnorare
sit liberum · utillustamen & proamaquitate sacerdotii tui dilec
tionitaę esse admodum poterit gloriosum · sieaqueadę specialis
nomine generaliter scriptasunt · per unanimitatis tuae sollici
tudinem inuniuersorum fratrum nr̄orū notitiam perferantur ·
Quatenus & quae anobis noninsulse sedprouide sub nimia
cautela & deliberatione sunt & salubriter constituta inteme
rata permaneant · & omnibus inposterum excusationibus
aditus quisannullis apudnos patere poterit inferatur ·
Dat · iij · id̄ feb arcadio & bautto. UOCC CONSS

INCIPISTOL REGULARIS PAPE INNOCENTII ·

Innocentius decano epō egubino salutem sinfraatae eccles
iasica usum abeatas apostolos tradita · Inegrauellent
seruaredn̄ sacerdotes · Nulladiuersitas nullauaritias inpiis
ordinibus & consecrationibus haberetur · seddum unusquisque

Mortuus a°. 417.
15 annis sedit. sub
arcadio etc.

nonquodtraditum eſt ſedquodſibiuiſum fuerit. hocexiſtimat. ee.
tenendum. Jndediuerſa indiuerſis locis ueleccleſiis autteneri
autcelebrari uidentur. hacfitſcandalum populis. Quidumneſciunt
traditionem antiquas humanapſumptione corruptas putentſibi
aut eccleſias nonconuenire autabapoſtolis uel apoſtolicis uiris
contrarietatem inductam. Quiſenimneſciat autnonaduertat.
Jdquod aprincipe apoſtolorum petro romane ecclesiae traditū. e.
acnunc uſque cuſtoditur abomnibus debere ſeruari. necſuper
duci autintroduci aliquid quod autauctoritate nonhabeat.
Autaliunde accipere uideatur exemplum. Preſertamcumſit
manifeſtum inomnem italiam. galliaſ ispaniaſ africam atque
ſiciliam inſulasque inter iacentes. nullum inſtituiſſe eccleſias.
niſieos quos uenerabilis apl petrus autetus ſucceſſores conſtituerint
ſacerdotes autlegant. ſiminhis prouinciis aliusapoſtolorum
inuenitur autlegitur inueniſſe. docuiſſe. Qui ſinonlegunt
quia nuſquam inueniant. Oportetnos hocſequi quodecclesia
romana cuſtodit. aqua eos principium accepiſſenondubiū eſt.
Nedumperegrinis aſſertionibus fudeant capudinſtitutionem
uideantur omittere. ſepedilectionemaiam adurbem uenisse
acnobiscum ineccleſia conueniſſe nondubium eſt. &quem
morem uelinconſecrandis miſſarum. uel inceteris agendis
arcanis teneat cognouiſſe. Quod ſufficere& arbitrarer ad
informationem. ſiprecessoresſui minus aliquid autaliter
tenuerint ſatis certum habere niſidealiquibus conſulendos
noſſe duxiſſet. Quiburidcirco reſpondimus nonquode
aliqua ignorare credamur. ſedutmaiore auctoritate
uel tuas inſtitutas uelriquis romane ecclesiae inſtitutionibus

·errant · autcommoneas autindicare nondifferas· utscire ·
ualeamus quisint quiautnouitates inducunt autalterius ecclesie
quam romane existimant consuetudinem esse seruandam.

DE PACE POST CONFECTA MYSTERIA DANDA·

I Pacem igitur asseris anteconfecta mysteria quordam populis
imperare uelsibimet sacerdotes tradere · Cumpost omnia que
aperire nondebeo paxsitnecessaria indicenda · perquam
confit& populum adomnia queinmysteriis aguntur atqueim
ecclesia celebrantur. prebuisse consensum acfinita essepacis
concludentes signaculo demonstrentur· DE NOMINIB:

II· † Denominibus· ANTE CONSECRATIONEM SACERDOTIS NUNCIANDIS·
uero sectandis· antequampcem sacerdos faciat atqueeorum
oblationes quorumnomina recitandasunt sua orationecōmend&.
Quamsuper flumsit &ipse prouaprudentia recognoscat· ut
cuius hostiam necdumdō offerat eiusantesit· nomen insinuet·
quam uirilli incognitum nihilsit · priusuero oblationes sunt
commendande · Actunc eorum nomina quorumsunt edicenda
utinter sacramysteria nominentur · nominet alia quaeante
premittamus utapsis misteriis uiamfuturis praeabus apperi
amur· QUŌNDEBEANT BAPTIZATI NISI ABEPISCŌ SIGNARI

III· Deconsignandis uero infantibus manifestum est· Non abalio
quam abepō fieri licere· Nampbi licet sint sacerdotes pontifi
catus tamen apicem non habent· hocautem pontificibus
solis deberi utuelconsignent uelparacletum spm tradant·
Nonsolumconsuetudo ecclesiastica demonstrat · uerumilla
lectio actuum apostolorum que asserit petrum &iohannem
·essedi rectos quiam baptizatis tradant spmsctm · Nampbis

seu extra epm seu pre sente epō cambaptizant xpīsmate
baptizatos unguere licet sed quod ab epō fuerit consecratum.
Non tamen frontem ex eodem oleo signare quod solus debetur
epō cum tradam spm paracletum uerba uero dicere non possum.
Ne magis prodere uidear quam ad consolationem respondere.

QD̄ RITE OMNE SABBATO IEIUNETUR.

Sabbatum uero ieiunandum esse ratio euidentissima demonstrat.
Nam si diem dominicum ob uenerabilem resurrectionem
dn̄i nr̄i ih̄u xp̄i non solum in pascha celebramus uerum etiam
per singulos circulos ebdomadarum ipsius diei imaginem
frequentamus. Si sexta feria propter passionem dn̄i ieiu
namus sabbatum preter mittere non debemus quin
tristiam atque letitiam temporis illius uidetur includat.
Nam utique constat apostolus biduo isto et in merore fuisse
et propter metum iudeorum se occultasse. Quod utique non
dubium est in tantum eos ieiunasse biduo memoratur utra
dno ecclesiae habeatur tobiduo sacramenta penitus non cele
brari. quae sor mauique per singula tenenda est ebdomadas
propter id quod cum memoratio diei illius semper est celebranda. quod si putant semel atque uno sabbato ieiunandum.
Ergo et dominicum. & vi f̄. semel in pascha erit utique
celebrandum. si autem dn̄i diei. ac vi f̄. per singulas ebd
reparanda imago est. Dementis est bidui agere consuetu
dinem sabbato preter misso cum mondi sparem habeat
causam. a. vi. uidelicet feria in qua dn̄s passus est
quando et ad inferos fuit. utter tia die resurgens reddere
letitiam post biduanam. tristitiam precedentem

Nonergonos negamus · vi· f· ieiunandum sed dicimus & sabb
hoc agendum quia ambo dies tristitiam apls uelhis qui ẽpm
secutus sunt indixerunt · Qui die dominico hilarati non solum
ipsum festissimum esse uoluerint · uerum & iam per omnes
ebdomadas frequentandum esse duxer· DE FERIIS
CIUITATIS PRBI DIRIGENDUM·

V

De fermento quod die dominica per totam mittamus superflue
nos consulere uoluisti · Cum omes ecclesiae nre in tota ciuitatem
sint constitute quarum prbi quia die ipso propter plebem
sibi creditam nobiscum conuenire non possunt · Ideo fer
mentum a nobis confectum per acolythus accipiunt · ut sic a nra
communione maxime illa die non iudicent separator · Quod
per parroecias fieri debere non puto quia non longe portandas
sacramenta · nec nos per ambitum diuersa constituat prbis
de fanamus & prbi eorum conficiendorum ius habeant atq:
licentiam· DE ENERGUMENIS BAPTIZANDIS·

VI·

De his uero baptizat quipostea demonio aut uitio aliquo
aut peccato inter ueniente arripiuntur · Quaesiurt dilectio
tua si a prbo uel diacono possint aut debeant consignari ·
Quod hoc nisi epi praecipere non licet · nam eis manus inponenda
omnino non est nisi epi auctoritatem dederit id efficiendi ·
ut autem fiat epi eius imperare ut manus eis uel a prbo uel
a ceteris clericis inponatur · Namquomodo id fieri sine magno
labore potest ut longe constitutis energuminis ad epm
deducatur · cum sit talis casus ei inminere accedere nec fieri
ad epm nec referri ad sua facile possit. DE POE
NITENTIBUS·

VII. Depoenitentibus autem quisibe exgrauioribus cōmissis siueexle uioribus paenitentiam gerunt · sinulla inter ueniat egritudo · V FERANTE PASCHA ·

Eis remittendum romanę ecclesiae consuetudo demonstrat · Ceterorum dependere estimando delectorum sacerdotis estudicare · ut adtendat adconfessionem penitentis & adfletus atque lacrimas corrigentis actum iubere dimitti · Cum uiderit congruam satisfactionem · sanis quis egritudinem inciderit atque usque addesperationem deuenerit ei · Est autem tempus paschę relaxandum nedeseculo absque communione discedat ·

DE EPISTOLA SCI IACOBI APSTLI IN QUA PRO INFIRMIS ORARE PRECIPITUR ·

VIII. Sane quoniam de hoc sicuta dece teris consulere uoluit dilectio tua adiecit · & iam si filius meus celesanus diaconus in epistola sua esse atua dilectione positum · Illud quod in beati apostoli iacobi epistolam conscriptum · e · Infirmatur quis in uobis inducat prbōs & orent super eum unguentes eum oleo in nomine dni · & oratio fidei saluabit infirmum & suscitabit illum dns · & si in peccatis fuerit remittetur ei · quod non est dubium de fidelibus egrotantibus accipi · uel intellegi debere qui sco oleo chrismatis per unguipossunt · qđ a bepō confectum non solum sacerdotibus sed omnibus uti xpiani licet in sua aut suorum necessitate unguendum · Ceterum illud superfluum uideamus adiectum · ut de epō ambigatur quod prbyteris licere non dubium est · Nam idcirco praebyteris dictum est quia epi occupationibus aliis impediti ad omnes languidos ire non possunt · Ceterum si eps aut postea ut dignum ducat aliquem a se uisitandum

& benedicere & tangere xpisma sine unctione potest
cuius est ipsum xpisma conficere. Nam poenitentibus reliqua
negantur sacramenta. Istud fundi non potest quia genus est sacramenta.
quomodo unum genus putatur posse concedi. Hisigitur frē
carissime omnibus quae tua dilectio uoluit a nobis exponi.
prompto animo curauimus respondere curauimus ut ecclesiastica romanam
consuetudinem aqua originem ducit seruare ualeat atque tuis docere.
Reliqua uero quae scribi fas non erat. Cum ad fueris interrogata
poterimus edicere. Erit autem potestatis dñi & iam id procurare
ut & totum ecclesiam & clericos nros qui sub tuo pontificio diuinis
famulantur officiis bene instituas. & aliis formam tribuas
quam debeant imitari. Data xiiii kl apl theodosio augusto
viii. & palladio. uu cc ss. EXPLICIT DECRETALIS

Epistola papae innocentii. Incipit eiusdem alia.

Innocentius uictricio epō rato manenti salutem. & si tibi frāt
carissime promerito & honore sacerdotii quo plurimum
polles. uiuendi & docendi ecclesiasticae regulae notae sunt omnia
neque est aliquid de quod sacris lectionibus tibi minus collectum
esse uideatur. tamen quia romanae ecclesiae normam atque
auctoritatem magnopere postulasti. uoluntati tuae morem
admodum gerens degesta uitae & morum probabilium disciplinas
annexas litteris meis misi. per quas aduertant ecclesiarum
regionis uicinae populi quibus & regulis xpianorum uita. In sua
cuiuscumque professione debeat contineri qualisq: seruetur
in urbis romae ecclesiis disciplina erit dilectioni tuae ppleber
fintimas. & consacerdotes nros qui in illis regionibus proprias
ecclesias p̄sident. Regularum hunc librum quasi didascali

Incipt eiusdem alia.

cum atque monitorem sedula insinuare ut&nros cognoscere
&adfidem confluentium mores. ualeant docendi soliditate
formare. Aut enim propositum suum exhac nra congruenta
lectione cognoscent. Aut siquid adhuc desideratur facile poter
ex bona imitatione supplere. Incipiamus igitur adiubante
sco apostolo petro. per quem &apostolatus &episcopatus
inxpo cepit exordiu. utquoniam plures sepe emerserunt
cause que in aliquantis non eram causę sed crimine. Ut decetero
sollicitudo sit unicuique sacerdoti in sua ecclesia curam huius
modi habere. Sicut aplus pdicat paulus talem ecclesiam do exibendam
Non habentem maculam aut rugam neq; ullius mor ude ouis
afflatu conscientiąnra contaminata uioletur. propt eo igitur
quiuel ignorantiam uel desidia nonnulli tenent ecclesiasticam disci
plinam &multa nonp sumenda psumunt. Recte postulasti
ut illis partibus ita us modi quamten& ecclesia romana forma
seruetur. Non quod noua precepta aliqua imperentur. Sed
ea quae per desidiam aliquorum neclecta sunt. Ab omnibus
obseruari cupiamus quae tamen apostolica &patrum traditione
sunt constituta. Scriptum e namque ate solono censet. ij.
ad timotheum paulo monente. state &tenete traditiones quas
siue per uerbum siue per epistolam illud certe tuam deb& mente
uehementius excitare. ut ab omni labe seculi ita us immunis
ante di conspectum securis inueniaris. Cui multum enim creditur
plus a eo exigitur. Ergo q̃m non pro nobis tantum sed pro populo
xpi cogimur prestare rationem. Disciplina di scifica populum
erudire debemus. Exstiterunt enim nonnulli qui statuta maiorum
non tenten& castitatem ecclesie sua psumptione uiolant.

Populi flabore sequentes & diiudicium nonamenter. Ergo
nefilentio nro exhisamenus hisprebere consensum. Dicentedno.
uidebas furem & currebas cum eo. haecsunt quaedeincepsin
turtu diuiiudicii. Omnemcatholicum epm expeditcustodire.

QUODEXTRACONSCIENTIAMETRO POLITIAMNONORDINETUR EPS.

VIIII. Primum utextra conscientiam metropolitani epi nullus
audeat ordinare. Integrum enimiudicium esi quodplurimorū
sententiis confirmatur. Necunus epūs ordinarepsumat nefurtauū
beneficium prefatarum uideatur. hocenim & asinodo nicheno
constatum atque definitum. QUIADCLERUM
admittinonpossunt & addericorum causę adproprius ter-

MINENTUREPISCOPIS.

X Item siquis post remissionem peccatorum angulummiliciae secularis
habuerit addericatum admitta omnino nondebeat. siquaeautē
causę uelcontentiones interdericostamsuperioris ordinis quam
& iam inferioris fuerint exortę. utsecundum synodum nichenam
congregatis eiusdem prouinciae episcopis. Iurgiumterminetur
nec alicuiliceat sinepraeiudicio tamenromanae ecclesiae.
Relictis his sacerdotibus qui meadem prouincia diecclesiam nutu
diuino gubernant. Adaliasconuolare prouincias quodsiquis
forte pūmpserit & abofficio cleri submotus & miuriarum
reus abomnibus iudicetur. siautemmaioris causę immedio
fuerit deuolutę adsedem apostolicam sicut synodus statuit
post iudicium episcopale referatur. UTUIDUAM

CLRS NONDUCATUXOREM.

XI. Vtuiduam clericus nonducat uxorem. quia scriptum est

Sacerdos uxorem uirginem accipi & nonuiduam non electā.
tamque ad sacerdotium laboresuo & iuste prouitate con
tendit. Caueredeb& nehoc p̄iudicio impeditus peruenire
nonpossit. UTSILAICUS UIDUAMDUXERIT CLERICUS FIAT.

XII Vtbisqui uiduam lic& laicus duxit uxorem. siueantebaptismum
siue post baptismum nonadmittantur adclerū. Quiaeodem
uicio uidetur excludi. Inbaptismoaūt crimina dimittuntur
nonaccepte uxoris consortium se laxatur. UTCLSNSIT
QUISECUNDUM HABUERIT.

XIII Nebis qui secundam duxerit uxorem clericus fiat quiascriptū. E.
unus uxoris uirum. & iterum sacerdotes mei semel nubant. &
alibi sacerdotes mei nonnubant amplius. Acnealiquibus exista
metur antebaptismum. siforte quis accepit uxorem & eadeseculo
recedente alteram duxit inbaptismo essedimissum satis erat
aregula. quiambaptismo peccata remittuntur. Nonacceptarū
uxorum numerus aboletur. Cumutique uxor exlegis p̄cepto
ducatur mtantum ut& inparadiso camparentes humanogeneris
coniungentur abipso sint dō benedicta. & salamon dicat adō
p̄parabitur uiro uxor quam formam & iam sacerdotes omis
seruare usus ipse demonstrat ecclesiae. satis enim absurdum est
aliquem credere uxorem antebaptismum acceptam positbaptismū
nonconputari. Cumbenedictio que per sacerdotem super
nubentes imponitur. Nonmater iamdelinquendi dedisse. sed
formamtenuisse legis adō antiquitus instituite docetur
quod sinonputatur uxores reconputanda quaeantebaptismū
ducta é. ergo nec filii quiantebaptismum genti sunt pro
filius habentur. UTALIERIUSCLERICUS

ORDINARE NULLUS P̄ SUUM GEP̄S

Vt de aliena ecclesia clericum ordinare nullus usurpet nisi eius epi
p̄cibus exortatus concedere voluerit. hoc etiam synodus statuit
monachum ut abiectum ab altero clericum altera ecclesia non recipiat.

QUOD SACERDOTES ET LEVITE CŪ MULIERIBUS COIRE ÑO DEBEANT.

XV Vt uenientes ad nouationis uel motensibus per manus tantum in pe
nitentiam suscipiantur quia quamuis ab heretica tamen in xp̄i nomine
baptizati sunt. preter eos qui si forte ad nos ab illo transeuntes rebapti
zati sunt. hi si resipiscentes & ruinas suas cogitantes redire maluerint.
sub longa penitentie satisfactione admittendi sunt.

XVI Praeter ea quod dignum & pudicum & honestum est tenere eccle sia
omnimodo debet ut sacerdos & leuite cum uxoribus suis co eant
qui a ministerii cotidiani necessitatibus occupantur. scriptum e
enim scietote quoniam ego sum dns deus uester. Nam prisci
temporibus de templo di sacerdotes annouicissue non discedebant
sicut de zacharia legimus. ne domum suam omnino tangebant.
quibus utique ppe subolis successionem uxori usus fuerat relaxatus.
Quia ex alia tribu p̄ter ex semine aaron ad sacerdotium nullus
fuerat p̄ceptus accedere. quanto magis hi sacerdotes uel leuite
pudicitiam ex die ordinationis suae seruare debeant. Quibus uel
sacerdotium uel ministerium sine successione est. nec preterit dies
quin uel a sacrificiis diuinis uel baptismatis officio uacent. Nam
si paulus ad corinthios scribit dicens. Abstinete uos a tempus
ut uacetis orationi. & hoc utique alias p̄cepit multo magis sacer
dotes quibus & orandi & sacrificandi iuge officium est semper
debebunt ab eiusmodi consortio abstinere. Quisi contaminatus

fuerit a carnali concupiscentia quo pudore uel sacrificare forsitan
usurpauit. Aut qua conscientia quo merito exaudire succredit.
Cum dictum sit. Omnia munda mundis coinquinatis autem & infidelibus
nihil mundum. sed forte asse licere hoc credit qua scriptum est unus
uxoris uirum non permanentem in concupiscentiam generandi dixit
sed propter consuetudinem futuram. neque enim integros corpore non ad
misit. qui ait uellem autem omnes sic esse sicut & ego. & aperte uos
declarat dicens. Qui autem in carne sunt dō placere non possunt.
uos autem iam non estis in carne sed in spū. QUOD MONACHS
si clericus factus fuerit propositum suum seruare debeat.

XVII Demonachis quidiu morantes in monasterijs postea ad clericatus
ordinem peruenerint non debere eos a priori p̄posito deuiare
autenim si cui in monasterio fuit & quoddiu seruauit in meliori gradu
positus admittere non debet autsi corruptus postea baptizatus
& in monasterio sedens ad clericatum ordinem ordinem accedere
uoluerit. uxorem omnino habere non poterit. quia nec benedicta
cum sponsa potest iam ante corruptus. quae forma seruatur in
clericis maxime cum uetus regula hoc habeat. utquisque corruptus
baptizatus clericus esse uoluerit & sponderit se uxorem omnino non
ducere. UT EX CURIALIBUS CLERICUS
non fiat propter uoluntatem qua ad diabulo muentas exhibere compellatur.

XVIII Preter ea frequenter quidam e fratribus nris curiales uel quibus
libet publicis functionibus occupatos clericos facere contendunt.
Quibus postea maior tristitia cum de reuocandis eis aliquid ab im
peratore p̄cipitur quam gratia nascitur. De abscito constat enim
eos impsis munus uoluptates & iam exhibere quas ad diabulo inuentas
esse non dubium est. & ludorum autnumerum apparatibus

autpreesse autfor sitan interesse · sitcer ce inexemplum sollicitudo
&tristitiafratrum · quam insepepertulimus imperatore pśente
cumprohis sepius rogaremur · quamipśenobiscum positus cognouisti
quibus nonsolum inferiorer clerici excurialibus · uerum&iam
iaminsacerdocio constituti ingens molestias utredderentur
instabat · DE UIRGINIBUS UELATIS
SI DE UIRUERIT ·

XVIIII Item quixpō spiritaliter nubunt & asacerdote uelantur ·
si postea uelpublice nupserint uelse danculo corruperint · Non
eas admittendas esseadnegendam poenitentiam · nisi iscuise
iunxerat demundo recesserit · sienimdehominibus hec tatio
custoditur utquaecumqueuiuente uiro alteri nupserit habeatur
adultera nec eiagende poenitentie licentia concedatur ·
Nisiunus exhis fuerit defunctus quantomagis dei illatenenda est
quaeante immortalis sponso coniunxerit · & postea adhumanas
nuptias transmigrauit · DE UIRGINIBUS NON
UELATIS SI DE UIRUERINT ·

XX. Haecuero quaenecdum sacro uelamine tecte tamen inproposito
uirginalis est per se simul uiuere permanere · luce & uelate
nonfuerint sifortenubserint hiragenda aliquandotempore
poenitentia · ē · quia sponsio eius adnō tenebatur · sieniminter
homines sole & bonefidei contractus nullaratione dissolui ·
Quantomagisista apollicitatio quamcumdō pepigit solui sine
uindictanonpotest · Nam sapte paulus quaeapreposito
uiduetatis discesserant · Dixit eas habere damnationem
quiaprimam fidem irritam fecerunt · quanto potius uirgo
quaepriori promissioni fidem frangere sunt conate ·

alia.

Haecitaque regula frater karissime siplenaui gilantia
fuerit abomnibusdi sacerdotibus obseruata cessauit ambitio
dissensio conquiesce. Hereses & scasmata non emergunt locum
non accipiat diabulus seuiendi. Manebit unanimitas iniquitas
superata calcabitur ueritas spiritali feruore flagrauit. Pax
predicata labiis camuoluntate animi concordiam. Implebitur
edictum apostoli ut unanimes unumsentientes permaneamus
in xpo. Nihilper contentionem nobis nequeper inanem gloriam
uindicantes. Nonhominibus seddomino saluatori placentes.
Cui est honor & gloria in secula seculorum amen.

Innocentius exuperio epo tolosano salutem. Consulenta tabi frat
karissime quiddeproposita specie unaquaque sentarem. pro
captu intellegentie mee quaesiui uisa respondi. Quidsequendu
uelquod hicillis ratioper suadere uelauctoritas lectionis
ostendere uelcustodia seriestemporum demonstrare. Etquide
dilectionis infatigatam secutaprudentiam adsedem apostolicam
referre maluit quiddeberet dereburdubiis custodire. potius
quamusurpationem psumpta quaesibiuiderentur desingulisobtinere.
Cur enimmagispudendum putemusdicere aliquid quam omnino
nescire. mihiquoqueipsi deconsolatione docilitas accedit. ut
per scrutatas rationibus adproposita respondere compellar
eoquesit. utaliquid semper addiscat quipostulatur utdoceat.
Proponam igitur singula subiciamque responsum. DE IN
CONTINENTIA SACERDOTUM
UEL LEUITARUM.

XXI Proposuisti quid debis obseruari debeat quos indiaconii
ministerio autanofficio presbyterii positos incontanenter

esse aut fuisse generata filii prodiderunt. Debis & diuinarum
legum est disciplina & beate recordationis uiri sirici epi
monita euidentia commearunt. Utincontanenter mofficis
talibus posita. omnihonore ecclesiastico priuarentur necad
mittantur adtaleministerium. quodsola continentia oporte
impleri. Est enim uetus admodum sacrelegis auctoritas
umind e abmitio custodia. Quod intemplo annouicissim
dimissuaehabitare praeceptasunt sacerdotes uiuentes
sacrisoblataombus puros & abomnilabe purgatos sibiuindicent
diuina mysteria. Nequeeos adsacrificia fassis admitta.
quiexercent uelcum uxore carnale consortium quiascriptú é.
Sci estote quiaegoscissum dnsdsuester. Quibus utique
propter suboliss successionem. propterea uxoris usus fuerit
relaxatus quiaexaliatribu adsacerdotium nullus fuerit
pceptus accedere. Quantomagis hissacerdotes uelleuitae
pudicitiam exdieordinationis suę seruaredebent. Quibus
uel sacerdotium uelministerium sinesuccessione est. Nec
pterit dies quauel sacrificiis diuinis uelbaptismatis officio
uacent. Namsipaulus adcorinttheos scribitdicens. Abstinete
uos adtempus utuacetis orationi & hocutique Lucas his
precepit multomagis sacerdotes quibus & orandi & sacrifi
candi iuge officium est. semperdebebunt abhuiusmodi
consortio abstinere. Qui sicontaminatus fuerit carnali con
cupiscentia quopudore uelsacrificare usurpauit autqua
conscientia quouemerito exaudiri secredit cumdictumsit
omnia munda mundis. Coinquinatis autem & infidelibus
nihil mundum. sedfortassehoclucere credit quiascriptum é.

unius uxoris uirum nonpermanente inconcupiscentiam
generandi hocdixit · sedpropter continentiam futuram neque
enimintegros corpore nonadmisit quia ut uellem autem omes
ficesse sicut&ego &apertius declarat dicens· Qui autem in carne
sunt dóplacere nonpossunt &habentem filios nongeneraliter dix.
Sed ea plena dispar& diuisa sententia est· Nam si ad aliquos
formam illa ecclesiastice utte partter &disciplinę quae ab episcopo
seriao adprouincias commeauit nonprobabitur peruenisse.
his ignorationis uenia remittetur. Jta ut decetero poenitus
incipiant abstinere · &ita gradus suos inquibus inuenta fuerant
sic retenent uteis nonliceat adpotiora conscendere. quibus in bene
ficio esse deb& quodhunc ipsum locum quem retinent non
amittant· si qui autem sicut se formam uidendi missam a sericio
detegantur· neque statum cupiditatem libidinis abiecisse · Illi sunt
modi hominibus submouendi quipost admonitionem cognitam
pponendam arbitratisunt uoluptatem. DE VL
TIMA POENITENTIA·

XII Et hoc quesitum est quid debeis obseruari oporteat quipost
baptismum omni tempore incontinentię uoluptatibus dedi
nextremo fineuitę suę poenitentiam simul &reconciliationem
communionis exposcunt· Debis obseruatio prior durior posterior
inter uenientem misericordia inclinatior est · Nam consuetudo
prior tenuit ut concederetur paenitentia sed communio negar&.
Nam cum illis temporibus crebrę persecutionet essent· Ne
communionis concessa facilitas homines adreconciliationem
securus nonreuocar& a lapsu· merito negata communio est
concessa poenitentia ne totum poenitus negaretur· &duriore

remissionem fecit temporis ratio. Sed post quam dñs noster pacem ecclesiis reddidit. Iam terrore depulso communionem dari abeuntibus placuit. & propter dñi misericordiam quasi uiaticam profecturis. & nemo uationi heretici negantis uenia asperitatem & duriciam subsequi uideamur. Tribuitur ergo cum poenitentia extrema communio. Ut homines huiusmodi uel m̃ supremissius permittente saluatore nr̃o aperpetuo exitio undicentur. DE ADMINISTRATORIBUS.

XXIII. Quaesitum & iam est super his qui post baptismum administra uerunt & aut tormenta sola exercuer̃. Aut & iam capitalẽ protulere sententiam. De his nihil legimus a maioribus definiti memmerant enim ad̃ potestatem hoc fuisse concessum. & propt̃ undictam noxiorem gladium fuisse permissum. Et diminis terium esse datum in huiusmodi undicem. quomodo igitur reprehenderem factum quod auctore dn̄o uiderem esse. concessũ De his ergo ita uti a retenus seruatum est. si haberemus ne aut disciplinam euertere aut contra auctoritatem dn̄i uenire uide amur. Ipsi autem in ratione reddenda gestarum omnia ser uabuntur. QD UIRI CUM ADULTERIS NON CONUENIANT.

XXIIII. Et illud desideratum fieri aut communicanter uiri cum adulteris uxoribus non conueniant. Cum contra uxores in consortio ad ulterorum uirorum manere uideantur. super hoc ypiana ad ulterium mutuque sexu pari ratione condempnat. seduros suos mulieres non facile de adulterio accusant. & non habent latentia peccata undictam. uiri autem uberius uxores ad ulteras apud sacerdotes deferre consuerunt. & ideo mulieribus prodito earum crimine commonio denegatur. uiro riuaut

latente commisso nonfacile quisquam exsuspicionibus
abstinetur. quiutique submouebitur sieius flagitium detegat.
Cumergo par causam sit interdum probatione cessante undicte
ratio conquiescat. qui PRECES
uel criminaler dictant habeantur immunes.

XV. Illud etiam statuti uoluit ut hi per dictantibus liberum conce
datur utique post baptismi regenerationem a principibus
poscere mortem alicuius uel sanguinem de rectu. quam rem
principem numquam sine cognitione concedunt. sed adiudicet
commissa ipsa uel crimine semper remittunt. ut causa cognita
undicentur quaecumque sit ori fuerint delegata. aut absolu
tio aut damnatio pro negotii qualitate proferatur. & dum
legum in improbos exercetur auctoritas erit dictator immunis.
QUOD HIQUI INTERCEDENTE
repudio diuortium per tulerit aliisque se uinxerit nuptiis adulte
SE MONSTRENTUR.

XVI. Debis etiam requisiuit dilectio tua quinterueniente repudio
aliisue matrimonio copulatum. Quos mutroque parte
adulteros esse manifestum est. quuero uel [redacted] uxore
uuente quam uis dissotiatum uideatur esse coniugium
ad aliam copulam festinare. nequepossint adulteri non uideri
in tantum ut etiam hepersone quibus tales coniuncta sunt.
etiam ipse adulterium commisse uideantur. secundum illud
quod legimus me uangt. Qui dimiserit uxorem suam & duxerit
aliam moechatur. similiter & qui dimissam duxerit moechatur.
& ideo omnis a communione fidelium abstinendos. Deparentibus
autem aut propinquis eorum nihil tale statui potest nisi.

Nisi incertores in lucta consortii fuisse detegantur. QUI LIBRI IN CANONĒ RECIPIANTUR:

XXVII. QUi uero recipiantur in canonem scripturarum breuis adnexus ostendit. Haec sunt ergo quę desiderant a nobis uoce uoluisse. Moysi libri quinque. id est genesis. exodus. leuiticus. numeri & deuteronomium necnon & hiesu naue & iudicum & regnorum libri quattuor. simul & ruth. ppha & libri sedecim salomonis libri quinque psalterium. Item historiarum iob liber unus. tobię unus. hester. unus. iudit unus. machabeorum duo. hesdrę duo. paralyppomenon duo. Item nouum testamenti euangeliorum libri quattuor. Aptorum pauli epistolę quattuordecim. epi iob unus. epis petri duę. Epistola iudę. epis iacobi actus aplor. apocalypsin ioh. Cetera autem quae uel subnomine mathię siue iacobi minoris uel subnomine petri & ioh quę a quodam tertio scripta sunt sub nomine andreę quę anexo charide & leonida philosophis uel subnomine thomę. & si qua sunt alia non solum repudianda uerum etiam noueris esse damnanda. DAT. AKL MARTIS TILICONE II

& anthemio. conss. epistulę papę innocentii. IIII. Incipit eiusdem papae innocentii ad felicem epm nucerianum.

INnocentius felici epo nuceriano mirari non possumus dilectionę tuam sequi statuta maiorum. Omniaque quę possunt aliquam recipere dubitationem ad nos quasi ad caput atque ad apicem episcopatus referre. ut consulta undelicet sedis apostolicae ex ipsis rebus uis certum aliquid faciendum. quae pronuncia & quod nos & libenter accipimus & dilectionem memorem

alia.

canonum probamus. scripsisa igitur quodferuore fidei quo
poller & amore scę plebis uel reparauerit ecclesiarū uel nouas
quas queconstruxerit. sed inhis clericos quos constituas nonhabere.
Aliquos uero murcos aliquos dicamus esse adquod faupuimus
prudente utrumdebis uoluisse consulere. Quęomnibas sunt certa
ratione conperta. ergononquasi ignoranta dicamus sedinalis
forsitanoccupatos istud oblitus esse uos dicamus.

SI QUIS VOLENS PARTEM SIBI

corporis amputauerit clericus esse nonpotest nolens autem potest.

XXVIII. Quigitur partem cuius libet digna sibi ipse uolens abscidit.
huncadclerum canones nonadmittunt. Cuius uero casu aliquo
contigit dum autoperi rusaco curam impendit. aut aliquid
faciens sinonsponte percussit hoscanones precipiunt & clericus
fierint & sinclero fuerint reperta non abici. Jnillis enim
uoluntas est iudicata quesibi ausa fuit ferrum inicere quod
salicet & alii idfacere dubitare nonpossit. Jnitas uero casus
[redacted] ueniam merunt. QUOD DICANT
AD CLERUM AD MITTI NON POSSUNT.

XXVII. II. Dedigamur autem necconsuli debuit quod manifesta sit electio
apostoli. unius uxoris uirum adsacer dotium siueadclericatū
admitti debere. & hanc ipsam tamen si uirginem accepit
nam eaque habuerit anteuirum lic & defunctus sit. tamen
si clerico postea fuerit copulata clericus qui eam acceperit
esse nonpoterit. quamlegecautum est. nonuiduam non
abiectam habere posse coniugem sacer dotem.

QUI DE LAICIS AD CLERUM DEBEANT PROMOVERI.

XXX. De laicis uero religiosis constituit quod canones ordinare prohibeant · certum est quidem hoc regulas ecclesiasticas continere · sed nonita definitum est ut de omnibus sit laicis constitutum · Neque enim clerici nasci & non fieri possunt · sed de signatas sunt genera de quibus ad clericatum peruenire possunt · Id est si quis fidelis militauerit · si quis fidelis causas egerit · hoc est postulauerit · si quis fidelis administrauerit decurialibus autem manifesta ratio est · Quoniam & si inueniantur huiusmodi uiri qui debeant clerici fieri · tamen cum ~ sepius ad curiam repetuntur · Cauendum ab his est propter tribulationem quę sepe debis ecclesię peruenit · QUI DE LAICIS possum clerici fieri hic aperte concubę prohibetur ·

XXXJ. Laicis uero qui habenter uxores baptizati sunt ac si crem facti fuerint ut oppido eorum nullo bacallent · ut aut clericas iuncta sunt habeant sin on concubam non pelicem nouerint · si omnibus bonis operibus uigilarint non prohibentur huiusmodi ad clericatus sorte admi. ·

DE TEMPORIBUS MORANDIS IN CLERO ·

Ita sane ut eos tempora a maioribus constituta seruentur · Nec ante quilibet lector ante acolitus ante diaconus ante sacerdos fiat quam in minoribus officiis fidi u perdurent & uita eorum pariter & obsequia comprobantur · ut ad sacerdotium posita emeritis stipendiorum merita ueniant · Nec ~ ripiant quod uita probata meretur accipere · quoniam ergo certa definitione monstratum est quid debeant admitti · quiue reprobari ex his omnibus quos iudicio dignatio tua non posse reprobari · Elegere debebis quos clericos

Incipt eiusdem pap innocenta.

faciat· siemmmullam gratiam hominibus autbeneficium
prestare uelimus talem inuenire possumus· Dequorum adsump
tione necincurrere neceruubescere ualeamus· EXPLIC
EPT PAPE INNOCENTII·IIII· IN
CIPIT EIUSDEM· V·

Innocentius maxamo &seuero epís prebis ecclesiasacorum canonú
norma nulli essedebe& incognita sacerdota quianescari haecaponta
fice statuesti indecorum maxime cumalaias relegeosis &sciatur
&custodienda esse ducatur· Nuper maximilianus filiusnoster
agensimrebus cuiusmodi querellam detulerit libelli eiusseries
adnexadeclarat· qō·II·QUIINTER PRESBY
terio filios genuerint remoueri aboficio debeant·

XXXIII Quizelofidei accdisciplinę deducat nonpatatur eccleiampullui
abindignisprbis quosinpresbyterio filiosasserit procreasse· quod
nonlicere& exponerem nisinossemurām prudentiam legistotius
habere notatiam· &ideo frē Kmi libelli quisubiectaesti tenore per
specto eosquitalia perpetrasse dicantur iubebitis immediocollocari
discussisq: abiectionibus queipsis prbis impinguntur· siconuicta
potuerint asacerdotali remoueantur officio· quiaquisánonsunt
sá temptare nonpossunt atque alieni efficiantur aministerio
quod uiuendomlicate pulluer·· miramur autem haeceorum
dissimulare epós utauncohibere autnescare esse inlicita iudicentur·

EXPLIC· INCIPI EIUSDEM PAP
innocenti· vj· qđ postpenitentiam nullus possunt adclerú admitti·

XXXIIII Innocentius agapito machedonio &mariano epí apulis· multa
inprouincia contracanones ecclesiasacos decretaquemaiorū
usurpariplurimis &relationes diuersorum &suggestiones·

fidissime retulerum · quaequidem possent facile resecari·
siepi inhis nominuenirentur auctores · quidum autmagis aut
obsequentibus gratiapresstare nitumtur · Relegionemiuolum
ordinesquecorrumpunt acsiceuenit utindigni quiquehonores
suscipiant ecclesiasacos & admittantur adclerum · quinecmer
laicos quidemdignumlocum habere merentur sicutnunc dato
nobis libello monstratum est modestum quendam mutaserimnib:
in uolutam · propter que & iam poenitentiam egisse dicitur
nonsolum clericum effectum quodnonlicet · uerum & iam ad
episcopatus apicemtendere · Cumcanones apud nichenam
constituta poenitentes & iam abinfimis officiis clericorum excludam·
& ideo frs kmi per spectotenore libelli eumiubebas p̄sentari
acsiuere constituerit talem qualem libellus adfirmat nonsolu
adambitione sed & iam aclericatus remoueatur officio·

EXPL· INCP EIUSDE PAPAE· VII·

debubalio & tariano damnatis aprouincialibus epis quorum
sententiam sedis apostolica retractare curauit·

XXXV. Innocentiusrufo gorontio sofronio flauiano machedonio
prosdocio & aristee epis per machedoniam constitutis monaco
eporu nrorum maximiam & eumem uelpotius importunitas
temporumfecit utuositteraretis debubalio & tariano quaeri
moniam & nostterum hommes perditissimus insurgeremus·
sedutpossim paucioribus uerbis malorum tantorumimmitabor
compendium & fricam quaeinuolumine litterarum urarú
conspexerim retractabo· graue nonpotuit uideri piissimis
mentibus uris cuius cumque retractari iudicium · quiauertas
exagitata sepius magis splendescit inluce & per mi aes reuocata·

iudicium grauius & sine poenitentia condempnatur · Nam
fructus diuinus est iustitia sepius recensari frs Kmi uerum illud
uideo mouissime animos uros quod immutat bubulus sepe falla
cis deprehensus obiecerit · exemplaria fictarum quasi nobis litte
rarum cum proconsuetudine hominis nihil quo proferre &c · Iam
fidem dignissimum uidetur sed fileatur omne iam de tali negotio
murmur & conuicia diabuli ipsi anhelitus comprimantur · subiun
ximus autem his priores litteras quas per memoratos epos miseram ·
Quibus ita plenaria sententia nrorum sensum designata est ut tu
relegeritis nihil ambiguum nihil requirendum in accausa decer-
repetatis · hanc autem paginolam mram solicitus credentibus epis
relegendum mittatis ut sciant plenissime quid sit debubalio & tauri
ano · Ceteris que pronunciatum uti seruent quid igni ammonitionem
cauere a talibus ne talia sortiant · Expt · Incipiunt
Cap · viij · De terminis minime transferendis ·

xxxvj Innocentius florentino epo taburtanensi non semel sed aliquoties
clamat scriptura diuina transferri non oportere terminos
a patribus constitutos quia nefas · · si quod alter semper possederit
alter inuadat · Quod tuam bonitatem frater & coepi nti ut sus
adserit perpetrasse · Nam nomentanam siue felicien sem parro-
chiam ad suam dioecesim · a maioribus pertinentem inuasisse te
atque illic diuina celebrasse mysteria · Inconsulto eodem ac
nesciente non sine dolore conquestus est · Quod si uerum est non
leuiter te maluisse cognoscas · unde si declinare cupis tante
usurpationem muidiam nri ut ueteris admonitus reconuenit ab
stinere · Certe si aliquid tibi credis iustitie suffragari · Integris
hominibus & impris anos tantum manentibus potis die ueneranter

paſche adeſſe debebiſ· ut memorati poſſiſ intentionibuſ reſpon
dere parabuſque immedio collocatuſ quid antiquitaſ autueritaſ
habeat requiramuſ· SI CHUIUS UXOR FUGERIT
abducata incaptiuitatem & alteram martuſ acceperat
reuertente prima ſecunda mulier deb& excludi·

XXX VII

Innocentiuſ probo contur batio procelle barbarice facultati
legiſimulit caſum· Nambene conſtituto matrimonio inter
fortunium & urſam captiuitatiſ incurſuſ fecerat neuum niſiſá
relegē oniſ ſtatuta prouiderent· Cumenimincaptiuitatem p̄dictam
urſam mulier teneretur· Aliud coniugium cumrefututa for
tunuſ memoratuſ inhiſſe cognoſcitur ſedfaboredn̄i reuerſa ur
ſanoſ adit & nullo diffidente uxorem ſememoratuſ eſſe per
docuit· quaredomine filimerito inluſtriſ ſtatuimuſ fidecatholica
ſuffragante illum eſſe coniugium· Quod eratprimituſ gratum
diuina fundatum· Conuentumque ſecundemulieriſ priorē
ſuper fatē necdiuortio electe nullo pacto poſſe eſſe legitimum·

AD AURELIUM CARTAGINIEN
ſem & Auguſtanum yponienſem epōſ ſcripta ſalutatoria plena
CARITATE· XXXVIII·

Innocentiuſ aurelio & Auguſtano epī acceptiſſimi mihigermani
conpreſbyteri· Illo recurſuſ uacuuſ officio nr̄o eſſenon debuit·
Percaroſ enim ſalutare karitſſimuſ natūlæ quodammodonobiſ
uidetur & conſequens· Gaudere igitur indn̄o uram̄ germani
tatem amantiſſimi· cupimuſ & pronobiſ pari addm̄ uotarepen
dere p̄camur· Quiautbenemoſtaſ communibuſ & alterniſ
pluſ agimuſ orationibuſ quam ſingularibuſ aut priuatiſ·

AD IULIANUM NOBILEM EIUSDĀ

PAPAE SCRIPTA EXHORTATORIA.

XXX VIIII Singulare membrum ecclesiae tuae religionis amplitudinem
existere. & nobis reuerentissime coli facta est omnibus manifesta.
Ipso autem apice nobilitatas multo nobiliorem ecclesiae deuo
tionem impendis & magis leta xpi agnitione precepta eius ob
temperas. & indepotaus exultas quamantageneris floreiactaris.
summeuirtutas efficacis gloriam carnis & magne est xpi gratiae
nobilitatem moribus superasse domina filia merito inlustris.
Certa igitur existens dilectissima utte huius quaecumque sunt
spacia & nis diuinisque officiis inlustrare contende. utqui
signiem tepresentat reddat sibi per secula clariorem.

IOANNEM ELECTUM CARTHAGINENSIS DE PASCHA.

XL Innocentius aurelio carissimo fratri officium nullo inter uallo
dirimitur & amicitia cha nullus apices ferat. Uiuit enim spiri
tus gratia aeternis mentibus & amorem mutuum confouet facer
dotalis ipsa societas. Cur ergo indignum est unitatem eccles
custodire. Itemque omnes pariter & sentiamus & pronunciemus
frater karissime. has ergo litteras de ratione paschali alteri us
dico futuri anni perscripsi. Nam cum ante diem .xi. kl. darum
aprilium poene lunae .xvi. colligatur. Nam quippiam minus
est tamque in ante diem .iiii. kl. darum earundem uenerat uice
simae tertiae exactam .xi. kl. darum memoratarum die festa
paschalia celebrandum. Quoniam in uicesima tertia luna
nullum pascha umquam ante pascha factum esse cognoscamus.
sententiae meae exposui atque dixi tenorem cognoscimus
imprudentiae meae errorque consortes mihi fratres cum una
nimis & consacerdotibus nris. hanc ipsam rem in synodo.

relegio sissima retractare utsinihil dispositioni nostre
resultat nobis plenissime aperteque referibas quoddeliberatam
paschalem diem · Jamdiem anteutmoris est seruandam suo
tempore proscribamus · comprbm autem archidamum quam
uisnouerim quodlibentissime acmore suscipias consueto
tamen exhabundantibus postulo uteum inter tuos habere
digneris. DE ANTHIOCENE ECCLE

XLI. Innocentius bonifacio prbo ecclesia anthiocene quamuis quam
priusquamadurbem peruenirē romam beatus apostolus petrus
sue presentie illustrauit · uelut germana ecclesie romanediuse
abeadem alienam esse nonpassa est · Nammissis legatis tapacem
postulauit &meruit uteuuagria nos suisordinibus adlocis inte
merata ordinatione quam acceperant amemorato susciperent ·
&iohannis sce memorie uelclericos uellaicos munum colligerē &atq:
congregarē &promittens · Ipsiuscuitatis epi frater mr alexande
&iam siquis forte uel anobis uel aliunde posterioris ordinationis
adeosdem aduenerit sesine contrauersiam recepturum. hoc
nomen epi memorata interquiescentes epos recitarum · Cureinos
noueris tradidis semanus frater karissime &eosmnrā uiscera
recepisse nediu membra quaereque fuerant sanitatem abuni
tate corporis haberentur aliena · Omniauero queper ordinē
gestasunt filiusmeus diaconus paulus harum scilicē portatur
litterarum &tue dilectioni potenit enarrare utēgaudium
communem nobiscum habeas &eosinformes quipro attici par
tibus interuenire consuerunt. AD ALEXANDRŪ
ANTIOCHENŪ EPS DE PACE.

XLII. Innocentius alexandro epo quam grata mihi quam pia

quamnecessaria legatio atua scitate frater karissime.
adnosdirecta fuerit zelorumipsorum replicatione cognoscer
uoluntenim conprbrm̃ casianus hanc amicaciarum mrārum
pagmulam per conprbm̃nrm̃ paulum nicholaum diaconum
& petrum subdiaconum filiosnrōs quasi primitias pacisnrae
conscripsi. saluto itaque &tuammihimxpō germanitatem
&omnemillam quaetecum tambene sentit ecclesiam nosque
utfactas &alloquamini. Petocrebrius litteris &frequentaus
deurā salute leaficetas. Dauit enim utconfidodn̄ro uaus nos
prsterita temporis dispendia amantissimo litterarum conlo
quio repensare. DE ATTICO CONSTANTINOPOLITANO EPO.
XL III Innocentius maximiano epō miramur prudentiamtuam scripta
adatticum epm̃ constantinopolitanę urbis anobis &profectione
propria &datolibello quisubter adnexus est postulare aquo
netmissas ullas saltam epistolas adnos. uel aduram̃ synodum utq:
peralusa. Idque nonpetenta esta mest tribuendum quoddebeat
depcationibus discussa ratione concessum communionem sus
pensa restituitur. Demonstrata causas quibus idcederat uamesse
detersas &profitenta condicionem pacis impletas quodneque
apuduos nequeapudnos utpōdixi atticus missis aquibus suorum
uel dicere uolut uel demonstrare completum. quem admodum
antiochenę ecclesię frater &coepr̄s alexander dignalegatione
&profectus est &probauit. quibus hominibus utaqueinter esse
dignatus cognouista quemadmodum singillatam omniascripturā
nrōrum antehacdecausa beatissimi iohannis quodam epi nri
discussenim utqueilla inomnibus satis euidenter monstrauerint
unuer sam quaeapud antiochiam fieridebuerint fuisse completa

quorum amplexati pacem utique fidem fecimus & magnum
tramitem omnibus eandem possulatur ostendimus si modo
quae discussa sunt atque completa & iam ipsi se pro suo loco fuisse
uel complesse aliquando monstrauerint communionem que
utris legatione solemniter defunctis sibi rogauerint red hiberi
& expectamus ergo & professionem memoratis decompletis omnibus
conditionibus quas diuersis temporibus p̄diximus & petitionem
communionis utrecte & petenti & probanti se eandem mereri.
Reddamus frater karissime namdeomnibus plenissimas ad
sanctam fraternitatem. SYNODUM DUDUM

precepisti. incipit eiusdem pape item alexandro antiocheno epo de pace.

XLIIII. Apostolicis fauoris gratia magnopacis usque ad nos decore resplen
dunt. tantumque lucis gaudiorumque influxit fidelibus ut dicenti de
maximis laudes maiores nos debere fateremur. plusque ad
iocundatis sumus quod discussis omnibus latentibus actionum tue
fraternitatis rata cum pietate ac patientia gesta cognouimus
ut a nobis omnibus dn̄m laudaremur. successumque ipsum ideo pres
titum tuis laboribus uideamus quod tocius tue pacis amor
existens eam requisitam inueneris & reperta tam summam caritatem
seruaueris. Cum ergo omnes tuum p̄sipue circa illos quos quondam
paulini atque euagri epōrum censeta fuerant nomine. habeo
summam uotorum meorum cum antiqui nouitatis purgatio tuis temporis
tuisque meritis prorogatur. quorum & iam illos eiusdem nominis
quos in talia meritis clericatus acceperant. censui bono quietis gra
tiam retinere susceptam. & quia nostis conprbi cassianus gratum
dixit. tue fore dignationi simeo consilio inclinate ure cleri
catus ordinem ducere censeremur. statuimus propter benuolentiam tuam

promissa que memorati utiliter ceteros sacerdotes ministrosq:
quinciuitate sunt adnumerentur frater karissime. Libenter
preterea deepis elpidio atquepappo. Cognoui quodsine quefuones
suas ecclesias recuperauerint. & multum ingetas utsubiectates
tantur. sollicitus inquisibi utrum omnibus esset condicionibus.
satisfactum incausabeata & uere do digni sacerdotis iohannis. & cū
per singula adserto legatorum exuoto completa esse facerentur.
Gratias agens dno communionem ecclesie eius recepta ut
preme feram apostolice sedis condiscipulos primos dedisse
ceteris uiampacis inqua firmatos uos: nosque dni xpi ita benig
nitas amplexabitur. utque communi & nullo deceteto ti
tillamento uellaui cuiusquam contentionis pudore pulsetur.
Scripta autem acacii epi qm cumuris sunt porrecta suscepimus:
Neper uram iniuriam ille quiolim anobis suspensus fuerat
repudiaretur. & tamen satisfabunde in actis statuimus seata
dignanter relegere procurabis. Quid ineius persona debeat
custodiri. utsiper omniauris consiliis actabus quae tamsis se ro
gauerit esse communem prefetetur sinefauore uro nroque
iudicio communionis adlitterarum anobis gratia prorogata
suscripserunt uigina epi italie. IDE PAPIEM
alexandro epo quodprime sedis beate petri anthiochiam
ESSE MEMORATUR.

XLV Etonus & honor anobis atua fraternitate impositus necessarii
tractatus causas induxit. quodlitteris uelcommunitorio uro
utdat sci spi gratia respondere possimus. Reuoluentesitaque
auctoritatem nichene synodus quaeuna omnium per orbem
terrarum mentem explicat. sacerdotem que censuit deantiochene

ecclesia cunctis fidelibus nedixerim sacerdotibus esse necessarium
custodire · qua superdio eccesim suam p̄dictam ecclesiam non
super aliquam prouinciam recognoscimus constitutam · undeauer
timus nontamprocuritatis magnificentiam · hoceidem adtributū
quamquodprima primiapostolis sedis esse monstretur · ubi & nom̄
accepit religioxp̄iana · & quaetconuentum apostolorum apudse
fieri celeberrimum meruitquęque urbis rome sedinon ceder &
Nisiquodilla intransitum meruit ista susceptum apudse consum
matumquegaud& · Itaquear bitramur frē kmē utricutmetro
politanus auctoritatem ordinis singulari · sic & ceteror nonsine
permissa conscientiaque tuasinas epōs procreari · Inquibus hec
modum recte seruabis utlonge positos litteris datis ordinari censeas
abhisquinunc eos tantum ordinant arbitratu suo · uicinos autem siefamas
admanus impositionum tuę gratię statuas peruenire · Quorum
enim tempaxime exspectat curap̄apue tuumdebent mereri
iudicium · QD NON OPORTET SECDM
constituta imperatorum duos esse metropolitanos epōs

XLVI Namquodscisciteris utrumdiuisis imperiali iudicio prouincis
utdue metropolis fiant · sicdue metropolitani epi debeant
nominari · non ergouisum est admobilitate necessitatem mun
danarum · di ecclesiam commutari honoresque autdiuisionet
perpetuas prosuiscausis faciendas duxerit imperator · Ergo
secundumprisanum prouinciarum more metropolitanos epōs
conuenit numerari · Cyprius saneadseri soli marcianę impietatis
potentia fatigatos nontenuisse nichenos canones mordinandis
siue epis · & usque adhuc habere p̄sumptum utsuo arbitratu
ordinent · Neminem consulenter quocirca per suademus eos

ut curent iuxta canonum fidem catholicam sapere atque
inunum cum ceteris sentire prouinciis ut appareat spūs scī gratia
ipsos quoque ut omnes ecclesias gubernari. QUOD
ARRIANORUM CLERICI
non sint suscipiendi in suis officiis quam uis eorum baptismū qđ catholicā
CONTRA CONFIRMET ECCLESIA.

XL VII Arrianos pterea ceterosque eiusdem modi pestes quia eorum
laicos conuersos ad dnm sub imagine poenitentie ac scī spūs
scificatione per manus impositionum suscipimus. non uidetur
clericos eorum cum sacerdocii aut ministerii cuiuspiam suscipere
dignitatem. qm quibus solum baptisma ratum esse promittimus.
quod utique in nomine patris & filii & spūs scī perficitur. nec sōn
spm eos habere ex illo baptismate illisque misteriis arbitramur.
qm cum a catholica fide eorum auctores descisserent perfectionē
spūs quam acceperant amiserunt. nec dari eis plenitudinem possunt
quae maxime in ordinationibus operatur quam per impietatis sue
per fidiam potius quam fidem dixerim perdiderunt. qui fieri potest
ut eorum profanos sacerdotes dignos xpi honoribus arbitremur
quorum laicos imperfectos ut dixi ad scī spūs percipiendam gratiam
cum poenitentie imagine recipiamus. Grauitatis itaque tuae haec ad
notitiam coepōrum uel per synodum si potest uel per harum rectā
tionem facias peruenire. utque ipse tam necessario per contatus ser-
& nos elimate respondimus communi omnium consensu studio q:
seruetur. ITEM PAPAE ACACIO EPO
EAE EPO DE CO IOHANNE CONSTANTINOPOLITANO EPISCOPO.

L III. Ad gaudere litteris fraternitatem tuam de receptis paulini uel
euagri epōrum clericis populisque & de restitutis helpidio.

atque pappo coepiſ percenſumuſ &uelſero recepte pacaſgratam
tefouere · poſtpoſitaomnia contentione peruidimuſ · undehaſ
adpreſtantaſſimum fratrem &coepiſcopm̄ alexandrum reddendaſ
tuae tranſmiſimuſ umanimitati uidelic& · utſiomſimimicatiſ
omniſemulatio tamdenomen ſcīuoh mirandiepi quamdeomnibuſ
eiuſdem communionis participeſ atua animoſitate diſceſſit · haſ
nrſ ſocietatiſ reapiaſ litteraſ frākmē modo utomniaque hicactaſ
fir mataſunt apud mediatoremm̄m amabilem alexandrum ore
proprio utcommunicantem conuenitfateariſ · Ut enimhaecnobiſ
umanimitatiſ caritatiſque cauſa uenerabiliſ eſt ſicmher& ſollicita
nequidoblicum aut ſubſtauum inquoquam reſidereoſcatur · explīt.

† IT PAP DE BONOSIACIS QD IUDICARE ISSINT CONPARANDI ·

XL

VIIII †

Innocentius Laurentio epō ſenienſi diumirati ſumuſ dilectionitaſ
litteriſ lecar hereticoſ photam uenena ſectantes interritorio dilec
tionitaſ nonſolum eſſe · ſed&publice ſibiconuenticula maliquorū
poſſeſſionibuſ p̄parare · Cumdetotopene orbe nuſquam tammulta
quamaduoſdelegerim habitare · quorum doctrine nefariae
auctor marcuſ dudum deurbe pulſuſ · temeritatiſ tantaeſt ductuſ
audacia utprimumſibi inter eoſ undic& locum ſedneulteriuſ
debacchandi habeant facultatem · &animaſ ſimplicum acruſtia
norum ſecum ingehennam cudefunctaſunt trahant · Actum eſt
aduerſaſeoſ adefenſoribuſ eccleſiae nrſ quod eoſporrim expellere
utquixp̄mdm̄ expatriſ ſubſtantia ante ſeta negangenitum
hiccumiudeis quicum deitatem negauerunt · &nuncuſque
negant participium habemdam nationiſ tuum eſt frater kmē
quepreceptaſunt nonſeniuſ agere neplebem tibi creditam diſ
ſimulatione deperdaſ &incipiaſdō deperditaſ reddere raonem.

ITEM PAPAE DE SUSCIPIENDIS

Clericas quar bonosus antequam damnaretur ordinasse cognoscitur.

Innocentius marciano epo naissitano superiore tempore sitamen recte reor mihi minime tamaddilectionem tuam quamadfrm & co epos nros ruphum & ceteros huiusmodi litteras declericas naissenibus transmisisse. his uidelicet quiseantedamnationem bonosi adsererent. Abeodem tamprbos quamdiu ordinatos utsi relicto atq: damnato eius errore uellentecclesie copulari libenter reciperentur. Neforte quiessent digni recuperande salutis neodem deperirent. uerumnunc inrauennatiurbe mihiconfatito propter romanipopuli necessitates creberrimas. Germanio quise asserit esseprbm atq; lupentius quisediaconum dicat. multorumtalium quasilegatione suscepta precefusa dolores proprios exprimere gestauerunt. Asserentesse quidam ecclesias indilectionistue constitutas parrochias retinere. sedtuam communionem nonpotuisse mereri. Eaudelicet ratione quarusticus quidem nomine iterata ordinatione prbyterium suscepisse & nonleui impedimento fit. Dum aut illidolent huiusmodi hominem inecclesia retineri. autille sipeccare debere maiores arbitretur queminse agnoscat esse peccatu. Etquamuis deeadem re plenus litteremea contineant quasuperius memorauimus. Tamen & iam nunc admonendam duximus fraternitatem tuam. utsiuere constat aliquos antedamnationem bonosi. Abeodem ordinatos postea uoluisse uel nunc uellere uertiteos recipiendos esse censemus. maxime commemorati asserant se inmantum anteriore tempore ordinatos. utsi recordationis uirum cornelium epm syrmensis urbis. Necnon & fratrem nrm nicetam aliosque nonnullos fuisse praesentes. cumhonoribus

quosse habere memorant augerentur · undefrater kmé
sieorum assertao fidem recepit ueri · susapiendos esse ambigere
nondebet quoscamdiu ecclesias sibicreditas passus estreuenere.

EXPLIC · INCIPIT EIUS PAPAE ·

Innocentius rupho &eusebio &ceteris epís macedonibus &dia
conibus indnó salutem . magnamegratulatao habuit cumpost
totdiscrimina totaus urbeadixerim mundi · utalis archidiacón
urárum portitor litterarum exillis parabus adnos usquedirectas
aduenit · Quemcum uidissemus illico utoportebat percontata
deuro statu sumus · Uerum ubirepertmus uos exsententaa degere
dó nró uberes gratas retulimus quod uos famulos suos suisque
altaribus seruientes · &inaduersis tuetur &improsperis
gubernare dignatur · quicumtradidisse& epistolas eas pre
cepi illico recenseri · Inquibus multa esse peruidi que fauore
mentabus nris indicerent · fecerunquenos nonmodicum
dubitare · utrum aliter putaremus anillla essentposita
quemadmodum personabant · Quaecumsepius repetam
fecissem aduersa sedi apostolice atquam relatao quasiadcapud
ecclesiarum missacurrebat fieri iniuriam · Cuius adhuc in
ambiguum sententaa duceretur · Undedequibus iamdudum
scripsisse memini · Nunctterare formam argumentas eui
dentaoribus germinata percontao urá. compellit · UTSI
SACERDOS UELQUILIBET EX

LI. Clero uiduam uxorem duxerit uel abiectam suum perdatoffiaú
os qui uiduas accepisse suggerumtur uxores nonsolum clericos
effectos cognoui · Uerum &iam adimsulas summisacerdotii
peruenisse · quodcontralegis esse pcepta nullus ignorat ·

Namcummoyses legislator duxit & sacerdos uxorem uirginé accipiẽ. hacneminhoc p̄ceptum aliquidputaretur ambiguum addidit. Nouiduamneque electam. Contraquod p̄ceptum diuina auctoritatem subnixum. Nulladefensiomandati alterius opponitur nisiconsuetudoúra. quaecumipsifatemmi exignorantia uiuere cunctiudicam nonexapostolicatraditione & ratione integra constatum est. Nosautem omísque per orientem occidentemque ecclesias nouerit urádilectio haec pentius nonadmittere necadulteramum ecclesiafaci ordinis locumtalerad sumere & sireperta fuerint submouere. QUISQUIS cathecuminus habuerit uxorem & defunctaea iampostbaptismum acceperit alteram clericus esse nonpossit.

LII. Deindeponitur nondicioportere digamum eum qui cathecuminus habuerit atque amiserit uxorem sipostbaptismum fuerit aliamsortatus eamqueprimamuideri quenouohomine copulatasit. Quiaillud coniugium per baptismi sacramentum cumceteris criminibus sit ablatum. Quod cumdeunautique dicitur certe sitres habuerit inuetereposito homineuxores erit ei. Que postbaptismum quarta est. sicuter pranabus prima uirginisque nomen accipiẽ. Quae quarto ducta est loco. quis oro istud nonuideat contra apti esse p̄ceptum. Qui autunius uxoris uirum oportere fieri sacerdotem. sed obicitur quod inbaptismo quicquid inuetere hominegestum est sitsolutum. Dicite mihi cumpace uráloquor. Criminatantum dimittuntur inbaptismo. An illa quae secundum dní p̄cepta accí infracta complentur. Uxoremducere crimen est. autnon est crimen. sicrimen est ergo p̄fata ueniam dixerim. erraucto-

inculpa quiutcrimina committerentur inparadiso. cumipse eos iungeret benedixit. siueronon é crimen quiaquoddeus iunxit nefassit crimen appellari. & salomon addidit. & enimadó pparatur uiro uxor. Quomodo creditur inter crimina esse dimissum. quoddó auctore legitur consumatum. Quiddetabú filius percensetur. Numquid censetur nonerunt admittendi inhereditatis consortio quiexea susceptisunt. Quaeantebaptismú fuituxor eruntqueappellandi uelnaturaler uelspurii. Quia non est legitimum matrimonium. Nihilillud utnobis uidetur quod postbaptismum adsumitur. Ipsedns cuminterrogaretur audeis silicere dimittere uxorem atqueexponer & fieri nondebere addidit quodergodeus iunxit homononsepar & . Anedebis locu tus esse credatur. Quepostbaptismum sortiuntur meminerint. Hoc&audeis interrogatum & audeis esse responsum. quero & solli citus quaero siuna eadem quesit uxor eius quiantecatha cuminus postea sit fidelis. filiorque exea cum esset & cathecuminus susceperit. acpreterea alios cumfidelis utrumsint frs appellandi. annon habeant postea defuncto patre hereditatis consor tium. Quibus filiorum nomen regeneratio spiritalis creditur abstulisse. Quodcumipsa sentire atqueiudicare absurdum est quę malum ratio est hocdefendi & uacua magis opinioneiactari. Quam aliqua auctoritate roborari cannonpossit interpeccata deputari quod lexpraecepit & lex iungit. Numquid siquis cathe cuminus uirtutibus studerit humilitatem secutus fuerit paccn tiam tenuerit elimosinas fecerit mortadefunctos qualib&ratione eripuerit. adulteria exhorruerit castitatem tenuerit. Quaero si haec cumfuerit factus fidelis amittit quiaper baptismum

totum quod uetus homo gesserat putatur auferri · Aspicias gentilé
hominem cornelium orationibus atque elimosinis reuelationem
petrumque ipsum uidisse · Nam quod per baptismum hae illi ab
latasum · propterq: ei baptismum uidetur esse concessum · si tacre
detur mihi credite nonmodicum erratur · Quia quicquid bene gesta
fuerit · & secundum pcepta regalia & sto ditum non potest faciem tibus
deperire nuptiarum · ergo copula quia di mandato perficitur · Non
potest dici peccatum & quod peccatum non est · solui inter peccata
omnino debet · Et ita quem integrum stamare abolere non posse
prioris nomen uxoris · Cum non dimissum sit propeccato · quia ex
desit uoluntate completa · QD̄ N ADMITTANTUR
CLERICI AB HERETICIS ORDINATI ·

LIII Verum est ad tertiam quaestionem quae proposui difficultate longi
orem exire disputationem · Cum mordicamus ab heretico ordinatos
uulneratos per illam manus impositionem · habere apud ubi uulnus
infixum est medicina est adhibenda quo possit recipere sanitatem ·
Que sanitas post uulnus secuta sine cicatrice esse non potest · Atq:
ubi poenitentie remedium necessarium est · Illic ordinationis
honorem locum habere non posse · Nam sicut legitur · quod tetigerit
immundus immundum erit · Quomodo ei tribuetur quod mundicia
aspuritas consuebit accipere adquiescamus · & uerum efficere
quicquod non habuit dare non potuit · Damnationem itaque quam
habuit per prauam manus impositionem dedit · & qui par actus
factus est damnato quomodo debeat honorem accipere inuenire
non possum · sed dicitur ea iusta legitimi sacerdotis benedictio
auferre omne uitium quod auctoris fuerat in ectum · QD̄ IN
ordinationibus crimina ueluti ea non bene credantur auferri ·

LIIII. Ergo si tae sit adplicentur adordinationem sacrilegi adulteri atq:
omnium criminum rei quiabenedictionem ordinationis crimina
uelutia putantur auferri. Nullusſit poenitentiae locus quiaidpotest
praestare ordinationem quodlonga satisfactio praestare consueuit.
Sednre lex. ē. ecclesiae uementibus abhereticis quitamen illicbapti
zatisunt per manus impositionem. Laicatantum tribuere communi
onem. Necexhis aliquem inclericatus honorem uel exiguum subrogare.
quod hiquiabonosohereticoordinatisunt propter ea sint recepta nescandalum remaneret ecclesiae.

LV. Aduero hiquicatholica adhaeresim transierunt quosnonaliter
oportet nisiper poenitentiam suscipiapud uos. Nonsolumpoeni
tentiam nonagant uerum etiam honore comulantur. sedanisuffis
quondamnis aliorumque consacerdotum summadeliberatio haecfuit.
utquos bonosus ordinauerat necameodem remanere acfieret.
Nonmediocre scandalum ordinati reciperentur. uicimus ut
opinor ambigua iamergo quodproremedio anecessitate temporis
factum est. Constat primitus nonfuisse acfuisse regulas ueteres
quos abaptis autapostolicis tradita ecclesia romana custodiam.
Custodiendas que mandat hisquieam audire consueuerint sed
necessitas temporis idfieri magnopere postulabat. Ergo quod
necessitas permedio repperit. Cessante necessitate debet utique
cessare pariter quodurgebat. quia illius est ordo legamus
aliausurpatio quamad pēsens fieri tempus impellit. sedcanones
apud nicheam constitutu denouatanis fieri permiserunt. prius
ille canon apatribus institutus ponendus est. ut possimus ad
uertere uelquid uelqualiter abeisdem sensumsit uel pceptum
Debis inquid quinominam seipsos catharos idest mundos & aliquando

uẽniunt acatholicam ecclesiam · Placuitsę & magne synodo
ut acceptamanus impositione sicmaneant indero· Possum usę
dicere dedesolis hocnouatianis esse p̃ceptum necadaliarum
heresum clericos pertinere · Namsiutique deomnibus trade
finirent addidissent anouatianis· Aluisque hereticis reuertentes
debere insuum ordinemrecipi · Quodsicta esse & iamillud
maxime quoddepaulianistas dictum est poterit confirmare·
Aquibus uenientes & iambaptizari p̃cipiunt · numquidnam
cumdepaulianistas iubentomis qui abhereticis reuertuntur ex
hocexemplo baptizandi· Quodcumnullus audeat facere deipsis
tantum esse p̃ceptum ratio ipsademonstrat · Denique bapti
zatos ritteuangelista philippo petrus & iohan solamanu
impositione consummant · Illosuero quoraptis paul iohan
baptismate baptizatos repperit · Inter rogauitque an spm̃scm
suscepissent fatentibus quesicillud nequidemnomen audisse
iussitcos baptizari nonposse · & aliter sola aqualotam
baptizari innominepatris & filii & spi sci · Necessariũ n
peruidem · Ita & denouationistantum iussum esse lucida mani
festatione perlegitur · Quodidcirco difunctum esse ipsis duobus
heresibus rationamanifesta declarat · quiapaulianistę inno
minepatris & filii & spi sci minime baptizant · Necapudipsos
deunitate potestatisdiuine hoc· e· patris & filii & spi sci questio
aliquando commota est · & ideodeomnibus segregatis haec
sola electa est cuiistud crederent concedendum · Quianihil
inpatris & filii & spi sci sacramento peccarent · siquis uero
decatholica adheresim transiens autfidelis adapostasim
reuertens · & resipiscens redire uoluerit · numquideademrationem

potuit adclerum permitti · quorum commissum nonnisi
longa paenitentia potuit abhorre necpost penitentiaa
clericumfieri · Ipsicanones suaauctoritate permittunt.
Undeconstat quidecatholica adbonosum transire damnatum
atque sepassisunt uelcupuerunt abeodem ordinari · Non
oportuisse ordinationis ecclesiafacę susciperedignitatem ·
quicommune omnium ecclesiarum iudicium deserentes suam
peculialiter inbonoso uanitatem sequendam esseduxerunt
sedmultos constat uimpassos atquemutos adtractos repug
nantesq: abeodem ordinatos · Dicat mihi uoloquisque hoc
credit sinonpost ordinationem bonosi interfuit · Cumconficere&
sacramenta sicommunionem eius participatus noneſt · si
fraam discendentibus deeius pessimo conciliabulo adeccle
siam redit ifetalis potesthabere colorem aliquem excussa
tionis · Ceterum qui post annum autmensem adecclesiam
redierunt · Intelligimuseos quiaincatholicamnouer
sepropter uitaa sua nonposse susciperе ordinationem
idcirco adillum perrexisse quipassim &sineulladiscussi
one ordinationes inlicitas faciebat · Credentes seposse per
istam infatuationem locum inecclesia catholica repperire
dequo anteadesperarent · Nuncillud quodsuperest interrogo
quipostmensem autampliusredit · Cum septem abonoso
confideręs ordinatum · sinonsacramenta confecit · sinon
populisoribuit · sinonmissas secundum consuetudinem
compleuit · quiddebis censetur quesopromatur apertus.
λ summam certe quinihil abonoso acceperunt reisunt
usurpatę dignitatis · quiconficiendorum sacramentorũ

sibi uindicauerunt aut nonuindicauerunt auctoritatem
atque idseputauerunt esse quoddebis nullafuerat regulari
ratione concessum. QUOD IN ECCLES
peccatum populi multum soleat preterrita.

VI. Per uide ergo dilectioura actenus talia transisse & aduertite
quoduaque uidicias necessitas imperauit. In pacem ecclesias
constatutas nonp̄sumere sed utsepe accidit quoties apopulus
aut aturba peccatur. Quianomis propter multitudinem
nonpotest uindicari. Inutamum soleat transire priora ergo
dimittenda dicodi iudicio. & dereliquomaxima sollicitudine
precauendum. QD SUBRECTAM PUERI
apostolice sedi & suam immeliur sententiam commutarit
quando damnationem phocani re scindit.

VII. Veniatunc admaximum quasiquodam thema phocanum & qd
mihi anxaum est acdifficillimum maiorummeorum reuoluam
sententias fuerat deillo quopacto. utdiamipsi commemi
nisas aliquid uaque grauius constitutum. uerum quoniam
id perrumore falsum utasserias subreptum huicsedi & edi
ctum per insidias demonstratas quiaret adsalutem redit.
ueniamnos huncimitantum uobisadnitentibus. postcon
demnationem more apostolico subrogamur tantasqueuris
adser tionibus uobisque tam bonis tam caris nondare
consensum omnibus duris rebus. durius arbitramur. pro
ura ergo arbitratione frī kmi & sententia acpostula
tione epī phocanum habebotte. Licitum est itaconstituere
utdep̄camini & nram̄ immeliur conuersam sententiam
labore uel tesamonio nro computet uotas suscipite.

Explic. pāp. innocentii.

Neque eustathium ame sepissime comprobatum nolite exspectare
ut diacon gratia expolietur. solliciti enim uos pro salute
libenter audio contra capud &iam si faciendum est non libenter
admitto. Cui manum porrigitis uobiscum porrigo. Cui porrigo
mecum porrigite. Haec enim ad corintheos apostolica est decla
rata benignitas ut a nuno spū ductam ac reductam sententiam
bonis semper indifferenter sequantur. Nam fateor hae me
primum res bene hab& erga eustathium diaconum. quod
nec contra fidem quicquam locutus sit nec loquentem admiserit
nec admor tem crimen aliquod commississe uel iactatum
umquam uel fictum recognouerim &quum hic saluus est. si
quo pacto conuersationes amabiles non hab& habendus. ē.
ut minus pro tempore dilectus non ut inimicus & famatus diabulo
in perpetuum mancipandus. Cognosco illum inter illas
simultates actu rbines contra multorū studia non dico qualia
diuersa sensisse. &cum hinc res calamitates quae ipse emen
dat esint. adhuc dy zonani &cyriaci subdiaconorum non
potuisse apud uos emendationem reuiuiscere. Compescite
quaeso a billo p̄ dictasque quorum cumque uidetis animos
a nouitas emulationes. ut ipse apud nos integer apud uos
cum suus reparatus mereatur pacem non fictam per uidens
caritatem. Omnibus igitur uobis ac singillatim occurrat
caritas &uinculus quae nullis modis ex pō soluuntur uobis cum
pariter in perpetuum non exa legetur in dn̄o. Explt

CONSTITUTIA PAP INNOCENTII.

INCIP CONSTITUTIA ZOSIMI PAP
QŌ MONACHIS LAICIS

Incip constata · Zozimi epi

PERGRADUSECCLS ñDEBEANT. ꝑSūMūSACERDOTIUMꝑUENIRE.

Succesit Innocen tio a° ☩ 417 Bar.

Zosimus epc̃ urbisrome hesycio epo salonitano · exegit dilectaotua p̄ceptum apostolice sedis inquopatrum decreta consentiunt · &significas nonnullosexmona chorum coetu quorum solitudo quamuis frequentia maior est · sed & laicos adsacer dotium fefanare · hocautemspecialit & subprode cessoribus nris & nuperanobis interdictum constat ulteris adgallias hispaniasque transmissis inquibusregionibus familiaris est istap̄sumptio · Quamuis necafrica superhac ad montaone nr̄a habeatur aliena · Nequispentur contrapatrū p̄cepta · quia ecclesiafacis disaplinis imbutus per ordinem nonfuisse & · & temporis adprobatione diuinis fapendus eraditus · Nequaquam adsummum ecclesiae sacerdotium adspirare pre sumer & · & nonsolum meo ambitio inefficax haberetur · uerū & iam mordinatores eius ut carerent eo ordine quemsine ordine contrap̄cepta patrum crediderant p̄sumendum · unde miramur addilectaonemtu am statuta apostolice sedis nonfuisse plata · Laudamus igitur propositum constantia & uefrē kmē · Necaliud depontificali censura ueteris auctoritatis genus exspectandumfuit · Quam utt alibus ambitaonibus propceptis patrū impro cinctu fidei constitutus occurreres · Igitur siquid auctoritatue quodnos inopinamur esamas defuisse · supplemus obsitate talibus ordinationibus obsitate superbie & arrogantiae · uementetecum faciunt p̄ceptapatrum tecum apostolice sedis auctoritas · sienimofficia secularia principemlocum nonuetabulum actionis ingerris · sed per plurimos gradus

examinatis temporibus deferunt · quis ille tam ad rogans tam impudens inuenitur · Utinc electa milicia quae propensius ponderanda est · & sicut aurum repetatis ignibus explorandum. ita eam duxerim esse deliberandam · Cum tyro ante non fuerit & prius uelit docere quam discere ad suescat ne dum caeteris · In lectorum primitus gradus diuini rudimenta seruati · nec illi uile sit exorcistam acolythum subdiaconum · diaconum per ordinem fieri nec hoc saltu sed tempus maiorum ordinatione temporibus · Jam uero ad praesbyterii fastigium talis accedat · ut & nomen aetatis impleat & meritum probitatis stipendia anteacta teneatur · Jure inde summi pontificis locum sperare debebit; facit hoc nimia remissio consacerdotum nrorum qui pompam multitudinis querunt · & putant ex hac turba aliquid sibi dignitatis adquiri · hinc possim numerosa populartas & iam his locis ubi solitudo est · talium reppertur dum parroechias extendi cupiunt · aut quib: aliud prestare non possunt diuinos ordines largiuntur · Quod oportet districti semper esse iudicii · Rarum est enim omne quod magnum est · QUOD SI QUIS INTER DICTA DISPOSITORUM SUB PERICULO SUBIACEBIT.

III. Pro mdenos ne quid meritis dilectionis uestrae derogemus ad te potissimum scripta direximus · quae non omnium fratrum & co episcoporum nrorum facies ire noticiam · Non tantum eorum quibus prouincias sum sed & iam qui uicinis dilectionis uestrae prouinciis adiunguntur · socie & quisquis hoc post posita patrum & apostolicae sedis auctoritate neglexerit · a nobis districtius uindicandum ut locus sui minime dubit & sibi non constare rationem si hoc putat post tot prohibitiones

impune posse temptari contumelie enim studio fit.
quicquid interdictum totiens usurpatur. QUAE
INSINGULIS CLERICI GRADIBUS
TEMPORA SINT PRESCRIPTA.

III Haec autem singulis gradibus observanda sint tempora.
siab infantia ecclesiasticis ministeriis nomen dederit inter
lectores usque ad uicesimum & tertium annum continuata ob
servatione perduxerit. si maior iam & grandeuus accesserit
tamen ut post baptismum fratum diuine militie desiderio
mancipari. si euenerit lectores si euenerit exorcistas quin
quennio teneatur. exinde acolothus uel subdiaconus quattuor
annis. & si ad benedictionem diaconatus. si meretur accedat
in quo ordine quinque annis. si inculpate regesserit herere
debebit. exinde suffragantibus si pendus per totos gradus
datis propriis fidei documentis presbyterii sacerdotium
poterit promereri. De quo loco si eum exactior ad bonos mores
uita produxerit. summum pontificatum sperare debebit.
hic tamen lege seruata ut neque digamus. neque penitens
ad hos gradus possit admitti. sane ut & iam defensores ecclesie
qui exclaustrati fuerint supradicta observatione teneantur si meruerint
esse in ordine clericatus. DAT. VIIII. KL MAR
dd. nn. honorio. xij. & theodosio. viij. augg. & conss.

INCIP. EPT. ZOSIMI EPI AD PRBOS
RAUENNE DIRECTA.

IIII Zosimus communitorium presbyteris & diaconibus qui
Rauenne sunt. exclusione fraternitatis archidiaconi presbyteri
qualiter susceptus sit aut quid egerit agnouimus. ut qualiter

illi susceptisunt quicontracanones aduersumnos adcom
tatumnefas. Quaaudentes temeritate irreuoluerunt atquos
haec quaenunc misimus olimscripta feceramus. Eorumquas
iniuriose miserum respondentes epistolis. sedquo nonpotuer
rei missa hoc est inria ecclesiaromana cumnris conprbis
commorari. hasaduos illistradendas litteras destinabuimus.
Inquibusdecreto nro sanximus memoratos pertur batores.
Omnium abapostolice nre sedis communione alienos fuisse
atqueira subscriptione prolatam sententiam suscepisse.
Illos etiam quieffrenato facto consilioque adsensum comodare
noluerunt. uraecaritataseos famare qualiter habeantur.
Quibus hoc obiere uos debetis quod iuxta canonum pcepta
fortiter incurre. &qualiter prbos nondecebat rebelles
existere temptauerunt. Uostamen monemus inspeculisesse
debere. nequa eorum prorumpat audacia quosanathe
matizatos sedis& apostolica ecclesia. Dehisuero quieorum
societatis iunxerunt quiddeeis agere debeamus. Cumre
uersi fueritis consilio meliori tractabimus &aliamanumdabo.
v. Non. octob. honorio. xii. &theodosio. vii. aug. consss.

EXPLC CONSTITUTA ZOSIMI.

supplicatio pap bonifatii utconfirmatur aprincipe
quatenus inurbe romanum quam per ambitum

ORDINATURANTISTES.

Succedit Zosimo 418.

Bonifatius epis honorio augusto ecclesiae meae cui dnm
meum placet datum uob res humanas regentibus deputatum
cura constringit. Necauisetur quamuis adhuccorporis
incommoditate detineat propriconuentus. quia sacerdotibus

Incipt supplicatio pāp bonifatii.

uniuersis & clericis & xpi amissimi principis desim · siquidem
secuī quam oportē & euenīat nonuos idfacere · quicuncta equa
moderatione conponatur sednos pernrm tacentes desidiam
udebimur quod cuitatis quietem · ecclesie pacem peruertere
ualeat amisisse · Cumenim humanis rebusdiuine cultor-re legiosis
dno fauente · presidiasnras culpauerit sinon idsuburā culpauerit
sinonidsuburā gloria · Quamcertum est diuinis semper rebus animo
promtiore fauisse firmo & stabili iure custodiatur · Quodpertot
annorum seriem & subillis & amprincipibus optauit · quosnulla
nre regionis cura constrinxit · Id estlicitis & suburē imperio
clementie minime quaesitum inlicita formidentur · Ipsa enim ecclesia
deuotionem tuamxpi amissime imperator · meo quidem sermone
sedsuoueneranbili appellat affectu · quamxpsdīnt · urifidus rector
& gubernator imperii · uni desponsa tamsibi & intactam uirginem
seruat · nēa aliquos pacaamini insidiantium procellarum fluctus
inlidi · & quietam facem temperatis insolitē tumoretur bari
gloriosissime · & tranquillissime imperator auguste · Ipsauero
queum desponsata uratamen mater est ecclesia · hac pietatem
uram legationem quamsuis sacerdotibus commisit · Appellat pre
terita psentiaque repetit · uobisinquid relegiose imperantibus
modototus est populus · tamfidusdo quamabi qui est principi xpiano.
Ecceenim interipsamysteria inter precessuas quasprouā felicitate
dependit imperii · Teste apudquem & decuiussedem agitur scō petro ·
sollicitas prorelegionis obseruantia uocibus clamant · Cumsollicita
petitione miscetur · oratione hosinuarias ressemel euulsa distrahat
acultu solito · temptatore sollicitante discordia ager & pluribus
princeps xpi amissime · pisi apud thesaurum esse secura causarum ·

Primoppressionibus idolorum inhere ticorum correctionibus
fideiui diuino cultu pariter cumimperio semper floren̄te uicisse.
Habe refugium tue mansuetudinis animum. Cumsuarelegionis
ueneratione coniunctum. Cumquicquid huicproficiat uotagatis
conferatis fratribus. & camsacer dotibus meis probatissimisuiris.
Ame & abomnibus quiecclesiam faciunt. ita mundalegatio
quibus p̄camur. sacrecausa relegionis prosequentibus murbe
urae mansuetudinis hocanimo quopossto latus annuitis. Inper
petuum statui uniuersalis ecclesiae consulatis. DAT
RT IUT. INC̄P REGSCRIPTUM
honori augusto adbonifatium papam romanum inquofecerunt
utsidenuo romee epi ordinati fuerint duo ambo deciuitate pellun̄-
Victor honorius inclytus triumphator semper augustus
sco acuenerabili bonifatio papę urbis aeterne. scriptabeati
tudinis tuaedeuita reuerentę gratulatione suscepimus.
quibus recensere egimus omnipotentidó maximas gratas quod
sci moniamtuam postlongum incommodum optate reddituin
didicimus sanitati. & ideo reuerentabus uenerabilibus uiris
gaudiumnrm. sacrorum apicum adtestatione signamus ac
petimus uta cotidianis orationibus apostolatustuus studium
acuotum suum circa salutem atqueimperium nostrum dignetur
impendere. Illud autempietatisnre satisplacitum esse cognosce
quodscimoniatua deecclesiarum autpopuli perturbatione
sollicita est quaeutaliqua ratione possit euenire. sata clementia
nra credidit esse prouisum. Denique p̄dicante beatitudinetua
id adcanctorum clericorum notitiam uoluimus peruenire.
utsiquid forte relegionitue quodnonoptamus humana sorte contige

bonefatii · epi ·

Sciamomnes ambitionibus esse cessandum ac siduo contra
facte merita te certantium fuerimordinata · Nullumexhis
futurum penitus sacerdotem sedillum solum insedem
apostolicam permansurum · quemexnumero clericorum
nouaordinatione diuinum iudicium & uniuersitatis consensus
elegerit · undeidolo seruandumest · Utomnistranquillam
mentem & pacificos animos · exserenitatisnrę admonitione
custodiant · Necaliquid sedtiosis conspirationibus temptare
conentur · Cumcertumsit nulli partium suastudia profutura ·

EXPLC · EPI BONEFATI EPI

urbisromę adepiscopos gallię demaximo epo diuersis ·

CRIMINIBUS ACCUSĀ ·

Bonifatius epūs patroclo remigio · maximo hilario seuero
ualerio · iuliano castorio leontio · constantino · iohanni
montano · marino · mauricio · & ceteris epīs per gallias &
septem prouincias constitutis · ualentinę norbertici ciuitatis
adierunt · Proponentes per libellum criminaque maximum
tetri & totaprouincia asserum commisisse · Delegatatotiens
cognitione illumconstituta subter semper fugisse iudicia ·
Necconfusum conscientia fetanasse uultu & innocens exami
natis omnibus purgaretur · Quetotiensdecreta exnrārum
quoquecartharum instructione cognouimus · Qui econtrario
probauit deseilla quaedicta sunt · Quiadea confutanda cum
essent innumera adecessoribus meis prouincialis delegata
cognitio · Conuentus & iam dicitur euitasse & adesse minime
uoluisse · & nullus dubitat quodtaniudicium nocens subter
fugit · Quemadmodum utabsoluator qui est innocens quertit ·
sed astuta cauillatio eorum quiuersutias agendum credunt
esse consiliis · Numquaminnocentię nomen accipiet ·

Confitetur enimdeomnibus quisquis se subter fugere iudicium dilationibus putat · uenit tamen aliquando illequitalis perhibetur immedium · Necprodeest illiotiesse latuisse totiessubter fugisse. Quemsuiactus & commissa quocumquefuerit eaque obiciuntur illi siuerasum criminaperfecutur. Debueramquidem namnunc dignam proeius accusatas improbiudicio actibus quicognitionem & decretum iudicium sepedeclinando credidit inludendum ferre sententiam · Acnealiquis preco quemforsitan iudicare & · & sibi quiabsenserit licet sit quęstus anobis reseruatum esse & · Nihildicere & maluimus intercapedinem temporis data differri · Cumhaec & iam eius accusatores asserererent · Decuius intentionibus & moribus sicsecurum maximum tantomagis damnanda committere quanto tardius seconfutato iudicio pśentaret · Quemmanicheorum inuolutum caligine arguunt turpi sectaolim · Ita neeumpossit abluere animum sordidasse improbatione obiecterej · Gesta synodalia proferentes · & commissis inuolutum undique flagrans nullum eumsanctas habuisse respectum quemfurore suo & insana temeritate adsecularium quoque iudicium tribunalia subditum quęstioni · quod inuiliquoque persona turpissimum est obicere peruenisse homicidii damnata adserunt gesta prolatas immedió · Ethunctalem postanta taliaque commissa episcopatus · Adhuc sibinomen insuis latabulis uindicare inproprię ciuitatis infamia nimiis doloribus conquirantur · & scm̄ nomen uindicando sibi uelle polluere · Ideoque frs kmi quiaudiendus hicpśentare senoluit · Neconuictus forsitan abaccusantibus sedericis possit. Dignatandem aliquando pśentatus episcopali iudicio pronunciationis congrue ferri · sententiaquam quam illi cum haec edocta fuerint · Quęquo huius nominis esse iactura quipudorem numquam habuisse sacerdotii perhibetur · & locum suummemodico

quidem tempore custodisse dilationem dedimus · & decreuimus
urm debere intra prouinciam esse iudicium · & congregare
synodum ante diem Kalendarum nouembrium · Ut si aderse uoluerit
psens si confidit ab obiecta respondeat · si aderse neglexerit
dilationem sententiae de absentia non lucretur · Nam manifestu
est confiteri eum de crimine · qui indulto & toties delegato iudicio
purgandi se occasione non utatur · Nihil enim minter est utrum
in psenti examine omniaque dicta sint conprouentur · Cum ipsa
quoque pro confessione procurata toties constat absentia · Nos
autem per omnes prouincias litteras dirigemus · Ne excusationem
si bi ignorationis obtendat · Ut ad prouinciam uenire cogatur
& illuc se constituto psentare iudicio · Quicquid autem ur a caritas
de ac causa duxerit decernendum · Cum ad nos relatum fuerit
m a utro de c & necesse est auctoritate firmetur · D AT
SUB D · ID IUN MONAXIO & C CONSUL

Ut in una quaeque prouincia nemo contempto metropolitano
EPISCOPUS ORDINETUR ·

IIII. Bonifatius epūs ur bis rome hilario epō narbonensi diffidem
quidem fidem querimonis commodamus · Quarum sacerdotes ·
dm pulsam intentio · maxime cum eor locuntur quippiam contra
patrum statuta temptasse · Sed frequenter ha asserit sicut nunc
multitudo causandum · Ecce enim ut caritatis tua recognoscit
ex subditis tue ut ensis ecclesiae · Cleri ordo uel plebis praeteritas
uel lacrimas ad nos quantum datur intellegi · magno cum dolore
miserunt dicentes · Co epm m patroclum sua petitione cessante
in locum decedentis epi nostri quem in aliena prouincia · praeter
misso metropolitano contra patrum regulas ordinasse · Quod
nequaquam possumus ferre patienter · Quia conuenit nos pater
narum sanctionum diligentes esse custodes · Nulli & enim

explic. ept. pap bonefatii.

uidetur incognitasynodi constitutiom caene. quaenapreapt
ut eadem proprię uerba ponamus. Per unamquamque prouincá
ius metropolitanus singulos habere debere. Necquisquam duas
esse subiectas. Quodilliqualiter credendum non est seruandum
scó spú subsequente sibim& censuerunt. Undesr kmé sinta ressunt
& ad ecclesiamsupradictum prouincię tuae limínduda. Nrá auctori
tate communitate communitas. Quodquidem facere sponte
deberes desideriis supplicantium & uoluntate respecta ad eundem
locum inquoordinatio talis celebrata dicitur metropolitani iure
muniatur & pceptaonibus nris fretus accede intellegens arbitriotuo.
secundumregulas patrumque cumque faciendasunt anobis esse
concessa. Ceteraperactas omnibus apostolice sedi quicquidstatueris
te referente clarescat. Cuncta ius prouincię ordinationem lice esse
mandatum. Nemoergo eorumter minos audax temorator excedat.
Necaliquid illorum contumeliam patiatur suisquesibi inuidentur
concessa defendat. Cessa huiusmodi pressa nrá auctoritate
p sumptaeorum. Quiultradignum suę limitem dignitatis ex
tendunt. Quodideirco dicimus ut auertat caritatua ad eonos
canonum pceptа seruare. Ultra constitutio quoquenostra
definiat. Quatenus metro polytani sui unaquęque prouincia
omnibus rebus ordinationem semper exspectet. DAT. V.
V. IO. FEB. DD. NN. HORIO. XIII.
& theodosio. x. coss. Expt. páp bonefati. Incipitdecreta
páp celestini. num. xxxij. deprospero & hilario quiquosdam
galliae probs accusant pellagii sectores.

Succesit Bonifacio 423.

Dilectissimis fratribus uenerio. marino. leontio. auxonio.
archadio. filtanio. & ceteris galliarum epis celestinus apostolica
uerba pceptasunt. apudiudeos atq: gentiles sineoffensione
non esse debere. hocquisquis xpianus est. tota animi uirtute

Incipit . decreta pāp celestini

custodiam · quodcumnasit nonparum periculi illum manere potest
amedm quihocdecretat &iamfidelibus exhibere · Namqualiter nos
quaneminem perireuolumus ita contristent · Quacauctoribus xpianis
percellum animos xpianos. Dominicus meuangelio sermotestatur · Vt
enimipse saluator · Quodexpediat scandalizandi unumdepusillis
immaris profunda demergi · &ideoquesiteiur iampena queramus · Cui
tale suppliciu legimus expedire filiumri p̄ sentes prosperā · hilariur
quorumcarcadm nrm sollicitudo laudandaest · Tamummescio quibus
prbis illiciere quidissensiom ecclesiarum faueam · sumt apudnos per
secuta utindisciplinatas questiones uocantes immedium per anaciter eos
dicam · p̄dicare aduersamta ueritati · sedure dilectioni iuuaur imputamur ·
Quandoilli suprauos habent copiam disputandi · Legimussupramagistrū
nonessedi scapulum · hocestnonsibidebere quemquam iniuriam doctorū
uindicare doctrinam · Nam & hos ipsos adónro ponos nouimus addo
cendum cumsit · Dicenteapl eligatur locus intra ecclesia deputandus ·
Quid illic speciale est ubimagistris tacentibus hiloquuntur · Quisita é ·
eorum discipuli non fuerunt · Timeo netonhibere sit hoctacere, timeo
nemagis ipsi loquantur quiper mittamm illi stabiliter loquimtalibus
causis nocarē suspitione tacatur nitas · Quia occurrere & ueritas sifalsitas
displicere ; merotonamque causa nosrespicit · si silentio fauemus
erroni ; Ergo corripiantur huiusmodi nonsit his liberum habere
prouoluntate sermonem ; Desinat sitaressiunt incessere nouitas · Ue
tustatem · desinat ecclesiarum quietem inquietudo turbare ; conantur ·
sepe naufragio mergere ; quos intraportum stantes statiofacit
frodas securos ; fidaquippe · é · omnium statio · Quorumper fectas
gressibus uestigia nommouentur ; Reuiniter hdāposticam p̄
dicta sedem · haecipsanobis quaetemptat perturbatio conquerentes
habetote frs kmi · procatholicę plebis pacetractatum · sciantse
stramen cessentur cprbi dignitate uobis esse subiectos · sciant

finit decreta pāp celestini.

qđ sibi oēs quimaledocent · discere magis acmagis competat quam docere · Namquidnecclesiis uosagitis sillisummam teneantpdicandi. Nisiforteillud obsistat · quodnonauctoritate nonadhucratione colligitur. Utaliquiefratrum nrm nuperdelaicorum consortio inconlegiumnrm forsitassis á missi · Nesciant quidsibidebeant uindicare suphismulta iamdictasunt eotempore quod adfratres statuenti dedimus scripta · Rer pensumnunctamen repetenter sepius admonemus · Utrentur huiusmodi quilaborant pterra aliudquam illem iussitagricola semmare. Nec tamenmirari possumus sihaecerga uuemer hiinunctemptare audent. Quintantur &iam quiescentium fratrum dissipare. DE SCŌ epō augustano miralaudis adsertio.

Augustanumsce recordationis uirum puitasua · utque mertas mmrā communione semper habuimus nectumquam hunc sinistre suspitionis sltām rumor aspersit · Quemtante scientie olimfuisse memminimus utuiter magistros &iam amen semper decessoribus habe rentur · Benergo deeoōs incommune senserunt · utpote quiubiq: cuncas &amorisfuerit &honori unde resistatur talibus quosmalecrescere uideamur · Nefas est haecpatarelegiosas animas quarum afflictione quiamembranā sunt · Nosquoque conuenit macerari quamuis maneat hos beatitudo pmissa · Quicumquepbantur pfectionempfi iustitiam sufanere · quibus quidpromittat dns infuturum sequens sermodeclarat. Non é agentium causa solarum uniuer salis ecclesia quacumque nouitate pulsatur · Jntellegamur hec ipsa uobis quenobis nonplacent displicere. quod tademum probare poterimus · si imposito improbissilentio · De talise imposterum querella cessauit · Dns uos incolomes custodiat frs kmi. INCIP· PE RITORUM SCOIS apostolice epōrum auctoritates degratiadi.

Quianonnulli quicatholico nomine gloriantur · Indamnatis hereticorum sensibus seuprauitate siueinperta ademorantes.

Pissimus disputatoribus obuiare p̄sumunt · & cum pellagium atque celestium anathematizare non dubitent · magistros tamen patres tamquam necessarium modum excesserint obloquunt & aque tantummodo sequi & probare profitemur · Quae sacratissima beatapti sedes petri contra inimicos gratie dei per ministerium presulū suorum sanxit · & docuit necessarium fuit diligenter inquirere · Quid rectores romane ecclesiae de hereti quae eorum temporibus exorta fuerat iudicarint · & contra nocentissimos liberi arbitrii defensores Quid de gratia dei sentiendum esse censuerint · Ita utiam africanorum concilio rum quasdam sententias iungeremus · Quas ita quasi suas fecerant apostolica auctas cum probarunt · Ut ergo plenius quid aliquo dubitant instruamur constitutione sc̄orum patrum compendioso manifestamus iudicio · Quo siquis nonnimium est contemptor · Agnoscat omnium disputationum conexionum ex hac subditarum auctoritatum breui tate pendere · Nullamque sibi contradictionis super esse rationem sicam catholicus credat & dicat · QD ADAM OMNES

I homines leserit nec quemquam nisi x̄pi gratia possum saluari
IIII in p̄uaricatione ade omnes homines naturalem possibilitatem & innocentiam p̄didisse · & neminem de profundo illius ruine p̄ liberum arbitrium posse consurgere nisi eum gratia dei miserator erexerit · Pronunciante beate memorie papa innocentio atque dicente in epistula ad carthaginiense concilium · Liberum enim arbitrium ille perpessus dum sui inconsultus utitur bonis · Cadens in p̄uaricationis profunda demersus est · & nihil quemadmodum ex inde surgere posset inuenit · suaq; in ip̄sa libertate deceptus huius ruine latebras aduentus · Qui per noue regenerationis purificationem · Omnem preteritarum
III V utium sui baptismatis lauacro purgauit · QUOD NEMO sit bonus sine uiribus nisi participatione eius qui solus bonus est ·

V Neminem esse per semetipsum bonum nisi participationem sui donet ille

quisolus est bonus. Quodineisdem scripsit eiusdempontificis sententia protestatur dicens. Numquidnos deorum posthaec rectummeminimus aestimemus. Quaesibi reputant deberi quodbonisunt. Nec illi consideranti cuius cotidiegratiam consequuntur. quisineullo tuto se adsequi possecredunt. qđ NISI GRATIA DĪ continua iuuemur insidiasdiaboli superare nonpossumus.

VI Neminem etiam baptismatis gratiarenouatum idoneum esse adsuperandas diaboliinsidias. & ad euincendas carnisconcupiscentias. Nisiper cotidianum adiutorium dī per seueratiam boneconuersationis acceperit. Quod eiusdem antistitis in isdempaginis doctrina confirmat dicens. Namquam uis hominem redimere āpteritis ille peccatis tamen sciens iterumposse peccare adreparationem sibi. quemadmodū posse illum. & post ista corrigere multa seruabit. cotidiana prefectu illa remedia quibusnisifreti confisique nitamur nullatenus humanos uincere poterimus errores. necesse. ē. enim utquo auxiliante uincamus eo iterum nonadiuuante uincamur. qđ p xpm

VII LIBERO BENEFICIO ARBITRIO.

Quodnemonisixpm libero beneficiatur arbitrio. Idemmagister inepistula admile uitanum conalium. Data predicat dicens. Ad uerietandem. optimus simarum mentium peruersadoctrina. qđ primū hominem italibertatis ipsadecepit. utdum indulgentiaus frenis eius uitiatur. Inpuaricationem plumptione conaderit. Nec exhac potuit eruinisi ei prouidentia regenerationis fiatum prisane libertatis xpidni reformatis & aduentus. qđ OMNIA SCORŪ MERITA DONA SINT DĪ.

VIII Quod omnia studia & omnia opera & merita scorum addi gloriam laudem quereferendasint. quianemo aliunde ei placeat nisi exeo quodipsedonauerit. Inquamnos sententiam dirigit beate recordationis papę Zosimi regularis auctoritas. cuscribens

degratiadi.

adtotius urbis epós ait. Nos autem in fide tudí omnia enim bona
ad auctorem suum referenda sunt. unde nascuntur ad fratrum &co
epórum nrórum conscientiam universa retulimus. hunc autem ser
monem sincerissime veritatis luce radientem tanto ab ri epi honere
veneratus sunt. ut ita ad eundem utrum scriberent. Illud uero quod in
litteris quas in universas provincias curasse missendas posuisti dicens:
Nos tamen in fanctudi &cetera sic accepimus dictum ut illos qui contradí
adiutorium extollunt humani arbitrii libertatem de crucigladio
veritatis velud cursim transiens amputaret. Quid enim tam libero
fecisse arbitrio. quam quod universa inn̄e humilitatis conscientiam
retulisse: &tamen in fanctudi factum esse fideliter. sapienter que
audisse veraciter fidenter quedixisse. Ideo itaque qui ap̄paratur
voluntas a dno. & ut bonum aliquid agant. pater nisi inspirationibus suorú
ipse tangat corda fidelium. Quotquot enim inspú dei aguntur fi
lii sunt dei. ut nec nostrum deesse sentiamus arbitrium. & in bonis
quibusq: voluntatis humane singulis motibus. magis illius valere
non dubitemus auxilium. QUOD OMNIS BONA
cogitatio & motus pie voluntatis ex deo sit. VIIII.

Quod in dei in cordibus hominum atque in ipso libero operetur
arbitrio. ut sancta cogitatio pium consilium omnisque motus
bone voluntatis ex deo sit. Qua per illum aliquid boni possumus
sine quo nihil possumus. Ad hanc enim nos profitionem id est doctor
instituit. Qui cum adtotius orbis epós de diuine gratie apostulatione
loqueretur quid ergo ait. Tempus inter uenit quo eius non egeamus
auxilio. In omnibus igitur actibus causisque cogitationibus motibus
adiutor & protector orandus est. superbum est enim utquicquam
sibi humana natura p̄sumat. Clamante apto. Non est nobis conluctatio
aduersus carnem & sanguinem sed contra principes & potestates
aeris huius contra spiritalia nequitia in caelestibus. & iam p̄sentiarú die

Infelix ego homo quis me liberabit de corpore mortis huius
gratia dī per ihm xpm dnm nrm. & iterum gratia dī sum id quod sum.
& gratia eius in me uacua non fuit. sed plus illis omnibus laraui. Non
ergo autem sed gratia dī mecum. Quod gratia dī non solum peccata
dimittat sed & iam adiub&. Ne committantur & lex impleatur.
Non sicut ait pelagius facile quasi ne gratia dī. DIFFICILIUS POSSIT IMPLERI.

IX

Illud & iam quod in tra carthaginensis synodi decreta constitutum est
quasi proprium apostolice sedis amplectamur. Quod sal. & ter. ao
capitulo definitum est. Ut quicumque dixerit gratiam dī quia
iusti ficamur per ihm xpm dnm nm nrm. Ad solā remissionem peccatorū
ualere quae iam commissa sunt. Non & iam ad adiutorium ut non
committantur anathema sit. & iterum quarto capitulo ut quisq; s
dixerit gratiam dī per ihm xpm. Propter hoc tantum nos adiuuare
ad nō peccandū quia p ipsum nob reuelatur & aperitur intellegentia
mandatorū. Ut sciamus quid appetere & quid uitare debeamus.
Non aut illā nob prestari ut quod faciendū cognouimus & iam
facere diligamus atque ualeamus anathema sit. Cum enim
dicat apostolus scientia inflat caritas uero ędificat. Ualde impiū ē.
ut credamus ad ea quae inflat nos habere gratiā xpi. & ad eam
quę ędificat non habere. Cum sit utrumque donum dī & scire
quid facere debeamus. & diligere ut faciamus ut ędificante sci
entia non possit inflare. sicut autem de hō scriptum est. Qui
doc& hominem scientiam. Ita & iam scriptū. ē. Caritas ex dō est.
Item quinto capitulo ut quisquis dixerit. ideo nobis gratiam iusti
ficationis dari. Ut qd facere p liberū iubeamur. arbitrium
facilius possumus implere p gratiam tāquā & si gratia sine illa daretur.
Non quidem facile sed tamen possimus & iam sine illa implere
diuina mandata. anathema sit. De fructibus enim mandatorū

degratiadi.

dñs loquebatur ubinon ait. sineme diffiluus potestis facere.
Sedait. sineme nihil potestis facere. QUOOSGOIS
apostolice omnes oratione xpi gratia resonant quagenus humanu
ab eternam damnationem reparatur.

Preterea beatissime & apostolice sedis inuiolabiles sanctiones quib:
nospiissimi patres pesa fere nouitatis elationedelecta. & boneuolun
tatis exordia. & incrementa probabilium studiorum. & meritaque
infinempseuerantia adxpi gratiam referre docuer. obsecrationu
quoque sacerdotalium sacramenta respiciamus. quaeabapostolis
tradita inoto mundo atq: inomni catholica ecclesia uniformiter
celebrantur. utlegem credendi lexstatuat supplicandi. Cu enimscarum
plebium pfules mandata sibim& legationem fungantur. Apud
diuinam clementiam humanigeneris agunt causam. & tota secum
ecclesiam congemescente postulant & pcam. Utinfidelibus donetur
fides. Utidolatrie abimpietatis sue liberentur erroribus utiudeis
ablato cordis uelamine lux ueritatis appareat utheretici catholice
fidei pceptione resipiscant. Utscismatici spm redintegre caritatis
accipiant. Utlapsis poenitentie remedia conferantur. Utdenig:
cathecuminis adregenerationis sacramta pducatur celestis misericor
die ianua reseretur. Hec aut np finctorie neque manet adno
pe rerum ipsarum monstra effectus. Quomodo quidem exomni errorum
genere. plurimos dñs dignator adtrahere quos eruditos depotes
tate tenebrarum transferat inregnum filii caritatis sue. & exuasis
ire faciat uasa misericordie qd adotiam diuini operis esse sentiatur.
Uthaec efficacia dono gratiarum sempacto laudisq: confessio proin
luminatione talium uel correctione referatur. QOC RATIAOI
& iam bapizandorum tegetur infantia purgatio cumexor
cismis exufflationibus spus abeis abiguntur immundi.
Illud & iam qd circabapizandos inuniuerso mundo scā ecclesia

Explicunt auctoritates.

uniformiter agit. Nonocciso contemplamur intuitu. Cumsiueparuuli siueiuuenes adregenerationis ueniunt sacramentū. Ñ priusfontem utq; ad eum quam exorcismis &exufflationibus clericorum spūs abeis immundus abigatur. Utruncuere appareat quomodoprincepsmundi huius mittaturforas &quomodo priusalligetur fortis. &deinceps uasa eiusdiripiantur inpossessionem transeatauctoris. Quicapiuamducit captiuitatem &dat dona hominibus. Hisergo ecclesiasacris regulis. &exdiuina sumpsas auctoritate documentis. Ita adiuuante dño confirmasumus utomniū bonorū affectum atqueoperū &omniū studiorū omniumq; uirtutum. Quibus abinicio fidei addm̃ tenditur dm̃ profiteamur auctorem. &ñdubitemus abipsius gratia omá hominismeritá p̃uenire. Þquemsit utaliquid bonieuelle incipiamus &facere. quod utique auxilio &muneredi nonauferetur liberum arbitrium. sedliberatū utdetenebroso lucidum deprauo rectum. Delangido sanum. dempru dente sitpudum tantaenim est erga omnes hominesbonitasdi. utmá uelitesse meritaq; sunt ipsiusdona &prohis quę largitus est. &ma p̃mia sit donaturus. Agitquippe inmob. utquod uult &uellimus &agamus. Necociosa. ee. innobis patitur quaeexercendo non neglegenda donauit ut&nos cooperatores simus gratiędi. Asiquid innobis exmá uiderimus remissione languiscere. Adillum sollicite recurramus. qui sanat omnes languores nros. &redim& demeritis uitam nrám. &cuicotidie dicamus neinducasnos intemptationem sed liberanos amalo. QÕ PROFUNDIORES

que sanctiones necontemnendę sint necpoenitus adserendae.

XIII. Profundiores uero difficilioresque partes incurrentiú quęstionū quas latus ptractarunt quibereticis refutem. sicutnonaudemus contemnere tamnecesse habemus adseruere. quiaadconfitendá gratiádi cuiusoperi adcognitionem. Nihilpenitus subtrahendum é. satis sufficere credimus quicquid secundum p̃dictas regulas

apostolice sedis nos scripta docuer. utprorsus non opinemur
catholicam qd aparuerit p fixis sententiis esse contrarium.

EXPLICIUNT AUCTORITATES

Celestinus uniuersis epis per biennensem. & narbonensem prouinciam constitutis indno salutem. Cuperemus quidem deurarū ecclesiarum ita ordinatione gaudere ut congratulemur potius de profecto quam aliquid commissum contra disciplinam ecclesiasticam doleremus. Admiram & iam lectam & benefacta puenium & memoriis aculeis nosque fuerint malefacta conpungunt. Nec silere possumus. cū hoc utabinlicitis reuocemus aliquos officii nri. puocemur. infanctu inspectus ado constituta ut uigilantie nre diligentiam con probantes. & que equo hercendas sunt resecemus. & quae obseruandas sanctamus. & quamus arcalongiquam spīritalis cura non defecit sed se poma quanomen dī pdicatur extendit nec nostram nram subter fugiunt. que ineuersionem regularum nonuelle pruptionis auctoritate temptantur. QD NON DEBEANT SACERDOTES aut clerici amicta palleis & pancta lubis inecclis ministrare.

XIIII. Dicimus enim dni sacerdotes sup stratos potius cultui inseruire. quem mentis uel fidei puritati sed n miru si contra ecclesiasticum morem faciunt qui ecclesia non creuer. sed alio ueniendo in tinere secum haec in ecclesiam. Quae in alia conuersatione habu erant intuler. Amicta pallio & lumbos pancta credunt se sce scripture fidem. N per spm sed litera completuros. Na si adhuc ista precepta sunt ut talit seruarentur. Cur n fiunt pariter que sequntur. ut lucerne ardentes una cum baculo teneantur. Habent suum ista mysterium & intellegentibus ita clara sunt. ut ea magis quadece & significatione seruentur. Na in lubrorum pncione casulas. In baculo regim pastoralem in lucernis

ar dentibus bonifulgor operis dequodicitur sicoperaura luceant indicatur. habent tam istum forsitan cultu morem potius quam rationem. sequentes qui remotioribus habitant locis & peculacteris degunt. undehic habitos ecclesiis gallicanis uttot annorū tantorūq: portaficum inalterum habitum consuetudo uertatur. Discernendi aplebe uelceteris summus doctrina anonuesse conuersatione. Ñ habitu mentis puritate nonculta nam sistudere incipiamus nouitati traditum nob apatribus ordinem calcauimus. Utlocum supuacuus supstitionibus faciamus. Rudesergo fidelium mentes adtalia nondebemus inducere. Docendi enimsunt potiusquam ludendi. Necimponendum eorú. é. oculis sedmentibus infundenda pcepiaś. Erant quidem multaq: prodisciplina ecclesiafaca uel ipsiusrei dicere ratione possemus. sedabhis adalia deuocamur.

qŌNULLI SIT ULTIMA PENITENTIA DENEGANDA

XV

Ag nouimus enim poenitentiāmorientibus denegari necillorum desiderii annui. quobitus suitempṕ hocanimesue capiunt remedio subueniri. horremus fateor tantempietatis aliquem repperiri. undedī pietate desper& quasinonpossit adsequo uiitempore concurrenti succurrere. &pcidentem sub onere peccatorum hominem perdere quoseille expedire desiderat. &liberari quidhocrogo aliud.ē. quāmorienti mortem addere eiusq: animum. suamcredulitatem neabsoluta esse possit occidere. Cūdṕadsubueniendum paratasimus inuitans adpaenitentiam. sicpmittat peccatori inquid quacumque die conuersussuerit peccataeius n̄reputabuntur ei. &ideo iterum nolo mortempeccatoris sedtantum conuertatur &uiuat. salute ergo homini adimit quisquis mortis p̄terea tēpṕ pententiam denegari. &desperauit declementiadī quieum adsubueniendū moriendum morienti sufficere. uel momento posse noncredidit pdidisse&. Latroincruce p̄mium adxp̄i dextera pendens. siillum

uniuſ hore ꝑnitentia nonuiuiſſẽ. Cum eſſẽ impoenitentiam
& per uniuſ ſermonis promiſſionem habitaculum paradiſi dõ pro
mittente promeruit. Uera ergo addm conuerſio inultamiſ poſitorũ
mẽte potuiſ·ẽ· eſtimanda· quamꝑ propheta hoc taliter adſerente·
Cũconuerſus ingemueriſ tuncſaluuſeriſ. Cumergodñs ſit cordiſ in
ſpector quouisꝑtempore noneſt deneganda poenitentia poſtulanti·
Cumilli ſeobligẽ iudici cumocculta omnia nouerit reuelari·

QUOD PER GRADUS ECCLE

ſiaſticoſ adepiſcopatuſ debeat officium peruenire.

(VI) Ordinatoſuero quoſdam frẽs kmi epi quinullis eccleſiaſticis ordinibus
adiunte dignitatis faſtigium fuerint inſtituti· Contrapatrum decreta
huiuſ uſurpatione quiſeboc recognoſcit feciſſe dicimuſ· Cumad
epiſcopatum hiſ gradibuſ quibuſ frequentiſſime cautum eſt debeat
peruenire utminoribuſ initiati officiis admaiora firmentur· Debẽt
enim anteeſſe diſcipuli quiſquis doctor eſſe deſiderat· utpoſſit
docere quoddicit· Omniſuite inſtitutio acadit quotendit ſe ratione
confirmat· Quiminimelitteriſ operã dederit ꝓceptor·ee· nꝑoteſt
litterarum quinon perſingula ſapendia creuerit· Ademeritum
ſapendii ordinem nonpoteſt peruenire. ſolum ſacerdotium inter
iſta rogo uiluiſeſt quod facilius tribuitur cumdifficilius impletur.
ſediamñſatiſ·ẽ· Laicoſordinare quodnullus fieriordo permittat·
ſedetiam quorũcrimina longelateque ꝑ omẽ penẽ notaꝑuinciaſ
ordinantur· Danihel enim nuper miſſa relatione exhorientalibuſ
adnoſ partibuſ adomni qdtenuerat uirginũ monaſterio nefariiſ·ẽ·
obiectionibuſ accuſatuſ· multademultis obiecta flagitia inqua
nam laterẽ & terrarũparte queſituſeſt· utiſtiuſ innocentiã confi
derẽ contra ſeiudicium poſtulatum minimedeclinarẽ. miſſe
ad arelatenſem epm ꝑ fortunatũ ſubdiãc nrm ꝓceptionem ad
iudicium deſtinaretur epiſcopale tantuſ grabatuſ teſtimoniſ.

tanta facinorū accusatione pulsatus. sacrarū uidicetur urgē
pollutus incesto epūs adsertaur ordinatus. Innrīs libellis crimnis
comanentur. quorum aduos quoque exemplaria direximus in
pontificii dignitatem. hoctempr quoadcausam dicendā missis
anob litteris uocabatur obrepsit sacronomini abstimiuria facluus.
Uthancdignitatem tali dando amiserit ordinator quāeam oba
neat ordinatus cui conuicto sociabitur. Quicum sibicredidit
largiendo pontificiū socandū. Qualisem ipsesit quisquistaler
ordinarit ostendit. his ergo immedium nuncdeducatscūplerique
urmsint. qui apostolicę sedis statuta cognouerint nob cumtēpr
aliquando uersati addisciplinę normam nris conuenta ad orta
tionibus omnia frater nitas urā euocare festan&. qd unaquęq:
prouincia suometro politano debeat esse contenta.

XVII Primum utiuxta decreta canonū unaquęque puincia suometropoli
tano contenta sit. utdecessorismi data adnar bonensem epm conanent
constituta. Necusurpationi locus alicui sacerdoti inalteriusconce
datur. iniuriasit concessissibi contentus. Unusquisq: limitibusalter
inalteriusprouincia nihilpsumat. Necemeritis insuis ecclesiis
peregrini &extranei &quiamignoratis ad exclusionem eorum. quibene
desuorum ciuiūmerentur testamonio pponantur. Nenouumqdda
deco epi fiant institutū uideatur esse collegium. qd nolentib:
clericis uel populis nemo debeat episcopus ordinari.

XVIII Nullus inuitis detur epis clericiplebis &ordinis consensus &desi
derū requiratur. Tuncalter dealtera eligatur ecclesia. side
ciuitatis ipsius clericis cui ē. epūs ordinandus nullusdignusqd
euenire n credimus potuerit inueniri. primūem illurepbandis
ut aliqui dealienis ecclesiis merito pferantur habeat unusquisq:
siue fructum militię mecclesiam. Inquasuā pomā officia trans
egit &atem in aliena stipendia minime aliter obrepat.

Necalii debitam alter sibi audeat uindicare mercedem · sit facultas
clericis redimendi si ceciderint pgrauari · & quos sibi ingeri extraneos
uerso cognouerint nomine eam refutare · qui si non debitū pmiū uel
liberū deo quieos recturus ē debent habere iudicium · qđ abs in
licitas sit ordinationibus abstinendum ·

XVIII Abstineatur & iam ab inlicitis ordinationibus nullus exlaicis nullus digamus
nullus qui sit uiduę maritus aut fuerit ordinetur · sed inreprehensibilis
& qualem elegit aptissimat · Per moysen dicitur dns pcepit uirginem
accipiat sacerdos uxorem · subsequitur & supplē apl eodem locutus
spū · unius uxoris uirum debere episcopatum consecrari episcopum
ad hanc ergo eligantur formulam sacerdotes · & siquę facte sunt ordi
nationes inlicitę remoueantur qm stare n̄ poss necdiscussionem nr̄am
subter fugere potuer̄ · Quamuis latere se ꝑsument qualiter puener̄ ·
ut nulla religionis reuerentia obscuritate fuscetur · N̄ sinuana gloriatio
palleatur episcopalem morem qui epi sunt sequantur · Damibet utdiximus
qui accusationem pontificali honore subt̄ fugere se posse credidit · & ad
fastigium tantum accusatores suos latendo puenit · A sctitatis uim ē
ceteruminterim senouerit segregatū · qui sen̄o iudicio debe obicere ·
si conscientię suę nouit confideram obtinere · maxiliensis uero eccls
sacerdotem quidicitur qđ dictum nefas ē · Innecem fratris taliter
gratulatur · ut huicquieius sanguinem cruentatus aduenerat poracone
cum eodem habiturus occurrere & exuro eum audiendum collegio
delegamus · dat · vii · kł aug̃ felice
& tuuro consl quod nulli sacerdoti canones liceat ignorare ·

XX Celesinus uniuersis epis per apuliam & calabriam constitutis nulli
sacerdoti uos licere canones ignorare nec quicquā facere qđ patrū
possit regulis obuiare · Quae enim nob res digna seruabitur · si
decretalium normam constitutorum p aliquorum libito licentia
populis pmissa frangatur · q̃d̃ n̄ conuenial ·

contemat clericis ecclesiarum delaicis epōs ordinari.

XXI Audiuimus quosdam proprijs destitutas rectoribus ciuitates epōs sibi petere uelle delaicis. Iamumque fas fuit tā uile credere. uthoc iquinondō sedsęculo militauerē. Nefarium nor posse conferre nīsolūmale desiuis clericis inquoricontemptu hocfaciunt iudicantes seddenobis perfime quos credum hocposse facere. sen tientes qdnūquā auderent sinonquorundam illic hicconsentaens sententia conhiberet. Iranihilque frequentaus ī decreta proficiunt. uthoc quasinumquā dehacparte scriptum fuerit ignoretur. Quidpderit pśingula clericos stipendia militasse &omnem egisse indominicis castris &atem. siquibis p futurisunt exlaicis requiruntur. qui uacantes scto. &omnem ecclesiasticū ordinē nescientes. saltu p̄ppero malienū honorem ambiunt. Immoderata cupiditate transcendere. &maliud utę genus calcata reuerentia ecclesiasticę disciplinę transire. talibus. Itaq: quiuirisnīi id. ē. canonū gubernacula custodiamus necesse. ē. obuiemus hisq: fratnitatētuā epistolis cōmonemus. Nequis laicum adordinem clericatus admittat. &sinat fieri unde &illum decipiat &sibicausas generet. Quibus reus constituat decretalibus fiat. QD DOCENDUS SIT POPULUS N SEQUENDUS.

XXII Docendus. ē. populus n̄ sequendus nosq: sinerciaunt eosquid liceat quidue nīliceat cōmonere. Nīhis consensū prebere debemus quisquis uero conatus fuerit temptare phibita sentia &censura sedis apostolicę minime defuturam. quaetenim sola admonitionis auctoritate n̄corrigimus necesse est pse ueritatem congruentem regulis uindicemus per totas. hoc ergo quę ppriis rectoribus carent ecclesias uolumus innotescat. Ut nullus sibi spe aliqua forsitan blandiatur inludat.

DAT. XII. KL AG FLORENTIO CI

dionisio consi. expto papae celestini. Incipit pāp leonis decreta.

Leo epī urbisrome uniuersisepis p campaniam picenū tusciam.
ut p uniuersas puincias constitutas mdnō salutem. Uno bgratulationem
facit ecclesiarū status salubri dispositione composit. Quā leui nos more con
tristat quotiesaliqua contra constituta canonū & ecclesiasticā disciplinam.
Presumpta uel cōmissa cognoscimus. que sin quadebemus uigilantia resecemus.
Quiquinos speculatores esse uoluit excusare nō possumus. p mittentes
sinterū corpus ecclesie quod ab omni purū macula custodire debemus. Ambi
endū in pba contagione foedari. Cū pta sibi membrorū pdissimulationem
compago nō congruat. UT NULLUS EPŌRŪ SERUĀ
alterius adclericatus officium promouere presumat.

Non admittuntur passim ad ordinē sacrū quibus nulla natalium nulla morū
dignitas suffragatur. & qui adominis sui libertatē consequi minime potuer
ad fastigiū sacerdotii tāquā seruilis utilitas hunc honorē capiat. p uehuntur
& pbando posse creditur. Qui dominos suo nec dū pbare sepotuit. Duplicitaq:
in hac parte reatus est. qđ & sacrū ministeriū talis consortii utilitate polluitur.
& dominorū quantū ad inlicitate usurpationis temeritatē puniet & iura soluuntur.
Abstinaq: frēs kmi omnes puincie abstineant sacerdotes. & nō tantū abstinentes
a bonis & iam quiorginalia uel alicui condicioni obligata uolumus reperiri.
Nisi forte eorū petitio aut uoluntas accesserit. Qui aliquid meos uindicant potes
tatis. Debet enim. ee. immunis a bonis quidquime militare fuerit adgregandos.
Ut a castris dominicis quibus nomen eius adscribitur. nullis necessitatis uinculis
abstrahatur. QUICUNQUE AD SACERDOTIŪ
uel uiduarū maritu uel habentes numerosa coniugia p moti fuerint ab
omnibus ecclesiasticis officiis arceantur.

Qualisuero cum unicuique constituerit natalium honestas & morum esse
debē sacri altaris ministerio uocandus. & apostolo nos docente & diuina
p̄ceptione didicimus. & canonū regulis aquibus plerosque fratrū declinasse.
& penitus diuasse reppertimus. Nam constat ad sacerdotiū p uenisse
uiduarū maritos. quosdam & iam quibus fuerint numerosa coniugia

Et ad omnem licentiam uita liberior ad sacrū ordinē passim patefactis
admisi fuisse p̄missos. Contra illā beati apti uocē quā talibus exclamat dicens.
unius uxoris uirum. & contra illud antique legis p̄ceptū quo dicitur & cauetur
sacerdos uirginem uxorem accipiat nō uiduā. p̄repudiatā. hoc ergo quicumq:
tales ammissisunt ab ecclesiastici officii & sacerdotali nomine apostolice sedis.
auctoritate iubemus arceri. p̄ hoc enim sibi potest̄ uindicare. Cuius capiet
p̄hoc quod illis obstetit. Nō fuer̄ huius discussionis curam nob specialiter
uindicantes. utsiquaforsitan debis cōmissas corrigantur. Nec liceat ultra
cōmitti. & neq; excusatio de ignoratione nascatur. Quā quā ignorare
nū quā licuerit sacerdotem. Quod canonum regulis fuerit diffinitum.
Haec ergo ad p̄uincias mras p̄ innocentiū legitimū & segetiū frēs & co epos
nros scripta direximus. utq; mala pullulasse noscuntur radicitus
euellantur. & messem dominicam zizania nulla cor rūpant. Ita
enī fructū uberē quē sincera p̄stabunt. si eaq; nata segetē enecare.
consuerunt diligentius amputentur. QŌ USURĀŇ solū
deri exigere non debent sed nec laici xp̄iani.

III Nec hoc quoq; p̄ter eundum esse duximus quosdam lucrit̄ pis cupiditate
captos usurariam exercere pecuniam & fenore uelle ditescere. q̄d nos
dicā meos q̄s̄ in clericali officio constitutos. sed & in laicos cedere qui xp̄i
anos sedi cupiunt condolemus. Q̄d uindicari acriusmeos qui fuerint
confutati decernimus. Ut omnis peccandi oportunitas adimatur.

IIII. UT CLE ricis nec suo nec alieno nomine foenus exerceat.
Illud & iam duximus p̄ monendū ut nec suo ita nō alieno nomine
aliquis clericorū exercere foenus adtemt& . Indecens enī est crim
suū cōmodis alienis impendere. foenus aut̄ hoc solū aspicere exercere
debemus. utq; hic misericorditer tribuamus ab eo dnō qui multaplicat̄
& in p̄petuum mensurare tribu& recipere ualeamus. UT SI quis
sacerdotum contra hec interdicta fecerit a suo sit officio submouend.

V Hoc itaq: admonitionis denuntiat. quod si quis fratrū contra haec

constituta uenire temptauerint · & prohibita fuerit ausus admittere.
A suo se nouerit officio submouendum · Nec cōmunionis nr̄æ futurū esse
consortem qui solui se nec noluit disciplinæ : neq; uero sit qđ p̄ter missum a nob
forte credatur omnia decreta alia constituta · tam beatæ recordationis
innocentiæ quā omniū decessorū nr̄orū · quæ de ecclesiasticis ordinibus & canonū
p̄mulgatas disciplinis · Itaq; in hac dilectione custodiri debere mandamus · ut
si quis simillia cōmisserit ueniam sibi deinceps nouerit denegari · DAT · VI
Id octb maximo iterum & paterno conss ·

Leo uniuersis ecclesiis p̄ totius p̄uinciæ constitutas in dn̄o salutem · In con
spectum uos̄r̄æ sollicitudinis aduocamus · Ut uigilantia pastoralis nequid
diabolicæ licere possit a studiis cōmissis · ubi gregibus diligentius consulatas ·
Nec his quidnō misericordia reuelante p̄nram curā admiscuit morbus
abicitur · Nec dum uobis p̄monitis & adhuc quid agatur ignaris p̄uasæ
sedis p̄ gratiæ ecclesiasticas · & suarum furtiuā amiculos inueniat latebrarum ·
Ne quod a nob morbe extinguitur tenebrosis apud uos radicibus semine tur ·

VI Plurimos impietatis manichæ sequaces & doctores morbe inuesti
gatio nra reppert uigilantia diuulgauit auctoritas & censura coher
cuit quos potuimus emēdare correximus · & ut damnarent manicheum
cū p̄dicationibus & disciplinis suis · publica ecclē professione & manus
suæ scriptione compulimus · & ita de uoragine impietatis suæ confessos
p̄nentiam concedendo leuauimus · Aliquantiuero qui ita sede mer sēr
ut nullam his auxiliandi posse & remedium subuenire · sub dita legibus
secundum xpianorū principū constituta · Ne scī gregem sua contagione
polluer̄ · P̄ publicos iudices p̄petuos exilio relegari · & omā quetam
inscripturis quā in occultas traditionibus suis habent p̄fana uel turpia
ut nosse & populus quid refugere & aut uitare · Oculis xpianæ plebis
certamini manifestatione pro [illegible] bauimus · At eo utip̄se quicorū
dicebatur epī anob tentus [illegible] proderet · flagitiosa misuis misteriis
quae tenuer & · sicut gestis [illegible] uos series potuerit edocere ·

Ad instructionem enim uram & iam ipsa direximus. Quibus lectis omá quae a nobis deprehensa nosse poterunt. & qualiquantos debis quos ne ab soluerentur ar tuor reatus inuoluerat cognouimus au fugisse. Ad dilectionem uram epistolam misimus ut affecta cercior sciturá sollicitus agere dignetur. & cautus ne ubi manicheę puersitatis homines plebes suas facultate ledendi. & huius sacrilegii possint inuenire doctores. Aliter enim nob cōmissos regere nō possumus. Nisi hos quis pditores & pdita zelo fidei dominicę deuulgetur. psequamur & sanis mā tibus ne pestis haec latius deuulgetur. se ueritate qua possumus abscidamus. unde ortor dilectionem uram obtestor & moneo. ut quae deb & is & potestis sollicitudine uigiletis admuestagando seos. Ne ubi occultandi sese pereant facultatem. ut enim habebit adō digne remunerationis pmiú qui dilegentiaur qđ ad salutem cōmissis sibi plebis pficiat fuerit executus. Ite ante tribunal dni de reatu neglegentię se nō poterit excusare. quicumq: plebem suam contra sacrilege psuasiones auctores noluerit custodire.

DAT. III. K. L. FEB. THEODOSIO. XVIII.
LETALBINO. UUCC. CONSS.

Leo uniuersis epis pfiliciam constituti in dno salutem. Diuinis pceptis & apostolicis monitis instamur. ut pomniú ecclesiarú statu in pigro uigilemus effectu. Si quid usquam reprehensione inuentur obnoxiú. Clerici sollicitudine aut abignorantię imperitia aut psumptionis usurpatione reuocemus. manente eni dominicę uocis imperio. quo beatissimus apt petrus trina repetitione mistice sanctionis inbuitur. Et xpi ouis qui xpm diligit pascat. Ipsius sedis cui p habundantiam diuinę gratię pfectus reuerentia coortamur. ut periculú desidię quantú possumus declinem[illegible] Ne professio summi apti qua se amore dni esse testatus est. Non [illegible]uematur in nob qui a neglegenter pascens totiens cómissum gregem [illegible] Conuincitur sumú ni amare pastorem.

qō p hibeatur [illegible] in die epiphaniorú

BAPTISMUM CELEBRARI

Cumergo mihi de caritatis uræ acribus fraterna affectione sollicito certus indicius innotuerit uos meo qđ inter sacramta ecclesię principale ē Apostolice institutionis consuetudine discrepare · Trau baptismi sacramtū numerosius in die ephiphanię quā in paschali tēpr celebretur · miror uos uel pcessores uros tām irrationabilem nouitatem usurpare potuisse · Ut confuso tempr utriusque misterio nulla ee differentiam crederetis · Interdiem quo ad oratus ē xpūs magis & diem quo resurrexit xpūs a mortuis quo culpam nullomodo potuisse incedere · si unde consecratione honoris accipitis in delegem totius obseruantię sumeretis · & beati Apl Petri sedisque ubi sacerdotalis mā ē dignitatis ee ecclesiastice magistra rationis · A cuius uos regulis recessisse minore possit equanimitate tolerare · si aliqua cōmunionis nrę increpatio processisset · Nunc autem quā desperatur correctio seruanda ē mansuetudo · Ubi & uix ferenda sit in sacerdotibus excusatio · quę prętendat inscientiam · malumus tam & censurā necessariā temperare · & rationem uos apertissime uestris inseruere · QŌ CUNCTA NOBIS PER ordinem rerū pincarnationem dñi nri salutaris sacramta degesta sunt ·

VII. Semp quidem in Petro concilio dimansit humani generis incōmutabiliter p ordinata reparatio · sed ordo rerum pxpm ihm dnm nrm tēporaliter gerendarū in carnationem uerbi sumpsit exordium · unde aliud tēpus ē quo ad nuncia mte angelo beatę uirgo maria fecundandam sps scm credidit & concepit · Aliud quo salua integritate uirgine puer editus exultante gaudio celestium mi nistrorum pastoribus indicatur · Aliud qđ infans circumcidit · Aliud qđ hostia pea legalis offertur · Aliud cum in magi dantate nouis ideris incensa imbe hlem ab oriente perueniunt · & adorant paruulū mistico munerum oblatio ueneratur · Nec idem ē dies quibus impio herodi · Ordinata diuinitus in egyptū transl atus ē uel quibus ab Egypto in galileā mortuo psecutore uocatus ē · Inter has aut dispensationū uarietates accedunt augmenta corporea · Crescendo sicut euangelista

celeſtanus.

teſtatur ꝓfecabus ꝗtas & gratię perdies paſche intemplum hieru
ſalem cumparentaburuenit. & cumabeſſe & aſociatate redeuntium.
Sedenscumſenioribus & inter admirantes magiſtros diſputans inuenitur.
Rationemque manſionis ſue reddens. Quid. é. inquid qđquerebatis me
neſciebatis quodinpatrismei oportet me eſſe. ſignificans eius eſſe filium
cuius eſſet & templum. Januero cuminannis maioribus aptius declarand
bapt mum p̄curſoris ſui iohannis expectat. Quidditatis eius remanſit
ambiguum quando bapti zato dn̄o ihū ſpūſc̄i incolumbe ſpecie ſuper eū
diſcendit & manſit. Audita decelis patris uoce dicentis. tues filius meus
dilectus inte bene bene complacui. Quaeom̄a ideo quanta potuimus
breuitate ꝓſeruximus. Utnoti ſit dilectionium̄ę uniuerſos xp̄i dies innu
meros conſecratos fuiſſe uirtutibus. & in cunctis eius actionibus ſacram̄ta
myſteria coruſcaſſe. Sedaliter quidque ſignis denunciari aliter rebus
impleri. Necquęcumq: numerantur in operibus ſaluatoris ad tempus
potest pertinere baptismatis. Nam si & iam illa quę poſt beati iohannis
lauacrum adn̄o geſta cognouimus ſubindiſcreto honore colamus
omnia tempora continuatis erunt deputanda feſtis. Quia om̄a ſplena
miraculis. uerumquia xp̄i ſapientię & intellectus. Ita apli & totius
eccleſię eruditi magiſtros. Utin xp̄iana obſeruantia nihil inordinati
nihil pateretur eſſe confuſum. Diſcernendę cauſę ſollemnitatem.
& in omnibus inſtituit patrum principium q: n̄r̄i. Rationabili
ſeruanda deſtrictio quia non aliter unus grex & unus paſtor ſumus.
Niſi quemadmodum apli doc& . Idipſum dicamus om̄s. ſimus aut
ꝓfecto in eodem ſenſu & in eadem ſapientia. qđ in baptismo
mortę p̄uenit inter fectione peccati & ſepulturam triduanam
imitetur trina demerſio & abaqui eleuatio ſit ueluti reſurrectio de ſepulchro.

Quamus ergo & illa quę ad humilitatem. & illa quę ad gloriam
ꝓtinent xp̄i. In unam concurram eandemq: p̄ſon̄a totiq:
qđ in illo & uirtutis diuinę. é. & infirmitatis humanę ad noſtrę

reparationis tendat affectū. Proprie tam immortecrucifixi. & inresur
rectione mortuipotentiam baptismatisnouam. Creaturamconced& exuetere
utamrenascentibus & morsxpi operetur & uita. Dicentebeatoapło. a nō
ignoratis. Quiaquicūq: baptizatisumus inxpō ihū immorteipsius baptizati
sumus. Consepultaenim sumus cūilloperbaptismū immortē. Utquomodo
surrexitxps amortuis pgloriam patris. Ita& nos innouitateuitae
ambulemus. Sienimcomplantati facasumus similitudinēmortiseius
simul & resurrectionis eius erimus. & ceteraquelatius magister gentiū
adcōmendandū sacramētū baptismatis disputauit. Utappar& exhuius
doctrine spūregenerandis filiis hominū. & indifilios adoptandis illum
diem & illud tempus dectum. Inquopsimilitudinem formāq: mysterii.
eaque geruntur immembris hisqueinipsos. Capitegesta congruerent.
Duminbaptismatis regula & mors interuenit interfectionepeccati.
& sepulturā triduanā imitatur trina demersio. & abaquis leuatio re
surgentis instar. ē. desepulchro. Ipsa igitur operis qualitas doc& cele
brande generaliter gratie diem legitimum esse& inquoorta. ē. & uirtus
muneris. & speciesactionis adcuius rei confirmationem plurimum
ualē. Quodipsedns ihs xps posteaquam resurrexit amortuis. discipulis
suis inquibus omis ecclesiarū prules docebantur. & formā& potestatem
tradidit baptizandidicens. Euntesdocetеomis gentes baptizantes eos
innominepatris & filii & spūssci. Dequoutiq: eos & iam antepassionem
potuisse& inseruire. pisipprie uoluisse& intellegi regenerationis
gratiam exsua resurrectione coepisse additur. sanehuic obseruantie.
& iampentecosten exaduentus scispūs sacra sollemnitas. Quaedepaschalis
festapende& articulo. & cūadalios dies aliafesta pmaneant. haecsep
adeum diem quiresurrectio nedū. ē. insignis occurrit. Porrigens
qđammodo auxiliantis gratie manū & eosquos adie paschę aut
molesta infirmitas aut longinquitas tenebris. autnauigationis
difficultas interclusit. Inuitatis adquibus lib& necessitatibus.

impediri desiderii sui effectum dono sci spūs consequantur · Ipse enim unigenitus dī infidelitate credentium & iniquitate operū nullam inter se & spīm scm uoluit esse distantiam · Quia nulla est diuersitas in natura dicens · Rogabo ego patrem & alium paracletum dabit uobis · Ut uobiscum sit in ētnū spīm ueritatis · & iterum · Paracletus autem spūs scūs quem mittet pater meus in nomine meo ille uobis dabit omnia · & suggerit uniuersa quecūq; dixi uobis · & iterum · Cum uenerit ille spūs ueritatis ille diriget uos in omnem ueritatem · Cum itaque ueritas xpūs sit & spūs scūs spūs ueritatis nomenque paracleti · utque sit proprium non de simile est festum · ubi unum est sacramentum ·

QUOD BEATUS APOST. PETRUS

in die pentecosten uirorum in tremilia baptizauerit ·

X Hoc autem nos non extra persuasione defendere · sed ex apostolica auctoritate seruare satis idoneo probamus exemplo · sequenter beatum apm petrum qui ipso die quo omnem credentium numerum promissus spūs scūs repleuit aduentus trium milium populorū suap dicatione conuersū lauacro baptismatis consecrauit · Quod sca scriptura que aptor actus contat & fideli historia docet dicens · His auditis compuncti sunt corde · & dixer ad petrū · & ad reliquos aptos · Quid faciemus uiri frēs · petrus uero ad illos · Poenitentiam agite & baptizetur unusquisque urm in nomine ihū xpi in remissionem peccatorum urorum · Et accipietis donum sci spūs uobis enim est repromissio & filiis uestris & omnibus qui longe sunt quoscumque ad uocauerit dns dns nr · Alus & amplioribus uerbis testificatus est · & exortabatur eos dicens · Saluamini a generatione ista prava · Qui ergo receperunt sermonem eius baptizati sunt · & apposite sunt illa die animę circiter tria milia ·

inquid

QUOD HAEC DUO TEMPORA

id est pascha & pentecosti ad baptizandū a romano pontifice legitima sint prefixa ·

XI Vnde quia manifestissime patet a baptizandis ecclesiis electus hic duo tempora · de quibus locuti sumus esse legitima dilectionem

uram monemur. Ut nullos alios dies huius obseruantie misceatur.

QUOD OMNI TEMPORE HII

qui necessitate mortis urguentur. id. é. egritudinis obsidionis per cutionis & naufragii debeant baptizari.

VII Quia sunt aliaquoque festa quibus multa inhonorem dei reueren tiam debeatur. Principalis tamen & maxime sacramenta custodi endanobis est mistica & racionalis exemplatio. Nominter dicta licentia quam baptismo tribuenda quolibet tempore per ieiuniatur subuentur. Iste enim adhas duas festiuitates nexa sibi me & atq: cognata sin quo lumine. & in pacis securitatem degentium liberamota differimus. Ut in mortis periculo nobsidionis discrimine. In persecutionis angustia sin tempore naufragii nullo tempore hoc uere salutis singulare priuilegium cui quam denegem. si quis autem epiphanie festiuitatem que in suo ordine debito honore uene randa est. ob hoc existimat priuilegium habere baptismatis. Qui ab hoc quid putant quod in eandem diem dni ad baptismum sci iohannis accesserit. sciat illius baptismi aliam gratiam aliam fuisse rationem nec ad eundem pertinuisse uirtutem. Quapropter spm renascuntur. De quibus dicitur. Qui non ex sanguine neque ex uoluntate carnis uiri sed ex deo nati sunt. Dns enim nullius indigens remissione peccati nec quaerens remedium renascendi. sic uoluit baptizari quomodo & uo luit circumcidi. hostiamq: pro emundationis offerri. Utique facturus ex muliere. sicut apls ait. fieri & sub lege qua nonnouerat soluere sed implere & implendo finire. & sicut beatus apls pdicat dicens. finis aut legis xpc ad iustitiam omni credenti baptismi aut sui inse condidit sacramentum. Qua in omnibus primatum tenens sedocuit esse principium. & tunc regenerationis potentiam sanxit quando de latere ipsius pro fluxerit sanguis redemptionis & aqua baptismatis. sicut ergo uetus testamentum nouum per a sanctificationis fuit. & lex per moysen data est. Gratia autem & ueritas per ihm xpm facta est. sicut diuersa sacrificia una hostia

reformarunt · & multorum agnorū occasio illius immolatione finita est · De quo dicitur · Ecce agnus dī ecce qui tollit peccata mundi · sic & ioh non xp̄s sed xp̄i p̄uius · N̄ sponsus sed sponsi amicus fuit · Ad eos fideles & non sua quaerens sed quae ihū xp̄i · Ut se profiteretur ad soluenda calciamenta pedum eius indignum · Qm̄ ipse quidem baptizat & in aqua in poenitentia · Ille autem baptizatur esse & in spū sco & igni · Qui duplici potestatem & unam redder & peccata consumer & · His itaque fr̄ kal̄ tot actatus existentibus documentis quibus omni ābiguitate submotę uidentur agnoscat mbaptizandis electis · qui secundum apostolicam regulam & exortismis seruandi & ieiunii sācificandi · & frequentabus s̄ p̄dicationibus inbuendi · Duo tantū tempora id est pascha & pentecosten esse seruanda · hoc uere indicamus cautū · ut apostolicis institutis nullo ulterius recedatur excessu · Quia mutum posthac esse non poterit · si quisquam apostolicas regulas maliquo crediderit neglegendas. UT OECSICILIA T̄NI SĒP

annis singulis deepis adie · iii · kl · octb romā sociandi synodo indissimulanter occurrant ·

XIIII. Quarum illud primitus per custodia concordissime unitatis exigimus ut quia salubeirime ascis fratribus constitutū ē · binos in annis singulis debere esse conuentus · Terminū semp exuobis addiem · iii · kl · octb romam fraterno concilio sociandi · Indissimulanter concurrant · Qm̄ adiuuante gratia dī facilius poterit puideri · & ecclesiis xp̄i nulla scandala nulli nascantur errores · Cum coram beatissimo petro apto id sēp incōmune tractandum sit · ut omnia ipsius constituta canonum que · Decreta apud oms dns sacerdotes inuiolata permaneant · haec autemque mspirante dño mminuanda credidimus · per fr̄ & coepos mros ua callū & paschasium aduram uolumus noticiam puenire · Quibus refferentibus cognoscamus quam reuerent̄ uobis apostolice sedis institutis seruetur ·

DAT XII · KL NOU CALOPODIUS

& ardabure · con ss̄ quod oms cuius lib & ordinis clericus qui catholicam

deserens hereticę se communione miscuerit siadecclesiam reuersus

lineo gradu quę erat sinepromotione permaneat.

XIIII. Leo epś urbisrome ianuario epó aquilienśi lectafrátnitatistuae
litteris uigore fideiq; Quem olimnoueramus agnouimus. Congratu
lamur tibi qđadcustodiam gregemxpi pastoralemcuram uigilanter
exsequeris. Nelupi [redacted] qui subspecie ouium subintrarunt
bestiali seuitia simplices quosquedelacerent. & nonsolum
ipsi nullacorrectione perficiant. sed&iam eaquę sunt sanacorrúpant.
Quodneu percaposśit obtinere fallatia dilectionétuá duximus cōmo
nendum. Insinuantes adanime periculū ptinere. siquisquá debis quia
nob inhereticorū atq: scismaticorū sectadelapsus. & seuitumque hereticę
communionis contagione maculari. Resipiscens incōmunione
catholica sinepfessione legitime satisfactionis habeatur. saluberrimú
enim & spiritali medicinę utilitate plenissimum est. Ut siue prbi
siuediaconi uelsubdiaconi auctuuri lib& ordinis clerici quisecorrectos
uideri uolunt. Atque adcatholicam fidem quamiampridem amiserant
rursum reuerti ambiunt. Priuserrores suos & ipsos auctores errores
damnati asse sine ambiguitate fateantur. & sensibus prauis & iam
per empas. Nullam sperandi superśit occasio. Necillum membrum
taliumposśit societate emolari. Cūpomá illis pfessio propria coeperit
obuiare. Circaquos & iam illam canonú constitutionē pāpimus
custodiri. Ut immagnohabeant beneficio siadempta sibiomni spe
promotionis inquo inueniuntur ordine stabilitatem ppetuamaneant.
Sitamen iterata tinctione nonfuerint maculati. n plebem apud
dnm noxam incurrit quitalibus adsacros promouendos ordines iudicarit.
Quod sicumgrandi examinationem promotio concedatur. Inculpatas
multo multomagis nondebet licere suspectas. Promdedilectionis tua
cuius deuotione gaudemus iungat curam suá dispositionibus nrís
& deoperam utatur cum spectę acuelociter impleantur. Quę adtinent

incolomitatem & laudabiliter suggestarunt & salubriter ordinata.
Ñ autem dubit& dilectio tuanor. siquod non arbitramur neglecta
fuerint. quę p custodia canonum & profide integritate decernimur
uehementur cõmouendor. quia inferiorum ordinem culpe adnullor
magis referendum. Quam addesider neglegentesq: rectorer qui
multam sepe nutriunt pestalen [redacted] tiam. Dũ necessariam
dissimulant adhibere medi [redacted] cinam. DAT·III·K
LIAÑ·A LYPIO ET ARDABURE·CONSS

Leo rustico epõ narbonensi subdnr responsionibus & adeiusdem
consulta rescripras epistolas fraternitatis tuę. quas hermer archidiác
detulit libenter accipi. Diuersarũquidem causarũ conexio multa
plicer. sed nonita patienter legendas honerosas ut aliquid earum
inter concurrentes undique sollicitudines fuerit pter missum. Unde
totius sermonis tui allegatione concepta. & gesta quę in episcorum
honoratem tuq: examine confecta recensetur. Sabiniano & leonis prbis
actionis tuę intelleximus fiduciam defuisse. Necessitatem sup esse
querimoniam. Qui se abinchoatis disceptationibus sponte subtraxerint.
Circa quosquam formam quã uemensuram debeas tenere iustitiae tuo
relinquo moderamini suadens tamen caritatis ortatu. Ut sanandis egris
spiritalem debeas adhibere medicinam. Et dicente scriptura. Noli esse
nimiũ iustus. miratus agas cum eis qui zelo pu dicitię uidentur modum
excessisse uindictę. Ne diabolus quidecipit adulteros de adulterii.
ex ultr& ultoribus. miror autẽ dilectionẽ tuam in tantum scandalorũ
quacumq: occasione nascentium aduersitate turbari. Ut uacationem
episcopatus laboribus pobtare tedicat. & malle in silentio atque
otiosa tam degere. Quãmhis quę tibi commissa pmanere. Dicente uero
dnõ. Beatus qui perseuerauerit usq: in finem. Unde et beata per
seuerantia nisi deuitate patientię. Nam secũd apostolicá pdicationẽ
omnes qui uoluerint in xpõ pie uiuere persecutionem patientur.

Quaenon meo tantum computanda est qđcontra xpīanam pietatem
auferro aut agnibus agitur aut quibus cūq: supplicii cūp̄ secutione seuitiā
suppleant. & dissimilitudinem morū & contumacie moboedientiū & malignarū
tela linguarū. Quibus conflictationibus cāom̄ semp membra pulsentur.
& nulla piorum portio a conflictatione sit libera. Ita utnec periculis negotia
careant nec laboris. Qui inter fluctus maris nauem dirigę & si gubernator
abscedat. Qui ab insidiis luporum custodię & ouer. si pastor ūcura nūgil & quis
denique latronibus obsistę & furibus. si speculatorem improspectu explora
tionis locatū abstinentione sollicitudinis amor quietis abducat. Per ma
nendū ergo est. in opere credito & in labore suscepto constanter tenenda ē.
iniuria. & benigne p̄standa clemtia odio habeantur peccata n̄ homines.
corripiantur timidi. Tollerentur infirmi & quod seuerius castigari
necesse ē. n̄ seuiens plectatur animo sed emendentur. Ac si uehemtior
tribulatio incubuerit. Nūa expauescamus quasi illi aduersitati propriis
uiribus resistendo. Cū & consiliū nr̄m & fortitudo sit xp̄s ac sine quo nihil
possimus. P ipsū cuncta possimus qui confirmans p̄dicatores euangelii
& sacram̄torū ministros. Ecce ego inquid uobcūsū omnibus diebus usq:
ad consummationem sęcj. & iterū. haec inquid locutus sū uobis ut in me pacem
habeatis. In hoc aut mundo tribulationem habebitis. sed confidite quia ego
uici mundū quę pollicitationes quia sine dubio manifestę. Nulli s debemus
scandalis infirmari ne electionis di uideamur ingrati. Cuius tam potentis
adiutoria quam uera p̄missa. De consulationibus aut dilectionis tuae quas
seperatim conscriptas. Archidiaconus tuus detulit quid sentiendum sit
inter p̄sentes oportunius quererę. si nobis conspectus tui copia proue
nire. Nam cumquedam interrogationis modū uideantur excedere. In
tellego eas conloquio aptiores esse quam scriptas. Quia sicut quedam sunt
quę nulla poss̄ ratione compelli. Ita multa sunt quae aut p consideratione
ętatis aut p necessitate rerum oporteat temperari. Illa semp condītione
seruata utrum hic quae uel dubia fuerint aut obscura id nouerimus sequendum.

Qd nec p̄ceptis euangelicis contrarium necdecretis sc̄orū inueniatur aduersum. INCIPIUNT ADINQUISITIONES eiusdem ep̄i subiecta responsa quodnonhabeantur ep̄i quos nec cleros elegit necpopulus exquisiuit necprouincialeſ epi consecrarunt. siqui tamen clerici abhis pseudo epis ordinantur rata potest ordinatio talis esse.

XV Nullaratio sinit utanter epos habeantur. quinec adericis sunt electi nec aplebibus expetiti necaprouincialibus epis cū metropolitani iudicio consecrati. Unde cumsepe questio demale accepto honore nascitur. Quis ambigat nequaquam ifaciesse tribuendum quodnondoceatur fuissetcollatum. siqui autem clerici abiisti pseudo epis in ecclesiis ordinatisunt quiadproprios epos p̄tinebant. & ordinatio eorum consensum & iudicio p̄sidentiū facta. ē. potest rata haberi. Ita tamen ipsi ecclesiis perseuerent. Aliter autem uana habenda. ē. consecratio. quenecloco fundata. ē. necauctoritatemōnita.

† QD P̄RBI AUTDIAC SIINALICO CRIMINE plapsi fuerint ñ possint p̄manus impositionē poenitentiæ remediū consequi.

XVI Alienum est aconsuetudine ecclesiastica utqui impr̄s byterali honore autdiaconii gradu fuerint consecrati. huiusmodi crimine aliquo suo permanus impositionem remedium accipiant poenitendi. Quod sinedubio ex apostolica traditione discendit. secundum quod scriptū. ē. sacerdos si peccauerit quis orabit pro illo. undehuiusmodi lapsis adp̄merendam misericordiam dī. priuata. ē. expetenda secessio ubi illis satisfactio si fuerit digna sit & iam fructuosa. QUOD DIACONI SICUT EPS

& p̄br̄ cessare debent ab opere coniugali ñ tam̄ repudiare coniugia. Excommunicatæ eadem. ē. altaris ministrii quę epis atq; p̄br̄is quicum essent laici. siue electores licito & uxores ducere & filios procreare potuer̄. sedcum ad p̄dictos p̄uenerint gradus. ceperit. nonlicere quod licuit. unde utdecarnale fiat spirale coniugium. Oportet & eos nedimittere uxores. & quasinon habeam si habere. quo & saluasit caritas conubiorū & cessat opera nuptiarum. QUĀ DIAS SIT UXOR ALIUD

Incipiunt inquisitiones eiusdem epi.

concubina necerit & quisquis filiā suā inmatrimoniū concubinā habentitradiderit.

VIII Nonomnis mulier uiroiuncta uxor estuiri. Quianecomnis filius heres est patri. Nuptiarum autem foedera inter ingenuos sunt legitima. & inter pares & multo prius hocipsumdnō constituente. Quam initium romani iuris existit & Itaque aliud est uxor aliud concubina. sicutaliud ancilla aliud libera. Propter quod & iam apt admanifestandum harum personarum discretionem testimonium ponit exgenesi. Ubidicitur abrahe eice hanc illa & filium eius. Non enimheres erit filius ancille cumfiliomeo isaac. Unde cum societas nuptiarū inabinitio constituta sit. utpter sexuumconiunctionem quaehabet & inse xpi ecclesie sacramentum. Dubiumnon est. eammulierem nuptiarum esse admatrimonium. Inquadocetur nuptiale non fuisse mysterium. Igitur cuius lib& locutusest sifiliamsuam uirohabenti concubinam inmatrimonium dedit. Nitaaccipiendum est quasi eamconiugato dederit. Nisiforte illamulier & ingenua facta & dotata legitime & publicis nuptiis honestata uideatur. Patrio arbitrio uiris cuncte caremculpa. simulieres quae auiris habebantur inmatrimonio nonfuer. Quiaaliud est nupta aliaconcubina. QUOD NON SIT CONIUGII duplicatio quando ancilla relicto uxor adsumitur.

XVIII Apalla matrona abicere & uxorem certe ingenuitatis accipere nonduplicatio coniugii. sedprofectus est honestatis culpanda sit. Sanc & alium neglegentia sednonpenitus disperanda. utrebris cohortationibus incitati quodnecessarie expetiuer fideliter exsequantur. Nemoenim disperandus est dumin hoc corpore constituitur est quia nonnumquam quoddiffidentia etatis differtur consilio maturiore per ficitur. DEC communione priuatis & itadefunctis.

XX Horumcausadi iudicio reseruanda est. incuiusmanu fuit utalium obtatus usqueadcommunionis remedium differatur. Nosautem quibus uiuentibus nō cōmunicauimus mortuis cōmunicare nonpossumus.

DE HIS QUI POENITENTIAM AGERE DIFFERUNT

Dissimulatio haec potest nondecontemptu esse remedii seddemetu grauius delinquendi · undepoenitentia quedilata·ē· eumfuidio sius petita nonnegetur· utquomodo admulgentiae medicinam anima uulnerata· perueniat· qđo porrigatur quipromlicitas ueniam poscit &iammultas licitas abstinere.

XXII· Aliud quidem·ē· debita iusta reposcere aliudpropria profectionis amore contemnere · sedinlicitorumueniam postulantem oport& &iam licitas abstinere · Dicenteapto · Omá licent sednonomá expediunt · unde sipoenitent habent causam quamneglegere forte ñdebeant· & meliusexpetat quisecclesiasticum quamforense iudicium· qđ pognitenta nulla lucra negotiationis exercere conueniat.

XXIII· Qualitas lucri negotiantem autexcusat autarguit quia·ē· honestus questus &turpis· Uerumtamen poenitenti utilius dispendia patiquam periculis negociationis obstringi · quia difficile ·ē· intēmus uendita sque commertium nonintercenire peccatū· qđ adm illum sęcularem post poenitentiam redire nondebeat·

XXIIII· Contrarium·ē·omnino ecclesiasticus regulis post poenitentiae actionē redire admilitiam sęcularem· cum aptis dicat · nemomilitansdō implicat senegotiis sęcularibus undē·n·est liber laqueis diaboli quise militiamundana uoluerit implicare· quoñ adultis cognus siurgente quocumque periculo poenitentiamgessit &ñ se contan& uxoris potest remedio sustinere·

XXV· In adulescentia confitetur siurgente aut metu moritur aut captiuitatis periculo poenitentiam gessit &postea tamen is lapsum incontinentia euenialis copulam uxoris elegit · Necrimen fornicationis meruit·& Remuideatur fecisse uenialem sipter coniugem nullam omnino cognouerit inquotamen ñregulam omnino cognouerit inquotamen non regulam confitemur· sedquidsit tollerabilius aestimamus· Nam secundam ueram cognitionem nihil magis ei congruit quipoenitentiam

episcopi.

gessit · Quam castitat perseuerant & mentis & corporis.

QUOS SIQUIS PROPOSITUM MONACHI

deseruerit publice sit poenitentie satisfactione purgandos.

XX VI. Propositum monachi proprio arbitrio aut uoluntate susceptum deferri non potest atq; peccato · qd enim quis non ut do debet & reddere. Unde quirelicta singularitatis professione admilitiam uel ad nuptias deuolutus est. Publice poenitentie satisfactione purgandus est · Quia & innocentis milicia & honestum potest esse coniugii electionem meliorum deseruisse · transgressio est. QUOD PUELLE que non coacte sed uoluntate propria uirginitatis propositi susceperint delinquant cum nupserint & simondum fuerant consecrate.

XX VII Puelle que non parentum coacte imperio sed spontaneo iudicio uirginitatis propositum atque habitum susceperint. si postea nuptias eligunt preuaricantur · & iam simondum eis gratia consecrationis accesserit. Cuius utique non fraudarentur munere si in proposito permanerent.

DE HIS quibus dubium est. utrum baptismum perceperint necesse est. utre.

XX VIII. Si nulla extant indicia inter propinquos aut familiares est. : nascantur. nullatenus clericos aut uicinos quibus hii de quibus queritur baptizati fuisse doceantur agendum · utrum renascantur nemo manifeste pereant. In quibus qd non ostendunt gestum ratio non sinit uti deatur iteratum quia ut possunt meminisse · Quod ad ecclesiam uenientes cum parentibus fuisse possunt recordari · Ad qd ab eorum parentibus dabatur · acceperint. sed si hoc & iam ab ipsa memoria alienum est. conferendum est uideatur. Quod conlatum esse nescitur quia non temeritas inter uenit presumptionis ubi est diligentie pietas. QUOD EOS qui se baptizatos agnoscunt sed in qua fide nesciunt per manus impositionem suscipi:.

XX VIIII Hii aut de quibus scriptum est non se baptizatos: nesciunt. : conueniant sed cum uere fidei fuerint qui eos baptizauerit seniores interrogent. unde eque quo libet modo formam baptismatis acceperunt.

baptizandi nonsunt. sedp manusimpositionū uirtutem spūsci quam abhereticis accipereneonpotuer. catholicis copulandi s.

De his qui conuiuio gentilium et esci immolaticis usi sunt.

XXX Si conuiuio sologentilium & esui immolaticiis usi sunt possunt ieiuniis & manusimpositione purgari. utdeincepi ab idolothytis abstinentes sacramentorū xpi possint esse participes. si autem aut idolis adorauer. aut homicidiis uelfornicationibus contamina tisunt. Ad communionem eosnisi ppoenitentia publica nō portet admitti. Quod Sempt Tessalonicens

Lantistes uicem apostolice sedis impleuerit.

XXXI. Leo Magnus Anastasio epo Tessalonicensi. quanta fraternitatis tue beatissimi petri auctoritate commissa sunt. & qualia & iam nra tibi fauoresint credita. siueratione perspicere & iusto examine ponderaris. multum possemus deinuntiabi sollicitudinis deuotione gaudere. Qm̄ sicut precessores mei predecessoribus tuis. Ita & iam ego dilectionis tue priorū secutus exemplum. uicesmei moderaminis delegaui. utcuram quam uniuersis ecclesiis principaliter exdiuina institutione debemus imitatis nre mansuetudinem adiuuaret. & longinquis a nobis quinciis psentiam quodāmodo nre uisitationis impenderet & coram nemo portuno q: pspectu prumtū abiesset & agnoscere quid inquibusq: rebus uel tuo studio componeret uel nro iudicio reseruaret. Namcummaiora negotia & difficiliora causarum exitus liberum abiesset & subnre sementie expectatione suspendere Necratio tibi necessitatis fuit mid mensuramtuam excedere deuiandi. Abundant enim apud te monitorū scripta nrorū. quibus te deomnibus actionū temperantia frequenter instruximus. Ut commendata tibi xpi ecclesias per exortationem carnatas.

adsalubritatem audientię prouocaris. Quia & ſiplerumque exiſtunt
inter neglegentes uel deſides frēs. Quae oporteat maiore auctoritate
curari. ſic tamen ē. adhibenda correctio ut ſemper ſit ſal uadilectio.
Unde & beatus apls paulus ad eccleſia ſacum regimen timotheum imbuens
dicat. ſeniorem ne increpaueris ſed obſecra ut patrem iubeneſ ut frēs anus
ut matres iubenculas ut ſorores. In uto omnimi caſtitate quae moderatio
ſi quibuſcumque inferioribus membris ex apoſtolica inſtitutione debetur.
Quanto magis fratribus & coepiſcpis ſine offenſione reddenda eſt. Ut lic &
nonnumquam accidant quae ſacer dotalibus ſunt rep hendenda pſonis.
plus tamen ergo corrigendos agat benuolentia quam ſeueritas plus quo
hortatio quam cōmotio. plus caritas quam poteſtas. ſed ab his qui que
ſuaſunt querunt non que xpi ihū ſcale ab hac lege diſceditur. & dum
dominari magis quam conſulere ſubditis placet honor inflat ſuperbiam.
& qđ pauſum ē. ad concordiam tendit ad noxam. qđ ut neceſſe habemus
uitare ñ de paruo animi dolore procedit. me ipſum enim quod a modo
trahi in culpam ſentio. Cūte attradit ſibi regulus inmodice diſcediſſe
cognoſco. qui ſua exiſtimationis paruum diligens eraſme ę ſaltem
fame parcere debuiſſe. neque tuo tantum factaſum animo nro uiderem
ẽ ꝫ ſententio. Relegat fraternitas tua paginas nras omniaq: ad uos
emiſſa maiores. Apoſtolice ſedis pſulum ſcripta pcurrat & uel ame
uel a precessoribus meis inueniat ordinatum quod a te cognouimus. ee.
pſumptum uenit unamq: ad nos cū epiſ prouincię ſuę fratrem fier attacat.
Berrit epyn metropolitanus amaſter. & dem dignissimam ad flictione
quam ptulit lacrimabili actione conqueſtus ē. coram adſtantibus
diaconibus tuis quique retulit flebilibus nihil contra referendo eorum
nob ingerebantur. fide non curare monſtrabant. Legebatur quoque
in litteris tuis quasidem diaconi tui detuler. qđ frat attacus theſſalonica
uenisſ & quodq: conceſſu ſuum & ſcripturę pfeſſione ſignaſſ &

pro Veteres
B pro V.
græc. ſmg.
uo et latine uſi
ad Lipſ. de pro
nunt. ling. La
græc. ſeruabat.

Utdeillo non aliud a nobis possit intelligi quampropria arbitrii & spon
tanee deuotionis fuisse qd ueneratq quoquecartulando oboedientie sponsione
conscripserat · Inciuitamen cartule mentione signū pdebatur minuisse.
N enimnecessarium fuerat utobligaretur scripto · Quioboedientiamsuā
ipsoiam uoluntarii aduentus pbatofficio · Undedeplorationibus supradicta
hecuerba epistule tue testimonium pbuer · & phocquodnon ē cathicam
nudatum ē illud qdsilentio fueratadopertū · Adiramsulice & hillyrici p
fecturam & sublimissimam intermundanos apicespotestatem mexibitionem
insontis amandatur mutatam · utmissa executione terribili queomā sibioffica
publica · Adaffectūpreceptionis adiungere & sacris ecclesie aditus nullo ut
falso insimulatus crimineextraheretur sacerdos · Cuinonobmolestiam
egritudinis nobscuritatem gemis darentur inducie · sedinter asperū & peri
culis plenū pinuiasniuet agere cogeretur · Qdtantalaboris tamquedis
criminis fuit ut exhisquiepm comitatus quidādefecisse dicantur · multū
stupeo frs sed & plurimū doleo qdmeum dequonihilamplius indicaueras
quāqd euocatus adesse differe & excusationem infirmitatis obtendere &
tā atrocter & tam uehementer potuerit cōmouere pserim cū & iam
fatale aliquid mereretur · Exspectandū tibi fuerat quid atua consulta
referiberem · sedtuudeo metuituos exequi finedis simulatione pperata ·
Necōmoderationis nre aliud dispositua scripta sumpsisset faciendi · In
quo factum ē licentiam n habere anforte aliquid tibi facinus innotuerat ·
& metropolitanum epm noui apudse criminis pondus urgebat · Adhoc
quidem alienum abillo esse & iam tunihil eiobiciendo confirmasset ·
sed & iam siquid graue molliendū que cōmittere & nra erat exspectanda
censura · utnihil prius ipse decernere quamqd nob placere cognosceres
uicesenimmra sit atue credimus caritas utinpartem sivocatus sollici
tudinis implentudmen potestatis · Unde sicatmultanos eaque accepies
curata leuficant · Itanimium eaque spperta agesta contristant ·

& necesse est postmultarum experimenta causarum tolli cauis pspica
& diligenaur pcaueri · quatenus pspm carnalis & pacis om mis materia
scandalorum de ecclesiis dni quas tibi comendauimus auferatur · preminente
quidem mihi puncus episcopatus tui fastigio · sed amputato totius usurpa
tionibus excessum · VTMETRI politanis suaiura seruentur ·
XXX II I gitur secundum scorum patrum canones spu di conditos & totius mundi reuerenda
consecratos metropolitanos singularum puinciarum epos quibus ex delegatione
nra · fraternitatis tue curam pendit tradite sibi antiquitus dignitatis
merita habere decernimus · Ita tamen regulis p statuta nulla aut negle
gentia aut psumptione discedam · VTAMETROPOLI
tanis n laici non bigami n uiduarum neq; sed in reprehensibilis ordinentur epi ·
XXX III I pauitatibus quarum rectores obierint desubstituendis epis hec forma seruetur ·
Vtbis qui ordmandus e · & iam sibi bone uite testamonio fulciatur · N laicus
non neophitus nec secunde coniugis sit maritus · Aut qui unamquidem habeat
uel habuerit sed quam sibi uiduam copularit · sacerdotalem tam excellentis electio ·
Vt hec que malis membris ecclesie nuocentur ad culpam · Inlitam habeant
habeantur illicita · QŌ SUBDIACONIS CARNALE
CARNALE CONUBIŪ DE NEGETUR ·
XXX IIII Namcū extra clericorum ordinem constituti nuptiarum societati & procreatione
filiorum · fruendi sit liberum arbitrium · ad exhibendam tam perfecte conuenien
tie puritatem · Ne subdiaconi quidem conubium carnale concedit · ut & qui
habent sint tamquam non habentes · & qui non habent permaneant singulares ·
Qd si in hoc ordine quisquam sit · ad capitis dignum · e · custodiri · Quanto magis
in primo ut secundo tertio ue ser uandum · e · ne aut leuitico aut presbyterali
hono re · Aut episcopali excellentia quisquam idoneus esti
metur · qui se adhuc luxurie uxoris necdum frenasse detegitur · VT NULLUS
INUITIS ORDINETUR ANTISTES ·
XXX V Cū ergo sumi sacerdotes electione tractabitur ille omnibus proponatur

quem cleri plebisq: concessus concorditer postularint. Ita ut si maliam
forte per sonam partium seuota diuiserint. metropolitani iudicio ut alteri
p̄ponatur quimaioribus & studijs iuuatur & mereatur. tantum ut nullus
inuitus & non petentibus ordinetur nec uitata epm̄ n̄ optatū aut contemnat
aut oderit. & fiat minus religiosa quam conuenit cum non liceat habere
quem uolunt. VT METROPOLITANUS CPYRI
de electo quem est ordinaturus epm̄ ad thessalonicensem pontificē referat
& de metropolitano electo similiter prouinciales episcopi.

XXXVI Deper sonam aut consecrandi epi & de cleri plebisque consensu metropoli
tanus epūs ad fraternitatem tuā referat. Quod q: in prouincia bene placuit fore
tenendum ut ordinationem rite celebrandam tua quoque firma & auctoritas
Quae recti dispositionibus nihil more aut dificultatis debebit afferre. pe
g entibus dn̄i diu desit cura pastorū. metropolitano uero defuncto. cum
in loco eius alius fuerit subrogandus prouinciales epi ad cautelam metropolim
conuenire debebunt. Ut omnium clericorū atq: omnium ciuium uoluntate
discussa expresbyteris eiusdem ecclesiae ut ex diaconis optamus eligatur.
Decanus nomine ad tuā notitiam prouinciales referant sacerdotes impleturi
uota postulantium. Cumq dipsis placuit ubique: placuisse cognouerint.
sic autem in ista relatione nullis dilationibus uolumus fatigari. Ita nihil
p̄mittamus arroganter p̄sumi. VT BINA PER ANNUM
prouincialia epōrū concilia celebrentur & si res difficilis emerserit
nec fuerit thessalonicensis epi iudicio terminata. ad romanū referatur antistitem.

XXXVII Decon cilio aut epis copis ubi n̄ aliud indicamus quam sic patres salubri
ordinar. Ut scilicet & boni conuenient p̄ annos singulos habeantur. In quib:
de omnibus querellis quae in diuersos ecclesiae ordines nasci
ad sol& indicetur. Si quis forte inter ipsos qui p̄sum de maioribus:
q̄d absit peccati causa nascatur. quae p uinciali nequeat examine definiri
fr̄is nitatem tuā de totius negotii qualitate metropolitanus curauit instruere.

ut ficoram positis partibus nec uoluo fuerit resopita iudicio admittam
cognitionem quicquid illud est transferatur. UT SI QUIS
epūs suam deserens ciuitatē maiore sede ābitus causā petierit nec illā obtinere poterit
ET SUA CARE REDEBEBIT.

XXXVIII. Si quis aūt epūs ciuitatis siue mediocritate despecta administrationem loci
celebrioris ambierit. & ad maiorem se plebem quācūque ratione transtulerit
cathedram quidā pellantur aliena sedebit & ppria. ut nec illis pfideat
quos pauperiam concupiuit. Nec illis quos pfuphiam spreuit. suis
igitur terminis quisque contemptus sit nec supra mensurā iuris sui affectet
augeri. UT NULLUS ALIENUM CLERICŪ
sollicitare uel detenere pūmat suo epō nō prouente consensu.

XXXVIII. Alienum clericum inuito epō ipius nemo suscipiat nemo sollicitet. nisi
forte ex placito caritatis id mutuo tandem accipiente mq: conueniat.
Nam grauis iniuria reus est qui de fratris ecclesia id qd est alius aut pfectus
audet uel abicere uel tenere. Itaq: simul ac punctum relegatur trans
fugam clericum de ecclesiam suā metropolitanus redire compellet. si aūt
longius recessit cuius cepta auctoritate reuocabitur. ut nec cupiditati
nec ambitioni occasio relinquatur. UT IN EUOCANDIS
prouincialibus epūs ad te Thalonicense pontifice moderatio conseruetur
Ne sub hoc colore sacerdotalis honor contumelie addicatur nec amplius
quam bini de puncti epī quos metropolitani pbauerint dirigantur.

XL. In euocandis aūt arte epūs moderatissimū esse te uolumus. Ne pmaioris
diligentie speciem fratris gloriari uideatis iniuria. unde si causa aliqua
maior erit ob quam rationabile ac necessarium sit fratrem nū aduocare
conuentum. Binos de singulis prouintiis epōs quos metropolitani credi
derint ee mittendos ad fratris nitatem tuā uenire sufficiat. UT Ñ
AMPLIUS ab statuto concilii tempore quādies XV remorentur
epī & si mte eos denegatio fuerit ob orta contemptu cuncta romano pontifici

subiectorum insinuatione pandantur ut abeo quod dō placuerit ordinetur.
XLI Tantū ap̄ statuto tempr̄ nultra quindecim dies quiconuenerint retardentur.
Si autem meo qd̄ cū fratribus tractandū definiendum uel credidero. Diuersa eorū
fuerit ut uoluntate sententia admonitā subtrahitorū cessatione feramur.
Utremouis ambiguitatibus qd̄ dō placeat decernatur. Ad hunc enim finem omnē
effectū mm curāq: dirigimus. utq̄ ad unitatē concordie & qd̄ ad custodiam
pacis & disciplinę nulla dissensione uioletur nulla dissidia neglegatur.
& tegitur frater dilectissime & cofrm̄rum quidetur offendantur excessib:
Cū tamen̄ simillimi sit omnibus materia querellarū horter & moneo utque ad
placitum ordinata salubriterq: disposita. Nulla concertatione turbentur
unusquisque p̄ximo suo placere in bonū ad edificationē. Non enim poterit
unitatis nr̄e firma esse compago. Nisi mor admixtam soliditatem uin
culū caritatis ad sertum xerint. qd̄ sicut in uno corpore multa membra ha
bemus omnia membra non eundem actū habent. Ita multi unū corpus
sumus in cp̄o. singuli autem alter alterius membra. conexio totius corporis
unam sanitatem una pulchritudinem facit. & haec quidem conexio totius
corporis unanimitatem requirit. sed p̄cipue exegit concordia sacerdotum.
Quibus & sidignitas cōmunis n̄ est tamen ordo generis. ē. quoniam & inter
beatissimos apostolos in similitudine honoris fuit quedam discretio potes
tatis & cū omnium par esset electio unitatem dari. ē. ut cetera ip̄mi nec.
De qua forma ep̄orū quoque. ē. or ta distinctio & magna ordinatione pro
uisū. ē. Ne omnes sibi omnia uindicarent sed esset in singulis quibusque
singuli quorum interest haberetur prima sententia. & rursū quidam
in maioribus urbibus constituti. sollicitudinem eius susciperent ampliore.
p quos ad unam petri sedem unuersalis ecclesie cura confluere. & nihil
usquam a suo capite desidere. Qui ergo sic sequibus dam p̄ positum
n̄ molestē ferat aliquem sibi ee. p̄latū sed oboedientię quam exigit & cum
ipse dependat. & sicut n̄ulla grauis oneris sarcinam ferre. Ita audiat

alimportabile. pondus imponere. Discipuli enim sumus humilis & mitis magistri dicentis: Discite a me quia mitis sum & humilis corde & inuenietis requiem animabus uestris. Jugum enim meum suaue est. & onus meum leue est. Quod quomodo experiemur nisi illud obseruantia uenerit qd ipse dns ait. Qui maior est uestrum erit minister uester. Quia qui se exaltauerit humiliabitur & qui se humiliat exaltabitur. Explicit. Incipit eiusdem.

Leoni episcopo aquileiensi salutem. Regressus ad nos filius meus adeo datus sedis tue dilectionem tuam poposcisse memoriauit ut debitus auctoritatem apostolice sedis acciperet. Que quidem magnam dificultatem diiudicationis uidentur afferre. sed prouisione temporalium necessitatum adhibenda curatio est ut uulnera q: aduersione hostilitatis inlata sunt religionis maxime ratione sanentur. qd debeat femineq: quas uiri nuper eram alius regressis de captiuitate uiris prioribus copulari unumquodque suum est unusquisque recipiat.

XL II. Cum ergo per bellicam cladem & per grauissimos hostilitatis motus quedam dicantur diuisa esse coniugia ut abducta de captiuitatem uiri femine eorum remanserint destitute. que uiros proprios aliunde emptos putarent. aut nunquam admonitionem crederent liberatos & aliorum coniugium solitudine cogente transierint. Cumque nunc statum rerum iuuante dno in melioris conuersa. Nulli eorum qui putabantur perisse mearum. merito cautela uidetur ambigere quid de mulieribus que alius iuncte sint uiris an obsit debeant ordinari. sed quia nobis nouimus scripta. Adam ait iungitur mulier uiro. & iterum preceptum agnouimus. utq dei iunxit homo non separet. Necesse est ut legitimarum foedera nuptiarum sedente grande credamus. & remota malis malisq: hostilitas intulit unicuiq: id q legitime habuit reformetur. Omniq: studio procurandum e. ut recipiat unusquisq: quod proprium est. qd ne probetur esse

culpabilis quiauxorem captiuam matrimonio uidetur esse sortitus.

XLIII. Nec tamen culpabilis iudicetur. & tamquam alienis iuris p uasor quipersonā eius marita quitam nonesse existimabantur adsumpsit. sic enim multa quaead eos quimcapitalitatem ducta sunt pertinebant minus alienū transire potuerunt. & tamen plenū iustitiae uidem reuersis propria reformaretur. Quod sim mancipiis uelmagris autetiam indomibus acpossessionibus rite seruatur. Quantomagis inconiugiorū redintegratione. faciendum sit. utquodbellica necessitate turbatum est pacis remedio reformetur. UT SIUIRI decaptiuitate regressi intemperantia uxorūoffensio nonfuerint & uoluerint eas inconiugium recipere liberam habeant facultatem.

XLIIII. Et ideo suum postlongam captiuitatem reuersi tranditectione suarū coniugū pseuerent uteas cupiant insuum redire consortium. Omittendū est & inculpabile iudicandum quodnecessitas imulit & restituendū qd fide posset.

UT SIMULIERES PRIORES

maritos redire noluerint uelut impiae ecclesiastica cōmunione priuandae sint.

XLV. Si autem aliquae mulieres ita posteriorū uirorū amore sunt captae utmalint huic coherere quam adlegitimū redire consortiū. meritosunt notandae. ita ut ecclesiastica communione priuentur. quede execrabili contaminatione criminis eligerē. Ostendentes sibi & pria incontinentia placuisse quod iusta remissio poterat expiare. redeant ergo insuū statū uoluntaria red integratione coniugia. Neque ullo modo adopprobrium male uoluntatis habeatur quod conditio necessitatis extorsit. Quia sicut hemulieres quae reuerta aduitos suos noluerē impiae habendae. Itaille quemaffectum exdō initium redeunt meritosunt laudandae.

CAPTIUIS AUT ERRORES AUT FAME

nonueneratione cybos immolaticios edere compulsis penitentia concedenda

XLVI. Debis autem expiatis quinter eos aquibus fuerant captiuata immolaticis cybis adferuntur esse pollutis. Consulationis caritatisque hoc etiam

respondendum esse credidimus. ut poenitentie satisfactione purgentur.
Que ntā tempor longitudinem quā cordis conpunctione pensanda est. & sine
hoc terror exterior seu sine fame sua ferre non dubitetur. Ponderandum cū huius
modi cybus pmetu aut indigentia ñ plegiorum uenerationē sit sumptus.

QD HII QUI AD ITERATIONEM BAPTISMI

uel ui uel amore coacti animos inclinar poenā sint subleuandi remedio ita
ut similis gratis periculorū quoq: & egritudinē ceterarūq: necessitatū habeatur
solicita consideratione respectus.

XL VII. HIuero de quibus similiter dilectionis nos credidit consulendos qui ad ite
randum baptismum uel metu coacti uel errore transducti sunt. & nunc se
contra catholicę fidei sacramentū egisse cognoscunt. ea esse custodienda mode
ratio que in societatem nrām ñnisi ppoenitentię remedium & impositionem
episcopalis manus cōmunionis recipiam unitatem. Tempora poenitudinis
habita moderatione tua constituenda iudicio. prouidentior forū animos
inspexeris. ee. deuotus pariter & iam habentes & tatis similis murū & pericu
lorū. quorūque aut egritudinē respicientes necessitates in quibus si quis ita
grauiter urgeatur. ut dubium adhuc poenitę de salute ipsius disperetur: oportę
ei sacerdotalē solicitudinē cōmunionis gratia subuenire. UT HII AB
heresi baptizati sola scī spūs inuocatione firmentur.

XL VIII. Nam hi qui baptismū abhereticis acceperē cū baptizati antea non fuissent sola
scī spūs inuocationem per impositionē manū confirmandi sunt. Qui a formam
tantū baptismi sine sanctificationis uirtute susceperē. & hanc regulam utsicut
seruandū in omnibus ecclesiis predicamus. ut lauacrū semel tantū nulla ite
ratione uioletur. Dicente apostolo. unus dñs. una fides unū baptisma cuius ablutio
nulla iteratione temeranda est. sed tm dixamus. sola sanctificatione spūs sci inuocanda.
utqd ab hereticis nemo accipiat. a catholicis sacerdotibus consequatur. hanc aut
epistolam nram qua ad consulationē tuę fraternitatis emisimus ad omnes fratres
& conpuncta lectuor epos facias peruenire. ut omnū obseruantię data pstaucior tas.

DAT. XII KL APR CONS MAIORIANI

aug. mcauā lupicianī epī leoumuer sis epī p̄cessariensē mauritaniam constituit.

XL VIIII. Cumdeordinationibus sacerdotū quedam apuduos inlicite usurpata crebror adnos cōmoneamur sermo p̄ferre ratio pietatis exegit. Ut p̄sollicitudine quam uniuers̄e ecclesię exclusa institutione dependimus. rerūfide studeremus agnoscere uicemcurenr̄e p̄fatscemuanob. & consacerdotanr̄ō potestao delegamus quisecundum scripta quę p̄ipsū aduos direxamus. Deepis quorū culpabilis ferebā electio quduerstas habere & inquirere &. Nobisq: omā fideliter indicare &. unde quiaidem plenissime notitię nr̄ę cuncta reseruauit. & subquibus qualibusque rectoribus quędam xp̄i plebes impartabus̄ puincię gesariensis habeantur sincera nobis relatione patefecit necessarium fuit uadolorem cordis mī. quo p̄dnī eorum gregum periculis ęstuamus. Datis nuncquoq: addilectionē uram̄ lateris p̄meremur. mirantes tantū apuduos p̄ occasione temporis impacata ambitionū p̄sūptionē auctumultu ualuisse popularem. Utandignis quibusq: & longe extra sacerdotale meritum constituatur. pastorale fastigiū gubernationē ecclesię lederetur. N. ē. hocconsulere populis sednocere nec prestare regimen sedaugere discrimen. Integritas enim p̄sidentiū salus. ē. subditorū. & ubi. ē incolomitas obedientię ibisana. ē. formadoctrinę. principatus autę seditio exor contulit autambitus occupauit. & iam simoribus itq: actabus nooffendit. Ipsius tamen initiis. ē. pnitiosus exemplo & difficile. ē urbono pagantur exitu. quemalo sunt inchoata principio. quod si inquibus liber ecclesię gradibus pudenter scienterq: curandū. ē. utandni domonihil fit inordinatū nihilq: p̄posterū. Quantomagis elaborandū. ē. utinelectione eius quisupraomis gradus constituitur nī erretur. Nam totaus familię dnī fratus & ordo nutabit. siqd requiritur incorpore nī inueniatur incapite. Ubi. ē illa beata pauli apti p̄spmdi emissa p̄cepta. quaim per sonoramorbe omniū xp̄i sacerdotam numerus eruditur. & unicuiq: nr̄m dicitur manus cito nemim imposueris nequecōmunices peccatis alienis. Quid est cito manus

1639a
1164

imponere nisi antea etatem maturitatis antetempus examinis antemeritam obe
dientie antexperimentam laboris disciplineq; sacerdotale honorem tribuere nō patias.
& quid ē communicare peccatis alienis nisi talem efficaciter ordinantem. Qualis ille ē.
qui non meruit ordinari. sicut enim bonis operis sibi comparat fructū seruat ita
& ineligendo sacerdotem iudicium. Ita grauius ē & ipsum efficit damno quia sui
collegium adsumit indignum. Nec ergo magis quam psona prētermittendū ē. quod
in structis generalibus continetur. nec putandus est honor ille legamus qui fuerit
contra diuine legis p̄cepta conlatus dicente enim apto. utiliter aliis electionis
regulis is ep̄s ordinetur. quemuniuis uxoris uirū fuisse constiterit. tū facta
sēp habita ē. ista p̄cepto. ut etiam de muliere sacerdotis eligendi. eidem intelle
geretur seruanda condicione forte illa. priusquā in matrimoniū eius ueniret.
Qui aliam nō habuisset uxorē. Alterius uiri esset experta coniugiū. Quis igitur
dissimulare tollerare audeat q̄d in tanta sacramēta p̄petratur iniuriam. Cū huic
magno uenerando q: misterio nec diuine quidem legis statuta defuerint. quib:
euidenter ē definitū utrum uirginem sacerdos accipiat uxorem. & alterius
torū ne fas coniugis que uxor futura ē. sacerdotis. enim in sacerdotib:
figuratur xp̄i eccl̄e spiritale coniugiū utq̄ uir caput ē mulieris. discat
sponsi uerbi nō aliud uirū nosse quā xp̄m qui merito unā elegit unā diligit
& aliā p̄ter ipsā suo consortio nō adiungit. Si ergo & iam in ueteri testamento
hec sacerdotalium coniugiorū forma seruata ē. Quanto magis sub euangelii
gratia constituti apostolici esse debemus seruire p̄ceptis. utq̄ ubi & qui bonis
moribus p̄ditus & scripturis operibus inueniatur ornatus. Nec quā tamen uel
diaconii gradū t ad presbyterii honorē uel ad episcopatus culmē accendat.
si uitā ipsum nō uniuis uxoris uirū. aut uxorē eius nō aniuis uiri fuisse clarueri.
Monente uero apostolo atque dicente. & hi aut̄ p̄bentur primi & sic ministrent.
Quid aliud intellegendum putamus nisi in his prouectionibus nō solū mato
moniorū infamoniam sed & iam laborū merita cogi temur. Neque ab ip
sius nouellis aut a secularibus actu repente conuersis officiū pastorale.

credatur · cumperomīgradus milicie xpiane dencrementa pfectuū debeat
estimari · Anpossint cuiquā maioracōmitta · meritobeatorū patrū uenerabiles
sanctiones cumdesacerdotū electione loquerentur · Eosdem utidoneos suos
administrationibus censuerint · Quimultotēpr persingulos officiorumgradus
puecta experimētū supbabile pbuisset · unicuique testimoniū utesue actuū
suorū ratiopbibere & sienim adhonoresmundi sine suffragio temporis sine
merito laboris indignū ē. puenit · & notari ambitur solent quos pbitatis
documenta nadiubant · quamdiligens & quamprudens habenda est dispen
satio diuinorū numerū & celestiū dignitatū · Nemaliquo apostolica
& canonica decreta uiolentur & his ecclesia dñi regenda credatur · Quile
gitimarum institutionū nescii & rotaus humilitatis ignari nabinfimis
sumere mercēdū sed asumis uolunt habere principiū · Cūaldeiniquū sit
& absurdum utimperita magistris noui antiquis & rudes pferantur
emeritis · Indomoquidem magna sicut apls dissert necesse ee utuasidiuersa
sint quedam aurea & argentea quedamuero lignea & ficalia · sedhorū
ministeriū pmateriē qualitate discernitur · Eetidem ē. pnosorū usus
& cultus · Naminordinata erē omā · si ficalia aureis & ligneis & ficalibus
eorum hominum speciesfiguratur · quinullis adhucuirtutibus niten
tia maureis & argenteis hn sinedubio declarantur quiper longe erudientis
ignem & pfornacem diuturni laboris excocti · aurū pbatū & argentū
purū · ee · meruerē · Quibus simercesi pdeuotione nonreddatur · Omnis
ecclesiastica disciplina resolutur omnis ordo turbatur · Dū inedes
quinullū subiere ministeriū puerso eligentium iudicio indebitū obtinent
principatum · Cū ergo inter uos tantū uoluerint aut studia popularia
aut ambitus supborū utnō solū laicus sed & iam secundarū uxorū uiros
& uiduarū maritos adofficium cognoscamus pastorale puectos ·
Nonne apertissime exigunt cause ut ecclesie inquibus ista cōmissa sunt
iudicio seueriore purgentur · & nō solū in tales pōsules sed & in ordina:
tores

exultuo competens ꝓferatur. Sed d. carum fram nos hmꝰ mansuetudo clementię hmc censura iustitię & quia uniuersę sedis apostolice pietatem nam temperare sententiam. utriusmodo pondere delictorū quorum unq: nō una mensura ē. quędā credamus utcūque tolleranda. quędam uero poenitus amputanda. Eo enim quo uel secundas nuptias mier uel uiduarū se coniugio sociare. Nec a pontifice aut certe a sacerdotium obtendere ꝓmittit. & multo magis illū si fuerit muro iudicio confutatur. Qui sicut a nobis relatū ē. duarum simul est maritus uxorū. uel illud qui a bux ore demissus alteram duxisse ꝓhibetur. Ceteros uero quorū ꝓ uetusto hoc tantū reꝓhensionis incurrit. Qđ exclusis ad officiorū episcopale dilectis sum. Neq: ex hoc qđ uxorem habent posse esse culpabilis. susceptum sacerdotiū tenere ꝓmittimus nō iudicantes apostolice sedis statutis. Nec beatorū patrū regulis resolutes quibus salubriter constitutū ē. Ne primū aut duo. aut tres. in ecclesia gradū quisquā laicorū quibus libet suffragiis futuris ascendat. Priusquā ad hoc meritum ꝓ legitima augmenta ꝓueniat. quod enim nunc utcūq: patimur esse euenisse. multū post modū esse non posse. si quisquā idqđ omnino interdicamus usurpare. Quare missio peccata nō dat licentiā delinquendi. Neqđ potius aliqua ratione concedi fas ē. ampliꝰ impune committa. Cū itaq: de omnibus fere quę fraternitati nostre scripta sunt relatio continebat plenissime dilectionem uram ꝓ dauid fratrem & coepiscopum. qui & sacerdotio merito nob ē ꝓbatus & moribus uidetur instructus. sup ē fr̄ ut concorditer salubrer suscipiatis. orat. & nihil ꝓ contentione agentes sed a domine studium deuotionem unanimes diuinis & apostolicis constitutionibus parentes. & in nullo patrum ꝓ udentissima canonū decreta uiolare. Que enim certarū remisimus consideratione causarū antiquis dem cepta custodienda sunt regulis. Neqđ a tempus pia lenitate concessimus iusta postulatione plectamus. Ineo specialiꝰ & ꝓpensius commouendi qui in epis ordinandis sc̄orū patrū statuta neglexer. & refutare debuerunt

consecrarint. unde siqui epi talem consecrauerint sacerdotem
n̄ liceat. ee. qualem. Etiam sibi quomodo dānū ꝓpriū honoriseuaserint.
Ordinationis tamen usus ulterius n̄ habebunt necumquā eis sacramto intereum.
Quodnecglecto diuinoiudicio immerito prestare. Illudsane qdadsacerdo
tale ptinedignitatē. Inter omā uolumus canonū statuta seruari. utn̄
inquibus libe locis nequequibus cūquecastellis. Cubiante nos fuer epi conse
crentur. Cumubi minoresis pleber minoresque conuentus presbiterorum
cura sufficiat. Episcopaliaū gubernacula n̄misimaioribus populis
& frequentioribus ciuitatibus oporteat ꝑdere nequo scōrū patrū diuinitus
inspirata decreta uetuer̄ uinculis. & possessionibus uel obscuris & soli
tariis municipiis tribuatur sacerdotale fastigiū. & honor auidebent ex
celentiora cōmitta. Ipsa sui numero sitate uilescat. Quodnunc insua dio
ecesim restringatur epi factū ee. cauetur. e. Rationabiliter postulauit ut
siepi eorum locorū inquibus nondebuerant ordinari humana condicione
decesserint. loca ipsa aduisetur antestare & inutile. e. Ut sacerdotalis
dignitas inconsiderata ordinatatis facilitate sup flua multiplicatione
minuatur. Debitaū que magro urginitatis ꝓposito confitente barbaricam ꝓtulere uolentiam & integritatem pudoris n̄ animo sed corpore
p dider̄. Eanobis uidetur seruanda moderatio utneque inuiduarum
deiciantur gradu. Penitentiarū & ꝓseuerantiū urginū numero
censeantur. Quibusse mommibus urginalibus ꝓseuerant. & castimonie
soliditate mente custodiunt sacramtorū non. e. neganda cōmunio
quaminusta. e. illas meo uel argui uel notari quodnonuoluntas ammittat
sed uis hostilis eripuit. Causamquoq; lupicum epi illic rubemus
audiri cumultū & sepius postulatu communione. & rationem reddimus.
Qm̄ cū adnram iudicū ꝓuocasse immerito eum pendente negotio
cōmunione uidebamus fuisse suspensū adiectū & iam illud est qd
huic temere sup ordinatus esse cognoscitur. Quin debuit ordinari
antequam lupicanus mp̄ sententia positus aut confutatus aut certe confessus

iuste possit subiacere sententiae auctoritatem totius admodum disciplina
ecclesiastica exigit. hisquiconferabatur accapere. siqueuero alie emer
serint causeque adstatum ecclesiarū ecadconcordiam paneam sacerdotū
illic subamoredni uolumus uementer. ecdeponendis atq; constrat
omnibus admos relatio plena mittatur ut eaqueiuxta ecclesiasticu morem
iuste serationabiliter fuerint definita nrāquoque sententia roborentur.

DAT. IIII. IDAS. EXPLIC. DECRETA
PAP LEONIS. INCIP REGULAE

pap hilarii flabio basilisco &herminerico. uucc.

successit Leoni magno. 461.

Subdie. XVI. kalendarū decembriarū residente uenerabili hilaro
papa inbasilica scē mariae. &maximo taurinium ciuitatū prouinciae
galliarū ingenuo aebridonensi puinciei. medionense puinciae sunt.
taurinio ambimonensi prouinciei. Petro portuensi. Paulino.
aquebiensi. Primo. atellano. Paladio. salpitano. Gaudentio abi
censi. romanus. sothere. neapolitano. Tiburtio. capuano. Gaudentio.
scyllateno. Felice. lunensi. Eubodio. trifenensi. Eusebio. semensi
Maioriano. aftensi. Justo. faberino. Felice. sepontano. Concordio barmo.
tirano. Capario. casitano. Januario. presentano. Constantio.
aquinato. Adeodato. cumano. Pretextato. interamnano. Iriberio.
curum sabinorum. Claudio. pausolano. Geronto. camerino. Adeo
dato. uelliderno. Lucifero. tafernis metaurir. Chrispino. subau
gustano. Romanus. albanensi. Serbodei. numentano. Florentio.
talesino. hilario. amerino. Candidus. tiburtino. Paulus. foronouano.
Eusebio sutrino. Apuleio. tarquinensi. Gaudentio. arreatino.
Asterio. gabinati. Proiecticio. nepesino. Asterio. florocludiensi.
Philippus. numanati. Gaudentio. uecconensi. Refutato. &octabioafris.

RESIDENTIBUS ETIAM UNI
UERSIS PRBYS AOSTANTIBUS
QUOQUE DIACONIBUS hilarus

epī eccl̄ī catholicę urbis romę synodo prę sidente dixit.

I Quoniam religionis scōspū congregante conuenimur ortatur. Ut quęcūque pdisciplina ecclesiastica sunt necessaria curadiligentiore tractemus. siplacet frēs eaque adordinandū tenorem ptinent. Juxta diuinelegis pcepta & nicenorū canonū constituta. Itauniuuantedn̄o omnia euūmansura solidemur. Utnullifallat sine fratrissui periculo uel diuinae constitutionis uel apostolicę sedis decreta temerare. Quanto quipotissimi sacerdotes administramur officia. Taliumtransgressionum culpa respicat sincausisdī desidet fuerimus inuenti. Quam caninimur qđtimeredebemus. qualiter commineturdnsnegligentibus sacerdotum. siquidem reatu maiore delinquit quipotiori honore pfruitur. & grauiora facit ultra peccatorū sublimitatis dignitatū. Cauendum ergo inprimis ē. neadsacratos gradus sicutgestis priorib⁹ antepscriptū ē. quisquam quiuxorem nūrginem duxit aspiret. Repellendus & iam quisque insecunde uxorisnuptias contra apostolica pcepta conuenerit insti quoque litterarū. necn̄ & aliqua membrorū damnaperpessi. & hii quiexpententiabus sunt adsacros ordines aspirare nō audeant. Quisquis taliū consecrator extiterit factūsuū ipsedissolue. & qđcōmisit inlicite autadecessoribus suis inuenit admissum. sipprūpericulum uultutare damnabit. Nosenimmullo uolumus seueritatem ultionis exercere. sedquincausisdī contumacia uel delictu deliquerit autipsequodperperam fecit abolere noluerit. insequicquid maliū nonresecarit inuenit. Quod utiqueincepsi possitrenatus custodiri. siplacet omis sententias & subscriptiones ppias commodate. Ut synodali iudicio aditus claudatur inlicitus. ABUNIVERSISEPIS ETPRAESBYTERISADCLAMATUMEST.

Ex audixpē hilaro uta. D. vi. hęcconfirmamus hęcdocemus D. viij. haectenendasunt hęcseruandasunt. D. v. doctrine ut̄ gratias agimus. D. x. ista utimperpetuo seruent confessu

rogamus. D. xv. pdomnum petrum utinperpetuo seruentur rogamus.
D. viii. haec p sumptionum quamfiat. D. x. quihaecnio lauerit inseruiem&.
D. vii. &facto silentio. HILARUS EPS DIXIT.

II Praeterea frs noua &inaudita sicut adnos missis dehispaniis epistolis subcerta relatione puenit. Inquibusdam locis peruersitatū semina subinde nascuntur. Deniq: nonnulli episcopatum quinnisi mertis pcedentibus datur. Nondumūmunus sedhereditariū putant esse compendium &credunt fiat res caducis atq: mortalis ta sacerdotium uelud legati autteftamentario iure posse dimitti. Namplerisq: sacerdotes immortuis confinio confratris locum suum ferantur. Alios designatis nominibus subrogare utscilicet&non legitima expectetur electio. seddefuncta gratificatio ppopuli habeatur adsensu. Qdquamgrauesit efamare atq: ideo siplacet &iam hanclicentiam generaliter. deecclesiis auferamus. Nequaquam pe dictu est homini seputo debere qd dī est. Utuit qd adnos platū ē. aduram &iampossit puenire notitiam. hispaniorum fratrū uicoepōrum rōrū scripta legantur. Paulus notarius recitauit.

BEATISSIMO ET APOSTOLICA REVERENTIA
anobinxpo colendo pap hilaro asanus &cuniuersi epi tis cōsis prouincie.

III Quoniam curam apostolatus uester depunctarū suarū sacerdotibus gerat filionro mlustri uincentio duce puncie nre referente cognouimus. Cuius impulsu uotum rm mansu scribendi praedeuotione surrexit. Ergo prouima ali litterario sermone debita coronę ure obsequia deferenter. Hisque sumus ut dignatione quę ceteros &iam humilitatem mam mortalibus uris immitte habere dignemini. Beatissime &apostolica reuerentia mxpo anobis colende pater. Illud specialius depcantes ut factum rm qd tamuoto pene omis punctis qui exemplo uetustatis innouatum mam defertur. Perpensis adsertionibus nris roborare dignemini. &cum legeret& abuniuersis epis &prbis addita matum. ē. exaudi xpe hilaro uita dictum. ē. x. haec p sumptionum qui fiat. D vi. quę dī sunt abhomine dari nonpossunt. D. ē. vi. pdomnū petrum utinp petuum seruentur. D v. haec ut reseruentur rogamus.

Hilarus epc̃s dixit lege. paulus notarius recitauit epc̃s uero huiusmodi
ciuitatis. sed nundinarius sortem expleuit conditionis humanae. hic epc̃s
uenerabilis frater noster herineo quemadmodum ante a nobis
uolentibus constituerat. Derelinquens sedem quam potuit habere pauperes
sub pmeuolumento arbitrio in locum suum ut substitueretur optauit.
sed defuncti iudicium meritis non uacillat. Et cum legeret epc̃s
epc̃s eccō sessu surgens dixit. Illud licuit hoc nobis cum successores dñi dat
auctoritatem resistere huiusmodi papostolatus urbem. hilarus epc̃s dixit.
p curreque ceperat. paulus notarius recitauit. siquidem omnis clerus
et plebs eiusdem ciuitatis et optimi et plurimi prouinciales. ut idem eius loci
obseruare et nobis peraueret dato consensu. pro cognitate defuncti iudicium
et probantes eius uitam. et eorum nobilitate atq: multitudinem quippe bant.
simul et humilitatem ecclesie memorate optimum duximus. ut tanto
sacerdoti quia diu migrauerat nomine mortis substituere et ur
antistes pserum cum ecclesia illius municipii. In qua ante fuerat ordinatus
semper huius ciuitatis ecclesiae fuisse dioceseos constet. Ergo supplicemus
pcamur apostolatui urbem. ut humilitatis nre qd iustum nobis uidetur factum
uris auctoritate firmetur. Iamdudum sane questa fueramus litteris nris
de psumptione filii epi. et miramur qd nulla apostolatus uri responsa
suscepimus. Nunc haec eadem suggerentes petamus. utquid super his rebus
nos dignemini informare. et ne forsitan pneglegentiam putaretis aut
plonginqui temporis difficultatem humilitatis nre aduersi scripta nō potuerint
ex hoc negotio puenire et iam suggestionem nram maluimus iterare
et subscripsimus. Oramus pnos sci apostolatui urbem iugi cuo diu nam con
seruet et unitas nos omnibus ecclesiae suae. Domine uere mi et apostolice
papa hilarus epc̃s dixit. Alia epistola recitetur. paulus notarius
recitauit. HILARUS EPS DIXIT.

Domno beatissimo et apostolica reuerentia nos inxpo colendo papae
hilaro asamus et uniuersi epi tarraconensis prouinciae. IIII.

Etiam nulla exstaret necessitas ecclesiasticæ disciplinæ expeten-
dum reuera nobis fuerat. illud primum legimus sedis uræ quo suscepti
regni claustra post resurrectionem saluatoris totū orbem beati
simi petri singularis pdicatio uniuersorū inluminatione pspexit.
Cui uicarii principatus sicut eminet ita metuendus est ab omnib:
& amandus. Proinde nos dminuo bis primitus adoranter cui sine
querella seruiat. & ad fidem recurrimus apostolico ore laudatā
inde responsa quærentes undenihil errore nihil psūptione sed
pontificalitatis deliberatione pcipimus. Cum hæc ita se habeant
est tamen inter nos falsus frater cuius psūptione sic audiatur tacere
nō ueluit. Ita loqui futuri iudicii necessitas imperauit. si uanus
quidem epūs calogerus in ultima parte nræ prouinciæ constituitur.
Diuinationes sibi indebitas usurpando humilitatem mam adhuc usq:
pduxit. ut contra eius amentissimam sup stitionem sedis uræ. unicum
remedium flagitemus. huius namque iam ante septē. aut. viij.
amplius annos post ponens patrum regulas. & cura instituta despiciens
nullis petentibus populis epm ordinauit. Cuius pp operū factum
existimantes fraterna pacifica posse admonitione sanari profecti
imperii denique dū contra uetustatē canonum contra synodi constituta
alterius fratris nri pbi spū tantum p sumptionis accensus in eodem
loco qui illi fuerat destinatus. Cui nutu & repugnante inposuerit
manus. & quoniam coetui fuerat adgregatus epm fecit. Hinc factū est.
unde eius miserrima temeritate admodū ciuitas augustano urbis epi
fratrē uniuersa referre. Cuius di lugenda & sallicitudo admodū
pspecta erat. si aliquo pfuisset. si quidem cuncti uiuicam aposita epi.
Nec se sacrilego adiungerent frequentissime contradixit. sed
obstinatione damnabilitatis qā erat inlicitū. & qā nobis pudor est
dicere non erubuit sibi ille committere. proinde quia his præ-
sumptionibus quæ unitatē diuidunt quæ scismata facium uelocitur

debꝫ occurri · qꝫ sedem uram utquod sup ac parte ob seruare uelitꝫ apostolicꝫ adfatibꝰ mstruamur · quatenus fraternitate collecta prolatur immedium uenerandi sinodi confirmatꝫ contra rebellionꝫ spm uram auctoritate subnixi · Quid oporteat &deordinatione &deordinato fieri intellegere dō iuuante possimus ertꝫ fecto ut triumphus sia postolatus urꝫ temporibus quod scī petri cathedra ob tnꝫ catholica audiat ecclesia sinouella zizaniorum semma fuerint stirpata &subscripao · Oranꝫ pronobis sem apostolatꝰ urm iugia euo diuino conseruꝫ &nitat. ABUNIUERSIS epis &praer byteris adclamatum est.

Vt haec emendentur rogamus dictum ē. VI · ut haec recitentur rogamus · D · VIII · ut disciplina seruetur rogamus · D · VIII · ut ama quitas seruetur rogamus · D · VII · ut disciplina seruetur rogamus · D · V · ut tanones custodiantur rogamus · D · VII · ut imp sumptoribus uindicetur rogamus · D · VII · Ordinatio apostolica inlibata seruetur dictum est VIII · Ex audixpe hilarouita dictum ē · V · dignus papa dignus doctor · D · VIII · Hilarus epis dixit · acceptaq; recitata sunt deomnibus · nunc fris specialer sententias dō uobis inspirante depmitte · maximus epis ecclesiꝫ tauritanis dixit · Incauso diendis omnibusque adsacras ordinationes pmanent disciplinis · meliusꝫ sententiꝫ meae pfessione denuncio · nihil ame unquam eorūquep hibitas ee · facienda · De reliquis censeo utquisquis talia fecerit aut detecta necessi resecare noluerit · pouerit segraues causas inapostolicae sedis iudicio reddi turum · Inquoilli necesse erit subire sententiam · Ingenuus epis ebrunensis dixit · mihiquoque eadem deomnibus parebus sententia est quameipse conferingo · Pequidam eumquam debis quē interdicta temptentur · Quianoui statum &pfessionē meā · De ceteris &iam censeo · utquisquis statutorum transgressor exstiterit · sciatse ecclesiasticae regulae laqueis innodari &reatum apostolicae sedis incurrere · p.iulus epis aqueiuuedixit · Egoquoque similime legecon firingo · &de ceteris quitransgressores

fuerint partter censeo. peccatis inexpiabile. sui quisquam male tangere
audeat quod merito debeat uindicari. primus epūs ecclesie arelatensis dixit.
hoc & ego censeo. ee. obseruandum. palladius epūs ecclesie salonitane dixit.
Nihil me contra disciplinam ecclesiasticam uel statuta sanctorum canonum
facturum esse polliceor. Iberius epūs ecclesie sabinensis dixit. profiteor
me statuta sedis apostolice omnibus custodire. & si ecclesiam ex clericorum
aliquem contra precepta sanctorum canonum deprehendero. aut mulierem
duxisse aut duas habere uxores. ab ecclesiastico officio separari. Ad huius
uersus epūs dictum. e. sententia affirmatiua omnes sequimur. Omnes confirmamus
& obseruandum esse decernimus. Ex audi xpe hilarem uita. die. vi. quae
male admissa sunt prece corrigantur. d. viii. quod non licet non fiat dictum e.
viii. Hilarius epūs ecclesie urbis rome sinodo presidens dixit. quum presentis
definitionis formam quae secundum sanctorum. e. statuta sententia omnium
ecclesiarum notitia peruenire decernimus. ne quam pro sui possit ignorantione
latere. quod non licet edere gesta notariorum sollicitudo curauit.

PRECEPTUM HILARIUS EPS

ascanio & uniuersis epīs tarraconensis prouincie.

Postquam littere ure dilectionis accepimus. quibus petitionem siluani epi
calagorensium ecclesie retundi petitas. & rursum uere canonensium
quaestas nimis illicita uota firmari. honoratorum & possessorum tyriasso
nensium castantensium calagorritanorum. ilurgensium tritiensium leuensium
& ueraucensium ciuitatis cum subscriptionibus diuersorum litteras nobis
constarent gestas. per quas idcirco de siluano querellam deprompserat ex qua
labant sed repentine ione iustissima eorum partter iusta allegatione nitebat.
Quapter conscientiam metropolitani fratris & coepiscopi ascani. per nullius
ciuitatibus ordinatos clericos. quicquid ab alterutra
parte te. e. indicatum. Oma uideamur puerilitate confusum temporum
nesci[illegible]tate prospecta. hac ratione decernimus. ad ueniam
per[illegible]uenire qd gestum. e. uti hil deinceps contra precepta

beati apti · nihil contra ani chenorum canonum constituta temptetur ·
hoc aut primum iuxta eorundum patrū regulas uolumus custodiri · ut
nullus pter notitiam atque consensum fratris asciti · metropolitani
aliquatenus consecretur · antistes qui hoc & uetus ordo tenuit · hoc · ccc ·
xviii · scorū patrum definiunt auctoritas cuiquisque obuias tetendere
manus eorum se consortio fateatur indignum quorum pceptionibus resul
tare · Inquorum contumeliam aspo spū & iam parsilla contemnitur
quae ueretur · nequis relicta ecclesia sua ad alteram transire presumat ·
qd nimis inpune conhibentabur · & uidoleatur grauius uobis adserentabur
hireneus epūs conetur admittere quinta auctoritate roborare cupias ·
Quos maxime de rebus inlicitas magna dignatione probatis accendi ·
Lecas ergo in monenti fratrum quos natalis mei festa uitas congregare ·
Litteris uris quae de ordinandis epūs secundum statuta canonum · uel pro
decessorem eorum decreta sunt · plata sententia gestorum que partem dire
ximus tenore discetis unde remoto ab ecclesia uercenonensi atque ad sua
remissio hirineo epo sedatur · p sacerdotalem modestiam uoluntatibus
quae per ignorantiam ecclesiasticarum legum desiderant · quod non licet
obtinere talis patimus declero pprio · uercenonensibus epūs ordinetur ·
Qualem te papue frat asciti oporteat eligere & deceat consecrare · nesi
similiter forte factum fuerit non sine obiurgatione tua maxime
nominis retundat nta pceptio · qd iniuriam di aquo specialiter sacerdo
talium · e · gratia dignitatum didicerimus admissum ne episcopalis
honor hereditarium ius putetur · qd nobis soladi nri xpi benignitate
conferatur · Ordinatores ergo nunc epos quelicet dum te ignorante pro
uecti sunt · Cum suis auctoribus meruerint submoueri · hac ratione
firmamus · sine cuidue maritus fuerit quisquam & unius uirginis
nuptias acuota conuenerit · sicut & legalia constituta pcipiunt dicendo ·
sacerdos uirginem uxorem accipiat · n uiduam [redacted] non
repudiatam · secundum qd & iam beatus apts [redacted] paulus

magist̃er gentium debis quisieri desiderant sacerdotes propria institutione
nonnulli dicens unius uxoris uirum cuius tenore sententiae transfor
matiē debeas uti inter cetera quae cauenda sunt haec studeatis p̃apiae
custodiri quae cognoscitis antecessa mandari in quibus etiam pro
spiciendum ne duo sint in una ecclesia sacerdotes nec litterarum ignarus
aut carens aliqua parte membrorum uel etiam experimentis aliquis
ad sacrum ministerium prorsus sinatur accedere nec tantum pulsa
tiones ualere populorum ut cunctis partere capitis uoluntatem di
ni quae nos peccare prohibet desideratis cuius indignatio ex hoc grauius
commouetur quia benignitas eius. Dum fiunt inlicita pereos qui sunt inter
p̃tes placationis offenditur. Vt autem omnia secundum haec q; scrip
simus corrigantur. praesenter litteras traiano subdiacono nro uenienti
direximus. quod si hirineus epūs ad ecclesiam suam deposito improbitatis
ambitu redire neglexerit. Quod nos non mediocri sed humanitate
prestabitur. Renouandum se ab episcopali consortio ee cognouerat.
Dat iiii kl̃ rum ianuarium basilio & herminirico uu̇ā. EXPLICIT

TITULE DECRETORUM PAPE HELARII.

INCIPIT CONSTITUTA PAPE SIMPLI
CII. simplicius epūs. iohanni epi. rabennati.

Sicut ee institutis ecclesiasticę disciplinę. uel siquid apud nos sacerdotalis
modestiae teneretur. Numquam plectibilis perpetrarentur excessus
aquibus sinullo tepaternarum regularium poterat contineri p̃cepto
saltim sedis memoriae prodecessoris tui fuerat reuocandus exemplo
Quicum statuendo prbm minus delinquis de inuitum. Senserat tamen
dignum protali usurpatione iudicium ubi sita dedicisti quae in fratrem
& coepm nostrum gregorium. Non electione sed inuidia p̃parasti.
Quem inexcusabili uolentia per trahi adte passus es aq; uexari. Vt ei
honorem tantum non per animi tranquillitatem sed per amentiam.
Sicut dicendum e inrogares. Neque enim talia potuissent fieri

Successit Hilario anno 467. Baron. ad h. ann.

sanitate consilii. Nolumus exagerare quodgestum nec cogamur iudicare quoddignum nec. Nampriuilegium memoresur amittere. Quipermissa sibi abutitur potestate. Sedunanoscratio facta ee sententiae molliores quam malumus tefirare excepto nro proiecto referente cognoscere. Nonnisi litteris propter obprobrium publicare nunscandalum cuius auctor agnoscetis. Tamoderationi cupescant ut frater excepsi meus gg. Quem non proueca constat ee sedpulsum. Nullam causam sicut pcipit tecum habiturus. Mutuensem gubernac ecclesiam excontubernium spirituale quodsoruri non oportebat inutium nostre cause amplecti. Cui siquid negotii forsan emerserit nram habeo uelcontra eum pcatur examen. Necessitatib; etiam quas fatiente teconpellitur sustinere hac definitione consulemus. Utrefuso pdio quodante annum ibidatuee commemorat. Atque ad ecclesiam reuenniatem reuerso possessio mbonuensi xxx solidorum reditum liberorum sinedubitatione tradatur. Indiem scilicet ute eius. Saluo proprietatis iure rabennatis ecclesiae adquam ppdicti obitum reuertetur. Quodsinonfuerit nisi partium constiterit. Quidpost transgressionem maneat contumacem ipse ppendis. Denuntiam autem quodsiquis hac quicquam tale psumpserit excaliquam. Seuepm seuprbm seudiaconum inutium facere fortecredideris. Ordinationis tibireuertatis ecclesiae. Uelemuensis noueris auferendas. Datum unkt iunii seuerino uc con. Epi simplicius epi florentio equitio & seuero.

JII

Relationes ure dilectionis instruxit egestorum serieplenius intimauit. Gaudentium aufinuensis ecclesiae sacerdotem contra statuta canonum acnra pcepta ordinationem inuitatis ppetrasse. Quam illi totam poenitus auferri pcipimus potestatem. Scripsimus enim adseuerum fratrem excepsim nrm ut sinecessse fuerit ipsam supradicta ecclesiae consideratis patrum regulis hocfiguratis officio quo ille abusus ee conuictus e. Itaut his quinlicite abeodem sunt pecti

ab eccleſiaſticis miniſteriis ſint remota. ſimul etiam de redibus eccleſ
uel oblatione fide lium. quid deceat neſciens nihil licere ſperet
ſed ſolitei exhis quarta portio remittatur. fabricis & erogationi peregri
norū & pauperum ꝓfuturę ob onagro prbo ſubpericulo ſuo ſui ordinis
miniſterentur. ultamamterſe cleria ꝓſingulorūmeritaſ diuidatur. Ad
uero miniſteria eccleſiae qualienata conperimus reparare. ꝓſūptor
ꝑdicta fratris compellatur infamia. Cuietiam inhoc ſpecialiter preca
pimus imineri. Utreſillas portiones quaſ trienniū dicitur ſibi tantūmodo
uindicaſſe reſtituat. Dat. xiii kl. Decb poſtconſolatu leonis augusti.

EXPLICIT CONSTITUTA PAPE SIMPLICII.

Successit Simplicius anno 483.

INCIPT. CONSTI PAPAE FELICIS EX

emplaria geſtorum quibus allegatum eſt pcepta pāp felicis.

Flauio boetio. uc. conſ ſubdie. iii. idus martiarum inbaſilica conſtantiani
am. Reſidente uenerabili uiro papa felice una cumcandido tiburtano.

paſchaſio	centumcellem.	herennio	portuenſi.
Conſtantio	aquinati	Conſtantio	tribeta
Equitio	matellicata.	Angelo	teleſino.
philippo	numanata.	Conſtantino	capuano.
Ephiphanio	ſpellata	Urbano	fulginata.
Bono	oſtienſis.	ſeuero	caſinata.

Martiniano. formiano. Aſterio. foronouano. martiano. amerino.
Rumuloſ pneſtino. Chriſconio tudertino. Uictore donatiſ. ruſticiſ.
Heſaulio utriculano. & pardalio afriſ. baſilio. tollentinate.
Epiſcopiſ & prbiſ. Maximo blenario. Ruſticiſ urbico. firminiſ.
proiectitio tarquinienſi. paulus. Caſianus. petrus. petrus ſub
anguſtano. ſimpliciuſ. ualente. Laurentius. maximino ferentinenſi.
petrus. uincomalo. Aſterio. Baſſo. farentinato. Laurentius
ſoranus. Canuſio. felice anteatino. Ualentinus. Caſſius. Inno
centio mibanata. Paſchaſius. petrus. Aſterius. felice. anteatino.

Valentandi. cassiui. Innocentiui. mibanata. paschasiui. petrui. asterii. felicæ anagnino. Leone asterii. et eucheno. benigno aque uuensi. Asello. Januarii. bonifacio. Andreæ. gaumati. martino. petro. gordiani. Decio. trium tabē. smaragdo. Petrui. benifatio. Cypriano numentano. Lepidi. Xysti. maxentii. Athanasio. Albanensi. Petrui. Epiphanii. felicæ. paschasiui. Urali. fundano. Ephiphanii. felice. asterii. Petrui. lorensi. Petronii. petrui. Laurentii. Constantio. sutrino. Iusanii. fulgentii. felicæ. Felicissimo. sabinensi. Calisti. Alexandri. Gaudentii. forodiensi. Romanui. redemptio. Bonifatio. uelterno. Johanne. Pectatio. Valentinui. bonifatii. Sebastianui. Laurentii. Martiniani. Iobini. Ephiphanii. Andreæ. bono. petrui. serbodei. Opilione. petrui. Sebastianui. seruandi. Romanui. marcellini. Domini. Petrui. Agapiti. Julianui. & abundantii. Adstantibus quoque diaconibus.

FELIX EPS ECCLESIÆ CATHOLICÆ URBIS ROMÆ PSIDENS SYNODO DIXIT.

I Communis dolor & generalis ē. gemitus quod intra africam rebaptizatos & iam epos prbos. diuq: cognouimus que sine dubio adue quoque puenit notitiam scitatis. Dequoquid obseruari debeat ordinarenos conuenit. Proinde ut manifesta sit suphocnā sententia quae nobissum uisa recitentur. ANASTASIUS DIAC RECT SCIAS ura unuersis epis p diuersas prouincias constituit.

Sub Felice Papa II Omnia reliquiæ S^ti Barnabæ apti. et Evangelium S^ti Matthæi Barnabæ Apti. 485.

II Qualiter mafricanis regionibus afuit adiaboli seuerit inpopulum xpianum atque inidmultaplici deceptione pruperit uno modo uultus incautum. sedipsos quoque immortis pfunda demersit sacerdotes. Nullos non orbis ingemuit nulla terra nescit. Unde in grandi merore posita dissimulare nō possumus p eum tum atque a nobis exigendarum discrimen animarum. Quappē competens adhibenda ē. talibus medella uulneribus. ne mmatura curandi facilitas mortifera

·capiat pestē nil ꝓsit · sed segnius tractata ꝓniciet reatū non legitime curationis inuoluat · pariter sauciet & medenter · Inprimis itaque uenia erat aduersi & remedium postulantis sollicite discutienda est ꝓfessio & ꝓ sona decepta · ut medella possit congruens exhiberi · & quis tales facturus dō ꝓpenitentiam rebaptizandum legitime doluerit · utrum adhoc facimus currere · An impulsus accesserit requiratur · sciens quod sedeceperit ipse qui fallit · Nihilq: pristinam facilitatem tribunalis excelsi iudicio derogari · Cui illas rata quaepia querela queruntur & necessitatis aliter tractanda · ē · ratio uoluntatis · Deterior · ē · autē causa illius qui forte ꝑuo sollicitatus · ē · inperitia · Nihil enim intemptatum reliquit inimicus cui nedesit aliquid gaudere captura · succurrendum · ē · inretitis & concurrendus uenandis · ē · laqueus · Ut infectū lamentantibus lapsum tam iustitiae moderatione quam compunctione pietatis ad aulam quam reliquerat sit regressus · Nec pudeat forsan ambigere indictis ieiuniorum generumq: temporibus obtemperare · ꝓcepta quia humilibus datur gratia nō superbis · Sit ergo ruinę suę dolore ꝓficiatur quisquis in xpo fieri querit erectus · & ꝓ dispensationis nr̄ę ministerium qd uerā sequi conuenit caritatem · Nec aliqui fas · ē · uel uelle uel posse transcendere cautas eius · qui contra apostolicā doctrinā adulterationē se nimis infaustam baptizati matris dedidit · ueteris qualiquibus argumentis excussandū callide ꝓprium putauerit esse consensum · Sacerdotali igore & humanitati tractemus ut meis fides quę nisi · ē · una · Famulla · ē · adiutorio dni̇ iudicis ad salutē sinentis ꝓpetationes offensione reparetur · Qua cum peccatoris anobis satisfactio ꝓficitur · N̄ ꝓter nr̄am laudem atque letitiam mens eius ad ueniā purgatior inuenitur · & idē memineritis hanc superbis nos habere sententiam · Ut seruata discretione pectantium n̄ eadem cuncta quia pris lance pensentur · Qm̄ maioris castigationis ē · exigendus usura cui domus dni̇ cōmissa fuerit disciplina · Ut ergo ab ecclesię sumatibus incoemus · Cor quos epos̄ pr̄bos ut diaconos fuisse constiterit · & seu obtantis forsitan

seu coactus lauacro illius unici saluatoris queclaruerit fecisse actuum.
& xpm quemnon solu dono regenerationis. uerum & iam gratiam percepta
honoris induerant excusse. Cu conste neminē ad secundam sanctionem uenire
potuisse. pusillanimem xpianū negauerit. & pfessus fuerit. ee paganum.
Quod cū generaliter sit omnibus execrandū. multo magis in episcopis & presbiteris &
diaconibus audire satis dictoq; phatur horrendū. sed quia deus hoc atque
saluator clementissimus. ē. & neminem uult perire. usque ad extremum diem
impenitentiam sire sipiscam. facere conuenit. nec oratione modo fidelium.
sed nec cathecuminorū quidem omnimodis interee. Quibus cōmunio laica
in morte redditur. ē. data. ē. Quam rem diligenter explorare uel facere proba
tissimi sacerdotes curae debebit. De clericis autem & monachis aut puellis dī. aut
seruare pcipimus hunc tenorem. quem in chena statuit circa eos qui lapsi
uel fuerint seruandum esse constatuit. Ut si alicui cum ulla necessitate nullius
rei timore atque periculo se. ut rebaptizarentur. hereticum impie dedideri
flamen cor exconde penitere tribuamus. inter audientes sint. sepē uero
annis subiacebunt inter penitentes. manibus sacerdotū duobus & iam oblationem
modis omnibus nō renuntiatur. sed tantūmodo populis in honoratione fruentē
nec confundantur dō colla submittere quibus nō minus abnegare. qd rum
pote mortalis in anima etas pris cum tempore cepit uires sinus urgere. sub uem
endum. ē. implorata & sua ab epō qui penitentiam dederit. seu ab alio quamen
data esse, pbauerit. similiter probatur. cū ab eum defecto nō negetur. Puer is
autem quibus qd adhuc nuptiis apta nuptiale uocabulum. ē. seu clericis seu laicis
quoniam similibus puellis quibus ignorantia. suffragatur. ætate aliquādiu
submanos impositione detentas reddenda cōmunionem nec eorū exspectanda
penitentia quos exceptis aquo eruone censura. qd. ē. a nobis puide constatum
nec in quibus interni labe contagii. plus minus uere sint admittendum
adhuc impenitentia sunt poenitenda forte cōmittant. qd si ante p finitum
poenitentiae tempus despectus a medicis aut euidentibus mortis periculis
recepti quisquā communionis gratia conualescat. seruemus in eo qd nicenum

·canones ordinarum · uthabeatur inter illos quinonatione sola cōmunicant
donec impleatur spatium temporis eidem pstitutum · Nec cathecuminos nros qui sub
tali pfessione baptizati sunt ptimus quia non ē causa dissimilis · sic itidem sci canones
ordinarum eius quiquolibꝫ modo xpm quem semel confessus ē · abiurarit · tribus annis
inter audientes sint ꝫ post ea cum cathecuminis pmittantur orare · per manus
impositionem cōmunionis catholicę gratiam recepture · Ex cępa sane tantū modo
epis ꝫ prbis diaconibus quibus solo mortis siue tempore concilianda esse iam
diximus · Ceteros id est siue clericos siue monachos uel monachas seu laicos ·
sexus utriusque psonas quos uiolenta ꝫ periculis coactos · In tribus nem baptis
matis subisse confitentes · uel qui aliquo commento huiusce facinoris puculis
dixerint nitenti · In poenitentia pmanendum durare decernimus · ꝫ p manus
impositionem ad societatem recipi sacramenti · Illo pomma custodito ne ex his
umquam quinqualibꝫ aetate alibi quā ecclesia catholica aut in baptizati aut
rebaptizati sunt ad ecclesiasticā militiā prorsus pmittantur accedere · Quibus
stare esse debꝫ qui in catholicorū numerū recepta · Qm de suo ordine ꝫ communione
uidebitur ferre iudicium · Quisquis hoc uiolauerit anathema sit · uel quis non
remouerit eum quem ex his administrorum clericale obrepsisse cognouerit ·
Curandum uero maxime ꝫ cautela ē pudendum · Ne quis fratrum
coeporumq; nrorū aut ecclesiam presbyterū in alterius ciuitate uel diocesi
paenitentē uel submanu positū sacerdotis · Aut eum qui conciliatū ee dixerit ·
sine epi uel prbyteri famono · ꝫ litteris aut in parrocia prbi aut epi in ciui
tate susceptus · Qd aliqua dissimulatione neglectum culpam tangit · ꝫ iam
clericorum quilocis in quibus hoc minus curatum fuerit cōmemorantur ·
His itaq; rite dispositis ꝫ ecclesiarū utilitatibus nostram nr̄ę deliberationi
placuit parare uos conuenit · Quibus licꝫ ad animarū reparationem nihil
deesse uideatur · Tamen si quid nos aliquid ꝫ qd pterire nr̄ potuit fuerit
reuelatum · secundū beatum paulum aplm taceat prior sidenter insinuet ·
qui aspsit ubi uult inspirat maxime cum sua causa tractatur ne nos
pieuit audire · ꝫ si qua sunt omissa non arroganter admuere ·

sedrationabiliter ordinare· Data iduum martiarū ·dmanio &sibidio
uua ·consl·explicitpp·fel· INCIPIT PAPCELASI·

Gelasius succedit Felici· anno 492. Baron. Sub hoc pontifice S. Benedictus defecto seculo et Imperij fine anno 494 fugit in Secessum.

papā gelasi generalede creatū ·domīsepī deinstaurat ecclesiasticis moderate protemporis qualitate disposita·

Necessariarerum disputatione constringimur &apostolicę sedis moderamine conuenimur· siccanonum paternarū liberare· &petro pāsulū decessō rumque nrōrū pcepta metiri utquepsentiū necessitat temporū refaurendis ecclesiis relaxanda deposcit· Adhibita consideratione diligenta quantum potest fieritemperemus· quonec intotum formam ueterū uideamur excedere regularum·&reparandis militię clericalis officiis quaeper diuersasitabe partes· Itabelli famisq: consumpsit· incursio utinmutat ecclesiis sicutfratris &coepiscopi ioh rauennatis ecclesiae sacerdotis· frequenta relatione comperimus usquequaq: deficiente seruitio ministrorū nisi re mittendo paulus pecclesiasticis promotionibus antiquitus interualla pfixa remaneant· sinequibus administrari nequeunt sacris ordinibus ecclesię fundituus destituta atqueplurimis locis pinopiam competentis auxilii salutare subsidium redimendarū desp animarum· pequemagno reatu sitanto cohartante periculo·Nāliquatenus consolemus innecti·

CIIIUBINULLA PERUNQUEINECESSITAS seruentur uelcum defuerint clerici demonachis eligantur·

III Priscisigitur pstu reuerentia manentibus constatutis· quaeubinulla uel rerum uel temporū purgue angustia regulariter conuenit custodiri· Catenus ecclesiis quęuel cunctis priuatę ministris uel sufficientibus usque adeo dispoliatę seruitus· utplebibus adsepmentibus diuina munera supplere nonualeant· Taminstituendiquā promouendi clericalis officii obsequii· sicspatiadispensanda condimus· utsiquis &iam derelegioso ppositio &disciplinis monasterialibus eruditus adclericale munus accedit· Inprimis eiusuita pteritas actemporibus inquiratur· uelsinullo graui facinore pbatur infectus· sisecundam nhabuit fortassisuxorem

† Intantum

pe. amarito relictam sortitur ostenditur - si penitentiam publicam
fortassis non gesserit nec ulla corporis parte apparet uitiatus - si seruilis aut
originarie n. e. conditionis obnoxius securie. Iam pbitur nexibus absolutus
sud secutus. e. litteras sine quibus uix fortassis ostiarium possit implere ministeriu.
Utrisibi sommibus que pdicta fulciatur - continuo lector uel notarius aut certe
defensor effectus - post tres menses existat acolitus - maxime si huic etas
cum suffragator. Sexto mense subdiaconi nom accipiat - Ac si modeste
conuersationis honestecq: uoluntatis existit - p̄ menso sit diaconus completoq:
anno sit prbr. Cuiamen qd annorū fuerant inter stricta conlatura sci
pposita sponte suscepta doceatur prefatisse deuotio. QUI SIQUIS
delicas eligantur adclerū multo solicitius haecque superius dicta sunt
inquirantur & super statutos gradus quibus annus expletur sex mens
adiciendi sunt ut post annū & sex menses pr̄by delicas sine cessitate exerti ordinentur.
Si uero delicas quispiam ecclesiasticis. e. adgregandus officiis tanta sollicitius
singulis que superius conphensas huiusmodi doc & examinari p̄sonam
quanto inter mundanam religiosamq: uitam confitet. ee. discriminis. quia
utique conuenienta ecclesie ministeria reparandas n̄ inconuenienta burs mereas
ingerendi - Tanto q: magis qd sacris aptū possit esse seruatis in eorū que rendū
e. instituas - Quantum de tempore quo fuerant haec ad sequenda decerpitur.
Utinorum habere doceatur hoc pbitas qd plixior consuetudo n̄ contulit.
Nec occasionem supplende penurie clericalis utria potius diuinis cultabus
intulisse. Si legtame familie confitemur pcurasse compendia. quorum
promotionibus sup animetas. sex menses nihil ominus subrogamus. qm
sic dictū. e. distare conuenit - Inter p̄sonam diuino cultui dedicatam. & de
lucrorū conuersatione uenientem. Quetamen extenus indulgenda credi
dimus - utillis ecclesiis quibus infastatione bellorū uel nulla pene tur uel
exigua remanser̄ ministeria renouentur - quatenus his dō p̄prio restituas
in ecclesiasticis gradibus subrogandis canonū paternorū uetus forma ser
uetur - Nec contra eos ulla ratione p̄ualeat - qd p̄cedentes defectus remedio pudetur.

Nonaduersus sata maiorū noua lege ꝓponitur. Ceteris ecclesiis abhac occasione cessantibus quasi simili clade uastatas. prisinam faciendis ordinationibus conuenit tenere sententiam. Quomagis hac oportunitate cōmonita. obseruantiam uenerandorū canonū ꝓpensius delegamus. singulorū graduum conscientias admonentes. Neinlicitos ꝓrumpere molliantur excessus. nefas. ee. confidat quisque pontificum. bigamos autconiugia sortientes abaliis derelicta. siuequos libet post poenitentiā uelsine litteris uelcorpore uitiatos. uelcondicionarios autcurię publicarumq: rerumnexibus implicatos autpassim nullatemporis congruentis examinatione discussos diuinis seruituros adplicare mysteriis. Neq; ꝓsuolibito iura studeant aliena ꝓuadere. Absque sedis apostolicę iussa dispositione mandante. UT ABEPĪS PRĘCEPTIONE papę noue basilicę dedicentur.

IIII Basilicas nouiter instauratas nonpetitas exmore pōntificibus dedicare non audeant. Nambiant sibimet uindicare clericos potestatis alienae. UT NULLA PRETIA DE BAPTIZANDIS consignandisque fidelibus exigantur quod siqui perpetrare fuerint deprehensi honorissui sint periculo subituri.

V Babtizandis consignandisque fidelibus pōtia nulla pōfigant. Necinlicitis quibus libet impositis exagitare cupiant renascentes. qm̄ qđ gratis accepimus gratis dare mandamus. Ideonihil pdictis prorsus exigere molliantur. quouel paupertate cogente decetera uelindignationereuocata. Redemptionis sui causas adire dispiciant. Certum habentes qđ quipro hibita deprehensi fuerint admisisse. uel cōmissa nō potuis sua sponte correxerint periculum subituri ꝓprii sint honoris. UT PRBY. modum deuitā seruent non xchrisma conficiant nō consignent necpsentes quolibet epō nisi iuditentur uelorare uelsedere pōsumant necacolorum NEC SUBDIACONUM FACIANT.

VI Nec minus etiam prbos ultra contra suum modum tendere prohibemus

Nec episcopali iudicio fastigio debita sibi audacter adsumere.
Nec confitendi chrismatis signationis pontificalis adhibende sibi
arripere facultatem nisi presente quolibet annisente. Nisi forte sede uideatur
uel orationis uel actionis facere subpetere sibi presumat. Ne uentam. Neq:
subeat aspectu nisi uideatur audredere presumat. Ad uenerabilia tractare
mysteria. Nec sibi meminerit ullatione concedi. sine summo pontifice
subdiaconi uel acolithum ius habere faciendum. Nec prorsus ad dubitet
si quicquam ad episcopalem ministerium specialiter pertinens suo motu
potuerit exequendum. Contumo superbie dignitate. & sacra communione
priuari qd fieri necesse. e. censeamus. sicut prisule deferente huiusmodi
fuerit preuaricatio comprobata. Nec ipse cui sepe culpa cohibentiae
& ultione uacaturo sinmoderata faciente dissimulauerit uindicare.

SIMILITER ut alia commissura ppria iuxta patrum decreta custodiant.

Diaconos quoque ppriam constatuimus seruare mensura. Ne ultra tenore
paternis canonibus deputatu quippiam temptare presumant. Nihil eorum
suo ministerio penitus adplicare. Quae primis ordinibus proprie decreuit
antiquitas. absque epo uel presbo baptizare nec audeant. Nisi pdictus forte ssit
officii longius constitutus necessitas extrema compellat qd & clausis ianuis
fieri plenius concedimus. QD DIACONIIS IN PRESBY

terio residere non possint. Nec cum tractatus habeatur ecclesiasticus nec sacris
corporis prerogationem presentibus debeant usurpare. Praeterea
Nonnulli presbyterio residere cantica celebrantur. uel ecclesiasticus habetur.
Quicunque tractatus sacris corporis prerogatione subconspectu pontificis seu presby
teris absentibus. Nisi non habeant exercendi. Cum in decreta uenerabilium
sanctionum nos quoque magnopere custodire nitamur. Ac mee rerum dispendio
& humilla quae pro alicuius utilitatis fortasse compendio uidentur laxanda
dicendamus. QD APOSTOLICA SEDIS PATERNOS
canones pio studio deuoto que custodiat.

Cumquenos contra salutarium reuerentia regularia capiamus temere

nihil licere · & cum sedes apostolica suis phis omnibus fauente dnō q: patrū
canonibus sum pfixa · pia deuotoq: studeat tenere ppositō sata sit indignū ē.
quemquam uel pontificū uel ordinū subsequentiū hanc obseruantiā refutare
quam beati petri sedem & sequi uideat & docere · satisque conueniens sit uotum
corpus ecclesie in hac sibi mā & obseruatione concordē quam illic uigere conspicat.
Ubi dnī ecclesie totius posuit principatum · Dicente aut scriptura · ordinate
in me caritatem & intemomā a mo ordine fiam · Atque iterū psalmista pdicante.
Circumdate sion & complectamini eam narrate in turribus eius · Ponite corda
uā muri tute eius & distribuite gradus eius ut enarretis in pgenie altera.
Cm hic ē dī dīnt in sōnū & ipse regēnor in sēta · Hic procul dubio qui ecclesi
asticarum narratur altitudine dignitatum · & cui uis uirtute bonis operib:
cor da ponendas gradibus utique distribuitur cuius dīnt & rector populis pre
dicandus ē xps · Ubi nemo sibi mā & aliquid etiam & imminutum · Cū ede
unius cuiusque gradus perfectione nihil deperit · & conuenienter retinendo
qd cęlesta dispensatione conlatum ē · pariter nobis & cognoscibilem dm
fieri & tribuit esse rectorem · piam & si quid indulgetur de temporū quanti
tate moribus adgregati & ferenitate pensatur · sunte & iam p posito con
tinetur quod prelata fuerat & ate curandum · Dummodo illa nullatenus
dissimulata subripiant · quorum qd libet & in ē · claruerit · merito clericalibus
infulis reprobabilem constet conuincat esse psonam · & si illa ī nū quam
sinenda sunt quae sic & errorum consors & integritas sola nocere nū ualeant ·
Illa tamen sint magnopere prouenda quae recipi sine manifesta · decolo
ratione non possunt ac sic ea ipsa quae nullo detrimento aliquoties indul
genda credentur · uel rerum temporūque cogit intuitus · uel accele
ratę purionis respectus excusat · Quanto magis illa nullatenus mutilanda
quae neculla necessitas nececclesiastica prorsus exigit quę utilitas ·

UI P Ī PASCHALE IEMPUS UEL
PENTECOSTEN NEMO BAPTIZARE PRAESUMAT · NISI EOS TANTUM QUOS EGRITUDO
EXTREMA CONPULERIT ·

X. Bapizandi sibiquispiam passim quocumq: tempore nullam credat
inēē fiduciam ꝓter paschale festū &pentecosten uenerabile sacramētū
exceptodumtaxat grauissimi languoris incursu Inquouerecundum ē.
nemorbi crescente periculo sineremedio salutari fortassis egrotans exitio
ꝓuentus abscedat. PRAESBYTERORUM
&diaconorum ordinationes certas celebrare temporibus.

XI. Ordinationes &iam ꝓbtorū diaconorumq: nisicertis temporibus &diebus
exercere nondebeant Id. ē. IIII. mēs. ieiunio VII. & X. sed&iamquadra
gesimalis initii acmediana quadragessime die sabbati ieiunio circauesperā
nouerint celebrandas. Necuius libet ualuerit seuꝓbm seudiaconū hisp̄ferre
quiamipsos fuerint ordinata. UT PRAEFIXIS DIEBUS
UIRGINES SACRAUELENTUR.

XII. Deuotasquoque uirginibus nisiautinepiphaniorū autinalbis paschalib:
aut apłorū natalibus sacrūminime uelamen imponant. Nisiforsitan
fuerintdebaptismate dictum ē. grauilanguore correptas. nesinehocmunere
deseculo exeant implorantibus nonnegetur. UT UIDUAE NUBENTUR.

XIII. Viduasautem uelare pontificum nullus adtemptet. Qdnecauctoritas diuina
delegat. necanonum forma prefatum. p̄. ē. ergo penitus usurpandum
esse si ecclesiasticas inferenda p̄sidia utnihil committatur inlicitum.
UT NULLUS PRAESULUM ECCLESI
asuae uelmonasterius seruum autoriginarium uolentibus dominis
subnomine religioso defendat honoris &cōmunionis periculū subeaturus
quisquis hoc perpetrare temptauerit.

XIIII. Generalis &iam querellę uitanda p̄sumptio. ē. quappemodum causantur
uniuersi. passim seruos &originarios dominorū iura possessionumq:
fugientes. subreligiose conuersationis obtentu uel admonasteria sese
conferre. uel adecclesiasticum famulatū. conhibentibusque p̄sulibus
indifferenter admitta. Que modis omnibus ē. ammouenda pernicies
nepxp̄ianis nominis infamitium. & utaliena peruadi autpublicauideatur

disciplina subuerta. Precipue cum nec ipsa ministerii clericalis
hac oblatione fuscari conueniat dignitatem. Cogiturq; pro feratu
militantium sibi condicione iurgare aut uideri. qd absit obnoxia quibus
sollicita competenti interdictione prohibitas. quisquis epi prb diaconus
uel eorum qui monasteriis p̄ esse noscuntur. huiusmodi p̄sonas apud se
tenentes non resaluendas patronis aut de ipsi uel ecclesiasticę seruituti
uel religiosis congregationibus putauerim applicandas. Nisi uoluntate
forsitan dominorum subscripturę testimonio primitus obsoluti aut
legitima transactione concessa. Periculum se honoris p̄pri n̄ ambigam
cōmunionisque subiturus. si super hac re cuiusquam uerax nos querella
pulsauerit. magnis quippe sacris secundum beatum apm̄ p̄cauendū e.
ne fides & disciplina dn̄i blasphemetur. UT CLERICI NULLAS
negotiones inhonestas & turpe lucra sectentur.

XV Consequens fuit ut illa quoque que de pichen parabus nup ad nos missa
legatio nunciauit. p̄ quam ptes eundas putaremus id e. plurimos clericorū
negotiationibus inhonestas. & lucris turpibus imminere nullo pudore
cernentes euangelicam lectionem. qua ipse dn̄s negotiatores de templo
uerberatos flagellis asserat expulisse. ne capti uerba recolentes
quibus aut. ne omnino transeo implicare se negotiis secularibus. psalmista
quoque dicat surda dissimulantem aurem suam. qm̄ non cognoui
negotiationes introibo in potentias dn̄i. p̄inde huiusmodi artes abiectis
pro cha cquestionibus nouerint abstinendum. & ab omnibus cuius libet
negotiationis ingenia cupiditatesque cessandum aut in quocumque gradu
sint posita. Mox ad clericalibus officiis & ee. debite & dicatę ne officina
negotiationis & spelunca potius sit latronum. UT NE OMNO

XVI Inter litteratos quoque & nullā (non) parte corporis imminutos sine ullo
respectu ad ecclesiasticum dicimus uenire seruitium. qd simulatque
traditio e. & apostolicę sedis uetus forma non recepit qua ad litteris

carens sacris esse poterit aptus officiis & curiosa nihil do prop sus
offerri legalia pcepta sanxerunt. Itaque decetero modis omnib:
haec antea
nec quisquam talis suscipiatur inderum. si quis uero
uel temeritate ppria uel mala pridentiu talis ante susceptus
mhis quibus constat tus sunt. locis cetenus perseuerent. tanibi ipsa
promotionis arripiat. statusque habeant hoc ipsum sibi primia misericordie
permissum. DE HIS QUI SE IPSOS ABSCIDUNT.

XVII. De his qui semetipsos abscederint paterna monere euidenter sequenda
posuere. Quorum tenore sufficia & indidisse. Dicant enim alia pe ramen
mox ut magnis fuerint anumero clericali debere se duci. Qd modis
omnibus custodire nos conuenit. quia fas ee. nulli subpedita pter illa
quicquam quae memorabilis decreuit forma censere. QUOD
adde ru crimino sine queam promoueri & indere posita sim aliquib:
fuerint inuenta crimini bus a sui officiis arceantur.

XVIII. Comperimus & iam orrendis quibusdam crimini bus implicatos tota
discretione sumota. pisolu de facta atrocibus necessaria plenitudine
p habere. sed nec aliqua correptione pentur succedente addiuinu
ministerium honorem q: contendere. sed nec aliqua correptione.
. p nullos aut mipsis ordinibus confirmatos grauibus delinquentes
facinoribus n repelli. cu & apls clamet nemini cito manus imponendas
nec q: communicandum peccatis alienis. & maiora ueneranda confi
tata p mutam. huiusmodi si forte s reperiri. ta quia ante peccauer
decetero s oportere depelli. quam sacre p fessionis oblatos p uarica
tores q: sci p posita p caldubio subito uendor. QUO DE CYMONIIS
aliisq: passionibus in retitas ministeria sacra tractare non liceat.

XV IIII. Vsque adeo sane comperimus inlicita aque que prorupere utde
monii similibusque passionibus in retitos ministeria sacro sca trac
tare tribuatur. Quibus si in hoc opere positis aliquid proprie necessi
tatis occurrat. quis de sua fidelium salute confidat. ubi mi istros
ipsos curationis humane tanta p spexerit cal mitate ne exa ri

Atq: ideo ꝑcessario remouendi sunt · ꝑquibus lib& ꝑquibus xp̃s
ē· mortuus· scandalum generetur infirmis postremo si corpore lau
ciatum forte aut debilem · ꝑequaquã sca contingere lex diuina
ꝓmisit · quanto magis domicelle sunt dispensatores· ee· nõ conuenit qđ.
ē· deterius mente perculsos· qõ hii qui sacris
uirginibus sociam &foedera incesta cõmiscunt cõmunicare nõ possint
nisi forte publicam poenitentiam gesserint.

XX Virginibus sacris temere se quosdam sociare cognouimus & post
dictum dõ propositum incesta foedera sacrilega q: misere· quos
prohamus ꝑequum ·ē· altaris cõmunione detrudi· & nisi per publicam
probatãq: poenitentiam omnino non recipi· autem his certe usque cõ
desto transeuntibus· si tamen penituerint non negetur· quod
uidua ut supradictum· ē· nuellentur & si professam con
tinentiam ꝓposito mutato calcauerint ipse ꝓfessionẽ dõ ꝓsumsimus ab: reddmure·

XXI Nam deuiduis sub nulla benedictione uelandis superius latius
diximus· differendũq: si propria uoluntate ꝓfessa priuam coniugi
um
alitatem mutabili mente calcauerit periculeus inter erit· qualidm
debeat satisfactione placare· sicut enim si se forsitan continere
nõ potuerit· secundũ aptm nulla tenus ꝓhibere uerebatur· si cohabitasse
cum deliberatione ꝓmissa dõ pudicitiæ fidem debuit custodire.
Nos autem nullũ talibus laqueum debemus inicere· sed solas ad ora
tionem ꝑmixtionis poenarq: ꝓponere diuinum iudicii utrũ sit absoluta
conscientia· & illarũ prosit ratione· dõ reddat intentio· Cauendũ· ē·
quippe quę deceant· mortibus aptabusq: beatus paulus testatur· apt
qđ planius exponere ꝑterimus· ne sexus mutabilis nonta detrem
quam admoneri uideatur· qõ secunda con
iugia secularibus nõ negentur quibus tam addlerũ phoc facto
minime uenire concedatur·

XXII Secundas nuptias sicut secularibus mire concedatur· ita posteas
nullus addlerum tale sinatur uenire collegiũ· Alia· ē· enim humane

fragilitati generaliter concessa licentia · Nulla deb&c· ee· urta
diuinarum rerum seruitium dedicata dicandorū· QUISIQUIS
susceperit eccls proprie desertore &inaliqua quexerit dignitate
utrique sententie subiaceant quā canones p fixerint·

XXIII. Quisquis proprie desertor ecclesie nullis existentibus causis ad
aliam putauerit transeundum temereque susceptus fuerit &p
motus reuerendorum canonū· uel ipse uel receptor eius atque electo
constituta nō fugiāt· Que debuisse modi p sumptoribus p fixere
seruanda· QUODSIQUIS GX(ON)ONACHIS
&laicis dequibus supradictū ē· eligantur addere cū nulla cogit
necessitas antiqua deesse debent instituta seruari qđ sip benitas sacra
menti ·ee·p tuo dignitatem abofficio deponantur pādante &accipi
entem simonis magi crimen uoluit ·

XXIIII. Demonachis laicisque inprima copiosius p ceptionis huius parte
digesta· quae uel quatenus prorerū temporūq: necessitate concessa sint
Quemadmodum ubinullius facti necessitas inter esse p babetur·
Nisi uetus infantatio debeat custodiri· quos uero constiterit in
dignos meritas sacra mercatos ee· p tuo dignitate conuictos oportere
arceri· Nsine periculo facimus tale patrantes quia dantem pariter
accipientemque· Damnatio symonis quam sacra lectio refutatur
inuoluit· OESACRIS LOCIS NOUIT
instituis quam uis superius dictum sit· hoc nunc tamen adiciatur
ut nulla basilica subdefunctorū construcia nomine dedicetur·

XXV. De locorū consecratione scōrū quamuis superius sericum fuerit
conp hensū· Nobis quoque pate factū ·e· qđ absq: p cepto sedis
apostolice· Nonnulli factas ecclesias uel oratoria sacrare pre
sumant· hoc sumus tantum tam indicio detestabiliore p mitti
qđ in quocūque nomine defunctorū· &quantū dicitur necommino
fidelium constructiones edificatas· sacris p fessionibus p cessionib:
audacter instituere memorantur· que q̄m tam acerua tam

durasum uteadem uicẽ ferreposſit audtur· sireuera xpĩ anteas affectus mutis regionibus certus &fixus ẽ. &discretas ista queramur. &aquibus fuerint gesta prodantur· qm̃sicut Latentibus inhac atro citate nominibus ñ extat· Jnquem sententia debita proferatur· Tricúmani fetus fuerit documentis expostus quam exceleris tuaposcit immanitas ꝑ effugia utauit ullatenus ultionem. QÕNEPASSIT feminas sacris altaribus ministrare ut aliquid exhisque uirorum sum officius deputata prae sumere.

XXVI Nihil ominus inpatienter audiuimus tantum diuinarũ rerum subisse dispectum utfemine sacris altaribus ministrare firmentur cunctaque nonnisiuirorũ famulatui deputata sexum cuĩcompetit exhibere· ꝑsiquod omnium delictorũq: singillatim ꝑ ferimximus noxiorũ reatus omnis & crimen eos respiat sacerdotes· Quiuel ista cõmittunt uel cõmittuntur minime publicando prauis excessibus se fauere signi ficant· sitamen sacerdotum iam sint uocabulo nuncupandi qui deligatũ sibi religionis officiũ· sicpfas ternere moliuntur utimperuersaqueq: pfanaque deliuet sineullo respectu regule xpiane pcepta funesta sectentur. Cũque seriptamsit mimmaque spernit paulatim decidit· Quid ẽ talibus efamandũ quimmensis acmultiplicibus prauitatũ mollibus occupati· Jngentem rumãmultimodis impul sionibus edideri· Quaenon salum ipsos uideatur obruere sed eccles uniuersis mortifera sinonsanentur inferre pniciem· Qui haec exercere sunt ausi sed &iam quiactenus cognita riuer sub honoris ppriis sectere dispendio· sinonquanta poss celeritate fertanent· utloetalia uulnera competenta medicationes curentur· Quo enimmore teneam turaponaficũ· quiponaficalibus excubus extenus miuncta dissimulam· utcontraria domuidi cuipsident potuus operem· quantũq: apuddm possent· si hi omnis conuenientia pcurarent tantum quidmereantur aspiaam· cumexecrali studio sectem aduersa· &qua simagis haec regula sit que eccles debeat gubernari· sicquic quid· ẽ eccles astucis inimicũ regulis perpetratur· cũ &sicognitos

habebit canones unusquisque pontificū nonnimemerata debuerit
tenere custodiat · & si forsitan nescuebat consulere fidenter oportuerit
scientem ignorantem quomagis excusatio nulla succurrit errantibus·
Quianescuit ppositum seruare qd̄norat nec ignorans curauit nosse qd
gereret· QD IN UNAQUAQUE ECCLĒS
cui epūs p̄est quattuor tam deredtu quamdeoblatione fidelium fieri debent
portiones utunasit episcopali adclericorū tertia p. pauperū & quarta fa
brice ecclesiastice amplicetur· XXVII·

Quattuor aut̄ tam deredditu quamdeoblatione fidelium p̄tractus lib&
ecclesie facultas admittit· sicutdudum rationabiliter ē decretū
conuenit fieri· portiones quarum sit unapacifice altera clericorum
pauperū tertia · Quarta fabrice adplicanda dequibus sicut sacerdotes
inter erit integrā ministris ecclesiae · memoratam dependere quanta
cautum· sicūs ultra delegatum sibi summā nihil insolenter noverit
expetendum eauero quaeecclesiae ędificii attributa sunt · hucoperi uera
citer progat alocorum doceat instructio instauratio manifesta sc̄orum·
quia nefas ē· si sacris ędibus detractat in lucrum suum p̄sul impendia his
designata conuertat ipsamnihil ominus adscriptam · pauperibus por
tionem quamuis diuinis rationibus se dispensasse monstraturus · ee·
uideatur · tamenuxta quodscriptū ē· utuideant operauā bona & glori
ficent patrem urm̄ quincaelis ē· Oportet & iam p̄senti refutatione
p̄dicari & bonę fame p̄tonitis nontaceri· QŌ EP̄S PRBT
& diaconus aquocumque clerico ueraciter accusatus quiacontra hęc
constituta fecerit potest sinedubitatione ē p̄cellu sui & iam honoris ep̄s
periculum subiturus si haec omni eccles̄ proscenda tacuerit·

XX VIII Quappē nedericorū quisquam sihuius offense futurū confidat im
munem · si nihis quae salubriter sequenda deprom simus · siue ep̄m
siue pr̄bm seu diaconū uiderit excelentem n̄ p̄anus ad aures nr̄as
deferre curauerit p̄bationibus dumtaxat competenter exhibitis
ut transgressoris ultio fiat · & ceteris inter dicto delinquendi·

Succedit Gelasio Anastasius II. anno 496.

Si uero modis omnibus erit unusquisque pontificū. ordinis & honoris eius. siciuiquam clericorū uel eccles̄ totius auditui hec putauerit suprimenda. dāt. v. īd. martiarum asterio & presidio & aliis manu. con ss. ⁊ pt̄. pāp anastasius urbis rome

ad imperatorem anastasium pro pace ecclesiarum gloriosissimo & clementissimo filio anastasio augusto anastasius epūs.

Ex ordium pontificatus mei primitus oblata populis pace pnuntio consequentē profide catholica humilis pietatis tuę praecator occurro. In quorū primum mihi diuinū fauorem proprinquasse confido. Quod consonantia immēa augustissimi nominis tui ñdubiū prestat auxilium. ut sicut p̄celsum uocabulum pietatis tuę p̄ uniuersas gentes toto orbe p̄fulget. Ita p̄ ministeriū meę humilitatis sicut semp. ē. sedes beatissimi petri in uniuersali eccles̄ adsignatum sibi adnōdō teneat principatum. Nec ppt̄ unū mortalē diuitur unica illa salutaris desup contexta p totū. male forte patiatur incertum. quae sola indiscussionem p firmitate sui uenire non potuit cui & iam inpriuata uita tanta circa sincere religionis studium fuit ut sicut fama certissima celebrauit. nemo magis uel inter preciuos sacerdotes prefixas a sanctis patribus regulis eccles̄ custodis sedicatur. qd̄ sem studium cū maiestate imperii creuisse confidimus. qd̄ō p xpō

II fungatur legatione dum ppace r̄ catur ecclesia.

Legatione itaq: fungimus p xpō nec os ppt̄ offensionem uel scandalum patiamini publice nominari. quorū merita uel actus illū iudicem latere non possunt. Incuus iamsum iudicio constatim nec illic potest inter ferere incorpore mortali adhuc temeraria p̄sumptio. In quo non solū confessio facit aperta merita singulorū. sed & iam silentia ipsius n̄ potest latere secreta. nā que & p decessor nr̄ pāp felix. sed & iam acatius illic p culdubio s̄ ubi unusquisque subtanto iudice non potest p̄sedere suimerita qualitatem. q ō ñ s i t i g m e r e

II iudicandum debi quia addm migrauerunt.

Itaq: monente nos beatissimo paulo apto neq̄ sit in hoc offendiculum

mecclesi dumquod facere nipossumus debis quiam transierimus
iudicare conemur · obseruandum ee tranquillitas tua cognoscat ·
Nenim debis quiderebus addm solū panentibus iudicare psumunt ·
Nemoenim nrm sibiuiuit & nemo sibimoritur · siueenim uiuimus
dno uiuimus siuemorimur dni sumus · Inhocenim xps resurrexit
amortuus ut & uiuorū & mortuorū dominetur · tuaūt quiiudicas
fratrem tuū autte quare sper nis fratrem tuum · omes enim stabimur
antetribunal di · scriptū e · enim · uiuo enim dicit dns · qm mihi flectet &
omne genu & omis lingua confitebitur do · Itaque unusquisque nrm pse
rationem reddet & do · Ni · ergo amplius inuicem iudicemus · sed hoc iudicate
magis ne ponatis offendiculum fratri uel scandalum · mon & igitur
beatus apls ne debis nob psumdo iudicii · De quibus nemo potest uerius
ut melius iudicare quamds · Inhoc sibiquippia temerarium ausus
usus pt · & ppt hoc pax atque unitas · eccls dissipetur · pa & in regnorū
libro dicitur n quomodo uid & in facie ds aut uid & in corde · Item in
paralyppomenon libro primo · & nunc salomon scito dm patrum
tuorū · & ser uilli incorde pfecto & anima uolente · quoniam oma
corda scrutatur dns & omnem cogitationē pouit · Item in ezechiel
haec dicit dns · sic dixistis domus isrl · & cogitationes spūs uri nouī ego ·
unde & de dno iudice dicitur · In euangl scientes autē ihs cogitationes
eorū dixit eis · Quid cogitatis mala in cordibus uris · UT SPECIALIT
in ecclesia nomen tacetur ACACII ·

III Precamur itaq: clementiam uram ut specialiter nom qd mutatis ex
causis scandalum uel offendiculū eccls concitauit specialiappella
tione taceatur · cū sicut diximus in generalitate sacerdotū uniuscuiusq:
merita illū iudicem latere n possit · Quid cuiq: tribuendum sit p
estimata dispensatione meritorū · Cui soli cogitationes quoque
manifestae sunt · Quantos uero excessus atq: psumptiones habuerit ·
Acacius nedem tacetue p singula suggerere fortasse uideatur onerosū ·

Crisconio uel etiam germano fratribus & coepiscopis meis quos misimus
adserenitatem tuã de causis singulis acacii qualis fuerit instructione
plenissimam dedimus clementiae tuae specialius recensendam si hoc pietati
tuae placuerit. Curiosius indagare. Si enim aliquo suggestionis nostrae
ueritas defuisse uideatur. ut prodiuina sapientia aurã prospicua
uidere possitis. Nisi superbia uel elatione sedis apostolicae in accusatum
talem processisse sententiam. sed factorum bus certis quantumlibet extra
illum iudicium qd solum falli non potest exquiramus. Zelo magis
diuinitatis extorta. qd

IIII MAGNOPERE CONTENTIOSITAS CAVENDA

Nos uero humiliter supplicantes controuersiam in ecclesiis remanere
nolumus. Cum magis sit tanda contentiosa sicut dicitur in prouerbiis.
Odium suscitat contentio. Omnes autem qui non contendunt pregit amicitia.
Nam & apostolus horum teos cum enim sint inter uos emulationes & contentiones. Nonne carnales estis & secundum hominem ambulatis. Item ad philippenses. si quis ergo consolatio in xpo si qua ad locutio caritatis si qua
societas spus si quae uiscera & miserationes implete gaudium meum.
Ut idipsum dicatis omnes eandem caritatem habentes nihil per contentionem
neque per inanem gloriam. sed in humilitate mentis inuicem existimantes
sibi metipsos superiores non sua singuli respicientes sed aliorum.

UT ALEXANDRINOS IMPERATOR

V admoneat ad fidem sinceram & pacem redire catholicam.

Hoc tam principue insinuo serenitati tuae gloriosissime & clementissime filii auguste ut cum causae Alexandrinorum putauerint piissimis
auribus uris adsinceram & catholicam fidem eos auctoritate sapientia. Diuinis q: uris monitis redire faciatis. Nam quid tenendum sit
in religione catholica. secundum definita patrum & predicatione omnium
sacerdotum qui in ecclesia floruerunt. si hoc quoque per certis scientibus
in memoriam transmittendo renouauimus. Ignorantibus ad
discendum pro officio nostro instructionis offerimus. ut nulla ex hac
ingeniorum iactantia uel praui tas audiatur. AMONETUR

VI Imperator utconstituit apostolice sedis obtemperet.
Illud uero peculiariter ꝑamore imperii uri & beatitudine quae
consequi poterit regni ꝑ apostolico officio ꝑdicamus. ut sicut dec&
ipse sci dictat monitis mris oboedientia ꝑdicator urbona omnia aura
rem publicam consequantur. sicut in exodo ꝑmittitur. si audieris uocem
dni dei tui & queplacent fecerit coram ipso. & obaudieris ꝑcepta eius
& custodieris omnem iustificationem eius omnem infirmitatem quam in
posui egyptiis non imponam tibi. Ego enim sum dns qui saluum
faciote. & illic iterū tuba potentissima canitur. & nunc israhel
quid dns deus tuus postulat a te nisi ut timeas dnm dm tuum.
& ambules omnibus uiis eius & diligas eum & seruias dno deo tuo ex toto corde
tuo & ex tota anima tua. Custodire ꝑcepta dni dei tui & iustificationes eius quas
ego mando tibi. haec me suggerentem frequentius ꝓ nonspernat pietas
tua ante oculos habens dni in euangelio uerba qui audit uos me audit.
& qui uos spernit me spernit. & qui me spernit spernit eum qui me misit.
ꝓ nam & apostolus concinens saluatori nro ita loquitur. Quapropter
qui haec spernit non hominem spernit sed dm qui dedit spm suum scm
in nobis. pectus clementiae uirę sacrarū. e. publice feliciter ut per
fectam uiam quam uelut uicarii ꝑsidere iussit interris euangelicis
apostolicisque ꝑceptis. ꝑdura superbia resistatur. sed ꝑ oboedien
tiam quę sunt salutifere compleantur. QUOSQUOS ꝑ
nationem suam uel baptizauit uel ordinauit accacius nulla portio leonis adtingat.

VII Nam secd ecclesiae catholicę consuetudinem sacratissimi seremitatis tuę
pectus agnoscat. quod nulli dehis uel quos baptizauit accatius uel quos
sacerdotes siue ceteros secd canones ordinauit. illa eos expomine
accacii portio lesionis adtingat. quo forsitan ꝑ iniquum tradita
sacramenta gratia minus firma uideatur. ꝓ nam & baptismum quod
ꝑ culsit ab eccles siue ab adultero uel a fure fuerit datum. adꝑ
cipientem munus puenit inlibatum quę uox illa quae sonuit per
columbam omnem maculam humanę pollutionis excludit.

finiunt epist pap anastasi.

Quadeclaratur addicitur hic est quibaptizat inspū & igne. nam
sinisibilis solis istaustradii tam per loca facta dissima transeunt.
nulla contactus inquinationē maculantur. multomagis illuusquisum
uisibilem fecit uirtus nulla ministerii indignitate confringitur.
Nam & iudas cumfuerit sacrilegus atque fur quicquid egit inter apos
tolos pdignitate cōmissa beneficia per indignum data Nullaexhoc
detrimenta senserunt. Declarantehoc ipsud dnō manifestatissime uoce
scribe inquid & pharisei supercathedram moysisedent quedicunt facite
que autē faciunt facere nolite. Dicunt enim & nō faciunt. Quicquid ergo
ad hominum pfectum quilibet ecclesia minister pofficio suo iudetur
operari. hoc totū contineri implendo diuinitatis affectum. Ita ille
pquem xps loquitur paulus adfirmat. Ego plantaui apollo rigauit
sed ds incrementū dedit. Itaque neque quiplantat ē aliquid neque qui
rigat sed quiincrementū dat ds. Adeo autē nō quaeritur quisuelqualis
p̄dicet sed quem p̄dicet utinuidos & iam benexpm p̄dicare confirmet
quomalo diabulus ipsedelectat ē. & hocipso p̄dicare nondesinit.

QŌMALO BONAMINISTRANDO

VIII

Ideo ergo & hicciuis nomdicamus ee retacendū. malebonaministrando
sibitantūmodo noceat necetes sacramenta cummaculant.
pāinuiolabile sacramentū quopillūdatū ē. aliis perfectionē
sue uirtutis optenuit. qd qui ē aliquorū intamāse extendens curioso
suscipio. Utimagin & plato apapa felice iudicio posteamefficacit
insacramentis accacius usus paulus egisse. hacpinde eos metuere.
quiuel inconsecrationibus uelinbaptismate misteriatradita susceper
neinrta bene facta diuina iudeantur meminerint. Inhancquoque
partem similiter tractatum pualere superiorem. Quianonsine usur
pationem sacerdocii adiudicatur hoc egit inquouirtute suo ba nentibus
misteriis inhocquoque aliis reatabunt bi pona nonnocuit. pā adillum
ptinuit qd traba dauid tracantur. uerūtamen ds conquassauit capita
inimicorū suorū uerticem capilli pambulantiū indelictis suis.

Nam ſuꝑbia ſemꝑ ſibinonaliſſfacit ruinam · quoduniuerſa ſcripturarū celeſtium teſtatur auctoritas · ſicutetiam ꝑſpm̄ ſcm̄ dicitur inpphā. Non habitauit immediodomuſmeę quifacit ſuꝑbiam · Unde cūſibiſacerdotes nomundicauerit condempnatur inipſiuſuerticem ſuꝑbię tumor influctuſ·ē· quanonpopulus quiimmiſerit domuipſius ſtrebat excluſus·ē· ſedanima ſola illa·ē· quę peccauerit iuſtoiudicio ꝑprie erit obnoxia · Qd ubique numeroſa ſcripturarū teſtatur inſtructio · unde remotis hominum ſtudiis ſiueuer ſitus inhacadhucꝑſenta fragilitate poſitorū ſecd̄ pęſmās adnisu & auctoritate imperali offerentedonrō · Unācatholicā eccleſiā & apoſtolicā quā hocſolū·ē· inquoſolū interriſſed etiam incelo triumphare ſinefine poſſit: ſubſcriptio ompſdſ regnū & ſalutemtuā ꝑpetua ꝓtectionecuſtodiat · Glorioſiſſime & clemātiſſime ſempauguſte. EXPLIC EPSĪL PAPANASTASII·

INCIPIT PAULINI UC DIE KTRŪ

marciarum inbaſilica beati petri apti ſinodo preſidente beatiſſimo papa ſymmacho fulgentiuſ archidiaconus · dixit ·

BEATITUDOURĀ directus antehac ꝑprouinciis auctoritatibus frequenter tales ſacerdotū ſynodū conuocauit · quorū ꝑſentia inuriſuidetur oculiſconſtituta · punctbeatitudourā quaead eccleſticas indemnitates uel adpacē totius eccleſ ꝓtinent ſiue concordiam digneꝰ tractabiliter ordinare acclamatū ab omnibus epiſ & prbis ex audixꝑ ſymmachourta · Dictū·ē· x· cuiusſedem & annos dictum·ē· VIIII· utfaciat rogamus dictū·ē· x· SYMMACHUS epiſ· eccleſ catholicę urbis rome dixit ·

¶ Conſiliū dilectionisſuę ꝓpleta hiemis aſperitate ſollicitudo nra per eccleſiaſtica indemnitate ſpeciali congregauit · Utepiſcopale ambitū & confuſionis incertū uel popularem tumultū quem ſubrepacionem conſtat exortū · Cōmunicato pariter tractatu infuturū poſſumus robuſte actubacīt amputare atqueideo caueamus inpoſterū meſub uerſio diſcipline aut audacia ꝑſumtū geſta adtemptare ſimilia · & paridona tione tractemus ex ꝑſis ſcilicā ſententiis ſan cientes · quidcircā

11 Paulinus V.C. urbis Rom Conſul. cum hoc Chriſto ſucceſſit Anaſtaſio api. Z. tm̄ annos ſederat · 498.

romani epī ordinatione debeat custodiri · uniuersi epī ut prbidixer
ut fiat rogamus dictū ē · x · ut scandala amputentur rogamur d · viiii
ut ambitus exanguatur rogamur d · xii · ex audixpe symmachouita
d · vi · cuius sede & annos dictū ē · v · ut dep̄ sententia fiat dictū est · x ·

SYMMACHUS EPS DIXIT.

III Quoniam fraternitas ura pulsionis ure suis exortationibus incitauit
& pariter circa eccles & tranquillitatem dn̄i contemplatione animū
prestat · sicut p̄ fatus sumus deliberatione in p̄senta habita quid placeat
ex omnibus uris informate sententiis que in hoc uenerabili concilio per
ecclesiastica recitentur officia · Cumque surrexissent & paulo post iterū
cum sedissent emilianus notarius synodi decreta uulgauit ·

III Propt̄ frequentes ambitus quorū eccles nuditatem uel populi confusione
que molesta inconpetenter episcopatū desiderantium generauit habi
ditus ut exanguatur futuris p̄sumptio · tam pernitiosa temporibus
constituit sca synodus · ut siquis prbt audiac aut cleric papa aut colonie
& eo inconsulto aut subscriptionem p̄ romano pontificatu commodare
aut pactatio p̄mittere aut sacramētū p̄bere temptauerit · aut aliquid
certe suffragium polliceri · uel de hac causa pribatis conuenticulis
facta deliberare atque decernere loci sui dignitatem uel cōmunione
priuetur · uniuersa synod surgens adclamauit · ex audixpe symmacho
uita · d · x · hic pax cum symmacho · d · xv · cuius sede & annos dictū ē ·
viii · pariseueritate ferendo eo qui hoc uiuo · sicut dictum ē · pontifice
quolib& modo fuerit ambisse conuictus aut certe temptasse omnib:
pariter huius culpe reis anathematis poena plectendis ·

SYMMACHUS EPS DIXIT ·

Ergo uniuersitati placet & ab omnibus recognoscitur ut p̄batur
ista sententia · uniuersa synodus dixit · placet · & q̄d omnibus
placet fiat · SIQD absit transitus pape inopinatus euenerit ·
Vt de sui electione successoris ut supra placuit n̄ possit antecedere
si quidem in unum totius inclinauerit ecclesiastici ordinis electio am:
: secretur.

Electus epc̃ sienm utfieri sol& studia coeperint ee diuersa eorũ
dequibus certamen emersertt uincat sententia plurimorum sic
tamen utsacerdotio careat quicaptus ꝓmissione nrecto iudicio
delectatione decreuerit synodus dixit placet dictũ e dete. PPTER
occultasauẽ fraudes & coniurationes.

Secretus insidias quas huius sententia distructionis consequitur siquis
adecclesiasticam pertulerit notitiam. Consilia eorũ qui contra hanc
synodũ depontificali egerit ambitu & rationabili ꝓbatione conui
cerit participes actionis huiusmodi ꝓ solũ purgatus abomni culpa sit
sed& iam remuneratione quae nomin dignas sit subleuetur. uniuersa
synodus surgens adclamauit placet omá & adiecit. Ex audi xpe
symmache ouita dictũ e. xxx. utita seruentur rogamus d. x. ut
nullus aliter adepiscopatum romanũ deincep sueniat ꝓ camur d. x.
ut decreta nrá confirmes rogamus. d. x. SYMACHUS
epc̃ ecclesiae catholicae urbis rome dixit.

Acdamnationes uras synodi que iudicium ꝓsentia gesta suscipiens
& adiecit. ea que adsopiendo sup ternose ꝓsumptionis errores
uel infensere bus ecclesiasticas egritudinis morbos quibus uniuersalis
afficiebatur ecclis deliberatione religioni congrua pacique constituit
firmitatem ꝓpetem. sociemur ut preftante dõ quemcusto dem rerũ
constat bonorũ synodalis ordinatio uigeat atq: omis sine per sonę
alicuius distinctione plectetur & subscripser.

Caelius symmachus epc̃. scę ecclesię catholicę urbis romę hic constitu
tus synodalibus amępbatis atq: firmatis conscient subscripsi syno
dalibus constitutis atque in hac me ꝓfiteor manere sententia.

Caelius bonifacius epc̃. ecclis beliter nensis subscripsi & consensi
synodalibus constitutis atque in hac me profiteor manere sententia.

MENSE NUS CUMANUS.

Rufinus. canusinus. Crisconius. tudertanus. uitalanus. parmensis.
Serenus. numentanus. Iustus. acerontanus. Clarus. alfanus.

Clarus. alfanus. basilinus. tollenatus. Uttalis. fundanus.
Decius. triumtabernis. Innocentius. mibanatus. Ualentanus. amtānus.
bassus. ferentinoui. Uttalis. fanestris. Uttalianus. roselanus.
maximus. bleranus. Constantanus. capuanus. benignus. aqueuuensis.
fortunatus. suessanus. pallidius. sulmonanus. Undemius. anteanus.
Constantius. utriculanus. Johannis arminensis. germanus. pipau
rensis. martyrius. terracinens. candidus. taburtanus. Laurentius.
tribensis. Uttalanus. parmensis. serenus. numentanus. Justus.
aceronanus. Adeodatus. cerrensis. stephanus. nursinensis. furtunatus.
anagninus. parthasius. ulterninensis. FURTUNATUS
epc ecclc anagninę prosanctulo. epō ciuitatis signina equia sub
scribere nonpotuit proeodem subscripsi.
Valerius. calenotanus. felicissimus. forosimpronensis. Ualentanus.
amiternius. proromano epō. eccler. patranatu subscripsi.
Colonius. foroclodiensis. Epiphanius. bepeuentanus. Johannis spoli
tanus. Constantius. benestranus. sallustius. amerinus. Lucanus.
tarquinensis. molosensis. cantūcellensis. florentius. plestanus.
Maximianus. subaugestanus. furtunatus. fulgentanus. Johannes.
uuuonensis. gaudentius. tadinatus. mercurius. sutrinus. felix.
nepesinus. serenus. nolanus. Aucupius. putiolanus. timotheus.
abellinatis. rosarius. surrentanus. stephanus. neapolitanus. ROSA
RIUS epc. profratremeo ursa epō subscripsi. Gaudentius. uulsi
nensis. ITEM gaudentius epc uulsinensis. pproiectio. epsc
foronouano. Quintus. teanensis. gaudentius. salernitanus. bella
tore. hostiensis. Marius. tuerniciuum. lampadius urbisalpiensis.
Adeodatus. forminensis. ursus. stabianus. saturninus. herdonitanx.
SUBSCRIpserē epi numero. LXXIII.
Caelius. Laurentius. archipbr. tit. paxide. HIC subscripsi.
& consensi. synodalibus. constitutis atque in hacme pficeor manere
. sententia. Januarius. pbr. tit. uestine. marcianus. pb. tit. sancte

Gordianus prbr · tit · pammachi · Petrus pb · tit · sci clementis ·
Urbicus pb · tit · sci clementis · Paulinus pb · tit · iuli · Ualens pb ·
tit · scę sabinę · petrus · pb · tit · chrysogoni · soranus · pb · tit · uestinę ·
Asterius · pb · tit · pudentis · Iustinus · pb · tit · pudentis · felix · pb
tit · equitii · Redemptus · pb · tit · grisogoni · Proiectus · pb · tit · damasi ·
Iouinus · pb · tit · emiliane · bonus · pb · tit · crescentiane · pacasius ·
prb tit · eusebi · Johannis · pb · tit · pammachi · sebastianus · pb · tit ·
nicomedis · Marianus · p · tit · cyriaci · Epiphanius · p · tit · scimathei ·
seruusdi · pr · tit · sci clementis · Opilio · pb · tit · festine · petrus · pb
tit · crysogoni · Romanus · pb · tit · tagride · marcellinus · pb · tit · iuli ·
Dominicus · pb · tit · crescentis · Abundantius · pb · tit · sabine · marcellus
pb · tit · romani · Asellus · pb · tit · uitalis · Agatho · pb · tit · uitalis ·
sebastiani · pb · tit · equitii · Ualentinus · pb · tit · eusebii · Anastasius ·
prb · tit · anastasie · generosus · pb · tit · nicomedis · Dionisius · pb · tit ·
emiliane · Epiphanius · pb · tit · aptorū · Aconcius · pb · tit · fasciole ·
Agapitus · pb · tit · aptor · paulinus · pb · tit · fasciole · Adeodatus · pb
tit · equitii · benedictus · pb · tit · giu · Dominicus · pb · tit · prisce · Redemptus
prb · tit · tagride · seuerus · pb · tit · iuli · gai · Stephanus · pb · tit · marcelli ·
Crescentio · pb · tit · aptor · Julianus · pb · tit · anastasie · septiminus ·
prb · tit · iula · cyprianus · pb · tit · marci · Epiphanius · pb · tit ·
fasciole · bonifacius · pb · tit · cecilie · Petrus · pb · tit · praxedis ·
Timotheus · prb · tit · marcelli · hilarus · pb · tit · lucine · Victorius ·
pb · tit · sabine · Laurentius · prb · tit · sci laurentii · Eutychius ·
pb · tit · emiliane · Julianus · pb · tit · anastasie · marcus · pb · tit ·
lucine · uincentius · pb · tit · crescentis · Abundius · pb · tit ·
marci · Uenantius · pb · tit · marcelli · Stephanus · tit · eusebii ·
paulinus · pb · tit · sci laurentii · SUB scripser pbi · numerum ·
LXVII · sub scriptio diaconorum ·

Cyprianus diac · scę eccls · romanę · reg · VII · hiis subscripsi
& consensi sinodalibus constitutis atq: macmę pfitebor ·

manere sententia. Anastasius diac. regionis prime subscripsi.
Cronatus diac. regionis v. subscripsi. Joh diac. reg. ii. subscrip.
Tarrensis diac. regionis prime subscrip. tertullus diac. regionis
quarte subscripsi. EXEMPLAR constructa facta a domno
symmacho papa de rebus eccl conseruandis flauio eutheno uc
iuniore subdie. viii. iduum nouembrium in basilica beati petri
apostoli residente uenerabili uiro papa symmacho. una cum
uenerabilibus uiris. Laurentius maximo. petro. Laurentio.
Emilianus. tigrido. felice basiano. Cresconi. pacatiano. be
nigno. rufentio. Innocentius. iohanne. maximo stephano.
Johanne. sereno. eulalio. proculeiano. fortunato. Laurentio.
eustachio. marciano. iocundo. candido. furtunato. felice. eutio.
helpnudo. Aprile. innocentio. mercurio. hilaro. fortunato.
concordio. asello. innocentio. stephano. gerontio. paschasio.
uitale. memore. seuerino. hilaro. uenerioso. Innocentio. casto.
colonico. siluno. maximiliano. arestbono. seuerino. propinquo.
martyrio. ualentiano. sebastiano. romano. uindemio. dulcitio.
uictore. urso. Mercurio. asollo. seruodei. adeodato. asterio.
martiniano. felice. usebio. Augusto. pientio. Chrysogono. benantio.
Rustico. salustio. probo. amando. basilio. & florentio. EPIS
residentibus & iam. Proiectacio. martino. Epiphanio. sebastiano.
seruodeo. obtauiano. Epiphanio. anastasio. habundancius. uicomalo.
paulino. iuliano. marcello. agathone. benedicto. crescentiane.
pascasio. iuliano. seuero. paulino. adeodato. iohanne. timotheo.
Laurentio. hilaro. adeodato. marco. stephano. benantio. petro.
petro. chrysogono. litorio. & chrysogono. tanulo. uel maximino.
furtunato. prbr. Peccadiectione indigere plenitudo. maxime
declericis. quos amor dominationis muauit. & iugum discipline
ecclesiastice. fecit respuere. Quos propter eas. chisma fecisse
apud uos constat. quibus misericordia tamen quadam

1764
185

mandat mumuer-ſis impendi ſicut oportuit nonnegaſtis. ſiduricia
cor-dis eorum nonſibi adquirat poenam dum contempnit oblata remedia.
quorum exceſſus enarrandum difficile ē. Unumtamen qđ occurrit
uenerando ordinuro inamare nō differro. Dixer̄. Inter alia ſcripta
quandam in luſtris memorię baſilium quaſi pro eccleſiaſticę amore
ſubſtantię conſcripſiſſe. In quanullus romanę eccleſiae nec inter
fuit nec ſuſcripſit antiſtes. p quem potuiſſet ſortiri legitima firmi
tatem. nec igitur diſputem. unde poteſt urmiudicare concilium.
Requiratur & referatur immediū utlectione agnoſcatis cuiusmodo
poſſit habere ſubſtantiam ſcā ſynodus reſpondit. Deferatur in
medium utcuiusmodi ſit poſſit agnoſci. & dum diceret ormiſda
diāc recitauit. EXEMPLAR SCRIPTURĘ

II. Cum inmunum apud beatū petrum apoſtolū reſidiſſem ſublimus
& eminentiſſimus uir p̄fectus p̄torio atque patricius agens & iam
uicesp̄ celeriſſimi regis odoacris baſilius dixit. Quamquā ſtudii
urī & religionis interſit utrinepiſcopatus electione concordia
principaliter ſeruetur eccleſię. nec p occaſione ſeditione ſtatus
ciuilitatis uocetur indubium. tamen admonitione beatiſſimi pur
papeni ſimplicia quam anteoculos ſemp habere debemus. hoc nob
memmiſſe ſub obteſtatione fuiſſe mandatū. Utp̄ter illū crepicū
& uenerabilis eccl̄s detrimentū ſieum de hac luce tranſire contigerit
p̄ ſine mā conſultatione cuius lib& celebretur electio. & cum
legeret & creſconius epiſ ciuitatis tuder ane eccl̄s ſurgens econ
ſenſu dixit. hic p pendat ſcā ſynodus utp̄ter miſſas perſonas rele
giosas. quibus maxime cura ē. de anno pontifice in ſuam redire gen
poteſtatem quod contra canones ee manifeſtum ē. Inter em ormiſda
diāc legit neque confuſionis atque diſpendii uenerabilis eccleſiae
ſuſtineri & miramur. p̄ter miſſis nobis quicquam fuiſſet temptatū.
Cū ſacerdotem ro ſuper ſatem nihil debuiſſet adſumere quare
ſi amplitudini urę uel ſcitati placet incolumia omāque ad futuri

Anastasii electione seruemus. hanc legem specialiter p̄ferentes quā
nobis heredibusque nr̄is xp̄iane mentis deuotione. sancimus. ne q̄ quam
prædium seu rusticum siue urbanū. ut ornamenta aut ministeria eccle-
siarū que nunc sunt uelque ex quibus lib& titulis ad ecclesiarū iure per-
uenerūt ordinandus. & illis qui futuris seculis sequentur. Quocumque
titulo atq: cōmento aliena reuoluerit ineffica[x] atque inrit̄ iudicetur.
sicq: facienti uel consentienti accipientiq: anathema. maximus epūs
bledane eccl̄s dixit. modo sā synodus dignetur edicere licuit laico
homini anathema mordine ecclesiastico dictare. Nunquid potuit laicus sacer-
dotis anathema dicere. & contra canones q̄d ei cōpetebat constituere
dicite uobis quid uidetur. Deme licuit laico legem dare sā synodus dixit.
p̄ licuit. & die ei legem sequentia ormisdā diāc legit. & his qui p̄ tam
rustici uel urbani iuris ecclesiastici fuerit consequutus. nouerit se
nulla lege ut p̄ scripta one munitū. sed si ueris qui alienauerit siue quicū
sequentur uoluntate contraria p̄ tiū huiusmodi alienatū reuocare
temptauerit. Is cam fructibus reformet quicquid fuerit consequutus.
& cū lege& stephanus epūs uenusie surgens e conc̄lio dix̄ plegatur.
Ormisda diāc legit quam& iam poena placuit accipientes heredes
pheredesq: respicere. Inquare cui lib& clericorū contradicendi liberalis
facultas. Iniquū ē. enim& sacrilegii instar utique uel p̄ salute uel
reliquie animarū suarū unusquisque uenerabili eccl̄s. Pauperum
causa contulerit aut certe reliquerit ab his quos hoc maxime seruare
conuenerat malitudine transferatur plane quecumque ingemmis
uel auro atque argento necnon& uestibus minus apta usibus uel or-
natui uidebuntur eccl̄sque seruari. hac diu manere n̄ posse. subiusta
estimatione uendantur& erogatio religiose p̄ficiant. Cūque lecta
fuisset& laurentius mediolanensis eccl̄s dixit. Ista scriptura nullū
romane ciuitatis potuit obligare pontificem. qui a non licuit laico
statuendi m eccl̄s p̄ter papā romanū habere aliqua potestatem.
quo sub sequenta man& necessitas n̄ auctoritas imperandi maxime

cumnec papa romanus subscripserit necaliquius scdm canones metropoli
tani legatur adsensus. Petrus epūs ravennatis eccl̄ dixit. scriptureque
imm̄a congregatione uulgata est nullis eam uiribus sustinere manifestū ē.
quanec canonibus conuenit & laica nonconcepta pōna uidetur.
maxime quam ea nullus pūl sedis apostolicę inter fuisse uel p[ro]pria
subscriptione firmasse monstratur. Eulalius epūs syracusane eccleśie
dixit. scriptura quem sacerdotali concilio recitata euidentissimis
documentis constat inualida. Primaq̄ contra patrū regulas laicis
quam uis religiosis quibus nulla de ecclesiasticis facultatibus aliquid
disponendi legitur um. quam adtributa facultas facta uidetur.
Deindeq̄ nullus p̄ulis apostolicę sedis subscriptione firmā[re] docetur.
Quod sicuiur lib& puncę sacerdotis intra suos terminos concilio
habito quicquid sine metropolitani sui amentatis uel auctoritate
testauerit. Irritum. ē. debere patres sci sanxer̄ quanto magis
q̄d in apostolica sede non existente p̄sule quip̄ rogatuam beati merita.
apostoli petri p uniuersum orbem primatum obanens sacerdotii
statui synodalibus consueuit tribuere firmitatem. Laicis lic&
consentientibus aliquantis epūs quitamen ponaficia quo consecrari
probantur p̄iudicium inferre n̄ potuer̄ p̄sumptū fuisse cognoscitur.
Uiribus carere nondubium. ē. Nec possemus ecclesiastica ullomodo
statuta censeri. III. Sc̄a synodus dixit lic& secd p̄secutionem uenera
bilium fratrū n̄rorū Laurenti petri eolali crescenti maximi uel
stephani. Nec apud nos incertum habetur hanc ipsam scripturam
nullus esse momenti. quo&iam si aliqua possit subsistere ratione
modis omnibus in synodali conuentu. p̄uida beatitudinis ura
sententię ener uari conueniebat. & inritū deduci ne exemplū
remaneat & p̄sumdi quibus lib& laicis quam uis religiosis uel
potentibus in quacumque ciuitate quolib& modo aliquid decernere.
de ecclesiasticis facultatibus quarū solis sacerdotibus disponendis
indiscusse adō cura cōmissa docetur.

Symmachus epʃ dixit · modo quidʃ p̄ sentiam uram uotiuā mihi
subqualibꝫ occasione concessit uolo ſi placꝫ rē fieri firmā quā credo
ecclesiasticis facultatibus conuenire ut agnoscant omnes quos inme uanus
furor excitauit · nihil me magis fudere quam ut saluum esse
possit quod mihi ē · Ado sub dispensatione commissū · sedꝫ iam
quibus libꝫ successoribus dmīs amentabus gratū ee debeat ꝫ ad eccles
asticis custodiam patrimonii ponere · scā synodd dixē · scimus pulsionē
uram necessariis tudere · & ideo mura ē potestate sequenda disponere ·
symmachus epʃ eccls catholicę urbis rome dixit · magna quidem
uenerando & sacerdotali debetur cultura ꝓposito cui immin &
desudio que rectas · non de necessitate disponere · sed quoniam inali
quibus aliena postulantibus utiorū mat auaricia repudiatis hones
tatis reparabilis totum putat expedire qd licꝫ · & ita dum p̄die
inhiant pacientę superne pietatis abutatur expectantibus cor
rectionem · Caelo moderante iudicii se existiment nō teneri · & clarū
sit qd apud certus in occasione rapiendi p̄cedat diuine mora sen
tentię · sed nos qd pastoralis cura · & ecclesiasticę ad feringit prodis
pensatione credita ratio reddenda sub tremendę opus ē · ut solli citudinē
nram nonsolū ad p̄senta sed ꝫ iam ad secutura secta porrigamus ·
ne ad animę mę detrimēta contingat · si hii qui possum fraternitatis debere
innocentia p̄sumtas deliberate deliquerit cum relegiosa ꝓsint
& nos & successoris nri potestate fulciri legibus ecclesiasticis seruientes ·

CVIIII His ergo perpensis mansuro cum diuīni consideratione decreto
sancimus ut nullus apostolicę sedis p̄sulis presens die donec dis
ponente dno catholicę fidei manserint doctrina saluatoris ·
Liceat p̄sidium rusticum quanticumq; fuerit uel magnitudinis
uel exiguitatis sub ꝓpetua alienatione uel cōmutatione ad cuius
libꝫ iura transferre · nec cuiusquam excusentur necessitatis
obtenta quippe cum nonsit ꝓsonale qd loquimur nec aliquid
clericorū uel laicorū sub hanc occasione acceptatur ·

Romulus penestrinus probus carmeranensis Undemus antaranus
Candidus taburanus fortunatus abagnimus paschasius uultarniensis
martianus acamiensis maximianus perusinus Grysogonus albinensis
Eutacius tranensis Laurentius uobianensis martus samminus
Aplus pucerinus memor canusinus Innocentius forosimpniensis
florentius plesmensis felix nepesinus Concordius merianatus Amand
potentianus uenerosis pellensis bonifatius foroflaminiensis sebasa
anus syranus rufacus burserianus Uenantius synogalliensis
Uictor dunensis Innocentius afernantius taberniose siluinus
uelitterninus Justus signiensis Arestor ostensis Augustus libarrianus
felix nespesinus Purso Asterius Aquinata propinquus trebiatus
Eusebius faneferis & romanus numentanus Undemus antaranus
candidus taburanus helpidius fortunatus fulgentius Paulianus
sepinatus fortunatus abagnus paschasius uultarniensis marcianus
acamiensis maximianus perusinus crisogonus albinensis Eutatius
tranensis Laurentius uobianensis siluinus uelitterninus Arestor
ostensis felix nepisinus Purso propinquus trebiatus & romanus
numentanus Colonius forocludiensis helpidius uolitterninus
Piectus forinoui uenerosus polensis bonifatius foroflaminiensis
sebastianus syranus rufacus burserianus uenantius sinogaliensis
uictor dunensis Innocentius afernantius taberniorū iustus
signiensis Augustus liparianus Asterius aquinatus eusebius
faneferis RUFIO MAGNO FAUSTO
anieno uc̄ cons̄ sumbdiam .xxt nouembrium .

Quarta synod̄ habita rome palmaris sc̄a synod̄ apud urbem
romam exp̄cepto gloriosissimi regis teuderici excliuersis
regionibus congregata inxp̄i nomine dixit. Cū exdiuersis
p̄uincis adurbem romam conuenire sacerdotes regia p̄cepissāc
auctoritas. Utdebisqui ad uenerabile papa symmacho apostolice
sedis p̄sulis abaduersariis ipsius dicebantur impingi sc̄m concilium

iudicar& ligurie emilie uel uenetiarū epi quos ad p̄sentiam
principis spei ianerii ductos adtraxit. Consulumus regem incubuit
necessitas consolandi. quę hos uoluisse & etate factos debilitate corporis
inualidos causa congregari. Respondit p̄fatus rex piissimus bene
conuersationis affectum plura ad sede pape symmachi actibus hor
renda fuisse plagta & in synodi oportere siuera esse inimicorū eius
obiectio iudicatione constare & memorati pontifices quibus alligendi
imminebat occasio. suggesser ipsum quidicebatur impetus debuisse
synodum conuocare. scientes quia eius sedis primū petri apt meritū
uel principatus deinde secuta iussione dn̄i conciliorū uenerandorū
auctoritas singularem in ecclesiis tradidit potestatem. precante
dicta sedis antistitem minorū sublacuisse iudicium in positione
simili facile forma aliqua testaretur. sed potius simus princeps ipsū
quoque papā in collegenda synodo uolumtate sua litteris demonstrasse
significauit. Amansuetudmeeius pagine postulate sunt quas ab eo
directas constabat has dari sacerdotibus sine tardietate constatuit.
Uel quicquid in eodem negotio actū scriptas roma ex diuersis terrarū
uel relegionum partibus di psequutione p̄uentū ē. & dum uenerabili
collectione de capiendo haberetur negotio p̄ut poscebat causa tractatur.
Scs papa symmachus basilicā iuli in qua pontificum erat congregatio
p̄ut habuit cura celestes ingressus ē. & de euocatione synodali dom̄
tissimo regi gratas retulit. & rem desiderii sui euenisse testatus ē.
Causa ergo de sacerdotū animis que de concilio n̄dū firmato tristata
ministrabat. Abscissa ē. auctoritatem ordini colligendo sicut
poscebant ecclesiastica statuta omnium qui ibidem conuenerant
epi p̄sentia sedare p̄fessus ē. sperans utilitator quicontra
relegione contra statuta ueterū uel contra regulas
maiorū a parte dei uel aliquibus laicis fuerat postulatus.
Ex ordinatione antiquatū sicut decebat scm̄ ppositū prima fronte
cederet. & roma que supgestiones inimicorū suorū amiserat potestatem

ab honorabili concilio redderentur · & tanta loci p̄ sul legaliter
priuſ ſtatui priſtino redderentur & tuncuenire & ad cauſam · & ſita
recte uideretur accuſantiū p̄poſitionibuſ reſpondere · Digna res
uiſa · ē · maximo ſacerdotū numero atque mereretur effectū · Decernere
tamen aliquid ſynodus ſine regia p̄ſentia n̄ p̄ſumpſit · ſed ſuggeſtio
uiſa p̄legatorū n̄ neglegentia nonmeruit ſcd̄ uota reſponſū · Juſſu · ē ·
regis p̄ceptionibuſ papa ſymmachuſ ante patrimonii uel eccleſiarū
quas amiſerat receptione cum impugnatoribuſſuis indiſceptione confligere
quippe ſtatuſſuę priuilegia & quae p conſcientiae quantū uiſte ęſtimamus
emēdatione ſūmiſerat n̄ hac uoluit uicere ſumere · ſed dum eſſet ſynod
in hieruſalem baſilicam ſeſſoriam palacii conſtituta aliquibuſ ſacer
dotibuſ uiſum · ē · uelibellū quem accuſatores parauerant quicotidię
ſedentibuſ appellabant ſuſciperetur · A ſynodo in quo ſuſcepto duo
erant quae uel ueritati inimica eſſent uel ipſi quantū oſtenditur
conuenitur eccleſiaſtico p̄poſito repugnare · Unum quia dicebant
crimina memorati ſuperiuſ ſymmachi papę apud regia conſtituti
ſenotiā qd̄ falſum · eēt · declarauit · p̄ enim quaſi nouam cauſam
audientię commiſiſſe & ſicut conſcientiam conuicti · de errore ſolam
ſcire expectare ſententiam · Aliud qd̄ p̄ſeruos debiſque obiciebant
ſi eum loquebantur poſſe conuincere · Adtende ſutipſe mancipia
tradere · Quibuſ tantū illi aſſerebant poſſe in iudicatione ſuper
aliquę res canonibuſ & ipſis publicis eram legibuſ inimica · Cum
patrum ſtatuta ſanciſſent ut quos ad accuſationē legi ſeculi n̄
admittant · his dicendi incognitione t ad ſequendi aliquid dele
ganda · eé · licentia · & dum inter iſta quę eſſent facienda trac
tantur · p̄ fatuſ papa dicere & occurrebat quiuenienſ ab imru
entibuſ turbis ęmulorū ſuorū ita tractatuſ eſt · Ut mutatis prbȳſ
quicum ipſo ierant p̄cedem ipſam ortaſſuiſſe occaſio · & recentiū
adhuc uęſtigia uulnerū in luſtriſ uir comit aliger nuſ & ſublimes
uiri gudila & uedeulfulfuſ maiores domuſ regiae p̄ſpexiſſent ·

quodsecunde egressifuerant adbeati petri apti septa conuexent.
hisita acta & rebus uana confusione turbatis. Iterumnos ad
iustitiam contulimus principalem scienter diuinitatem ppriam
regere dnm. quaeadtalis gubnacula ipsapro uidera. Cuiusmansue
tudini omá per relationis serie sicut res poscebat ingessimus. Ita
mantes & iam sepenominatū papam postcedem cui subiacuerat cū
suis siuoluntate rursus habere & exeundi adiudicium fuisse cōmonitū
sedallegasse eumperdirectosepiscopos mandatis canonibus sibe
concessisse affectu purgationis suę culmen humiliat. quantis periculis
poene fuisse oppressos domnum regem habere. quod uelle & faciendi
scienter imustitię retinentem. statutis canonicis nonposse compelli. adhec
serenissim rex caliter dō aspirante respondit. Insynodali esse arbitrio
intanto negotii sequenda ꝓscribere. nec aliquid adse pter reuerentia
deecclesiasticis negotiis ꝓponere. Cōmittens & iam potestati pontificum
ut siue ꝓpositum uellent audire negotium. siuenollent qđ magis putarent
utile deliberarent. Dummodo uenerandi ꝓuisionem concilii pax inciuitate
rōmana xpianis omnibus quaetum iuste offertur dimandata con
plentur. Italię suę dare rectorem agnoscentes nullū nobis laborem
alium remansisse. nisi dissidentes cumhumilitate ꝓpositanri. adcon
cordiam ortaremur. Quaunumtamę reiretabat undedō pareremus
uelę principis uoluntatemuitam. senatūamplissimū quali oportuit
legatione destinata monentes & instruentes causardi. Ipsiusse dedemo
cōmittendas quiuale & cor pus occidere & animām mittere ingehennam.
Quidicit mihi uindicta & ego retribuam apud quem conscientiā nuda ē.
cui nō abscondentur occulta cogitare. Prudenter uiros oportere quanta
inconuenienter & ꝓiudicialiter inhuius negotii principis contigissem.
& nos uiam ꝓhanc quamipso uocabant remissione peccatis nō aperire
sed claudere. Quiqđ dicebat maiori iudicii seruamus instruentes
eos quia ꝓnos xpi illis innotuit. nē. ee. obium lupin sidiari uidere
sed pastoris. maximequiamcausa ꝓfata multos se dignabantur

cognoscere & dō satisfacere error inuoluerat · & quia non poterant
plura sub ac occasione eccl̄s membra dispergi sed magis permansue
tudine suā neri · sicut boninos operis paulus magister instruxerat dicens ·
Sanando esse plurimos p̄p̄ patientiam & doctrinam · & quicūque putantur rei
& grauibus peccatis inuoluta · quamuis nullus ē · quidelicto careat sic iob
testatur apl̄s · sidicam quia peccatum nō habeo mē dax fiū · hostā magis pre
suris hominum sus tentari · & p terrem has passiones iudicia diuina suspend
maxime cum ille aque p̄missimus inter alia de auctoria sedis obstarent ·
Quia qd̄ possessor eius · quondam beatus petrus meruit nobilitate possessionis
accessit · & claritatem ueterem uob dare d & xp̄i dote rectoribus clamantes
scriptū · ee · p p̄phā am exp̄ersonadī · p̄umquid ñ uale & manus mea ad con
sumendū eos qui errauer̄ · haec eadem sepissime sicut oportuit cōmonentes
ut habita intentione discederent · & factum nr̄m qd̄ dī inspirauerat iuxta
mandatum principis non discutere sed sequenrentur · sicut decebat eccl̄s
filios nec sub hac intermissione contenderent & crescerent eccl̄s detrimēta
que rep̄oscebat cū festinatione succurri · & nob huius celeritatis & illis
oboedientiae necessitas imminebat · maxime cū omnē pene plebem cernimus
eius cōmunionem inde sociabiliter adhesisse cuius nos ñ modica cura famulabat
ne malique lauaretur errore quibus allegatis · dum dī nr̄i obtestatione
decernimus harum neccessitatū uel religionū consideratione adstricti ·
& caelestis p̄pensis omnibusque incauserant inspiratione secretis · sym
machus papa sedis apostolice p̄sul abhuiusmodi p̄positionibus inpetitus
quantum ad hominem respicit quia tantum causis obsistentibus superius
designatis constat arbitrio diuino fuisse dimissum · sit immunis & liber &
xp̄ianae plebis maliqua deobiectis oblatione in omnibus ecclesiis suis ad
iussedissue p̄tinebatur & tradat diuina mysteria quia eum ab impugna
tor̄ū petitionem p̄p̄ super̄ designatis causis obligari ñ potuisse
cognouimus · unde sed principalia p̄cepta quenire hoc tribuum potestati ·
& quicquid ecclesiasticis intra sacram urbem romā uel foris iuris est
reformamus · totam causā dī iudicio reser uantes uniuersos ortamus ·

ut sacram cōmunionem sicut ei postulat abeo p ficiam. & dī animarum
suarū memineri quia ipse & amator pacis ē & ipse pax ē. quimon &
pacem meam dou ob pacē meā relinquo uob & in quacūq; ex instructione
nra qd non estimamus. uel nō admittat uel retractari posse credidern-ui
deat quamdiu mo iudicio contentus suratione ē. sicut de dō confidimus
redditurus. De cleriis memorate pape qui ab epō suo ante tempus alicuius
contra regulas discesser. & schisma fece hoc fieri decreuimus ut eos satis
facientes epō suo misericordiam subsequantur. & officiis ecclesiasticis
se gaudeant restitui quadri & redemptorni ouis pditas aberrore laeta
tur inuentas. & sup profrugū filiumpiternam liberalitatem celestis
medicator adcōmodat. Quisquevero de ricorū posthac formā a nobis pro
batum quocūque sacratdō loci ecclesia romana missas celebrare pre
sumpserit. p ter conscientiam pape symmachi dumuiuit statutas canonicis
uelut schismaticis p cellatur. Ista nō sufficiant cum dī notacia sincere
protulisse subscriptione episcoporum.

Laurentius epis eccls mediolanensis huic statuto nrō in quo totā causā
dī iudicio cōmissimus subscripsi. Petrus epis eccls rauennatis huic statuto
nrō in quo totā causam dī iudicio cōmissis subscripsi. Felix terrānensis
bonifatius. aqueiuensis. maximus. bleranus. aemilianus. saturnus.
maximus. tiburtinensis. Cassianus. mutinensis. geromius. ficuldensis.
stephanus. benusius. Laurentius. boensis. fortunatus. fulginensis.
mercurius. sutrinus. stephanus. neapolitanus. hilarus. tempsanus.
maximilianus. perusinus. Innocentius. ferentinatis. Concordius.
mesinatis. uitalis. fundanus. Castus. portuensis. Aristus. hostiensis.
martyrius. terracinensis. Uictor. lunensis. Asterius. aquinatis.
Chrisogonus. albanensis. Amantius. potentinus. romanus.
numentanus. ursus reatinus. Crescentius. tudertinus. Innocentius
minanatis. Iohannes. spolitinus. eustasius. cremonensis.
Laurentius. nergomatis. eucarpus. mere sape. Rufentius.
agnatinus. serenus. nolanus. marcianus. acanus. eutichius

tranensis · fortunatus · Agnimus paschasius · aultiurnensis · Jmmo centius
forosi p̄hroniensis · felix nepesinus · hilarus · umphranensis · Jnnocentius
direnium tabernimorū · seuerinus · tandaritanus · siluanus · uelitternus ·
sebastianus · suranus · mercurius · gaumati · felix atellanus · rufucus · buxen
tinus · propinquus · tribensis · Adeodatus formianus · bonifatius · cameritanus
Justus signatanus · Uindemius · Anteatanus · Augustus · liparitanus · ualentianus ·
amiternimus · fortunatus · suestanus · Jocund · Agustanus · tigridius ·
tauriganus · uitacanus · cetemensis · Johannis · arimenensis · Poulerianus · sepinas ·
Candidus · taborianus · Aprilis · laterianensis · Asellus · populetensis · memor ·
canusinus · Colonicus · forocloliensus · helpidius · uolaterranus · Johannes ·
turritanus · Adeodatus · siluecandede · Uenerius · palensis · Rogatus · cauro
metianus · seruusdi · ferensis · Probus · carmelanensis · Dulcitius · sciantimi ·

explicit · Iustinus Augus tus hormisdae papae ·

Hormisda
successit Symma-
cho papae anno
514

Quosumus semp & quosumus studio pconciliandis sententiis catholicam
fidem colentium uteodem animo cuncti uenerentur · Lumen induuū
trinitatis palam fecisse dinoscamur · Nunc legatum aduram beatitudinē
ultro adhocipsuddirigentes · gratū · us · magistrum scrinii · quoremediū
tandem reperiatur discordus uaria certantium · Nunc promi libentique
suscipientes Affectu uiros religiosissimos quosinter uenientes unitatis
ura sedis Apostolica credidit defanandos · p fecto & enim tamquam
ipsum pacem & iucundis eos oculis aspeximus · & extensis manibus
duximos amplectendos · quin & iamomni intentione ordinabimus ut
uenerabilis ecclesia constantinopolitana nec non ampliores aliae iota
suscipiant ura nonsolū inceteris sedinauferendis & iamnominibus ex
sacris dyptcis queremouenda maxime postulatus · uerū nō nulle fuer
urbes & eccls tamponticę quam asię · Acpcipue orientales quarū clerici
uel populi omnibus p̄tempta minis atque p̄suasionibus tamen nequaquā
flexi sunt · ut tollam anatematum & repellam nomina quorum apud
eos opinio floruit · sed mortem uitā estimant · si mortuos condemnauerint ·

quorum gloriabuntur utra super statum quidigitur facimus huiusmodi
peranatis quaenecdictu audiens exibat & tormentantu dispicit utamplū
sibi acfetanum iudic& sicorpore priusquam relegioso desistat consiliu
nobisquidem uidetur esse molliusagendi & clemencius quaesi nintua
scitudine Iamnecalio potem inuenire. Iam neque sanguinis & supliciox
cupidi qddictu&iam graue.ē. libellum suscepimus nequeutparuo dis
crimine remaneant imperfecta concordie desideria sed ad prorogandā
quopossumus ordine comunctionē membrorū ecclr utrumatque pres
tantius erit minorū gratia. Imotū.ee. uobis apseptas tantas multitudines
anconcessis exiguis & remissis maiora & commiratione querenda corrigi.
Utque nūcium pomnia saltum exnecessariis partibus allegantur.
Uenianmtaq: nominum postulamus nacacii nonutriusq: petri non
dioscori. ut amathei quorumuocabula adnosdate scitatisue epistole
contanebam. sedquos malus celebrauit ciuitatibus episcopalis reuerenta.
& hoc excepas urbibus ubiure beatitudinis libellus iamplenū ad
missus.ē. Nisihancquoque partem benuolentia statuerit ura mittus
corrigendam. Uerū neiudiciores car& sedis apostolice utīmagis uenia
dicendasit quamdeliberata. Iamacpspecta definitio anastasius siquidē
relegiosissime memorie ure culmē ecclr palam apteque constituerit
cumhocidem scribere& negotium decessorumro satisee. pacē affectan
tibus sinonmtamū reuocetur acacii. Ergo prioraure sedis constituta
sequitur quinonomis memorias mortuorū iudicat contempnendas.
Utandignum habeatur & incongruū sinplacidior omnibus nsolumde
functis sed&iam supstitionibus ura deuulgetur inomnefine terrarum
lenitas & hocquidem ndubitauerimus. Itagratiosuuob futurū & paci
fico statum responso letior mundus reddatur. retineaut ura scitas
quoddudum scripsimus exoriente. supplicationesuob.ee. defunctas
uoluntatē ipsorū commenter & arbitriū inquo sese duraturus ostendunt
firmiter & quonullatione desistendū estimant. hancitaq: cartulā
scdam nram pmissa piohannē uirū reuerentissimū episcopum.

Dirigendamuobis inpsenta merito credidimus ut a aurā sede &iā tenor eius admissus adcolligendas pficiat &adunandas undique uenera biles ecclesias &hierosolimitanam pcipue cuitantū omīs fauorē impendunt quasi matrixpiani nominis utnemo audeat abea sese discernere consensū itaq: pprium tuam scītudinē epistolari quoque pagina conuenit declarare. ut cognito omnibus atque patefacto tenorem eiusdem cartule nuob &iam laudari &tenaciter custodiri letior mundus existat. DAT. V. ID sept cal ched rufaco cons accepta prid kl dech cons ff exemplar precum.

II. Dō ammabilia pissimo imperatori exdō aug &principi iustino xpiā nissimo depcatio &supplicatio abhierosolymitanis antiochenis &secundē syriae clericis &abbatibus &possessoribus puncie syrie auriteaqua cum letitia exfontibus salutis uociferator. esaias pphēa exclamat fontes salutis euangelicas ueritatis pdicationes manifeste ostendens exquibus beatapti &orū quipordinem fuēr discipuli &sapientes ecclesie doctores salutare aquā fidei aurientes omnem scam ecclēs inrigauer quaeinpetra sūmi apostolorū subnixa rectam &inconflexi bilem confessionem custodiens fiduialiter cum eo adunigenitū filiū dī omnipr exclamat dicens. tuesxpe filius dīuiui hanc salutarem con fessionem asciscens quattuor synodis q: euangelicas pceptas honorate suscipi entes pumquā pxpi gratiam atraditas nobis rectis dogmatibus deuiau sicut rerū tēstatur pbatio &tempr necessitatis fidei constantia demon strat. sīgitur utxpiani rationi fidei sumus participes domine piissi &adcōmunē pacem &adunitatem festinamus nram fidem quamab initio suscepimus. phancsatisfactionē nrām manifestam uraē faciam pietati. utnotāsit quia& pacisconcurrimus &arecta cumdī iubamine nondeuer tamur fidem. sedomne exquo heresim execramus. pī solum eutic nistas &acefalos sed &nestorianos &hommem colentes totoanimo odi entes anathematizamus. posaut dnēxpi amissime imperator sicut supe dictum ē. Inpatrem &filium &spm scm abinitio bapizati quoque &co dentes una essentiādi intribus subsistentiis adoramus secundū scōrum,

finit iusano.

mathema & symbolum credentes in unū dm̄ patrem omnipotentem.
& in unum dm̄n̄m ih̄m xp̄m unigenitū dm̄ uerbū similiter & in unū sp̄m s̄m.
& secundum hoc diuinū mathema definitione a scā calcedonense synodo
p̄mulgatam. Intellegimus quoque & suscepimus confitentes & credentes qua
una substantia uel psona q̄d em ipsa scā synodus in duabus naturis. id est
in dīitate & humanitate diuise p̄dicauit. Dm̄ uerbum & dn̄s n̄r ih̄s xp̄s unus e.
ex scā & unus essentia trinitatis. sic enim unum dm̄ in ambus subsistentibus
sicut dictū e. accipimus. Pater aut̄ n̄ e. incarnatus nec spūs scī dm̄ uerbū incar
natus e. & homo factus e. unus ex scā & unus essentia trinitatis. sed filiationis
proprietate sicuta scā p̄dictas scās quatuor synodus credentes & secundū
dīuerbi naturitatem. sed carne confiteri n̄ renuimus. unde ppria dīgenetrix
scā uirgo. eē. creditur. Tamquam natura & ueritate unus essentie patris
filiū dm̄ uerbū p̄ naturam. Enixa. e. & duas naturas in xp̄o p̄ essentiam uel
substantiam unitas confitentes sicut unimus p̄sona uel substantia neque earū
diuersitatem uel ppietatem post unitionem auferimus auferimus nec eas
diuidere in duabus p̄sonis & substantiis p̄unitionem sumus edocti. Undēque
scimus unigenitum filiū dī. & ante incarnationem eius & post idem dm̄
simul & hominem passibilem carnis impassibilem dīitatis. Circū scriptū
corpori non circum scriptā spū. Idem terrenū & celestem quē mundus
ut hominem coepit & uidm̄ contingere p̄potuit. mortalem & immor
talem nusquam naturū diuersitate sublata neque diuidentes per
essentiam unitionem. hoc enim uere magnū pietatis mysteriū quia unus
ex scā & unus essentia trinitatis. incarnatus & homo factus d̄s uerbum
in utraque natura dīitatis & humanitatis in diuise & inconfuse cognos
citur & adoratur. p̄. conuersione uel mutatione sustinens sed pro
prietatem utriusque nature una persona in sem & ipso conseruans.
Ob hanc igitur fidem p̄dictas scā synodos sus apientes & custodientes
anathematizamus oms quia duersus eas quocumque tempore uel
modo aliquid conscripser̄ p̄cipue iohannem. Ego tamquia duersus
memoratam scam calcedonensem synodū. multas ut nestorianus

plasphemias euomuit similiter contemnentes &timotheū elurum cognominatū. sicut eutycianistam aduersusam cumsuis latrantem sequacibus. Ita ergo cumdiiubamine semp sensimus &iamnunc sentamus. Quappt hanc satisfactionem urę obtulimus pietati. Jubereenim dignata ē. nos ppriumintellectum &queadmodum desana fide sentimus exponere. quiaquidem heretici dumsuamalamfidem occultare festinant. paminxpi libertatem &rectam fidem detractare conantur. supplicamus igitur uram clementiam sollicitudinem depfecta ecclesiarū unitione scarū habere debere. ut unitas quaetumdifacta fuerit iubamine petullo deincepsrationabili autirrationabili occasionis fomite inquietari pax possit. Dsautem omnium urm pium adimpleat desiderium inglorianisui &rei publice disciplinam. HORMISDA IUSTINO AUG. III.

In terea que adunitatem ecclesiae ptinentia ppriquamdsclemtię urę elegit imperium mlitteras contulistis. hocquoque uenerabilis imperator curafidei cummultiplicitter uosstudire declaritatisad iecit. ut aliquorūpcessferende adhumilitatismeae notitiamiungerentur quibus uelquid questionis orretur agnoscerem uel adsūmouendum ppositę. Consultationisambiguū responsum amerelegiosescientię conueniens redderetur. Legioma sollicitudine quadecebat &luce &adresponsi plenitudinem sufficere potuisse. sinillatantumque auteribus suntdefinita rescriberem. tamen utrelegiosi ppositaurm remunerarer affectum nonsubtrahendū credidimei quoque ser monis obsequium. quoddemergentibus nestorii &eutychetis uenenis paterna amisit infructio. poenemis impietatis cumin uentoribus tamnefandorū dogmatum conuenientia inunumsynodi cadecreta presser. peculteriusus locus ultus tamdiris pfidi seminib: amputatis autxpi dni mri credere sinecarne fuisse ueritate. Aut eundem non &dm &hominem demateria uteri intemerata fecunditate pdisse. Cū alter eorū despensationem quasaluati sumus

negando quantum inse ē irritam facere & alī oppīone contraria
sed impietate consimili in eo dem dnō nrō ihū xpō potestatem diuinam
uera humilitate secludere & Neque ille recordatur quia palpandam
carnem suā xpō ostendit Nequeilli euangelii memor uerbum carnem
factū ee dicentis Cui uox dnī indeficienter insonare debuerat quadixit
& docuit Nemo ascendit in cēlum nisi qui de caelo descendit filius hominis
qui ē in caelo sepe haec & multa pcedentiū scīp̄hensa sententiis sed
nec clementia aurā lucis & iam dictis a fastidio se potuit repetita cognos
cere Nec nobis pudor eaque sunt ap detersoribus nris pdicata reuoluere
Nequeenim posse bile ē ut sit diuersitas pdicationis ubi una ē forma
ueritatis Nec habere iudicabitur alienum sicum his cā quibus con
uenimus fide congruamus & dogmate reuolbantur piis manu suetu
dinis urę auribus decreta synodica & beate pape Leonis conuenientia
sacre fidei constituta eadem inuenientis in illisque recen setis mnris
Quid ergo ē posallum fontem fidelium statutorū qd ampliusstram fidei
ī minor seruat quam lub & curiosus scrutator inquirat nō opus aut aud
itione plebis aut in stitutione pfectis Nisi forte uultquisquā dubitare
quam credere certa quam nosse sed quidubia quam seruare decreta
nam sīa trinitas dr hoc ē pat filius & spūs scs Dr aut unus specialiter
legis lator dicente Audiisrl dns dr tuus dr unus ē qui alī habe ne
cesse ē aut diuinitatem in multa diuidere Aut specialī passionem
ipsi essentiae trinitatis inpingat & qd absit a fidelium mentis hoc est
aut plures deos more pfanagentilitatis inducere aut sensibilem poenā
ad eam naturāq: aliena ē ab omni passione trans ferre unū est
sca trinitas nō multiplicatur numero nec crescit augmento nec potest
aut intellegentia cōphendi aut hoc qd dr ē discretionem sungit
Quis ergo ille secreto & ineinperabilisq: substantiae qd nequeulla
uel inuisibiliū creaturarū potuit inuestigare natura pfanam
diuisionem temptare ingerere & diuina archana mysterii reuocare
ad calculum oris humani adoremus patrem & filium & spm scm

indiuisam distincte · Inconp̄hensibilē & inenarrabilem sub
stantiam trinitatis · ubi nil admittat numero ritio p̄sonarū unitatem
p̄ admittit essentię · Intactam uti seruemus diuine p̄pria nature seruemus
p̄pria unicuique p̄sone · utnec p̄somis diuinitatis singularitas generetur ·
nec ad essentiam qd̄ ē · p̄prium nominū transferatur · magnum · ē · scē
& inconp̄hensibilem misterium trinitatis · D̄s pater d̄s filius d̄s sp̄s scē
trinitas indiuisa & tamen notū ē · quia proprium patris ut generare & filium
proprium filiū · ut ex patre patri nasceretur equali · notā & cum quid sit
p̄prium sp̄s scī · p̄prium autem filij ut uxta id qd̄ scriptū ē · In nouissimis
temporibus uerbum caro fieret & habitaret & in nob · Ita in trauis cera
scē marie uirginis genetricis sedi · Unitas utriusque sine aliqua confusione
nature utqui ante tempora erat filius dī fieret & filius hominis & nasceretur
ex tempore hominis more matris uiuam natus aperiens & uirginitatē
matris dignitatis uirtute p̄ soluens · Dignum placere dō nascentē misteriū
uti seruaret & partū sine corruptione quiconceptū fecit · ee · sine semine ·
seruans · qd̄ ex parte erat & rep̄sentans qd̄ ex matre susceperat · p̄a unde
uicens in p̄sepio uidebatur in ęlo muliebris pannis adorabatur a magis ·
Int̄ animalia editus ab angelis nunciatur · Uix egressus infantiam & ad
nuntiās mistica sine infatuente doctrina · Inter rudimenta annī
pueritium ędens cęlestium signauit tutū · Idem ens m̄d̄s & homo
n̄ab infidelibus dicitur subquarta introductione p̄sone · sed ipse dī filius
d̄s & homo · Idem uiuit & infirmitas humili tas & maiestas ·
Redimens & uenditus in cruce postus & cęli regna largitur · Tam ę
infirmitatis ut possit interimi · Ingenitate potentię ne possit mori te
consummi · sepultus · ē · uxta id quod homo uolui nasci · & uxta id
qd̄ pati erat similis resurrexit patiens uulnerū & saluator egrot
unus defunctorū & uiuificator obeuntiū a d inferna discendens
& a patris gremio n̄ recedens unde & animam quam p̄ communi con
ditione posuit p̄ singulari uirtute & admirabi
lis potentia mox resumpsit · hęc ita esse

finit hormisda

ꝓ nullam dubitationem oportere recipere · id · ē · dñm nr̄m ihm̄ xp̄m aut
interpositis passionis dñicis nomine credere tur · Aut nedū tantū ñr̄m homo
inter opera mirabilia suspendauit tutū ꝓpositō nos duorū aplōr̄ informauit exemplo adm̄ esse se xp̄m dn̄m nr̄m petri fide hominem thome
dubitationem declarans quid enim inter erat utrumque hominer diceret
discipulos suos uelle inquirere · Ut si respondente petro tu es xp̄s filius
diuini ꝓtinus facere & non hoc de carne & sanguine ꝓfitu sed patre do inspirante reuelatum · & ꝓ tam omnium laudate responsionis fides pate
facte fieret uerit atis · Quid inter erat ut apparente postea surrectionē
dn̄m thomas tantū aut ē & ceteris aut solus ambigere & nisi ut mundus
crederet qđ ambigens discipulus explorasset · Ut dum uniuersi manibus
sepatere tur tangi a buniuersitate fidelium qđ ē & possit agnosci · ꝑ ·
ergo adimplorandū discipulū inter posita · ē · dubitatio · sed quae sit
apostertatis instructio · An ne aliud exspectat quod eidem dn̄s cleope
cum alio discipulo · cum ad emmaum tendentes de se loquerentur inseruit ·
& quáquá de resurrectione dn̄i ꝑ mulieres que prime admonuerant
conueneram agnouissent · Tamen ut p eorū dubitationē dar & credentia
futuris seculi firmitatem · Incipiens a moyse & omnibus ꝓphetis oportu
isse & pati xp̄m & intrare in gloriam suam · Int̄ ꝑ tatus ostendit
& ꝓ passionem humanam naturam & diuinam in eo · ē · ꝓ glorium
multiplicabur · haec scārū scripturarū insinuantur exemplis · nec
apud religiosam conscientiam tuam uenerabilis imperator
tā quā ignota dicuntur fides enim ipsa que ate constanter adseritur ·
Tibi reddit hoc muneris ut sensibus tuis & affectui sui inserat ·
& scientiam ꝑ quam diligenter adseratur infundat · & tam inter
ē · dispensationis mihi credite ut ego quoque uel apud scientes
pia nomen aceam ut succendenter ibi per uices temporū catholicorū
p̄dicatione sensum qđ indeficienter adseritur sine fine credatur
latius haecque addita te humanitatem que
dn̄i nr̄i ihū xp̄i ꝓtinent & in eo unitas duas

sine confusione naturaspotui secundum ueterū definita disserere
siesset aduersumeos quibus dissentiunt disputandum · sedē immanibus
omniumsint & synodica constituta & beatapape leonis dogmata pferinxisse
potuspauca quam euoluerim credidi conuenientaus uniuersa · puncuero
agnoscere ei satis ē · & uere inproprietatē & essentiam cogitandū utsciatur
quid psone quidnos oporteat deferre substantieque quiindecenter ignoram
uncallida impietate dissimulant · Dū omittam qd sp̄priū filii trini
tate tendunt insidias unitati · sedsique p̄dictas ualidis teneantur fixa
radiabus nec apaterna traditione recedatur & constanter quefuombus
obuiatur. DAT · VIII · KL APL VALER · CÓS

Hormisdapresbyteris diaconibus & archimandritis secunde syriae electis
litteris dilectionisuras quibus inimicorū dī pace facta uesania · ē · & in
fidelium pnax furor dolenter expositus · quidumre diuino spū oder dñm
membraliius impie psequatur quantum adconstantiaurē agnitionem
benedictidm fidem militum suorū interaduersa seruantem · sedrursum
ecclesiarum concussionem & seruorumdī modestias laboresque consideranis

obyt hormisd
523.

Ippholi. INCIPIT CONSTITUTA PAP · GREGOR. quo anno
S. Placid
& mauri
S. Benedicto
obiit

In nomine dñi dī saluatoris nrihúxpi imp dnm piissimo augusto ·
Leone adōcoronato magnoimperatore annosexto · pc eius annosexto
sed & constantinonouo imp eius filio anno secundo mense aprile indictione
quarta · pre sedente sciissimo act · beatissimo gregorio apostolico papa
inbasilica beatipetri aptor principis anteconfessionem · Consedentib:
& iam sciissimis episcopis · Anello · ferentinate · Johanne · bellitternensi ·
Urale · alatrino · Oportuno · maturianensi · Martiano · gabus:
georgio · portuensi · Tiberio · silui candidi · Gregorio · lapidgniar ·
Georgio · nepe · Johanne · signinas · Andrea · albanensi · Agnello ·
sutrino · Tribunatio · falaris · Anastasio · Tiburtino · Johanne · brentino ·
uuiliarit · narniensi · sergio · penestrino · petro · amerino · sinderedo ·
archiepo spanie · sedulio · epis britannie · Fergusto · epis sco ciae

Gregorius
anno 719
Gregorius 2
anno 719

& mauurino · polimartii · seu uenerabilibus prbys· sissinnio · iohanne.
sissinnio iohanne · Intemiohanne · eustratio · georgio · thalasio · marino ·
Constantino · gregorio · iohanne Epiphanio · marino · & iohanne · Ad
stantibus diacombus quoque · petrus· archidiac· gregorius mascho · seu
benedicto · dicto diacombus uel cuncto clero. C C SCISSIO
AGBENTISSIMUS PAPA DIX

Cum simus dominice plebis supna miseratione rectores studiosius nos
conuenit dī pīdio p eorū sepe cogitare salute · Ne decredit frustratusq;
absit animabur insidiis antiqui hostis ante omnium posterū nisi succedat p
uenendo de offensis correctio de fide am cogimur solue e tationem dūque
ppendo uel animū reduco quanta circumspectione nos oporteat inuigi
lando contra uicuiusque scelerū nequitiam obuiare & siquando insilierit
adperturbandas fidelium mentes adiutorio supno ictuetur resistere ualde
concutior atque enim mistabesco Ne ser pentina callidit ate qd absit leuores quoq:
decipiat · Do uero fauentes sollicitudine nimia animę quiori mente diuino
iubamine freti · p salute omnium studere debemus ut tanconfuso uultu non
de fraude cuiusquam p culsi adsistere & no iudici mereamur & uocem audire
inquientem · Euge seruebone & fidelis quia su per pauca fuista fidelis supra
multa te constituam intra in gaudium dni tui · hinc namque ē quod ingemes
cens dico quia populi xpiani aliquos p prouincias · italiam hanc cōmemorantes
audio temere contracas holicam fidem & patrum statuta Ita utdō sacratas
feminas ducere p sumant mulieres & ppinquas in coniugio societ · quod
oportunum · ē · spitaliam putare mucrone · Atque iure placet scitata radi
citus euelli ne segetes boni agricule zizoniorū mixta horrentibus fructus
sordescat SCISSIMI ET SEUGENERABILES FRATRES RESPONDEBUN

Vere cognoscimus gratia sci spūs cor apostolatus uri succensum ut tantae
miseriae squalores a fidelium mentibus detergantur & quasi uulnus corpori
infixum ad tot alius miseriae obserato salutari antidoto curetur · si cut bene
p uisum · ē · interdictione anathematis · Ne denuo quispiam hoc romanus

Langobardus uel cuiuscumque sit gentis sacrisque baptismatis undalotus
adtempt& utnomanapiaculi molcoppressus precipiti incidat auctorigine
mergatur iniquitatis uitari debeat atqueradicitus euellatur.

Posthanc omnium consonam responsionem · gregorius apostolicus pap
anteorpus memoratum uenerabilis xpi apostolorum principis inferendo
sententiamdixit. I Siquis pbteram duxerit inconiugio anathemasit.
&responderunt omnester tio anathemasit. II Siquisdiaconam
duxerit inconiugio anathemasit. &responderunt omnester tio ana
themasit. III Siquismonacham quamdl ancillam appellant incon
iugioduxerit anathemasit. &responderuntomnester tio anathemasit.
IIII Siquis cōmatrem spiritalem duxerit inconiugio anathemasit. &respondēr
omn̄s ter tio anathemasit. V Siquis fratris uxorem duxerit inconiugio
anathemasit. &respdr̄ omn̄s·t̄ tio anathemasit. VI Siquis neptem
duxerit inconiugio anathemasit. &respondēr omn̄s t̄ tio anathemasit.
VII Siquisnouercam autnurūsuā duxerit inconiugio anathemasit. &resp
omn̄s t̄ tio anathemasit. VIII Siquisconsubrinam duxerit inconiugio
anathemasit. &respondēr omn̄s ter tio anathemasit. VIIII Siquisdep
priacognatione uelquamcognatus habuit duxerit inuxorem anathemasit
&respondt omn̄s ter tio anathemasit. X Siquisuiduam furatus fuerit
inuxorem uelconsentientibus ei anathemasit. &resp̄ omn̄s t̄ tio anathemasit
XI Siquis uirginem nisidesponsauerit furatus fuerit inuxorem uel consen
tientibus ei anathemasit. &respondēr omn̄s t̄ tio anathemasit.
XII Siquis ariolis aruspicibus uelincantatoribus obseruauerit autfilacteria
usus fuerit anathemasit. &respondēr omnester tio anathemasit.
XIII Siquis inquoquam partem uep̄ceptā ante emissa apostolice eccles
deo liuetis &locis diuersis temerauerit &nominomnibus obseruauerit
anathemasit. &responderunt omn̄s ter tio anathemasit. XIIII Ha
driano filio exhilarata qui post prefdito sacramento inapostolica
confessione epiphaniam diaconam inlicita usu inuxorem habe

finit constatuta

anathemasit & responderunt omnes tertio anathemasit

XV Cyprianum diaconum qui post prauato sacramento cum adriano exhilarata

filia lapsa fuga e. muxorem anathemasit & resp omes tertio anathemasit.

XVI Si quis crudelias sensumpbuerit anathemasit & responderunt

omes tertio anathemasit. XVII Si quis exdericis laxauerit comã anathema

sit & resp omes tertio anathemasit. XVIII Gregorius epus scé catho

lice atque apostolice romane ecclesie huic constituto a nobis promulgato

subscripsi. Agnellus epus scé ecclis serenensis huic constituto a nobis

promulgato subscripsi. Johannis humilis epus scé ecclis bellitrnensis

huic constituto a nobis promulgato subscripsi. Egoualis epus scé eccls

alatrine huic constituto a nob promulgato subscripsi. Opportunus gratiadi

epus scé eccles mantuanensis huic constituto a nob promulgato subscripsi.

Marinianus epus scé eccls gauentus huic constituto a nobis promulgato

subscripsi. Eoaus epus scé eccles portuensis huic constituto a nobis

promulgato subscripsi. Iuuenius epus scé eccls siluecandide huic constituto

a nobis promulgato subscripsi. Ego gregorius epus scae eccles agrinae

huic constituto a nobis promulgato subscripsi. Georgius epus scé

ecclesie signine huic constituto a nobis promulgato subscripsi.

Andreas epus scé ecclesie albanensis huic constituto promulgato

subscripsi. Tribunitius indignus epus scé ecclesie salarianę huic

constituto a nobis promulgato subscripsi. Anastasius epus scé eccle

tiburtine huic constituto a nobis promulgato subscripsi.

Johannes epus scé ecclesie blerane huic constituto a nobis pro

mulgato subscripsi. Guillam epus scé ecclesie narniensis huic

constituto a nobis promulgato subscripsi. Sergius gratiadi

epus scé ecclesie penestrine huic constituto a nobis promulgato

subscripsi. Petrus humilis epus scé ecclesie amerine huic

constituto a nobis promulgato subscripsi. Maurinus epus

scé ecclesie polimartii huic constituto a nobis promulgato subscripsi.

Sinderedus epūs ecclesie hispanie huic constituto a nobis promulgato subscripsi
Sedulius epūs degenere scotorum huic constituto a nobis promulgato subscripsi
Gregorius epūs pictus huic constituto a nobis promulgato subscripsi

SUBSCRIPTIO PRESBYTERORUM

Simmius humilis prbr sce romane eccles tit sci laurentii qui appellatur lucine huic constituto a nobis promulgato subscripsi Iohannis prbr sce romane eccls tit sci sixti huic constituto a nob promulgato subscripsi Iohannes humilis prbr sce romane eccls tit sce susanne huic constituto a nobis promulgato subscripsi Eustratius humilis prbr tit sce romane eccls tit sce anastasie huic constituto a nobis promulgato subscripsi Georgius immeritus prbr sce romane eccls tit sco rū ioh & paul huic constituto a nobis promulgato subscripsi Stasius hum prbr sce romane eccls tit sce digeneratrix quae appellatur calasa transtiberim huic constituto a nobis promulgato subscripsi Marinus hum prbr sce romane eccls tit sce susanne huic constituto a nobis promulgato subscripsi
Constantinus prbr sce romane eccls tit sce cyriaci huic constituto a nobis promulgato subscripsi Gregorius humilis prbr sce romane eccls tit sci clementis huic constituto a nob promulgato subscripsi Epi phanius humilis prbr sce romane eccls tit sci laurentii quam damasi huic constituto a nob promulgato subscripsi Marinus indignus prbr sce romane eccls tit aplor huic constituto p mulgat subscripsi Iohann humilis prbr sce romane eccls tit sce prisce huic constituto a nobis promulgato subscripsi Gregorius indignus & humilis diaconus sce sedis apostolice huic constituto a nob p mulgato subscripsi
Euschus humilis diac sce sedis apostolice huic constituto a nob p mulgat subscripsi
Benedictus indignus diac sce sedis apostolice huic constituto a nobis p mulgato subscripsi. DIG. NON APTIS 100 P.

DNN PIISSIMO AUGUSTO LEONE ADO CORONATO MAGNO LXP ANNO SEXTO decimo sexto Imperii eius

anno 721
nam Leo imp. constantinum filium anno unum natum augustum appellauit
qui merito huic nouus dux

SEB. II CONSTANTINO NOBILISSIMO FELICISSIMO

ANNO SECUNDO INQUARTA

EXPLICIT CONSTITUTA PAPAE GREGORII SUPER BANNA BEATI PETRI TERRIGENA

Quia & aliquorum

LANDES- UND STADT- BIBLIOTHEK DÜSSELDORF

ꝑſi uer[illegible] cognouerunt uias me
is· quibus iuraui in ira mea· si introi
unt in requiem meam· Gloria
atri et filio et ſpiritui ſancto· ſic
cat in principio et nunc et ſemper.
et in ſecula ſeculorum amen· Iube
lonſicatus· Venite adoremus rege nr̃.
Venite exultemus domino· ubi
ix· et altitudines montium ipe con
ſpicit· Quoniam ipſius [illegible]mare et
ipe fecit illud· et aridam [illegible]
manus eius· venite adorem[illegible]s et
procidamus ante deum· ploremus
coram domino qui fecit nos quia ipe
eſt dominus deus noſter· nos autem
ꝑpulus eius et oues paſcue eius·

TIFFEN Gray Scale
© The Tiffen Company, 2007
R
G
B
W
G
K
C
Y
M
A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

Inches
Centimetres
TIFFEN Color Control Patches
© The Tiffen Company, 2007
Blue
Cyan
Green
Yellow
Red
Magenta
White
3/Color
Black

16. 12. 68
BUCHBINDEREIBETRIEB
HEINZ PETERSEN
RESTAURATOR
DÜSSELDORF-KAISERSWERTH

